JAMIL ADRA

UN SIÈCLE DE DISCRIMINATION

La saga des héritiers d'Abdulhamid II

Revue de la presse turque et occidentale, 2000-2019

© Jamil ADRA, 2020

This work is licensed under a Creative Commons
Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License.
Cette œuvre est mise à disposition selon les termes de la Licence Creative Commons
Attribution – Pas d'Utilisation Commerciale – Pas de Modification 3.0 France.
« Le titulaire des droits autorise l'utilisation de l'œuvre originale à des fins non commerciales, mais n'autorise pas la création d'œuvres dérivés. »

JAMIL ADRA

UN SIÈCLE DE DISCRIMINATION

La saga des héritiers d'Abdulhamid II

Revue de la presse turque et occidentale, 2000-2019

« La vertu de justice est de l'essence de la société civile, car l'administration de la justice est de l'ordre même de la communauté politique, elle est une discrimination de ce qui est juste. »

ARISTOTE
« La Politique » (ou Questions de Politique*).*

« C'est d'abord à ton pays de tenir, envers toi, un certain nombre d'engagements. Que tu y sois considéré comme un citoyen à part entière, que tu n'y subisses ni oppression, ni discrimination, ni privations indues. Ton pays et ses dirigeants ont l'obligation de t'assurer cela ; sinon, tu ne leur dois rien. Ni attachement au sol, ni salut au drapeau.
Le pays où tu peux vivre la tête haute, tu lui donnes tout, tu lui sacrifies tout, même ta propre vie ; celui où tu dois vivre le tête basse, tu ne lui donnes rien. »

AMIN MAALOUF
Les Désorientés, Grasset, Paris 2012

NOTE LIMINAIRE

Cette revue de la presse turque et occidentale fait suite à une précédente, consacrée aux articles publiés au XXe siècle. Elle couvre la période allant de 2000 à 2019. Elle constitue le troisième volet d'une série de publications, intitulée « *Un siècle de discrimination : la saga des héritiers d'Abdulhamid* ».

Elle compile quatre-vingt-deux articles : les deux-tiers (61) sont en langue turque, seize en anglais (20%) dont un communiqué de presse, quatre en français et un seul en allemand. La plupart de ces articles (73) ont paru dans la presse turque, en format imprimé et sur internet, le reste (9) dans la presse occidentale.

Ils sont transcrits en texte intégral et en fac-similé, et sont classés par ordre chronologique, selon leur date de publication. Une liste des sources bibliographiques clôture l'ouvrage.

Cette revue de presse qui couvre ces deux décennies du XXIe siècle touche aux thématiques suivantes :

- Les conflits régionaux et la localisation stratégique des propriétés du sultan : à Gaza en Palestine (2e intifada, en 2000) et en Irak (invasion par les troupes américaines et britanniques, en 2003), ainsi que l'enjeu du pétrole dans le jeu des nations et la rivalité des puissances ;
- Un regain d'intérêt pour le sultan Abdulhamid II, après la chape de plomb qui a prévalu dans les décennies précédentes, démarrant d'abord timidement (2002) puis évoluant *crescendo* ;
- La démarche volontariste des héritiers de communiquer à l'opinion publique turque sur le bien-fondé de leurs droits (2005), amorcée dès l'ouverture officielle des négociations pour l'adhésion de la Turquie au sein de l'Union Européenne et de la lune de miel qui a suivi ;
- La Radio-télévision de Turquie (TRT) qui consacre un long documentaire (9 épisodes de 30 min.) sur les descendants des sultans dispersés en Europe, aux Amériques, au Moyen-Orient et en Afrique du Nord (2006) et qui sera rediffusé pendant une douzaine d'années ;
- Le choix d'un cabinet d'avocats turcs (2006) et l'action en justice engagée par les héritiers devant les tribunaux locaux, pour actualiser la succession d'Abdulhamid et déterminer les ayants-droit en vie (2007) ;
- Le débat, voire la controverse, qui en a suivi dans les médias turcs et le suivi des péripéties d'une trentaine d'audience au tribunal (2007-2019) ;
- La commémoration du centenaire du décès d'Abdulhamid, sur invitation de la Présidence de la république (fév. 2018) et l'organisation d'un séminaire international sur la vie et l'œuvre du sultan (oct. 2018) ;
- L'inauguration par les officiels turcs des travaux de restauration des sépultures des deux fils d'Abdulhamid, près de Paris, financés par l'agence turque de coopération et de développement TIKA (2019) ;
- Enfin, la publication de plusieurs ouvrages sur l'héritage d'Abdulhamid, ainsi que l'expression publique de l'opinion de spécialistes quant au bien-fondé des revendications ou à la description détaillée des biens revendiqués.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Cette revue de presse, relative à la saga des héritiers d'Abdulhamid, est une première.

Jamais réalisée auparavant, elle se propose de réunir en un seul document une série d'articles centrés sur un sujet unique. Elle permet de mieux appréhender les enjeux, de suivre les péripéties des revendications des ayants-droit, d'observer l'évolution de l'opinion publique entre les pros et les antis et, *in fine*, de mettre en exergue les deux thèses qui s'affrontent dans l'opinion : faut-il rendre aux héritiers leurs biens confisqués ou pas ?

Entre les deux options :

— « *Aucun État, après un si long temps, ne viendra leur dire : voici vos biens* » (Murat Bardakçı),

— « *Ce sont les biens de leur aïeul ; c'est leur droit légitime, rendez-leur leurs biens*. » (Rasım Cinisli),

Deux visions de principe et des droits humains s'entrechoquent : la force prime-t-elle le droit – selon la formule attribuée à Bismarck – ou est-ce l'État de droit qui prévaut ?

Seul l'avenir nous le dira. À suivre…

Bonne lecture,

JAMIL ADRA
Paris, 12 mai 2020

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Sommaire

2000-10-15: (tr) İsrail'in bombaladığı Gazze, Abdülhamid'in özel mülküydü, *Hürriyet* 1
2002-02-09: (tr) Sultanım özür dileriz, *Türkiye* 4
2003-01-07: (en) Claim linked to carve-up of empire in Great War, *The Telegraph* 9
2003-02-21: (tr) Osmanli petrolü nasil kaptirdi, *Akşam* 11
2003-04: (fr) Comment l'Empire ottoman fut dépecé, *Le Monde diplomatique* 16
2004-04-01: (fr) C'est le 28 juin 1914 que commença l'histoire pétrolière de l'Irak, *Euler Hermes SFAC* 18
2004-10-22: (en) Romania's Â£20m act of settlement for king without a castle or a country, *The Independent* 19
2004-12-23: (fr) Kirkouk : Main basse sur l'or noir, *Le Point* 21
2005-04-06: (tr) Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde, *Akşam* 25
2005-04-06: (tr) Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde, *Hürriyet* 28
2005-04-11: (tr) Osmanlı'da sahte hanedan varisi, *Aksam / haber7.com* 30
2005-04-11: (tr) Musul ve Kerkük'ün tapusu elinde, *Acizane* 34
2005-04-13: (tr) Gazi Osman Paşa Anıldı..., *AKİstanbul* 36
2005-04-15: (tr) GOP Belediyesi'nden Gazi Osman Paşa'ya Saygı, *Gazi Osman Paşa Belediyesi* 38
2005-05-22: (en) "The 29 Heirs of Sultan Abdül Hamid Hân II Still Continue Their 85-Years Struggle To Restore Their Rights", *Turkish Press Release* 40
2005-10-09: (tr) 2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor, *Milliyet* 43
2005-10-09: (tr) Osmanli Hanedani Mallarini Geri Almak İçin Geri Geliyor, *Vatan* 45
2005-10-09: (tr) 2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor, *Milliyet* 49
2005-10-09: (tr) 2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu!, *haber7com* 51
2005-10-09: (tr) II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik, *Milliyet* 54
2006-02-11: (tr) Abdülhamid Han anılıyor, *Milli Gazete* 57
2006-05-26: (tr) II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik, *Mercek TV* 59
2006-09-21: (tr) Bir sürgünün hüzünlü öyküsü, *YeniAsya* 61
2006-11-06: (tr) 2. Abdülhamid'in petrol haritası, *AKSYON* 62
2006-11-19: (tr) Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı, *Turkuaz* 67
2007-05-09: (tr) II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik, *OzeLArsiv.Com* 71
2007-05-12: (tr) 2.Abdulhamit'in Torunu Dava Acti, *Haberkenti* 74
2007-08-16: (tr) II Abdulhamit'in Mirasi Mahkemelik, *ZdhaberCOM* 77
2007-09-12: (tr) Abdulhamit'in Mirasi Sorun Oldu, *Tümgazeteler* 79
2007-11-16: (tr) II. Abdulhamit gerçekte ne içerdi?, *haber7com* 82
2008-01-01: (tr) Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde, *Kerkuk.net* 88
2008-12-14: (tr) Ekonomik krizden zengin çıkan bir padişah: II. Abdülhamid, *Hürriyet* 91
2009-02-01: (tr) Abdülhamidin petrol öngörüsü, *InternetHaber* 100
2009-02-03: (tr) Abdülhamid'in Mirasi Petrol ve Arazi, *Arzu Terzi* 104
2009-10-25: (tr) Padişah Mirasi Mahkeme Kapisinda, *Star Gazete* 106

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2009-10-25: (tr) II. Abdülhamit'in Torunları, Gayrimenkulü Için Hukuki Mücadeleye Başlıyor, *EHA* 109
2009-10-26: (en) Process begins for Sultan's inheritance, *Hürriyet Daily News* 115
2009-10-28: (tr) Sultan Abdülhamid'in petrol savasi, *İkinciAbdülhamidHan.com* 116
2010-01: (en) "One of the most spectacular lawsuits ever launched": Abdülhamid's heirs, his lands and the land case in Palestine, 1908-1950, *New Perspectives on Turkey* 120
2010-06-17: (en) Sultan Abdülhamid's heirs demand seized property, *Hürriyet Daily News* 135
2010-06-17: (en) Sultan Abdul Hamid's Heirs Demand Confiscated Dynastic Properties, *Asbarez* 138
2011-08-07: (tr) 2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu! – YAZDIR, *haber7com* 141
2011-10-05: (en) Sultan Abdulhamid's Heirs Demand Seized Property, *The Daily Salty* 149
2012-03-04: (tr) Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası Kitap Oldu, *TRT Haber* 151
2013-03-03: (tr) 'Hanedan mensuplarına yapılan iş, bir zulümdür', *Yeni Akit Gazetesi* 153
2013-03-25: (tr) Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlaki, *Vasfi Şensözen* 158
2013-12-18: (tr) Türkiye'nin meselesine Avrupa mahkemelerini karıştırmak istemedim, *Zaman* 159
2014-02-03: (tr) Milliyet_Sultan Abdülhamit'in petrol haritası gerçek çıktı, *Milliyet* 162
2014-02-09: (tr) Hanedandan 250 kişi Abdülhamid'in mirasını istiyor, *En Son Haber* 165
2014-03-03: (tr) 'Malları istesek Türkiye'yi almamız lazım', *Cumhuriyet* 168
2014-03-04: (tr) Descendants of Ottoman sultan file inheritance lawsuit, *Daily Sabah* 173
2014-03-06: (en) 'We don't demand palaces,' say Ottoman sultan's descendants, *Anadolu Agency* 176
2014-11-05: (tr) Sultan 2. Abdülhamid'in birinci kuşak varisleri ortaya çıktı, *Sabah* 178
2015-02-16: (tr) Sultan Abdülhamid'in Sivaslı varisleri, Milliyet 182
2015-05-11: (en) Native Americans among those claiming Ottoman sultan's inheritance, *Hürriyet Daily News* 184
2015-05-18: (tr) II. Abdülhamid'in mirası peşinde..., *Hürriyet* 186
2015-10-04: (tr) Abdülhamid'in Mirası'nın İzinde, *AkasyamHaber* 192
2016-01-04: (tr) 26 ülkenin tapusu Türkiye'nin elinde, *Yeni Şafak* 194
2016-01-04: (tr) Türkiye Arşivinde 26 Ülkenin Tapusu Buluyor, *Tarafsız Haber* 198
2016-01-05: (tr) 26 Ülkenin Tapusu Elinmizde, *İslam & İhsan* 201
2016-01-15: (en) The Mosul question: A clash for oil, *Daily Sabah* 203
2016-02-22: (tr) Sultan Abdülhamid II's family album garners attention, *Daily Sabah* 209
2016-03-06: (tr) Büyük miras davasında sona yaklaşılıyor, *Milliyet* 211
2016-03-21: (tr) Sultan Abdülhamit'in Irak ve Suriye'deki Petrol Politikasi, *Sahipkıran* 214
2016-04-19 : (tr) Abdülhamid'in torunundan Türkiye'ye veraset davası, *GazetePlus* 219
2016-06-13: (tr) Ortadoğu'nun tapusu bizde, *Gerçek Hayat* 223
2016-09-16: (de) Fünf Prinzessinen ziehen in den Kampf, *Die Weltwoche* 230
2016-09-25: (tr) 2. Abdülhamid'i gerçekten tanıyor muyuz, *Hürriyet* 233
2016-09-26: (en) The legacy of Abdulhamid II, *Hürriyet Daily News* 239
2016-10-07: (tr) Abdülhamid'in mirası için açılan davada ABD'ye diplomatik nota kararı çıktı, *Hürriyet* 241
2016-10-07: (tr) Abdülhamid'in mirası için açılan dava ABD'ye uzadı, *Yeni Şafak* 245
2016-10-07: (tr) Bir Osmanlı mirası hikâyesi, *T24* 249
2016-11-07: (tr) Sultan 2. Abdülhamid'in mal varlığı ortaya çıktı, *Hürriyet* 253
2016-12-23: (en) Calm before the storm: Abdülhamid II, *Daily Sabah* 257
2017-02-09: (en) In pursuit of Ottoman sultan Abdülhamid's tangled inheritance, *Daily Sabah* 261

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2017-08-27: (tr) Halep'in kuzeyi ve El Bab dedemin tapulu malıdır, *T24* 266
2017-10-12 : (tr) II. Abdülhamid'in dev mirasında flaş gelişme, *Hürriyet* 268
2017-10-12: (en) Flash development in the giant heritage of Abdülhamid II, *Turkey Telegraph* 271
2017-10-13: (en) Ottoman sultan's heirs seek to reclaim land, *Daily Sabah* 273
2017-10-15: (tr) İşte Sultan Abdülhamid'in mirasının öyküsü, *Hürriyet* 275
2018-02-13: (fr) Istanbul accueille les descendants du Sultan Abdulhamid II la veille de l'anniversaire de sa mort, *Agence Anadolu* 281
2019-01-01 : (tr) Hanedanın hakları verilsin, *Türkiye Gazetesi* 283
SOURCES BIBLIOGRAPHIQUES 285

JAMIL ADRA CC BY NC ND

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2000-10-15: (tr) İsrail'in bombaladığı Gazze, Abdülhamid'in özel mülküydü, *Hürriyet*

İsrail'in bombaladığı Gazze, Abdülhamid'in özel mülküydü

Haber Giriş: 15.10.2000
Murat BARDAKÇI

Bugün bize uzaklardaki apayrı bir dünya gibi görünen Gazze bir zamanlar Sultan **Abdülhamid**'in özel mülküydü ve hükümdarın ailesi Gazze'nin tapusunu alabilmek için 1946'ya kadar seneler süren hukuki bir mücadele vermişti.

Bugünlerde kan gölüne dönmek üzere olan Gazze'nin bir zamanlar **Sultan Abdülhamid**'in özel mülkü olduğunu ve **Abdülhamid** ailesinin dedelerinin bu "**mülküne"** sahip olabilmek için 1946'ya kadar uzun bir hukuki mücadele verdiğini pek bilmeyiz.

Mücadelenin kahramanı, **Abdülhamid**'in torunlarından **Nemika Sultan**'dı ve hadisenin temeli **Abdülhamid**'in hükümdarlığı sırasında İmparatorluğun değişik bölgelerindeki bazı arazilerin tapusunu kendi adına kaydettirmesinde, bu arada Gazze'yi de "**özel mülkü**" yapmasına dayanıyordu.

ARAPLAR KARŞI ÇIKTI

1924'te Türkiye sınırları dışına çıkartılan hanedan mensupları arasındaki **Abdülhamid**'in soyundan gelenler büyükbabalarının mal varlığınının bir bölümünü olsun kurtarabilmek için hukuki bir çabaya giriştiler. Eskiden imparatorluk sınırları içerisinde bulunan memleketlerde üstüste davalar açıldı. Uzun seneler süren ve neticede hemen hepsi kaybedilen bu davalarla ilgili haberlere zamanın Türk basını pek rağbet etmedi ama her duruşma Avrupa gazetelerinde sütunlar boyu yer aldı. Hukuki mücadelenin en uzun ve en ses getiren safhası ise, Gazze'de **Abdülhamid** adına kayıtlı bir araziyi geri alabilmek için açılan **Muharraka Kebire** davasıydı.

Davayı, **Abdülhamid**'in torunu **Nemika Sultan** açtı. Sultan, hükümdarın büyük oğlu **Şehzade Selim Efendi**'nin kızıydı ve Gazze'nin hemen içindeki 4 bin 580 dönümlük **Muharraka Kebire** bölgesini miras olarak talep ediyordu. Avukatlığını ise Beyrut Hukuk Fakültesi'nin profesörlerinden olan ve Arap dünyasının en seçkin hukukçusu olarak bilinen **İlyas Mur** üstlenmişti.

Profesör Mur, konuyu Yafa'daki Kadastro Mahkemesi'ne götürdü. Bölge o yıllarda İngiliz himayesi altındaydı ve mahkemelerde İngiliz ve Arap hakimler beraberce karar veriyorlardı. İngiliz hakim **Nemika Sultan'**ı haklı bulurken Arap hakim **''Gazze'nin** Abdülhamid'**le ne alákası var? Burası Filistin toprağıdır''** deyip talebi reddetti ama İngiliz hakimin kararı üstün geldiği için aile davayı kazanmış sayıldı.

Hukuki mücadele, asıl bundan sonra başladı.

Filistin yönetimi, karara itiraz etti. Kudüs'teki yüksek mahkemeye giden Arap hakim ''Türkiye'nin, Abdülhamid'e ait gayrımenkullere Meşrutiyet döneminde el koyarak devlete intikal ettirdiğini, dolayısıyla mirasçılarının bu araziler üzerinde hiçbir hakka sahip bulunmadıklarını'' ileri sürüyordu. Yüksek mahkeme bu görüşü benimseyip İngiliz hakimin Abdülhamid torunları lehine verdiği kararı bozunca, Nemika Sultan'ın avukatları dosyayı Londra'ya, İngiliz Kraliyet Konseyi'nin hukuk dairesine götürdüler. Konsey Kudüs'teki yüksek mahkemenin

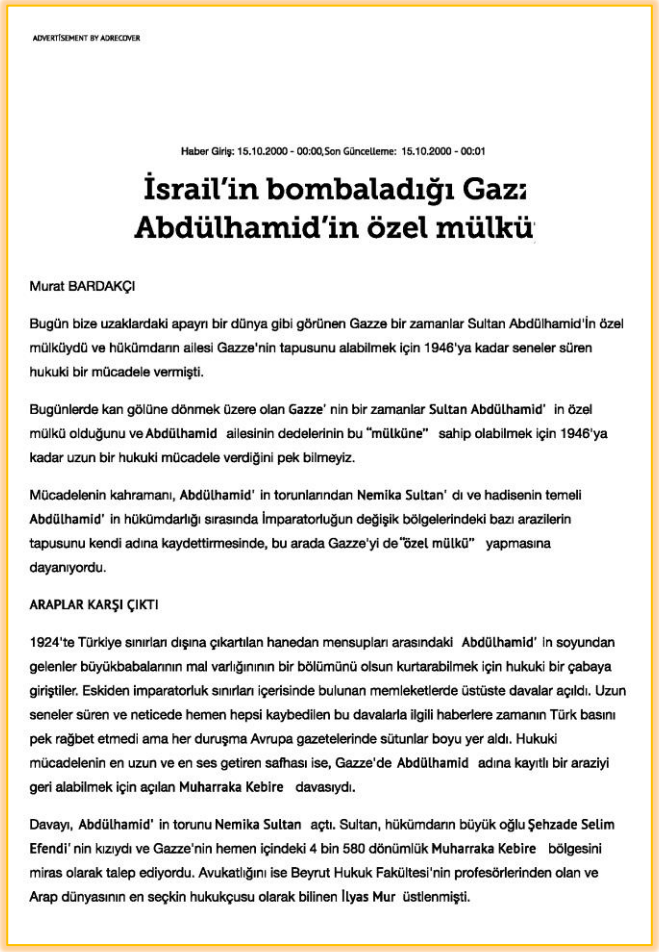
ADVERTISEMENT BY ADRECOVER

Haber Giriş: 15.10.2000 - 00:00,Son Güncelleme: 15.10.2000 - 00:01

İsrail'in bombaladığı Gaz:
Abdülhamid'in özel mülkü

Murat BARDAKÇI

Bugün bize uzaklardaki apayrı bir dünya gibi görünen Gazze bir zamanlar Sultan Abdülhamid'İn özel mülküydü ve hükümdarın ailesi Gazze'nin tapusunu alabilmek için 1946'ya kadar seneler süren hukuki bir mücadele vermişti.

Bugünlerde kan gölüne dönmek üzere olan Gazze' nin bir zamanlar Sultan Abdülhamid' in özel mülkü olduğunu ve Abdülhamid ailesinin dedelerinin bu "mülküne" sahip olabilmek için 1946'ya kadar uzun bir hukuki mücadele verdiğini pek bilmeyiz.

Mücadelenin kahramanı, Abdülhamid' in torunlarından Nemika Sultan' dı ve hadisenin temeli Abdülhamid' in hükümdarlığı sırasında İmparatorluğun değişik bölgelerindeki bazı arazilerin tapusunu kendi adına kaydettirmesinde, bu arada Gazze'yi de "özel mülkü" yapmasına dayanıyordu.

ARAPLAR KARŞI ÇIKTI

1924'te Türkiye sınırları dışına çıkartılan hanedan mensupları arasındaki Abdülhamid' in soyundan gelenler büyükbabalarının mal varlığınının bir bölümünü olsun kurtarabilmek için hukuki bir çabaya giriştiler. Eskiden imparatorluk sınırları içerisinde bulunan memleketlerde üstüste davalar açıldı. Uzun seneler süren ve neticede hemen hepsi kaybedilen bu davalarla ilgili haberlere zamanın Türk basını pek rağbet etmedi ama her duruşma Avrupa gazetelerinde sütunlar boyu yer aldı. Hukuki mücadelenin en uzun ve en ses getiren safhası ise, Gazze'de Abdülhamid adına kayıtlı bir araziyi geri alabilmek için açılan Muharraka Kebire davasıydı.

Davayı, Abdülhamid' in torunu Nemika Sultan açtı. Sultan, hükümdarın büyük oğlu Şehzade Selim Efendi' nin kızıydı ve Gazze'nin hemen içindeki 4 bin 580 dönümlük Muharraka Kebire bölgesini miras olarak talep ediyordu. Avukatlığını ise Beyrut Hukuk Fakültesi'nin profesörlerinden olan ve Arap dünyasının en seçkin hukukçusu olarak bilinen İlyas Mur üstlenmişti.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

kararını bozdu, davanın yeniden görülmesini isteyip dosyayı geri gönderdi ancak duruşmaların Yafa'da değil, Kudüs'te yapılmasına karar verdi.

Davaya Kudüs Kadastro Mahkemesi'nin hakimi **Robert Windham** baktı ve duruşmalar tam beş sene devam etti. Kararın **Abdülhamid'**in torunlarının lehine çıkacağının hissedildiği günlerde Dünya Siyonist Teşkilátı **Nemika Sultan'**la temasa geçti ve sulktan'ın araziyi kendilerine satmasını teklif etti. **Nemika Sultan'**ın ödemeyi kabul ederek hak iddia ettiği araziyi davanın neticesini beklemeden Siyonist Teşkilatı'na satması **Abdülhamid'**in ailesinin de Yahudi göçüne taraftar olduğunu gösterecek ve Teşkilat bu gelişmeyi uluslararası alanda kullanacaktı. Ancak **Sultan** teklifi reddetti ve davanın neticesini bekleyeceğini söyledi.

11 YIL SONRA ELDE VAR HİÇ

Hakim **Windham,** kararını 1946'nın 17 Ocak'ında açıkladı ve **Abdülhamid** varislerinin bütün ümitlerini yıktı: Gazze'deki arazi hakikaten Sultan **Abdülhamid'**e aitti. Ancak İttihad ve Terakki hükümeti **Abdülhamid'**in mal varlığını 1909'da müsadere ettiği için arazi de o tarihten itibaren Türk hükümetinin malı olmuştu ve hükümdarın varislerinin talep hakları yoktu. Lozan Andlaşması'nın 60. maddesine göre Türkiye sınırları dışında kalan araziler o bölgelerde kurulan yeni devletlere ait sayılıyordu ve dolayısıyla **Muharraka Kebire** de hükümdarın varislerine değil, Filistin hükümetine aitti.

Gazze'nin kan gölüne dönmek üzere olduğu bu günlerde bundan yarım asır önce Avrupa gazetelerinin birinci sayfalarında yeralan bu davayı şimdi bende bulunan dosyasından özetleyeyim ve Filistin, Gazze ve Batı Şeria gibi yerlerin bize zannettiğimiz kadar uzak olmadığını hatırlatayım dedim.

Filistin’in son arabulucusu altı kurşunla öldürülmüştü

Yeniden kaynamaya başlayan Ortadoğu'da ne zaman bizimle ilgili bir arabuluculuk söylentisi çıkacak olsa, ben bölgenin tarihteki en meşhur arabulucusunun başına gelenleri hatırlıyorum: Altı kurşunla canından olan İsveçli Kont Bernadotte'nin akıbetini. İşte, bundan 52 yıl önce dünya gündemini aylar boyu meşgul eden bu suikastin ve katillerin zamanla başabakanlığa kadar yükselmelerinin öyküsü...

Ortadoğu'da gene kıyamet öncesinin hazırlıkları var. İnsanlar linç ediliyor, hatta lınçten önce kurbanların karılarına cep telefonlarında **“Şu anda kocanızı öldürmekle meşgulüz”** deniyor. Sonra roketlerin ve tank paletlerinin gıcırtıları birbirine karışıyor ve bu arada gazetelerimizde **“Araya girip savaşı önlememiz”** gibisinden isteklerin geldiği yazılıyor.

Tarafların Türkiye'nin arabuluculuğunu ne derece ciddiyetle arzuladıklarını ben pek kestiremiyorum. Ama bölgede ne zaman bizimle ilgili bir arabuluculuk söylentisi çıksa hatırıma hemen Ortadoğu'nun en meşhur arabulucusunun, yani altı kurşunla canından olan **Kont Bernadotte'**nin akıbeti geliyor.

İşte, bundan 52 yıl önce dünyayı aylar boyu meşgul eden ama şimdilerde pek hatırlamadığımız hadisenin hazin öyküsü:

Wisborg Kontu Folke Bernadotte, İsveç Kralı **Beşinci Gustaf'**ın yeğeniydi ve İsveç Kızılhaçı'nın başkanlığını yapıyordu. İkinci Dünya Savaşı yıllarında İsveç'le Almanya arasında Kızılhaç adına mekik dokuyup binlerce Yahudi'yi gazodasından kurtarmasıyla tanınmış ve savaşın sonlarına doğru Almanya'nın ilk teslim şartlarını müttefiklere götüren de o olmuştu.

Profesör Mur, konuyu Yafa'daki Kadastro Mahkemesi'ne götürdü. Bölge o yıllarda İngiliz himayesi altındaydı ve mahkemelerde İngiliz ve Arap hakimler beraberce karar veriyorlardı. İngiliz hakim **Nemika Sultan'** ı haklı bulurken Arap hakim **"Gazze'nin Abdülhamid'e ne alákası var? Burası Filistin toprağıdır"** deyip talebi reddetti ama İngiliz hakimin kararı üstün geldiği için aile davayı kazanmış sayıldı.

Hukuki mücadele, asıl bundan sonra başladı.

Filistin yönetimi, karara itiraz etti. Kudüs'teki yüksek mahkemeye giden Arap hakim **"Türkiye'nin, Abdülhamid'e ait gayrımenkullere Meşrutiyet döneminde el koyarak devlete intikal ettirdiğini, dolayısıyla mirasçılarının bu araziler üzerinde hiçbir hakka sahip bulunmadıklarını"** ileri sürüyordu. Yüksek mahkeme bu görüşü benimseyip İngiliz hakimin Abdülhamid torunları lehine verdiği kararı bozunca, **Nemika Sultan'** ın avukatları dosyayı Londra'ya, İngiliz Kraliyet Konseyi'nin hukuk dairesine götürdüler. Konsey Kudüs'teki yüksek mahkemenin kararını bozdu, davanın yeniden görülmesini isteyip dosyayı geri gönderdi ancak duruşmaların Yafa'da değil, Kudüs'te yapılmasına karar verdi.

Davaya Kudüs Kadastro Mahkemesi'nin hakimi **Robert Windham** baktı ve duruşmalar tam beş sene devam etti. Kararın **Abdülhamid'** in torunlarının lehine çıkacağının hissedildiği günlerde Dünya Siyonist Teşkilátı **Nemika Sultan'** la temasa geçti ve sulktan'ın araziyi kendilerine satmasını teklif etti. **Nemika Sultan'** ın ödemeyi kabul ederek hak iddia ettiği araziyi davanın neticesini beklemeden Siyonist Teşkilatı'na satması **Abdülhamid'** in ailesinin de Yahudi göçüne taraftar olduğunu gösterecek ve Teşkilat bu gelişmeyi uluslararası alanda kullanacaktı. Ancak **Sultan** teklifi reddetti ve davanın neticesini bekleyeceğini söyledi.

11 YIL SONRA ELDE VAR HİÇ

Hakim **Windham,** kararını 1946'nın 17 Ocak'ında açıkladı ve **Abdülhamid** varislerinin bütün ümitlerini yıktı: Gazze'deki arazi hakikaten Sultan **Abdülhamid'** e aitti. Ancak İttihad ve Terakki hükümeti **Abdülhamid'** in mal varlığını 1909'da müsadere ettiği için arazi de o tarihten itibaren Türk hükümetinin malı olmuştu ve hükümdarın varislerinin talep hakları yoktu. Lozan Andlaşması'nın 60. maddesine göre Türkiye sınırları dışında kalan araziler o bölgelerde kurulan yeni devletlere ait sayılıyordu ve dolayısıyla **Muharraka Kebire** de hükümdarın varislerine değil, Filistin hükümetine aitti.

Gazze'nin kan gölüne dönmek üzere olduğu bu günlerde bundan yarım asır önce Avrupa gazetelerinin birinci sayfalarında yeralan bu davayı şimdi bende bulunan dosyasından özetleyeyim ve Filistin, Gazze ve Batı Şeria gibi yerlerin bize zannettiğimiz kadar uzak olmadığını hatırlatayım dedim.

Filistin'in son arabulucusu altı kurşunla öldürülmüştü

Yeniden kaynamaya başlayan Ortadoğu'da ne zaman bizimle ilgili bir arabuluculuk söylentisi çıkacak olsa, ben bölgenin tarihteki en meşhur arabulucusunun başına gelenleri hatırlıyorum: Altı kurşunla canından olan İsveçli Kont Bernadotte'nin akıbetini. İşte, bundan 52 yıl önce dünya gündemini aylar boyu meşgul eden bu suikastin ve katillerin zamanla başabakanlığa kadar yükselmelerinin öyküsü...

Ortadoğu'da gene kıyamet öncesinin hazırlıkları var. İnsanlar linç ediliyor, hatta lınçten önce kurbanların karılarına cep telefonlarında **"Şu anda kocanızı öldürmekle meşgulüz"** deniyor. Sonra roketlerin ve tank paletlerinin gıcırtıları birbirine karışıyor ve bu arada gazetelerimizde **"Araya girip savaşı önlememiz"** gibisinden isteklerin geldiği yazılıyor.

Tarafların Türkiye'nin arabuluculuğunu ne derece ciddiyetle arzuladıklarını ben pek kestiremiyorum. Ama bölgede ne zaman bizimle ilgili bir arabuluculuk söylentisi çıksa hatırıma hemen Ortadoğu'nun en meşhur arabulucusunun, yani altı kurşunla canından olan **Kont Bernadotte'** nin akıbeti geliyor.

İşte, bundan 52 yıl önce dünyayı aylar boyu meşgul eden ama şimdilerde pek hatırlamadığımız hadisenin hazin öyküsü:

Wisborg Kontu Folke Bernadotte, İsveç Kralı **Beşinci Gustaf'** ın yeğeniydi ve İsveç Kızılhaçı'nın başkanlığını yapıyordu. İkinci Dünya Savaşı yıllarında İsveç'le Almanya arasında Kızılhaç adına mekik dokuyup binlerce Yahudi'yi gazodasından kurtarmasıyla tanınmış ve savaşın sonlarına doğru Almanya'nın ilk teslim şartlarını müttefiklere götüren de o olmuştu.

KAN BEDELİ 54 bin 628 dolar

Derken savaş bitti, Filistin'deki İngiliz himayesi sona erdi ve Birleşmiş Milletler Teşkilátı **Kont Bernadotte'** u Arap ve İsrail arasında arabuluculuk etmesi için 1948 Mayıs'ında Kudüs'e gönderdi.

Taraflar arasındaki anlaşmazlıkların en önemlisi, bugünküyle aynıydı: Kudüs'ün statüsü ve geleceği. **Kont'** un hazırladığı plan, Birleşmiş Milletler tarafından resmi çözüm olarak kabul edildi. Buna göre Yahudilerle Araplar Kudüs'ün idaresinde tek başlarına söz sahibi olmayacaklar ve şehre milletlerarası bir kimlik verilecekti.

Plana ilk tepki İsrail'den, özellikle de Filistin hakimiyetine son vermeye çalışan siláhlı yeraltı örgütlerinden geldi. Kudüs'e uluslararası kimlik verilmesi planının mimarı **Kont Bernadotte** artık ilk hedefti. Hedefi vurma işi kısaca **"LEHI"** diye bilinen İsrail Özgürlük Savaşçıları **"Lohamei Heruth Israel"** in milislerine düştü. LEHI' nin üç genç lideri vardı, **Kont'** un ortadan kaldırılması fikrinin en ateşli savunucusu bu liderlerden biri olan **Yitzak'** a aitti ve hedef 1948'in 17 Eylül'ünde ortadan kaldırıldı.

Siláhlı altı milis, o sabah Kudüs'ün Yahudi kontrolündeki batı tarafında bir toplantıya giden **Kont'** un otomobilini ve refakatindeki diğer iki arabanın yolunu kesti. Dört kişi araçların tekerleklerine ateş açarken diğer ikisi ellerindeki otomatik **Schmeisser** tüfeklerininin kurşunlarını öndeki **Chrysler** marka

JAMIL ADRA CC BY NC ND

KAN BEDELİ 54 bin 628 dolar

Derken savaş bitti, Filistin'deki İngiliz himayesi sona erdi ve Birleşmiş Milletler Teşkilátı **Kont Bernadotte'**u Arap ve İsrail arasında arabuluculuk etmesi için 1948 Mayıs'ında Kudüs'e gönderdi.

Taraflar arasındaki anlaşmazlıkların en önemlisi, bugünküyle aynıydı: Kudüs'ün statüsü ve geleceği. **Kont'**un hazırladığı plan, Birleşmiş Milletler tarafından resmi çözüm olarak kabul edildi. Buna göre Yahudilerle Araplar Kudüs'ün idaresinde tek başlarına söz sahibi olmayacaklar ve şehre milletlerarası bir kimlik verilecekti.

Plana ilk tepki İsrail'den, özellikle de Filistin hakimiyetine son vermeye çalışan siláhlı yeraltı örgütlerinden geldi. Kudüs'e uluslararası kimlik verilmesi planının mimarı **Kont Bernadotte** artık ilk hedefti. Hedefi vurma işi kısaca **''LEHI''** diye bilinen İsrail Özgürlük Savaşçıları **''Lohamei Heruth Israel''**in milislerine düştü. **LEHI'**nin üç genç lideri vardı, **Kont'**un ortadan kaldırılması fikrinin en ateşli savunucusu bu liderlerden biri olan **Yitzak'**a aitti ve hedef 1948'in 17 Eylül'ünde ortadan kaldırıldı.

Siláhlı altı milis, o sabah Kudüs'ün Yahudi kontrolündeki batı tarafında bir toplantıya giden **Kont'**un otomobilini ve refakatindeki diğer iki arabanın yolunu kesti. Dört kişi araçların tekerleklerine ateş açarken diğer ikisi ellerindeki otomatik **Schmeisser** tüfeklerininin kurşunlarını öndeki **Chrysler** marka otomobilin içine boşalttılar. Altı kurşun yiyen 54 yaşındaki **Kont** ve yanında oturan bir Fransız temsilci hemen orada can verdiler.

Suikastçilikten başbakanlığa

Dünya kamuoyu ve bütün diplomatik çevreler ayağa kalkmışıtı. İsrail hemen tutuklamalara başladı, yüzlerce kişinin ifadesi alındı, birkaç gün sonra **''Barış delegesini öldürenlerin bulunduğu''** açıklandı ama aradan aylar geçti ve tutuklananların hiçbiri mahkemeye çıkartalmadı, yeterli delil olmadığı gerekçesiyle serbest bırakıldılar. İsrail, Birleşmiş Milletler'e **''Yeterli güvenlik tedbirlerini almadığı için Kont'un bir suikaste kurban gitmesinde devlet olarak hatası bulunduğunu''** bildirmekle ve ailesine verilmek üzere 54 bin 628 dolar ödemekle yetindi.

Hadisenin üzerinden seneler geçti, araya savaşlar, katliamlar ve hiç bitmeyecek mücadeleler girdi. **LEHI** de zamanla dağıldı, ismi İsrail'de bir **''kuruluş efsanesi''** halini aldı ama suikastten tam 35 sene sonra, 1983'te yeniden gündeme geldi: Örgütün liderlerinden olan ve **Kont Bernadotte'**nin ölüm kararını verenlerin başında gelen **Yitzak** bu defa İsrail'in başına geçmişti. Adı artık **Yitzak Şamir'**di ve İsrail'in başbakanıydı.

Kudüs'e barış içinde bir gelecek çizmeye çalışan **Kont Bernadotte'**nin hazin öyküsü, işte böyle. Ben, gazetelerde ne zaman **''Filistin meselesinde Türkiye'nin arabuluculuğuna ihtiyaç var''** şeklinde bir haber görsem hemen altı kurşunla canından olan **Kont'**u hatırlıyorum ama bir konuyu da düşünmeden edemiyorum: Ortadoğu'yu, özellikle de Filistin'i arabuluculuk yapabilecek derecede tanıyan, bilen ve oraların geçmişine tam manasıyla vakıf bulunan faal diplomatlara hakikaten sahip olup olmadığımızı...

otomobilin içine boşalttılar. Altı kurşun yiyen 54 yaşındaki Kont ve yanında oturan bir Fransız temsilci hemen orada can verdiler.

Suikastçilikten başbakanlığa

Dünya kamuoyu ve bütün diplomatik çevreler ayağa kalkmışıtı. İsrail hemen tutuklamalara başladı, yüzlerce kişinin ifadesi alındı, birkaç gün sonra "Barış delegesini öldürenlerin bulunduğu" açıklandı ama aradan aylar geçti ve tutuklananların hiçbiri mahkemeye çıkartalmadı, yeterli delil olmadığı gerekçesiyle serbest bırakıldılar. İsrail, Birleşmiş Milletler'e "Yeterli güvenlik tedbirlerini almadığı için Kont'un bir suikaste kurban gitmesinde devlet olarak hatası bulunduğunu" bildirmekle ve ailesine verilmek üzere 54 bin 628 dolar ödemekle yetindi.

Hadisenin üzerinden seneler geçti, araya savaşlar, katliamlar ve hiç bitmeyecek mücadeleler girdi. LEHI de zamanla dağıldı, ismi İsrail'de bir "kuruluş efsanesi" halini aldı ama suikastten tam 35 sene sonra, 1983'te yeniden gündeme geldi: Örgütün liderlerinden olan ve Kont Bernadotte' nin ölüm kararını verenlerin başında gelen Yitzak bu defa İsrail'in başına geçmişti. Adı artık Yitzak Şamir' di ve İsrail'in başbakanıydı.

Kudüs'e barış içinde bir gelecek çizmeye çalışan Kont Bernadotte' nin hazin öyküsü, işte böyle. Ben, gazetelerde ne zaman "Filistin meselesinde Türkiye'nin arabuluculuğuna ihtiyaç var" şeklinde bir haber görsem hemen altı kurşunla canından olan Kont' u hatırlıyorum ama bir konuyu da düşünmeden edemiyorum: Ortadoğu'yu, özellikle de Filistin'i arabuluculuk yapabilecek derecede tanıyan, bilen ve oraların geçmişine tam manasıyla vakıf bulunan faal diplomatlara hakikaten sahip olup olmadığımızı...

ADVERTISEMENT BY ADRECOVER

BARDAKÇI (Murat), « İsrail'in bombaladığı Gazze, Abdülhamid'in özel mülküydü », *Hürriyet*, Istanbul, sect. Gündem Haberleri, 15 octobre 2000. www.hurriyet.com.tr/. URL : https://www.hurriyet.com.tr/gundem/israil-in-bombaladigi-gazze-abdulhamid-in-ozel-mulkuydu-39189610.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2002-02-09: (tr) Sultanım özür dileriz, *Türkiye*

2. Abdülhamid Han 84 yıl evvel bu gece vefat etmişti.

İbrahim Pakkan

TARİH

Türkiye

2. Abdülhamid Han 84 yıl evvel bu gece vefat etmişti...

Sultanım özür dileriz

İstese kırıp geçirebilirdi

Bitmeyen muhasebeler

Yaşlı padişahın gözleri yine daldı. Sanki uzaklarda bir şeyler görüyor, duyuyor, yaşıyordu. Zorlu yıllar belini bükmüş, göz çukurlarını derinleştirmişti. Sakallan beyazlamış, elmacık kemikleri belirginleşmişti. Kavisli burnu ile elâ gözleri dedesi Fatih gibiydi. Açık alnı ve geniş omuzlan hâlâ heybetliydi.

İhtiyar sultan mushaf-ı şerifi üç kere öptü başına koydu ve kendi elleri ile yaptığı zarif dolaba bıraktı. Sonra edeple eğilip seccadesini topladı. Cebinden kehribar teşbihini çıkardı, sedire ilişip cama yaklaştı. Beylerbeyi Sarayı'nın arka tarafına bakan bu kuytu odanın seyre değer bir manzarası olduğu söylenemezdi. Hem gecenin bu vakti ne görülebilirdi ki? Ama o beş yıldır bakmakta olduğu avluya aşinaydı. Çiçekler bakımsız, çınariann dallan çıplak ve ıslak olmalıydı. Oynaşan gölgeler onu hatıralara çağırdı. Evet, şaşırtacak kadar hareketli geçen saltanat yıllanndan sonra, bitmek bilmeyen sürgün hayatı başlamışü. Tahttan indirildiğinden bu yana tam sekiz sene geçmişti. Üç koca yıl Selanik'te Alatini Köşkü'nde kalmış sonra Beylerbeyi Sarayı'na yollanmıştı. Şimdi iyi yürekli aruıesi Tir-i Müjgân Sultan'ın yaşadığı ve öldüğü mütevazı odadaydı.

İdarenin elinde olduğu 30 yıl boyunca, 7 300 000 kilometrekareyi aşan imparatorluk topraklarını aynen muhafaza etmişti. Millet banş, bolluk ve huzur içinde yaşamışü.

Yorgun sultanın gözünde, tahta çıktığı ilk günler canlandı. Batıya hayran, batılıya maşa olan muhterislerin devlet kademelerine sızmaları babası Sultan Abdülmecit Han zamanında başlamıştı. Amcası Sultan Abdülaziz Han zamanında bu türediler iyice gemi azıya almış, sonunda işi, padişaİu tahtından indirmeye ve bileklerini keserek öldürmeye kadar vardırmışlardı.

Bir an vücudu ürperdi. Yüce Allah'ım!. Bu ne garabetti? Devletin imkânlarıyla yetişenler, devleti yıkmaya çalışanlara nasıl alet olabilirlerdi? Mal, mülk ve makam hırsı cehaletle birleşince, düşmanların gerçek amacını görememişlerdi.

Devrin ruhu

Padişah derin bir nefes aldı, camdan bakmaktan vazgeçip arkasına yaslandı. Her devrin kendine has şartlan ve "ruhu" vardır. Şartlar sizi mecbur kılar. O günün "ruhu" icabı amcasının kadedilmesinde rol oynayan Mithat Pajayı sadrazam yapmıştı. İçine sinmemişti ama halkın beklentisi bu yönde idi. 93 Harbi yürek sızlatıcı bir felâketti. Alt yapısı Mithat Paşa ve arkadaşları tarafından hazırlanan harbe girmemek için çok direnmiş, ancak gücü yetmemişti Sadece Nikşik kazasının K^adağ'a bırakılmasıyla önlenebilecek bir savaşa, üç beş gafilin ihtirası yüzünden girilmiş, Romanya, Sırbistan ve Karadağ'ın da dâhil olduğu 240 bin kilometrekare vatan toprağı kaybedilmişti.

Padişahın gözleri buğulandı... Halbuki o milletini savaştan uzak tutmak için voı gücüyle çalışmıştı. Zira zaferle biten savaşlar da, yenilgiyle bitenler kadar bitirir ve yorardı. Bu otuz yıl içinde sadece "Yunan Harbi" olmuştu. 32 gün süren savaşm sonunda Rum ordusu yok edilip Atina kapılanna dayanılmış, Rusya'nın ricası üzerine banşa yanaşılmıştı. Bu sürede her vilâyete okullar, hastaneler, yollar, çeşmeler yaptırmıştı. Din, fen ve edebiyat üzerine çok kitap bastırmış, bunlan ücra köylere kadar ulaştırmıştı. Şu 30 küsur senelik banş devresi bat lı ülkelerin seviyesine yetişmek için bulunmaz fırsattı. Ama gençler fırsatı kaçırmıştı. Söyleyin şimdi, ciğerleri nasıl yanmasındı...

Onlar kızıl görmemiş

Yaşlı sultan huzursuzca kıpırdandı Uyuşan dizicimi ovaladı. Açtığı okullarda okuyup adam olan nankörler, ona "akla ve bilgiye düşman" iftirasını atmışlardı. "Hayır! Hayır!" diye nunldandı, "Ben okumuş adamdan korkmam!" Fakat kendini alim sanan cahillerden hep çekinmiş, çok çekmişti. Elin mektebine, lâboratuvanna imreneceğine, kılığına, kıyafetine, dansına, içkisine özenen şaşkınlara itibar

JAMIL ADRA CC BY NC ND

etmemişti. Her köyde bir mektep görebilmek için bu kadar yıldır çabalayan bir sultan, hiç bilgi düşmanı olabihr miydi?

Ülkesinin başına gelenleri düşündükçe çene kasları geriliyor, çehresi karanyordu. “Beni ‘evhamlı’ sanıyorlardı. Hayırt Ben, sadece ‘gafil* değildim o kadar. Yansı gayrimüslim diye o kasabaya Huistiyan kaymakam ve memurlann seçilmesini adaletin Kabı görenler, koskoca Hindistan’ın İngiltere parlamentosunda neden temsil edilmediğini düşünemeyecek kadar ahmaktılar. Bu zararlı fikirleri gazetelerde yazmak, memleketi karıştırmak istiyorlardı; bırakmıyordum. O zaman ‘zalim’ diye saldınyorlardı. Sebeplerini ve sonuçlannı bilmeden Fransız ihtilâli’ne özeniyor ve halkı ay^landırmayı vatanseverlik sanıyorlardı. Ülkemin düşmanları gibi davranıyor, bana ‘Kızıl Sultan’ diyorlardı.”

İttihat ve Teralckî

Şehadet parmağı imameye değince teşbihine baktı. Sonra tekrar gözünü yumdu, dudaklaıı kıpırdadı, ittihat ve Terakki Cemiyeti tekrar ortaya çıkmış, Selanik’teki genç subay lan para ve makam vaadi ile aldatmıştı. İttihatçıların kumandan paşayı telgrafhaneden çıkarken öldürmeleri ve yerine gönderilen paşayı kaçırarak dağa kaldjrmalan nasıl da canını sıkmıştı. Ama o fitnenin azmaması için meşrutiyeti ikinci defa ilân etmekten kaçmamıştı. Meclis yeniden açılmış ve yönetim otuz bu kadar yıl sonra elinden alınmıştı. Lâkin çok hata yapıyorlardı, nitekim Bulgaristan, Osmanlı’dan aynlmıs, Avusturya-Macaristan, Bosna-Hersek’i ilhak etmişti- Bir anda 148 bin kilometrekare elden çıkmış ve nihayet 31 Mart hadisesi patlamıştı

İstese kınp geçirebilirdi

Selanik’ten toplanan Bulgar, Sırp, Yunan ve Arnavut yağmacılar İttihat ve Terakki tarafından İstanbul’a yollamıştı. Kumandanları, kendisinden müsaade istemiş. Hareket Ordusu denilen bu derme çatma kuvveti Birinci Ordu ile beş on dakikada dağıtacaklannı söylemişlerdi. Ama o, yalnız padişah değil. İıalife idi. 30 küsur senedir kan dökmemişti, bu yaştan sonra da dökemezdi.

Muslümanı Muslümana kırdıramayacağını söylemiş, tevekkül etmişti. Dahası paşalara, çetecilere karşı koymamaları hususunda yemin ettirmişti. Gelgeldim çapulcular, 11 gün boyunca İstanbul’da terör estirmiş, bir sürü masumu öldürmüşlerdi.

Telgraf memurluğundan, dâhiliye nazırlığına yükselen Talat Bey, İttihat ve Terakki Partisinin başı olarak Meclise tamamen hakimdi. Pek çok milletvekili ve senatörün tereddüt içinde bulunmasına rağmen Meclisi tehdit ederek “hal” karan aldırmıştı. Ona da katlanırdı ama İttihatçılar, k aran kendisine bildirmek üzere seçtikleri dört kişilik heyete Yahudi ve Ermeni sokmasalardı.

Göz göre göre

İhtiyar sultan hafifçe doğruldu. Nefesini azad ederken “Lâ havle...” okudu. Alatini Köşkü’nde mahpus iken İtalyanlarla savaşılmış, 1.200.000 kilometrekarelik Trablusgarb vilâyeti ve Bingazi sancağı İtalya’ya bırakılmıştı. Hükümetin gafleti yüzünden dört Balkan devletçiği, Bulgaristan, Yunanistan, Sırbistan ve Karadağ anlaşmış ve koca imparatorluğa savaş açmışlardı. Selanik, Manastır, Kosova, İşkodra, Yanya, Giril ile Edime vilâyetinden 2 sancak ve Sisam adası elden çıkmıştı. Selanik'in düşmesinden az önce onu Alatini Köşkü’nden almışlardı.

Alman imparatorunun gönderdiği sefaret gemisinin kamarasında olup bitenleri anlamaya çalışırken gemi süvarisi yanına gelmiş ve “İmparatonımuzun size hususî selâmlan var. Gemi emrinizdedir. Majesteleri nereye gitmek isterler?” demişti. İyi de bir Al-i Osman mensubu, bayrağının dalgalandığı yerden başka nereye gidebilirdi? Beylerbeyi Sarayı’nda geçen son 5 yılda felâket haberleri birbirini kovalamıştı. İttihatçılann çoğu, hatta şeyhülislâm bile mason idi. Memleket, idamlar, suikastlar ülkesi olmuştu. Her vilâyetle zalimler türemiş, can, mal ve namus emniyeti kalmamıştı. Halk onun zamanındaki huzur ve refaha hasretti... Hasretti ama iş işten geçmişti…

Bitmeyen muhasebeler

Hapis tutulduğu her gün ve her gece 76 yıllık ömrünün ve 33 yıllık saltanatının muhasebesini yapmıştı... En belirgin kusuru, -eğer kusur isedüşmanlanna bile merhamet etmesi ve kan dökmeme konusunda, tutku derecesindeki duyarhhğı idi.

Önce cep saatine baktı, stMira seccadesini serdi. 465 yıldu- payitahtuı semalannda yankılanan ezanlar bir kez daha gecenin sessizliğini deldi. Yorgun sultanın elâ gözleri geçmişten, geleceğe yöneldi. Zaman dediğiniz nedir ki, 84 vıl hızla geçti, 2000’lerc gelindi...

– Siz neredensiniz güzel evlâdım?

– Dedem sizin zamanını7xla, Selanik vilâyeti, Serez sancağuıa bağlı Razlık kazasınm Batek köyünde doğmuş efendim.

– Tahsilliye benziyorsun?

– Efendim li.seyi, sizin sancak merkezlerine yaptırdığınız Sultanîlerden Bursa Erkek Lisesi’nde, üniversiteyi de yine sizin Mekteb-I Şahane-i Hendese-i Mülkiye olarak açtığınız İstanbul Teknik Üniversitesi’nde okudum. Biliyor musunuz kullandığımız mikroskoplarda tuğranız kazılıydı.

– Seni hatırladım. Sık sık ruhuma Fatiha okuyorsun.

– Sizi çok üzmüşler efendim, çok acı veımişler. Bizi lütfen affedin

– Biz, bize ihanet edenleri bile bağışladık evlâdım. Sakın düşmanlann parlak sözlerine kapılıp benliğinizden olmayın. Onlara aldanmayuı.

– Olur efendim, peki efendim, baş üstüne efendim! Duanızı bu nankör evlâtlannızdan esirgemeyiniz efendim! Elinizi öpmeme müsaade eder misiniz efendim?...

Genç adam sıçrayarak uyandı. Elinde Sultan İkinci Abdülhamit Han’ı anlatan bir kitap vardı. Kanepede dalmış her tarafı tutulmuştu. Vakit get'e yansını çok geçiyordu ama o abdestini alıp sokağa çıktı. Çemberlitaş’a vardığında ortalıktan el ayak çekilmiş sokaklan dondumcu bir soğuk sarmıştı. Vefatından bu yana şunca yıl geçmesine rağmen yüce sultanın şefkatli nefesini duyar gibiydi. Gibisi fazla, basbayağı duyuyordu işte.

Yanından iki gece bekçisi, bir taksici, bir tinerci, bir mekânsız ve bir travesti geçti. Hepsi de durdular, türbe önünde hıçkırarak ağlayan gence bakıp dudak büktüler. “Deli mi ne” dedilcı...

“Deli mi ne?”

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Oh! My Sultan, we apologize! [1]

The elderly Sultan kissed the holy Quran three times, pressed it upon his forehead and placed it in the elegant cabinet which he had built with his own hands. After kneeling down to collect his prayer rug with appropriate respect, he took his amber rosary from his pocket, sat on the edge of the divan and leaned toward the window. It could not be said that this secluded room, located on the back side of Beylerbeyi Palace, had a worthy view. What's more, what could be seen this late at night? He was familiar with the yard, which he had been watching over from his window for five years. The flowers had been neglected and the branches of the maple trees were bare and wet. The stirring shadows carried him to his memories. Yes, after the amazingly active sovereignty years had passed, the life of exile began and seemed to never come to an end. Eight years had passed since he was dethroned. He stayed in Villa Allatini in Salonica for three long years, and was thereafter sent to Beylerbeyi Palace. Now he resided in the humble room in which his goodhearted mother Tir-i Mujgan Sultana had lived and died.

During the 30 years that the administration was under his sole command, he maintained rule over an entire area of nearly 7,300,000 square kilometers of imperial lands. The people had lived in peace, contentment and abundance.

The tired Sultan relived the early days in which he had ascended the throne. Infiltration of the greedy admirers of the West, puppets of the Westerners, to state positions, began in the time of his father, Sultan Abdulmejid Han. In the time of his uncle, Sultan Abdulaziz Han, these upstarts thoroughly took the bit from between their teeth and at last, let the matter reach its apex with the dethroning of the Sultan and his murder by slitting his wrists.

At one point, his body shuddered. O my lofty Allah! What an eccentricity it was? How could it be that those who had been educated by means of opportunities provided by the state, be an instrument to the ones who were trying to destroy the state? When ambition for position, wealth and property came together with ignorance, they could not see the real goal of the enemies.

Spirit of the Age

The Sultan took a deep breathe, leaned back and turned his gaze from the window. Each age has its own special conditions and "spirit". Often one is compelled by outside influences. So too, out of necessity of the "spirit" of those days, he had no alternative but to appoint Midhat Pasha as sadrazam [Prime minister], a co-conspirator in the assassination of his uncle. He did not desire such a move, but the people's expectations were in this direction. The '93 War [The 1877-1878 Ottoman-Russian War] was a heart-wrenching disaster. He had staunchly resisted entering the war; clandestine planning of which had been prepared by Midhat Pasha. However, he had not enough power to avoid confrontation. A war had been entered into that could have been prevented, by only leaving one of the kazas[2] of the sanjak of Hersek known as Niksic to Montenegro; due to the ambitions a few ignorant statesmen, 240,000 square kilometers of motherland soil had been lost, including Romania, Serbia and Montenegro.

The Sultan's eyes clouded... He had struggled with all his power to protect his nation from war, because the toils of war carry as heavy a price in victory as those struggles that end in defeat. During his 30 year reign, only "The Greek War" had occurred, and that war lasted only 32 days. The Greek army had been utterly destroyed, having been forced back to the gates of Athens and they acceded to peace upon the request of Russia. During his rule he had schools, hospitals, roads and fountains constructed in each province. He had numerous books published about science and literature and conveyed these to even the most remote villages. Though they reached such peace and prosperity for such a length of time, they were unable to achieve the level of development of western countries. But the youth of his nation had now missed this chance. Explain then, how could he avoid from suffering so greatly...

They had not seen what red really was…

The old Sultan stirred uneasily. He rubbed his lethargic knees. The ingrates had grown up, having obtained their education in the very schools that he had opened, and they have the audacity to slander him by saying "enemy of wisdom and knowledge". "No! No!" he muttered to himself, "I do not fear well educated men!" But he had always been reluctant in front of those ignorant people who suppose themselves to be scholars, and had suffered so much from them. He never held respect for those who bemused themselves with the intention to imitate the appearance, customs, dancing and drinking alcoholic beverages like foreigners, instead of longing for their schools and laboratories. Could a sultan, who had for so many years struggled so hard to assure that a school was in every single village, have ever been an enemy of knowledge?

As he contemplated the suffering of his country, spasms to his jaw muscles started and his face was darkening. "They thought that I was 'apprehensive'. No! I was only being "wary". That's it. Those who had considered it wise to choose head and local officials that were Christian, just because half of the local population of those towns were non-Muslim, thought that it was a necessity of justice, and were foolish enough not to be able to fathom the reasons for a vast continent like India not being represented in British Parliament. They had wanted to express these harmful opinions in newspapers, and to cause disorder within the country. I was not allowing them do so. In this case, their strategy was to accuse me of being "cruel". They had become perplexed by the French Revolution, and without even being aware of the reasons for the rebellion and the results of it, had assumed that it would be patriotism to incite their own people to rebellion. They were behaving like the enemies of my country, and they were labeling me as 'The Red Sultan.'"

Unity and Progress Party

When his index finger touched the lead bead he looked at his rosary. Then he shut his eyes again, his lips stirred. The Unity and Progress Party had once again appeared, and misled the young army officers in Salonica by promising money and position. How he had labored under sorrow when the party members had killed the commanding pasha

JAMIL ADRA CC BY NC ND

as he was departing the telegraph office and had abducted the pasha next in command by forcibly removing him to a remote location. Though this was the case, he had without any hesitation declared the constitutionality of a second term of the monarchy, in order to prevent mischief from getting out of control. When the Ottoman Parliament had reconvened, the power of administration had been taken out of his hands after 30-odd years of service. But the fact of the matter was, they were making so many mistakes that, as a consequence, Bulgaria had separated from the Ottomans Empire and Austria-Hungary had annexed Bosnia-Herzegovina. 148,000 square kilometers of land had been lost in one go, culminating at last in the outbreak of the 31 March Event.

If he had wanted, he could have wiped them all out

The Bulgarian, Serbian, Greek and Albanian looters, who had gathered in Salonica, had been sent to Istanbul by the Unity and Progress Party. His commanders had requested permission to disperse that jerry-built force called "Action Army", which could have been accomplished in five to ten minutes by means of the First Army. But he was not only the Padishah, he was also the Caliph. He had never shed blood for 30-odd years; he was not about to start shedding blood after this age either. He proclaimed that he would not have Muslims destroyed by Muslims; he had surrendered himself to Allah's will. Moreover, he had his generals swear not to resist the armed band of irregulars. However, the looters spread terror in Istanbul for 11 days and murdered a great many innocent people.

Talat Bey, who had been promoted to the Ministry of the Interior from the position of telegraph officer, had full control over Parliament as head of the Unity and Progress Party. Though a great many members of Parliament and the Senate had been in hesitation, he had forced them to make the decision to dethrone the Sultan by the use of threats. The Sultan could have endured all this, had the 275 members of Parliament not appointed two non-Muslims, a Jew and an Armenian, to the four-member delegation that was chosen to declare the decision to him.

Blatant stupidity

The elderly Sultan straightened slightly. While he was exhaling, he recited "*La hawla...*" While he was confined in Villa Allatini, the Empire had fought against the Italians, ultimately surrendering 1,200,000 square kilometers of the province of Tripoli and the sanjak of Benghazi to them. Due to the incompetence of the government, four small Balkan states, Bulgaria, Greece, Serbia and Montenegro had come to an agreement and had started a war against the huge empire. The provinces of Salonica, Monastir, Kosovo, Shkoder, Iannina, Crete, two sanjaks from the province of Edirne and Sesame Island had been lost. Just prior to the surrendering of the city of Salonica they had taken him from Villa Allatini.

While trying to understand what was going on in the cabin of the embassy ship Lorelei, which was sent by the German Emperor, the captain of the ship came to him and said "His Majesty our Emperor pays you his personal regards. The ship is at your service. Where would Your Majesty like to go? It was kind, but where could a member of the Ottoman dynasty have gone except a place where his flag sways?

His last 5 years were passed in Beylerbeyi Palace, with catastrophic news following one after another. The majority of the members of the Unity and Progress Party and even the Sheikhulislam[3] were mason. The country had become a land of death sentences and assassinations. The tyrants had sprung up in every province; safety of life, property and honor was non-existent. The people yearned for the tranquility and prosperity of his time. They yearned for it, but it was too late to do anything about it.

The unrelenting self accountability

He called himself to account for 76 years of his life and 30 years of his sovereignty, during each day and night that he was imprisoned. His most evident fault -if it is a fault- was having had mercy even on his enemies and his sensitivity within the extent of his passion concerning the avoidance to shed blood.

First he looked at his pocket watch, and then spread his prayer rug. The azan[4], echoing over the skies of the capital Istanbul for 465 years, pierced the silence of the night one more time. The hazel eyes of the tired Sultan oriented from the past towards the future. What is the thing called time? 84 years passed so rapidly; the years of the 2000's were about to come round…

— *Where are you from, my dear son?*
— *My grandfather had been born in the Babek village of the* kaza *of Razlog of the* sanjak *of Serres of the province Salonica, during your time, my Majesty.*
— *You look as though you are educated?*
— *My Majesty, I graduated from Bursa Boys' High School, one of the Sultani High Schools you had had built in all of the province centers, I also attended Istanbul Technical University, which you had opened as* Mekteb-i Shahane-i Hendese-i Mulkiye*. Do you know that the microscopes which we had been using were stamped with your tugra?*
— *I remember you. You frequently recite Fatiha for my soul.*
— *How they had saddened you, my Majesty; how much you suffer! Please forgive us!*
— *We even forgave those who betrayed us, my son. Beware! Do not loose your identity by being deceived by the gleaming words of enemies. Do not be duped.*
— *I will do as you wish, my Majesty! All right my Majesty! As you order, my Majesty! Do not withhold your blessings from these your ungrateful sons, my Majesty! Would you allow me to kiss your hand, my Majesty?*

The young man woke up with a jolt. There was a book about Sultan Abdulhamid Han the Second still clutched in his hand. He had dozed off on the couch and his body had stiffened. He performed an ablution then went out. When he arrived at Çemberlitash[4], it was nearly deserted and quiet; the streets were engulfed by freezing weather.

Though so many years had passed since the death of his Majesty, it was as if he could hear the compassionate breathing of the lofty Sultan. No! It was not as if he could hear the breathing, he was hearing it.

The night life of that late hour, taxi drivers, drug addicts and the homeless, passed him by. Many stopped and

JAMIL ADRA CC BY NC ND

grimaced at the youngster, who was crying with great sobs in front of the tomb. "*Ah, is he crazy*," they said, "*Is he mad?*"

Notes

1. Written by Ibrahim Pakkan and published in the Feb. 9, 2002 issue of the Turkish newspaper "Turkiye". The English translation was reviewed and corrected by Abdullah Ismet.
2. Administrative districts which were sub-divisions of the sanjaks which, in turn, were sub-divisions of the Ottoman provinces referred to as vilayet.
3. Religious leader head
4. A district in Istanbul in which the Tomb of Sultan Mahmud the Second is located. The tomb is found on the corner where Divanyolu Street and Babiali Street intersect. His son Sultan Abdulaziz Han and his grandson Sultan Abdulhamid Han the Second were later also buried there.

PAKKAN (Ibrahim). "Sultanım özür dileriz". *Turkiye*. Istanbul, 09-02-2002. Translated in English by Abdullah Ismet: "Oh! My Sultan, we apologize!".

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2003-01-07: (en) Claim linked to carve-up of empire in Great War, *The Telegraph*

Claim linked to carve-up of empire in Great War

By Anton La Guardia
07 Jan 2003

Turkey's claim to northern Iraq has its roots in the upheaval that followed the break-up of the Ottoman Empire and the creation of the secular Turkish republic after the First World War.

In 1920, the victorious Allies imposed the Treaty of Sevres on the Turkish Sultan, stripping him of non-Turkish domains, including the province of Mosul, now in northern Iraq.

The treaty was never implemented, and the victories of Turkish nationalists under Kemal Ataturk led to the revised Treaty of Lausanne in 1923. This set out most of Turkey's current borders, but Ataturk was reluctant to give up Mosul, to British-ruled Iraq, not least because its oil riches had become apparent.

The Treaty of Lausanne stated that "the frontier between Turkey and Iraq shall be laid down in friendly arrangement to be concluded between Turkey and Great Britain within nine months".

After a prolonged dispute, Turkey signed a treaty with Britain in 1926 ceding the old province to Iraq.

The "Mosul question" was all but forgotten until the Iran-Iraq war in the 1980s, when Baghdad lost control of parts of the Kurdish areas and Turkey made clear it would move in should Saddam Hussein's regime fall.

In 1995, the Turkish prime minister, Suleyman Demirel, called for the frontier to be changed but retracted his comments amid uproar in the Arab world. Nevertheless, Turkish leaders have periodically spoken of northern Iraq being under Turkish "trust".

Now that Iraq's future is once more in question, Turkey is sending a clear signal that it will not stand back if Kurds try to carve out their own state from the ruins of Saddam's Iraq.

La Guardia (Anton). « Claim linked to carve-up of empire in Great War ». *The Telegraph*. London SW1W ODT. URL: https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iraq/1418177/Claim-linked-to-carve-up-of-empire-in-Great-War.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Claim linked to carve-up of empire in Great War

By Anton La Guardia
12:01AM GMT 07 Jan 2003

Turkey's claim to northern Iraq has its roots in the upheaval that followed the break-up of the Ottoman Empire and the creation of the secular Turkish republic after the First World War.

In 1920, the victorious Allies imposed the Treaty of Sevres on the Turkish Sultan, stripping him of non-Turkish domains, including the province of Mosul, now in northern Iraq.

The treaty was never implemented, and the victories of Turkish nationalists under Kemal Ataturk led to the revised Treaty of Lausanne in 1923. This set out most of Turkey's current borders, but Ataturk was reluctant to give up Mosul, to British-ruled Iraq, not least because its oil riches had become apparent.

The Treaty of Lausanne stated that "the frontier between Turkey and Iraq shall be laid down in friendly arrangement to be concluded between Turkey and Great Britain within nine months".

After a prolonged dispute, Turkey signed a treaty with Britain in 1926 ceding the old province to Iraq.

Related Articles

Turkey stakes claim 07 Jan 2003

The "Mosul question" was all but forgotten until the Iran-Iraq war in the 1980s, when Baghdad lost control of parts of the Kurdish areas and Turkey made clear it would move in should Saddam Hussein's regime fall.

In 1995, the Turkish prime minister, Suleyman Demirel, called for the frontier to be changed but retracted his comments amid uproar in the Arab world. Nevertheless, Turkish leaders have periodically spoken of northern Iraq being under Turkish "trust".

Now that Iraq's future is once more in question, Turkey is sending a clear signal that it will not stand back if Kurds try to carve out their own state from the ruins of Saddam's Iraq.

Iraq
News »

Top News Galleries

More Stories

Two cases of coronavirus confirmed in the UK

From Alastair Stewart to Scruton, the public are fighting back against the cancel culture of the digital mob
30 January 2020 • 9:30pm

Alastair Stewart has been treated atrociously – he should be reinstated
30 January 2020 • 1:32pm

Strip club loses licence after client was fleeced out of £50,000 on champagne spending spree

Coronavirus infection: everything you need to know about the outbreak from China
31 January 2020 • 7:55am

Back to top

HOME
News
UK News
Politics
Long Reads
Wikileaks
Jobs

World News
Europe
USA
China
Royal Family News
Celebrity news
Dating

Finance
Education
Defence
Weird News
Editor's Choice
Financial Services

Pictures
Video
Matt
Alex
Comment
Blogs
Crossword

Contact us
Privacy and Cookies
Advertising
Fantasy Football
Tickets
Announcements
Reader Prints

Follow Us
Apps
Epaper
Expat
Promotions
Subscriber
Syndication

© Copyright of Telegraph Media Group Limited 2020 | Terms and Conditions | Today's News | Archive | Style Book | Weather Forecast

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2003-02-21: (tr) Osmanli petrolü nasil kaptirdi, *Akşam*

Osmanli petrolü nasil kaptirdi

Trablusgarp ve Balkanlar'daki savaslarla iyice zayıflayan Osmanlı, Arap isyanlarıyla Ortadogu'daki kontrolünü kaybediyordu. Bir daha Galiçya ve Ortadogu petrollerinde söz sahibi olamayacaktı

Irak'taki uluslararası manevraları anlayabilmek için yüzyıldır ugrunda savasılan petrolün hikayesini bilmek gerekiyor. Petrol, önceleri aydınlatma amaçlı kullanılmıs, kandil yagına alternatif olarak görülüp, kömürden kazanıldıgı için de Amerikan piyasasına 'tas yagı' adı ile sunulmustu. 1859 yılında ABD'nin dogusunda, Pennsylvania-Titusville'de E.L.Drake tarafından açılan ilk ticari kuyudan sonra petrol uluslararası önem kazandı, ABD'den, önce Avrupa'ya, sonra da bütün dünyaya ihraç edildi! Petrol zaman içinde dünyanın en önemli enerji kaynagı haline geldi, kömürün yerine geçti ve 'altına hücum' benzeri bir petrol arama furyası basladı.

Yeni enerji kaynagı

ABD'de 1863 yılında J.D.Rockefeller'in kurdugu ve sonradan Avrupa, Rusya ve Uzakdoguya da sıçrayarak büyük bir tekel olan Standard Oil ilk petrol devidir. Ancak, sonra rakipler ortaya çıktı. 1880'li yıllarda Hollanda kontrolundaki Endonezya'da petrol bulunması Royal Dutch adlı Hollanda sirketini yarattı. Dönemin güçlü ülkesi ingiltere de Shell Transport sirketi ile ve H. Deterding yönetiminde petrol sektörüne girdi. 1900'lerde dünya bir yandan Standard Oil / Rockefeller ve Royal Dutch-Shell / Deterding kapısmasına, yani sirketlerarası fiyat ve bölge kapısması kavgasına, diger yandan da petrolün gelecegini öngörebilen devletler arasında sıkı bir kaynakta kontrol mücadelesine sahne oluyordu. (Sanayi devrimini de ıskalamıs olan Osmanlı, kontrolunda bulunan petrol bölgelerine ragmen petrol gelecegini öngörebilen devletler arasında da degildi)

1901 yılında Meksika 'da Tampico ve 1922 yılında da Venezuella'da Maracaibo bölgesinde Shell zengin petrol yatakları bulurken, İngiltere'de petrol sektöründe güç sahibi oluyordu. Demir ve kömüre hakimiyeti sayesinde dünyanın bir numaralı gücü haline gelen İngiltere'nin, yeni enerji kaynagı petrol üzerinde de hakimiyet kurarak gücünü devam ettirmek istemesi normaldi. Yeni güç olarak ortaya çıkan Almanya ve uluslararası söz sahibi olmak isteyen Fransa ve Rusya da, petrol kavgasında aktif oldular. Ama Meksika'dan baslayarak da, küçük ülkelerin sermaye ve teknoloji sahibi sirketlere karsı milliyetçilik direnisi de gündeme gelmeye baslamıstı.

Çıkar çatısmaları

1920 yılında ABD'de bir enerji krizi yasanması ABD sirketlerini dünyanın baska bölgeleri ile ilgilenmeye de itti. Böylece yeni yüzyıl dünyanın her yerinde, tüm ülkelerin ve sirketlerinin katıldıgı ticari mücadelelere, savaslara, uluslararası stratejilere ve özellikle iki büyük petrol devi Standard Oil (ABD) ve Royal Dutch-Shell (İngiltere-Hollanda ortaklıgı) sirketlerinin ve de bu sirketlerin ülkelerinin kavgasına sahit olacaktı. Birinci Dünya Savası'nda Fransız devlet adamı Georges Clemenceau 'Bir damla petrol, askerlerimizin bir damla kanına deger !' diyerek durumu en açık sekilde özetlemistir.

Yirminci yüzyılın baslarında Osmanlı İmparatorlugu Ortadogu'da gerek petrol vaat eden topraklara, gerekse petrole ulasmak için önemli stratejik noktalara hakimiyeti ile kilit bir konumda bulunuyordu. Fakat ayakta kalmakta zorlanan İmparatorluk, sadece petrol arama imtiyazı konusunda İngiliz, Fransız, Alman ve Ruslar arasındaki çıkar çatısmalarından faydalanmak üzerine zayıf bir strateji kurabiliyordu. Petrolde en önemli yeni bölge Mezopotamya, yani Musul-Kerkük petrolleri idi. Musul petrolleri önce İngiltere ve Almanya'yı karsı karsıya getirdi. Padisah 2. Abdülhamit Adana-Mersin demiryolu hattı için İngilizler'le, İstanbul-Bagdat demiryolu hattı için de Almanlar'la anlasarak durumdan faydalanmak istedi. Önlemini ise Musul Petrol sahasını 'Memalik-i Sahane' (Padisah mülkü) ilan ederek alıyordu.

'Bay yüzde bes'

1910 sonrasında kızısan mücadele politik manevralardan sıcak çatısmalara dönmek üzereydi. Önce Trablusgarp, sonra da Balkanlar'daki savaslarla iyice zayıflıyan Osmanlı, Mısır ve Arap dünyasında kıskırtılan (!) isyanlarla Orta Dogu'daki kontrolü tamamen kaybediyordu. Osmanlı bir daha ne Galiçya (Romanya) petrolleri, ne de Ortadogu-Arap bölgesindeki petrollerde söz sahibi olamıyacaktı.

Savas öncesi Ortadogu bölgesinin en önemli petrol oyuncuları Deutsche Bank aracılıgı ile devreye giren Almanlar ve Anglo-İran Petrol Sirketi (Anglo-Persian Oil Company) ile İngilizler'di. Bu iki taraf 1912'de Londra'da Turkish Petroleum Company adlı sirketi kurdular. Sirketin hisselerinin çogunlugu İngilizler tarafından kontrol edilen Türkiye Milli Bankası'na (Turkish National Bank), Almanlar tarafından kontrol edilen Deutsche Bank'a ve Hollanda-İngiliz ortaklıgı Royal Dutch - Shell grubuna aitti. Türkiye Milli Bankası (Turkish National Bank) İstanbul'da Fransızlar'a rakip olarak İngilizler tarafından kurulmus olup Türkiye ile isminden baska bir alakası yoktu. Hisselerde yüzde 5 oranında pay sahibi olan bir taraf daha vardıı Sonraları 'Bay yüzde bes ' diye anılacak olan organizatör vatandasımız C. Gülbenkyan. Gülbenkyan, Turkish Petroleum Company fikrinin ve anlasmasının kaynagı idi, imtiyazları saglayan da odur. Gülbenkyan'ın Türkiye Milli Bankası'nın yüzde 30 hissesine de örtülü (gizli) sahip oldugu düsünülürse, etkinligi daha iyi anlasılacaktır. Bu sirket Osmanlı idaresinden Musul eyaletinde ve diger bölgelerde petrol imtiyazı elde ediyor ve böylelikle İngilizler ve Almanlar Musul Petrol sahasına girebilme olanagına kavusuyorlardı. Ortadogu petrollerinin çıkarma maliyetinin diger bölgelerden çok az olması ve kuyu basına günlük üretimin yüksekligi bölgeyi çok cazip kılıyordu. Bugün Ortadogu'nun bilinen dünya rezervlerinin üçte ikisini bulundurdugu düsünülürse Osmanlı'nın kaçırdıgı fırsatları ve dünyanın ilgisini anlamak mümkün olur. Ortadogu'daki ilk imtiyaz aslında 1901 yılında İran Sahı tarafından Kanada asıllı, Fransız aristokratı ve İngiliz vatandası olan W.K. D'Arcy adlı kisiye ve onun kanalı ile Anglo -Persian Oil Company sirketine verilmisti. 1914 yılında Winston Churchill bu sirkete İngiliz Hükümetini de ortak ederek imtiyazın kontrolunu İngiltere'ye geçirmistir. Sonra, 1914 yılında Turkish Petroleum ile Anglo Persian ortak olmus ve böylece hem İran

JAMIL ADRA CC BY NC ND

, hem de Irak petrol imtiyazları İngiltere'nin kontroluna geçmistir.

Amerika pay istiyordu

I. Dünya Savası bittiginde artık hiç bir sey eskisi gibi degildi ve petrol ise savas öncesinden daha degerliydi. Artık bütün ülkeler petrole ilgilerini açıkça dile getiriyor, bütün haritalar petrole göre sekilleniyordu. Almanlar savası kaybedince, İngilizlerin karsısına Deutsche Bank'a ait Turkish Petroleum Company hisselerini alarak Musul'a ilgilerini ortaya koyan Fransızlar çıktı. Fransızların Suriye'deki varlıgının İngilizler tarafından tanınması sonucu İngiltere ve Fransa arasında anlasma saglandı. Fransa elde ettigi ayrıcalıkla Musul'da yüzde 25 civarında petrol hakkı elde ediyordu, geri kalan bütün petrol hakları İngilizler'in elinde olacaktı. 1922-1928 arasında ABD'de Ortadogu petrolünden pay alma operasyonunu tamamladı. Standard Oil (ABD) Musul petrollerinin tek basına İngiliz kontrolüne girmesinden hosnut degildi. Savas sonrası Mezopotamya'da petrol arastıran iki Standard Oil mühendisinin İngilizler tarafından yakalanması ile kriz tırmandı. Amerika petrolde salt İngiltere hakimiyetini, savasın galipleri arasında parsanın esit dagılımı ilkesine aykırı görüyor, pay istiyordu. Londra'daki müzakereler Standard Oil'ın basındaki W. Teagle'ın saldırgan stratejisi ile basladı. Gülbenkyan bir kez daha devreye girdi ve 1928 yılında İngilizleri ABD'yi de ortak etmeye ikna etti. Sirketler ve ülkeler Gülbenkyan'ın ortaya koydugu bir harita üzerinde kırmızı kalemle çizdigi 'Kırmızı Hat' çerçevesinde uzlastı. Türkiye, Irak ve Suudi Arabistan paylasılan bölgeye dahildi, Kuveyt ve İran ise anlasma dısında kalmıstı.

8 günde tapa takılamadı

Yeni düzende Gülbenkyan'ın hisseleri aynı kalırken, kalan yüzde 95 Standard Oil, Royal Dutch-Shell ve Anglo-Iran petrol sirketleri arasında paylastırıldı. Turkish Petroleum Company'nin adı 1929'da Iraq Petroleum Company olarak degisti. Ancak, bir yandan da Kırmızı Hat anlasması da bozuluyordu. 1930 yılında anlasmalara dahil olmayan ABD sirketi SoCal, önce Bahreyn'de ve sonra 1936 yılında da Texaco ile ortak olarak Suudi Kralı İbn-i Suud'dan aldıgı imtiyazla S.Arabistan'da petrol buldu. 1943 yılında SoCal ve Texaco ARAMCO adı altında birlestiler. Kırmızı hat dısında kalan Kuveyt petrol imtiyazı ise 1938 yılında Gulf Oil yüzde 50 ve Anglo-Persian (BP) yüzde 50 ortaklıgı ile kurulan Kuwait Oil Company tarafından kullanılmıs ve zengin rezervler bulunmustur. Irak petrolleri ise Kırmızı Hat anlasması çerçevesinde gelistirildi. Anlasmanın tamamlanması için petrolün çıkarılması gerekiyordu. Kerkük yakınlarındaki Baba Gurgur'da petrol ilk defa fıskırdıgında tarih 15 Ekim 1927 idi. Kaynak o kadar zengin idi ki, kuyuya sekiz gün tapa takılamamıs ve fıskıran petrol bölgenin tüm kaderini çizecek hale gelmisti.

Batı güçlerinin atması gereken son adım yıkılan Osmanlı'nın eyaletlerinin yerine yeni ülkeler kurmaktı. Bu da iki Dünya Savası arasındaki dönemde tamamlandı. Yandaki tablo Irak ve Suudi Arabistan petrollerinin dünya çapında önemini gösteriyor. Irak'ın dünyadaki ikinci büyük rezerve sahip oldugu açıkça görülüyor.

(Petrolün hikayesini detaylı okumak isteyenler için Türkçe kaynak olarak Raif Karadag'ın 1969 baskısı 'Petrol Fırtınası', Cenk Pala'nın 1996 baskısı '20'inci Yüzyılın Seytan Üçgeni', Tuncay Özkan'ın 2003 baskısı 'Entrikalar Savası' adlı kitaplarını tavsiye ederiz.)

“Osmanli petrolü nasil kaptirdi”. *Akşam*, 21 Subat 2003 (21.02.2003).

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Türkiye'de ve dünyada AKSAM

SAVAŞA HAYIR !

OSMANLI petrolü nasıl kaptırdı

indeks

Trablusgarp ve Balkanlar'daki savaşlarla iyice zayıflayan Osmanlı, Arap isyanlarıyla Ortadoğu'daki kontrolünü kaybediyordu. Bir daha Galiçya ve Ortadoğu petrollerinde söz sahibi olamayacaktı

Irak'taki uluslararası manevraları anlayabilmek için yüzyıldır uğrunda savaşılan petrolün hikayesini bilmek gerekiyor. Petrol, önceleri aydınlatma amaçlı kullanılmış, kandil yağına alternatif olarak görülüp, kömürden kazanıldığı için de Amerikan piyasasına 'taş yağı' adı ile sunulmuştu. 1859 yılında ABD'nin doğusunda, Pennsylvania-Titusville'de E.L.Drake tarafından açılan ilk ticari kuyudan sonra petrol uluslararası önem kazandı, ABD'den, önce Avrupa'ya, sonra da bütün dünyaya ihraç edildi! Petrol zaman içinde dünyanın en önemli enerji kaynağı haline geldi, kömürün yerine geçti ve 'altına hücum' benzeri bir petrol arama furyası başladı.

Yeni enerji kaynağı

ABD'de 1863 yılında J.D.Rockefeller'in kurduğu ve sonradan Avrupa, Rusya ve Uzakdoğuya da sıçrayarak büyük bir tekel olan Standard Oil ilk petrol devidir. Ancak, sonra rakipler ortaya çıktı. 1880'li yıllarda Hollanda kontrolundaki Endonezya'da petrol bulunması Royal Dutch adlı Hollanda şirketini yarattı. Dönemin güçlü ülkesi İngiltere de Shell Transport şirketi ile ve H. Deterding yönetiminde petrol sektörüne girdi. 1900'lerde dünya bir yandan Standard Oil / Rockefeller ve Royal Dutch-Shell / Deterding kapışmasına, yani şirketlerarası fiyat ve bölge kapışması kavgasına, diğer yandan da petrolün geleceğini öngörebilen devletler arasında sıkı bir kaynakta kontrol mücadelesine sahne oluyordu. (Sanayi devrimini de ıskalamış olan Osmanlı, kontrolunda bulunan petrol bölgelerine rağmen petrol geleceğini öngörebilen devletler arasında da değildi)

1901 yılında Meksika 'da Tampico ve 1922 yılında da Venezuella'da Maracaibo bölgesinde Shell zengin petrol yatakları bulurken, İngiltere'de petrol sektöründe güç sahibi oluyordu. Demir ve kömüre hakimiyeti sayesinde dünyanın bir numaralı gücü haline gelen İngiltere'nin, yeni enerji kaynağı petrol üzerinde de hakimiyet kurarak gücünü devam ettirmek istemesi normaldi. Yeni güç olarak ortaya çıkan Almanya ve uluslararası söz sahibi olmak isteyen Fransa ve Rusya da, petrol kavgasında aktif oldular. Ama Meksika'dan başlayarak da, küçük ülkelerin sermaye ve teknoloji sahibi şirketlere karşı milliyetçilik direnişi de gündeme gelmeye başlamıştı.

Çıkar çatışmaları

1920 yılında ABD'de bir enerji krizi yaşanması ABD şirketlerini dünyanın başka bölgeleri ile ilgilenmeye de itti. Böylece yeni yüzyıl dünyanın her yerinde, tüm ülkelerin ve şirketlerinin katıldığı ticari mücadelelere, savaşlara, uluslararası stratejilere ve özellikle iki büyük petrol devi Standard Oil (ABD) ve Royal Dutch-Shell (İngiltere-Hollanda ortaklığı) şirketlerinin ve de bu şirketlerin ülkelerinin kavgasına şahit olacaktı. Birinci Dünya Savaşı'nda Fransız devlet adamı Georges Clemenceau 'Bir damla petrol, askerlerimizin bir damla kanına değer !' diyerek durumu en açık şekilde özetlemiştir.

Yirminci yüzyılın başlarında Osmanlı İmparatorluğu Ortadoğu'da gerek petrol vaat eden topraklara, gerekse petrole ulaşmak için önemli stratejik noktalara hakimiyeti ile kilit bir konumda bulunuyordu. Fakat ayakta kalmakta zorlanan İmparatorluk, sadece petrol arama imtiyazı konusunda İngiliz, Fransız, Alman ve Ruslar arasındaki çıkar çatışmalarından faydalanmak üzerine zayıf bir strateji kurabiliyordu. Petrolde en önemli yeni bölge Mezopotamya, yani Musul-Kerkük petrolleri idi. Musul petrolleri önce İngiltere ve Almanya'yı karşı karşıya getirdi. Padişah 2. Abdülhamit Adana-Mersin demiryolu hattı için İngilizler'le, İstanbul-Bağdat demiryolu hattı için de Almanlar'la anlaşarak durumdan faydalanmak istedi. Önlemini ise Musul Petrol sahasını 'Memalik-i Şahane' (Padişah mülkü) ilan ederek alıyordu.

'Bay yüzde beş'

Tüm üyelere $20 BONUS

Gözünüz, kulağınız, sözünüz biziz. Çünkü, Gözümüz, kulağımız, sözümüz sizsiniz.
AKŞAM GAZETESİ İLETİŞİM VE DANIŞMA MERKEZİ
(0212) 473 77 07

AKŞAM Yayın Grubu
PLATİN
ALEM
ALEM FM 89.3

JAMIL ADRA CC BY NC ND

1910 sonrasında kızışan mücadele politik manevralardan sıcak çatışmalara dönmek üzereydi. Önce Trablusgarp, sonra da Balkanlar'daki savaşlarla iyice zayıflıyan Osmanlı, Mısır ve Arap dünyasında kışkırtılan (!) isyanlarla Orta Doğu'daki kontrolü tamamen kaybediyordu. Osmanlı bir daha ne Galiçya (Romanya) petrolleri, ne de Ortadoğu-Arap bölgesindeki petrollerde söz sahibi olamıyacaktı.

Savaş öncesi Ortadoğu bölgesinin en önemli petrol oyuncuları Deutsche Bank aracılığı ile devreye giren Almanlar ve Anglo-İran Petrol Şirketi (Anglo-Persian Oil Company) ile İngilizler'di. Bu iki taraf 1912'de Londra'da Turkish Petroleum Company adlı şirketi kurdular. Şirketin hisselerinin çoğunluğu İngilizler tarafından kontrol edilen Türkiye Milli Bankası'na (Turkish National Bank), Almanlar tarafından kontrol edilen Deutsche Bank'a ve Hollanda-İngiliz ortaklığı Royal Dutch - Shell grubuna aitti. Türkiye Milli Bankası (Turkish National Bank) İstanbul'da Fransızlar'a rakip olarak İngilizler tarafından kurulmuş olup Türkiye ile isminden başka bir alakası yoktu. Hisselerde yüzde 5 oranında pay sahibi olan bir taraf daha vardı: Sonraları 'Bay yüzde beş ' diye anılacak olan organizatör vatandaşımız C. Gülbenkyan. Gülbenkyan, Turkish Petroleum Company fikrinin ve anlaşmasının kaynağı idi, imtiyazları sağlayan da odur. Gülbenkyan'ın Türkiye Milli Bankası'nın yüzde 30 hissesine de örtülü (gizli) sahip olduğu düşünülürse, etkinliği daha iyi anlaşılacaktır. Bu şirket Osmanlı idaresinden Musul eyaletinde ve diğer bölgelerde petrol imtiyazı elde ediyor ve böylelikle İngilizler ve Almanlar Musul Petrol sahasına girebilme olanağına kavuşuyorlardı. Ortadoğu petrollerinin çıkarma maliyetinin diğer bölgelerden çok az olması ve kuyu başına günlük üretimin yüksekliği bölgeyi çok cazip kılıyordu. Bugün Ortadoğu'nun bilinen dünya rezervlerinin üçte ikisini bulundurduğu düşünülürse Osmanlı'nın kaçırdığı fırsatları ve dünyanın ilgisini anlamak mümkün olur. Ortadoğu'daki ilk imtiyaz aslında 1901 yılında İran Şahı tarafından Kanada asıllı, Fransız aristokratı ve İngiliz vatandaşı olan W.K. D'Arcy adlı kişiye ve onun kanalı ile Anglo -Persian Oil Company şirketine verilmişti. 1914 yılında Winston Churchill bu şirkete İngiliz Hükümetini de ortak ederek imtiyazın kontrolunu İngiltere'ye geçirmiştir. Sonra, 1914 yılında Turkish Petroleum ile Anglo Persian ortak olmuş ve böylece hem İran , hem de Irak petrol imtiyazları İngiltere'nin kontroluna geçmiştir.

Amerika pay istiyordu

I. Dünya Savaşı bittiğinde artık hiç bir şey eskisi gibi değildi ve petrol ise savaş öncesinden daha değerliydi. Artık bütün ülkeler petrole ilgilerini açıkça dile getiriyor, bütün haritalar petrole göre şekilleniyordu. Almanlar savaşı kaybedince, İngilizlerin karşısına Deutsche Bank'a ait Turkish Petroleum Company hisselerini alarak Musul'a ilgilerini ortaya koyan Fransızlar çıktı. Fransızların Suriye'deki varlığının İngilizler tarafından tanınması sonucu İngiltere ve Fransa arasında anlaşma sağlandı. Fransa elde ettiği ayrıcalıkla Musul'da yüzde 25 civarında petrol hakkı elde ediyordu, geri kalan bütün petrol hakları İngilizler'in elinde olacaktı. 1922-1928 arasında ABD'de Ortadoğu petrolünden pay alma operasyonunu tamamladı. Standard Oil (ABD) Musul petrollerinin tek başına İngiliz kontrolüne girmesinden hoşnut değildi. Savaş sonrası Mezopotamya'da petrol araştıran iki Standard Oil mühendisinin İngilizler tarafından yakalanması ile kriz tırmandı. Amerika petrolde salt İngiltere hakimiyetini, savaşın galipleri arasında parsanın eşit dağılımı ilkesine aykırı görüyor, pay istiyordu. Londra'daki müzakereler Standard Oil'ın başındaki W. Teagle'ın saldırgan stratejisi ile başladı. Gülbenkyan bir kez daha devreye girdi ve 1928 yılında İngilizleri ABD'yi de ortak etmeye ikna etti. Şirketler ve ülkeler Gülbenkyan'ın ortaya koyduğu bir harita üzerinde kırmızı kalemle çizdiği 'Kırmızı Hat' çerçevesinde uzlaştı. Türkiye, Irak ve Suudi Arabistan paylaşılan bölgeye dahildi, Kuveyt ve İran ise anlaşma dışında kalmıştı.

8 günde tapa takılamadı

Yeni düzende Gülbenkyan'ın hisseleri aynı kalırken, kalan yüzde 95 Standard Oil, Royal Dutch-Shell ve Anglo-Iran petrol şirketleri arasında paylaştırıldı. Turkish Petroleum Company'nin adı 1929'da Iraq Petroleum Company olarak değişti. Ancak, bir yandan da Kırmızı Hat anlaşması da bozuluyordu. 1930 yılında anlaşmalara dahil olmayan ABD şirketi SoCal, önce Bahreyn'de ve sonra 1936 yılında da Texaco ile ortak olarak Suudi Kralı İbn-i Suud'dan aldığı imtiyazla S.Arabistan'da petrol buldu. 1943 yılında SoCal ve Texaco ARAMCO adı altında birleştiler. Kırmızı hat dışında kalan Kuveyt petrol imtiyazı ise 1938 yılında Gulf Oil yüzde 50 ve Anglo -Persian (BP) yüzde 50 ortaklığı ile kurulan Kuwait Oil Company tarafından kullanılmış ve zengin rezervler bulunmuştur. Irak petrolleri ise Kırmızı Hat anlaşması çerçevesinde geliştirildi. Anlaşmanın tamamlanması için petrolün çıkarılması gerekiyordu. Kerkük yakınlarındaki Baba Gurgur'da petrol ilk defa fışkırdığında tarih 15 Ekim 1927 idi. Kaynak o kadar zengin idi ki, kuyuya sekiz gün tapa takılamamış ve fışkıran petrol bölgenin tüm kaderini çizecek hale gelmişti.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Batı güçlerinin atması gereken son adım yıkılan Osmanlı'nın eyaletlerinin yerine yeni ülkeler kurmaktı. Bu da iki Dünya Savaşı arasındaki dönemde tamamlandı. Yandaki tablo Irak ve Suudi Arabistan petrollerinin dünya çapında önemini gösteriyor. Irak'ın dünyadaki ikinci büyük rezerve sahip olduğu açıkça görülüyor.

(Petrolün hikayesini detaylı okumak isteyenler için Türkçe kaynak olarak Raif Karadağ'ın 1969 baskısı 'Petrol Fırtınası', Cenk Pala'nın 1996 baskısı '20'inci Yüzyılın Şeytan Üçgeni', Tuncay Özkan'ın 2003 baskısı 'Entrikalar Savaşı' adlı kitaplarını tavsiye ederiz.)

Haber Gönder

Yazdır

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2003-04: (fr) Comment l'Empire ottoman fut dépecé, *Le Monde diplomatique*

Comment l'Empire ottoman fut dépecé

Par Henry Laurens
Professeur à l'Institut national des langues et civilisations orientales (Inalco), Paris, auteur, notamment, de La Question de Palestine. Tome I : « L'invention de la Terre sainte » (1799-1922), Fayard, Paris, 1999.

Entre 1916 et 1922, l'empire ottoman et ses marches firent l'objet d'intenses tractations entre Français et Britanniques. Après 1918, les Etats-Unis se posèrent en arbitres, au nom du « droit des peuples ». Pourtant, à aucun moment, les populations locales ne furent réellement consultées. Le partage territorial en fut durablement fragilisé.

En 1914, les provinces arabes de l'Empire ottoman se trouvaient sous l'influence collective et multiforme des puissances européennes, auxquelles s'ajoutaient les Etats-Unis. Les Jeunes-Turcs, au pouvoir depuis 1908, cherchaient à se débarrasser de ces ingérences permanentes, mais au prix d'un centralisme autoritaire qui suscitait l'émergence d'un mouvement autonomiste arabe prêt à chercher des appuis chez les Européens.

La France était la puissance dominante en « Syrie naturelle », grâce à ses investissements économiques et à son rayonnement scolaire et culturel. On en arrivait à parler d'une « France du Levant ». Les Britanniques, qui occupaient l'Egypte depuis 1882, avaient fini par reconnaître -de mauvaise grâce - cette primauté.

En entrant en guerre en novembre 1914, les Ottomans entendaient s'affranchir des dominations étrangères et liquider les autonomismes locaux. Dès le début de 1915, la répression frappe les élites politiques arabes (pendaisons, exils en Anatolie). Des populations entières seront martyrisées (chrétiens du Mont-Liban décimés par la famine, sort tragique des Arméniens et autres chrétiens anatoliens déportés et massacrés). Cherchant à déstabiliser les deux grandes « puissances musulmanes » que constituent les empires coloniaux français et britanniques, les Ottomans appellent à la guerre sainte, au djihad. Les Britanniques s'en tiennent d'abord à un combat défensif à proximité du canal de Suez, tandis que l'armée anglo-indienne commence la conquête difficile de l'Irak à partir de Basra (1).

Mais le djihad menace l'Afrique du Nord française (et une partie de l'Afrique noire) et l'Inde britannique. Français et Britanniques se trouvent ainsi en position défensive, et cherchent une nouvelle formule juridique susceptible de rétablir leur ancienne domination. Ils envisagent d'abord de maintenir un Empire ottoman décentralisé, qui serait un protectorat de fait. En attaquant les Dardanelles (1915) pour menacer la capitale de l'Empire ottoman, ils sont contraints d'accepter la revendication russe sur Constantinople et donc de considérer un partage de la région.

L'échec sanglant des Dardanelles n'en remet pas en cause le principe. En suscitant un soulèvement du chérif Hussein, émir de La Mecque, ils espèrent mettre fin à la menace du djihad et créer un nouveau front contre les Ottomans. Le haut-commissaire en Egypte, Mac-Mahon, entretient donc une correspondance difficile avec le chérif Hussein pour le pousser à se révolter. Défaillances de traduction et malentendus sur le sens des mots utilisés compliquent encore le texte, déjà ambigu, de la correspondance, créant ainsi un imbroglio dont la solution est remise à plus tard.

Un certain nombre d'esprits romantiques du Caire, dont le plus célèbre sera T. E. Lawrence, le futur Lawrence d'Arabie, misent sur une renaissance arabe qui, fondée sur l'authenticité bédouine, se substituerait à la corruption ottomane et au levantinisme francophone. Ces bédouins, commandés par les fils de Hussein, les princes de la dynastie hachémite, accepteront naturellement une tutelle britannique « bienveillante ». Londres leur promet bien une « Arabie » indépendante, mais par rapport aux Ottomans. De leurs côtés, les Français veulent étendre leur « France du Levant » à l'intérieur des terres et construire ainsi une « grande Syrie » francophone, francophile et sous leur tutelle.

Comment fixer les limites entre l'Arabie britannique et la Syrie française ? La négociation est confiée au Français François Georges-Picot et à l'Anglais Mark Sykes. Elle dure plusieurs mois, reflétant l'évolution des rapports de forces, et se conclut en mai 1916 par un échange de lettres entre l'ambassadeur de France à Londres, Paul Cambon, et le secrétaire au Foreign Office, Edward Grey (2). Les Français administreront directement une zone allant du littoral syrien jusqu'à l'Anatolie ; la Palestine sera internationalisée (condominium franco-britannique de fait) ; la province irakienne de Basra et une enclave palestinienne autour de Haïfa seront placées sous administration directe des Britanniques ; les Etats arabes indépendants confiés aux Hachémites seront partagés en deux zones d'influence et de tutelle, l'une au nord confiée aux Français, l'autre au sud aux Britanniques. La ligne dite Sykes-Picot, qui divise le Proche-Orient, doit aussi permettre la construction d'un chemin de fer britannique de Bagdad à Haïfa. Russes et Italiens donnent leur approbation à cet accord, dont les Hachémites ne sont informés qu'en termes voilés et confus.

Au début de 1917, les Britanniques commencent la conquête difficile de la Palestine. En avril, les Etats-Unis entrent en guerre comme « associés » – et non « alliés » – de la France et de la Grande-Bretagne contre l'Allemagne. La mécanisation croissante de la guerre achève la prise de conscience franco-britannique de leur dépendance envers le pétrole (en 1918, la guerre sera gagnée par les Alliés grâce à un « flot de pétrole »).

Le président Woodrow Wilson ne se sent aucunement lié par les accords « secrets » contractés par ses partenaires. Il se pose en défenseur du droit des peuples à disposer d'eux-mêmes, bien qu'il ne soit pas très clair dans son esprit si cela vaut aussi pour les peuples non blancs, comme les « bruns »

JAMIL ADRA CC BY NC ND

(les Arabes) et les « jaunes » - pour les « noirs », il n'en est pas question (3).

Les Anglais du Caire veulent remettre en cause l'accord passé avec les Français, au moins pour la Palestine, si ce n'est pour le reste de la Syrie. Et ils disposent maintenant de solides appuis à Londres. Ils savent utiliser avec sincérité la rhétorique wilsonienne : sur les ruines de l'Empire ottoman, Arabes, Kurdes, Arméniens, Juifs coopéreront sous la tutelle bienveillante des Britanniques.

Sykes utilise dans ce sens le mouvement sioniste, ce qui conduira à la déclaration Balfour du 2 novembre 1917 (4) annonçant l'établissement « en Palestine » d'un Foyer national juif. La stratégie britannique va reposer sur l'occupation du terrain avec l'encouragement donné à la révolte arabe de s'étendre à la Syrie (mais non à la Palestine) et sur une succession de déclarations officielles allant dans le sens de l'autodétermination. Pour Londres, le droit des peuples signifie le droit de choisir la tutelle britannique. Quand des nationalistes arabes radicaux refusent cette domination, ils sont ravalés au statut infamant de « Levantins », qu'ils partagent avec les éléments pro-français (en général des chrétiens).

En 1918, la question pétrolière devient dominante. Selon l'accord, la France devrait contrôler la région de Mossoul, où se trouvent d'importantes réserves potentielles, mais les Britanniques, eux, ont les droits de concession. Georges Clemenceau veut bien satisfaire le groupe de pression colonial, mais en se limitant à une « Syrie utile » ne comprenant pas la Terre sainte, mais permettant un accès aux ressources pétrolières. Une trop grande extension territoriale impliquerait de lourdes charges d'administration sans commune mesure avec les revenus que l'on pourrait en tirer. C'est l'abandon de la revendication de la « Syrie intégrale » (on dirait actuellement « Grande Syrie »). Au lendemain de l'armistice, il traite directement et sans témoin avec Lloyd George du partage du Proche-Orient.

Dans son journal, le 11 décembre 1920, Maurice Hankey, secrétaire du gouvernement britannique, notera : « Clemenceau et Foch ont traversé [la mer] après l'armistice, et on leur a donné une grande réception militaire et publique. Lloyd George et Clemenceau ont été conduits à l'ambassade de France... Quand ils furent seuls... Clemenceau dit : "Bien. De quoi devons-nous discuter ?" "De la Mésopotamie et de la Palestine", répondit Lloyd George. "Dites-moi ce que vous voulez", demanda Clemenceau. "Je veux Mossoul", dit Lloyd George. "Vous l'aurez", a dit Clemenceau. "Rien d'autre ?" "Si, je veux aussi Jérusalem", a continué Lloyd George. "Vous l'aurez", a dit Clemenceau, "mais Pichon (5) fera des difficultés pour Mossoul". Il n'y a absolument aucune trace écrite ou mémorandum fait sur le moment (...). Cependant, en dépit de grandes pressions de la part de ses collègues et de toutes sortes de parties concernées, Clemenceau, qui a toujours été inflexible, ne revint jamais sur sa parole et je suis bien placé pour dire que Lloyd George ne lui en a jamais laissé l'occasion. C'est ainsi que l'histoire est faite (6). »

Les Français ayant conditionné tout accord territorial à un partage de l'accès au pétrole, les deux négociations vont se dérouler parallèlement. Dès le début de la conférence de la paix, le président Wilson refuse l'annexion des anciennes colonies allemandes d'Afrique et du Pacifique aux Empires français et britanniques : il veut les confier à la future Société des nations (SDN). Lloyd George manoeuvre habilement en proposant la création de « mandats » de la SDN, qui seraient confiés de façon temporaire à une puissance « civilisée » chargée de les amener à l'indépendance. Il y introduit discrètement les provinces arabes de l'Empire ottoman (Mandats dits A). Wilson accepte (janvier 1919).

Un face-à-face franco-britannique

Les principaux intéressés ne sont pas informés et seront appelés à comparaître devant le Conseil suprême allié (dit Conseil des dix). Nationalistes arabes, pro-français (syrianistes) et sionistes (les Anglais ont intercepté une délégation libanaise pour lui interdire de venir en France) parleront ainsi, en février 1919, sans connaître réellement la règle du jeu. Lloyd George laisse ses représentants engager une épreuve de force avec les Français. La question est de savoir s'il y aurait un mandat unique sur l'ensemble du Proche-Orient (et dans ce cas certainement confié aux Britanniques) ou s'il y aurait deux mandats, l'un français, l'autre britannique. Les Français tiennent bon.

Henry Laurens

Notes :

(1) Les Anglais des Indes ne pensent pas à une Arabie romantique, ils veulent mettre en exploitation ce que l'on considère alors comme les immenses potentiels agricoles de la Mésopotamie afin de « nourrir le monde ». Lire Charles Tripp, « Leçons d'une histoire coloniale oubliée », *Le Monde diplomatique*, janvier 2003.

(2) En 1919, pour diminuer la valeur de cette entente, les Britanniques l'appelleront « accord Sykes-Picot ».

(3) A la Conférence de la paix, les Américains rejetteront avec énergie la revendication japonaise d'égalité des races.

(4) Outre la remise en cause de l'accord franco-britannique, Londres veut aussi mettre de son côté la puissance occulte supposée des juifs sur la destinée de la Russie et des Etats-Unis. Enfin, l'acceptation des thèses sionistes se trouve facilitée par l'imprégnation biblique de la culture religieuse britannique.

(5) Ministre français des affaires étrangères (Le Monde diplomatique vient de s'installer dans la rue qui porte son nom).

(6) Stephen Roskill, Hankey, Man of Secrets, Collins, Londres, vol. II, 1972, pp. 28-29.

LAURENS (Henry), « Comment l'Empire ottoman fut dépecé ». *Le Monde Diplomatique*, avril 2003, Dossier « Les ravages d'une guerre arbitraire », pp. 16-17. URL : https://www.monde-diplomatique.fr/2003/04/LAURENS/10102

JAMIL ADRA

2004-04-01: (fr) C'est le 28 juin 1914 que commença l'histoire pétrolière de l'Irak, *Euler Hermes SFAC*

Un mois à peine avant que ne débute le premier conflit mondial. Ce jour-là, le Grand Vizir de la Sublime Porte (l'empire ottoman) accorda une concession pétrolière couvrant les vilayets de Mossoul et de Bagdad à la Turkish Petroleum Company au capital de laquelle on trouvait l'Anglo Persian Oil Company (la future BP qui appartenait alors à l'Amirauté britannique, avec 50% des parts), la Royal Dutch Shell (25%) et la Deutsche Bank allemande (25%).

Quelques jours plus tard, la Première guerre mondiale vint paralyser ce partenariat germano-britannique. En 1916, les fameux accords Sykes-Picot répartirent les zones d'influences française et anglaise au Moyen-Orient. Mossoul et le Nord de la Mésopotamie tombèrent dans la part française qui aurait formé une grande Syrie, allant du Liban à l'Iran. Mais ce furent des troupes britanniques qui prirent le contrôle de la région et en décembre 1918, quelques jours avant que ne commence la Conférence de Versailles, Français et Anglais se mirent d'accord pour rectifier les frontières et constituer l'Irak actuel ; en échange, Clémenceau obtint les 25% allemands de la Turkish Petroleum Company, à l'origine de la Compagnie Française des Pétroles fondée en 1924 (notre actuel Total).

Malgré ses protestations, la Turquie ne put jamais récupérer la province de Mossoul. Par contre des compagnies pétrolières américaines s'invitèrent au partage du gâteau et obtinrent 25% de la nouvelle Iraq Petroleum Company qui se développa à partir de 1927 et de la découverte du gisement de Kirkouk. L'Irak, devenu entretemps un royaume sous protectorat britannique, vécut sous la quasi-férule de l'IPC, qui détenait une concession pour l'ensemble du territoire, jusqu'au début des années soixante. En 1961, au lendemain de la formation de l'Opep, le général Kassem, qui avait renversé la monarchie, reprit le contrôle de 99,5% des surfaces concédées à l'IPC. Ce fut un échec et Kassem fut assassiné avec, dit-on, la bénédiction de l'Occident qui vit avec plaisir le Baas s'installer au pouvoir, faisant ainsi le lit de Saddam Hussein. En 1973, l'IPC était finalement nationalisée.

Tout au long de la courte histoire irakienne, le pétrole aura été à la fois la manne nourricière et la malédiction de ce territoire qui, entre ses deux fleuves, le Tigre et l'Euphrate, a été l'un des berceaux de l'humanité. Le pétrole a rendu possibles toutes les mégalomanies, toutes les dépenses – militaires et autres – inutiles. Il a même paralysé toute forme de développement économique véritable. Les Irakiens sont passés de la dépendance coloniale à l'accoutumance pétrolière. Au moment où l'on va reconstruire l'Irak et où vont revenir les grands opérateurs pétroliers internationaux, il n'est pas mauvais de rappeler que le pétrole n'a apporté à l'Irak que du sang et des larmes.

Philippe Chalmin

Philippe Chalmin est professeur associé à l'université Paris-Dauphine, président de Cyclope et expert en matières premières, membre du CAE (Conseil d'Analyse Economique) du Premier Ministre.

CHALMIN (Philippe). « C'est le 28 juin 1914 que commença l'histoire pétrolière de l'Irak ». *Euler Hermes SFAC*, dans « Les Chroniques » du 01/04/2004. URL : http://www.eulerhermes.com/france/ (La page Web n'existe plus au 19 juin 2006). Blog de Philippe Chalmin : https://www.philippe-chalmin.com/

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2004-10-22: (en) Romania's Â£20m act of settlement for king without a castle or a country, *The Independent*

By Danielle Demetriou
Friday 22 October 2004

The Government of Romania is to offer its former king €30m (£20.7m) in compensation for historic property seized by the ousted communist regime.

The settlement is poised to bring to an end a long-running dispute between the government of the Balkan country and the former monarch, King Michael, 82.

The king went into exile in Switzerland in 1947 after the communists forced him to abdicate. He has been seeking to recover the Peles domain, including Peles Castle, one of the country's most popular tourist attractions, which was built by Michael's great uncle, King Carol I.

His legal argument for the retrieval of the property was based on a law passed two years ago that settled the issue of assets seized by the communists. Yesterday, the government confirmed that it would draft a special law to pay damages, as well as allowing Michael to use Peles Castle "for special occasions".

As part of the settlement, a smaller building on the grounds known as "The Knights' House" will be returned to his ownership. "This is the best possible solution," said Adrian Vasiliu, the lawyer for the Royal House of Romania. "If this law is approved by parliament, Peles Castle will finally belong to the state legally."

Michael returned to Romania in the aftermath of the 1989 overthrow of communism. While crowds greeted him at the airport, the former communist President Ion Iliescu was less welcoming and used tanks to prevent him from touring the country.

Two years ago, the two appeared to be reconciled when the president referred to Michael as "majesty" for the first time.

The government has since made a number of concessions, granting him a public salary, an official residence and a bodyguard.

DEMETRIOU (Danielle). "Romania's Â£20m act of settlement for king without a castle or a country". *The Independent*. London, 22 Oct. 2004. URL: https://www.independent.co.uk/news/world/europe/romanias-20m-act-of-settlement-for-king-without-a-castle-or-a-country-29843.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Romania's Â£20m act of settlement for king without a castle or a country

independent.co.uk/news/world/europe/romanias-20m-act-of-settlement-for-king-without-a-castle-or-a-country-29843.html

October 22, 2004

The Government of Romania is to offer its former king €30m (£20.7m) in compensation for historic property seized by the ousted communist regime.

The settlement is poised to bring to an end a long-running dispute between the government of the Balkan country and the former monarch, King Michael, 82.

The king went into exile in Switzerland in 1947 after the communists forced him to abdicate. He has been seeking to recover the Peles domain, including Peles Castle, one of the country's most popular tourist attractions, which was built by Michael's great uncle, King Carol I.

His legal argument for the retrieval of the property was based on a law passed two years ago that settled the issue of assets seized by the communists. Yesterday, the government confirmed that it would draft a special law to pay damages, as well as allowing Michael to use Peles Castle "for special occasions".

As part of the settlement, a smaller building on the grounds known as "The Knights' House" will be returned to his ownership. "This is the best possible solution," said Adrian Vasiliu, the lawyer for the Royal House of Romania. "If this law is approved by parliament, Peles Castle will finally belong to the state legally."

Michael returned to Romania in the aftermath of the 1989 overthrow of communism. While crowds greeted him at the airport, the former communist President Ion Iliescu was less welcoming and used tanks to prevent him from touring the country.

Two years ago, the two appeared to be reconciled when the president referred to Michael as "majesty" for the first time.

The government has since made a number of concessions, granting him a public salary, an official residence and a bodyguard.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2004-12-23: (fr) Kirkouk : Main basse sur l'or noir, *Le Point*

Kirkouk : Main basse sur l'or noir

De notre envoyé spécial Olivier Weber
Publié le 23/12/2004 | Le Point

Balayé par un vent de poussière venu du désert, le camp de Baba Gourgour ressemble à une oasis de tranquillité perdue dans une mer de désolation. Pour pénétrer dans le grand champ pétrolier de Kirkouk, entre faubourgs surpeuplés et collines dénudées, il faut montrer patte blanche, franchir une herse digne d'un château du Moyen Age, passer des chicanes et subir une fouille en règle. Le chef des gardes ne lésine pas sur la sécurité, avec sa célèbre « police du pétrole ».

Régulièrement visé par les islamistes, le bastion de Baba Gourgour, exploité par la Naft al-Chimal (« Pétrole du Nord ») avec l'aide des Américains et des Britanniques, est la fierté du major Ismaïl Mohamed Hassan, la cinquantaine bedonnante, qui commande ses hommes comme un raïs local, à la baguette. Les attentats se succèdent dans la ville de Kirkouk et les fondamentalistes guettent en embuscade les cadres de la société. Devant nous, au-delà du champ pétrolier et d'une rangée d'eucalyptus, s'élève vers le ciel une fumée noire, comme un sinistre présage : vingt-cinq jours plus tôt, un petit oléoduc a été saboté juste à la sortie du camp et personne n'est encore parvenu à le rafistoler. Mais le major n'en a cure et préfère vanter les mérites de son armée privée. Si le gardien des lieux est fier, ce n'est pas tant pour l'or noir qui jaillit de la terre de Kirkouk, cette vieille cité du nord de l'Irak connue depuis les temps immémoriaux des Mèdes, ni pour les 500 000 barils/jour extraits tant bien que mal sur un total de 2,2 millions que produit l'Irak. Non, sa fierté suprême, c'est ce bataillon de 700 centurions d'origines diverses qui protègent pour 120 dollars par mois « la compagnie », forte de 12 000 employés et cadres. Autour de lui campent des Arabes sunnites, des chiites, des Kurdes, des Turkmènes. « Une société idéale, comme celle de Kirkouk, où tous les habitants se sentent d'abord irakiens », plaide crânement cet ancien militaire qui sirote un thé fort entre un pot de sucre et un fusil-mitrailleur. Voilà pour le royaume ultradéfendu de l'or noir de Kirkouk. Dès la barrière franchie, il en va autrement. La guérilla fait rage dans les ruelles avoisinantes. A deux pas de la casemate du major et de sa milice pétrolière, une femme chrétienne dont le fils est traducteur auprès de l'armée américaine a été enlevée dans sa belle demeure fleurie par une escouade de fondamentalistes. Les ravisseurs ont réclamé une rançon de 20 000 dollars, mais nulle nouvelle de la captive depuis. Plus loin, dans le centre, un attentat a failli coûter la vie du gouverneur de la province, l'un des dix-huit que compte l'Irak. A entendre les habitants de la ville, à majorité kurde, la bataille pour Kirkouk a déjà commencé.

« Kurdité historique »

Si les fusils crépitent, c'est non seulement pour l'or noir mais d'abord pour une autre raison, plus complexe. Longtemps victimes de Saddam Hussein, les réfugiés kurdes expulsés de leur ville et souvent remplacés par des colons arabes exigent désormais de rentrer dans leurs maisons de Kirkouk, ville de 1 million d'âmes, qu'ils ont dû abandonner à cause de la politique d'arabisation menée par le régime baasiste. Selon l'organisation Human Rights Watch, 250 000 Kurdes et autres non-Arabes ont été expulsés de la région depuis les années 70, dont 120 000 à partir de 1991. Un rapport du parti Baas au temps de Saddam Hussein évoquait une colonisation de 270 000 Arabes dans la contrée. « Pas question de négocier le statut de la ville dans le nouvel Irak. Kirkouk a toujours été kurde et le restera ! » proclame dans son bunker Jalal Jawhar, le chef de l'Union patriotique du Kurdistan, le parti du dirigeant kurde PJalal Talabani. Et le chef des peshmergas, les anciens combattants de la rébellion, de prôner la cause de la « kurdité » historique de la ville qui, selon les cartes ottomanes du XVIIIe siècle, abritait deux tiers de Kurdes et un tiers de Turkmènes et d'Assyriens - de confession chrétienne.

Les colons arabes ? « Ils repartiront, et nous espérons que cela sera de leur plein gré avec des indemnités de Bagdad. » Déjà, déclare Jalal Jawhar, 50 % des Kurdes expulsés sont rentrés au bercail. En tenue de combat dans son fief montagneux et enneigé de Seri Blind, Massoud Barzani, l'autre grand chef kurde, dirigeant du PDK (Parti démocratique du Kurdistan), va plus loin encore : « Kirkouk est le coeur de l'identité kurde, et nous y sommes très attachés. Pour l'instant, nous comptons sur la négociation. Mais si les Arabes implantés là-bas ne partent pas, nous les expulserons, lance-t-il. Les autres, Turkmènes et Arabes de souche, sont nos amis. Kirkouk deviendra alors une ville de concorde entre les peuples... »

Dans les faubourgs de Kirkouk et les villages de réfugiés alentour ou dans les montagnes du nord, les Kurdes déplacés ne disent pas autre chose. Ils menacent de pointer leurs canons sur les Arabes si ceux-ci ne décampent pas au plus vite.

Problème : les Turkmènes, descendants des familles turques implantées ici au temps du florissant califat abbasside (VIIIe-XIIIe siècle), revendiquent aussi cette ville comme la leur depuis des siècles. « Notre peuple a été opprimé de tout temps et continue de l'être. Mais nous sommes dans cette région depuis huit mille ans et nous formons la majorité dans la ville », assure Sana Ahmet Aga, poète prolixe, président sortant du Front turkmène d'Irak et considéré par le premier ministre irakien, Iyad Allaoui, comme « le père spirituel des Turkmènes ».

La question de Kirkouk devient ainsi explosive. « Cette ville est un volcan », avertit l'animateur de télévision Aram Saed. Jamais les tensions intercommunautaires n'ont été aussi vives. A tout moment, celle que les intellectuels appellent la « Jérusalem du Nord » peut entrer en éruption. La bataille se joue autant dans les bâtiments officiels que dans la rue. Le gouverneur de la province, Abdurrahmane Mustafa Fatah, qui trône entre une batterie de cinq téléphones et des fleurs en plastique, plaide pour le dialogue pacifique, tout en revendiquant le retour des Kurdes dans la ville. Mais le maire adjoint, arabe, exige que

JAMIL ADRA CC BY NC ND

les Arabes soient mieux représentés dans les instances locales.

Cohortes de fondamentalistes

Sur le seuil de sa petite villa au jardinet soigneusement entretenu, la turkmène Latifa Kerkouki, entourée de ses enfants, peste contre les expulsions. « Les Kurdes chassent les Arabes de leurs maisons et les pillent, dit cette informaticienne de la compagnie Naft al-Chimal au salaire quintuplé depuis la chute de Saddam Hussein, soit 400 dollars mensuels. Les plus violents sont ceux qui se sont réfugiés en dehors de la ville. Ceux-là parlent de vengeance. Contre tout le monde... » Vêtue d'une robe rouge, elle observe la rue pour voir si quelque passant suspect s'aventurerait dans ce quartier privilégié qui a déjà connu plusieurs enlèvements. « J'ai peur d'une guerre ici, souffle-t-elle. On espère encore l'éviter, car si elle survient, nous sommes tous certains qu'elle sera terrible, et pire qu'ailleurs en Irak. »

Déjà, pour attiser l'ancestrale discorde entre Kurdes, Arabes et Turkmènes, des cohortes de fondamentalistes se sont infiltrés dans la ville. Selon un Irakien qui rentre de Fallouja et qui compte quelques solides amitiés dans la résistance, les chefs de section des groupes islamistes disposeraient chacun de 10 000 à 20 000 dollars, fruits de la rapine, de l'industrie du kidnapping et des détournements de camions, aux chargements prestement revendus à vil prix. A leurs côtés, les anciens baasistes. « Ils connaissent tout à Kirkouk, dit Ahmed, officier retraité de l'armée de Saddam. L'un de leurs chefs s'appelle le général Jawal. C'est lui qui dirigeait les moukhabarat (les anciens services de renseignement). Ils ont beaucoup d'armes, des kalachnikovs qu'ils achètent 200 dollars, de l'argent et surtout les informations ! » Un important responsable militaire kurde, qui préfère garder l'anonymat, ajoute que la Syrie et l'Iran, peu soucieux de voir les Américains réussir en Irak, ferment les yeux aux frontières lorsque défilent les volontaires du djihad. A la tête de 220 policiers, le commissaire du poste de Raher Awa - Kirkouk en compte sept - se tient prêt, lui, à affronter la guerre civile. Turkmène d'origine mais Irakien de coeur, Gengis Rachid veut encore croire à l'entente entre les peuples. « Le drame, c'est que les vrais fauteurs de troubles viennent du dehors, que ce soient les colons ou les baasistes. » A ses côtés, Bassim Mokhtar Hussein, un inspecteur arabe, estime que la ville sera bien défendue.

Avant d'ajouter que son point faible demeure les oléoducs, ravagés chaque jour par des attentats à la bombe, à la grenade, à la mine ou au simple fusil d'assaut. Auparavant, cet officier sportif et au visage carré était chargé de protéger au sein d'une unité spéciale les précieux pipelines. Des tribus ont pris la relève, avec une solde de 500 000 dinars par mois (soit 270 euros) et par puits. La tribu qui veille sur les 50 puits du quartier reçoit ainsi un pactole, avec des gardes payés mensuellement 750 000 dinars (405 euros) par kilomètre d'oléoduc surveillé - des centaines de kilomètres de petits tuyaux parcourent la contrée. « Mais quand les gardes de la tribu Hamdane ou Talabani regardent à gauche de l'oléoduc, les islamistes frappent à droite... » Bassim Mokhtar Hussein croyait avoir trouvé la planque au commissariat de Rahem-Awa. Las ! Un attentat à la voiture piégée a salué son arrivée, emportant six de ses collègues.

Expulser les Arabes

Dans la bourgade de Daratu, bidonville sordide de réfugiés à une heure de route de là, le boucher Rafur Osman Mahouf, 48 ans, n'attend qu'une chose : retrouver son havre, le quartier d'Al-Andalous, à Kirkouk. Lui n'a pas eu de chance et ses mésaventures ressemblent à la terrible épopée du peuple kurde. Soldat de l'armée de Saddam dès le premier jour de la guerre Iran-Irak en septembre 1980, il fut blessé par des shrapnels, au bras puis à l'épaule huit ans plus tard. Démobilisé, il rentre à Kirkouk, pour en être expulsé en vingt-quatre heures par les baasistes. Manu militari, Rafur, sa femme et leurs cinq enfants sont jetés dans un camion pour rejoindre la légion des déplacés à Daratu, cloaque de boue et de désespoir. Avant d'être réexpédié sans salaire sur le front du Koweït en 1991. Avec sa maigre pension pour invalidité de 75 000 dinars par mois - 40 euros -, il ne peut nourrir les siens et débite d'une seule main des tranches de mouton sur un billot sommaire, tout en rêvant d'expulser les Arabes de Kirkouk. « Les Kurdes sont désormais prêts à faire la guerre, claironne-t-il à qui veut l'entendre. Cela fait même des années qu'on lutte pour ça. »

A l'orée des faubourgs de Kirkouk, l'oléoduc saboté par les combattants islamistes fume encore, tandis que le crépuscule bruit des rumeurs lancées par les partisans du feu à outrance. Dans son atelier, le commerçant Rozgar Hamid se frotte les mains, pleines de cambouis. Il vend des extincteurs à 30 euros le grand modèle et 20 le petit. « Les écoles achètent, les bâtiments officiels aussi, les hôpitaux, les magasins... » Devant l'atelier, la pelouse porte les traces noires d'un essai fructueux. Alentour, à l'heure où seuls vagabondent les chiens, la ville tant disputée se prépare au pire, le grand incendie. Riche de son or noir, meurtrie de ses dissensions, Kirkouk sait qu'elle est assise sur deux barils de poudre

Weber (Olivier). « Kirkouk : Main basse sur l'or noir ». Le Point, 23/12/2004. URL : http://www.lepoint.fr/actualites-monde/2007-01-17/kirkouk-main-bassesur-l-or-noir/924/0/34324

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Kirkouk : Main basse sur l'or noir

Balayé par un vent de poussière venu du désert, le camp de Baba Gourgour ressemble à une oasis de tranquillité perdue dans une mer de désolation. Pour pénétrer dans le grand champ pétrolier de Kirkouk, entre faubourgs surpeuplés et collines dénudées, il faut montrer patte blanche, franchir une herse digne d'un château du Moyen Age, passer des chicanes et subir une fouille en règle. Le chef des gardes ne lésine pas sur la sécurité, avec sa célèbre « police du pétrole ».

Régulièrement visé par les islamistes, le bastion de Baba Gourgour, exploité par la Naft al-Chimal (« Pétrole du Nord ») avec l'aide des Américains et des Britanniques, est la fierté du major Ismaïl Mohamed Hassan, la cinquantaine bedonnante, qui commande ses hommes comme un raïs local, à la baguette. Les attentats se succèdent dans la ville de Kirkouk et les fondamentalistes guettent en embuscade les cadres de la société. Devant nous, au-delà du champ pétrolier et d'une rangée d'eucalyptus, s'élève vers le ciel une fumée noire, comme un sinistre présage : vingt-cinq jours plus tôt, un petit oléoduc a été saboté juste à la sortie du camp et personne n'est encore parvenu à le rafistoler. Mais le major n'en a cure et préfère vanter les mérites de son armée privée. Si le gardien des lieux est fier, ce n'est pas tant pour l'or noir qui jaillit de la terre de Kirkouk, cette vieille cité du nord de l'Irak connue depuis les temps immémoriaux des Mèdes, ni pour les 500 000 barils/jour extraits tant bien que mal sur un total de 2,2 millions que produit l'Irak. Non, sa fierté suprême, c'est ce bataillon de 700 centurions d'origines diverses qui protègent pour 120 dollars par mois « la compagnie », forte de 12 000 employés et cadres. Autour de lui campent des Arabes sunnites, des chiites, des Kurdes, des Turkmènes. « Une société idéale, comme celle de Kirkouk, où tous les habitants se sentent d'abord irakiens », plaide crânement cet ancien militaire qui sirote un thé fort entre un pot de sucre et un fusil-mitrailleur. Voilà pour le royaume ultradéfendu de l'or noir de Kirkouk. Dès la barrière franchie, il en va autrement. La guérilla fait rage dans les ruelles avoisinantes. A deux pas de la casemate du major et de sa milice pétrolière, une femme chrétienne dont le fils est traducteur auprès de l'armée américaine a été enlevée dans sa belle demeure fleurie par une escouade de fondamentalistes. Les ravisseurs ont réclamé une rançon de 20 000 dollars, mais nulle nouvelle de la captive depuis. Plus loin, dans le centre, un attentat a failli coûter la vie du gouverneur de la province, l'un des dix-huit que compte l'Irak. A entendre les habitants de la ville, à majorité kurde, la bataille pour Kirkouk a déjà commencé.

« Kurdité historique »

Si les fusils crépitent, c'est non seulement pour l'or noir mais d'abord pour une autre raison, plus complexe. Longtemps victimes de Saddam Hussein, les réfugiés kurdes expulsés de leur ville et souvent remplacés par des colons arabes exigent désormais de rentrer dans leurs maisons de Kirkouk, ville de 1 million d'âmes, qu'ils ont dû abandonner à cause de la politique d'arabisation menée par le régime baasiste. Selon l'organisation Human Rights Watch, 250 000 Kurdes et autres non-Arabes ont été expulsés de la région depuis les années 70, dont 120 000 à partir de 1991. Un rapport du parti Baas au temps de Saddam Hussein évoquait une colonisation de 270 000 Arabes dans la contrée. « Pas question de négocier le statut de la ville dans le nouvel Irak. Kirkouk a toujours été kurde et le restera ! » proclame dans son bunker Jalal Jawhar, le chef de l'Union patriotique du Kurdistan, le parti du dirigeant kurde PJalal Talabani. Et le chef des peshmergas, les anciens combattants de la rébellion, de prôner la cause de la « kurdité » historique de la ville qui, selon les cartes ottomanes du XVIIIe siècle, abritait deux tiers de Kurdes et un tiers de Turkmènes et d'Assyriens - de confession chrétienne.

Les colons arabes ? « Ils repartiront, et nous espérons que cela sera de leur plein gré avec des indemnités de Bagdad. » Déjà, déclare Jalal Jawhar, 50 % des Kurdes expulsés sont rentrés au bercail. En tenue de combat dans son fief montagneux et enneigé de Seri Blind, Massoud Barzani, l'autre grand chef kurde, dirigeant du PDK (Parti démocratique du Kurdistan), va plus loin encore : « Kirkouk est le coeur de l'identité kurde, et nous y sommes très attachés. Pour l'instant, nous comptons sur la négociation. Mais si les Arabes implantés là-bas ne partent pas, nous les expulserons, lance-t-il. Les autres, Turkmènes et Arabes de souche, sont nos amis. Kirkouk deviendra alors une ville de concorde entre les peuples... »

Dans les faubourgs de Kirkouk et les villages de réfugiés alentour ou dans les montagnes du nord, les Kurdes déplacés ne disent pas autre chose. Ils menacent de pointer leurs canons sur les Arabes si ceux-ci ne décampent pas au plus vite.

Problème : les Turkmènes, descendants des familles turques implantées ici au temps du florissant califat abbasside (VIIIe-XIIIe siècle), revendiquent aussi cette ville comme la leur depuis des siècles. « Notre peuple a été opprimé de tout temps et continue de l'être. Mais nous sommes dans cette région depuis huit mille ans et nous formons la majorité dans la ville », assure Sana Ahmet Aga, poète prolixe, président sortant du Front turkmène d'Irak et considéré par le premier ministre irakien, Iyad Allaoui, comme « le père spirituel des Turkmènes ».

La question de Kirkouk devient ainsi explosive. « Cette ville est un volcan », avertit l'animateur de télévision Aram Saed. Jamais les tensions intercommunautaires n'ont été aussi vives. A tout moment, celle que les intellectuels appellent la « Jérusalem du Nord » peut entrer en éruption. La bataille se joue autant dans les bâtiments officiels que dans la rue. Le gouverneur de la province, Abdurrahmane Mustafa Fatah, qui trône entre une batterie de cinq téléphones et des fleurs en plastique, plaide pour le dialogue pacifique, tout en revendiquant le retour des Kurdes dans la ville. Mais le maire adjoint, arabe, exige que les Arabes soient mieux représentés dans les instances locales.

Cohortes de fondamentalistes

Sur le seuil de sa petite villa au jardinet soigneusement entretenu, la turkmène Latifa Kerkouki, entourée de ses enfants, peste contre les expulsions. « Les Kurdes chassent les Arabes de leurs maisons et les pillent, dit cette informaticienne de la compagnie Naft al-Chimal au salaire quintuplé depuis la chute de Saddam Hussein, soit 400 dollars mensuels. Les plus violents sont ceux qui se sont réfugiés en dehors de la ville. Ceux-là parlent de vengeance. Contre tout le monde... » Vêtue d'une robe rouge, elle observe la rue pour voir si quelque passant suspect s'aventurerait dans ce quartier privilégié qui a déjà connu plusieurs enlèvements. « J'ai peur d'une guerre ici, souffle-t-elle. On espère encore l'éviter, car si elle survient, nous sommes tous certains qu'elle sera terrible, et pire qu'ailleurs en Irak. »

Déjà, pour attiser l'ancestrale discorde entre Kurdes, Arabes et Turkmènes, des cohortes de fondamentalistes se sont infiltrés dans la ville. Selon un Irakien qui rentre de Fallouja et qui compte quelques solides amitiés dans la résistance, les chefs de section des groupes islamistes disposeraient chacun de 10 000 à 20 000 dollars, fruits de la rapine, de l'industrie du kidnapping et des détournements de camions, aux chargements prestement revendus à vil prix. A leurs côtés, les anciens baasistes. « Ils connaissent tout à Kirkouk, dit Ahmed, officier retraité de l'armée de Saddam. L'un de leurs chefs s'appelle le général Jawal. C'est lui qui dirigeait les moukhabarat (les anciens services de renseignement). Ils ont beaucoup d'armes, des kalachnikovs qu'ils achètent 200 dollars, de l'argent et surtout les informations ! » Un important responsable militaire kurde, qui préfère garder l'anonymat, ajoute que la Syrie et l'Iran, peu soucieux de voir les Américains réussir en Irak, ferment les yeux aux frontières lorsque défilent les volontaires du djihad. A la tête de 220 policiers, le commissaire du poste de Raher Awa - Kirkouk en compte sept - se tient prêt, lui, à affronter la guerre civile. Turkmène d'origine mais Irakien de coeur, Gengis Rachid veut encore croire à l'entente entre les peuples. « Le drame, c'est

JAMIL ADRA CC BY NC ND

que les vrais fauteurs de troubles viennent du dehors, que ce soient les colons ou les baasistes. » A ses côtés, Bassim Mokhtar Hussein, un inspecteur arabe, estime que la ville sera bien défendue.

Avant d'ajouter que son point faible demeure les oléoducs, ravagés chaque jour par des attentats à la bombe, à la grenade, à la mine ou au simple fusil d'assaut. Auparavant, cet officier sportif et au visage carré était chargé de protéger au sein d'une unité spéciale les précieux pipelines. Des tribus ont pris la relève, avec une solde de 500 000 dinars par mois (soit 270 euros) et par puits. La tribu qui veille sur les 50 puits du quartier reçoit ainsi un pactole, avec des gardes payés mensuellement 750 000 dinars (405 euros) par kilomètre d'oléoduc surveillé - des centaines de kilomètres de petits tuyaux parcourent la contrée. « Mais quand les gardes de la tribu Hamdane ou Talabani regardent à gauche de l'oléoduc, les islamistes frappent à droite... » Bassim Mokhtar Hussein croyait avoir trouvé la planque au commissariat de Rahem-Awa. Las ! Un attentat à la voiture piégée a salué son arrivée, emportant six de ses collègues.

Expulser les Arabes

Dans la bourgade de Daratu, bidonville sordide de réfugiés à une heure de route de là, le boucher Rafur Osman Mahouf, 48 ans, n'attend qu'une chose : retrouver son havre, le quartier d'Al-Andalous, à Kirkouk. Lui n'a pas eu de chance et ses mésaventures ressemblent à la terrible épopée du peuple kurde. Soldat de l'armée de Saddam dès le premier jour de la guerre Iran-Irak en septembre 1980, il fut blessé par des shrapnels, au bras puis à l'épaule huit ans plus tard. Démobilisé, il rentre à Kirkouk, pour en être expulsé en vingt-quatre heures par les baasistes. Manu militari, Rafur, sa femme et leurs cinq enfants sont jetés dans un camion pour rejoindre la légion des déplacés à Daratu, cloaque de boue et de désespoir. Avant d'être réexpédié sans salaire sur le front du Koweït en 1991. Avec sa maigre pension pour invalidité de 75 000 dinars par mois - 40 euros -, il ne peut nourrir les siens et débite d'une seule main des tranches de mouton sur un billot sommaire, tout en rêvant d'expulser les Arabes de Kirkouk. « Les Kurdes sont désormais prêts à faire la guerre, claironne-t-il à qui veut l'entendre. Cela fait même des années qu'on lutte pour ça. »

A l'orée des faubourgs de Kirkouk, l'oléoduc saboté par les combattants islamistes fume encore, tandis que le crépuscule bruit des rumeurs lancées par les partisans du feu à outrance. Dans son atelier, le commerçant Rozgar Hamid se frotte les mains, pleines de cambouis. Il vend des extincteurs à 30 euros le grand modèle et 20 le petit. « Les écoles achètent, les bâtiments officiels aussi, les hôpitaux, les magasins... » Devant l'atelier, la pelouse porte les traces noires d'un essai fructueux. Alentour, à l'heure où seuls vagabondent les chiens, la ville tant disputée se prépare au pire, le grand incendie. Riche de son or noir, meurtrie de ses dissensions, Kirkouk sait qu'elle est assise sur deux barils de poudre

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-04-06: (tr) Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde, *Akşam*

Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde

Osmanlı tarihinin en çok tartışılan padişahı II. Abdülhamid'in torunları, Musul ve Kerkük'teki petrol bölgelerindeki geniş arazilere sahip olmak için harekete geçti.

II. Abdülhamid'in torunu ve Hanedan Vakfı Başkanı Cemil Adra, II. Abdülhamid'in aynı zamanda dünürü olan Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105. yıldönümünde Fatih Camii'ndeki Gaziosmanpaşa Belediyesi tarafından düzenlenen törene katıldı.

Haklarımızın peşindeyiz

Adra törenden sonra gazetecilere açıklamalarda bulundu. Anne tarafından II. Abdülhamid, baba tarafından İbrahim Ethem Paşa'nın torunu olduğunu söyleyen Adra, Lübnan'da sürgünde doğduğunu ve uzun yıllar yaz tatillerini Türkiye'de geçirdiğini anlattı. II. Abdülhamid'in 29 varisi olduğunu vurgulayan Adra, bu varislerin haklarını araştırmak ve gereken girişimlerde bulunmak üzere Türkiye'de bulunduğunu vurguladı. Varislerin özellikle Türkiye dışındaki mallarıyla ilgili araştırmalar yaptıklarını dile getiren Adra, ''Biz haklarımızın peşindeyiz. Ortadoğu'da birtakım büyük arazilerimiz var. Musul ve Kerkük'te de. Bu haklar hala geçerli. 2. Abdülhamid'in veraset işleri halen neticelenmiş değil. Hem aile hem de ülkemize karşı sorumluluklarımız var. Musul ve Kerkük'te araziler, halen daha 2. Abdülhamid'in varislerine aittir. Bu konudaki önceliğimiz de, Türkiye'nin menfaatleri ya da hiçbir şeydir'' diye konuştu.

Dünya görecek

Irak'taki arazilere yönelik çalışmalar yaptıklarını anlatan Adra, kuzeni Mahmud Sami'nin hanedan arazileriyle ilgili yakında piyasaya çıkaracağı kitapta konuyla ilgili çok sayıda belgenin yer alacağını dile getirdi. Adra, ''2 ay sonra tüm dünya neresi kime ait görecek. Geçen 80 senede bizi bazı mallarımızı satmakla suçlayanlar oldu. Ama buradayız. Türkiye'nin kapısını çalıyoruz (Sizin menfaatleriniz, bizim menfaatlerimizdir) diyoruz'' dedi. Prof. Dr. İlber Ortaylı da 'Yıllardır bu petrol bölgeleri için mahkemelikler. Verirlerse alırlar' dedi.

İki özel ferman yayınladı

II. Abdülhamid, Musul bölgesinin zengin ekonomik kaynakları ile hem Alman ve hem de İngilizlerin ilgisini çektiğini fark etmişti. 1871 yılında Irak'ta araştırma yapan bir Alman heyeti, bölgede zengin petrol yatakları bulunduğunu Osmanlı Devleti'ne bildirmişti. Bunun üzerine II. Abdülhamid, bölgede yapılacak petrol aramalarını hızlandıracak 1888 ve 1898'de yayınladığı iki özel fermanla, Musul ve Bağdat vilayetlerindeki petrol alanlarını Hazine-i Hassa'ya (kendi özel mülkü) bağladığını açıklamıştı.

Bülent TAVLI / İSTANBUL

TAVLI (Bülent). “Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde”. *Akşam*. Istanbul, 06 Nisan 2005 Çarşamba. URL: https://web.archive.org/web/20050406105904/http://www.aksam.com.tr/arsiv/aksam/2005/04/06/gundem/gundem3.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

BasKonuş
TURKCELL

AKSAM
06 Nisan 2005 Çarşamba

Adblock

Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde

Yazdır

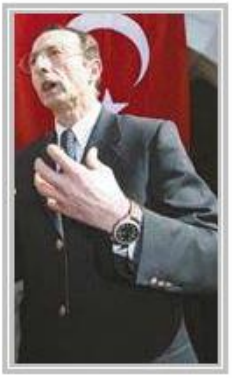

Osmanlı tarihinin en çok tartışılan padişahı II. Abdülhamid'in torunları, Musul ve Kerkük'teki petrol bölgelerindeki geniş arazilere sahip olmak için harekete geçti.

II. Abdülhamid'in torunu ve Hanedan Vakfı Başkanı Cemil Adra, II. Abdülhamid'in aynı zamanda dünürü olan Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105. yıldönümünde Fatih Camii'ndeki Gazi osmanpaşa Belediyesi tarafından düzenlenen törene katıldı.

Haklarımızın peşindeyiz

Adra törenden sonra gazetecilere açıklamalarda bulundu. Anne tarafından II. Abdülhamid, baba tarafından İbrahim Ethem Paşa'nın torunu olduğunu söyleyen Adra, Lübnan'da sürgünde doğduğunu ve uzun yıllar yaz tatillerini Türkiye'de geçirdiğini anlattı. II. Abdülhamid'in 29 varisi olduğunu vurgulayan Adra, bu varislerin haklarını araştırmak ve gereken girişimlerde bulunmak üzere Türkiye'de bulunduğunu vurguladı. Varislerin özellikle Türkiye dışındaki mallarıyla ilgili araştırmalar yaptıklarını dile getiren Adra, "Biz haklarımızın peşindeyiz. Ortadoğu'da birtakım büyük arazilerimiz var. Musul ve Kerkük'te de. Bu haklar hala geçerli. 2. Abdülhamid'in veraset işleri halen neticelenmiş değil. Hem aile hem de ülkemize karşı sorumluluklarımız var. Musul ve Kerkük'te araziler, halen daha 2. Abdülhamid'in varislerine aittir. Bu konudaki önceliğimiz de, Türkiye'nin menfaatleri ya da hiçbir şeydir" diye konuştu.

Dünya görecek

Irak'taki arazilere yönelik çalışmalar yaptıklarını anlatan Adra, kuzeni Mahmud Sami'nin hanedan arazileriyle ilgili yakında piyasaya çıkaracağı kitapta konuyla ilgili çok sayıda belgenin yer alacağını dile getirdi. Adra, "2 ay sonra tüm dünya neresi kime ait görecek. Geçen 80 senede bizi bazı mallarımızı satmakla suçlayanlar oldu. Ama buradayız. Türkiye'nin kapısını çalıyoruz (Sizin menfaatleriniz, bizim menfaatlerimizdir) diyoruz" dedi. Prof. Dr. İlber Ortaylı da 'Yıllardır bu petrol bölgeleri için mahkemelikler. Verirlerse alırlar' dedi.

İki özel ferman yayınladı

II. Abdülhamid, Musul bölgesinin zengin ekonomik kaynakları ile hem Alman ve hem de İngilizlerin ilgisini çektiğini fark etmişti. 1871 yılında Irak'ta araştırma yapan bir Alman heyeti, bölgede zengin petrol yatakları bulunduğunu Osmanlı Devleti'ne bildirmişti. Bunun üzerine II. Abdülhamid, bölgede yapılacak petrol aramalarını hızlandıracak

Diğer GÜNCEL haberler
Bayrak kavgası
Cudi ve Gabar'da operasyon genişliyor
Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde
Baykal-Sarıgül kavgası kitap haline geldi
Türk fotomuhabiri Pulitzer Ödülü aldı
'Viagra' sırrını yayan kadın boşanabilir
Vahşet bavulu
'Bir daha yapmam'
Banka önünde bekleyip 30 gasp yaptılar
Emniyet binasının karşısında soygun
Cerrah: İstanbul'a canımız feda olsun
Kısa...kısa...

JAMIL ADRA CC BY NC ND

1888 ve 1898'de yayınladığı iki özel fermanla, Musul ve Bağdat vilayetlerindeki petrol alanlarını Hazine-i Hassa'ya (kendi özel mülkü) bağladığını açıklamıştı.

Bülent TAVLI / İSTANBUL

Gooooogle Reklamlarý

Tatil Fýrsatlarý
Biz sizin için Araþtýrýyoruz Gazete sayfalarýnda boðulmayýn diye
www.TatilDostu.com

Bu site AKŞAM INTERNET SERVİSİ tarafından hazırlanmıştır.
| Web Editörü | Her Hakkı Saklıdır. ® Site içeriği izinsiz kopyalanamaz.
Bu site en iyi 1024x768 çözünürlüğünde IE5.0 ve üzeri tarayıcılarda görüntülenebilir

JAMIL ADRA

2005-04-06: (tr) Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde, *Hürriyet*

Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde

Selçuk YAŞAR/İSTANBUL
Haber Giriş: 06.04.2005

Plevne Fatihi Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105'inci yıldönümü nedeniyle dün düzenlenen anma törenine katılan İkinci Abdülhamit'in torunu Cemil Adra, padişahın yurtdışında bulunan varislerinin, başta Musul ve Kerkük'te olmak üzere birçok ülkedeki büyük miktarda toprakların halen kendilerine ait olduğunu kanıtlamak için çalışma başlattıklarını söyledi.

Fransa'daki Hanedan Vakfı'nın da başkanı olan Adra, ellerinde gizli dışişleri belgeleri de bulunduğunu belirterek, 'Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, Haziran ayında çıkaracağı kitaptaki belgelerle Musul ve Kerkük'teki toprakların kime ait olduğunu tüm dünyaya gösterecek' diye konuştu. İkinci Abdülhamit'in veraset işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle İstanbul'a bu konuyla ilgili belgeleri araştırmaya geldiğini belirten Adra, şöyle konuştu:

'Sürgün edilen Osmanlı hanedanı mensupları tarafından kurulan Hanedan Vakfı'nın başındayım. Yaptığımız araştırmalara göre, sürgünden sonra Abdülhamit'in veraset işlemleri neticelendirilmediğini gördük. Ellerimizdeki tarihi önemi ve değeri bulunan belgeler ile Musul ve Kerkük başta olmak üzere birçok ülkede halen toprağımızın bulunduğunu öğrendik. Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, hanedana mensup 29 kişiden elde ettiği belgeleri yayına hazırlıyor. Kitapta nerenin kime ait olduğu açıkça anlatılacak.'

YAŞAR (Selçuk). "Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde". Hürriyet, 06.04.2005. URL: https://www.hurriyet.com.tr/dunya/musul-ve-kerkuk-un-tapusu-bizde-309483

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde

hurriyet.com.tr/dunya/musul-ve-kerkuk-un-tapusu-bizde-309483

Selçuk YAŞAR/İSTANBUL

Haber Giriş: 06.04.2005 - 02:07

Plevne Fatihi Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105'inci yıldönümü nedeniyle dün düzenlenen anma törenine katılan İkinci Abdülhamit'in torunu Cemil Adra, padişahın yurtdışında bulunan varislerinin, başta Musul ve Kerkük'te olmak üzere birçok ülkedeki büyük miktarda toprakların halen kendilerine ait olduğunu kanıtlamak için çalışma başlattıklarını söyledi.

Fransa'daki Hanedan Vakfı'nın da başkanı olan Adra, ellerinde gizli dışişleri belgeleri de bulunduğunu belirterek, 'Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, Haziran ayında çıkaracağı kitaptaki belgelerle Musul ve Kerkük'teki toprakların kime ait olduğunu tüm dünyaya gösterecek' diye konuştu. İkinci Abdülhamit'in veraset işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle İstanbul'a bu konuyla ilgili belgeleri araştırmaya geldiğini belirten Adra, şöyle konuştu:

'Sürgün edilen Osmanlı hanedanı mensupları tarafından kurulan Hanedan Vakfı'nın başındayım. Yaptığımız araştırmalara göre, sürgünden sonra Abdülhamit'in veraset işlemleri neticelendirilmediğini gördük. Ellerimizdeki tarihi önemi ve değeri bulunan belgeler ile Musul ve Kerkük başta olmak üzere birçok ülkede halen toprağımızın bulunduğunu öğrendik. Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, hanedana mensup 29 kişiden elde ettiği belgeleri yayına hazırlıyor. Kitapta nerenin kime ait olduğu açıkça anlatılacak.'

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-04-11: (tr) Osmanlı'da sahte hanedan varisi, *Aksam / haber7.com*

Osmanlı'da sahte hanedan varisi

Bazı kişilerin Osmanlı hanedanından rant sağlama peşinde olduğu öne sürüldü. Hanedan Vakfı Başkanı Arda, sahte hanedan üyelerini sıraladı, Orhan Efendi'nin hayatını anlattı.

GİRİŞ 11.04.2005

Hanedan Vakfı Başkanı, II. Abdülhamid'in torunlarından Cemil Adra, Osmanlı hanedanından rant sağlamayı uman bazı sahtekarların, hanedanın gerçek üyelerini son derece rahatsız ettiğini söyledi. Sahte hanedan mensuplarından birinin İstanbul Heybeliada'da yaşadığını söyleyen Adra, diğerinin Paris'te ve 'bu sahtekarlığı en aktif olarak yapan' bir başkasının da New York'ta bulunduğunu belirtti.

The Marmara Oteli'nin lobisinde AKŞAM muhabiri ile görüşen Adra, Saraçhane'deki daha çok Balkan ve eski Demirperde ülkelerinden gelen turistlerin tercih ettikleri 3 yıldızlı Grand Savur Hotel'de konakladığını söyledi. Hanedan mensuplarının sanıldığı gibi şatafatlı bir hayat yaşamadıklarını belirten Adra, 'Osmanlı hanedanı denildiğinde akıllara jet sosyete geliyor. Ama biz jet sosyete değiliz. Türkiye'ye geldiğimde Aksaray'daki otellerde kalıyorum. Bizim ailenin hiçbir üyesini 5 yıldızlı bir otelde göremezsiniz. Ben bir danışmanım, haftada 52 saat çalışmak zorundayım. Diğer insanlar gibi yılda bir kere iki haftalık tatilim var' diye konuştu.

Saadet zinciri

Sahte hanedanın Paris'te yaşayan bir üyesinin Papa'ya, Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac'a, Ürdün Kralı Abdullah'a ve Fas Kralı'na 'Türkiye'nin İmparatorluk Prensi Salih Bey' sahte unvanıyla mektuplar yazdığını ve yanıt aldığını anlatan Adra, 'Tesadüfen vakfımıza başvuran Fransız yetkililer şunu gördüler ki çok hızlı bir şekilde bu sahtekar şahsın mektubunu yanıtlamışlardı ve bunun üzüntüsünü duydular' dedi.

Türkiye'deki önemli politik liderlere de mektup yazan bu kişinin 'Osmanlı halkası' adını koyduğu bir organizasyon kurduğunu öğrendiklerini söyleyen Adra, 'Bu halka bir nevi saadet zinciriydi ve herkese açıktı ama buna katılmak isteyenlerden 25 bin Frank alıyordu' diye konuştu.

Büyükbabamı sahiplendi

Sahte Prens Salih Bey'in Osmanlı hanedanının gerçek üyeleri tarafından biraz hırpalandığını söyleyen Adra, 'Hastanede bir iki hafta geçirmek zorunda kaldı. Bundan sonra da sahtekarlığından vazgeçti' diye konuştu.

Üç yıl önce de televizyonda bir program sunucusunun 'Şimdi size Büyükada'da yaşayan bir prensesi tanıtacağız' dediğini, ardından sözde prensesin evini göstermeye başladığını söyleyen Adra, 'Büyükçe bir piyanonun üzerindeki fotoğraf dikkatimi çekti. Büyükannem ve büyükbabamın evlilik fotoğrafıydı bu.

Sahte prenses, benim büyükannem ve büyükbabamı, kendi büyükannesi ve büyükbabası olarak anlattı' dedi. Bu görüntülere çok şaşırdığını, çünkü orijinal fotoğrafın kendi oturma odasında bulunduğunu söyleyen Adra, bundan sonra yaşananları şöyle anlattı: 'Hemen telefona sarılıp İznik'te yaşayan kuzenim Selim'i aradım. 'Kim bu yahu? Tanımıyorum ben bunu' dedim. O da bana 'Ben sana soruyorum, sen söyle' dedi'

Bu kadının gerçek Neslişah Sultan dolmadığını ancak kendisini bu şekilde tanıtmaya devam ettiğini anlatan Adra, 'İstanbul Belediyesi'nin yakın zaman önce düzenlediği bir resepsiyonda kuzenim Osman ile birlikte oturmuşlar ve Osman'a kendisini, 'ben senin kuzeninim' diye tanıtmış. Kuzenim Osman bunu reddederek, 'Sizinle aynı yerde bulunamam' diyerek orayı terk etmiş' diye konuştu.

264 kişiyiz

Sahte hanedan mensuplarına karşı Hanedan Vakfı'nı kurduklarını söyleyen Adra, herkesin vakfın yayınladığı soyağacının dikkate alması gerektiğini ifade etti. Adra, bu soyağacına göre hanedan ailesine mensup kişi sayısının bu hafta itibarıyle 264 olduğunu söyledi.

Gerçek Neslişah Vahideddin'in torunu

Hanedan ailesini yakından tanıyan gazeteci - yazar Murat Bardakçı da Cemil Adra'nın anlattıklarını doğrulayarak, 'Gerçek Neslişah Sultan dünya sosyetesinin de yakından tanıdığı güzelliğiyle bilinen bir hanımdır ve Sultan Vahideddin'in torunudur. Bir de Neslişah Saffet Sultan vardır. O da Sultan Abdülhamid'in torunudur.

Ancak, Büyükada'da oturan ve Neslişah Sultan olduğunu iddia eden hanım doğruyu söylemiyor' dedi. Büyükada'da yaşayan kişinin gerçek isminin Nesrin olduğunu söyleyen Bardakçı, 'Bir dönem bu yalanlarıyla bankalardan kredi de almaya çalışmıştı. Paris'te yaşayan ve 'Prens Salih Bey' adını kullanan kişi de çeşitli devlet adamlarına bu unvanla mektuplar gönderiyordu ve insanları kandırmayı başarmıştı da. Bu şahıs Türkiye'de de Necmettin Erbakan'a prens unvanıyla mektup yazmış ve Erbakan da hanedan mensubu olduğunu sandığı bu kişiyi yanıtlamıştı' diye konuştu.

Evren'i de kandırmaya çalıştı

Hanedanın adı ile rant sağlamayı uman sahtekarlardan birinin ABD'de yaşadığını söyleyen Adra, bu kadının adının Nadine Dowson olduğunu söyledi. Dowson'un iki yıl önce Ankara'ya da geldiğini, hanedan ailesi adına birtakım açıklamalar yaptığını anlatan Adra, 'Dowson'ın babasının da böyle iddiaları vardı.

Dowson, Sultan Abdülhamid'in sözde oğluymuş. Eğer doğru söylüyorsa, bu hanımın benim kardeşim olması lazım' dedi. Bu kadının 'Abdülhamid Bilinmezliği' isimli İngilizce bir de kitap bastığını söyleyen Adra, 'O kadar cüretkar ki, bu kitabı 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e ithaf ederek, hediye etmeye kalktı. Tabii, Evren bize 'nedir bu kitap?' diye sordu. Biz de hanımın sahtekar olduğunu gösterdik. Evren de kitabı bize verdi' diye konuştu.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Orhan Efendi hamaldı

Hanedan mensuplarının yoksul hayatlar yaşadığını söyleyen Adra, kendisinin de 16 yaşından beri zor şartlar altında çalıştığını belirtti. Hanedan ailesinin ortalama Türk insanından çok farklı olmadığını ifade eden Adra, 'Bir önceki kuşağın hali çok perişandı. 1994'te vefat eden ailemizin bir önceki reisi Orhan Efendi, Fransa'da havaalanında hamallık yaptı, valiz taşıdı. Benzin istasyonlarında pompacılık yaptı' dedi. Adra, ölmeden önce görme kabiliyetini kaybeden Orhan Efendi'nin hiç kimseden yardım talebinde bulunmadan şerefiyle ölmeyi tercih ettiğini de anlattı. (Süleyman ARIOĞLU / Akşam)

ARIOĞLU (Süleyman). « Osmanlı'da sahte hanedan varisi ». *Akşam*, 11.04.2005. URL: http://www.haber7.com/yasam/haber/85672-osmanlida-sahte-hanedan-varisi

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Akşam Gazetesi Haber Paketi'yle
tüm gelişmeler anında cebine gelsin!

Bir sahte hanedan eksikti

Yazdır

Hanedan Vakfı Başkanı, II. Abdülhamid'in torunlarından Cemil Adra, Osmanlı hanedanından rant sağlamayı uman bazı sahtekarların, hanedanın gerçek üyelerini son derece rahatsız ettiğini söyledi. Sahte hanedan mensuplarından birinin İstanbul Heybeliada'da yaşadığını söyleyen Adra, diğerinin Paris'te ve 'bu sahtekarlığı en aktif olarak yapan' bir başkasının da New York'ta bulunduğunu belirtti.

The Marmara Oteli'nin lobisinde AKŞAM muhabiri ile görüşen Adra, Saraçhane'deki daha çok Balkan ve eski Demirperde ülkelerinden gelen turistlerin tercih ettikleri 3 yıldızlı Grand Savur Hotel'de konakladığını söyledi. Hanedan mensuplarının sanıldığı gibi şatafatlı bir hayat yaşamadıklarını belirten Adra, 'Osmanlı hanedanı denildiğinde akıllara jet sosyete geliyor. Ama biz jet sosyete değiliz. Türkiye'ye geldiğimde Aksaray'daki otellerde kalıyorum. Bizim ailenin hiçbir üyesini 5 yıldızlı bir otelde göremezsiniz. Ben bir danışmanım, haftada 52 saat çalışmak zorundayım. Diğer insanlar gibi yılda bir kere iki haftalık tatilim var' diye konuştu.

Saadet zinciri

Sahte hanedanın Paris'te yaşayan bir üyesinin Papa'ya, Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac'a, Ürdün Kralı Abdullah'a ve Fas Kralı'na 'Türkiye'nin İmparatorluk Prensi Salih Bey' sahte unvanıyla mektuplar yazdığını ve yanıt aldığını anlatan Adra, 'Tesadüfen vakfımıza başvuran Fransız yetkililer şunu gördüler ki çok hızlı bir şekilde bu sahtekar şahsın mektubunu yanıtlamışlardı ve bunun üzüntüsünü duydular' dedi.

Türkiye'deki önemli politik liderlere de mektup yazan bu kişinin 'Osmanlı halkası' adını koyduğu bir organizasyon kurduğunu öğrendiklerini söyleyen Adra, 'Bu halka bir nevi saadet zinciriydi ve herkese açıktı ama buna katılmak isteyenlerden 25 bin Frank alıyordu' diye konuştu.

Büyükbabamı sahiplendi

Sahte Prens Salih Bey'in Osmanlı hanedanının gerçek üyeleri tarafından biraz hırpalandığını söyleyen Adra, 'Hastanede bir iki hafta

Diğer GÜNCEL haberler
- Tehlikeli gerginlik
- Asıl suçlu Avrupa
- Bir sahte hanedan eksikti
- Bakan Koç, Rusların gönlünü aldı
- Sahillere bahar akını
- Atatürk'ün yatı otel oluyor
- Valiyi uçarak andılar
- Merdiven şampiyonu
- 27- 0'lik özür
- 'Rant için ameliyat' haberine açıklama

JAMIL ADRA CC BY NC ND

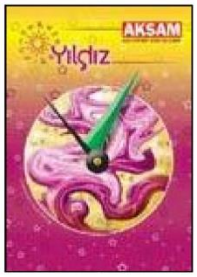

geçirmek zorunda kaldı. Bundan sonra da sahtekarlığından vazgeçti' diye konuştu.

Üç yıl önce de televizyonda bir program sunucusunun 'Şimdi size Büyükada'da yaşayan bir prensesi tanıtacağız' dediğini, ardından sözde prensesin evini göstermeye başladığını söyleyen Adra, 'Büyükçe bir piyanonun üzerindeki fotoğraf dikkatimi çekti. Büyükannem ve büyükbabamın evlilik fotoğrafıydı bu. Sahte prenses, benim büyükannem ve büyükbabamı, kendi büyükannesi ve büyükbabası olarak anlattı' dedi. Bu görüntülere çok şaşırdığını, çünkü orijinal fotoğrafın kendi oturma odasında bulunduğunu söyleyen Adra, bundan sonra yaşananları şöyle anlattı: 'Hemen telefona sarılıp İznik'te yaşayan kuzenim Selim'i aradım. 'Kim bu yahu? Tanımıyorum ben bunu' dedim. O da bana 'Ben sana soruyorum, sen söyle' dedi'

Bu kadının gerçek Neslişah Sultan dolmadığını ancak kendisini bu şekilde tanıtmaya devam ettiğini anlatan Adra, 'İstanbul Belediyesi'nin yakın zaman önce düzenlediği bir resepsiyonda kuzenim Osman ile birlikte oturmuşlar ve Osman'a kendisini, 'ben senin kuzeninim' diye tanıtmış. Kuzenim Osman bunu reddederek, 'Sizinle aynı yerde bulunamam' diyerek orayı terk etmiş' diye konuştu.

264 kişiyiz

Sahte hanedan mensuplarına karşı Hanedan Vakfı'nı kurduklarını söyleyen Adra, herkesin vakfın yayınladığı soyağacının dikkate alması gerektiğini ifade etti. Adra, bu soyağacına göre hanedan ailesine mensup kişi sayısının bu hafta itibarıyle 264 olduğunu söyledi.

Gerçek Neslişah Vahideddin'in torunu

Hanedan ailesini yakından tanıyan gazeteci - yazar Murat Bardakçı da Cemil Adra'nın anlattıklarını doğrulayarak, 'Gerçek Neslişah Sultan dünya sosyetesinin de yakından tanıdığı güzelliğiyle bilinen bir hanımdır ve Sultan Vahideddin'in torunudur. Bir de Neslişah Saffet Sultan vardır. O da Sultan Abdülhamid'in torunudur. Ancak, Büyükada'da oturan ve Neslişah Sultan olduğunu iddia eden hanım doğruyu söylemiyor' dedi. Büyükada'da yaşayan kişinin gerçek isminin Nesrin olduğunu söyleyen Bardakçı, 'Bir dönem bu yalanlarıyla bankalardan kredi de almaya çalışmıştı. Paris'te yaşayan ve 'Prens Salih Bey' adını kullanan kişi de çeşitli devlet adamlarına bu unvanla mektuplar gönderiyordu ve insanları kandırmayı başarmıştı da. Bu şahıs Türkiye'de de Necmettin Erbakan'a prens unvanıyla mektup yazmış ve Erbakan da hanedan mensubu olduğunu sandığı bu kişiyi yanıtlamıştı' diye konuştu.

Evren'i de kandırmaya çalıştı

Hanedanın adı ile rant sağlamayı uman sahtekarlardan birinin ABD'de yaşadığını söyleyen Adra, bu kadının adının Nadine Dowson olduğunu söyledi. Dowson'un iki yıl önce Ankara'ya da geldiğini, hanedan ailesi adına birtakım açıklamalar yaptığını anlatan Adra, 'Dowson'ın babasının da böyle iddiaları vardı. Dowson, Sultan Abdülhamid'in sözde oğluymuş. Eğer doğru söylüyorsa, bu hanımın benim kardeşim olması lazım' dedi. Bu kadının 'Abdülhamid Bilinmezliği' isimli İngilizce bir de kitap bastığını söyleyen Adra, 'O kadar cüretkar ki, bu kitabı 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren'e ithaf ederek, hediye etmeye

Goooogle Reklamlarý

Hotels in istanbul turkey
Hotel Discounts. Save more than 50% Low rates and great availability!
www.zafrantour.info/turkey

TatilSepeti.Com
Tüm Antalya Kemer Side Belek Alanya Otelleri, Fiyatlar Özel Kampanyalar
www.tatilsepeti.com

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-04-11: (tr) Musul ve Kerkük'ün tapusu elinde, *Acizane*

Musul ve Kerkük'ün tapusu elinde

Osmanlı tarihinin en çok tartışılan padişahı II. Abdülhamid'in torunları, Musul ve Kerkük'teki petrol bölgelerindeki geniş arazilere sahip olmak için harekete geçti.

II. Abdülhamid'in torunu ve Hanedan Vakfı Başkanı Cemil Adra, II. Abdülhamid'in aynı zamanda dünürü olan Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105. yıldönümünde Fatih Camii'ndeki Gaziosmanpaşa Belediyesi tarafından düzenlenen törene katıldı.

Haklarımızın peşindeyiz

Adra törenden sonra gazetecilere açıklamalarda bulundu. Anne tarafından II. Abdülhamid, baba tarafından İbrahim Ethem Paşa'nın torunu olduğunu söyleyen Adra, Lübnan'da sürgünde doğduğunu ve uzun yıllar yaz tatillerini Türkiye'de geçirdiğini anlattı. II. Abdülhamid'in 29 varisi olduğunu vurgulayan Adra, bu varislerin haklarını araştırmak ve gereken girişimlerde bulunmak üzere Türkiye'de bulunduğunu vurguladı. Varislerin özellikle Türkiye dışındaki mallarıyla ilgili araştırmalar yaptıklarını dile getiren Adra, ''Biz haklarımızın peşindeyiz. Ortadoğu'da birtakım büyük arazilerimiz var. Musul ve Kerkük'te de. Bu haklar hala geçerli. 2. Abdülhamid'in veraset işleri halen neticelenmiş değil. Hem aile hem de ülkemize karşı sorumluluklarımız var. Musul ve Kerkük'te araziler, halen daha 2. Abdülhamid'in varislerine aittir. Bu konudaki önceliğimiz de, Türkiye'nin menfaatleri ya da hiçbir şeydir'' diye konuştu.

Dünya görecek

Irak'taki arazilere yönelik çalışmalar yaptıklarını anlatan Adra, kuzeni Mahmud Sami'nin hanedan arazileriyle ilgili yakında piyasaya çıkaracağı kitapta konuyla ilgili çok sayıda belgenin yer alacağını dile getirdi. Adra, ''2 ay sonra tüm dünya neresi kime ait görecek. Geçen 80 senede bizi bazı mallarımızı satmakla suçlayanlar oldu. Ama buradayız. Türkiye'nin kapısını çalıyoruz (Sizin menfaatleriniz, bizim menfaatlerimizdir) diyoruz'' dedi. Prof. Dr. İlber Ortaylı da 'Yıllardır bu petrol bölgeleri için mahkemelikler. Verirlerse alırlar' dedi.

İki özel ferman yayınladı

II. Abdülhamid, Musul bölgesinin zengin ekonomik kaynakları ile hem Alman ve hem de İngilizlerin ilgisini çektiğini fark etmişti. 1871 yılında Irak'ta araştırma yapan bir Alman heyeti, bölgede zengin petrol yatakları bulunduğunu Osmanlı Devleti'ne bildirmişti. Bunun üzerine II. Abdülhamid, bölgede yapılacak petrol aramalarını hızlandıracak 1888 ve 1898'de yayınladığı iki özel fermanla, Musul ve Bağdat vilayetlerindeki petrol alanlarını Hazine-i Hassa'ya (kendi özel mülkü) bağladığını açıklamıştı. (akşam)

« Musul ve Kerkük'ün tapusu elinde ». *Acizane*, 11.04.2005

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Reklam
Über 40.000 Motorräder bei mobile.de
KLICK !
mobile.de

acizane
Sitemize Destek İçin Oklayın
Anasayfa

Bilgileriniz | Yardım | Arama | Playlist | Forum | İrtibat | Üye Listesi | Bilgi Yarışması | Çıkış Kapısı

Ana kategoriler
- Dünyadan
- Ekonomi
- Gündem
- Manşet
- Medya
- Politika
- Saglık
- Spor
- Teknoloji

Yazılarda Arayın
Içerikde ara ARA
» Teferruatlı arama

Çok okunan haberler

Musul ve Kerkük'ün tapusu elinde	2
İslam'ı tercihe ölüm tehdidi	1
Masa Tenisi Türkiye Kupası Anadolu Üniversitesi'nin	0
Beşiktaşın romada işi zor	0
Beşiktaş Lazio maçının havasına girdi	0
şiddet izleyen saldırgan oluyor!	0
Coni gölgesinde İSTİKLÂL MARŞI	0
Kabine dışı kalacak Bakanlar	0
ISO Ankentinden İyimser Sonuçlar Çıktı	0
Borsa Vurgununun Boyutları Büyüyor	0

Ana Menü
- Haberler
- BEDAVA SMS
- Online Kur'an-i kerim
- Resim Galerisi
- Mesaj Panosu
- İçerik
- Linkler
- Türksat Frekans Listesi
- Link verin

Haberler » Gündem » Musul ve Kerkük'ün tapusu elinde

Ekleme tar: Çarşamba Hit: 1 Ekleyen: yusufyc

İslam'ı tercihe ölüm tehdidi
Siz, Başpapaz İlker Çınar'ın yardımsıydınız ve onu

Masa Tenisi Türkiye ..
Masa Tenisi Türkiye Kupası Anadolu Üniversitesi'nin
Anadolu Üniversitesi Bayan Masa Tenisi Takımı Türk

Beşiktaşın romada işi zor
Beşiktaş, SS Lazio Roma ile yarın yapacağı UEFA Ku

Musul ve Kerkük'ün tapusu elinde

Osmanlı tarihinin en çok tartışılan padişahı II. Abdülhamid'in torunları, Musul ve Kerkük'teki petrol bölgelerindeki geniş arazilere sahip olmak için harekete geçti.

II. Abdülhamid'in torunu ve Hanedan Vakfı Başkanı Cemil Adra, II. Abdülhamid'in aynı zamanda dünürü olan Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105. yıldönümünde Fatih Camii'ndeki Gaziosmanpaşa Belediyesi tarafından düzenlenen törene katıldı.

Haklarımızın peşindeyiz

Adra törenden sonra gazetecilere açıklamalarda bulundu. Anne tarafından II. Abdülhamid, baba tarafından İbrahim Ethem Paşa'nın torunu olduğunu söyleyen Adra, Lübnan'da sürgünde doğduğunu ve uzun yıllar yaz tatillerini Türkiye'de geçirdiğini anlattı. II. Abdülhamid'in 29 varisi olduğunu vurgulayan Adra, bu varislerin haklarını araştırmak ve gereken girişimlerde bulunmak üzere Türkiye'de bulunduğunu vurguladı. Varislerin özellikle Türkiye dışındaki mallarıyla ilgili araştırmalar yaptıklarını dile getiren Adra, "Biz haklarımızın peşindeyiz. Ortadoğu'da birtakım büyük arazilerimiz var. Musul ve Kerkük'te de. Bu haklar hala geçerli. 2. Abdülhamid'in veraset işleri halen neticelenmiş değil. Hem aile hem de ülkemize karşı sorumluluklarımız var. Musul ve Kerkük'te araziler, halen daha 2. Abdülhamid'in varislerine aittir. Bu konudaki önceliğimiz de, Türkiye'nin menfaatleri ya da hiçbir şeydir" diye konuştu.

Dünya görecek

Irak'taki arazilere yönelik çalışmalar yaptıklarını anlatan Adra, kuzeni Mahmud Sami'nin hanedan arazileriyle ilgili yakında piyasaya çıkaracağı kitapta konuyla ilgili çok sayıda belgenin yer alacağını dile getirdi. Adra, "2 ay sonra tüm dünya neresi kime ait görecek. Geçen 80 senede bizi bazı mallarımızı satmakla suçlayanlar oldu. Ama buradayız. Türkiye'nin kapısını çalıyoruz (Sizin menfaatleriniz, bizim menfaatlerimizdir) diyoruz" dedi. Prof. Dr. İlber Ortaylı da 'Yıllardır bu petrol bölgeleri için mahkemelikler. Verirlerse alırlar' dedi.

İki özel ferman yayınladı

II. Abdülhamid, Musul bölgesinin zengin ekonomik kaynakları ile hem Alman ve hem de İngilizlerin ilgisini çektiğini fark etmişti. 1871 yılında Irak'ta araştırma yapan bir Alman heyeti, bölgede zengin petrol yatakları bulunduğunu Osmanlı Devleti'ne bildirmişti. Bunun üzerine II. Abdülhamid, bölgede yapılacak petrol aramalarını hızlandıracak 1888 ve 1898'de yayınladığı iki özel fermanla, Musul ve Bağdat vilayetlerindeki petrol alanlarını Hazine-i Hassa'ya (kendi özel mülkü) bağladığını açıklamıştı. *(akşam)*

Bu konuya 1 yorum yapılmış

Yorum ekle

Değerlendirme: ø 7,00
Değerlendiren: 3
Değerlendir
Yorum ekle | Yazdır | Arkadaşına öner

Yazan: **Zagor** - Perşembe, 07:43 #1

Rabbim bu vatanin cikarlarini kendi cikarlarindan üstün tutan herkeze rahmet etsin derken. Bu vatanin mallarini hortumlayanlara da Rabbim lanet etsin. Herkeze selam ve saygilarimi gönderiyorum.

Ekibimiz - İrtibat - Site kuralları - Top

Sitede verilmiş bağlantıların içeriklerinden sadece site sahipleri, Yazılan yazılardan ise sadece yazarları sorumludur. Kesinlikle sorumluluk www.acizane.net' e ait değildir. Bu sitede kullanılan kodların telif hakkı PHPKIT sitesine aitdir.

Sayfa 0.67640 saniyede açıldı.

JAMIL ADRA

2005-04-13: (tr) Gazi Osman Paşa Anıldı..., *AKİstanbul*

Gazi Osman Paşa Anıldı...

Muhabir : Çiğdem KUMAŞ

Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa, ölümünün 105'inci yılında Gaziosmanpaşa Belediyesi'nin düzenlediği programla anıldı. Gazi Osman Paşa için ilk tören Fatih Camii'ndeki türbesinde yapıldı. Ardından da "Plevne ve Balkanlar" konulu konferans ve belgesel gösterimi gerçekleştirildi. Törene II. Abdülhamit'in torunu Beyzade Cemil Adra da katıldı.

"Tuna Nehri akmam diyor / Etrafımı yıkmam diyor / Şanı büyük Osman Paşa / Plevne'den çıkmam diyor" dizeleriyle Türk insanının yüreğinde haklı bir gurura ve onura sahip olan; hem Türk tarihi hem de dünya savaş tarihinde önemli bir yer tutan Plevne Savaşı'nın komutanı Gazi Osman Paşa, ölümünün 105'inci yılında anıldı. Gazi Osman Paşa için ilk tören Fatih Camii'ndeki türbesinde yapıldı. Bu töreni daha sonra Gaziosmanpaşa Belediyesi Kültür Merkezi'nde düzenlenen "Balkanlar ve Plevne" konulu konferans ile belgesel gösterimi izledi. Gaziosmanpaşa Belediyesi, askeri kişiliğiyle Türk tarihi ve dünya savaş tarihinde yerini alan Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105'inci yılında törenlerle andı. Gazi Osman Paşa için ilk tören saat 10'da Fatih Camii'ndeki türbesinde düzenlendi. Başta Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Dr. Erhan Erol ve Gaziosmanpaşa Kaymakamı Selman Yenigün ile ilçe protokolünün hazır bulunduğu törene; Osmanlı padişahlarından II. Abdülhamit'in torunu Cemil Adra da katıldı. Törende konuşan Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Dr. Erhan Erol, Gazi Osman Paşa'nın tarihi kişiliği önünde bir kez daha saygıyla eğildiklerini söyledi. Fatih Camii'ndeki anmanın ardından Gaziosmanpaşa Belediyesi Kültür Merkezi'ndeki konferans ve belgesel gösterimine geçildi. Gazeteci İsmail Kahraman, "Plevne ve Balkanlar" konulu bir konferans verirken, Gazi Osman Paşa'nın kimliğinde tarihe geçen Plevne Savaşı'nı anlattı. Konferansın bitimiyle birlikte Gazi Osman Paşa'nın yaşamından kesitlerle Plevne Savaşı'nı içeren "Gazi Osman Paşa ve Plevne Savaşı" adlı belgesel izlendi. Kültür Merkezi'ndeki törene Gaziosmanpaşalılar'ın yanı sıra sıra ilçedeki ilköğretim liselerden çok sayıda öğrenci katıldı.

Gazi Osman Paşa (1833 - 1900)

Gazi Osman Paşa, Tokat'ta doğdu. Asıl adı Osman Nuri'dir. Babası, İstanbul kereste gümrüğünde katip olan Mehmed Efendi, annesi Şakire Hatun'dur. Ailenin tek erkek çocuğu olan Osman Nuri, sırasıyla Askeri Rüştiye, Askeri İdadi ve Mekteb-i Harbiyye okullarını bitirdi. Çeşitli görevlerde bulunan Gazi Osman Paşa, 1859 yılında Osmanlı Devleti'nin nüfus sayımı ile kadastro usulünde haritasının çizilmesinin kararlaştırılması ve bu arada Bursa ilinden başlanması üzerine bu göreve askeri temsilci olarak tayin edildi. 1866'da Girit'te baş gösteren Rum isyanı dolayısıyla buraya yollandı. Birçok askeri başarı elde etmiş olan Gazi Osman Paşa, asıl şöhretini Sırp prensi Milan'ın 2 Temmuz 1876'da Osmanlı Devletine savaş ilan etmesi esnasında, Rus generallerinin kumanda ettiği Sırp ordusunu bozguna uğratması ile elde etti. 1877-78 Osmanlı Rus savaşları sırasında Plevne'yi başarı ile savundu ve bu savaş sonunda kendisine "gazilik" ünvanı verildi. Askeri şahsiyeti yanında siyasi faaliyetlerde de bulundu. İstanbul'daki dini grupların birleşmesini sağladı. Sarayda bulunduğu süre içinde dış politika konularında Sultan İkinci Abdülhamid'i etkilemeye çalıştı. Gazi Osman Paşa, 4-5 Nisan 1900 yılında, Cuma günü vefat etti ve Fatih Sultan Mehmed türbesi yanına gömüldü. Gazi Osman Paşa, iyi dercede Arapça, biraz da Farsça ve Fransızca biliyordu. Ferik Neşet Paşa'nın kız kardeşi Zatıgül Hanımla evlendi. Sultan İkinci Abdülhamid kendisini çok takdir ettiği için iki kızını, Gazi Osman Paşa'nın iki oğlu ile evlendirmiştir.

KUMAŞ (Çiğdem). "Gazi Osman Paşa Anıldı...", AKİstanbul, 13.05.2005. URL: www.akistanbul.com

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Sık Kullanılanlara Ekle | Açılış Sayfası Yap | Reklam | İletişim | Künye | 13.05.2005 | -- Hızlı Erişim --

SEVGİLİ ARKADAŞLAR AKİSTANBUL'UN YENİ VERSİYONUNA İLAVETEN BİR TELEVİZYON VE BİRDE RADYOMUZ GELİYOR...BE

ANA SAYFA
DÜNYA GÜNDEMİ
ULUSAL MEDYA GÜNDEMİ
YEREL MEDYA GÜNDEMİ
SPOR
DERNEK-VAKIFLAR
AMATÖR SPOR
İHALE İLANLARI
SERİ İLANLAR
SİYASET KAZANI
OTOMOBİL
BİLİM - TEKNOLOJİ
KADIN - AİLE
EĞİTİM-SAĞLIK
EKONOMİ - SEKTÖR
MAGAZİN DÜNYASI
İLGİNÇ HABERLER
ÖZEL HABERLER
İST BÜYÜKŞEHİR
POLİS - ADLİYE
KÜLTÜR-SANAT
YAŞAMIN İÇİNDEN
ADALAR
ARNAVUTKÖY
AVCILAR
BAĞCILAR
BAHÇELİEVLER
BAHÇEŞEHİR
BAKIRKÖY
BAYRAMPAŞA
BEŞİKTAŞ
BEYKOZ
BEYLİKDÜZÜ
BEYOĞLU
BOĞAZKÖY
BOLLUCA
BÜYÜKÇEKMECE
ÇATALCA
EMİNÖNÜ
ESENLER
ESENYURT
EYÜP
FATİH
GAZİOSMANPAŞA
GÜMÜŞYAKA
GÜNGÖREN
GÜRPINAR
HADIMKÖY

GAZİOSMANPAŞA

Yazdır

GAZİ OSMAN PAŞA ANILDI...

Muhabir : **Çiğdem KUMAŞ**

Plevne Kahramanı Gazi Osman Paşa, ölümünün 105'inci yılında Gaziosmanpaşa Belediyesi'nin düzenlediği programla anıldı. Gazi Osman Paşa için ilk tören Fatih Camii'ndeki türbesinde yapıldı. Ardından da "Plevne ve Balkanlar" konulu konferans ve belgesel gösterimi gerçekleştirildi. Törene II. Abdülhamit'in torunu Beyzade Cemil Adra da katıldı.

"Tuna Nehri akmam diyor / Etrafımı yıkmam diyor / Şanı büyük Osman Paşa / Plevne'den çıkmam diyor" dizeleriyle Türk insanının yüreğinde haklı bir gurura ve onura sahip olan; hem Türk tarihi hem de dünya savaş tarihinde önemli bir yer tutan Plevne Savaşı'nın komutanı Gazi Osman Paşa, ölümünün 105'inci yılında anıldı. Gazi Osman Paşa için ilk tören Fatih Camii'ndeki türbesinde yapıldı. Bu töreni daha sonra Gaziosmanpaşa Belediyesi Kültür Merkezi'nde düzenlenen "Balkanlar ve Plevne" konulu konferans ile belgesel gösterimi izledi. Gaziosmanpaşa Belediyesi, askeri kişiliğiyle Türk tarihi ve dünya savaş tarihinde yerini alan Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105'inci yılında törenlerle andı. Gazi Osman Paşa için ilk tören saat 10'da Fatih Camii'ndeki türbesinde düzenlendi. Başta Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Dr. Erhan Erol ve Gaziosmanpaşa Kaymakamı Selman Yenigün ile ilçe protokolünün hazır bulunduğu törene; Osmanlı padişahlarından II. Abdülhamit'in torunu Cemil Adra da katıldı. Törende konuşan Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Dr. Erhan Erol, Gazi Osman Paşa'nın tarihi kişiliği önünde bir kez daha saygıyla eğildiklerini söyledi. Fatih Camii'ndeki anmanın ardından Gaziosmanpaşa Belediyesi Kültür Merkezi'ndeki konferans ve belgesel gösterimine geçildi. Gazeteci İsmail Kahraman, "Plevne ve Balkanlar" konulu bir konferans verirken, Gazi Osman Paşa'nın kimliğinde tarihe geçen Plevne Savaşı'nı anlattı. Konferansın bitimiyle birlikte Gazi Osman Paşa'nın yaşamından kesitlerle Plevne Savaşı'nı içeren "Gazi Osman Paşa ve Plevne Savaşı" adlı belgesel izlendi. Kültür Merkezi'ndeki törene Gaziosmanpaşalılar'ın yanı sıra sıra ilçedeki ilköğretim liselerden çok sayıda öğrenci katıldı.

Gazi Osman Paşa (1833 - 1900)

Gazi Osman Paşa, Tokat'ta doğdu. Asıl adı Osman Nuri'dir. Babası, İstanbul kereste gümrüğünde katip olan Mehmed Efendi, annesi Şakire Hatun'dur. Ailenin tek erkek çocuğu olan Osman Nuri, sırasıyla Askeri Rüştiye, Askeri İdadi ve Mekteb-i Harbiyye okullarını bitirdi. Çeşitli görevlerde bulunan Gazi Osman Paşa, 1859 yılında Osmanlı Devleti'nin nüfus sayımı ile kadastro usulünde haritasının çizilmesinin kararlaştırılması ve bu arada Bursa ilinden başlanması üzerine bu göreve askeri temsilci olarak tayin edildi. 1866'da Girit'te baş gösteren Rum isyanı dolayısıyla buraya yollandı. Birçok askeri başarı elde etmiş olan Gazi Osman Paşa, asıl şöhretini Sırp prensi Milan'ın 2 Temmuz 1876'da Osmanlı Devletine savaş ilan etmesi esnasında, Rus generallerinin kumanda ettiği Sırp ordusunu bozguna uğratması ile elde etti. 1877-78 Osmanlı Rus savaşları sırasında Plevne'yi başarı ile savundu ve bu savaş sonunda kendisine "gazilik" ünvanı verildi. Askeri şahsiyeti yanında siyasi faaliyetlerde de bulundu. İstanbul'daki dini grupların birleşmesini sağladı. Sarayda bulunduğu süre içinde dış politika konularında Sultan İkinci Abdülhamid'i etkilemeye çalıştı. Gazi Osman Paşa, 4-5 Nisan 1900 yılında, Cuma günü vefat etti ve Fatih Sultan Mehmed türbesi yanına gömüldü. Gazi Osman Paşa, iyi dercede Arapça, biraz da Farsça ve Fransızca biliyordu. Ferik Neşet Paşa'nın kız kardeşi Zatıgül Hanımla evlendi. Sultan İkinci Abdülhamid kendisini çok takdir ettiği için iki kızını, Gazi Paşa'nın iki oğlu ile evlendirmiştir.

WEB REHBERİ

Röportaj

SON ZAMANLARDA FİLM VE REKLAM MÜZİKLERİNDE DE SIKLIKLA DUYDUĞUMUZ;

RAP MÜZİĞİNİ BU CAMİANIN KÖKLÜ VE TANINMIŞ İSİMLERİNDEN BİRİ OLAN, SON ALBÜM HAZIRLIĞI İÇİN ANKARA'DAN GELİP İSTANBUL'A YERLEŞEN SALİM K. İLE HABER MERKEZİMİZDE SOHBET ETTİK.

YAZARLAR

Dialog

ERMENİLER VE SOYKIRIM İDDİALARI

Nasır Ka

Bir Demet Hasbihal

TÜRKLERE ÖZG ÖLME ŞEKİLLERİ

Lütfü Bul

Savaş Abi

GÜLDAL AKŞİT SOKAK ÇOCUKLARI VE AKİSTANBUL

Savaş

Ada

PROVOKATÖRÜ DÖNÜŞÜ

Can Dünd

Çuv@ldız

SÜLEYMAN DEMİREL

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-04-15: (tr) GOP Belediyesi'nden Gazi Osman Paşa'ya Saygı, *Gazi Osman Paşa Belediyesi*

GOP Belediyesi'nden Gazi Osman Paşa'ya Saygı

Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa, ölümünün 105'inci yılında Gaziosmanpaşa Belediyesi'nin düzenlediği programla anıldı. Gazi Osman Paşa için ilk tören Fatih Camii'ndeki türbesinde yapıldı. Ardından da "Plevne ve Balkanlar" konulu konferans ve belgesel gösterimi gerçekleştirildi. Törene II. Abdülhamit'in torunu Beyzade Cemil Adra da katıldı.

"Tuna Nehri akmam diyor / Etrafımı yıkmam diyor /Şanı büyük Osman Paşa / Plevne'den çıkmam diyor" dizeleriyle Türk insanının yüreğinde haklı bir gurura ve onura sahip olan; hem Türk tarihi hem de dünya savaş tarihinde önemli bir yertutan Plevne Savaşı'nın komutanı Gazi Osman Paşa, ölümünün 105'inci yılında anıldı. Gazi Osman Paşa için ilk tören Fatih Camii'ndeki türbesinde yapıldı. Bu töreni daha sonra Gaziosmanpaşa Belediyesi Kültür Merkezi'nde düzenlenen "Balkanlar ve Plevne" konulu konferans ile belgesel gösterimi izledi.

Gaziosmanpaşa Belediyesi, askeri kişiliğiyle Türk tarihi ve dünya savaş tarihinde yerini alan Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105'inci yılında törenlerle andı. Gazi Osman Paşa için ilk tören saat 10'da Fatih Camii'ndeki türbesinde düzenlendi. Başta Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Dr. Erhan Erol ve Gaziosmanpaşa Kaymakamı Selman Yenigün ile ilçe protokolünün hazır bulunduğu törene; Osmanlı padişahlarından II. Abdülhamit'in torunu Cemil Adra da katıldı. Törende konuşan Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Dr. Erhan Erol, Gazi Osman Paşa'nın tarihi kişiliği önünde bir kez daha saygıyla eğildiklerini söyledi.

Fatih Camii'ndeki anmanın ardından Gaziosmanpaşa Belediyesi Kültür Merkezi'ndeki konferans ve belgesel gösterimine geçildi. Gazeteci İsmail Kahraman, "Plevne ve Balkanlar" konulu bir konferans verirken, Gazi Osman Paşa'nın kimliğinde tarihe geçen Plevne Savaşı'nı anlattı. Konferansın bitimiyle birlikte Gazi Osman Paşa'nın yaşamından kesitlerle Plevne Savaşı'nı içeren "Gazi Osman Paşa ve Plevne Savaşı" adlı belgesel izlendi. Kültür Merkezi'ndeki törene Gaziosmanpaşalılar'ın yanı sıra sıra ilçedeki ilköğretim liselerden çok sayıda öğrenci katıldı.

Gazi Osman Paşa Kimdir?

(1833 - 1900)

Gazi Osman Paşa, Tokat'ta doğdu. Asıl adı Osman Nuri'dir. Babası, İstanbul kereste gümrüğünde katip olan Mehmed Efendi, annesi Şakire Hatun'dur. Ailenin tek erkek çocuğu olan Osman Nuri, sırasıyla Askeri Rüştiye, Askeri İdadi ve Mekteb-i Harbiyye okullarını bitirdi. Çeşitli görevlerde bulunan Gazi Osman Paşa, 1859 yılında Osmanlı Devleti'nin nüfus sayımı ile kadastro usulünde haritasının çizilmesinin kararlaştırılması ve bu arada Bursa ilinden başlanması üzerine bu göreve askeri temsilci olarak tayin edildi. 1866'da Girit'te baş gösteren Rum isyanı dolayısıyla buraya yollandı.

Birçok askeri başarı elde etmiş olan Gazi Osman Paşa, asıl şöhretini Sırp prensi Milan'ın 2 Temmuz 1876'da Osmanlı Devletine savaş ilan etmesi esnasında, Rus generallerinin kumanda ettiği Sırp ordusunu bozguna uğratması ile elde etti. 1877-78 Osmanlı Rus savaşları sırasında Plevne'yi başarı ile savundu ve bu savaş sonunda kendisine "gazilik" ünvanı verildi. Askeri şahsiyeti yanında siyasi faaliyetlerde de bulundu. İstanbul'daki dini grupların birleşmesini sağladı. Sarayda bulunduğu süre içinde dış politika konularında Sultan İkinci Abdülhamid'i etkilemeye çalıştı. Gazi Osman Paşa, 4-5 Nisan 1900 yılında, Cuma günü vefat etti ve Fatih Sultan Mehmed türbesi yanına gömüldü.

Gazi Osman Paşa, iyi dercede Arapça, biraz da Farsça ve Fransızca biliyordu. Ferik Neşet Paşa'nın kız kardeşi Zatıgül Hanımla evlendi. Sultan İkinci Abdülhamid kendisini çok takdir ettiği için iki kızını, Gazi Osman Paşa'nın iki oğlu ile evlendirmiştir.

« GOP Belediyesi'nden Gazi Osman Paşa'ya Saygı". *Gazi Osman Paşa Belediyesi*, 15.04.2005.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

GOP Belediyesi'nden Gazi Osman Paşa'ya Saygı

Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa, ölümünün 105'inci yılında Gaziosmanpaşa Belediyesi'nin düzenlediği programla anıldı. Gazi Osman Paşa için ilk tören Fatih Camii'ndeki türbesinde yapıldı. Ardından da "Plevne ve Balkanlar" konulu konferans ve belgesel gösterimi gerçekleştirildi. Törene II. Abdülhamit'in torunu Beyzade Cemil Adra da katıldı.

"Tuna Nehri akmam diyor / Etrafımı yıkmam diyor /Şanı büyük Osman Paşa / Plevne'den çıkmam diyor" dizeleriyle Türk insanının yüreğinde haklı bir gurura ve onura sahip olan; hem Türk tarihi hem de dünya savaş tarihinde önemli bir yertutan Plevne Savaşı'nın komutanı Gazi Osman Paşa, ölümünün 105'inci yılında anıldı. Gazi Osman Paşa için ilk tören Fatih Camii'ndeki türbesinde yapıldı. Bu töreni daha sonra Gaziosmanpaşa Belediyesi Kültür Merkezi'nde düzenlenen "Balkanlar ve Plevne" konulu konferans ile belgesel gösterimi izledi.

Gaziosmanpaşa Belediyesi, askeri kişiliğiyle Türk tarihi ve dünya savaş tarihinde yerini alan Plevne kahramanı Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105'inci yılında törenlerle andı. Gazi Osman Paşa için ilk tören saat 10'da Fatih Camii'ndeki türbesinde düzenlendi. Başta Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Dr. Erhan Erol ve Gaziosmanpaşa Kaymakamı Selman Yenigün ile ilçe protokolünün hazır bulunduğu törene; Osmanlı padişahlarından II. Abdülhamit'in torunu Cemil Adra da katıldı. Törende konuşan Gaziosmanpaşa Belediye Başkanı Dr. Erhan Erol, Gazi Osman Paşa'nın tarihi kişiliği önünde bir kez daha saygıyla eğildiklerini söyledi.

Fatih Camii'ndeki anmanın ardından Gaziosmanpaşa Belediyesi Kültür Merkezi'ndeki konferans ve belgesel gösterimine geçildi. Gazeteci İsmail Kahraman, "Plevne ve Balkanlar" konulu bir konferans verirken, Gazi Osman Paşa'nın kimliğinde tarihe geçen Plevne Savaşı'nı anlattı. Konferansın bitimiyle birlikte Gazi Osman Paşa'nın yaşamından kesitlerle Plevne Savaşı'nı içeren "Gazi Osman Paşa ve Plevne Savaşı" adlı belgesel izlendi. Kültür Merkezi'ndeki törene Gaziosmanpaşalılar'ın yanı sıra sıra ilçedeki ilköğretim liselerden çok sayıda öğrenci katıldı.

Gazi Osman Paşa Kimdir?
(1833 - 1900)

Gazi Osman Paşa, Tokat'ta doğdu. Asıl adı Osman Nuri'dir. Babası, İstanbul kereste gümrüğünde katip olan Mehmed Efendi, annesi Şakire Hatun'dur. Ailenin tek erkek çocuğu olan Osman Nuri, sırasıyla Askeri Rüştiye, Askeri İdadi ve Mekteb-i Harbiyye okullarını bitirdi. Çeşitli görevlerde bulunan Gazi Osman Paşa, 1859 yılında Osmanlı

Devleti'nin nüfus sayımı ile kadastro usulünde haritasının çizilmesinin kararlaştırılması ve bu arada Bursa ilinden başlanması üzerine bu göreve askeri temsilci olarak tayin edildi. 1866'da Girit'te baş gösteren Rum isyanı dolayısıyla buraya yollandı.

Birçok askeri başarı elde etmiş olan Gazi Osman Paşa, asıl şöhretini Sırp prensi Milan'ın 2 Temmuz 1876'da Osmanlı Devletine savaş ilan etmesi esnasında, Rus generallerinin kumanda ettiği Sırp ordusunu bozguna uğratması ile elde etti. 1877-78 Osmanlı Rus savaşları sırasında Plevne'yi başarı ile savundu ve bu savaş sonunda kendisine "gazilik" ünvanı verildi. Askeri şahsiyeti yanında siyasi faaliyetlerde de bulundu. İstanbul'daki dini grupların birleşmesini sağladı. Sarayda bulunduğu süre içinde dış politika konularında Sultan İkinci Abdülhamid'i etkilemeye çalıştı. Gazi Osman Paşa, 4-5 Nisan 1900 yılında, Cuma günü vefat etti ve Fatih Sultan Mehmed türbesi yanına gömüldü.

Gazi Osman Paşa, iyi dercede Arapça, biraz da Farsça ve Fransızca biliyordu. Ferik Neşet Paşa'nın kız kardeşi Zatıgül Hanımla evlendi. Sultan İkinci Abdülhamid kendisini çok takdir ettiği için iki kızını, Gazi Osman Paşa'nın iki oğlu ile evlendirmiştir.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-05-22: (en) "The 29 Heirs of Sultan Abdül Hamid Hân II Still Continue Their 85-Years Struggle To Restore Their Rights", *Turkish Press Release*

The 29 Heirs of Sultan Abdül Hamid Hân II Still Continue Their 85-Years Struggle To Restore Their Rights

*"**The real property of the late Abdul Hamid II**, who died in 1333 (1918) prior to the coming into force of Law N°431 on the abolition of the Caliphate, **can be vested in his heirs**.*

[...] *In consequence, in the suit forming the subject-matter of the conflict, the real property covered by the title deeds and belonging to the person of Sultan Abdul Hamid II became the property of the heirs at the very moment of the Sultan's death in 1333 and ceased to belong to Abdul Hamid. Moreover, the **decrees of 17 November 1930 and 2nd August 1931**, under N°10247 and 11511, of which notarial copies are in the file, **having recognised that the real property which Sultan Abdul Hamid had acquired with his own funds could pass to his heirs**, it is established that the article in question cannot be applied to those Sultans who died before the promulgation of the law.*

[...] *In consequence, the first Decree of the 1st Civil Division of the Court of Cassation being in accordance with the spirit of the Law, it has been decided on 6 February 1946, by a majority of more than two thirds of those present, that **the law in question is not applicable to the real property belonging to the deceased sultans, which thus passed to the heirs before the law came into force**."*

That was the clear conclusion of the decision of the Court of Cassation (YARGITAY), all Divisions assembled in Plenary Session for unification of jurisprudence, on 6 February 1946 under N°E.15/K.4.

In fact, the inheritance of the heirs of Sultan Abdül Hamid Hân II is a story that represents an 85-years of unrestless and continuous struggle of these heirs to restore their legitimate rights, and till today they continue to fight again.

The case began when, during his long rule as Sultan of the Ottoman State, which extended over a period of 33 years from 1876 to 1909, the sultan Abdül Hamid Hân IInd acquired vast estates in widely scattered parts of the Ottoman Empire which he managed personally and directly through a private administration, commonly called the "Civil List" [1]. Without including the estates in the Republic of Turkey [2], his properties (real estates and oil & mines concessions) comprised about nine million acres (35,000 km²) of land spread out through the territories of the Empire, and situated actually in Albania [3], Bulgaria, Egypt, Greece [4], Hidjaz [5], Iraq [6], Iran, Israël [7], Jordan, Lebanon [8], Libya [9], Palestine [10] and Syria [11]. He also acquired city property, mills, factories, mines and concessions, including rights for important public works and services in various parts of his empire and including concessions for the oil in Mesopotamia: in the vilayet of Mosul (firmân of 1888 and 1902) and the vilayet of Bagdad (firmân of 1898).

After his dethronement by the Young Turks in 1909, Abdül Hamid Hân was deprived of the income and control of his fortune. He remained captive until his death in 1918. At the time of the armistice of 1918, various of the important parts of the Ottoman Empire were in the possession of the Allied troops and under the treaties which followed the Balkan wars and the great war, these great areas have been detached from Turkey and incorporated into other states.

Speaking generally, the property which belonged to the Turkish government in the detached areas became – by treaties – the property of the succession states, while the same treaties imposed the obligation upon the succession states to restore to Turkish citizens the property belonging to them in the territories detached from Turkey. The treaties were ratified by Turkey, Great Britain, France, Italy and Greece, and became effective as of August 6th, 1924.

Upon the death of Abdül Hamid Hân, his fortune descended to his heirs, and they became entitled to the whole of his estates and interests. But the political conditions in Turkey and the international situation as between Turkey and the succession states have been such as to deprive the heirs of the possession of any of their inheritance up to the present time.

In fact, since the opening of his succession in February 1920, his heirs never stopped claiming their properties, using all the ways offered by the Law. During more than a quarter of a century, they sued privately the Turkish and British governments, in two different lawsuits: the first in Turkey and the other in Palestine, under British mandate at that time.

- The widows of the sultan Abdül Hamid, who remained in Turkey – which was not the case for the sovereign's children who were banished and forced to exile after losing their nationality, according to the Law N°431 of 3 March 1924 [12] – seized the Turkish Courts. The Court of Cassation (Yargitay) of Ankara [13] finally proved their rights in 1946, recognising the legitimity of their claim and requesting the transfer of Abdül Hamid's private properties to his heirs.
- The other lawsuit was conducted by the eldest son of the sultan, Mehmed Selim, then by his daughter, Nemika, with the British Courts in Palestine. After some success obtained by the heirs [14], these Courts declared incompetent in May 1948 when, following the foundation of the State of Israel, Great Britain put an end to its mandate in Palestine.

In parallel to these two lawsuits, the founder of the Turkish Republic and its first President, Mustafa Kemal Atatürk, backed the heirs' claims concerning their rights outside of Turkey, since November 1930 [15] and till his death, in 1938. Following his instructions, the Ambassador of Turkey in London, Ali Fethi Okyar, started negotiations with the British government, to apply the decisions of the Lausanne Treaty of 24 July 1923 [16], which clearly recognised these private properties (article 65). These diplomatic talks, conducted from 1934 till 1940, bumped

JAMIL ADRA CC BY NC ND

into the systematic refusal of the Foreign Office to any negotiated solution or any appeal to international arbitration [17].

The implementation of the Yargitay's decision – the highest Court in Turkey at that time – was blocked by an interpretation (tefsir / yorum) of the laws N°5370 and 5371 enacted by the Parliament on 18 April 1949. Even this Yorum N°245 of 7 May 1949 [18], was in complete opposition to the Constitutional Law of 1924 [19] and to the following Constitutions of the Republic of Turkey [20], the Parliament confiscated – de facto – the properties of Abdül Hamid's heirs.

To sum up, we could say that the Executive Power and the Judicial Power of the Turkish Republic clearly recognised the heirs' rights, while the Legislative Power freezed illegally these decisions!

Over the years since then, the heirs tried unsuccessfully to secure their legitimate rights, and have suffered untold hardship, some in Turkey, and others in foreign countries. In the meantime, they never ceased their legal attempts and actions to restore their rights. Since 1925 till 2005, they have consulted worldwide eminent Lawyers (21), specialized in International and Constitutional Laws. Without any exception, all backed them up with their legal opinions, confirming therefore the legitimity of their rights and the possibility to bring their claim successfully with an international juridiction (European and/or US).

Concerning these heirs, when Abdül Hamid died in Istanbul on 10 February 1918, his properties were transmitted to his legal heirs, according to the laws of the country (the Ottoman State) and by a decision of the highest religious Court (the Sheri' Court) on February 1st, 1920 (9 Rebiülevvel 1338), under the authority of Sheihül-Islâm Musa Kasim Efendi, decision which identified namedly his heirs, i.e. 8 widows and 13 children : 7 sons and 6 daughters.

Today, their descendants are the 29 legitimate heirs who are, individually and exclusively, the only decision makers. It is up to each one of the heirs to decide by his own, and nobody or no authority can subtitute for them or decide about their inheritance and its issues. That was the case when in 1994, these heirs – namely identified by Turkish Court – decided individually to sell an estate in Kuruçeşme, Istanbul, which belonged to Naile Sultan, one of Abdül Hamid's daughter.

The present situation is as follows.

If the majority of the 29 legitimate heirs would prefer a settlement with the Turkish Republic, they do not exclude the possibility – if their attempt is unsuccessful – to bring their claim with international juridictions.

They hope that, if they succeed in securing their legitimate rights, they could share the result not only with the other branches of the Ottoman Family, but also with the Turkish nation through social, educational and charity actions in Turkey, continuing therefore their ancestor's welfare and social development actions, which ensured benefits to several generations and till now!

Cemil Adra,

Paris, Sunday, 22 May 2005

Notes

1) This private administration intended to manage Abdul Hamid's properties was named "el-Hazine el-Hâssa", commonly translated as Civil List, Privy Purse, Imperial Cassette, etc.
2) Turkey: estate in Beykoz, Kadiköy, Göztepe, Prinkipo, Hereke, Izmit, Yalova, Yeşilköy, Küçük Çekmece, Çatalca, Silivri, Adapazari, Iznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydin, Konya, Antakya, Van, Hopa
3) Albania: estate in Shkodra
4) Greece: estate in Ipsala, Dimethoka, Thessaloniki, Yanina, Chio Island, Corni Island, Tassos Island
5) Hidjaz: estate in Mecca
6) Iraq: estate and concessions in Mossul (Chora, Madarra, Menkube, Tellul-Nassir, Zaviye, Chercan, Akda), Kerkuk (Erbil, Salahiye, Melahiye), Süleymaniye, Hille, Kerbala, Bagdad (Kazimiye, Samurra, Khanikine), Basra, Amara
7) Israël: estate in Acca
8) Lebanon: estate in Sour (Tyre), Sayda (Sidon)
9) Libya: estate in Bengazi
10) Palestine: estate in Kouds (Jerusalem)
11) Syria: estate in Aleppo, Idlib, Hama, Belka
12) Law n°431 of March 3, 1924, enacted by the Great National Assembly of Turkey (TBMM), abolishing the Califate and banishing the Ottoman Family: Kanun n°431: "Hilafetin İlgasına Ve Hanedanı Osmaninin Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun".
13) Decision of the Court of Cassation (YARGITAY), all Divisions assembled in Plenary Session, for unification of jurisprudence, on 6th February 1946 under N°E.15/K.4
14) The Land Court of Jaffa, November 1937; the Land Court of Jerusalem, January 1946; the Court of Appeal of Jerusalem, March 1947; appeal to the Privy Council in Great-Britain, February 1948.
15) Decrees of the Council of Ministers of the Turkish Republic, of 17 November 1930, and 2 August 1931: "Türk Bakanlar Kurulu karari N°10347 (17/11/1930) & N°11511 (02/08/1931)".
16) "Treaty of Peace with Turkey, signed in Lausanne, July 24, 1923: The Convention respecting the Regime of the Straits and other instruments, between the British Empire, France, Italy, Japan, Greece, Roumania and the Serb-Croat-Slovene State, of the one part, and Turkey". Signed as a single copy deposited in the archives of the Government of the French Republic (Archives du Quai d'Orsay, Paris).
17) Lengthy correspondence between the Turkish Ambassador, Ali Fethi OKYAR, and the Foreign Secretaries: Sir John SIMON (1st Viscount), Sir Samuel HOARE (1st Viscount Templewood of Chelsea), Sir Robert Anthony EDEN (1st Earl of Avon) and Viscount HALIFAX

JAMIL ADRA CC BY NC ND

18) Yorum N°245, May 7, 1949. See "Yargitay İçtihati Birleştirme Genel Kurulu": http://www.hukuki.net/ictihat/2438-2452.asp
19) See in the Constitutional Law of 1924: article 73 (Confiscation is forbidden), and article 54 ("In any case, Courts' decisions cannot be changed by decisions of the National Assembly or by the Council of Ministers").
20) See the Constitution as amended on 17 October 2001: -Right of Property (art. 35); -Expropriation (art. 46); -Nationalisation (art. 47); -Independence of the Courts (art. 138) "Legislative and executive organs and the administration shall comply with court decisions; these organs and the administration shall neither alter them in any respect, nor delay their execution"; -The High Court of Appeals (art. 154) "The High Court of Appeals is the last instance for reviewing decisions and judgements given by courts of justice and which are not referred by law to other judicial authority. It shall also be the first and last instance for dealing with specific cases prescribed by law".
21) Prof. Ernest ROGUIN, Maître Georges PELLIS, Prof. Achille MESTRE, M. Marcel SIBERT, Nicholas Socrate POLITIS, Sir Richard Stafford CRIPPS, Sir Lionel HEALD, Lord William Allen JOWITT, Lord Walter Turner MONCKTON (of Brenchley), Lord Cyril John RADCLIFFE, Lord John Allsebrook SIMON (of Stackpole Elidor), and several US Legal Firms.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-10-09: (tr) 2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor, *Milliyet*

2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir.

ANKARA Milliyet

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye'deki mallarını alabilmek için dava açtı. 29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir. Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

« 2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor », *Milliyet*, 09 Ekim 2005 (09-10-2005). URL: http://www.milliyet.com.tr/2005/10/09/yasam/yas02.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

SON DAKİKA
ANA SAYFA
YAZARLAR
SİYASET
EKONOMİ
FİNANS
DÜNYA
SPOR
GÜNCEL
YAŞAM
MAGAZİN
ASTROLOJİ
TEKNOLOJİ
HAVA DURUMU
OMBUDSMAN
ÇİZERLER
Bilişim
Eğitim
TV Rehberi
Tatil

2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir

ANKARA Milliyet

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye'deki mallarını alabilmek için dava açtı. 29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir. Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının malvarlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

Yorum Oku | Yorum Yaz

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-10-09: (tr) Osmanli Hanedani Mallarini Geri Almak İçin Geri Geliyor, *Vatan*

Osmanli Hanedani Mallarini Geri Almak İçin Geri Geliyor

Osmanlı Hanedanı, yeni bir fetih için hazırlanıyor. Şaka değil. Osmanlı Hanedanı'na ait birçok taşınmaz malı geri almak için hukuksal mücadeleye hazırlanan Osmanlı hanedanı varisleri birgün kapınızı "*bu ev benim, bu arsa benin tapusu bende*" diye çalarsa şaşırmayın. Aile üyelerinin 80 yıldır süren hukuk savaşı uluslararası mahkemelere taşınmak üzere.

İKİNCİ ABDÜLHAMİD'İN 29 TORUNU DEDELERİNİN MÜLKLERİNİ ALMAK İÇİN HAREKETE GEÇTİ

Özellikle istanbul'da eskiden hanedana ait olan pek çok yapı var. Kimi yıllardır boş duruyor kimisi ise restore edildi. Peki hanedan üyeleri mallarını geri alma hakkına sahip olursa neler olur?

Hiç tanımadığınız bir hanedan üyesi kapınızı çalarsa şaşırmayın!

Sadece Türkiye dışında olan mülklerin toplamı 35 milyon metrekare olan Osmanlı Hanedanı, yeni bir fethe hazırlanıyor. Bu seferki fetihte araç kılıç değil hukuk olacak. Hanedan üyeleri dedelerinden kalan malları geri alma konusundaki hukuk savaşlarını sürdürmeye kararlı

Türk kamuoyu Osmanlı Padişahı İkinci Abdülhamid'in torunu olan Cemil Adra'yı geçen aylarda Türkiye ziyareti sırasında Musul - Kerkük'le ilgili açıklamasıyla tanıdı. Dedesi İkinci Adbülhamid'in veraset işlemlerinin tamamlanması nedeniyle belge toplamak amacıyla geldiği İstanbul'da konuşan Adra, Musul ve Kerkük'ün tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

Ayrıca bu iki yerde bulunan mülklerini almak için hukuki girişim başlatacaklarını söyledi. Halen Fransa'da bulunan Hanedan Derneği'nin başında olan Adra'nın yaptığı bu açıklama Kuzey Irak'ta bulunan Kürt yönetimiyle sorunlu olan Türkiye'de ilgiyle karşılandı. Ancak açıklamanın atlanan bir yönü daha var. Hanedan yalnızca Kuzey Irak'taki değil Türkiye'deki ve diğer ülkelerdeki mülklerini de istiyor.

Uzun süre boyunca sessizliğini koruyan hanedan üyeleri, 85 yıldır sürdürdükleri miraslarını geri alma mücadelesinde yeni bir aşamaya varmış durumdalar. Adra, kendilerine ait mülklerin araştırılmasının başında kuzeni olan Mediha Sultan'ın torunu Mahmut Sami'nin bulunduğunu belirterek,

"Yaptığımız araştırmalara göre sürgünden sonra İkinci Abdülhamit'in veraset işlemleri neticelendirilmediğini gördük. Ellerimizdeki tarihi önemi ve değeri bulunan belgeler ile Musul ve Kerkük başta olmak üzere birçok ülkede halen toprağımızın bulunduğunu öğrendik. Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, hanedana mensup 29 kişiden elde ettiği belgeleri yayına hazırlıyor. Kitapta nerenin kime ait olduğu açıkça anlatılacak' dedi.

MÜLKLER İMPARATORLUĞA YAYILMIŞ

Bu açıklamanın ardından Fransa'da ulaştığımız Adra, İkinci Abdülhamid'in 29 varisi olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyledi. Adra, "*1876'dan 1909'a değin Osmanlı'yı yöneten İkinci Abdülhamid, o dönemde geniş bir alana yayılmış olan Osmanlı mülklerini kendi yönetimi altında toplamıştı. Bunlar El hassa veya El hazine olarak biliniyor*" dedi. Peki bu malların tutarı nedir diye sorduğumuz Adra şu cevabı veriyor: "*Türkiye Cumhuriyeti'ni içine almaksızın II. Abdülhamit'in şahsi mülkleri (kira gelirleri - petrol gelirleri) yaklaşık 35 milyon metrekarelik toprak alanı kaplıyor. Bunların bir kısmı Arnavutluk, Bulgaristan, Mısır, Yunanistan, Hicaz, Irak, İran, İsrail, Ürdün, Lübnan, Libya, Filistin ve Suriye'de. Bunun dışında emlaklar, madenler tanınmış imtiyazlara da sahip. Halka açık umumi çalışma alanları ve vakıflar, imparatorluğa ait çeşitli vakıflar. Ayrıca Musul Kerkük bölgesinde bulunan petroller (Musul Kerkük bölgesinde).*"

II. Abdülhamid'in dul eşlerinin Türkiye'de kalan haklarını açmak için açtıkları dava ile Yargıtay kararıyla 1946'da haklarının geri verildiğini belirten Adra, ancak siyasi nedenlerle bunların bir türlü kendilerine iade edilmediğini öne sürüyor. Adra, "*29 varis olarak birim asıl isteğimiz Türkiye Cumhuriyeti ile sorunlarımızı çözebilmek. Ancak eğer bu konuda başarısız olursak haklarımızı yine uluslararası platformlarda aramaya devam edeceğiz. Ayrıca sadece Osmanlı ailesine mensup kişiler olarak değil ayrıca bir Türk olarak da Türkiye'de çeşitli eğitim - sosyal yardım amaçlı etkinliklerde de bulunmak isteğindeyiz.*"

Adra, Türkiye'deki mülkiyetlerinin miktarları ve ölçümleri konusundaki sorumuza cevap vermedi. Yani Beykoz'da yerimiz var derken söz konusu bölgenin hepsinin mi yoksa bir kısmının mı istendiği belli değil. Yani bazı semtlerde oturanların kapısını mülk sahibi olarak hanedanın varislerini çalması hiç de sürpriz bir gelişme olmayacak.

MALLARIN İADESİ MÜMKÜN MÜ?

Osmanlı hanedanının aile mallarını geri istediğine dair söylentiler 80 yıldır devam ediyor. Ancak ailenin her girişimi hukuk engeline takıldı.

Lozan Barış Anlaşması'na imza atan Türkiye "hiç bir ülkeden toprak talep etmeyeceğini" belirtmişti. Ayrıca 3 Mart 1924'te çıkar kanunun 2. maddesi

"*Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolmuştur*" diyor. Bunlara ek olarak 1948'de TBMM'nin çıkardığı bir de yorum kararı var. Bu karara göre de bu mallardan hak iddia etmek mümkün değil.

HANEDANIN MÜLKLERİ NEREDE?

Türkiye: İstanbul (Beykoz, Kadiköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçük Çekmece, Çatalca, Silivri), Hereke, Izmit, Yalova, Adapazari, Iznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van, Hopa.

Arnavutluk: İşkodra.

Yunanistan: İpsala, Dimetka, Tesalya, Yanya ve bazı Ege adalarında.

Hicaz: Mekke.

Irak: Musul (Chora, Madarra, Menkube, Tellul-Nassır, Zaviye, Chercan, Akda),

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Kerkük (Erbil, Salahiye, Melahiye), Süleymaniye, Hille, Kerbala, Bağdat (Kazimiye, Samarra, Khanikine), Basra, Amara.

İsrail: Akka.

Lübnan: Sur, Sayda.

Libya: Bingazi.

Filistin: Kudüs.

Suriye: Halep, Lazkiye, Belka.

DEDESİNİN MEZARI BAŞINDA

İkinci Abdülhamit soyundan Cemil Adra, dedesinin mezarı başında... Yaşamını Fransa'da sürdüren Adra, dededen kalan mallar için sonuna kadar savaşmaya kararl?.

EREM (Ali). "Osmanli Hanedani Mallarini Geri Almak İçin Geri Geliyor", *Vatan*, 09.10.2005. URL: http://www.gazetevatan.com/

JAMIL ADRA

OSMANLI HANEDANI MALLARINI GERİ ALMAK İÇİN GERİ GELİYOR

Osmanlı Hanedanı, yeni bir fetih için hazırlanıyor. Şaka değil. Osmanlı Hanedanı'na ait birçok taşınmaz malı geri almak için hukuksal mücadeleye hazırlanan Osmanlı hanedanı varisleri birgün kapınızı "*bu ev benim, bu arsa benin tapusu bende*" diye çalarsa şaşırmayın. Aile üyelerinin 80 yıldır süren hukuk savaşı uluslararası mahkemelere taşınmak üzere.

İKİNCİ ABDÜLHAMİD'İN 29 TORUNU DEDELERİNİN MÜLKLERİNİ ALMAK İÇİN HAREKETE GEÇTİ

Özellikle istanbul'da eskiden hanedana ait olan pek çok yapı var. Kimi yıllardır boş duruyor kimisi ise restore edildi. Peki hanedan üyeleri mallarını geri alma hakkına sahip olursa neler olur?

Hiç tanımadığınız bir hanedan üyesi kapınızı çalarsa şaşırmayın!

Sadece Türkiye dışında olan mülklerin toplamı 35 milyon metrekare olan Osmanlı Hanedanı, yeni bir fethe hazırlanıyor. Bu seferki fetihte araç kılıç değil hukuk olacak. Hanedan üyeleri dedelerinden kalan malları geri alma konusundaki hukuk savaşlarını sürdürmeye kararlı

Türk kamuoyu Osmanlı Padişahı İkinci Abdülhamid'in torunu olan Cemil Adra'yı geçen aylarda Türkiye ziyareti sırasında Musul - Kerkük'le ilgili açıklamasıyla tanıdı. Dedesi İkinci Adbülhamid'in veraset işlemlerinin tamamlanması nedeniyle belge toplamak amacıyla geldiği İstanbul'da konuşan Adra, Musul ve Kerkük'ün tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

Ayrıca bu iki yerde bulunan mülklerini almak için hukuki girişim başlatacaklarını söyledi. Halen Fransa'da bulunan Hanedan Derneği'nin başında olan Adra'nın yaptığı bu açıklama Kuzey Irak'ta bulunan Kürt yönetimiyle sorunlu olan Türkiye'de ilgiyle karşılandı. Ancak açıklamanın atlanan bir yönü daha var. Hanedan yalnızca Kuzey Irak'taki değil Türkiye'deki ve diğer ülkelerdeki mülklerini de istiyor.

Uzun süre boyunca sessizliğini koruyan hanedan üyeleri, 85 yıldır sürdürdükleri miraslarını geri alma mücadelesinde yeni bir aşamaya varmış durumdalar. Adra, kendilerine ait mülklerin araştırılmasının başında kuzeni olan Mediha Sultan'ın torunu Mahmut Sami'nin bulunduğunu belirterek,

"Yaptığımız araştırmalara göre sürgünden sonra İkinci Abdülhamit'in veraset işlemleri neticelendirilmediğini gördük. Ellerimizdeki tarihi önemi ve değeri bulunan belgeler ile Musul ve Kerkük başta olmak üzere birçok ülkede halen toprağımızın bulunduğunu öğrendik. Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, hanedana mensup 29 kişiden elde ettiği belgeleri yayına hazırlıyor. Kitapta nerenin kime ait olduğu açıkça anlatılacak' dedi.

MÜLKLER İMPARATORLUĞA YAYILMIŞ

Bu açıklamanın ardından Fransa'da ulaştığımız Adra, İkinci Abdülhamid'in 29 varisi olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyledi. Adra, "*1876'dan 1909'a değin Osmanlı'yı yöneten İkinci Abdülhamid, o dönemde geniş bir alana yayılmış olan Osmanlı mülklerini kendi yönetimi altında toplamıştı. Bunlar El hassa veya El hazine olarak biliniyor*" dedi. Peki bu malların tutarı nedir diye sorduğumuz Adra şu cevabı veriyor: "*Türkiye Cumhuriyeti'ni içine almaksızın II. Abdülhamit'in şahsi mülkleri (kira gelirleri - petrol gelirleri) yaklaşık 35 milyon metrekarelik toprak alanı kaplıyor. Bunların bir kısmı Arnavutluk, Bulgaristan, Mısır, Yunanistan, Hicaz, Irak, İran, İsrail, Ürdün, Lübnan, Libya, Filistin ve Suriye'de. Bunun dışında emlaklar, madenler tanınmış imtiyazlara da sahip. Halka açık umumi çalışma alanları ve vakıflar, imparatorluğa ait çeşitli vakıflar. Ayrıca Musul Kerkük bölgesinde bulunan petroller (Musul Kerkük bölgesinde).*"

II. Abdülhamid'in dul eşlerinin Türkiye'de kalan haklarını açmak için açtıkları dava ile Yargıtay kararıyla 1946'da haklarının geri verildiğini belirten Adra, ancak siyasi nedenlerle bunların bir türlü kendilerine iade edilmediğini öne sürüyor. Adra, "*29 varis olarak birim asıl isteğimiz Türkiye Cumhuriyeti ile sorunlarımızı çözebilmek. Ancak eğer bu konuda başarısız olursak haklarımızı yine uluslararası platformlarda aramaya devam edeceğiz. Ayrıca sadece Osmanlı ailesine mensup kişiler olarak değil ayrıca bir Türk olarak da Türkiye'de çeşitli eğitim - sosyal yardım amaçlı etkinliklerde de bulunmak isteğindeyiz.*"

Adra, Türkiye'deki mülkiyetlerinin miktarları ve ölçümleri konusundaki sorumuza cevap vermedi. Yani Beykoz'da yerimiz var derken söz konusu bölgenin hepsinin mi yoksa bir kısmının mı istendiği belli değil. Yani bazı semtlerde oturanların kapısını mülk sahibi olarak hanedanın varislerini çalması hiç de sürpriz bir gelişme olmayacak.

MALLARIN İADESİ MÜMKÜN MÜ?

Osmanlı hanedanının aile mallarını geri istediğine dair söylentiler 80 yıldır devam ediyor. Ancak ailenin her girişimi hukuk engeline takıldı.

Lozan Barış Anlaşması'na imza atan Türkiye "*hiç bir ülkeden toprak talep etmeyeceğini*" belirtmişti. Ayrıca 3 Mart 1924'te çıkar kanunun 2. maddesi

"*Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolmuştur*" diyor. Bunlara ek olarak 1948'de TBMM'nin çıkardığı bir de yorum kararı var. Bu karara göre de bu mallardan hak iddia etmek mümkün değil.

HANEDANIN MÜLKLERİ NEREDE?

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Türkiye: İstanbul (Beykoz, Kadiköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçük Çekmece, Çatalca, Silivri), Hereke, Izmit, Yalova, Adapazari, Iznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van, Hopa.

Arnavutluk: İşkodra.

Yunanistan: İpsala, Dimetka, Tesalya, Yanya ve bazı Ege adalarında.

Hicaz: Mekke.

Irak: Musul (Chora, Madarra, Menkube, Tellul-Nassır, Zaviye, Chercan, Akda),

Kerkük (Erbil, Salahiye, Melahiye), Süleymaniye, Hille, Kerbala, Bağdat (Kazimiye, Samarra, Khanikine), Basra, Amara.

İsrail: Akka.

Lübnan: Sur, Sayda.

Libya: Bingazi.

Filistin: Kudüs.

Suriye: Halep, Lazkiye, Belka.

DEDESİNİN MEZARI BA?INDA

İkinci Abdülhamit soyundan Cemil Adra, dedesinin mezarı başında... Yaşamını Fransa'da sürdüren Adra, dededen kalan mallar için sonuna kadar savaşmaya kararl?.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-10-09: (tr) 2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor, *Milliyet*

2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir

ANKARA Milliyet
09 Ekim 2005 / Pazar

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye'deki mallarını alabilmek için dava açtı. 29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.

Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

"2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor", *Milliyet*, Yasam. Ankara, 09 Ekim 2005 / Pazar, 09.10.2005. URL: https://web.archive.org/web/20051210184424/http://www.milliyet.com.tr/2005/10/09/yasam/yas02.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir

ANKARA Milliyet

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye'deki mallarını alabilmek için dava açtı. 29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor
Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.
İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.
Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-10-09: (tr) 2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu!, *haber7com*

2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu!

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye'deki mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular kesin konuştu:

GİRİŞ 09.10.2005 10:07 GÜNCELLEME 09.10.2005 10:07

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye'deki mallarını alabilmek için dava açtı. 29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, 'Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız' dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.

Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, 'Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur' hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

KOÇAK (Cemil). “2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu!”. *haber7com*, 09.10.2005. URL: http://www.haber7.com/yasam/haber/115539-2-abdulhamitin-mirasi-sorun-oldu

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye'deki mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular kesin konuştu:

haber7com

GİRİŞ 09.10.2005 10:07 GÜNCELLEME 09.10.2005 10:07

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil dedesinin Türkiye'deki mallarını alabilmek için dava açtı. 29 varis o haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen 'Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız' dedi. Ancak hukuk Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini b

Belge topluyo

Vatan gazetesinihabeine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden A dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğ Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitı bilgisi üzerine dava açmaya karar ver

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşi Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskiş Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adı bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukuk görüşleri şöyle oluştu

'El değiştirmiş

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbra Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş o Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını ala

JAMIL ADRA CC BY NC ND

'Yasa iptal edilme

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçc
Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı
dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osı
padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi
Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş ola
Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da
yapmak istiyor olabili

2. madde engel oluy

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal ediln
Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi,
Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur' hükmünü iç

Belge topluyo

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için hareket
Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil
Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia e

YAZDIR

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2005-10-09: (tr) II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik, *Milliyet*

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor.

GİRİŞ 09.10.2005 21:40 GÜNCELLEME 09.10.2005 21:40

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, 'Hakkımı almak için savaşacağım' derken, hukukçular kesin konuştu: 'Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir.'

29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, 'Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız' dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.

Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, 'Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur' hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.(Milliyet)

"II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik", Milliyet, 09.10.2005. URL: http://www.haber7.com/guncel/haber/115633-iiabdulhamitin-mirasi-mahkemelik

JAMIL ADRA CC BY NC ND

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

haber7.com/guncel/haber/115633-iiabdulhamitin-mirasi-mahkemelik

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, 'Hakkımı almak için savaşacağım' derken, hukukçular kesin konuştu: 'Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir.'

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, 'Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız' dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.

Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, 'Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur' hükmünü içeriyor.

Belge topluyorVârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti. (Milliyet)

Yedi Gündem

Abone Ol
YAZDIR

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2006-02-11: (tr) Abdülhamid Han anılıyor, *Milli Gazete*

11 Şubat 2006- Kültür-Sanat

Abdülhamid Han anılıyor

II. Abdülhamid Han ın ebediyete intikalinin 88. sene-i devriyesi münasebetiyle hanedan mensuplarının ve bazı ilim adamlarının katılımıyla bir program tertip ediliyor. Yarın saat 10.00 da Cağaloğlu ndaki II. Abdülhamid in türbesinde bir merasim düzenlenecek ve Prof. Dr. Mim Kemal Öke basın açıklaması yapacak.

Büyük Cihan Devleti, Devlet-i Aliyye nin son büyük hükümdarı II. Abdülhamid Han ın ebediyete intikalinin 88. sene-i devriyesi münasebetiyle hanedan mensuplarının ve bazı ilim adamlarının katılımıyla bir program tertip ediliyor. Yarın saat 10.00 da Cağaloğlu ndaki II. Abdülhamid in türbesinde bir merasim düzenlenecek ve Prof. Dr. Mim Kemal Öke basın açıklaması yapacak.

Eyüp Sultan Camii nde ise öğle namazını müteakiben mevlit okutulacak. Toplantıya İstanbul Milletvekili Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş, Eski Sağlık Bakanı Halil Şıvgın, Prof. Dr. Sebahattin Zaim, , IRCICA Başkanı Hamit Eren, Prof. Dr. Mim Kemal Öke, Prof. Dr. Salih Tuğ, Prof. Dr. Orhan Koloğlu, Prof. Dr. Süleyman Yalçın katılacaklar.

Programın diğer katılımcıları ise Osmanlı hanedan mensupları. Ertuğrul Osmanoğlu, Neslişah Sultan, Bülent Osmanoğlu, Harun Osmanoğlu, İbrahim Ethem Osmanoğlu, Osmanlı Vakfı nın başkanı Cemil Adra, Selahattin Osmanoğlu, Zeynep Osmanoğlu, Adile Osmanoğlu, Ferizet Osmanoğlu, Ülkü Yeğen, Ömer Osmanoğlu, Orhan Osmanoğlu, Nurhan Osmanoğlu, Abdülhamid Kayhan Osmanoğlu, Yasemin Yegen ve Osman Yegen Programı tartip eden ve hazırlayan Mehmet Tosun.

11 Şubat 2006 - Kültür-Sanat

"Abdülhamid Han anılıyor". Milli Gazete, Kültür-Sanat, 11 Şubat 2006 (11-02.2006). URL :
https://www.milligazete.com.tr/haber/743804/abdulhamid-han-aniliyor

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Abdülhamid Han anılıyor

milligazete.com.tr/haber/743804/abdulhamid-han-aniliyor

II. Abdülhamid Han ın ebediyete intikalinin 88. sene-i devriyesi münasebetiyle hanedan mensuplarının ve bazı ilim adamlarının katılımıyla bir program tertip ediliyor. Yarın saat 10.00 da Cağaloğlu ndaki II. Abdülhamid in türbesinde bir merasim düzenlenecek ve Prof. Dr. Mim Kemal Öke basın açıklaması yapacak.

Büyük Cihan Devleti, Devlet-i Aliyye nin son büyük hükümdarı II. Abdülhamid Han ın ebediyete intikalinin 88. sene-i devriyesi münasebetiyle hanedan mensuplarının ve bazı ilim adamlarının katılımıyla bir program tertip ediliyor. Yarın saat 10.00 da Cağaloğlu ndaki II. Abdülhamid in türbesinde bir merasim düzenlenecek ve Prof. Dr. Mim Kemal Öke basın açıklaması yapacak.

Eyüp Sultan Camii nde ise öğle namazını müteakiben mevlit okutulacak. Toplantıya İstanbul Milletvekili Prof. Dr. Nevzat Yalçıntaş, Eski Sağlık Bakanı Halil Şıvgın, Prof. Dr. Sebahattin Zaim, , IRCICA Başkanı Hamit Eren, Prof. Dr. Mim Kemal Öke, Prof. Dr. Salih Tuğ, Prof. Dr. Orhan Koloğlu, Prof. Dr. Süleyman Yalçın katılacaklar.

Programın diğer katılımcıları ise Osmanlı hanedan mensupları. Ertuğrul Osmanoğlu, Neslişah Sultan, Bülent Osmanoğlu, Harun Osmanoğlu, İbrahim Ethem Osmanoğlu, Osmanlı Vakfı nın başkanı Cemil Adra, Selahattin Osmanoğlu, Zeynep Osmanoğlu, Adile Osmanoğlu, Ferizet Osmanoğlu, Ülkü Yeğen, Ömer Osmanoğlu, Orhan Osmanoğlu, Nurhan Osmanoğlu, Abdülhamid Kayhan Osmanoğlu, Yasemin Yegen ve Osman Yegen Programı tartip eden ve hazırlayan Mehmet Tosun.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2006-05-26: (tr) II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik, *Mercek TV*

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor.

25 Mayıs 2006, 12:41

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: "Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir."

29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.

Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.(Milliyet)

"II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik", *Mercek TV*, 25 Mayıs 2006 (25.05.2006). URL: http://www.mercektv.com/Detay.asp?GuvenlikID=660710730760690 (le lien n'est plus actif)

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Haluk GİRTİ
Memleket isterim !

Engin ARDIÇ
Öküz gibi yaşamak

Emin ÇÖLAŞAN
Örgüt nerede?

Hulki CEVİZOĞLU
Hem katlet, hem suçu üzerine...

MERCEK TV

Resimsiz Alan

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor.

09 Ekim 2005, 21:54 Okunma (95) Resimler

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: "Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir."

29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor
Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.
İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.
Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.(Milliyet)

RŞI'DA DOLAR ALIŞ: 1.5250

Hadi ÖZIŞIK
12 Eylül öncesini mi özlüyoruz?

Tuncer BAHÇİVAN
Ege'de ve Siyasette "İt...

Metin YENER
"Organ Mafyası"nın hedefi...

ON NUMARA

T.J.K At Yarışı

iddaa Var mısın?

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2006-09-21: (tr) Bir sürgünün hüzünlü öyküsü, *YeniAsya*

TRT tarafından çekilen ve 9 Ekim'den itibaren yayınlanacak olan ''Osmanoğlu'nun Sürgünü'' adlı belgeselin tanıtımı, Osmanlı hanedanı mensuplarının katılımıyla Dolmabahçe Sarayı'nda yapıldı. Tanıtımda konuşan V. Murat'ın torunu Osman Selahattin Osmanoğlu, belgesele kendisinin danışmanlık yaptığını belirterek, ''TRT'ye ve Milli Saraylar Daire Başkanlığı'na çok teşekkür ediyorum. Şu an burada 100'den fazla hanedan mensubu bulunuyor ve bazıları birbirlerini ilk kez görme fırsatı elde ettiler'' dedi.

Osmanoğlu, program dolayısıyla hayatta olan 25 şehzadeden 13'ünün geceye katıldığını dile getirerek, ''Aramızda şu anda hanedanın en büyük üyesi Osman Nami Osmanoğlu ve en küçüğü benim torunum 2 aylık Ziya bulunuyor'' diye konuştu.

Gecede basın mensuplarına bir açıklama yapan Osmanlı Hanedan Vakfı Başkanı Cemil Adra da vakfın bir aile vakfı olduğunu, Osmanlı hanedanı dışında kimsenin alınmadığını kaydederek, ''Vakfın amacı, aile geleneklerini sürdürmek, birliği sağlamak ve ailenin tüm kanuni haklarını savunmaktır'' dedi.

Vakfın tamamen politikadan uzak olduğunun altını çizen Adra, şu ana kadar Türkiye Cumhuriyeti'nden herhangi bir yetkiliyle görüşmeleri olmadığını söyledi.

Geceye katılan İstanbul Valisi Muammer Güler, bazı hanedan üyelerine çeşitli hediyeler sundu.

Tanıtıma, aralarında TRT Genel Müdür Vekili Ali Güney, aralarında Bülent Osman Bey ve Kenize Murat'ın da bulunduğu hanedan mensupları ve çok sayıda davetli katıldı.

Bu arada gecenin sonunda programa katılan tüm hanedan üyeleri Dolmabahçe Sarayı merdivenlerinde basın mensuplarına poz verdiler.

"OSMANOĞLU'NUN SÜRGÜNÜ" BELGESELİ

TRT tarafından hazırlanan 9 bölümlük ''Osmanoğlu'nun Sürgünü'' belgeseline, Osmanlı hanedanı üyeleri ve İslam Konferansı Örgütü (İKÖ) Genel Sekreteri Prof. Dr. Ekmeleddin İhsanoğlu danışmanlık yaptı.

Hanedan üyelerinin yaşadığı Türkiye dışında 9 ayrı ülkede toplam 60 saat çekimin gerçekleştirildiği belgeselde çok sayıda tanık ve uzmanın görüşü alındı.

Belgeselin 9 Ekim Pazartesi günü yayına gireceği, ayrıca Hollanda, Fransa, Yunanistan ve İsveç televizyonlarından da yayın taleplerinin geldiği bildirildi.

Bu arada, belgesel ile ilgili olarak hazırlanan fotoğraf sergisi de Dolmabahçe Sarayı Milli Saraylar Daire Başkanlığı İdare Binası'nda açıldı.

Yönetmenliğini Kerime Senyücel'in, danışmanlığını Ekmeleddin İhsanoğlu'nun yaptığı belgeselin müzikleri Derya Köroğlu'na ait.

BELGESELDEN HERKES "NEZLE" OLMUŞTU

Lübnan'da Sultan Abdülhamid ve Sultan Abdülmecid'in torunlarıyla çekimler yapıldı. 1918'te doğan Bilun Hanımsultan, sürgüne giderken 6 yaşındaymış. "Büyükler ağlıyordu. 'Neden ağlıyorsunuz' deyince 'Nezle olduk' diyorlardı" diye anlatıyor. Bilun Hanım, geçtiğimiz ay, Lübnan'da çıkan savaşla ilgili olarak Beyrut'u terk etmesini isteyen yeğenine, "Küçüğüm, 1924'te Türkiye'den kovuldum. 1938'te Kudüs'ten kovuldum. Artık evimi terk etmek için çok yaşlıyım" demiş.

Murat ÇETİN / Davut ŞAHİN
21.09.2006

ÇETIN (Murat) et ŞAHIN (Davut), « Bir sürgünün hüzünlü öyküsü », *Yeni Asya Gazetesi*, [s.l.], , 21 septembre 2006. URL : http://www.yeniasya.com.tr/2006/09/21/kultur/h1.htm. Consulté le 21 février 2018.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2006-11-06: (tr) 2. Abdülhamid'in petrol haritası, *AKSYON*

2. Abdülhamid'in petrol haritası

Güneydoğu'da petrol var mı, yok mu? Sultan II.Abdülhamid tarafından hazırlanan petrol haritasında bu soruya 100 yıl önce cevap verilmis. İste detaylar!...

Türkiye petrol denizi üzerinde mi? Sınırın öteki yakasında petrol çıkıyor da Güneydoğu'da niye çıkmıyor? Ya da baslayıp bitmeyen bir polemik; Türkiye'de petrol var ancak yabancılar çıkarmamıza izin vermiyor! Peki gerçekten petrolü bol denilen Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde petrol var mı? Bu soruya Sultan II. Abdülhamid yüz yıl öncesinden cevap veriyor. Sultan'ın hazırlattığı tespit haritasında Güneydoğu Anadolu'nun neredeyse tamamında yüksek ölçekte petrol rezervinin olduğu saptanıyor. Görevli mühendisler arastırmalarını Doğu ve Güneydoğu ile sınırlı tutmayıp Osmanlı toprakları içinde bulunan Zaho, Erbil, Kerkük, Süleymaniye, Musul ve Bağdat gibi bölgeleri de tarıyorlar. İsin en ilginç tarafı yüz yıl önce hazırlanan petrol haritasının birçok yerinde hâl-i hazırda petrol çıkarılıyor olması. 6 ay önce Barzani ailesi tarafında Habur Çayı'nın öteki kıyısında çıkartılan ve Türkiye'nin, tabir yerindeyse, istihanı kabartan petrol kuyuları bunlardan sadece biri.

BİTLİS'TE PETROL

Sultan II. Abdülhamid özellikle 1800'ün son çeyreğinde tüm dünyada gündeme gelen ve stratejik bir maden olduğu kabul edilen petrol için büyük çaba harcadı. Yetismis jeoloji ve maden mühendisi olmaması Devlet-i Aliye'nin elini kolunu bağlıyordu. Ancak uğruna savasların çıkartılacağı, yeni bir dünya düzeninin olusturulacağı petrolün ehemmiyetini anlayan Abdülhamid sıkıntıları kendi fedakarlıkları ile astı. Hazine-i Hassa'dan, yani padisahın sahsi malından ödenek çıkartılarak genis kapsamlı bir petrol rezervi çalısmasına girildi. Sultan'ın kendi parasıyla yaptırdığı çalısmada yabancı ve yerli mühendisler yer aldı. Musul ve Bağdat havalisinde, Dicle ve Fırat nehirleri havzasında petrol taraması yapıldı. Alman maden mühendisi Paul Groskoph ve Habip Necip Efendi yönetimindeki arastırma ekibi çalısmalarını 22 Ekim 1901'de Sultan II. Abdülhamid'e sundular.

Bu zamana kadar söylenen ancak mahiyeti hakkında bir bilginin bulunmadığı "Sultan'ın petrol haritası" sadece Güneydoğu'da değil, Hakkâri ve Bitlis gibi illerde de petrol bulunabileceğini öngörüyor. Haritayı hazırlayan heyet, Bitlis Suyu denilen çayın kıyısı boyunca önemli petrol rezervleri tespit etmis. Heyetin baskanı Paul Groskoph, petrol noktalarını tek tek tespit ettiklerini aktarırken, takip ettikleri güzergâhı da detaylı bir biçimde anlatıyor. Petrol havzasını dolasan Paul, Siirt tarafında ve Dicle Nehri kıyısında zengin petrol rezervlerinin bulunduğunu belirtiyor. Dicle Nehri kıyısındaki noktalarda yeterli arastırmayı yükselen sulardan dolayı yapamadıklarını da raporuna ilave eden Paul, nehrin kıyısı dısında, Dicle'nin kıyı seridi boyunca uzayıp giden yüksek dağlarda da petrol bulunduğunu kaydetmis. Yine de o dönemin teknik imkanları açısından 900 metre yükseklikteki bu dağlardan petrolün çıkarılması ve nakliyatının zor olacağını eklemeyi unutmamıs raporuna.

Güneydoğu Anadolu'nun neredeyse tamamı ve Doğu Anadolu'nun bir kısmını kapsayan petrol haritasında Diyarbakır, Mardin, Bismil, Hazro Çayı etrafı, Sinan, Batman Çayı etrafı, Dicle bölgesi, Midyat, Bedran, Tulan, Siirt, Botan Çayı etrafı, Habur, Fındık, Cizre, Habur Çayı etrafı, Bitlis Çayı kıyısı ve Hakkâri (Çölemerik)'de önemli petrol yataklarının bulunduğu kaydediliyor.

HARİTA İLK KEZ YAYIMLANIYOR

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da çalısmalarını tamamlayan heyet daha sonra bugün Irak sınırları içinde kalan merkezlerde petrol taramasına devam ediyor. Kerkük, Babagürgür, Zaho, Süleymaniye, Bağdat, Musul ve Altınköprü'deki petrol noktaları kilometre ve yerlesim yerlerine göre yön tayini yapılarak kayıt altına alınıyor. Raporda Kerkük ve sehre 15 kilometre uzaklıktaki Babagürgür bölgesinde yoğun miktarda petrol rezervinin bulunduğu belirtiliyor. Babagürgür bölgesinin II. Abdülhamid'in sahsî malı olduğu, ve bu topraklarda Türkiye'deki Nefçi ve Doğramacı ailesinin pay sahibi olduğu biliniyor. Ekip yaptığı tetkikler sonucunda en kaliteli petrolün Bağdat yakınlarındaki El-Kayra ile Mendel'de olduğu sonucuna da varıyor.

Ulasımın Dicle'de sal üstünde, karada da at ve esek sırtında yapıldığı bir dönemde aylarca süren bir çalısma sonunda Basmühendis Paul Groskoph, ince detayların yer aldığı raporun sonuna iki önemli noktayı da ilave etmeyi unutmuyor: "Dicle ve Fırat nehirleri havzasında zengin ve mühim petroller bulunuyor. Bunların isletilmesi ve pazarlanması için Bağdat'a uzanan bir tren yolu lâzım. 1889'da insaatına baslanan ve 1902'de biten demiryolu petrolün Anadolu'ya tasınmasını sağlayacaktır. Bunun için ana hatta sadece birkaç ilave ek hattın yapılması yeterlidir." Basmühendisin ikinci notu ise iyi değerlendirilmesi durumunda bu petrol coğrafyasının gelecekte dünyanın en önemli merkezlerinden biri olacağı seklinde.

Kısa bir zamanda bu kadar noktada tarama yaptırarak günün kıt imkânlarına rağmen petrol tespitini belgelendiren Sultan II. Abdülhamid'in saltanat ömrü petrol çıkartmaya yetmedi. İlk kez yayımlanacak olan 'Sultan'ın petrol haritası' Basbakanlık Devlet Arsivleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve önümüzdeki günlerde kamuoyuna sunulacak olan "Osmanlı Döneminde Irak" isimli kitapta yer alacak. Devlet Arsivleri Genel Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Mustafa Budak, bu çalısmayla Irak'taki Osmanlı'yı kamuoyuna sunacaklarını belirtiyor. Kitabın editörlüğünü yapan Cevat Ekici de kitaptaki birçok belge ve çizimin, özellikle de petrol bölümündeki haritaların halen üzerinde çalısılmaya değer belgeler olduğunun altını çiziyor.

Çalısmanın kapsamı petrol haritası ve bununla ilgili raporlarla kısıtlı değil. Hazine-i Hassa'ya devredilen petrol hakları ve bununla ilgili yazısmalar da bulunuyor kitapta. 18 Kasım 1902'de Yıldız Sarayı'na gönderilen belgede Musul vilayetindeki petrol madenlerinin imtiyazının Hazine-i Hassa'ya verildiği kaydediliyor. Daha sonraki tarihlerde padisaha ait araziler Maliye Hazinesi'ne devrediliyor. Ancak 12 Ocak 1920'de Maliye Hazinesi'ne devredilen padisaha ait bütün malların tekrar Hazine-i Hassa'ya devri için bir kararname çıkartılıyor.

Aksiyon dergisinin 480. sayısında yer alan "Hanedan Musul'u istiyor^" baslıklı haberde, Osmanoğullarının Sultan Abdülhamid'ten miras kalan Musul'daki gayrimenkullerini

JAMIL ADRA CC BY NC ND

almak için hukuki bir mücadele baslattıklarına yer veriliyordu. Aynı haberde hanedanın mirasçılarının daha önceki dönemlerde Musul'daki gayrimenkulleri dava yolu ile kazandıkları, ancak birtakım siyasi manipülasyonlar sebebiyle bu kararın uygulanmadığı da vurgulanıyordu.

65 NOKTADA PETROL TESPİT EDİLMİS

1. Diyarbakır
2. Mardin
3. Bismil
4. Hazro Çayı
5. Sinan
6. Batman çayı
7. Dicle
8. Midyat
9. Bedran
10. Bitlis Suyu (çayı)
11. Tulan
12. Siirt
13. Botan çayı
14. Habur
15. Fındık
16. Cizre
17. Dehuk
18. Zaho
19. Habur çayı
20. Hakkari (Çölemerik)
21. Ahmediye
22. Bisan
23. Alkus
24. Akra
25. Büyük Zap
26. Revanduz
27. Musul
28. Karakus
29. Nemrut
30. Küçük Zap
31. Erbil
32. Köysancak
33. Altınköprü
34. Sargat
35. Hamrin Dağı
36. Kerkük
37. Tashurmatı
38. Tavuk
39. Karadağ
40. Süleymaniye
41. Karadağ
42. Aksu
43. Tuzhurmatı
44. Kefri (Salahiye)
45. Deli Abbas
46. Tikrit
47. Samara
48. Haso çayı
49. Narbin Suyu
50. Diyale Suyu
51. Ramadi
52. Felluce
53. Mendeli
54. Bakuba
55. Kazımiye
56. Bağdat
57. Museyyeb
58. Hılle
59. Kerbela
60. Hit
61. Fırat
62. Anah
63. El-Kadim
64. Ebu Kemal
65. Meydani

Dr. Orhan Koloğlu:

HARİTA BİLİNMİYOR AMA ABDÜLHAMİT'İN PETROLE İLGİSİ MESHUR

II. Abdülhamid'in petrol ile ilgili çalısmaları daha çok genel olarak biliniyor. Kapsamlı ve detaylı bir sekilde bilinmiyor. Bu haritanın ortaya çıkarılması önemli bir gelismedir. Abdülhamid dünyadaki değisimi yakından takip ediyordu. O dönemlerde petrolün yeni kullanım alanları bulduğunun da farkındaydı. Artık motorlu tasıtlar yaygınlasıyor ve bunlarda petrol kullanılıyordu. Donanmaları ile dünyayı idare etmeye çalısan İngilizler kömürle çalısan gemilerini artık daha pratik olan petrolle çalıstırmaya baslamıslardı. Abdülhamid bunların hepsini biliyor ve petrolün gelecekte stratejik bir silah olacağının hesabını yapıyordu. Bu yüzden Musul'un petrol arazilerini satın aldı. Çünkü İngilizler ısrarla burayı istiyordu. İngilizler, 1. Dünya Savası'nda Bağdat'ı almak için harcadıkları paranın 7 mislini Musul'a sahip olmak için harcadılar.

Söylemez (Haşim). "2. Abdülhamid'in petrol haritası", *AKSYON Haftalık Haber Dergisi*, 06.11.2006. URL : https://web.archive.org/web/20090317023815/http://www.aksiyon.com.tr/detay.php?id=25827

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Editör
Kapak
Yazarlar
Karakutu
Kulis
Dosyalar
Siyaset
Ekonomi
Dünya
Söyleşi
Portreler
İş Dünyası
Spor
Bilişim-Teknoloji
Bilim
Kültür-Sanat
Kitap
Sinema
Alışveriş-Moda
Otomotiv
Arka Pencere

- ARKA PENCERE -
Alperen Köseoğlu

BPA WORLDWIDE
AKSİYON
Temmuz-Aralık 2007
Tiraj Raporu

Aksiyon Fotoğrafları

English Version

Ziyaretçi İstatistikleri

Bugün	:	8,931
Dün	:	59,532
2008 Temmuz	:	18,920,167
2008 Haziran	:	1,343,867
2008 Yılı	:	21,579,208
2007 Yılı	:	22,974,343
2006 Yılı	:	17,268,465
2005 Yılı	:	8,563,789
Toplam Üye	:	18,525

| Haşim Söylemez - h.soylemez@aksiyon.com.tr - Sayı: 622 - 06.11.2006 48 yorum

2. Abdülhamid'in petrol haritası

Güneydoğu'da petrol var mı, yok mu? Sultan II. Abdülhamid tarafından hazırlanan petrol haritasında bu soruya 100 yıl önce cevap verilmiş. İşte detaylar!...

Türkiye petrol denizi üzerinde mi? Sınırın öteki yakasında petrol çıkıyor da Güneydoğu'da niye çıkmıyor? Ya da başlayıp bitmeyen bir polemik; Türkiye'de petrol var ancak yabancılar çıkarmamıza izin vermiyor! Peki gerçekten petrolü bol denilen Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde petrol var mı? Bu soruya Sultan II. Abdülhamid yüz yıl öncesinden cevap veriyor. Sultan'ın hazırlattığı tespit haritasında Güneydoğu Anadolu'nun neredeyse tamamında yüksek ölçekte petrol rezervinin olduğu saptanıyor. Görevli mühendisler araştırmalarını Doğu ve Güneydoğu ile sınırlı tutmayıp Osmanlı toprakları içinde bulunan Zaho, Erbil, Kerkük, Süleymaniye, Musul ve Bağdat gibi bölgeleri de tarıyorlar. İşin en ilginç tarafı yüz yıl önce hazırlanan petrol haritasının birçok yerinde hâl-i hazırda petrol çıkarılıyor olması. 6 ay önce Barzani ailesi tarafında Habur Çayı'nın öteki kıyısında çıkartılan ve Türkiye'nin, tabir yerindeyse, iştihanı kabartan petrol kuyuları bunlardan sadece biri.

BİTLİS'TE PETROL

Sultan II. Abdülhamid özellikle 1800'ün son çeyreğinde tüm dünyada gündeme gelen ve stratejik bir maden olduğu kabul edilen petrol için büyük çaba harcadı. Yetişmiş jeoloji ve maden mühendisi olmaması Devlet-i Aliye'nin elini kolunu bağlıyordu. Ancak uğruna savaşların çıkartılacağı, yeni bir dünya düzeninin oluşturulacağı petrolün ehemmiyetini anlayan Abdülhamid sıkıntıları kendi fedakarlıkları ile aştı. Hazine-i Hassa'dan, yani padişahın şahsi malından ödenek çıkartılarak geniş kapsamlı bir petrol rezervi çalışmasına girildi. Sultan'ın kendi parasıyla yaptırdığı çalışmada yabancı ve yerli mühendisler yer aldı. Musul ve Bağdat havalisinde, Dicle ve Fırat nehirleri havzasında petrol taraması yapıldı. Alman maden mühendisi Paul Groskoph ve Habip Necip Efendi yönetimindeki araştırma ekibi çalışmalarını 22 Ekim 1901'de Sultan II. Abdülhamid'e sundular.

Bu zamana kadar söylenen ancak mahiyeti hakkında bir bilginin bulunmadığı "Sultan'ın petrol haritası" sadece Güneydoğu'da değil, Hakkâri ve Bitlis gibi illerde de petrol bulunabileceğini öngörüyor. Haritayı hazırlayan heyet, Bitlis Suyu denilen çayın kıyısı boyunca önemli petrol rezervleri tespit etmiş. Heyetin başkanı Paul Groskoph, petrol noktalarını tek tek tespit ettiklerini aktarırken, takip ettikleri güzergâhı da detaylı bir biçimde anlatıyor. Petrol havzasını dolaşan Paul, Siirt tarafında ve Dicle Nehri kıyısında zengin petrol rezervlerinin bulunduğunu belirtiyor. Dicle Nehri kıyısındaki noktalarda yeterli araştırmayı yükselen sulardan dolayı yapamadıklarını da raporuna ilave eden Paul, nehrin kıyısı dışında, Dicle'nin kıyı şeridi boyunca uzayıp giden yüksek dağlarda da petrol bulunduğunu kaydetmiş. Yine de o dönemin teknik imkanları açısından 900 metre yükseklikteki bu dağlardan petrolün çıkarılması ve nakliyatının zor olacağını eklemeyi unutmamış raporuna.

Güneydoğu Anadolu'nun neredeyse tamamı ve Doğu Anadolu'nun bir kısmını kapsayan petrol haritasında Diyarbakır, Mardin, Bismil, Hazro Çayı etrafı, Sinan, Batman Çayı etrafı, Dicle bölgesi, Midyat, Bedran, Tulan, Siirt, Botan Çayı etrafı, Habur, Fındık, Cizre, Habur Çayı etrafı, Bitlis Çayı kıyısı ve Hakkâri (Çölemerik)'de önemli petrol yataklarının bulunduğu kaydediliyor.

HARİTA İLK KEZ YAYIMLANIYOR

Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da çalışmalarını tamamlayan heyet daha sonra bugün Irak sınırları içinde kalan merkezlerde petrol taramasına devam ediyor. Kerkük, Babagürgür, Zaho, Süleymaniye, Bağdat, Musul ve Altınköprü'deki petrol noktaları kilometre ve yerleşim yerlerine göre yön tayini yapılarak kayıt altına alınıyor. Raporda Kerkük ve şehre 15 kilometre uzaklıktaki Babagürgür bölgesinde yoğun miktarda petrol rezervinin bulunduğu belirtiliyor. Babagürgür bölgesinin II. Abdülhamid'in şahsî malı olduğu, ve bu topraklarda Türkiye'deki Nefçi ve Doğramacı ailesinin pay sahibi olduğu biliniyor. Ekip yaptığı tetkikler sonucunda en kaliteli petrolün Bağdat yakınlarındaki El-Kayra ile Mendel'de olduğu sonucuna da varıyor.

Ulaşımın Dicle'de sal üstünde, karada da at ve eşek sırtında yapıldığı bir dönemde aylarca süren bir çalışma sonunda Başmühendis Paul Groskoph, ince detayların yer aldığı raporun sonuna iki önemli noktayı da ilave etmeyi unutmuyor: "Dicle ve Fırat nehirleri havzasında zengin ve mühim petroller bulunuyor. Bunların işletilmesi ve pazarlanması için Bağdat'a uzanan bir tren yolu lâzım. 1889'da inşaatına başlanan ve 1902'de biten demiryolu petrolün Anadolu'ya taşınmasını sağlayacaktır. Bunun için ana hatta sadece birkaç ilave ek hattın yapılması yeterlidir." Başmühendisin ikinci notu ise iyi değerlendirilmesi durumunda bu petrol coğrafyasının gelecekte dünyanın en önemli merkezlerinden biri olacağı şeklinde.

DİĞER DOSYALAR

Eş bulmak sizden, mehir Konya'dan! - Sedat Gülmez
28 Şubat'ta 'Refah Partili' diye ihbar edildim - Fatih Vural
Van'da oylar pazardan gelecek - İdris Gürsoy
Seçim vaadinde Demirel'i geçtiler - Esin Kaya
Nuri Paşa'nın idealini Türk Okulları gerçekleştiriyor - Tuncer Çetinkaya
Yavaş geldi, hızlı gidecek - İbrahim Doğan
Bu hapishaneleri Ergenekoncular görmesin - Hasan Cücük
Artık aynı yöne bakma vakti -
AK Parti'nin 'seçimleri' - Muhsin Öztürk
AK Parti istese Diyarbakır'ı alır! - Muhsin Öztürk
Müzmin muhalefette ümit var mı? - Zafer Özcan
Bahçeli, ince hesabını test edecek - Mehmet Baki
DTP'de dil yarası - Haşim Söylemez
'Yorgun umut'un sürpriz imtihanı - Mehmet Özdemir
DSP'nin gözü, CHP'nin yerinde - İbrahim Doğan

YAZARIN DİĞER YAZILARI

Araftaki şehir Kerkük - SAYI: 744
DTP'de dil yarası - SAYI: 743
Erbil'den 'dövüşmeden barış' mesajı - SAYI: 742
Ankara-Bağdat hattında PKK mesaisi - SAYI: 739
JİTEM tasfiye mi ediliyor? - SAYI: 739
PKK'dan kaçan teröristler ABD ordusuna katılıyor - SAYI: 738
Perinçek'ten 'arkası yarın' - SAYI: 738
Ersöz yakalandı, kuyu mağdurları umutlandı - SAYI: 737
Son dalganın kilidi: Adil Serdar Saçan - SAYI: 736
Artık yoksulluğun dili değil - SAYI: 735
Özür 'büyük felakete' dönüşmesin - SAYI: 735
Beyaz tozun 'kara' yolu - SAYI: 733
Ajandalarında kaybolan istihbaratçı: Veli Küçük - SAYI: 733
PKK, Kandil'den Kuzey Irak'a indirilecek! - SAYI: 733
Kürtler arasındaki mutabakatı hep Apo bozdu - SAYI: 730

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Kısa bir zamanda bu kadar noktada tarama yaptırarak günün kıt imkânlarına rağmen petrol tespitini belgelendiren Sultan II. Abdülhamid'in saltanat ömrü petrol çıkartmaya yetmedi. İlk kez yayımlanacak olan 'Sultan'ın petrol haritası' Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan ve önümüzdeki günlerde kamuoyuna sunulacak olan "Osmanlı Döneminde Irak" isimli kitapta yer alacak. Devlet Arşivleri Genel Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Mustafa Budak, bu çalışmayla Irak'taki Osmanlı'yı kamuoyuna sunacaklarını belirtiyor. Kitabın editörlüğünü yapan Cevat Ekici de kitaptaki birçok belge ve çizimin, özellikle de petrol bölümündeki haritaların halen üzerinde çalışılmaya değer belgeler olduğunun altını çiziyor.

Çalışmanın kapsamı petrol haritası ve bununla ilgili raporlarla kısıtlı değil. Hazine-i Hassa'ya devredilen petrol hakları ve bununla ilgili yazışmalar da bulunuyor kitapta. 18 Kasım 1902'de Yıldız Sarayı'na gönderilen belgede Musul vilayetindeki petrol madenlerinin imtiyazının Hazine-i Hassa'ya verildiği kaydediliyor. Daha sonraki tarihlerde padişaha ait araziler Maliye Hazinesi'ne devrediliyor. Ancak 12 Ocak 1920'de Maliye Hazinesi'ne devredilen padişaha ait bütün malların tekrar Hazine-i Hassa'ya devri için bir kararname çıkartılıyor.

Aksiyon dergisinin 480. sayısında yer alan "Hanedan Musul'u istiyor^" başlıklı haberde, Osmanoğullarının Sultan Abdülhamid'ten miras kalan Musul'daki gayrimenkullerini almak için hukuki bir mücadele başlattıklarına yer veriliyordu. Aynı haberde hanedanın mirasçılarının daha önceki dönemlerde Musul'daki gayrimenkulleri dava yolu ile kazandıkları, ancak birtakım siyasi manipülasyonlar sebebiyle bu kararın uygulanmadığı da vurgulanıyordu.

65 NOKTADA PETROL TESPİT EDİLMİŞ

1. Diyarbakır

2. Mardin

3. Bismil

4. Hazro Çayı

5. Sinan

6. Batman çayı

7. Dicle

8. Midyat

9. Bedran

10. Bitlis Suyu (çayı)

11. Tulan

12. Siirt

13. Botan çayı

14. Habur

15. Fındık

16. Cizre

17. Dehuk

18. Zaho

19. Habur çayı

20. Hakkari (Çölemerik)

21. Ahmediye

22. Bisan

23. Alkuş

24. Akra

25. Büyük Zap

26. Revanduz

27. Musul

28. Karakuş

29. Nemrut

30. Küçük Zap

31. Erbil

32. Köysancak

JAMIL ADRA CC BY NC ND

33. Altınköprü

34. Şargat

35. Hamrin Dağı

36. Kerkük

37. Taşhurmatı

38. Tavuk

39. Karadağ

40. Süleymaniye

41. Karadağ

42. Aksu

43. Tuzhurmatı

44. Kefri (Salahiye)

45. Deli Abbas

46. Tikrit

47. Samara

48. Haso çayı

49. Narbin Suyu

50. Diyale Suyu

51. Ramadi

52. Felluce

53. Mendeli

54. Bakuba

55. Kazımiye

56. Bağdat

57. Museyyeb

58. Hille

59. Kerbela

60. Hit

61. Fırat

62. Anah

63. El-Kadim

64. Ebu Kemal

65. Meydani

Dr. Orhan Koloğlu:

HARİTA BİLİNMİYOR AMA ABDÜLHAMİT'İN PETROLE İLGİSİ MEŞHUR

II. Abdülhamid'in petrol ile ilgili çalışmaları daha çok genel olarak biliniyor. Kapsamlı ve detaylı bir şekilde bilinmiyor. Bu haritanın ortaya çıkarılması önemli bir gelişmedir. Abdülhamid dünyadaki değişimi yakından takip ediyordu. O dönemlerde petrolün yeni kullanım alanları bulduğunun da farkındaydı. Artık motorlu taşıtlar yaygınlaşıyor ve bunlarda petrol kullanılıyordu. Donanmaları ile dünyayı idare etmeye çalışan İngilizler kömürle çalışan gemilerini artık daha pratik olan petrolle çalıştırmaya başlamışlardı. Abdülhamid bunların hepsini biliyor ve petrolün gelecekte stratejik bir silah olacağının hesabını yapıyordu. Bu yüzden Musul'un petrol arazilerini satın aldı. Çünkü İngilizler ısrarla burayı istiyordu. İngilizler, 1. Dünya Savaşı'nda Bağdat'ı almak için harcadıkları paranın 7 mislini Musul'a sahip olmak için harcadılar.

Arkadaşına Gönder

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2006-11-19: (tr) Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı, *Turkuaz*

Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı

Mustafa ARMAĞAN

İnsan bir kitaba her şeyi sığdıramıyor tabiatıyla. Hacim, önemli bir sorun. Tabii bütün konuları yazmanın kitabın nizamını bozabilir endişesi de bunda rol oynuyor. Dolayısıyla muhakkak dışarıda kalan bir şeyler oluyor.

İşte beklediğim fırsat nihayet çıktı ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün açtığı serginin haberleri basına yansıyınca, notlarını çıkardığım halde "Abdülhamid'in Kurtlarla Dansı"na koyamadığım Abdülhamid'in petrol savaşı bölümünü yazmak boynumun borcu oldu.

Malum, Sultan II. Abdülhamid döneminin çeşitli sebeplerle karanlıkta kalmış pek çok noktası var. Bunlardan birisi de, Osmanlı ülkesini demir bir ağ içine alma, sonradan Onuncu Yıl Marşı'nda dile geldiği üzere, ülkeyi 'demir ağlarla örme' projesidir. Bunu ham ve aceleci hükümlerle 'Alman emperyalizmine peşkeş çekmek' olarak sunan tarihçimizin ismini vermeyeyim; çünkü çok yaygın ve orta malı bir kanaattir.

Hicaz Demiryolu hakkında çok şey söylenebilir; ama herhalde tamamen yerli sermaye ile ve yerli mühendis ve işçilerle ve dahi, başta padişah olmak üzere Osmanlı halkından ve İslam âleminden bir seferberlik halinde toplanan yardımlarla (bu yardımların içerisine kurban derileri de dahildir) gerçekleştirilmiş olması, öncelikle söylenmesi gerekenler arasındadır. Projelendirilmesinden uygulanmasına kadar yerlidir ve Cumhuriyet dönemindeki Türk şimendiferciliğinin temeli bu projenin tatbiki yıllarında atılmıştır. Bir uzmanın (Yakup Kalgay) deyişiyle, "Hicaz Demiryolu, bugünkü Türk şimendiferciliğine geniş ölçüde bir tatbikat alanı, tecrübe ve meleke okulu olmuştur. Ve gerçekten bugün (1945 Kasım'ında yazıyor) işbaşında bulunan mühendislerimizden bir kısmı, bu tatbikat alanında stajlarını tamamlamış, salâhiyet, ehliyet imtihanlarını başarı ile vermiştir."

Demek ki, Hicaz Demiryolu'na bakarken sadece 1.465 kilometre uzunluğunda dev bir tesis olmaktan öte, yerlilik ve Türk demiryolculuğunun okulu olma keyfiyetlerini de vurgulamak önemlidir. Ancak önemli olan başka bir nokta daha var ki genellikle ihmal edilir: Bu projenin Abdülhamid'in enerji politikasıyla yakın ilgisi.

Öncelikle tarihimizin ne kadar sığ ve sebep-sonuç bağlantısı olmadan anlatıldığına bir örnek olmak üzere Birinci Dünya Savaşı'nın ana gerekçesini petrolün oluşturduğuna dikkat çekmemiz şart. Yani temel sorun, İran, Irak, Suriye, Kuveyt, Azerbaycan vs. gibi yerlerdeki petrole hangi emperyalist ülkenin daha önce ulaşacağı sorunuydu. Çünkü dünyanın gelecekteki en önemli enerji kaynaklarının 'Ortadoğu'da yoğunlaştığı anlaşılmıştı. Daha 1882'de İngiliz Amirali Fisher, dünya üzerindeki kontrollerinin, gemilerinde kömür yerine petrol kullanmaya bağlı olduğuna inandırmaya çalışıyordu Savunma Bakanlığı'nı. Petrolün kaynağı ise Ortadoğu'daydı. Öyleyse?

Ancak bunun karşısında Abdülhamid iktidarının sonlarında Almanlara verilen Bağdat Demiryolu ihalesi kalın bir duvar oluşturacağa benziyor, Hindistan'daki İngiliz hakimiyetini bile tehdit edeceğinden korkuluyordu. Proje gerçekleşirse Bakü ve İran'da gemileri için petrol çıkarmaya uğraşan İngiliz emperyalizmi, Almanya'dan başlayan ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Bulgaristan, Sırbistan ve Osmanlı Devleti'yle Basra Körfezi'ne bağlanan binlerce kilometrelik duvara toslayacak ve müttefiki olan Rusya'yla bağlantısı kopacaktı. Yani Bağdat Demiryolu, böyle bir demir perde gerecekti İngiliz emperyalizminin karşısına.

Ne var ki, 'demir perde' projesinin en zayıf halkası, Sırbistan'dı. Bütün mesele, Sırbistan'ın hangi cephede kalacağı noktasında düğümleniyordu. Sırplar Almanları tercih ederse İngilizler, İngilizleri tercih ederse Almanlar şapa oturacaktı. İşte Birinci Dünya Savaşı'nın bir Sırp anarşisti tarafından Saraybosna'da Avusturya-Macaristan Arşidük'üne karşı gerçekleştirilen suikast sonucu çıkmasının gerçek sebebi, Ortadoğu petrollerine uzanacak hattın zayıf halkasının kimde kalacağı meselesiydi.

Zaten daha 1896'da Bağdat Demiryolu, Konya'yı Berlin'e bağlamıştı bile. İş, Konya'dan Bağdat'a uzanmaya kalmıştı. Böylece Osmanlı ülkesinin iç pazarı, Avrupa kanalından dünya pazarlarına bağlanmış, öbür taraftan 1900 yılında Sultan'ın iradesiyle başlanan Hicaz Demiryolu, Osmanlı'nın bu defa yabancı devletlerin yardımı olmadan Ortadoğu'ya karadan bir kanal açma harekâtı olacaktı.

Aslında Hicaz Demiryolu, Sultan Abdülhamid'in imparatorluğu kurtarma projesinin bir parçasıydı. Yalnızca içerideki ekonomik canlanmayı temin etmeyecekti bu projenin gerçekleşmesi, aynı zamanda yakın bir gelecekte kopması muhtemel kıyamet öncesinde Osmanlı kuvvetlerinin seri hareket edebilmesini de sağlayacak, petrol bölgelerine yönelik bir emperyalist hücumunu da önleyebilecekti. Yani Hicaz Demiryolu'nun gerçek yapılma sebebi, Yavuz Sultan Selim'in, Osmanlı fetihlerinin yönünü doğuya çevirmesindeki sırla alakalıydı. Nasıl Yavuz, İran, Suriye ve Mısır fetihleriyle Portekiz'in Hind Okyanusu'ndaki etkinliğine karadan giderek bir cevap vermişse, torunu olan II. Abdülhamid de Hindistan ve Mısır'ı kontrolü altına alan İngiliz emperyalizmine yine karadan bir yol bularak karşılık veriyor, kurtların iştahlarını kabartan enerji havzalarına sahip çıkıyordu.

Bunu, Bağdat ve Hicaz demiryollarının geçtiği noktalar ile petrol çıkan bölgeleri gösteren haritaya baktığınızda daha net olarak görebilirsiniz. Ne tuhaf, değil mi! Tren hatları, petrol çıkan bölgelerden geçirilmiştir. Ve bu Abdülhamid de çok olmaktadır artık...

Nitekim 1908 yılının Mayıs'ında Concession Sydicate Limited şirketinin operasyon şefi George B. Reynolds, İran sınırları içindeki Mescid-i Süleyman bölgesinde dünyanın o zamana kadar gördüğü en zengin petrol yataklarını patlattığında Abdülhamid iktidarının sonu da gözükmeye başlamıştı. Ne gariptir ki, Mayıs 1908'de petrol bulunmuş, bundan sadece ve sadece 2 ay sonra Jön Türk isyanı başlamış ve temmuz ayında Abdülhamid, Meşrutiyet'i ilan ederek iktidarı bırakmak zorunda kalmıştı.

Velhasıl, petrol, bir devlet başkanının daha başını yemişti. Ama bu, ne ilk, ne de son olacak, sadece 10 yıl sonra bu defa,

JAMIL ADRA CC BY NC ND

onu devirenler de kullanılarak Osmanlı Devleti yıkılacak ve Abdülhamid'in petrol haritasında işaretlediği hemen bütün noktaların kontrolünün şaşırtıcı bir hızla İngilizlerin eline geçtiği görülecekti. 1918 yılının 1 Kasım'ını 2 Kasım'a bağlayan gece vatanı terk eden Enver Paşa, gitmeden önce yaveri Mersinli Cemal Paşa'ya, Siyonizm'in oyununa geldiklerini ve en büyük hatalarının Sultan Hamid'i anlayamamak olduğunu söyleyecekti. Haklıydı belki; ama ne çare ki, atı alan Üsküdar'ı çoktan geçmişti.

ARMAĞAN (Mustafa). « Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı », *Turkuaz*, 19.11.2006. URL: https://web.archive.org/web/20081228231431/http://turkuaz.zaman.com.tr/?bl=3&hn=5820

JAMIL ADRA CC BY NC ND

ÖSS-OKS-SBS Deneme Sınavı
cuma ERTESİ
PAZAR
GENÇLİK
Sektöreel
kitap zamanı

Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı

MUSTAFA ARMAĞAN

İnsan bir kitaba her şeyi sığdıramıyor tabiatıyla. Hacim, önemli bir sorun. Tabii bütün konuları yazmanın kitabın nizamını bozabilir endişesi de bunda rol oynuyor. Dolayısıyla muhakkak dışarıda kalan bir şeyler oluyor.

İşte beklediğim fırsat nihayet çıktı ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün açtığı serginin haberleri basına yansıyınca, notlarını çıkardığım halde "Abdülhamid'in Kurtlarla Dansı"na koyamadığım Abdülhamid'in petrol savaşı bölümünü yazmak boynumun borcu oldu.

Malum, Sultan II. Abdülhamid döneminin çeşitli sebeplerle karanlıkta kalmış pek çok noktası var. Bunlardan birisi de, Osmanlı ülkesini demir bir ağ içine alma, sonradan Onuncu Yıl Marşı'nda dile geldiği üzere, ülkeyi 'demir ağlarla örme' projesidir. Bunu ham ve aceleci hükümlerle 'Alman emperyalizmine peşkeş çekmek' olarak sunan tarihçimizin ismini vermeyeyim; çünkü çok yaygın ve orta malı bir kanaattir.

Hicaz Demiryolu hakkında çok şey söylenebilir; ama herhalde tamamen yerli sermaye ile ve yerli mühendis ve işçilerle ve dahi, başta padişah olmak üzere Osmanlı halkından ve İslam âleminden bir seferberlik halinde toplanan yardımlarla (bu yardımların içerisine kurban derileri de dahildir) gerçekleştirilmiş olması, öncelikle söylenmesi gerekenler arasındadır. Projelendirilmesinden uygulanmasına kadar yerlidir ve Cumhuriyet dönemindeki Türk şimendiferciliğinin temeli bu projenin tatbiki yıllarında atılmıştır. Bir uzmanın (Yakup Kalgay) deyişiyle, "Hicaz Demiryolu, bugünkü Türk şimendiferciliğine geniş ölçüde bir tatbikat alanı, tecrübe ve meleke okulu olmuştur. Ve gerçekten bugün (1945 Kasım'ında yazıyor) işbaşında bulunan mühendislerimizden bir kısmı, bu tatbikat alanında stajlarını tamamlamış, salâhiyet, ehliyet imtihanlarını başarı ile vermiştir."

Demek ki, Hicaz Demiryolu'na bakarken sadece 1.465 kilometre uzunluğunda dev bir tesis olmaktan öte, yerlilik ve Türk demiryolculuğunun okulu olma keyfiyetlerini de vurgulamak önemlidir. Ancak önemli olan başka bir nokta daha var ki genellikle ihmal edilir: Bu projenin Abdülhamid'in enerji politikasıyla yakın ilgisi.

Öncelikle tarihimizin ne kadar sığ ve sebep-sonuç bağlantısı olmadan anlatıldığına bir örnek olmak üzere Birinci Dünya Savaşı'nın ana gerekçesini petrolün oluşturduğuna dikkat çekmemiz şart. Yani temel sorun, İran, Irak, Suriye, Kuveyt, Azerbaycan vs. gibi yerlerdeki petrole hangi emperyalist ülkenin daha önce ulaşacağı sorunuydu. Çünkü dünyanın gelecekteki en önemli enerji kaynaklarının 'Ortadoğu'da yoğunlaştığı anlaşılmıştı. Daha 1882'de İngiliz Amirali Fisher, dünya üzerindeki kontrollerinin, gemilerinde kömür yerine petrol kullanmaya bağlı olduğuna inandırmaya çalışıyordu Savunma Bakanlığı'nı. Petrolün kaynağı ise Ortadoğu'daydı. Öyleyse?

Ancak bunun karşısında Abdülhamid iktidarının sonlarında Almanlara verilen Bağdat Demiryolu ihalesi kalın bir duvar oluşturacağa benziyor, Hindistan'daki İngiliz hakimiyetini bile tehdit edeceğinden korkuluyordu. Proje gerçekleşirse Bakü ve İran'da gemileri için petrol çıkarmaya uğraşan İngiliz emperyalizmi, Almanya'dan başlayan ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Bulgaristan, Sırbistan ve Osmanlı Devleti'yle Basra Körfezi'ne bağlanan binlerce kilometrelik duvara toslayacak ve müttefiki olan Rusya'yla bağlantısı kopacaktı. Yani Bağdat Demiryolu, böyle bir demir perde gerecekti İngiliz emperyalizminin karşısına.

Ne var ki, 'demir perde' projesinin en zayıf halkası, Sırbistan'dı. Bütün mesele, Sırbistan'ın hangi cephede kalacağı noktasında düğümleniyordu. Sırplar Almanları tercih ederse İngilizler, İngilizleri tercih ederse Almanlar şapa oturacaktı. İşte Birinci Dünya Savaşı'nın bir Sırp anarşisti tarafından Saraybosna'da Avusturya-Macaristan Arşidük'üne karşı gerçekleştirilen suikast sonucu çıkmasının gerçek sebebi, Ortadoğu petrollerine uzanacak hattın zayıf halkasının kimde kalacağı meselesiydi.

Zaten daha 1896'da Bağdat Demiryolu, Konya'yı Berlin'e bağlamıştı bile. İş, Konya'dan Bağdat'a uzanmaya kalmıştı. Böylece Osmanlı ülkesinin iç pazarı, Avrupa kanalından dünya pazarlarına bağlanmış, öbür taraftan 1900 yılında Sultan'ın iradesiyle başlanan Hicaz Demiryolu, Osmanlı'nın bu defa yabancı devletlerin yardımı olmadan Ortadoğu'ya karadan bir kanal açma harekâtı olacaktı.

Sayı 241
26 Kasım 2006

PDF formatında indirmek için tıklayını

ar

En Çok Okunanla

PEKER AÇIKALIN, 'GAFFUR'A MESAFELİ
Hızır'ın sırrında saklı Musâ'nın aklı/ğı
Çılgın profesörden 'bombalı' öneriler... FA AKLINLA BİN YAŞA!..
Sıradaki dua kayıp Eymen için!
Atatürk "takiyye" mi yapıyordu?
Dövmek istediğim yazarlar
'Osman seni muhasara ettiler öyle mi?'
Bir Davos akşamı
Tarzan ingilizcesiyle gi ABD'nin ünlü tasarımcılarından biri oldu
Seküler dilde mümini anlatırken

En Çok Önerilenler

Seküler dilde mümini anlatırken
PEKER AÇIKALIN, 'GAFFUR'A MESAFELİ
'Osman seni muhasara ettiler öyle mi?'
Sıradaki dua kayıp Eymen için!
Hızır'ın sırrında saklı Musâ'nın aklı/ğı
Tarzan ingilizcesiyle gi ABD'nin ünlü tasarımcılarından biri oldu
Atatürk "takiyye" mi yapıyordu?

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Aslında Hicaz Demiryolu, Sultan Abdülhamid'in imparatorluğu kurtarma projesinin bir parçasıydı. Yalnızca içerideki ekonomik canlanmayı temin etmeyecekti bu projenin gerçekleşmesi, aynı zamanda yakın bir gelecekte kopması muhtemel kıyamet öncesinde Osmanlı kuvvetlerinin seri hareket edebilmesini de sağlayacak, petrol bölgelerine yönelik bir emperyalist hücumunu da önleyebilecekti. Yani Hicaz Demiryolu'nun gerçek yapılma sebebi, Yavuz Sultan Selim'in, Osmanlı fetihlerinin yönünü doğuya çevirmesindeki sırla alakalıydı. Nasıl Yavuz, İran, Suriye ve Mısır fetihleriyle Portekiz'in Hind Okyanusu'ndaki etkinliğine karadan giderek bir cevap vermişse, torunu olan II. Abdülhamid de Hindistan ve Mısır'ı kontrolü altına alan İngiliz emperyalizmine yine karadan bir yol bularak karşılık veriyor, kurtların iştahlarını kabartan enerji havzalarına sahip çıkıyordu.

Bunu, Bağdat ve Hicaz demiryollarının geçtiği noktalar ile petrol çıkan bölgeleri gösteren haritaya baktığınızda daha net olarak görebilirsiniz. Ne tuhaf, değil mi! Tren hatları, petrol çıkan bölgelerden geçirilmiştir. Ve bu Abdülhamid de çok olmaktadır artık...

Nitekim 1908 yılının Mayıs'ında Concession Sydicate Limited şirketinin operasyon şefi George B. Reynolds, İran sınırları içindeki Mescid-i Süleyman bölgesinde dünyanın o zamana kadar gördüğü en zengin petrol yataklarını patlattığında Abdülhamid iktidarının sonu da gözükmeye başlamıştı. Ne gariptir ki, Mayıs 1908'de petrol bulunmuş, bundan sadece ve sadece 2 ay sonra Jön Türk isyanı başlamış ve temmuz ayında Abdülhamid, Meşrutiyet'i ilan ederek iktidarı bırakmak zorunda kalmıştı.

Velhasıl, petrol, bir devlet başkanının daha başını yemişti. Ama bu, ne ilk, ne de son olacak, sadece 10 yıl sonra bu defa, onu devirenler de kullanılarak Osmanlı Devleti yıkılacak ve Abdülhamid'in petrol haritasında işaretlediği hemen bütün noktaların kontrolünün şaşırtıcı bir hızla İngilizlerin eline geçtiği görülecekti. 1918 yılının 1 Kasım'ını 2 Kasım'a bağlayan gece vatanı terk eden Enver Paşa, gitmeden önce yaveri Mersinli Cemal Paşa'ya, Siyonizm'in oyununa geldiklerini ve en büyük hatalarının Sultan Hamid'i anlayamamak olduğunu söyleyecekti. Haklıydı belki; ama ne çare ki, atı alan Üsküdar'ı çoktan geçmişti.

Sayı: 240
Bölüm: Yazarlar

GERİ YUKARI

Bu oltaya takılın:
Kocareis Balık Restorar
MARKUS WOLF Ajanlar lideri 'gizlice' öldü
Dövmek istediğim yazarlar

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2007-05-09: (tr) II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik, *OzeLArsiv.Com*

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor.
Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: "Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı.

AİHM'ye başvurabilir."

29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.
Belge topluyor
Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.
İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.
Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

"II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik". *OzeLArsiv.Com*, 09.05.2007.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Forum Hakkında | HaBeR BöLümü | Cep Telefonları
Egitim Bölümü | MAGAZIN Dünyası | Web Dizayn
OzeLArsiv GeneL | Msn & Genel Hack | Işletim Sistemleri
Aşk SevGi | Haber Keyfi | Donanım
Mizah & Eglence | Uydu SistemLeri | VideoKlipler
Gizemler ve Sirlar | Oyun & Consolları | Film Dünyası
Islamiyet | SPOR | REKLAMLAR

OzeLArsiv Sponsor | CanLı SoHBeT | OzeLArsiv Reklam | Forum Kuralları | Istek Paneli

OzeLArsiv.Com HoşGeldiniz.. Sitemizin Mevcut Içerigini Görebilmek için Sitemize Uye OLma

= -[OzeLArsiv.Com] - = > OzeLArsiv HaBeR BöLümü > Turkiyeden HaberLer

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

Kullanıcı Adı | Kullanıcı Adı | Beni Hatırla?
Şifre | Bağlan

KAYIT OL | Yardım | Üye Listesi | Takvim

Sitemizin Destek Icın Lutfen Linke Tıklayınız

Konu Bilgileri		Kısayollar
Konu Basligi: II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik	Cevap: 0	Sonraki Konu: Sonraki Konu
Görüntüleyenler:	Görüntülenme: 4	Önceki Konu: Önceki Konu

Cevapla

Konu araçları | Gösterim Modları

10-11-2005, 06:53 AM #1

toptasili
Gece Gunduz Burdayım

Kayıt Tarihi: Aug 2005
Yer: toPtaşI
Yaş: 25
Mesajlar: 1,109
Konular: 797
Şehir: istanbul
Meslek: kimyager
Ülkeniz:
Taraftar:
BURCUNUZ: BOGA
Seviye: 29
Aktiflik: 141 / 705
Güç: 369 / 3634
Deneyim: 23%
İtibar Gücü: 158

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor.
Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: "Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir."

29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor
Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.
İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp

JAMIL ADRA CC BY NC ND

ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'
Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.
Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

---

türküz,doğruyuz,çalışkanız!

ToPtaşI'Lı

HER ZAMAN DAHA İYİSİ İÇİN LÜTFEN SPONSORLARIMIZA TIKLAYINIZ...

Please click sponsors

Alıntı Yap

JAMIL ADRA

2007-05-12: (tr) 2.Abdulhamit'in Torunu Dava Acti, *Haberkenti*

2.Abdulhamit'in Torunu Dava Acti

Osmanlı padişahı II.Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor.

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, 'Hakkımı almak için savaşacağım' derken, hukukçular kesin konuştu: 'Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir.'

29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, 'Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız' dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.

Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, 'Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur' hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.(Milliyet)

« 2.Abdulhamit'in Torunu Dava Acti ». *Haberkenti*, 10 Ekim 2005. URL : http://haberkenti.com/news_detail.asp?id=5501

JAMIL ADRA

ANA SAYFA
SİYASET KAZANI
KÜLTÜR SANAT
YAŞAMIN İÇİNDEN
EĞİTİM - SAĞLIK
KİTAP KÖŞESİ
EKONOMİ-SEKTÖR
BİLİM - TEKNOLOJİ
GÜNDEM-MANŞET
İSTANBUL
İLGİNÇ HABERLER
DÜNYADA GÜNDEM
MAGAZİN
KIBRIS
SPOR
ÜYE GİRİŞİ
K. Adı
Şifre
OK
Yeni Üye >>>
Şifremi Unuttum >
İLÇE SEÇİN...

Hemen Tıklayıp Ödemeyin

ANKET
» BEBEK TECAVÜZCÜLERİ İDAM EDİLMELİ Mİ? (09.11.2006)
EVET
HAYIR
Gonder

2.ABDULHAMİT'İN TORUNU DAVA AÇTI!

Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor.

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, 'Hakkımı almak için savaşacağım' derken, hukukçular kesin konuştu: 'Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir.'

29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, 'Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız' dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor

Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.
İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir.
Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.

2. madde engel oluyor

Hukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, 'Tüm Osmanlı

JAMIL ADRA CC BY NC ND

EN ÇOK OKUNAN

:: GÜNÜN ::

İŞTE AKP'NİN ÜNLÜ ADAYLARI!

AKP'YE MİLLİ GÜREŞCİ ADAYI

ARTIK BU MECLİS KAPANMALIDIR!

30 YILDIR HABERİN ADI

BJK'DE TORAMAN İSYANI

FENERBAHÇE'NİN BİYONİK ÇOCUĞU

Merhaba suan sitemizde online olan 218 kisiden birisiniz...

padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur' hükmünü içeriyor.

Belge topluyor

Vârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.(Milliyet)

Haberi Ekleyen : HABERKENTİ Haber Merkezi
Saat : 9:1:38
Tarih : 10 Ekim 2005

Ana Sayfa | Yorum Ekle | Arkadaşına Gönder | Yazdır | Tüm Haberler

Bu Haber İçin Yapılan Yorumlar

Kayıtlı Yorum Bulunamamıştır...

TÜM YORUMLAR — Toplam 0 Yorum Yapılmıştır...

En çok Okunanlar

- İŞTE VEKİLLERİ'NİN CEP NUMARALARI!
- İŞTE İNTİHAR ETTİREN İLAÇ:SEROXAT!
- ÖĞRETMENEVİNDE FUHUŞ!
- BU ŞARKILAR İNSANI UTANDIRIYOR!
- TEYZESİNE DEFALARCA TECAVÜZ ETMİŞ!
- 'PORNO FİLM' TEKLİFİ 3 CANA MAL OLDU!
- PENİSİNİ KESİP KAZIĞA OTURTTULAR!
- DAMAT 33 GELİN 104 YAŞINDA!
- TSK IRAK'A GİRDİ!
- EUROVİSİON'A PORNO GÖLGESİ!
- CANİ AŞIKLAR!
- AYLARCA TECAVÜZE UĞRADI!
- BU MADDE ÇERNOBİL'DEN BETER!
- HASTANE MORGUNDA FUHUŞ!
- KOLA YASAKLANDI!
- İNEĞE TECAVÜZ EDEN YEĞEN!
- İNTERNETTE EROTİK YAYINDA ÜÇÜNCÜYÜZ
- İLKÖĞRETİM OKULUNDA TACİZ!
- DÜNYAYI KORKUTAN LANETLİ SAYI:666
- BAŞBAKAN'IN CESEDİNİ TEKMELEDİLER
- İBO EUROVİSİON'A ENGEL Mİ OLDU?
- KİBRİTLERİMİZ TARİHE KARIŞIYOR!
- 60 YAŞINDAKİ TURİSTE TECAVÜZ ETTİ!
- O BİR POLAT ALEMDAR ÖZENTİSİYMİŞ!
- BİRİLERİ TÜRKİYE'Yİ GÖZETLİYOR!

Bu Haber 85 Defa Okunmuştur...

www.haberkenti.com YAŞAM BASIN YAYIN İLETİŞİM HİZMETLERİ LTD. ŞTİ. kuruluşudur.
Tel: 0212 426 15 15 - 424 46 04 Faks: 0212, 592 81 79 mail:haber@haberkenti.com
Bu Site Cemrenet İnternet Hizmetleri Tarafından Hazırlanmıştır...

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2007-08-16: (tr) II Abdulhamit'in Mirasi Mahkemelik, *ZdhaberCOM*

II Abdulhamit'in Mirasi Mahkemelik

Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor.

Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: "*Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir.*" 29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "*Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız*" dedi.

Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.Belge topluyor Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor.

Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

'El değiştirmiş'Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

'Yasa iptal edilmeli'Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir. Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir.

Adra da bunu yapmak istiyor olabilir. 2.madde engel oluyorHukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.Belge topluyorVârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti. (Milliyet)

"II Abdulhamit'in Mirasi Mahkemelik". *ZdhaberCOM*, 16.08.2007.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Google AdSense ile websitenizden para kazanın

Ana Menü
Ana Sayfa
İçerik Ekle
İletişim
Kategoriler
Fıkralar
Haberler
Magazin
Sinema
Dost Siteler
Video Cenneti!
Günlükler
Oyun Oyna
Flash Oyunları
Sohbet
Aktüel Magazin
Virüslere SON!
Diziler
Sıcak Videolar
Bugun Izlenenler
DSP'li Sezer'in CHP değerlendirmesi
'AKP gardı düşen boksör gibi'
Sedat Peker'den komplo iddiası
Bilekten kopan el yerine dikildi
Batı Şeria'da feci kaza: 7 ölü
BBP'den Sütçüler Kaymakamı'na destek
Cimbom potada da galip
Marul tarlasında hilal ve yıldız
Sünni politikacının evinde katliam
IMF: 2009'da enflasyon yüzde 3
TMSF sonunda STAR'ı satıyor
iPod kuşağına sağır olmayın uyarı
Ermeni lobisinde Belçika şaşkınlığı
Büyükelçiyi gasp eden şahıs yakalandı
Elvan'dan 3 bin metrede altın madaya
Beşiktaş topbaşı yaptı
THY pilotları özele uçuyor
İstanbul'da elektrik kesintisi
Çin'de maden kazası: 22 ölü
New York'ta bomba ihbarı metro kapattı
MI5, bombacılardan birisini aklamış
Ukrayna'da trafik polisliği kaldırıldı
Fantasy'de sınır tanımayanlar için
Fehriye Erdal'ın davası öne alındı
Milliler Almanya 2006'ya nasıl gider
Oruç tutarken kilo almayın
Gürsoy, neden AK Parti'ye katıldı?
'Türkiye Avrupa'dan değerli olabilir'
Başbakan'a 'TRT'de şeriat' sorusu
Efes Pilsen 71A. Jeans Milano: 66

II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik

Dava Bead and Trade, Inc.
Extensive Online Catalog Shopping. Beads, Components, Books, Supplies
DavaBeadandTrade.com

Antik AS - Istanbul
Leading Turkish Auction House Orientalists and Turkish Paintings
www.antikas.com

[redacted]

Osmanlı padişahı II. Abdülhamit'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular Adra'ya şans vermiyor. Torun Cemil Adra, dedesi 2. Abdülhamit'in Türkiye'deki mallarının peşine düştü. Dava açan Adra, "Hakkımı almak için savaşacağım" derken, hukukçular kesin konuştu: "Hak iddia edemez. İç hukuk yolları kapalı. AİHM'ye başvurabilir."
29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra, "Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız" dedi. Ancak hukukçular, Adra'nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.Belge topluyorVatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye'yi ziyaret eden Adra, dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra, 85 yıl aradan sonra Türkiye'deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.İkinci Abdülhamit'in, İstanbul'da Beykoz, Kadıköy, Göztepe, Büyükada, Yeşilköy, Küçükçekmece, Çatalca, İzmit, Yalova, Adapazarı, İznik, Edirne, Bursa, Eskişehir, Aydın, Konya, Antakya, Van ve Hopa'da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra'nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:'El değiştirmiş'Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İbrahim Kaplan: Söz konusu mallar, Osmanlı'dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine'ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine'ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.'Yasa iptal edilmeli'Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet Kılıçoğlu: Hazine'ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir. Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye'deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM'ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir.2. madde engel oluyorHukukçulara göre Adra'nın, 3 Mart 1924'te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye'deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, "Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur" hükmünü içeriyor.Belge topluyorVârisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit'in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye'deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.(Milliyet)

Supriz Fırsatlar
[redacted]

Sitenizden Para Kazanın
Sitenizden temiz kazanç kazanç sağlayabilirsiniz!
www.kalitehosting.com/parasitesi

Antalyaya ucuz biletler
Almanyadan Antalyaya ucuz ucak biletlerini burada bulabilirsiniz.
www.alanya-antalya.de

Kurşun Geçirmez Yelek
Kurşun geçirmez gizli yelek, Bomba battaniyesi, Zırhlı açılır çanta
www.celikyelek.com

Sizde Web Sitenizden Para Kazanın
Bilgiler için logoya tıklayınız
Bu websitesi Google Adsense ile gelir elde ediyor.

JAMIL ADRA

2007-09-12: (tr) Abdulhamit'in Mirasi Sorun Oldu, *Tümgazeteler*

2. Abdülhamit`in mirası sorun oldu!

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit`in Fransa`da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye`deki mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular kesin konuştu:

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit`in Fransa `da yaşayan torunu Cemil Adra , dedesinin Türkiye `deki mallarını alabilmek için dava açtı. 29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra , `Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız` dedi. Ancak hukukçular, Adra `nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti.

Belge topluyor Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye `yi ziyaret eden Adra , dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra , 85 yıl aradan sonra Türkiye `deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi.

İkinci Abdülhamit `in, İstanbul `da Beykoz , Kadıköy , Göztepe , Büyükada , Yeşilköy , Küçükçekmece , Çatalca , İzmit , Yalova , Adapazarı , İznik , Edirne , Bursa , Eskişehir , Aydın , Konya , Antakya , Van ve Hopa `da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra `nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu:

`El değiştirmiş`

Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof . Dr. İbrahim Kaplan : Söz konusu mallar, Osmanlı `dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine `ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine `ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir.

`Yasa iptal edilmeli`

Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof . Dr. Ahmet Kılıçoğlu : Hazine `ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir. Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye `deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM `ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir. 2. madde engel oluyor Hukukçulara göre Adra `nın, 3 Mart 1924`te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye `deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, `Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur` hükmünü içeriyor.

Belge topluyor Varisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit`in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye `deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra , Musul ve Kerkük `ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti.

"Abdulhamit'in Mirasi Sorun Oldu". *Tümgazeteler*, 12-09-2007. URL : www.tumgazeteler.com/?a=1072941

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Türk Ordusu Silah kullandığı için özür dilemeli ve kendini lağvetmelidir!

Anti Defamation League'in açıklamaları, Almanya'nın son göçmen yasasını kabulü, 11 Eylül Hadisesi ve Prof. Dr. Yusuf Halaçoğlu'na yapılan medyatik linç birbiriyle ilişkisizdir.
Türk ordusu, derhal tüm istihbari faaliyetlerinden çekilmeli, silahların insanlığa zarar verme potansiyelini kabul etmeli, özür dilemeli ve kendini lağvetmelidir.

tümgazeteler
Reklamlarınızı hedefleyin. Google AdWords kullanın.

2. Abdülhamit`in mirası sorun oldu!

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit`in Fransa`da yaşayan torunu Cemil Adra, dedesinin Türkiye`deki mallarını alabilmek için dava açtı. Ancak hukukçular kesin konuştu:

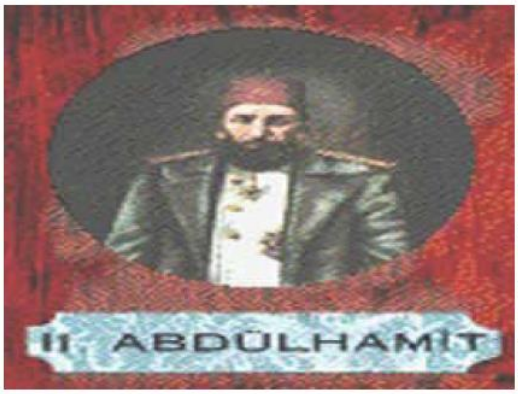

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit`in Fransa `da yaşayan torunu Cemil Adra , dedesinin Türkiye `deki mallarını alabilmek için dava açtı. 29 varis olarak haklarının geri verilmesi için 85 yıldır mücadele ettiklerini söyleyen Adra , `Dededen kalma miras için sonuna kadar savaşacağız` dedi. Ancak hukukçular, Adra `nın, tapu kaydı olan mallar için herhangi bir hak iddia edemeyeceğini belirtti. Belge topluyor Vatan gazetesinin haberine göre, geçtiğimiz aylarda Türkiye `yi ziyaret eden Adra , dedesinin veraset işlemlerinin henüz bitmediğini öğrenince belge toplamaya başladı. Belgelerden, Musul ve Kerkük gibi pek çok ülkede topraklarının olduğunu öğrenen Adra , 85 yıl aradan sonra Türkiye `deki mallarının da veraset işlemlerinin bitmediği bilgisi üzerine dava açmaya karar verdi. İkinci Abdülhamit `in, İstanbul `da Beykoz , Kadıköy , Göztepe , Büyükada , Yeşilköy , Küçükçekmece , Çatalca , İzmit , Yalova , Adapazarı , İznik , Edirne , Bursa , Eskişehir , Aydın , Konya , Antakya , Van ve Hopa `da gayrimenkulleri olduğu biliniyor. Adra `nın bu gayrimenkullere dava açarak ulaşıp ulaşamayacağı konusundaki hukukçuların görüşleri şöyle oluştu: `El değiştirmiş` Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof . Dr. İbrahim Kaplan : Söz konusu mallar, Osmanlı `dan bu yana onlarca el değiştirmiş olabilir. Mülkiyet hakkı zamanaşımına tabi değildir. 10 yıldan fazla kullanılmış tapuya kayıtlı mallar için herhangi bir hak iddia edemez. Tapuya kayıtlı olmayan Hazine `ye ait gayrimenkuller için de bu menkulu kullanan kişi 20 yıldan

Kiralık Daire ve İşyeri
Ücretsiz emlak ilanı verin veya verilen emlak ilanlarını okuyunuz
www.seri-ilan.gen.tr

JAMIL ADRA CC BY NC ND

iseniz ve sitenizdeki haberlerim tumgazeteler'de yer almasını istemiyorsanız, lütfen bize yazın gereğini yapalım. Biz kar amacı gütmeyen, kamu yararı için arşivleme yapan bir siteyiz ve bugüne kadar bu taleple hiç karşılaşmadığımızı gururla ifade etmek isteriz.

fazla süre aynı yerde oturmuşsa, Hazine `ye karşı dava açarak tapu kaydını alabilir. `Yasa iptal edilmeli` Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi Prof . Dr. Ahmet Kılıçoğlu : Hazine `ye intikal eden mallar için zamanaşımı süresi vardır. Zamanaşımı süresi dolmayan mallar ile ilgili hak iddia edebilir ancak bunun için de Osmanlı padişahlarının mallarının devlete intikalini öngören yasanın iptal edilmesi gerekir. Bu yasanın iptal edilmemesi halinde Türkiye `deki iç hukuk yolları tükenmiş olacaktır. Bu durumda, mallarla ilgili AİHM `ye bir başvuru söz konusu olabilir. Adra da bunu yapmak istiyor olabilir. 2. madde engel oluyor Hukukçulara göre Adra `nın, 3 Mart 1924`te çıkarılan kanun iptal edilmeden Türkiye `deki mallarına kavuşması olası gözükmüyor. Kanunun 2. maddesi, `Tüm Osmanlı padişahlarının mal varlığı halka devrolunmuştur` hükmünü içeriyor. Belge topluyor Varisleri, Osmanlı padişahı 2. Abdülhamit`in mallarını geri almak için harekete geçti. Dedesinin Türkiye `deki mallarıyla ilgili belge toplamaya başlayan torun Cemil Adra , Musul ve Kerkük `ün de tapularının kendilerinde olduğunu iddia etmişti. milliyet

2006-02-14 12:03:30 **Haber7**

Arşive Ekle **Yorum Yaz**

İnterneti daha iyi dolaşmak için **Google** Araç Çubuğuyla birlikte **Firefox'u** da alın.

JAMIL ADRA

2007-11-16: (tr) II. Abdulhamit gerçekte ne içerdi?, *haber7com*

II. Abdulhamit gerçekte ne içerdi?

Sultan İkinci Abdulhamid'in gerçekten ilginç bir içecek adeti vardı. Sultan Abdulhamid neler yerdi, neler içerdi, nasıl bir damak keyfine sahipti, sizler için kızının ağzından derledik...

GİRİŞ 16.11.2007
Yaşar İliksiz'in haberi

Güneri Civaoğlu, dünkü köşe yazısında, Abdulhamid'in torunlarından Ertuğrul Osman Efendi'yle yaptığı söyleşinin video görüntüleri izlerken 'Abdülhamit Han'ın rom içtiği' gerçeğini gördüğünü söylemiş ve 'Halife Sultan Abdülhamit 'rom' içerdi. TV söyleşimizde torunu Ertuğrul Osman Efendi, 'Dedeniz Abdülhamit Han alkol alır mıydı?' soruma bu cevabı vermişti. İzahı da şöyleydi: 'Karayip Adalarının içkisi olan rom, şekerkamışından elde edilir. Kısacası şeker suyudur. Dedem şekerkamışından yapılan 'rom'u İslamdaki içki yasağının dışında olarak yorumlamıştı...' diye yazmıştı.

Dün gün boyu okurlarımız bunu tartıştı. İlginçtir geçtiğimiz günlerde biz de Sultan Abdulhamid'in ne içtiği üzerine hayli koyu bir sohbet gerçekleştirmiştik. II. Abdulhamid'in gerçekten de ilginç ve sohbetini etmeye değer bir içecek alışkanlığı vardı: Abdulhamid sodalı süt içiyordu...

Peki bu alışkanlığı nasıl edinmişti. Sizlere birazdan aktaracağız.. Abdulhamid'in içmeden edemediği bir diğer içki ise kahve. Hem de Yemen kahvesi... Üstelik Abdulhamid kahveyi çifter çifter içermiş...

Abdulhamid'in kızı Ayşe Osmanoğlu'nun Babam Sultan Abdülhamid kitabının yayın hakları için Abdulhamid'in torunun peşine düşen ve Osman Nabi Osmanoğlu ile görüşmeyi başaran acar yayıncı ve Akşam Yazarı Elif Çakır ile yaptığımız 'Abdulhamid'in içkisi' sohbetini, geçtiğimiz günlerde size öyküsünü anlattığımız kitap konusunda söyleşirken gerçekleştirmiştik.

Dün gece kitabı tekrar karıştırdım ve romla ilgili bir ifade bulamadım. Ama bizim üzerinde konuştuğumuz ilginç içeceklerin de içinde yer aldığı Sultan Abdulhamid'in bazı ilginç alışkanlıklarını içeren bölümleri seçtim.

İşte Babam Sultan Abdulhamid kitabına göre İkinci Abdulhamid'in içecek alışkanlıkları..

Ayşe Osmanoğlu anlatıyor:

Mutadı erken yatıp erken kalkmaktı. Sabahlan güneşten evvel kalkıp hamama gider, banyosunu alırdı. Hamamın dış katında oturmak için bir sedir yaptırmıştı. Orada oturup giyinir, sabah namazını oracıkta kılar, sonra kahvaltısını ederdi. Yataktan kalkmadan önce müshil almak mutadı olduğundan sabah kahvaltısını çok hafif yapardı.

Hastalığından evvel senelerce Manyezi Hazi almıştır. Hastalığından sonra sinameki tozunu toz şekerle karışık olarak alırdı. **Yarım bardak sütü maden suyu ile karıştırıp içerdi**. Çitli maden suyu kullanırdı. Hastalığından sonra Profesör Bergmann'm tavsiyesi üzerine Almanya'dan Frederik madensuyu getirtmeye başlamıştı. Bu madensulu sütten biraz sonra kahve ve sigarasını içer, sonra doğruca Harem Dairesi'ne geçer, oradan Selâmlığa çıkar, masasının başına oturup Başkâtip Paşa'yı isterdi.

Burada tahminen saat on bîre kadar resmi işlerle uğraşırdı. Yemek hazır olunca Harem'e geçer, annemle beraber yemeğe otururdu. Yemekten sonra yatak odasındaki şezlonga uzanıp on beş, yirmi dakika dinlenir, yine kalkıp sabahtan kalan işlerini görmek üzere Selâmlık Dairesi'ne geçer, çalışmaya başlardı. Öğleden sonraki bu çalışma sırasında Başkâtibi yahut İkinci Kâtibi, vükelâdan bazılarını kabul ederdi. Bu çalışma akşamlara kadar devam ederdi.

Pek yorgunluk duyduğu veya işleri hafif olduğu zaman Harem'e gelir, işte o zaman ailesinden kimleri isterse onlarla görüşürdü. Bazen bizleri de huzuruna celbedip piyano falan çaldırdığı olurdu.

Ekseri akşamlar yemekten sonra bahçeye çıkar, orada paşalarla, beylerle gezer ve bazen Harem'e geçerdi. Bazen marangozhanesinde veya kütüphanesinde çalışırdı.

İşi çok olduğu zamanlar gece yarılarına kadar Mabeyn'de kaldığı olurdu. İşi olmadığı zaman yatsı namazından sonra derhal yatak, odasına çekilirdi. O zaman anneme bir hazinedar gönderir, gelmesini emrederdi. Annem de gecelik tuvaleti ile babamın dairesine gider, geceyi beraber geçirirlerdi. Müstesna olarak saltanatın yirmi yılı müddetince her gece annemle yemek yemiş ve onunla kalmıştır. Diğer haremlerini saat ve vakitle kabul etmiştir.

Babam saate, vakte pek bağh, idi. Diyebilirim ki her işini bir saate bağlamış, düzgün ve yeknesak bir ömür geçirmiştir. Babam istirahate geçince sarayda bir sükûnet başlardı. Sarayın bahçesindeki kahkaha sesleri işitilmez, piyanolar ve gramofonlar çalınmaz, gürültü patırtı yapılmazdı. Babamın dairesine gürültü aksetmesin diye herkes ses çıkarmaktan çekinirdi.

Harem kapısının önünde ikinci Hazinedar ile onun maiyetinde iki hazinedar yatardı. Selâmlık kapısında da bir musahip nöbetçi ile Seccadecibaşı izzet Efendi ve Söğütlü Alayı Kumandanı Mehmed Efendi yatarlardı.

Akşam yatak odasına limonata, Frenk üzümü veyahut nar şerbeti getirip bırakırlardı. Bazı geceler içerdi.

Gece yatak odasında kitap okuturdu. Ayakucuna bir paravana konur, Esvapçıbaşı İsmet Bey kitap okurdu. Sonraları Hacı Mahmud Efendi ve Şifre Kâtibi Asım Bey de okumuşlardır. Babam uykuya dalıncaya kadar okurlar, uyuduğunu hissedince yavaşça kalkıp çıkarlardı. İkinci Hazinedar kapıyı kilitlerdi.

Babam: 'Başlıca eğlencem musiki dinlemek, marangozhanemde çalışmaktan ibarettir. Ancak bunlarla uğraşırken yorgunluğumu hissetmiyorum. Gençliğimde faal bir hayat geçirdiğim halde şimdi muattal yaşıyorum. Uykuyu bile rahat uyuyamadığımdan kitap okutmak bana ninni gibi geliyor. Yarısını dinliyor, yarısını dinlemeden uyuyakalıyorum. Aklım takılıp da uykumu kaçırmasın diye ciddi eserler okutmuyorum' derdi.

İnsanlar çok müfteridir. Bildiklerini, bilmediklerini uydurup söylemekten çekinmezler. Babam hakkında iftiraların birisi de onun büyücülüğe, hurafelere inandığı hakkındaki sözlerdir. Mutlak bir iktidara sahip olan babamın

JAMIL ADRA CC BY NC ND

büyü yaptırmaya ne ihtiyacı vardı? Ne için ve kim için büyü yaptıracaktı?

Hâlbuki babam doğru ve tam dini itikada sahip bir Müslüman'dan başka biri değildir. Beş vakit namazını kılar, Kur'ân-ı Kerim okurdu. Gençliğinde Şâzeli tarikatına girmişti. Daima camilere devam ettiğini, ramazanlarda Süleymaniye Camii'nde namaz kıldığını, o zamanlar camide açılan sergilerden alışveriş ettiğini hikâye tarzında anlatırdı. Böylece, camide namaz kıldığı günlerin birinde Hamza Zâfir Efendi adında muhterem bir şeyhe tesadüf edip onunla ahbap olmuş, bu tarikata bu suretle intisap etmiştir. Keza, Yahya Efendi Tekkesi'nin büyük şeyhi olan Abdullah Efendi vasıtasıyla dahi Kadiri tarikatına intisap etmemiştir.

Şeyh Zâfir Efendi pek muhterem bir zattı. Sarayda herkes tarafından saygı görürdü. Memlekette bir hastalık olduğu zaman tekkede Buhâri-i Şerif, Hizb-el Bahr okunurdu. Babam, Buhâ-ri-i Şerifi hususi surette bastırtmış, bütün Müslüman memleketlerine, camilere hediye etmiştir. Bana hediye ve yadigâr ettiği bir nüshasını hâlâ saklarım. Ailesinin diğer fertlerine de bu basımdan birer tane hediye etmiştir.

Babam herkesin namaz kılmasını, camilere devam edilme¬sini çok isterdi. Sarayın hususi bahçesinde beş vakit Ezân-ı Muhammedi okunurdu. **Babamın bir sözü vardı: 'Din ve fen' derdi. 'Bu ikisine de itikat etmek caiz' olduğunu söylerdi...**

BABAMIN YEMEK ZAMANLARI, SOFRAYA OTURMA TARZI VE YEDİĞİ YEMEKLER

Kilercibaşı Osman Bey önde, ikinci Kilerci Hüseyin Efendi ile üçüncü ve dördüncü kilerciler arkada olmak üzere, sepetli çantalar içine koydukları sofra takımlarını alırlar ve sırma cep-kenli, büyük şalvarlı Tablakârbaşı da başına büyük bir tabla koymuş olduğu halde hep beraber Kiler-i Hümayun'dan çıkıp yemek odasının yanındaki taşlığa gelirlerdi. Burada tablayı açılır kapanır bir masanın üstüne koyup sofrayı hazır ederlerdi, iki musahip nöbetçi kapıda beklerdi. Piyatalar, yemek tabakları porselen olup etrafları kırmızı, beyaz altın yaldızlı ve markalı idi. Su takımları da kırmızı markalı idi. Beyaz markalıları da vardı. Bunlar Bakara mamulâtı idi. Annesi Tirimüjgân Kadıne-fendi'den kalma altın tuzluk daima önüne konurdu. Onu sofrasında mutlaka isterdi.

Çatal , bıçak takımları altındı. Öğle yemekleri saray usulü üzere saat on birde, akşam yemekleri de beşte (yani şimdiki saatle 17'de) yenirdi. Yemekleri bu saatlerde yemek öteden beri sarayın adetidir.

Kilercibaşı, emektarlardan Sırrıcemal Kalfa'ya tablayı teslim eder, kendisi de yemek müddetince nöbet odasında beklerdi, Babam ben dünyaya gelmeden önceden başlayarak saltanatının sonuna kadar annemle beraber yemek yemiştir.

Yemek hazır olur olmaz bir hazinedar gelip anneme: 'Efendimiz istiyor' derdi. Annem de derhal gider, babamla beraber sofraya otururdu. Babam listedeki yemeklerden hangilerini seviyorsa onları getirirdi. Sırrıcemal Kalfa'n maiyetinde Feleksû Kalfa dahi hizmet ederdi.

Babamın ekseriya yediği yemekler şunlardı: Öğle yemeğinde rafadan yumurta veya tereyağda pişmiş yumurta yahut omlet; koyun külbastısı veya kotlet pane; balıklardan mezid veya gelincik balığı; bazen börek; tatlılardan kaymaklı kadayıf, sütlâç veya muhallebi, alafranga tatlılardan şarlat. Akşam yemekleri daima hafifti: Et suyu, bazı çorbalar ve yemişlerden ibaretti. Yemişler arasında da çilek, kavun, karpuz ve şeftaliyi tercih ederdi.

Yemekten sonra yine kilerciler gelip sofrayı toplarlardı. Kalan yemekleri nöbet odasındaki bendegân ve musahipler yerlerdi.

BABAMIN KAHVE İÇME TARZI

Kahveyi pek severdi. Fakat yalnız Yemen kahvesi kullanırdı. Yemeklerden sonra kahve içtiği gibi, arada da ayrıca altı yedi defa içerdi. Kendi emektarlarından, şehzadeliğinden beri kahvesini pişiren Halil Efendi, kahveci başı idi. Babamın mizacını öğrenmişti. Kahvesi ne koyu, ne de açık ve sade olarak pişirilirdi. Halil Efendi nöbet odasının yanındaki kahve ocağı denilen yerde oturur, emir beklerdi. Evine geç gider, sabahları erken gelirdi. Halil Efendi, Ölmeden biraz önce babama: 'Efendimiz! Ben sık sık hasta oluyorum. Damadım Ali kulunuza emniyet ve itimadım vardır, iyi çocuktur. Müsaadeniz olursa efendimizin kahvesini pişirme tarzını öğreteyim. Benden sonra efendimizin kahvesini o pişirsin' demiş, babam da bunu kabul etmişti. Hakikaten az zaman sonra Halil Efendi öldü. Yerine damadı Ali Efendi geçti.

Kahveci başı beyaz eldiven giyer ve kahveyi öyle pişirirdi. Pişirdiği kahveyi Harem kapısına kadar kendi getirir, zili çalar, nöbetçi hazinedarın eline teslim ederdi. Kahve tepsisi, babamın annesi Tirimüjgân Kadın'ın yadigârı küçük altın bir tepsi olup üzerine gümüş bir cezve ve iki tane porselen beyaz fincan konurdu. Fincanlarda babamın markası vardı. Babam birinci fincanı içtikten sonra ikinciyi diğer fincanla içerdi. Kahveyi sigarayla birlikte ve ağır yudumlarla içerdi. Annemle beraber içtikleri vakit aynı fincanlardan bir çift daha getirirlerdi.

Kahveci başı Ali Efendi, babamın ölümüne kadar hizmetinde bulunmuştur. Biz, çocuklarından hiçbiri huzurunda kahve içmedik. Yalnız annemle diğer haremleri içebilirlerdi. Gençlerin kahve ve sigara içmeleri sarayda çok ayıp sayılırdı'

(Haber 7)

İLIKSIZ (Yaşar).« II. Abdulhamit gerçekte ne içerdi? », *haber7com*, 16.11.2007. URL : http://www.haber7.com/kultur/haber/280635-ii-abdulhamit-gercekte-ne-icerdi

JAMIL ADRA CC BY NC ND

haber7.com

İnci He

II. Abdulhamit gerçekte ne içerdi?

Sultan İkinci Abdulhamid'in gerçekten ilginç bir içecek adeti vardı. Sultan Abdulhamid neler yerdi, neler içerdi, nasıl bir damak keyfine sahipti, sizler için kızının ağzından derledik...

Bloquer

16 Kasım 2007 08:25

Yaşar İliksiz'in haberi

Güneri Civaoğlu, dünkü köşe yazısında, Abdulhamid'in torunlarından Ertuğrul Osman Efendi'yle yaptığı söyleşinin video görüntüleri izlerken "Abdülhamit Han'ın rom içtiği" gerçeğini gördüğünü söylemiş ve "Halife Sultan Abdülhamit "rom" içerdi. TV söyleşimizde torunu Ertuğrul Osman Efendi, "Dedeniz Abdülhamit Han alkol alır mıydı?" soruma bu cevabı vermişti. İzahı da şöyleydi: "Karayip Adalarının içkisi olan rom, şekerkamışından elde edilir. Kısacası şeker suyudur. Dedem şekerkamışından yapılan 'rom'u İslamdaki içki yasağının dışında olarak yorumlamıştı..." diye yazmıştı.

Bloquer

Dün gün boyu okurlarımız bunu tartıştı. İlginçtir geçtiğimiz günlerde biz de Sultan Abdulhamid'in ne içtiği üzerine hayli koyu bir sohbet gerçekleştirmiştik. II. Abdulhamid'in gerçekten de ilginç ve sohbetini etmeye değer bir içecek alışkanlığı vardı: Abdulhamid sodalı süt içiyordu...

Peki bu alışkanlığı nasıl edinmişti. Sizlere birazdan aktaracağız.. Abdulhamid'in içmeden edemediği bir diğer içki ise kahve. Hem de Yemen kahvesi... Üstelik Abdulhamid kahveyi çifter çifter içermiş...

Abdulhamid'in kızı Ayşe Osmanoğlu'nun **Babam Sultan Abdülhamid** kitabının yayın hakları için Abdulhamid'in torunun peşine düşen ve Osman Nabi Osmanoğlu ile görüşmeyi başaran acar yayıncı ve Akşam Yazarı Elif Çakır ile yaptığımız 'Abdulhamid'in içkisi' sohbetini, geçtiğimiz günlerde size öyküsünü anlattığımız kitap konusunda söyleşirken gerçekleştirmiştik.

Dün gece kitabı tekrar karıştırdım ve romla ilgili bir ifade bulamadım. Ama bizim üzerinde konuştuğumuz ilginç içeceklerin de içinde yer aldığı Sultan Abdulhamid'in bazı ilginç alışkanlıklarını içeren bölümleri seçtim.

İşte Babam Sultan Abdulhamid kitabına göre İkinci Abdulhamid'in içecek alışkanlıkları..

Ayşe Osmanoğlu anlatıyor:

Google Reklamları

Bloquer

JAMIL ADRA CC BY NC ND

evdi 6 İlde 56 Mağaza

Çok Okunanlar

16 belediye başkanı görevden alındı

Bugün seçim olsa anketinin sonucu

Vodafone'dan akıllara seza tarife...

II. Abdulhamit gerçekte ne içerdi?

Atatürk reklamındaki yanlış düzeldi

Saldırganın kimliği ve saldırı nedeni

Askerin Diyarbakır mesajı Video

'Gol atmayın, Tayyip kızacak' VİDEO

MPİ Genel Müdürü odasında vuruldu

500 milyon dolarlık müthiş iddia…

Veliler
Eğitim VCD' lerinde
Bugüne Özel
Kampanya !
www.nealsak.com

Çok Yorumlananlar

Askerin Diyarbakır mesajı Video

II. Abdulhamit gerçekte ne içerdi?

Zaman'daki eşarp reklamına yorum

'Gol atmayın, Tayyip kızacak' VİDEO

Bugün seçim olsa anketinin sonucu

DTP hakkında kapatma davası

Atatürk reklamındaki yanlış düzeldi

Prof. Türköne: Büyükanıt suç işledi

16 belediye başkanı görevden alındı

Tecavüz kurbanı kadının cezası iki katına çıkartıldı!

Mutadı erken yatıp erken kalkmaktı. Sabahlan güneşten evvel kalkıp hamama gider, banyosunu alırdı. Hamamın dış katında oturmak için bir sedir yaptırmıştı. Orada oturup giyinir, sabah namazını oracıkta kılar, sonra kahvaltısını ederdi. Yataktan kalkmadan önce müshil almak mutadı olduğundan sabah kahvaltısını çok hafif yapardı.

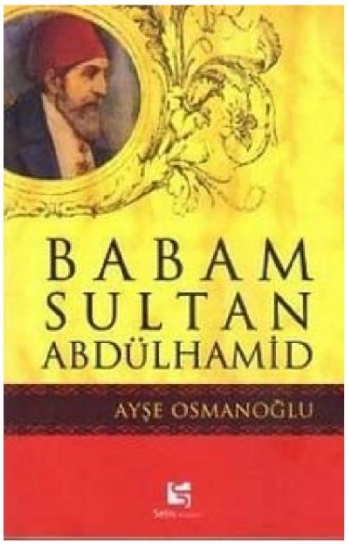

Hastalığından evvel senelerce Manyezi Hazi almıştır. Hastalığından sonra sinameki tozunu toz şekerle karışık olarak alırdı. **Yarım bardak sütü maden suyu ile karıştırıp içerdi. Çitli maden suyu kullanırdı**. Hastalığından sonra Profesör Bergmann'm tavsiyesi üzerine Almanya'dan Frederik madensuyu getirtmeye başlamıştı. Bu madensulu sütten biraz sonra kahve ve sigarasını içer, sonra doğruca Harem Dairesi'ne geçer, oradan Selâmlığa çıkar, masasının başına oturup Başkâtip Paşa'yı isterdi.

Burada tahminen saat on bîre kadar resmi işlerle uğraşırdı. Yemek hazır olunca Harem'e geçer, annemle beraber yemeğe otururdu. Yemekten sonra yatak odasındaki şezlonga uzanıp on beş, yirmi dakika dinlenir, yine kalkıp sabahtan kalan işlerini görmek üzere Selâmlık Dairesi'ne geçer, çalışmaya başlardı. Öğleden sonraki bu çalışma sırasında Başkâtibi yahut İkinci Kâtibi, vükelâdan bazılarını kabul ederdi. Bu çalışma akşamlara kadar devam ederdi.

Pek yorgunluk duyduğu veya işleri hafif olduğu zaman Harem'e gelir, işte o zaman ailesinden kimleri isterse onlarla görüşürdü. Bazen bizleri de huzuruna celbedip piyano falan çaldırdığı olurdu.

Ekseri akşamlar yemekten sonra bahçeye çıkar, orada paşalarla, beylerle gezer ve bazen Harem'e geçerdi. Bazen marangozhanesinde veya kütüphanesinde çalışırdı.

İşi çok olduğu zamanlar gece yarılarına kadar Mabeyn'de kaldığı olurdu. İşi olmadığı zaman yatsı namazından sonra derhal yatak, odasına çekilirdi. O zaman anneme bir hazinedar gönderir, gelmesini emrederdi. Annem de gecelik tuvaleti ile babamın dairesine gider, geceyi beraber geçirirlerdi. Müstesna olarak saltanatın yirmi yılı müddetince her gece annemle yemek yemiş ve onunla kalmıştır. Diğer haremlerini saat ve vakitle kabul etmiştir.

Babam saate, vakte pek bağh, idi. Diyebilirim ki her işini bir saate bağlamış, düzgün ve yeknesak bir ömür geçirmiştir. Babam istirahate geçince sarayda bir sükûnet başlardı. Sarayın bahçesindeki kahkaha sesleri işitilmez, piyanolar ve gramofonlar çalınmaz, gürültü patırtı yapılmazdı. Babamın dairesine gürültü aksetmesin diye herkes ses çıkarmaktan çekinirdi.

Harem kapısının önünde ikinci Hazinedar ile onun maiyetinde iki hazinedar yatardı. Selâmlık kapısında da bir musahip nöbetçi ile Seccadecibaşı izzet Efendi ve Söğütlü Alayı Kumandanı Mehmed Efendi yatarlardı.

Akşam yatak odasına limonata, Frenk üzümü veyahut nar şerbeti getirip bırakırlardı. Bazı geceler içerdi.

Gece yatak odasında kitap okuturdu. Ayakucuna bir paravana konur, Esvapçıbaşı İsmet Bey kitap okurdu. Sonraları Hacı Mahmud Efendi ve Şifre Kâtibi Asım Bey de okumuşlardır. Babam uykuya dalıncaya kadar okurlar, uyuduğunu hissedince yavaşça kalkıp çıkarlardı. İkinci Hazinedar kapıyı kilitlerdi.

Babam: "Başlıca eğlencem musiki dinlemek, marangozhanemde çalışmaktan ibarettir. Ancak bunlarla uğraşırken yorgunluğumu hissetmiyorum. Gençliğimde faal bir hayat geçirdiğim halde şimdi muattal yaşıyorum. Uykuyu bile rahat uyuyamadığımdan kitap okutmak bana ninni gibi geliyor. Yarısını dinliyor, yarısını dinlemeden uyuyakalıyorum. Aklım takılıp da uykumu

Derya SAZAK Milliyet
CHP'nin bunalımı

M. Ali BİRAND POSTA
Gerçek milliyetçi 301'i hemen kaldırır...

İbrahim KARAGÜL Yeni Şafak
Kudüs'e giden yol İstanbul'dan geçer!

Bülent KORUCU Zaman
Silahsız kuvvetlerin ilk anayasası

Alev ALATLI Zaman
Ben bir Kürt aydını olsaydım...

Abdurrahman DİLİPAK Vakit
Sağı localar yönetti

Lale ŞIVGIN TERCÜMAN
Türkmenlere tehdit!

Alıntı Yazarlar

Ünal TANIK
İpler kimin elinde?

Mustafa ARMAĞAN
Mustafa Kemal'in konuşması neden makaslandı?

Osman Özsoy
500 milyon dolarlık müthiş iddia…

Ayhan KISKAÇ
'Kürt meselesinin' çözümü...

Resul KURT
İstihdam artışına "mevzuat" engeli!

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Hava Durumu
ADANA

Namaz Vakitleri
Şehir Seçiniz

kaçırmasın diye ciddi eserler okutmuyorum" derdi.

İnsanlar çok müfteridir. Bildiklerini, bilmediklerini uydurup söylemekten çekinmezler. Babam hakkında iftiraların birisi de onun büyücülüğe, hurafelere inandığı hakkındaki sözlerdir. Mutlak bir iktidara sahip olan babamın büyü yaptırmaya ne ihtiyacı vardı? Ne için ve kim için büyü yaptıracaktı?

Hâlbuki babam doğru ve tam dini itikada sahip bir Müslüman'dan başka biri değildir. Beş vakit namazını kılar, Kur'ân-ı Kerim okurdu. Gençliğinde Şâzeli tarikatına girmişti. Daima camilere devam ettiğini, ramazanlarda Süleymaniye Camii'nde namaz kıldığını, o zamanlar camide açılan sergilerden alışveriş ettiğini hikâye tarzında anlatırdı. Böylece, camide namaz kıldığı günlerin birinde Hamza Zâfir Efendi adında muhterem bir şeyhe tesadüf edip onunla ahbap olmuş, bu tarikata bu suretle intisap etmiştir. Keza, Yahya Efendi Tekkesi'nin büyük şeyhi olan Abdullah Efendi vasıtasıyla dahi Kadiri tarikatına intisap etmemiştir.

DİNLE Bloquer

Şeyh Zâfir Efendi pek muhterem bir zattı. Sarayda herkes tarafından saygı görürdü. Memlekette bir hastalık olduğu zaman tekkede Buhâri-i Şerif, Hizb-el Bahr okunurdu. Babam, Buhâ-ri-i Şerifi hususi surette bastırtmış, bütün Müslüman memleketlerine, camilere hediye etmiştir. Bana hediye ve yadigâr ettiği bir nüshasını hâlâ saklarım. Ailesinin diğer fertlerine de bu basımdan birer tane hediye etmiştir.

Babam herkesin namaz kılmasını, camilere devam edilme¬sini çok isterdi. Sarayın hususi bahçesinde beş vakit Ezân-ı Muhammedi okunurdu. **Babamın bir sözü vardı: "Din ve fen" derdi. "Bu ikisine de itikat etmek caiz" olduğunu söylerdi. ..**

BABAMIN YEMEK ZAMANLARI, SOFRAYA OTURMA TARZI VE YEDİĞİ YEMEKLER

Kilercibaşı Osman Bey önde, ikinci Kilerci Hüseyin Efendi ile üçüncü ve dördüncü kilerciler arkada olmak üzere, sepetli çantalar içine koydukları sofra takımlarını alırlar ve sırma cep-kenli, büyük şalvarlı Tablakârbaşı da başına büyük bir tabla koymuş olduğu halde hep beraber Kiler-i Hümayun'dan çıkıp yemek odasının yanındaki taşlığa gelirlerdi. Burada tablayı açılır kapanır bir masanın üstüne koyup sofrayı hazır ederlerdi, iki musahip nöbetçi kapıda beklerdi. Piyatalar, yemek tabakları porselen olup etrafları kırmızı, beyaz altın yaldızlı ve markalı idi. Su takımları da kırmızı markalı idi. Beyaz markalıları da vardı. Bunlar Bakara mamulâtı idi. Annesi Tirimüjgân Kadıne-fendi'den kalma altın tuzluk daima önüne konurdu. Onu sofrasında mutlaka isterdi.

Çatal , bıçak takımları altındı. Öğle yemekleri saray usulü üzere saat on birde, akşam yemekleri de beşte (yani şimdiki saatle 17'de) yenirdi. Yemekleri bu saatlerde yemek öteden beri sarayın adetidir.

Kilercibaşı, emektarlardan Sırrıcemal Kalfa'ya tablayı teslim eder, kendisi de yemek müddetince nöbet odasında beklerdi, Babam ben dünyaya gelmeden önceden başlayarak saltanatının sonuna kadar annemle beraber yemek yemiştir.

Yemek hazır olur olmaz bir hazinedar gelip anneme: "Efendimiz istiyor" derdi. Annem de derhal gider, babamla beraber sofraya otururdu. Babam listedeki yemeklerden hangilerini seviyorsa onları getirirdi. Sırrıcemal Kalfa'n maiyetinde Feleksû Kalfa dahi hizmet ederdi.

Babamın ekseriya yediği yemekler şunlardı: Öğle yemeğinde rafadan yumurta veya tereyağda pişmiş yumurta yahut omlet; koyun külbastısı veya kotlet pane; balıklardan mezid veya gelincik balığı; bazen börek; tatlılardan kaymaklı kadayıf, sütlâç veya muhallebi, alafranga tatlılardan şarlat. Akşam yemekleri daima hafifti: Et suyu, bazı çorbalar ve yemişlerden ibaretti. Yemişler arasında da çilek, kavun, karpuz ve şeftaliyi tercih ederdi.

Yemekten sonra yine kilerciler gelip sofrayı toplarlardı. Kalan yemekleri nöbet odasındaki bendegân ve musahipler yerlerdi.

BABAMIN KAHVE İÇME TARZI

Hz. Peygamber (as) Milli Eğitim Bakanı olsaydı ne yapardı?

Beyaz Saray'da peşrev olmaz, ne çıkarsa bahtına

Türk Gençler Birliği'nin hızlı çıkışı

Avustralya Türkleri'nin '40'ı çıktı ama..

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Kahveyi pek severdi. Fakat yalnız Yemen kahvesi kullanırdı.
Yemeklerden sonra kahve içtiği gibi, arada da ayrıca altı yedi defa içerdi. Kendi emektarlarından, şehzadeliğinden beri kahvesini pişiren Halil Efendi, kahveci başı idi. Babamın mizacını öğrenmişti. Kahvesi ne koyu, ne de açık ve sade olarak pişirilirdi. Halil Efendi nöbet odasının yanındaki kahve ocağı denilen yerde oturur, emir beklerdi. Evine geç gider, sabahları erken gelirdi. Halil Efendi, Ölmeden biraz önce babama: "Efendimiz! Ben sık sık hasta oluyorum. Damadım Ali kulunuza emniyet ve itimadım vardır, iyi çocuktur. Müsaadeniz olursa efendimizin kahvesini pişirme tarzını öğreteyim. Benden sonra efendimizin kahvesini o pişirsin" demiş, babam da bunu kabul etmişti. Hakikaten az zaman sonra Halil Efendi öldü. Yerine damadı Ali Efendi geçti.

Kahveci başı beyaz eldiven giyer ve kahveyi öyle pişirirdi. Pişirdiği kahveyi Harem kapısına kadar kendi getirir, zili çalar, nöbetçi hazinedarın eline teslim ederdi. Kahve tepsisi, babamın annesi Tirimüjgân Kadın'ın yadigârı küçük altın bir tepsi olup üzerine gümüş bir cezve ve iki tane porselen beyaz fincan konurdu. Fincanlarda babamın markası vardı. Babam birinci fincanı içtikten sonra ikinciyi diğer fincanla içerdi. Kahveyi sigarayla birlikte ve ağır yudumlarla içerdi. Annemle beraber içtikleri vakit aynı fincanlardan bir çift daha getirirlerdi.

Kahveci başı Ali Efendi, babamın ölümüne kadar hizmetinde bulunmuştur. Biz, çocuklarından hiçbiri huzurunda kahve içmedik. Yalnız annemle diğer haremleri içebilirlerdi. Gençlerin kahve ve sigara içmeleri sarayda çok ayıp sayılırdı"

(Haber 7)

İLGİLİ HABERLER:

Sultan Abdulhamit Rom içiyormuş!

Abdülhamid'in torunu nasıl bulundu? / Fotogaleri

II. Abdulhamid'in tekir kedisi...

Kitapla ilgili ayrıntılı bilgi için..

Bu haber 44,888 defa okundu.

E-postala

Yazdır

Kaydet

Yorum ekle

Handmade Berber Tents
Traditional Bedouin Tents Genuine Moroccan Tents
www.berbertents.com

Extreme Surf Sunglasses
No More "Red Eyes" After You Surf! SeaSpecs Stay On; Polarized; Rx Too
www.SeaSpecs.com

Yorumlar

aleyna oğuz tarafından 16 Kasım 2007 16:11 tarihinde
haber7'den rica
Padişahımızın böyle kötü bir karikatürle resmedilmesini içime sindiremedim, rica etsem bu resmi kaldırırmısınız?

Tarih'e bakmak önemli ama bence artık geleceğe daha fazla kafa yorulmalı, İSLAM BİRLİĞİ'nin yeniden kurulması için neler yapılmalı buna bakmalıyız, çünkü bizim birlik olmamızı Yüce Rabbimiz emrediyor.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2008-01-01: (tr) Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde, *Kerkuk.net*

Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde

İkinci Abdülhamit'in torunu Cemil Adra, Musul ve Kerkük'te büyük miktarda toprakların halen kendilerine ait olduğunu kanıtlamak için çalışma başlattıklarını söyledi.

Selçuk YAŞAR/İSTANBUL

Plevne Fatihi Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105'inci yıldönümü nedeniyle dün düzenlenen anma törenine katılan İkinci Abdülhamit'in torunu Cemil Adra, padişahın yurtdışında bulunan varislerinin, başta Musul ve Kerkük'te olmak üzere birçok ülkedeki büyük miktarda toprakların halen kendilerine ait olduğunu kanıtlamak için çalışma başlattıklarını söyledi.

Fransa'daki Hanedan Vakfı'nın da başkanı olan Adra, ellerinde gizli dışişleri belgeleri de bulunduğunu belirterek, 'Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, Haziran ayında çıkaracağı kitaptaki belgelerle Musul ve Kerkük'teki toprakların kime ait olduğunu tüm dünyaya gösterecek' diye konuştu. İkinci Abdülhamit'in veraset işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle İstanbul'a bu konuyla ilgili belgeleri araştırmaya geldiğini belirten Adra, şöyle konuştu:

'Sürgün edilen Osmanlı hanedanı mensupları tarafından kurulan Hanedan Vakfı'nın başındayım. Yaptığımız araştırmalara göre, sürgünden sonra Abdülhamit'in veraset işlemleri neticelendirilmediğini gördük. Ellerimizdeki tarihi önemi ve değeri bulunan belgeler ile Musul ve Kerkük başta olmak üzere birçok ülkede halen toprağımızın bulunduğunu öğrendik. Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, hanedana mensup 29 kişiden elde ettiği belgeleri yayına hazırlıyor. Kitapta nerenin kime ait olduğu açıkça anlatılacak.'

YAŞAR (Selçuk). "Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde". *Kerkuk.net*, 01.01.2008. URL : http://www.kerkuk.net/haberler/haber.aspx?dil=1055&metin=200504069

JAMIL ADRA CC BY NC ND

IRAK TÜRKMEN CEPHESİ

olursa Türkmeneli bölgesi vardır
Irak birdir beraberdir toplum
olarak beraberdir
Coğrafiya olarak beraberdir bizim

Bloquer

Anasayfam yap | Sık Kullanılanlara Ekle | Ziyaretçi Defteri

Deutsch | English | Türkçe | русский | فارسى | العربية

Salı,
01
Ocak
2008

Anasayfa | İletişim | Kunye

ITC Tanıtımı
ITC Tanıtımı
Temsilcilikler
Yönetim Şeması
Katılımcı Kuruluşlar
ITC Basın Bildirileri
Türkmenler
Tarihçe
Nüfus
Haritalar
Bayraklar
Yerleşim Durumu
Türkmen Vizyonu
Kurultaylar
İnsan Hakları
Katliamlar
Merkezi Hükümet İhlalleri
KDP İhlalleri
BM Raporları
AB Örgüt Raporları
İnsani Yardım Paketleri
Kültür Sanat
Kültür & Sanat
Yazılar

Kayıt Olun | Giriş Yapın

ITC
Türkmeneli
Irak
Türkiye
Ortadoğu
Dünya
Güncel
Kültür/Sanat
Basın Bildirileri
ITC Başkanı Açıklamaları
ITC T.T. Açıklamaları
Dış Temsilcilikler
Röportajlar

Araştırma & Analiz
Türkiye - ABD Anlık İstihbarat Paylaşımı
Konuk Yazar
Amerika'da Yeni Bir PKK Raporu/Barış Ornarlı
Konuk Yazar
İstanbul Konferansı'nın Ardından/Muharrem Hilmi ÖZEV
Konuk Yazar
Kuzey Irak krizinden İran da eksik kalmıyor-HAZIM MUBİDAYN
Konuk Yazar
Irak'taki Yanlış Stratejiler Ve Türkmen Kardeşlerimizin Geleceği - Ali KÜLEBİ
Konuk Yazar
Musul kavgası hiç bitmedi -AVNİ ÖZGÜREL
Konuk Yazar
Tüm Araştırma & Analizler

Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde

06 Nisan 2005, Çarşamba
*Bu haber **151** defa okunmuştur.*

Bu gün En Çok Okunan Haberler
Dışişleri'nden kovu...
Operasyon görüntüle...
İşte 2. Hava Operas...
Yeni yavru vatan Kü...
Hasan Celal Güzel'd...

Metni Oylayın
% + − %

“ İkinci Abdülhamit'in torunu Cemil Adra, Musul ve Kerkük'te büyük miktarda toprakların halen kendilerine ait olduğunu kanıtlamak için çalışma başlattıklarını söyledi. ”

Selçuk YAŞAR/İSTANBUL

Plevne Fatihi Gazi Osman Paşa'nın ölümünün 105'inci yıldönümü nedeniyle dün düzenlenen anma törenine katılan İkinci Abdülhamit'in torunu Cemil Adra, padişahın yurtdışında bulunan varislerinin, başta Musul ve Kerkük'te olmak üzere birçok ülkedeki büyük miktarda toprakların halen kendilerine ait olduğunu kanıtlamak için çalışma başlattıklarını söyledi.

Fransa'daki Hanedan Vakfı'nın da başkanı olan Adra, ellerinde gizli dışişleri belgeleri de bulunduğunu belirterek, 'Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, Haziran ayında çıkaracağı kitaptaki belgelerle Musul ve Kerkük'teki toprakların kime ait olduğunu tüm dünyaya gösterecek' diye konuştu. İkinci Abdülhamit'in veraset işlemlerinin tamamlanmaması nedeniyle İstanbul'a bu konuyla ilgili belgeleri araştırmaya geldiğini belirten Adra, şöyle konuştu:

'Sürgün edilen Osmanlı hanedanı mensupları tarafından kurulan Hanedan Vakfı'nın başındayım. Yaptığımız araştırmalara göre, sürgünden sonra Abdülhamit'in veraset

JAMIL ADRA CC BY NC ND

işlemleri neticelendirilmediğini gördük. Ellerimizdeki tarihi önemi ve değeri bulunan belgeler ile Musul ve Kerkük başta olmak üzere birçok ülkede halen toprağımızın bulunduğunu öğrendik. Mediha Sultan'ın torunu olan kuzenim Mahmut Sami, hanedana mensup 29 kişiden elde ettiği belgeleri yayına hazırlıyor. Kitapta nerenin kime ait olduğu açıkça anlatılacak.'

En Çok Yorumlanan Haberler

- Müzikli namaz
- Kerkük'te Arap ve Kürt Partileri Anlaştı
- PKK'ya Karşı Somut Adım At
- Türkiye'yi Türkler yönetse böyle mi olur?
- Irak Türkmen Cephesi - Tartışma ve Görüşmeler

En Çok Okunan Haberler

- Hasan Celal Güzel'den İlginç İddia
- Tubitak Teknoloji Ödülü Bir Türkmen'e
- "K. Irak Yönetiminin Yola Getirilmesi için Ekonomik ve Siyasi Baskı Yeterli Olur"
- Peşmergelerin Zulmünden Türkiye'ye Sığındılar
- ABD'den K. Irak'ı İstedik Vermediler

En Çok Oylanan Haberler

- PKK eriyor
- Görüyor Kilitliyor Vuruyor
- CEVABINI ARAYAN SORU
- Amerika ne kazandı
- MGK: Operasyona devam

YORUMLAR geri dön sayfa başı

Yorumunuz :

Yorum yapabilmeniz için üye girişi yapmanız gerekmektedir.

ITC

- Türkmenler'i yok etmek için referandum ertelendi
- Bayram Mesajı
- Acı Kaybımız Yaşar Abdullah'ın Ailesi ITC'de
- MTT Heyeti ITC Başkanlığında
- TİH, ITC Başkanlığında

Türkiye

- Bush, Gül'ü Gecikmeden Ağırlamak İstemiş Yeni
- Mehmetçik, dağları didik didik arıyor Yeni
- 2008 yılı daha güzel olacak Yeni
- Teröre 2007'de Büyük Darbe: 789 Terörist Etkisiz Hale Getirildi Yeni
- Mehmetçik, Küpeli Dağı'nda PKK avında

Güncel

- Eksi 27 derecede yeni yıla merhaba Yeni
- 80 hain kıskaçta
- Irak'la imzalanan terörle mücadele anlaşması meclislerin onayına takıldı
- PKK mezarlığından ilk görüntüler
- 'Kuzey Irak'a yapılan hava harekatı milletimizin yüreğine su serpmiştir'

Türkmeneli

- Kerkük'te 13 Sivil Kaçırıldı
- Türk TIR'larına mayınlı saldırı
- Rice 'referandum saatini' durdurdu
- Barzani ABD'ye Küstü Rice Türkmenler'e Gitti
- KERKÜK; Halkın İradesi Oyunlara Galip Geldi

Dünya

- Osmanlı'yı yanlış tanımışız' özrü...
- Enerjide Oyun Değişiyor
- Barzani'ye gitmeden İngiltere'ye iade
- Bağdat, Şattülarap'ta geri adım attı
- Benazir Butto öldürüldü

Irak

- ABD'li Çavuş Kasten Adam Öldürmeden Yargılanacak Yeni
- Iraklılar, Yeni Yılı Coşkuyla Karşıladı Yeni
- Irak'ta yaralanan şoför evine döndü
- Basra Halkı Saddam Asıldığı için Mutlu
- Saddam Hüseyin Tikrit'te anıldı

887 Aktif Ziyareti,

3182980 Hits

XHTML

Copyright 2008 **ITC**

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2008-12-14: (tr) Ekonomik krizden zengin çıkan bir padişah: II. Abdülhamid, *Hürriyet*

Ekonomik krizden zengin çıkan bir padişah: II. Abdülhamid

14 Aralık 2008

Dünya finans kriziyle yatıp kalkıyoruz. Bayram tatili bitince borsa ve dövizin ne olacağının merakı içindeyiz.

Bu topraklar benzer mali krizi 19'uncu yüzyılın son çeyreğinde de yaşadı. Ve o mali krizi, borsada akıllı oynayarak lehine çeviren bir Osmanlı hanedanı vardı: II. Abdülhamid! Akıl hocası kimdi? Dudak uçuklatacak serveti sadece borsada oynayarak mı kazandı? İşte farklı bir padişah portresi.

'ŞEHZADELİĞİMDE üç-dört ayda bir maaş çıkar, onu da kaime veya metelik para olarak verirlerdi. Ben de koyun ticareti yapardım. Maslak çiftliğinde ekin de ektirirdim, lakin ondan fayda olmazdı. Asıl fayda koyun ticaretindeydi. Senede beş-altı yüz merinos koyun getirirdim. Bunların yavrularını, sütünü, yapağını değerlendirir; kısır olanları kasaplara satardım. Ertesi sene başka sütlü koyunlar satın alırdım. Senede koyun başına bir mecidiye kâr bırakırdı. Bu iş çok kârlıdır. (Boya maddesi) Üstübeç de Venedik'ten gelir, boyacılar kullanır, ben daha ucuza satardım. Herkes benden alırdı. Ondan da istifade ederdim. Diğer şehzadeler borç içindeydiler. Çünkü ticaret bilmezler, çalışıp kazanmazlardı. Kazanmak, iş yapmak da bir hünerdir.'

Şehzadeliği döneminde ticarete başlayıp Osmanlı'nın en zenginlerinden biri olan Sultan II. Abdülhamid'in servetinin kaynağı sadece buğday-koyun-boya ticareti miydi?

Bilinir ki, ticaret ve ekonomiyle yakından ilgilenen ilk Osmanlı padişahıydı. İlgisi sadece ticaretin pratiğiyle de sınırlı değildi. -19. yüzyılın ikinci yarısına damgasını vurmasına rağmen adı gölgede kalmış aydınlardan- Münif Paşa'dan iktisat dersleri aldı.

Ve bir gün...

Danışmanı Rum banker Zarifi

Şehzadeliği dönemiydi.

Osmanlı Devleti yayınladığı "irade-i seniye"yle borçlarını erteleme kararı almıştı. Çünkü hazinesi tamtakırdı.

Bu kötü ekonomiden Dolmabahçe Sarayı da etkilendi.

Şehzade Abdülhamid, zamanında alamadığı maaşını kırdırmak için saraya rahatlıkla girip çıkan, Osmanlı hanedanına borç para bulan Rum banker Yorgo Zarifi (1807-1884) ile tanıştı.

Yorgo Zarifi, kayınpederi Çelebi Dimitraki ile ortak "Zafiropulos&Zarifi" işletmesinin sahibiydi. Galata Borsası'nın en tanınmış isimlerinden biriydi.

Bankerler, Osmanlı Devleti'nin dış ticaret açıklarının kapatılması için gerekli olan yabancı kredileri bulan kişilerdi.

Bir yanda Galata bankerlerinden; G. Tubini, Mihran Düz Bey, Köşeoğlu Agop, J. Lorando, Mısırlı Andon Bey "Credit General Otoman" ile; diğer yanda Zarifi, Baltazzi, Boğos Mısırlıoğlu, Zafiripolos, Oppenheim, S. Sulabch, Kristaki, J. Kamondo "Societe Generale Ottomane" ile Osmanlı Devleti'nin iki kasası durumundaydılar.

Bankerler aynı zamanda Osmanlı hanedanı mensuplarının kişisel ihtiyaçları için de kredi/borç veriyorlardı!

Banker Yorgo Zarifi, sadece Şehzade Abdülhamid ile değil, veliaht Murad ve Padişah Abdülaziz'le de görüşüyordu.

Abdülhamid, kardeşleri arasında en çok Murad'ı seviyordu; onunla sıkça görüşüyordu. Banker Zarifi'yi onun aracılığıyla mı tanımıştı acaba? Bilinmiyor.

Bilindiği gibi Murad, amcası Sultan Abdülaziz'i tahttan indirmek için Midhat Paşa gibi siyasiler, Harp Okulu Komutanı Süleyman Paşa gibi askerler ve yukarıda isimlerini yazdığımız Yorgo Zarifi gibi bankerlerle işbirliği yaptı. Amacına ulaştı ama ruh sağlığı bozulduğu için tahttan indirildi.

Abdülhamid padişah olup fırsatını yakalayınca, amcası Abdülaziz ve çok sevdiği kardeşi Murad'ın başına gelenlerin tüm sorumlularını, -ayak işlerine bakanları bile- cezalandırdı. Ancak nedense Banker Zarifi'ye dokunmadı. Rum banker, Yıldız Mahkemesi'ne bile çıkarılmadı.

Niye acaba? İşin ucunda para vardı:

Abdülhamid'in şehzadeliği döneminde o kadar parası vardı ki cülus bahşişi olarak dağıtılan 60 bin altını kendi cebinden verdi. Servetinin kaynağı 1864 yılında Havyar Han'da faaliyete başlayan kambiyo ve menkul kıymetler borsasında Banker Zarifi aracılığıyla esham (hisse-borç senedi) alıp satmasıydı.

Zarifi, padişahın mali danışmanıydı; zenginleşmesinin aracıydı.

Bu nedenle Abdülhamid, Banker Yorgo Zarifi'ye dokunmadı.

Hatta...

Meclis-i Mebusan'ın 22 Ocak 1878 tarihli oturumunda, Aydın mebusu Hacı Ahmed Efendi bölgesindeki köylülerin palamut gelirlerine -devletten alacaklarına karşılık- el koyan Banker Zarifi'yi şikâyet etti.

Saray bu sözleri hiç duymak istemedi.

Borsa spekülatörü bir padişah

Rum tüccarlarına genellikle "çorbacı" deniyordu.

II. Abdülhamid de bu nedenle Banker Zarifi'ye hep "çorbacı" diye hitap etti.

Ve, "çorbacıdan" sadece finansal kurumların işleyişi hakkında özel bilgiler almakla kalmadı, parasını borsada nasıl değerlendireceği konusunda akıl da danıştı.

O dönemde de sıkça yapılan borsa spekülasyonlarından Banker Zarifi aracılığıyla yararlandı. Örneğin; 1873'ten başlayarak Avrupa'yı etkileyen mali krizden tutun da, Güney Afrika'da bulunan altın madenlerine kadar çeşitli spekülasyonlardan haberdar oldu.

Mabeyn başkâtibi Tahsin Paşa "hatıratı"nda ilişkilerini şöyle yazdı:

"Mösyö Zarifi, Abdülhamid Efendi'nin iskonto ettiği maaşlarını gene kendi nezdindeki hesab-ı carisine kaydeder ve bunlara bir faiz yürüterek, gerek bunun hasılını ve gerek çiftliğinden ve diğer bazı emlak ve akarından aldığı gelirleri

JAMIL ADRA CC BY NC ND

kârlı işlerde kullanırdı. Abdülhamid Efendi'nin, Mösyö Zarifi'yi sık sık kabul ederek her ziyarette kendisiyle para işleri hakkında görüştüğünü ve servetinin idaresini teftiş ve takip ettiğini saray emektarlarından işittiğim gibi bizzat kendisi de bunu anlatır dururdu."

Banker Yorgo Zarifi'nin adını taşıyan torunu Yorgo L. Zarifi'nin "Hatıralarım" adlı kitabında yazdığına göre ailece görüşürlerdi. Örneğin L. Zarifi doğduğunda II. Abdülhamid, Zarifiler'e hediye göndermiş; annesi Froso Zarifi de teşekkür için padişahın analığı Perestu Kadın'ı ziyaret etmişti.

Yine kitaptan öğrendiğimize göre Banker Yorgo Zarifi 27 Mart 1884'te vefat ettiğinde II. Abdülhamid ile arası bozuktu.

Banker Zarifi, 1877-78 savaşı sırasında devlete açtığı kredilerle savaşın finansmanına önemli katkıda bulunmuş fakat açtığı avansların yüksek faizleri ve ağır şartları padişahı bile rahatsız eder boyuta ulaşmıştı. Dargınlığın sebebi bu olabilir miydi? Ya da daha kişisel miydi? Neyse.

Banker Zarifi'nin ölümü aradaki soğukluğu giderdi, II. Abdülhamid banker Zarifi'nin başta eşi Eleni olmak üzere ailesini yemeğe davet etti. İlişkiler düzeldi.

"Bir sabah, Sultan'ın bir emir eri atıyla Galata'ya gelerek acilen babamla konuşmak ister. Babama saraydan beklendiğini iletir. Babam acilen Yıldız Sarayı'na gider. Sultan Hamid onu hemen kabul eder. '12 sene önce' der Sultan, 'Baban beni alacaklılarımın pençesinden kurtardı, borçlarımı ödedi ve mali durumumu düzeltti. Şimdi kardeşim Reşad aynı durumda. Onu bulunduğu çıkmazdan kurtarmanı rica ediyorum.' Babam elinden gelen her şeyi yapacağına söz verir."

Banker Leonida Zarifi elinden geleni yapar, bir iki kez veliaht Reşad ile görüşmeye gider. Son gidişinden bir gün sonra Yıldız Sarayı'na davet edilir. II. Abdülhamid bu kez kızgındır. Sertçe, "Sen benim düşmanlarımla bir olup bana komplo mu kurmaya çalışıyorsun" der! Ardından artık kardeşinin hesaplarıyla ilgilenmemesini emreder.

II. Abdülhamid, bankerlerin amcası Abdülaziz'e ne yaptıklarını iyi biliyordu; banker Yorgo Zarifi'ye güveniyordu ama oğlu Leonida Zarifi'den emin olamamıştı.

Ancak zamanla güvenip onunla da işbirliği yapmayı sürdürdü.

Ve servetine servet katmaya devam etti...

II. Abdülhamid tutumluydu ancak saray harcamaları fazlaydı

II. Abdülhamid'in hep çok tutumlu olduğu yazıldı. Bireysel hayatında padişah belki tutumluydu ancak Yıldız Sarayı'nın harcamaları, diğer imparatorluk saraylarıyla karşılaştırıldığında sonuç şaşırtıcıydı. Rusya'nın harcamaları 34 milyon frank, İngiltere'nin 13.5 milyon frank, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun ise 19.5 milyon franktı. Yıldız Sarayı'nın gideri ise 21 milyon franktı.

II. Abdülhamid'in mirası ne oldu

1908 Temmuz Devrimi olunca II. Abdülhamid, yeni gelen iktidara hoş gözükmek ya da İttihatçıların baskısıyla, 8 Eylül 1908'de bir kısım mal ve gelirlerini devlet hazinesine devretti.

31 Mart (1909) Ayaklanması'nı takiben tahttan indirilen II. Abdülhamid'in tapuya kayıtlı mallarının çok büyük bir kısmı devlet hazinesine geçirildi. Ancak Vahideddin 8 Mart 1920'de çıkardığı bir kararnameyle bu malları (işgalci ülkelerden kaçırmak için mi acaba?) tekrar Hazine-i Hassa'ya iade etti. Böylece II. Abdülhamid'in ailesine miras hakkı doğdu. Ancak işgal güçleri, Sevr Antlaşması'yla (madde 240) bu mallara el koydu.

II. Abdülhamid'in mirası Lozan Antlaşması'nın da gündemine geldi. Tam manasıyla çözülemedi. Öncelikli mesele, gayrimenkullerin bir bölümü Türkiye sınırları içinde değildi; artık o topraklar işgal edilip koparılmıştı. II. Abdülhamid'in ailesi yurtdışında bu topraklar, çiftlikler, petrol kuyuları vs. için dava açsalar da hiçbirini kazanamadılar. Almanya İmparatoru Wilhelm'in şahsi servetini iade edenler, nedense aynı hukuki hakkı II. Abdülhamid'in várislerine göstermediler!

3 Mart 1924'te Osmanlı hanedanı yurtdışına çıkarılınca padişahların tapuya kayıtlı tüm mal varlığına el konuldu. II. Abdülhamid'in várislerinden Bedri Felek, Müşfika Hanım ve daha sonra Müşfika Kayasoy ile Emsalinur Hanım çeşitli girişimlerde bulunsalar da istediklerini alamadılar.

Bu arada meseleyi çözeceğini belirtip devreye giren diş hekimi Sami Günzberg gibi hanedana yakın bazı "iş bitiriciler", mirasçılardan hayli para kopardılar.

Daha sonraki yıllarda hanedan mensuplarının yurda girişleriyle ilgili yasalar değiştikçe buna paralel miras davaları açıldı ama bunlardan da bir sonuç çıkmadı.

Son olarak üç yıl önce, II. Abdülhamid'in Fransa'da yaşayan torunu Cemil Adra dava açtı. Hukukçular, "Bugünkü yasalarımıza göre zor" deyip torun Adra'ya AİHM'ye gitmesini salık verdiler.

Yani sizin anlayacağınız, ölümünün 90'ıncı yılında II. Abdülhamid'in mirası hálá tartışma konusuydu.

Liberal ekonomiden yanaydı

ABDÜLHAMİD iktidara geldiğinde Banker Yorgo Zarifi artık 70 yaşına gelmişti. Ancak dinçti. Padişah'ın en çok huzura kabul ettiği banker olmakla kalmamış, en çok görüştüğü kişi olmuştu.

Abdülhamid tüm mali bilgisini bu ünlü bankere borçluydu.

Ve banker Yorgo Zarifi sayesinde Galata liberalizminden etkilendi; ekonomik liberalizmden yana oldu.

II. Abdülhamid ekonomide öyle bir liberalizmden yanaydı ki, Mekteb-i Mülkiye'de iktisat derslerinin programını bizzat kendisi belirliyordu. Osmanlı'da liberalizmin öncüleri; Sakızlı Ohannes Paşa'nın "İlm-i Servet" ve idadilerde okutulan Mehmet Cavit'in "İlm-i İktisat" favori kitaplarıydı.

Öğrencilerin ticaretle ilgilenmelerini çok arzuluyordu.

Osmanlı insanının ticaretle ilgilenmemesine kızıyordu:

"Avarelik her sınıf halkımızda öyle kökleşmiş, öyle bir tabiat haline gelmiştir ki, haklı olarak bütün felaketlerimizin sebebi olduğu ifade edilebilir" diyordu.

Ama kendisinin kişisel kuruntuları-kuşkuları gelişmenin önündeki en büyük engeldi. Döneminde elektrik, telefon, uçak gibi teknolojik gelişmelere; anonim şirket, ticaret borsası gibi kapitalist gelişme potansiyellerine soğuk baktı. Anonim şirketleri, ülke gelişmesinin değil padişaha karşı menfi düşüncelerin geliştirileceği yerler olarak gördü.

Özelleştirme taraftarı

Liberal II. Abdülhamid döneminde kamu yatırımları çok sınırlı düzeyde kaldı. Padişah "özelleştirme" taraftarıydı:

İlginçtir, 1843'te açılan ve ipekli dokuma üretimi yapan - halı desenleriyle bizzat ilgilendiği- Hereke Fabrikası'nı "özelleştirdi" ve kendi satın aldı!

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Keza, Musul'daki petrol yataklarını da "özelleştirdi" ve servetine kattı.

Örnekler epey artırılabilir; peki bunlar II. Abdülhamid'in özel girişimci olduğuyla açıklanabilir miydi?

Bu konuda çeşitli görüşler var:

Devletin önemli gelirlerine el koyan Düyun-ı Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi karşısına, padişahların şahsi gelirleri ve mallarıyla ilgilenen Hazine-i Hassa'yı çıkarmak istediği gibi romantik yaklaşımlar olduğu kadar; II. Abdülhamid'in psikolojik olarak "özel biriktirici" bir ruh haline sahip olduğunu söyleyenler de var.

Bu ikinci görüşü ileri sürenler, II. Abdülhamid'in (sadece Türkiye sınırlarında 10.200 parça) gayrimenkul varlığının başka türlü açıklanamayacağını belirtiyorlar.

Ayrıca, II. Abdülhamid'in "özel girişimci" olmayacağını söyleyenler, aldığı petrol kuyuları, fabrikalar ve çiftliklerin üretim tekniklerini hiç yenilemediğini, bu nedenle üretimin yıldan yıla düşmesini örnek gösteriyorlar.

II. Abdülhamid, banker Zarifi'den kötü huylar kapmış mıydı?

Servetini ülke ekonomisinde değerlendirmek yerine, büyük ölçüde Avrupa bankalarında ve yabancı sermaye piyasa spekülasyonlarında değerlendirmesi şaşırtıcıydı.

Şaşırtıcı olmasının bir nedeni de, ekonomi dersleri aldığı Münif Paşa'ya yazdığı bir mektubunda dile getirdikleriydi. Mektubunda amcası Abdülaziz döneminde zenginleşen bürokratların, paralarını yurtdışı bankalarına yatırmalarını ağır dille eleştiriyordu!

Parası Deutsche Bank'taydı

Oysa kendisinin Deutsche Bank, Barclay Bank, Credit-Lyonnaise gibi Avrupa bankalarında hesabı vardı!

Vasfi Şenözen, II. Abdülhamid'in zenginliğinin haksız ve gayrimeşru olduğunu "Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlaki" kitabında uzun uzun anlatıyor.

"Paran var mı derdin var" sözünü doğrular gibi II. Abdülhamid'in serveti uzun yıllar Türkiye gündeminden düşmedi.

II. Abdülhamid tahtan indirildi; vefat etti; ailesi yurtdışına sürüldü; ama onun miras davası uzun yıllar sürdü gitti.

Mallarının bir bölümü

II. Abdülhamid'in mirasçılarının Türkiye'de dava ettikleri gayrimenkullerden bazıları şunlardır:

- İstanbul Sultanhamamı'ndaki İzmirli Hanı.
- İstanbul Direklerarası'nda Letafet Apartmanı.
- İstanbul Gedikpaşa'daki tiyatro arsası.
- Eyüp Kopçageçidi'ndeki 21 dönüm tarla.
- Eyüp'te 18 dönümlük Bahariye Kışlası.
- Kâğıthane'de 20 dönüm arazi.
- Kâğıthane'de Silahtarağa çiftliği.
- Bakırköy'de 70 dönüm arazi.
- Bakırköy Veliefendi çayırı.
- Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan.
- Küçükçekmece'de Burunsuz Mandıra Çiftliği, mera ve çayırları.
- Nişantaşı'nda A Celalettin Paşa Konağı, Kamil Paşa Konağı.
- Teşvikiye'de bir dönüm arsa.
- Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ, Ihlamur'da 3 dönüm arsa.
- İstanbul Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası.
- Arnavutköy Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı.
- Ortaköy'de Dalyan Mahallesi ve Ali Saip Paşa Yalısı ile müştemilatı.
- Kuruçeşme önündeki (Galatasaray) ada.
- Kartal Soğanlık Köyü'nde köşk ve 3 dönüm arazisi.
- Kartal'da Alemdağı Çiftliği, Çakmak Çiftliği ve 21 parça tarla.
- Paşabahçe İrcirli Köyü'nde 40 dönüm arazi ve şişe fabrikası.
- Beykoz'da 40 dönüm bostan, üç bahçe, 6 tarla, 2 çayır, 3 arsa, 1 bağ, 1 dükkân ve yalısıyla Tokat Çiftliği, Yalnız Servi Çiftliği.
- Beykoz'da Abraham Paşa'dan alınan 38 dönüm arazi ve üzerindeki müştemilat ve teferruatıyla çiftlikler.
- Fenerbahçe'de tarla, çayır, kahvehane.
- İzmit'te 3 dönüm bahçe, İzmit Çiftliği.
- Geyve'de 26 dönüm Balabal Çiftliği.
- Şişli'de İzzet Paşa Çiftliği.
- Çatalca ve Çekmece'de; Filifos Çiftliği, Kaparya Çiftliği, Safra Çiftliği, Kılıçali Sagır Çiftliği, Silivri Çiftliği, Bosna Çiftliği, Sazlı Bosna Çiftliği, Haraççı Çiftliği, Papas Bergos Çiftliği, İzzettin Çiftliği, Tozalak Çiftliği ve Yahya Bey Kışlası.
- Yalova 11 odalı han, hamam, 17 odalı otel, 7 odalı misafirhane, dükkân, fırın, 2500 dönüm orman.
- Mihalıç'ta; Çeribaşı Çiftliği, Melda Çiftliği, Cambaz Çiftliği, Ekmekçibaşı Çiftliği, Kayseri Çiftliği, Orta Çiftliği, Keçifdere Çiftliği, İskele Çiftliği, Kızıllar Köyü'nde 24 parça gayrimenkul, Akköprü Köyü'nde 280 dönümlük Paris Bey arazisi, yine aynı köyde 308 dönümlük Hızır Bey arazisi.
- Burdur Ağlasun'da Çeltikçi Çiftliği.
- İzmir'de Hayrettin Çiftliği.
- Tire'de Meşhet Çiftliği.
- Akhisar'da Rahime Çiftliği.
- Nazilli'de 7 bin dönüm arazisiyle Bilare çiftliği.
- Keşan'da Türkmen Çiftliği.
- Babaeski'de Keçili merası.
- Havza'da Pavli Köyü arazisi vs. vs. vs.

Yalçın (Soner). "Ekonomik krizden zengin çıkan bir padişah: II. Abdülhamid". Hürriyet, 14 Aralık 2008 (14.12.2008). URL : https://www.hurriyet.com.tr/ekonomik-krizden-zengin-cikan-bir-padisah-ii-abdulhamid-10563262

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Ekonomik krizden zengin çıkan bir padişah: II. Abdülhamid

hurriyet.com.tr/ekonomik-krizden-zengin-cikan-bir-padisah-ii-abdulhamid-10563262

Dünya finans kriziyle yatıp kalkıyoruz. Bayram tatili bitince borsa ve dövizin ne olacağının merakı içindeyiz.

Bu topraklar benzer mali krizi 19'uncu yüzyılın son çeyreğinde de yaşadı. Ve o mali krizi, borsada akıllı oynayarak lehine çeviren bir Osmanlı hanedanı vardı: II. Abdülhamid! Akıl hocası kimdi? Dudak uçuklatacak serveti sadece borsada oynayarak mı kazandı? İşte farklı bir padişah portresi.

'ŞEHZADELİĞİMDE üç-dört ayda bir maaş çıkar, onu da kaime veya metelik para olarak verirlerdi. Ben de koyun ticareti yapardım. Maslak çiftliğinde ekin de ektirirdim, lakin ondan fayda olmazdı. Asıl fayda koyun ticaretindeydi. Senede beş-altı yüz merinos koyun getirirdim. Bunların yavrularını, sütünü, yapağını değerlendirir; kısır olanları kasaplara satardım. Ertesi sene başka sütlü koyunlar satın alırdım. Senede koyun başına bir mecidiye kár bırakırdı. Bu iş çok kárlıdır. (Boya maddesi) Üstübeç de Venedik'ten gelir, boyacılar kullanır, ben daha ucuza satardım. Herkes benden alırdı. Ondan da istifade ederdim. Diğer şehzadeler borç içindeydiler. Çünkü ticaret bilmezler, çalışıp kazanmazlardı. Kazanmak, iş yapmak da bir hünerdir.'

Şehzadeliği döneminde ticarete başlayıp Osmanlı'nın en zenginlerinden biri olan Sultan **II. Abdülhamid'**in servetinin kaynağı sadece buğday-koyun-boya ticareti miydi?

Bilinir ki, ticaret ve ekonomiyle yakından ilgilenen ilk Osmanlı padişahıydı. İlgisi sadece ticaretin pratiğiyle de sınırlı değildi. -19. yüzyılın ikinci yarısına damgasını vurmasına rağmen adı gölgede kalmış aydınlardan- **Münif Paşa'**dan iktisat dersleri aldı.

Ve bir gün...

Danışmanı Rum banker Zarifi

Şehzadeliği dönemiydi.

Osmanlı Devleti yayınladığı **"irade-i seniye"**yle borçlarını erteleme kararı almıştı. Çünkü hazinesi tamtakırdı.

Bu kötü ekonomiden Dolmabahçe Sarayı da etkilendi.

Şehzade **Abdülhamid,** zamanında alamadığı maaşını kırdırmak için saraya rahatlıkla girip çıkan, Osmanlı hanedanına borç para bulan Rum banker **Yorgo Zarifi** (1807-1884) ile tanıştı.

Yorgo Zarifi, kayınpederi **Çelebi Dimitraki** ile ortak **"Zafiropulos&Zarifi"** işletmesinin sahibiydi. Galata Borsası'nın en tanınmış isimlerinden biriydi.

Bankerler, Osmanlı Devleti'nin dış ticaret açıklarının kapatılması için gerekli olan yabancı kredileri bulan kişilerdi.

Bir yanda Galata bankerlerinden; **G. Tubini, Mihran Düz Bey, Köşeoğlu Agop, J. Lorando, Mısırlı Andon Bey "Credit General Otoman"** ile; diğer yanda **Zarifi, Baltazzi, Boğos Mısırlıoğlu, Zafiripolos, Oppenheim, S. Sulabch, Kristaki, J. Kamondo "Societe Generale Ottomane"** ile Osmanlı Devleti'nin iki kasası

JAMIL ADRA CC BY NC ND

durumundaydılar.

Bankerler aynı zamanda Osmanlı hanedanı mensuplarının kişisel ihtiyaçları için de kredi/borç veriyorlardı!

Banker **Yorgo Zarifi,** sadece Şehzade **Abdülhamid** ile değil, veliaht **Murad** ve Padişah **Abdülaziz'**le de görüşüyordu.

Abdülhamid, kardeşleri arasında en çok **Murad'**ı seviyordu; onunla sıkça görüşüyordu. Banker **Zarifi'**yi onun aracılığıyla mı tanımıştı acaba? Bilinmiyor.

Bilindiği gibi **Murad,** amcası Sultan **Abdülaziz'**i tahttan indirmek için **Midhat Paşa** gibi siyasiler, Harp Okulu Komutanı **Süleyman Paşa** gibi askerler ve yukarıda isimlerini yazdığımız **Yorgo Zarifi** gibi bankerlerle işbirliği yaptı. Amacına ulaştı ama ruh sağlığı bozulduğu için tahttan indirildi.

Abdülhamid padişah olup fırsatını yakalayınca, amcası **Abdülaziz** ve çok sevdiği kardeşi **Murad'**ın başına gelenlerin tüm sorumlularını, -ayak işlerine bakanları bile- cezalandırdı. Ancak nedense Banker **Zarifi'**ye dokunmadı. Rum banker, Yıldız Mahkemesi'ne bile çıkarılmadı.

Niye acaba? İşin ucunda para vardı:

Abdülhamid'inşehzadeliği döneminde o kadar parası vardı ki cülus bahşişi olarak dağıtılan 60 bin altını kendi cebinden verdi. Servetinin kaynağı 1864 yılında Havyar Han'da faaliyete başlayan kambiyo ve menkul kıymetler borsasında Banker **Zarifi** aracılığıyla esham (hisse-borç senedi) alıp satmasıydı.

Zarifi, padişahın mali danışmanıydı; zenginleşmesinin aracıydı.

Bu nedenle **Abdülhamid,** Banker **Yorgo Zarifi'**ye dokunmadı.

Hatta...

Meclis-i Mebusan'ın 22 Ocak 1878 tarihli oturumunda, Aydın mebusu Hacı **Ahmed Efendi** bölgesindeki köylülerin palamut gelirlerine -devletten alacaklarına karşılık- el koyan Banker **Zarifi'**yi şikâyet etti.

Saray bu sözleri hiç duymak istemedi.

Borsa spekülatörü bir padişah

Rum tüccarlarına genellikle **"çorbacı"** deniyordu.

II. Abdülhamid de bu nedenle Banker **Zarifi'**ye hep **"çorbacı"** diye hitap etti.

Ve, **"çorbacıdan"** sadece finansal kurumların işleyişi hakkında özel bilgiler almakla kalmadı, parasını borsada nasıl değerlendireceği konusunda akıl da danıştı.

O dönemde de sıkça yapılan borsa spekülasyonlarından Banker **Zarifi** aracılığıyla yararlandı. Örneğin; 1873'ten başlayarak Avrupa'yı etkileyen mali krizden tutun da, Güney Afrika'da bulunan altın madenlerine kadar çeşitli spekülasyonlardan haberdar oldu.

Mabeyn başkâtibi **Tahsin Paşa "hatıratı"**nda ilişkilerini şöyle yazdı:

"Mösyö Zarifi, Abdülhamid Efendi'nin iskonto ettiği maaşlarını gene kendi nezdindeki hesab-ı carisine kaydeder ve bunlara bir faiz yürüterek, gerek bunun hasılını ve gerek çiftliğinden ve diğer bazı emlak ve akarından aldığı gelirleri kârlı işlerde kullanırdı. Abdülhamid Efendi'nin, Mösyö Zarifi'yi sık sık kabul ederek her ziyarette kendisiyle para işleri hakkında görüştüğünü ve servetinin idaresini teftiş ve takip ettiğini saray emektarlarından işittiğim gibi bizzat kendisi de bunu anlatır dururdu."

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Banker **Yorgo Zarifi'**nin adını taşıyan torunu **Yorgo L. Zarifi'**nin **"Hatıralarım"** adlı kitabında yazdığına göre ailece görüşürlerdi. Örneğin **L. Zarifi** doğduğunda **II. Abdülhamid, Zarifiler'**e hediye göndermiş; annesi **Froso Zarifi** de teşekkür için padişahın analığı **Perestu** Kadın'ı ziyaret etmişti.

Yine kitaptan öğrendiğimize göre Banker **Yorgo Zarifi** 27 Mart 1884'te vefat ettiğinde **II. Abdülhamid** ile arası bozuktu.

Banker **Zarifi,** 1877-78 savaşı sırasında devlete açtığı kredilerle savaşın finansmanına önemli katkıda bulunmuş fakat açtığı avansların yüksek faizleri ve ağır şartları padişahı bile rahatsız eder boyuta ulaşmıştı. Dargınlığın sebebi bu olabilir miydi? Ya da daha kişisel miydi? Neyse.

Banker **Zarifi'**nin ölümü aradaki soğukluğu giderdi, **II. Abdülhamid** banker **Zarifi'**nin başta eşi **Eleni** olmak üzere ailesini yemeğe davet etti. İlişkiler düzeldi.

"Bir sabah, Sultan'ın bir emir eri atıyla Galata'ya gelerek acilen babamla konuşmak ister. Babama saraydan beklendiğini iletir. Babam acilen Yıldız Sarayı'na gider. Sultan Hamid onu hemen kabul eder. '12 sene önce' der Sultan, 'Baban beni alacaklılarımın pençesinden kurtardı, borçlarımı ödedi ve mali durumumu düzeltti. Şimdi kardeşim Reşad aynı durumda. Onu bulunduğu çıkmazdan kurtarmanı rica ediyorum.' Babam elinden gelen her şeyi yapacağına söz verir."

Banker **Leonida Zarifi** elinden geleni yapar, bir iki kez veliaht **Reşad** ile görüşmeye gider. Son gidişinden bir gün sonra Yıldız Sarayı'na davet edilir. **II. Abdülhamid** bu kez kızgındır. Sertçe, **"Sen benim düşmanlarımla bir olup bana komplo mu kurmaya çalışıyorsun"** der! Ardından artık kardeşinin hesaplarıyla ilgilenmemesini emreder.

II. Abdülhamid, bankerlerin amcası **Abdülaziz'**e ne yaptıklarını iyi biliyordu; banker **Yorgo Zarifi'**ye güveniyordu ama oğlu **Leonida Zarifi'**den emin olamamıştı.

Ancak zamanla güvenip onunla da işbirliği yapmayı sürdürdü.

Ve servetine servet katmaya devam etti...

II. Abdülhamid tutumluydu ancak saray harcamaları fazlaydı

II. Abdülhamid'in hep çok tutumlu olduğu yazıldı. Bireysel hayatında padişah belki tutumluydu ancak Yıldız Sarayı'nın harcamaları, diğer imparatorluk saraylarıyla karşılaştırıldığında sonuç şaşırtıcıydı. Rusya'nın harcamaları 34 milyon frank, İngiltere'nin 13.5 milyon frank, Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'nun ise 19.5 milyon franktı. Yıldız Sarayı'nın gideri ise 21 milyon franktı.

II. Abdülhamid'in mirası ne oldu

1908 Temmuz Devrimi olunca **II. Abdülhamid,** yeni gelen iktidara hoş gözükmek ya da İttihatçıların baskısıyla, 8 Eylül 1908'de bir kısım mal ve gelirlerini devlet hazinesine devretti.

31 Mart (1909) Ayaklanması'nı takiben tahttan indirilen **II. Abdülhamid'**in tapuya kayıtlı mallarının çok büyük bir kısmı devlet hazinesine geçirildi. Ancak **Vahideddin** 8 Mart 1920'de çıkardığı bir kararnameyle bu malları (işgalci ülkelerden kaçırmak için mi acaba?) tekrar Hazine-i Hassa'ya iade etti. Böylece **II. Abdülhamid'**in ailesine miras hakkı doğdu. Ancak işgal güçleri, Sevr Antlaşması'yla (madde 240) bu mallara el koydu.

II. Abdülhamid'in mirası Lozan Antlaşması'nın da gündemine geldi. Tam manasıyla çözülemedi. Öncelikli mesele, gayrimenkullerin bir bölümü Türkiye sınırları içinde değildi; artık o topraklar işgal edilip koparılmıştı. **II. Abdülhamid'**in ailesi yurtdışında bu topraklar, çiftlikler, petrol kuyuları vs. için dava açsalar da hiçbirini kazanamadılar. Almanya İmparatoru **Wilhelm'**in şahsi servetini iade edenler, nedense aynı hukuki hakkı **II. Abdülhamid'**in várislerine göstermediler!

JAMIL ADRA CC BY NC ND

3 Mart 1924'te Osmanlı hanedanı yurtdışına çıkarılınca padişahların tapuya kayıtlı tüm mal varlığına el konuldu. **II. Abdülhamid'**in várislerinden **Bedri Felek, Müşfika** Hanım ve daha sonra **Müşfika Kayasoy** ile **Emsalinur** Hanım çeşitli girişimlerde bulunsalar da istediklerini alamadılar.

Bu arada meseleyi çözeceğini belirtip devreye giren diş hekimi **Sami Günzberg** gibi hanedana yakın bazı **"iş bitiriciler",** mirasçılardan hayli para kopardılar.

Daha sonraki yıllarda hanedan mensuplarının yurda girişleriyle ilgili yasalar değiştikçe buna paralel miras davaları açıldı ama bunlardan da bir sonuç çıkmadı.

Son olarak üç yıl önce, **II. Abdülhamid'**in Fransa'da yaşayan torunu **Cemil Adra** dava açtı. Hukukçular, **"Bugünkü yasalarımıza göre zor"** deyip torun Adra'ya AİHM'ye gitmesini salık verdiler.

Yani sizin anlayacağınız, ölümünün 90'ıncı yılında **II. Abdülhamid'**in mirası hálá tartışma konusuydu.

Liberal ekonomiden yanaydı

ABDÜLHAMİD iktidara geldiğinde Banker **Yorgo Zarifi** artık 70 yaşına gelmişti. Ancak dinçti. Padişah'ın en çok huzura kabul ettiği banker olmakla kalmamış, en çok görüştüğü kişi olmuştu.

Abdülhamid tüm mali bilgisini bu ünlü bankere borçluydu.

Ve banker **Yorgo Zarifi** sayesinde Galata liberalizminden etkilendi; ekonomik liberalizmden yana oldu.

II. Abdülhamid ekonomide öyle bir liberalizmden yanaydı ki, Mekteb-i Mülkiye'de iktisat derslerinin programını bizzat kendisi belirliyordu. Osmanlı'da liberalizmin öncüleri; Sakızlı **Ohannes Paşa'**nın **"İlm-i Servet"** ve idadilerde okutulan **Mehmet Cavit'**in **"İlm-i İktisat"** favori kitaplarıydı.

Öğrencilerin ticaretle ilgilenmelerini çok arzuluyordu.

Osmanlı insanının ticaretle ilgilenmemesine kızıyordu:

"Avarelik her sınıf halkımızda öyle kökleşmiş, öyle bir tabiat haline gelmiştir ki, haklı olarak bütün felaketlerimizin sebebi olduğu ifade edilebilir" diyordu.

Ama kendisinin kişisel kuruntuları-kuşkuları gelişmenin önündeki en büyük engeldi. Döneminde elektrik, telefon, uçak gibi teknolojik gelişmelere; anonim şirket, ticaret borsası gibi kapitalist gelişme potansiyellerine soğuk baktı. Anonim şirketleri, ülke gelişmesinin değil padişaha karşı menfi düşüncelerin geliştirileceği yerler olarak gördü.

Özelleştirme taraftarı

Liberal **II. Abdülhamid** döneminde kamu yatırımları çok sınırlı düzeyde kaldı. Padişah **"özelleştirme"** taraftarıydı:

İlginçtir, 1843'te açılan ve ipekli dokuma üretimi yapan -halı desenleriyle bizzat ilgilendiği- Hereke Fabrikası'nı **"özelleştirdi"** ve kendi satın aldı!

Keza, Musul'daki petrol yataklarını da **"özelleştirdi"** ve servetine kattı.

Örnekler epey artırılabilir; peki bunlar **II. Abdülhamid'**in özel girişimci olduğuyla açıklanabilir miydi?

Bu konuda çeşitli görüşler var:

Devletin önemli gelirlerine el koyan Düyun-ı Umumiye (Genel Borçlar) İdaresi karşısına, padişahların şahsi gelirleri ve mallarıyla ilgilenen Hazine-i Hassa'yı çıkarmak istediği gibi romantik yaklaşımlar olduğu kadar; **II. Abdülhamid'**in psikolojik olarak **"özel biriktirici"** bir ruh haline sahip olduğunu söyleyenler de var.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Bu ikinci görüşü ileri sürenler, **II. Abdülhamid'**in (sadece Türkiye sınırlarında 10.200 parça) gayrimenkul varlığının başka türlü açıklanamayacağını belirtiyorlar.

Ayrıca, **II. Abdülhamid'**in **"özel girişimci"** olmayacağını söyleyenler, aldığı petrol kuyuları, fabrikalar ve çiftliklerin üretim tekniklerini hiç yenilemediğini, bu nedenle üretimin yıldan yıla düşmesini örnek gösteriyorlar.

II. Abdülhamid, banker **Zarifi'**den kötü huylar kapmış mıydı?

Servetini ülke ekonomisinde değerlendirmek yerine, büyük ölçüde Avrupa bankalarında ve yabancı sermaye piyasa spekülasyonlarında değerlendirmesi şaşırtıcıydı.

Şaşırtıcı olmasının bir nedeni de, ekonomi dersleri aldığı **Münif Paşa'**ya yazdığı bir mektubunda dile getirdikleriydi. Mektubunda amcası **Abdülaziz** döneminde zenginleşen bürokratların, paralarını yurtdışı bankalarına yatırmalarını ağır dille eleştiriyordu!

Parası Deutsche Bank'taydı

Oysa kendisinin Deutsche Bank, Barclay Bank, Credit-Lyonnaise gibi Avrupa bankalarında hesabı vardı!

Vasfi Şenözen, II. Abdülhamid'in zenginliğinin haksız ve gayrimeşru olduğunu **"Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlaki"** kitabında uzun uzun anlatıyor.

"Paran var mı derdin var" sözünü doğrular gibi **II. Abdülhamid'**in serveti uzun yıllar Türkiye gündeminden düşmedi.

II. Abdülhamid tahtan indirildi; vefat etti; ailesi yurtdışına sürüldü; ama onun miras davası uzun yıllar sürdü gitti.

Mallarının bir bölümü

II. Abdülhamid'in mirasçılarının Türkiye'de dava ettikleri gayrimenkullerden bazıları şunlardır:

İstanbul Sultanhamamı'ndaki İzmirli Hanı.

İstanbul Direklerarası'nda Letafet Apartmanı.

İstanbul Gedikpaşa'daki tiyatro arsası.

Eyüp Kopçageçidi'ndeki 21 dönüm tarla.

Eyüp'te 18 dönümlük Bahariye Kışlası.

Kâğıthane'de 20 dönüm arazi.

Kâğıthane'de Silahtarağa çiftliği.

Bakırköy'de 70 dönüm arazi.

Bakırköy Veliefendi çayırı.

Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan.

Küçükçekmece'de Burunsuz Mandıra Çiftliği, mera ve çayırları.

Nişantaşı'nda A Celalettin Paşa Konağı, Kamil Paşa Konağı.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Teşvikiye'de bir dönüm arsa.

Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ, Ihlamur'da 3 dönüm arsa.

İstanbul Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası.

Arnavutköy Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı.

Ortaköy'de Dalyan Mahallesi ve Ali Saip Paşa Yalısı ile müştemilatı.

Kuruçeşme önündeki (Galatasaray) ada.

Kartal Soğanlık Köyü'nde köşk ve 3 dönüm arazisi.

Kartal'da Alemdağı Çiftliği, Çakmak Çiftliği ve 21 parça tarla.

Paşabahçe İrcirli Köyü'nde 40 dönüm arazi ve şişe fabrikası.

Beykoz'da 40 dönüm bostan, üç bahçe, 6 tarla, 2 çayır, 3 arsa, 1 bağ, 1 dükkán ve yalısıyla Tokat Çiftliği, Yalnız Servi Çiftliği.

Beykoz'da Abraham Paşa'dan alınan 38 dönüm arazi ve üzerindeki müştemilat ve teferruatıyla çiftlikler.

Fenerbahçe'de tarla, çayır, kahvehane.

İzmit'te 3 dönüm bahçe, İzmit Çiftliği.

Geyve'de 26 dönüm Balabal Çiftliği.

Şişli'de İzzet Paşa Çiftliği.

Çatalca ve Çekmece'de; Filifos Çiftliği, Kaparya Çiftliği, Safra Çiftliği, Kılıçali Sagır Çiftliği, Silivri Çiftliği, Bosna Çiftliği, Sazlı Bosna Çiftliği, Haraççı Çiftliği, Papas Bergos Çiftliği, İzzettin Çiftliği, Tozalak Çiftliği ve Yahya Bey Kışlası.

Yalova 11 odalı han, hamam, 17 odalı otel, 7 odalı misafirhane, dükkán, fırın, 2500 dönüm orman.

Mihalıç'ta; Çeribaşı Çiftliği, Melda Çiftliği, Cambaz Çiftliği, Ekmekçibaşı Çiftliği, Kayseri Çiftliği, Orta Çiftliği, Keçifdere Çiftliği, İskele Çiftliği, Kızıllar Köyü'nde 24 parça gayrimenkul, Akköprü Köyü'nde 280 dönümlük Paris Bey arazisi, yine aynı köyde 308 dönümlük Hızır Bey arazisi.

Burdur Ağlasun'da Çeltikçi Çiftliği.

İzmir'de Hayrettin Çiftliği.

Tire'de Meşhet Çiftliği.

Akhisar'da Rahime Çiftliği.

Nazilli'de 7 bin dönüm arazisiyle Bilare çiftliği.

Keşan'da Türkmen Çiftliği.

Babaeski'de Keçili merası.

Havza'da Pavli Köyü arazisi vs. vs. vs.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2009-02-01: (tr) Abdülhamidin petrol öngörüsü, *InternetHaber*

Abdülhamidin petrol öngörüsü

HABER / KÜLTÜR VE SANAT
Eklenme Tarihi: 01.02.2009 11:03

İlginç bir osmanlı gerçeği daha su yüzüne çıktı

Osmanlı İmparatorluğu son dönemlerini yaşamaktadır; hem ekonomik olarak hem de toprak bütünlüğü açısından sıkıntılıdır. Bu ortamda işi şansa bırakmak istemeyen Sultan 2. Abdülhamid, Musul, Kerkük ve Bağdat başta olmak üzere ülkedeki petrol yataklarını özel mülkü haline getirir. Bu şekilde, petrol kaynaklarını korumaya alır. Daha sonra araştırmalar yaptırarak bölgenin bir petrol haritasını çıkartır.

Petrolün hâmisi Sultan Abdülhamid

Bir petrol kuyusu açmak için yüzlerce metre yerin altına inmek gerekiyor, hatta bu derinlik bazen bin metreleri buluyor. Durum böyleyken bundan yüz yıl önce 'petrol gölleri' denebilecek kadar yüzeyde petrol kuyuları bulunuyormuş. Bunu Sultan 2. Abdülhamid dönemine ilişkin yapılan araştırmalardan öğreniyoruz. Bundan daha önemlisi ise, "**Osmanlı petrolün ne olduğunu bilmiyordu, bu yüzden zengin petrol yataklarının yer aldığı toprakları Batılı güçlere kaptırdı**." yönündeki iddiayı tamamen çürütecek bir bilgi.

Çünkü, bu bölgelere özel bir önem veren 2. Abdülhamid, Musul-Kerkük ve Bağdat'taki petrol yataklarının haritasını çıkarmış ve üzerine işletmeler kurmuştu. Onun bölgeyi korumak için bulduğu zekice yöntem ise bu toprakları özel mülk haline getirmesiydi. 1880 yılından başlayarak, tüm petrol yataklarını kişisel mülküne katan padişah, ancak 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte bunları Hazine'ye devreder. Doç. Dr. Arzu Terzi'nin hazırladığı, **'Bağdat-Musul'da Abdülhamid'in mirası Petrol ve Arazi'** isimli çalışmada bu haritalar ilk kez yer alıyor. Timaş Yayınları tarafından çıkarılan kitapta, bu bölgedeki yataklar ve işletmelere ait pek çok fotoğraf da bulunuyor.

Düveli muazzama olarak anılan dönemin büyük güçlerinin Bağdat-Musul bölgesindeki petrole ilgisinin artmaya başlamasıyla, bölgedeki zengin petrol yataklarını içine alan önemli arazi parçalarının Osmanlı tarihinde ilk kez bir padişahın, Sultan 2. Abdülhamid'in şahsi mülkü haline getirilmesi aynı döneme denk gelir. Osmanlı hem maliyesi hem de toprak bütünlüğü açısından sıkıntılı günler yaşamaktadır.

Ekonomik olarak dışa bağımlıdır ve girdiği savaşlarla da toprak kaybına uğramaktadır. Musul ve Bağdat'taki yer altı ve yer üstü zenginliklerinin önemine vâkıf olan ve bu toprakların siyasi önemini de göz ölüne alan Padişah 2. Abdülhamid işte bu sebeple bölgedeki petrol yataklarının korunması için özel bir çare arar. Bu toprakların hem toprak kaybından hem de yabancılara tanınan işletme imtiyazlarından etkilenmemesi lazımdır.

Bunun için en ideal çözümü de, bu toprakları özel mülkü arasına katmakta. Bunu, 29 Nisan 1888 tarihli bir emlak-ı hümayun defterinden öğreniyoruz. Bu defterde 1880-81 yıllarından itibaren düzenlenmiş olan belgeler yer alıyor. Yine bu deftere göre, padişahın Osmanlı tahtında bulunduğu süre içinde emlak-ı hümayununa dahil edilen arazilerin yüzde 44'lük kısmı Bağdat ve Musul vilayetlerinde bulunuyor. Bu arazi, 17 milyon 770 bin 363 dönümü Musul vilayetinde, 6 milyon 235 bin 160 dönümü ise Bağdat vilayetinde olmak üzere toplam 24 milyon 5 bin 528 dönüm olarak belirleniyor.

Hem iç hem dış politika

Padişah'ın Musul ve Bağdat'taki zengin arazileri özel mülkü haline getirmesiyle, pek çok ülkenin bu araziler üzerindeki girişimleri de başlıyor. Ancak bu bölgeler padişahın özel mülkü olduğu için Almanya, Hollanda, Fransa başta olmak üzere pek çok ülkeden gelen teklifle bizzat padişah kendisi ilgileniyor. Hatta bu dönemde, güven telkin etmediği için Almanlarla yapılan bir sözleşme iptal edildiği için sıkıntılar yaşanıyor. Aynı süre içinde diğer devletlerden ümidini kesen Sultan 2. Abdülhamid, Japon hükümetinden petrol uzmanı isteyerek bu ülkenin dikkatlerini bölgeye çevirmeye çalışıyor.

Bu bölgeyi durumdan habersiz olarak vermek bir yana uzun yıllar mücadele eden 2. Abdülhamid'in bu davranışının ülke içindeki politika açısından da başka bir yönü bulunuyor. Bu padişaha göre, bölge halkının büyük bir kısmını oluşturan ve yüzyıllardır bir türlü boyun eğdirilemeyen aşiretlerin boyun eğdirilmesi için de önemli bir yoldur. Bunu da içerideki karışıklıklara karşı bir politika olarak elinde bulunduruyor.

İskenderun'u kaybedince öğrendi

Sultan 2. Abdülhamid bu bölgelerdeki kıymetli arazileri özel mülküne almakla da kalmıyor. Bölgenin varlıkları, padişah mülküne geçtikten sonra yapılan araştırmalarla tüm değerleri tespit ediliyor. Bunun üzerine de gerekirse işletme imtiyazları da özel mülk haline getiriliyor. Petrolün önemine vakıf olan Sultan 2. Abdülhamid ve hazine bakanları sadece Musul ve Bağdat'taki arazilerle ilgilenmeyip, ülkenin çeşitli yerlerindeki petrol yataklarını yabancılardan önce ele geçirmeye çalışıyorlar.

Bunun tek istisnası ise İskenderun petrolleri oluyor ve bu kaybın Padişah'a deneyim kazandırdığı belirtiliyor. Zira burası devlet mülkü iken yerli sermayedarlara çıkarma ve işletim lisansı veriliyor. Ancak bağlayıcı hükümlerin de zayıflığı nedeniyle kısa sürede bu yerli firmalar İngiliz ve Alman ortaklarına şirketi devrediyorlar. Bu olaydan sonra tecrübe kazanan padişah, sadece Musul ve Bağdat vilayetleri

JAMIL ADRA CC BY NC ND

ile ilgilenmekle kalmıyor, Van gölü petrolleri, Yanya vilayetindeki Senice petrol madenleri ve Ferecik petrollerinin imtiyazlarını da Hazine-i Hassa Nezareti'ne alıyor.

Musul ve Bağdat vilayetleri üzerinde ısrarla duran Padişah 2. Abdülhamid'in bu bölgeleri özel mülkü haline getirmesinden sonra yine bu bölgeler için çıkardığı bir nizamname bulunuyor. Padişah, Musul vilayetindeki petrol yataklarının mülk ve işletme belgesini Şubat 1889'da, Bağdat vilayetindeki petrol yataklarının mülk ve işletme belgesini ise 19 Eylül 1898'de almış. Sultan 2. Abdülhamid'in Fransız maden mühendisi Jakraz'a hazırlattığı 'Musul vilayetindeki petrol yataklarının işletiminin modernleştirilmesi için yapılması gereken masrafları gösteren keşif defteri' de bulunuyor.

(Emine Dolmacı)

DOLMACI (Emine). « Abdülhamidin petrol öngörüsü ». InternetHaber, Eklenme Tarihi: 01.02.2009. URL : https://www.internethaber.com/abdulhamidin-petrol-ongorusu-177172h.htm

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Eklenme Tarihi: 01.02.2009 11:03 Güncellenme: 03.02.2019 20:41

Abdülhamidin petrol öngörüsü

İlginç bir osmanlı gerçeği daha su yüzüne çıktı

Abone ol Google News

Osmanlı İmparatorluğu son dönemlerini yaşamaktadır; hem ekonomik olarak hem de toprak bütünlüğü açısından sıkıntılıdır. Bu ortamda işi şansa bırakmak istemeyen Sultan 2. Abdülhamid, Musul, Kerkük ve Bağdat başta olmak üzere ülkedeki petrol yataklarını özel mülkü haline getirir. Bu şekilde, petrol kaynaklarını korumaya alır. Daha sonra araştırmalar yaptırarak bölgenin bir petrol haritasını çıkartır.

Petrolün hâmisi Sultan Abdülhamid

Bir petrol kuyusu açmak için yüzlerce metre yerin altına inmek gerekiyor, hatta bu derinlik bazen bin metreleri buluyor. Durum böyleyken bundan yüz yıl önce 'petrol gölleri' denebilecek kadar yüzeyde petrol kuyuları bulunuyormuş. Bunu Sultan 2. Abdülhamid dönemine ilişkin yapılan araştırmalardan öğreniyoruz. Bundan daha önemlisi ise, "**Osmanlı petrolün ne olduğunu bilmiyordu, bu yüzden zengin petrol yataklarının yer aldığı toprakları Batılı güçlere kaptırdı.**" yönündeki **iddiayı** tamamen **çürütecek** bir bilgi.

Çünkü, bu bölgelere özel bir önem veren 2. Abdülhamid, Musul-Kerkük ve Bağdat'taki petrol yataklarının haritasını çıkarmış ve üzerine işletmeler kurmuştu. Onun bölgeyi korumak için bulduğu zekice yöntem ise bu toprakları özel mülk haline getirmesiydi. 1880 yılından başlayarak, tüm petrol yataklarını kişisel mülküne katan padişah, ancak 1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilanı ile birlikte bunları Hazine'ye devreder. Doç. Dr. Arzu Terzi'nin hazırladığı, **'Bağdat-Musul'da Abdülhamid'in mirası Petrol ve Arazi'** isimli çalışmada bu haritalar ilk kez yer alıyor. Timaş Yayınları tarafından çıkarılan kitapta, bu bölgedeki yataklar ve işletmelere ait pek çok fotoğraf da bulunuyor.

Düveli muazzama olarak anılan dönemin büyük güçlerinin Bağdat-Musul bölgesindeki petrole ilgisinin artmaya başlamasıyla, bölgedeki zengin petrol yataklarını içine alan önemli arazi parçalarının Osmanlı tarihinde ilk kez bir padişahın, Sultan 2. Abdülhamid'in şahsi mülkü haline getirilmesi aynı döneme denk gelir. Osmanlı hem maliyesi hem de toprak bütünlüğü açısından sıkıntılı günler yaşamaktadır.

Kültür ve Sanat

Doğan Holding müzik şirketi DMC'yi Fransızlara satıyor! KAP'a bildirildi

Dünyaca ünlü yazar Luis Sepúlveda koronavirüsten hayatını kaybetti

Dikkat çeken çalışma: Sen evde kal çizimlerin dolaşsın

Genco Erkal: Coşkun Tunçtan'ı Koronavirüsten kaybettik

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Ekonomik olarak dışa bağımlıdır ve girdiği savaşlarla da toprak kaybına uğramaktadır. Musul ve Bağdat'taki yer altı ve yer üstü zenginliklerinin önemine vâkıf olan ve bu toprakların siyasi önemini de göz ölüne alan Padişah 2. Abdülhamid işte bu sebeple bölgedeki petrol yataklarının korunması için özel bir çare arar. Bu toprakların hem toprak kaybından hem de yabancılara tanınan işletme imtiyazlarından etkilenmemesi lazımdır.

Bunun için en ideal çözümü de, bu toprakları özel mülkü arasına katmakta. Bunu, 29 Nisan 1888 tarihli bir emlak-ı hümayun defterinden öğreniyoruz. Bu defterde 1880-81 yıllarından itibaren düzenlenmiş olan belgeler yer alıyor. Yine bu deftere göre, padişahın Osmanlı tahtında bulunduğu süre içinde emlak-ı hümayununa dahil edilen arazilerin yüzde 44'lük kısmı Bağdat ve Musul vilayetlerinde bulunuyor. Bu arazi, 17 milyon 770 bin 363 dönümü Musul vilayetinde, 6 milyon 235 bin 160 dönümü ise Bağdat vilayetinde olmak üzere toplam 24 milyon 5 bin 528 dönüm olarak belirleniyor.

Hem iç hem dış politika

Padişah'ın Musul ve Bağdat'taki zengin arazileri özel mülkü haline getirmesiyle, pek çok ülkenin bu araziler üzerindeki girişimleri de başlıyor. Ancak bu bölgeler padişahın özel mülkü olduğu için Almanya, Hollanda, Fransa başta olmak üzere pek çok ülkeden gelen teklifle bizzat padişah kendisi ilgileniyor. Hatta bu dönemde, güven telkin etmediği için Almanlarla yapılan bir sözleşme iptal edildiği için sıkıntılar yaşanıyor. Aynı süre içinde diğer devletlerden ümidini kesen Sultan 2. Abdülhamid, Japon hükümetinden petrol uzmanı isteyerek bu ülkenin dikkatlerini bölgeye çevirmeye çalışıyor.

Bu bölgeyi durumdan habersiz olarak vermek bir yana uzun yıllar mücadele eden 2. Abdülhamid'in bu davranışının ülke içindeki politika açısından da başka bir yönü bulunuyor. Bu padişaha göre, bölge halkının büyük bir kısmını oluşturan ve yüzyıllardır bir türlü boyun eğdirilemeyen aşiretlerin boyun eğdirilmesi için de önemli bir yoldur. Bunu da içerideki karışıklıklara karşı bir politika olarak elinde bulunduruyor.

İskenderun'u kaybedince öğrendi

Sultan 2. Abdülhamid bu bölgelerdeki kıymetli arazileri özel mülküne almakla da kalmıyor. Bölgenin varlıkları, padişah mülküne geçtikten sonra yapılan araştırmalarla tüm değerleri tespit ediliyor. Bunun üzerine de gerekirse işletme imtiyazları da özel mülk haline getiriliyor. Petrolün önemine vakıf olan Sultan 2. Abdülhamid ve hazine bakanları sadece Musul ve Bağdat'taki arazilerle ilgilenmeyip, ülkenin çeşitli yerlerindeki petrol yataklarını yabancılardan önce ele geçirmeye çalışıyorlar.

Bunun tek istisnası ise İskenderun petrolleri oluyor ve bu kaybın Padişah'a deneyim kazandırdığı belirtiliyor. Zira burası devlet mülkü iken yerli sermayedarlara çıkarma ve işletim lisansı veriliyor. Ancak bağlayıcı hükümlerin de zayıflığı nedeniyle kısa sürede bu yerli firmalar İngiliz ve Alman ortaklarına şirketi devrediyorlar. Bu olaydan sonra tecrübe kazanan padişah, sadece Musul ve Bağdat vilayetleri ile ilgilenmekle kalmıyor, Van gölü petrolleri, Yanya vilayetindeki Senice petrol madenleri ve Ferecik petrollerinin imtiyazlarını da Hazine-i Hassa Nezareti'ne alıyor.

Musul ve Bağdat vilayetleri üzerinde ısrarla duran Padişah 2. Abdülhamid'in bu bölgeleri özel mülkü haline getirmesinden sonra yine bu bölgeler için çıkardığı bir nizamname bulunuyor. Padişah, Musul vilayetindeki petrol yataklarının mülk ve işletme belgesini Şubat 1889'da, Bağdat vilayetindeki petrol yataklarının mülk ve işletme belgesini ise 19 Eylül 1898'de almış. Sultan 2. Abdülhamid'in Fransız maden mühendisi Jakraz'a hazırlattığı 'Musul vilayetindeki petrol yataklarının işletiminin modernleştirilmesi için yapılması gereken masrafları gösteren keşif defteri' de bulunuyor. (Emine Dolmacı)

Kitapla ilgili detaylar

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2009-02-03: (tr) Abdülhamid'in Mirasi Petrol ve Arazi, *Arzu Terzi*

Abdülhamid'in Mirası Petrol ve Arazi

Prof. Dr. Arzu Terzi
TİMAŞ YAYINLARI

Osmanlı her şeyin farkındaydı amma…..

Düvel-i muazzama'nın Bağdat–Musul bölgesindeki petrole ilgisinin artmaya başlamasıyla, bölgedeki zengin petrol yataklarını içine alan önemli arazi parçalarının Osmanlı tarihinde ilk kez bir padişahın -Sultan II. Abdülhamid'in- şahsi mülkü haline getirilmesinin aynı döneme denk gelmesi şüphesiz bir rastlantı değildir. Zira çalışmada ilk defa gün ışığına çıkarılarak okurların istifadesine sunulan döneme ait orijinal fotoğraflardan ve petrol yatakları hakkında verilen detaylı bilgilerden de anlaşılacağı üzere bölge topraklarında kendiliğinden nehir gibi petrol akmaktadır. Böyle bir tablonun dönemin sömürgeci devletlerinin iştihanı kabartmaması ise mümkün değildir.

Her detayında tamamen Osmanlı Arşiv belgelerinin kullanıldığı bu eser kendi sahasında bir ilk olma özelliğini de taşımaktadır. Eserde konu edilen bölgedeki gelişmeler aslında günümüzdeki olayların da başlangıcını oluşturmaktadır. Çalışmada sömürgeci devletlerin başta petrol olmak üzere verimli araziler ve doğal kaynaklara sahip olmak, stratejik olarak önemli köşe başlarını tutmak ve bazı merkezleri etkisiz hale getirmek için ilgilendikleri en önemli bölgeler içinde yer alan Bağdat ve Musul bölgesindeki, asıl mücadelenin başladığı II. Abdülhamid dönemine gizemli bir yolculuk yapılmıştır.

Bu mücadelenin kaynağı ve tarihi boyutu tam olarak bilindiğinde, Batılıların bugün Ortadoğu diye adlandırdığı bu bölgede niçin huzur ve adaletin hâlâ sağlanamadığı ve hangi çıkarlar uğruna nelerin feda edildiği daha iyi anlaşılacaktır.

Terzi , Arzu. Abdülhamid'in Mirasi Petrol ve Arazi. Timaş Yayinlari (Timaş Tarih), Istanbul 01.01.2009. URL: http://www.timas.com.tr/kitap/abdulhamidin-mirasi-petrol-ve-arazi/

JAMIL ADRA CC BY NC ND

KİTAPTÜRK
www.kitapturk.com

Yeni Çıkanlar | Çok Satanlar | Önerdiklerimiz | Kategoriler | Yazarlar | Yayınevleri | Üye Ol

Arama | BUL | Sepet | Sepetinizde 0 ürün var | Sepete Git | Sepeti Sil

Üye Girisi

E-Posta
Parola
Şifremi unuttum | Giriş

Kategoriler

- Edebiyat
- Spiritüel
- Eğitim
- Felsefe
- Aile
- Sağlık
- Sanat
- Ekonomi
- Din
- Tarih
- Çocuk Kitapları
- Teknoloji
- Genel

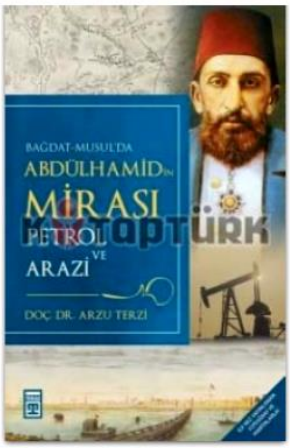

Abdülhamid'in Mirası Petrol ve Arazi
Arzu Terzi

- Timaş Yayınları
- Basım Tarihi : 01 - 2009
- ISBN : 978-975-263-893-8
- Sayfa Sayısı : 320
- Etiket Fiyatı : 16.00 TL
- Bizdeki Fiyatı : **12.80** TL

%20 indirim

- Fiyatı : 12.80 TL -

1 | Sepete Ekle

PAYLAŞ

İlgili Kategoriler

Araştırma - İnceleme [Tarih] ,

Kitap Hakkında | Yorumlar | Benzer Kitaplar | Ödeme Seçenekleri

Osmanlı her şeyin farkındaydı amma.....
Düvel-i muazzama'nın Bağdat–Musul bölgesindeki petrole ilgisinin artmaya başlamasıyla, bölgedeki zengin petrol yataklarını içine alan önemli arazi parçalarının Osmanlı tarihinde ilk kez bir padişahın -Sultan II. Abdülhamid'in- şahsi mülkü haline getirilmesinin aynı döneme denk gelmesi şüphesiz bir rastlantı değildir.

Zira çalışmada ilk defa gün ışığına çıkanlarak okurların istifadesine sunulan döneme ait orijinal fotoğraflardan ve petrol yatakları hakkında verilen detaylı bilgilerden de anlaşılacağı üzere bölge topraklarında kendiliğinden nehir gibi petrol akmaktadır. Böyle bir tablonun dönemin sömürgeci devletlerinin iştihanı kabartmaması ise mümkün değildir.

Her detayında tamamen Osmanlı Arşiv belgelerinin kullanıldığı bu eser kendi sahasında bir ilk olma özelliğini de taşımaktadır. Eserde konu edilen bölgedeki gelişmeler aslında günümüzdeki olayların da başlangıcını oluşturmaktadır. Çalışmada sömürgeci devletlerin başta petrol olmak üzere verimli araziler ve doğal kaynaklara sahip olmak, stratejik olarak önemli köşe başlarını tutmak ve bazı merkezleri etkisiz hale getirmek için ilgilendikleri en önemli bölgeler içinde yer alan Bağdat ve Musul bölgesindeki, asıl mücadelenin başladığı II. Abdülhamid dönemine gizemli bir yolculuk yapılmıştır.

Bu mücadelenin kaynağı ve tarihi boyutu tam olarak bilindiğinde, Batılıların bugün Ortadoğu diye adlandırdığı bu bölgede niçin huzur ve adaletin hâlâ sağlanamadığı ve hangi çıkarlar uğruna nelerin feda edildiği daha iyi anlaşılacaktır.

Arzu Terzi Kimdir?
İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümünden 1989 yılında mezun oldu. Aynı yıl Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Anabilim Dalı'nda Araştırma Görevlisi olarak akademik hayatına başladı. 1992 yılında 'Aydın Güzelhisarı'nın Sosyal ve İktisadi Durumu 1844' adlı tez çalışmasıyla yüksek lisansını, 1998'de 'Hazine-i Hassa Nezareti' adlı tezi ile doktorasını tamamladı Yüksek lisans tezi "Chapter 5: Güzelhisar-ı Aydın: Portrait of a West Anatolian City, The Otoman State And Societies in Change, A Study of the Nineteenth Century Temettuat Registers", (Kegan Paul, London.New York.Bahrain 2004, 141-171)'da yayınlandı. Doktora tezi ise Türk Tarih Kurumu tarafından (Hazine-i Hassa Nezareti, Ankara 2000) neşredildi.

Halen İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü, Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Anabilim Dalı'nda öğretim üyesi olarak görev yapmakta olan yazarın yurtiçi ve yurtdışında yayınlanmış çok sayıda makaleleri bulunmaktadır.

Diğer Kitaplar

Bağdat Musul'da Paylaşılamayan Miras Petrol Ve Arazi
Arzu Terzi

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2009-10-25: (tr) Padişah Mirasi Mahkeme Kapisinda, *Star Gazete*

Padişah Mirasi Mahkeme Kapisinda

II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin Türkiye'deki şahsi 10 bin gayrimenkulü için bu yıl içinde hukuki mücadeleye başlıyor.

II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin Türkiye'deki gayrimenkulleri için bu yıl içinde hukuki mücadeleye başlıyor. Dedelerinin 17 şehirde pek çok gayrimenkulü bulunduğunu iddia eden varisler, belirtilen rakamın 10 bin 200 olduğunu söylüyor. Varislerden Bülent Osman ile Orhan Osmanoğlu, öncelikle devletten tazminat talep edeceklerini anlatıyor. Eğer bu talepleri kabul edilmezse AİHM'e gideceklerini belirtiyor ve "Türkiye'deki sorunu çözdükten sonra yurtdışındaki gayrimenkuller için de harekete geçeceğiz" diyor

Osmanlı İmparatorluğu'nda tam 33 yıl tahtta oturan Sultan II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin şahsi malları için hukuk mücadelesi başlatıyor. Suriye'den İngiltere'ye Lübnan'dan Almanya'ya pek çok farklı ülkede yaşayan hanedan üyelerinin önemli bir kısmı, beş yıl önce avukatlarına talimat vererek dedelerinin gayrimenkullerinin araştırılmasını istedi. Beş yıl süren araştırma ve izlenecek hukuki süreçle ilgili çalışmaların sonuna gelindi ve bu yılın sonunda harekete geçilecek.

Bu yerler arasında Türkiye'de 17 şehirde çiftlik, tarla, ormanlık alanlar, madenler, arsalar, kent içinde birçok gayrimenkuller bulunuyor. Abdülhamit'in torunlarının avukatları Ayşegül Topuz ve Burak Varoğlu, söz konusu gayrimenkullerin Sultan'ın şahsen edindikleri yani Hazine-i Hassa mülkleri olduğunu söylüyor. Hukuki sürece konu olacak gayrimenkullerin sayısı konusunda şimdilik bir bilgi veremeyeceklerini belirten avukatlar "Geçmişte yargılamaya konu olmuş ve özellikle TBMM'nde yapılan tartışmalarda da zikredilmiş olan rakamlar 10 bin 210 ile 10 bin 228 arasında" demekle yetiniyor.

MECLİS YORUMU HUKUKA AYKIRI

İki avukat son beş yıldır bu konu üzerinde çalışıyor. Peki daha önce yurt içi ve yurtdışında açılan bazı davaların kaybedildiği göz önünde bulundurulduğunda nasıl bir hukuki süreç işlenecek? Burak Varoğlu "Türkiye, 1949'dan sonra varislere, miras ve mülkiyet hakkını tanımayınca, yurtdışındaki mahkemeler de bu hukuki karara yaslanıyor. Dolayısıyla önce Türkiye'de bir sonuç alınması gerekiyor" yanıtını veriyor. Peki Türkiye'de bu konuda yargı yolu açık mı? Bu soruyu Ayşegül Topuz şöyle yanıtlıyor: "431 Sayılı Yasa'nın 8. maddesi 'Osmanlı İmparatorluğunda padişahlık etmiş kimselerin Türkiye Cumhuriyeti arazisi dahilindeki tapuya merbut emvali gayrimenkulleri millete intikal etmiştir' şeklinde. Sultan Abdülhamit'in yasanın ilanı tarihinden altı yıl önce vefat ettiği göz önüne alındığında, anılan yasanın Sultan ve mirasçılarına uygulanması hukuken mümkün değil. Türk hukuk tarihini incelediğimizde Cumhuriyetin ilk yıllarında, Yüksek Yargı'nın da bu hukuksal yorumu benimsemiş olduğu göze çarpıyor. Ancak bu mülkler 1949'daki Meclis yorumuyla millete intikal etmiş addedilmiş. Bu yorum hukuka aykırı. Bugün hukuksal bir kurum olarak da 'Meclis Yorumu' bulunmamakta. Bilahare Pasaport Kanunu'nda yapılan düzenlemelerle de Türkiye'ye girişlerine izin verilen hanedan üyelerinin 431 sayılı yasa kapsamında kalan miras haklarını talep edemeyecekleri yolunda bir düzenleme getirilmiş."

ÖNCE UZLAŞMA SON ÇARE AİHM

Topuz, bugün Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin son fıkrasındaki değişikliğin, AİHM'in yargı yetkisi ile mülkiyet hakkını koruyan 1 No'lu protokolün kabul edilmesinin ve bu protokolün birinci maddesi kapsamında daha önceki el koymaların hakkaniyetli olup olmadığının yeniden tartışılması gerekliliği konularından bu hukuki süreçte destek aldıklarını söylüyor: "Bu mülkler 1949'daki Meclis yorumu ile 431 sayılı yasanın 8. maddesi kapsamına alınmış.. Ama yargı AİHM yokken dahi bu konudaki hukuksal incelemesini yapmış bitirmiş. Ve bu çok net: Hazine-i Hassa mülkleri Abdülhamit'in özel mülkiyetidir ve vefat tarihinde bu miras mirasçılarına intikal etmiştir. Türkiye'de iç hukuk yollarının tüketilmediğini düşünüyorum. Bugün dava açılabilir."

Sultan Abdülhamit'in torunları dedelerinden kalan miras için önce devletle uzlaşmak istediklerini söylüyor. İstedikleri dedelerinden kalan gayrimenkullerin tazmini... Eğer bu konuda bir çözüm alamazlarsa son çare olarak AİHM'de yargı yoluna gideceklerini belirtiyorlar.

Yunanistan kralı AİHM'de 14 milyon euro tazminat aldı

Sultan Abdülhamit'in mirasıyla ilgili eğer Türkiye'de bir sonuç alınamazsa mirasçılar, AİHM'de haklarını arayabileceklerini söylüyor. Daha önce AİHM'de açılan benzeri miras davalarında örneğin Yunanistan Kralı 13 milyon 700 bin euro tazminat kazanmış. Öte yandan Bulgaristan Kralı ülkesindeki Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla hakkını elde etti. Almanya'da hak Lahey Adalet Divanı'nda kazanıldı.

Saraylar Padişahın özel mülkü değil

Avukat Burak Varoğlu, başlatılacak hukuki süreçte müvekkillerinin Abdülhamit'in kişisel mirasını talep ettiğini söylüyor. Bunların arasında saray, kasır gibi tarihi eserler bulunmuyor. Varoğlu, bunların zaten Sultan'ın özel mülkü olmadığını belirterek "Padişahlık makamına ait padişahlık mülkleridir. Dolayısıyla bunların aileye miras olarak intikal edebilmesi mümkün değil" diyor.

Ailede 100 kişiden 90'ı sıkıntıda ilaç parası bulamayan bile var

Hukuki sürece Abdülhamit'in tam 44 varisi müdahil olacak. Onlardan ikisi Bülent Osman ve Orhan Osmanoğlu... İkisi de dedelerinden kalan mirası istemelerinin son derece doğal olduğunu belirterek bazı kitaplarda "Dünyanın en büyük gayrimenkul mirası" olarak geçtiğini söyledikleri miras için 2009 yılının sonunda harekete geçeceklerini anlatıyor. Hanedan üyeleri özellikle altını çiziyor: "Kimsenin

JAMIL ADRA CC BY NC ND

gayrimenkulünü elinden almayacağız. Biz sadece hakkımızın devlet tarafından tazminini istiyoruz."

Bülent Osman: Sultan Abdülhamit ile Gazi Osman Paşa'nın torunuyum. Büyükannem Naime Sultan, Sultan Abdülhamit'in kızıydı. 1930 yılında Fransa Nice'te doğdum, yıllarca Michelin Lastikleri'nde çalıştım ve emekli oldum. Bir oğlum var.

Orhan Osmanoğlu: 1963'te Şam'da doğdum. Biz Sultan Abdülhamit'in büyük oğlu Mehmet Selim Efendi'nin kolundan geliyoruz. Onun oğlu Abdülkerim Efendi, onun oğlu ise babam Harun Osmanoğlu. 1974'te hanedan ailesine Türkiye'ye giriş izni verilince, ben 11 yaşındaydım, buraya geldik. Şu an tekstil üzerine ithalat-ihracat işiyle uğraşıyorum. Beş çocuğum var.

• Çocukken maddi sıkıntı yaşadınız mı?

B. O.: 1939'da ailenin tüm parası bitti. Babam kapı kapı gezip jilet satıyordu. Annem büyük mağazaların dikiş işlerini yapıyordu. Ben lise son sınıfta okuldan ayrıldım, çünkü hiç paramız yoktu. Önce bir araba yıkamacıda, sonra Michelin lastiklerinde çalışmaya başladım.

O. O.: Babam devlet memuruydu. Orta halliydik.

TORUNLARIMIZA KALMASIN

• Hanedan ailesi üyesi olarak gayrimenkuller için neden şimdi harekete geçtiniz?

B.O.: Dünyanın neresinde olursa olsun, yaşayan bir kimse için, miktarından bağımsız olarak, dedesinin mirasını araştırmak, en doğal hakkı. Aslında yeni harekete geçmiş değiliz. Bu son çalışma başlayalı neredeyse beş yıl oluyor. Daha öncesinde de ailemiz zaman zaman çeşitli ülkelerde davalar açtı. Ancak ailemiz birlikte kararlı ve uzun süreli olarak bu mücadeleyi sürdüremedi.

O.O.: Belki size garip gelebilir ama bu bir rüyayla başladı. Dedemi rüyamda gördüm, evrakları karıştırırken 'Çekmecelerimi neden karıştırıyorsun' diye bana kızdı. Tapular filan görmüştüm. Bunun bir işaret olduğunu yorumladım kendimce. Sonra aile üyeleri konuştuk, bu süreci başlattık. Tüm yapıp ettikleriyle mal varlığıyla çok tartışılan bir dedemiz var. Bu çabamız, biraz dedemizi anlamaya çalışmakla da ilgili. Sultan II. Abdülhamit'in yurtdışında da ciddi bir mal varlığına sahip olduğu bir gerçek. Hukuk elverdiğince bunlara sahip çıkmaya çalışmak her şeyden önce tarihsel bir sorumluluk.

• Peki yıllar sonra ne değişti de yola çıktınız?

O.O.: Kazanırız, kazanmayız artık bir neticeye bağlansın bu iş. Bu işi torunlarıma bırakmak istemiyorum.

B.O.: Ben şanslıydım, geçinebiliyordum. Ama ailemizde öyle insanlar var ki, güçlük içindeler. Dedemizin mirasıyla onlara da yardım etmek istiyoruz.

O.O.: Ailede 100 kişi varsa bunun 90'ı maddi sıkıntılar içinde. Yaşı 70-80 olup da ilaç parası bulamayanlar var. Ayrıca bunların şehzade sıfatı var. İyi bir hayat yaşasak inanın bir şey istemeyiz.

Dosyalarımızı gören devlet 'Uzlaşmayalım' demeyecek

• Burada bir çözüm bulunamazsa AİHM'e gidecek misiniz?

O.O.: Biz devletle mahkemelik olmak istemiyoruz. Şahsım adına buradaki hukuk yollarını tükettikten sonra AİHM'e gitme işini en son düşünüyorum. Ama ailenin diğer üyeleri gider mi? Bilemiyorum, belki gidebilirler. Biz sonunda kadar uzlaşmaya açığız, büyüklerimiz dosyamızı inceledikten sonra 'Uzlaşmayalım' demeyecek.

• Oldu da uzlaşamadınız?

O.O.: Yerin adını vermeyeceğim ama üç tapu davası var. Hakim oraların Sultan Abdülhamit'e ait olduğunu belirterek tapu vermemiş. 2010 yılındayız, Azınlıkların hakları dağıtılıyor, bizim işimizin de çözüleceğine inanıyoruz. Biz olgun bir zemin bekliyorduk, şu an adalet mekanizması çok iyi işliyor. AİHM'e gidilirse büyük rakamlar alınır.

Araştırdık ki Suriye'nin yüzde 20'si dedemin o topraklar için devletle ortak hareket edelim

• Yurtdışındaki gayrimenkuller için ne zaman harekete geçeceksiniz?

O.O.: Mesela Suriye'de tüm araştırmaları yaptım, bir yetkili 'Biz görüşmeye açığız ama sizin Türkiye'deki durumunuz ne oldu?' dedi. Türkiye'deki olayı çözersek, ardından yurtdışında bulunan gayrimenkuller için hareke geçeceğiz.

• Siz şimdi uzlaşmak mı istiyorsunuz? Uzlaşmaya açık mısınız?

O.O.: Elbette. Devlet büyüklerimiz bize olumlu bir teklifle gelirlerse her şeye açığız. Zora sokacak hiçbir şey istemiyoruz. Aslında bahsettiğimiz çok büyük rakamlar, telaffuz etmek istemiyorum, yazılırsa halk gereksiz yere endişelenebilir... Ama biz devlet büyüklerimizin her türlü teklifine her şeye açığız. Biz devletle uzlaşmak istiyoruz. Suriye'de araştırmalar yaptım ve Suriye'nin neredeyse yüzde 20'si dedem Sultan II. Abdülhamit'in. Bunlara da yardımcı olalım, gerekirse yüzde 50'sini size verelim, hakkımızı devlet olarak siz talep edin. Verecekleri karar kendi çıkarlarına da...

Gaziosmanpaşa İlköğretim Okulu'nun yeri de Sultan'ın

• Türkiye'deki gayrimenkullerin çoğu İstanbul'da mı?

• Peki örnek verebilir misiniz?

Çok açıklamak istemiyorum ama bu yerler arasında İstanbul Ortaköy'deki Gaziosmanpaşa İlköğretim Okulu da yer alıyor. Onun dışında İpsala'da içinden köy ve dere geçen 3 bin dönümlük bir yeri, İstanbul Beykoz'da Kabakoz'da binlerce dönüm araziyi söyleyebilirim. Kimse yanlış anlamasın biz kimsenin yerini yurdunu istemiyoruz. Muhatabımız Hazine...

Tarihsel mağduriyeti giderecek münasip bir miktar istiyoruz

• Dedenizin ne kadar gayrimenkulü olduğunu biliyor musunuz?

JAMIL ADRA CC BY NC ND

B.O.: Bildiğim kadarıyla hiçbir kaynak tam olarak bir sayı veremiyor.

O. O.: Bazı kitaplarda dünyanın en büyük gayrimenkul mirası olduğu ifade ediliyor. Sultan'ın bugün Suriye, Suudi Arabistan, Yunanistan, Filistin gibi ülkeler ve Balkanlar'da ciddi mal varlığı var. Ama önce Türkiye'deki durumumuzu düzeltmek istiyoruz.

• Eğer bir dava açılacak olursa milyonlarca lira mı bekliyorsunuz?

(İkisi ortak yanıtlıyor): Bu projeye destek veren tüm aile üyelerinin beklentisi haklarımızla orantılı ve tarihsel mağduriyeti giderecek münasip bir miktar. Bu sayede yurtdışındaki miras haklarımızın araştırılması yönündeki hızımızın artacağını, ayrıca Türkiye'nin miras hakkımızı tesliminin yurtdışındaki hak arayışımızda ihtiyaç duyduğumuz temel meşruiyet zeminini de sağlayacağını düşünüyoruz.

• Hanedan ailesi ve dava kelimeleri bir araya gelince "Topkapı Sarayı'nı da isterler" deniliyor. Ne diyorsunuz bu yoruma?

O.O.: Saraylar padişahın mülkü değil ki. Bizim bahsettiğimiz dedemizin şehzade ve padişahken edindiği mallar. Sağlık ve eğitim nedeniyle kullanılan ayrıca orduya tahsis edilen dedemize ait yerleri de bu davaya konu etmeyeceğiz.

İNCİ DÖNDAŞ
idondas@stargazete.com

DÖNDAŞ, İnci. "Padişah Mirasi Mahkeme Kapisinda". *Star Gazete*, 25 Ekim 2009 Pazar. URL: https://web.archive.org/web/20091027051958/http://stargazete.com:80/pazar/padisah-mirasi-mahkeme-kapisinda-haber-221077.htm

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2009-10-25: (tr) II. Abdülhamit'in Torunları, Gayrimenkulü Için Hukuki Mücadeleye Başlıyor, *EHA*

II. Abdülhamit'in Torunları, Gayrimenkulü Için Hukuki Mücadeleye Başlıyor

II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin Türkiye'deki şahsi 10 bin gayrimenkulü için bu yıl içinde hukuki mücadeleye başlıyor.

GÜNCEL / TÜRKİYE - 25 Ekim 2009 Pazar - 15:39

II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin Türkiye'deki şahsi 10 bin gayrimenkulü için bu yıl içinde hukuki mücadeleye başlıyor. Beykoz ve İpsala'daki binlerce dönüm arazi talep edilenin yalnızca küçük bir parçası.

Dedelerinin 17 şehirde pek çok gayrimenkulü bulunduğunu iddia eden varisler, belirtilen rakamın 10 bin 200 olduğunu söylüyor. Varislerden Bülent Osman ile Orhan Osmanoğlu, öncelikle devletten tazminat talep edeceklerini anlatıyor. Eğer bu talepleri kabul edilmezse AİHM'e gideceklerini belirtiyor ve "Türkiye'deki sorunu çözdükten sonra yurtdışındaki gayrimenkuller için de harekete geçeceğiz" diyor

Osmanlı İmparatorluğu'nda tam 33 yıl tahtta oturan Sultan II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin şahsi malları için hukuk mücadelesi başlatıyor. Suriye'den İngiltere'ye Lübnan'dan Almanya'ya pek çok farklı ülkede yaşayan hanedan üyelerinin önemli bir kısmı, beş yıl önce avukatlarına talimat vererek dedelerinin gayrimenkullerinin araştırılmasını istedi. Beş yıl süren araştırma ve izlenecek hukuki süreçle ilgili çalışmaların sonuna gelindi ve bu yılın sonunda harekete geçilecek. Bu yerler arasında Türkiye'de 17 şehirde çiftlik, tarla, ormanlık alanlar, madenler, arsalar, kent içinde birçok gayrimenkuller bulunuyor. Abdülhamit'in torunlarının avukatları Ayşegül Topuz ve Burak Varoğlu, söz konusu gayrimenkullerin Sultan'ın şahsen edindikleri yani Hazine-i Hassa mülkleri olduğunu söylüyor. Hukuki sürece konu olacak gayrimenkullerin sayısı konusunda şimdilik bir bilgi veremeyeceklerini belirten avukatlar "Geçmişte yargılamaya konu olmuş ve özellikle TBMM'nde yapılan tartışmalarda da zikredilmiş olan rakamlar 10 bin 210 ile 10 bin 228 arasında" demekle yetiniyor.

MECLİS YORUMU HUKUKA AYKIRI

İki avukat son beş yıldır bu konu üzerinde çalışıyor. Peki daha önce yurt içi ve yurtdışında açılan bazı davaların kaybedildiği göz önünde bulundurulduğunda nasıl bir hukuki süreç işlenecek? Burak Varoğlu "Türkiye, 1949'dan sonra varislere, miras ve mülkiyet hakkını tanımayınca, yurtdışındaki mahkemeler de bu hukuki karara yaslanıyor. Dolayısıyla önce Türkiye'de bir sonuç alınması gerekiyor" yanıtını veriyor. Peki Türkiye'de bu konuda yargı yolu açık mı? Bu soruyu Ayşegül Topuz şöyle yanıtlıyor: "431 Sayılı Yasa'nın 8. maddesi 'Osmanlı İmparatorluğunda padişahlık etmiş kimselerin Türkiye Cumhuriyeti arazisi dahilindeki tapuya merbut emvali gayrimenkulleri millete intikal etmiştir' şeklinde. Sultan Abdülhamit'in yasanın ilanı tarihinden altı yıl önce vefat ettiği göz önüne alındığında, anılan yasanın Sultan ve mirasçılarına uygulanması hukuken mümkün değil. Türk hukuk tarihini incelediğimizde Cumhuriyetin ilk yıllarında, Yüksek Yargı'nın da bu hukuksal yorumu benimsemiş olduğu göze çarpıyor. Ancak bu mülkler 1949'daki Meclis yorumuyla millete intikal etmiş addedilmiş. Bu yorum hukuka aykırı. Bugün hukuksal bir kurum olarak da 'Meclis Yorumu' bulunmamakta. Bilahare Pasaport Kanunu'nda yapılan düzenlemelerle de Türkiye'ye girişlerine izin verilen hanedan üyelerinin 431 sayılı yasa kapsamında kalan miras haklarını talep edemeyecekleri yolunda bir düzenleme getirilmiş."

ÖNCE UZLAŞMA SON ÇARE AİHM

Topuz, bugün Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin son fıkrasındaki değişikliğin, AİHM'in yargı yetkisi ile mülkiyet hakkını koruyan 1 No'lu protokolün kabul edilmesinin ve bu protokolün birinci maddesi kapsamında daha önceki el koymaların hakkaniyetli olup olmadığının yeniden tartışılması gerekliliği konularından bu hukuki süreçte destek aldıklarını söylüyor: "Bu mülkler 1949'daki Meclis yorumu ile 431 sayılı yasanın 8. maddesi kapsamına alınmış.. Ama yargı AİHM yokken dahi bu konudaki hukuksal incelemesini yapmış bitirmiş. Ve bu çok net: Hazine-i Hassa mülkleri Abdülhamit'in özel mülkiyetidir ve vefat tarihinde bu miras mirasçılarına intikal etmiştir. Türkiye'de iç hukuk yollarının tüketilmediğini düşünüyorum. Bugün dava açılabilir." Sultan Abdülhamit'in torunları dedelerinden kalan miras için önce devletle uzlaşmak istediklerini söylüyor. İstedikleri dedelerinden kalan gayrimenkullerin tazmini... Eğer bu konuda bir çözüm alamazlarsa son çare olarak AİHM'de yargı yoluna gideceklerini belirtiyorlar.

Yunanistan kralı AİHM'de 14 milyon euro tazminat aldı

Sultan Abdülhamit'in mirasıyla ilgili eğer Türkiye'de bir sonuç alınamazsa mirasçılar, AİHM'de haklarını arayabileceklerini söylüyor. Daha önce AİHM'de açılan benzeri miras davalarında örneğin Yunanistan Kralı 13 milyon 700 bin euro tazminat kazanmış. Öte yandan Bulgaristan Kralı ülkesindeki Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla hakkını elde etti. Almanya'da hak Lahey Adalet Divanı'nda kazanıldı.

Saraylar Padişahın özel mülkü değil

Avukat Burak Varoğlu, başlatılacak hukuki süreçte müvekkillerinin Abdülhamit'in kişisel mirasını talep ettiğini söylüyor. Bunların arasında saray, kasır gibi tarihi eserler bulunmuyor. Varoğlu, bunların zaten Sultan'ın özel mülkü olmadığını belirterek "Padişahlık makamına ait padişahlık mülkleridir. Dolayısıyla bunların aileye miras olarak intikal edebilmesi mümkün değil" diyor.

Ailede 100 kişiden 90'ı sıkıntıda ilaç parası bulamayan bile var

Hukuki sürece Abdülhamit'in tam 44 varisi müdahil olacak. Onlardan ikisi Bülent Osman ve Orhan Osmanoğlu... İkisi de dedelerinden kalan mirası istemelerinin son derece doğal olduğunu belirterek bazı kitaplarda "Dünyanın en büyük gayrimenkul mirası" olarak geçtiğini söyledikleri miras için 2009 yılının sonunda harekete geçeceklerini anlatıyor.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Hanedan üyeleri özellikle altını çiziyor: "Kimsenin gayrimenkulünü elinden almayacağız. Biz sadece hakkımızın devlet tarafından tazminini istiyoruz."

• Sizi tanıyabilir miyiz?

Bülent Osman: Sultan Abdülhamit ile Gazi Osman Paşa'nın torunuyum. Büyükannem Naime Sultan, Sultan Abdülhamit'in kızıydı. 1930 yılında Fransa Nice'te doğdum, yıllarca Michelin Lastikleri'nde çalıştım ve emekli oldum. Bir oğlum var.

Orhan Osmanoğlu: 1963'te Şam'da doğdum. Biz Sultan Abdülhamit'in büyük oğlu Mehmet Selim Efendi'nin kolundan geliyoruz. Onun oğlu Abdülkerim Efendi, onun oğlu ise babam Harun Osmanoğlu. 1974'te hanedan ailesine Türkiye'ye giriş izni verilince, ben 11 yaşındaydım, buraya geldik. Şu an tekstil üzerine ithalat-ihracat işiyle uğraşıyorum. Beş çocuğum var.

• Çocukken maddi sıkıntı yaşadınız mı?

B. O.: 1939'da ailenin tüm parası bitti. Babam kapı kapı gezip jilet satıyordu. Annem büyük mağazaların dikiş işlerini yapıyordu. Ben lise son sınıfta okuldan ayrıldım, çünkü hiç paramız yoktu. Önce bir araba yıkamacıda, sonra Michelin lastiklerinde çalışmaya başladım.

O. O.: Babam devlet memuruydu. Orta halliydik.

TORUNLARIMIZA KALMASIN

• Hanedan ailesi üyesi olarak gayrimenkuller için neden şimdi harekete geçtiniz?

B.O.: Dünyanın neresinde olursa olsun, yaşayan bir kimse için, miktarından bağımsız olarak, dedesinin mirasını araştırmak, en doğal hakkı. Aslında yeni harekete geçmiş değiliz. Bu son çalışma başlayalı neredeyse beş yıl oluyor. Daha öncesinde de ailemiz zaman zaman çeşitli ülkelerde davalar açtı. Ancak ailemiz birlikte kararlı ve uzun süreli olarak bu mücadeleyi sürdüremedi.

O.O.: Belki size garip gelebilir ama bu bir rüyayla başladı. Dedemi rüyamda gördüm, evrakları karıştırırken 'Çekmecelerimi neden karıştırıyorsun' diye bana kızdı. Tapular filan görmüştüm. Bunun bir işaret olduğunu yorumladım kendimce. Sonra aile üyeleri konuştuk, bu süreci başlattık. Tüm yapıp ettikleriyle mal varlığıyla çok tartışılan bir dedemiz var. Bu çabamız, biraz dedemizi anlamaya çalışmakla da ilgili. Sultan II. Abdülhamit'in yurtdışında da ciddi bir mal varlığına sahip olduğu bir gerçek. Hukuk elverdiğince bunlara sahip çıkmaya çalışmak her şeyden önce tarihsel bir sorumluluk.

• Peki yıllar sonra ne değişti de yola çıktınız?

O.O.: Kazanırız, kazanmayız artık bir neticeye bağlansın bu iş. Bu işi torunlarıma bırakmak istemiyorum.

B.O.: Ben şanslıydım, geçinebiliyordum. Ama ailemizde öyle insanlar var ki, güçlük içindeler. Dedemizin mirasıyla onlara da yardım etmek istiyoruz.

O.O.: Ailede 100 kişi varsa bunun 90'ı maddi sıkıntılar içinde. Yaşı 70-80 olup da ilaç parası bulamayanlar var. Ayrıca bunların şehzade sıfatı var. İyi bir hayat yaşasak inanın bir şey istemeyiz. Dosyalarımızı gören devlet 'Uzlaşmayalım' demeyecek

• Burada bir çözüm bulunamazsa AİHM'e gidecek misiniz?

O.O.: Biz devletle mahkemelik olmak istemiyoruz. Şahsım adına buradaki hukuk yollarını tükettikten sonra AİHM'e gitme işini en son düşünüyorum. Ama ailenin diğer üyeleri gider mi? Bilemiyorum, belki gidebilirler. Biz sonunda kadar uzlaşmaya açığız, büyüklerimiz dosyamızı inceledikten sonra 'Uzlaşmayalım' demeyecek.

• Oldu da uzlaşamadınız?

O.O.: Yerin adını vermeyeceğim ama üç tapu davası var. Hakim oraların Sultan Abdülhamit'e ait olduğunu belirterek tapu vermemiş. 2010 yılındayız, Azınlıkların hakları dağıtılıyor, bizim işimizin de çözüleceğine inanıyoruz. Biz olgun bir zemin bekliyorduk, şu an adalet mekanizması çok iyi işliyor. AİHM'e gidilirse büyük rakamlar alınır. Araştırdık ki Suriye'nin yüzde 20'si dedemin o topraklar için devletle ortak hareket edelim

• Yurtdışındaki gayrimenkuller için ne zaman harekete geçeceksiniz?

O.O.: Mesela Suriye'de tüm araştırmaları yaptım, bir yetkili 'Biz görüşmeye açığız ama sizin Türkiye'deki durumunuz ne oldu?' dedi. Türkiye'deki olayı çözersek, ardından yurtdışında bulunan gayrimenkuller için hareke geçeceğiz.

• Siz şimdi uzlaşmak mı istiyorsunuz? Uzlaşmaya açık mısınız?

O.O.: Elbette. Devlet büyüklerimiz bize olumlu bir teklifle gelirlerse her şeye açığız. Zora sokacak hiçbir şey istemiyoruz. Aslında bahsettiğimiz çok büyük rakamlar, telaffuz etmek istemiyorum, yazılırsa halk gereksiz yere endişelenebilir... Ama biz devlet büyüklerimizin her türlü teklifine her şeye açığız. Biz devletle uzlaşmak istiyoruz. Suriye'de araştırmalar yaptım ve Suriye'nin neredeyse yüzde 20'si dedem Sultan II. Abdülhamit'in. Bunlara da yardımcı olalım, gerekirse yüzde 50'sini size verelim, hakkımızı devlet olarak siz talep edin. Verecekleri karar kendi çıkarlarına da...

Gaziosmanpaşa İlköğretim Okulu'nun yeri de Sultan'ın

• Türkiye'deki gayrimenkullerin çoğu İstanbul'da mı?

İstanbul'da var, Ankara, Bursa, Edirne, Adana, İzmir Karaburun'da var...

• Peki örnek verebilir misiniz?

Çok açıklamak istemiyorum ama bu yerler arasında İstanbul Ortaköy'deki Gaziosmanpaşa İlköğretim Okulu da yer alıyor. Onun dışında İpsala'da içinden köy ve dere geçen 3 bin dönümlük bir yeri, İstanbul Beykoz'da Kabakoz'da binlerce dönüm araziyi söyleyebilirim. Kimse yanlış anlamasın biz kimsenin yerini yurdunu istemiyoruz. Muhatabımız Hazine...

Tarihsel mağduriyeti giderecek münasip bir miktar istiyoruz

• Dedenizin ne kadar gayrimenkulü olduğunu biliyor musunuz?

B.O.: Bildiğim kadarıyla hiçbir kaynak tam olarak bir sayı veremiyor.

O.O.: Bazı kitaplarda dünyanın en büyük gayrimenkul mirası olduğu ifade ediliyor. Sultan'ın bugün Suriye, Suudi

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Arabistan, Yunanistan, Filistin gibi ülkeler ve Balkanlar'da ciddi mal varlığı var. Ama önce Türkiye'deki durumumuzu düzeltmek istiyoruz.

• Eğer bir dava açılacak olursa milyonlarca lira mı bekliyorsunuz?

(İkisi ortak yanıtlıyor): Bu projeye destek veren tüm aile üyelerinin beklentisi haklarımızla orantılı ve tarihsel mağduriyeti giderecek münasip bir miktar. Bu sayede yurtdışındaki miras haklarımızın araştırılması yönündeki hızımızın artacağını, ayrıca Türkiye'nin miras hakkımızı tesliminin yurtdışındaki hak arayışımızda ihtiyaç duyduğumuz temel meşruiyet zeminini de sağlayacağını düşünüyoruz.

• Hanedan ailesi ve dava kelimeleri bir araya gelince "Topkapı Sarayı'nı da isterler" deniliyor. Ne diyorsunuz bu yoruma?

O.O.: Saraylar padişahın mülkü değil ki. Bizim bahsettiğimiz dedemizin şehzade ve padişahken edindiği mallar. Sağlık ve eğitim nedeniyle kullanılan ayrıca orduya tahsis edilen dedemize ait yerleri de bu davaya konu etmeyeceğiz. Star gazetesi-Pazar

II. Abdülhamit'in Torunları, Gayrimenkulü Için Hukuki Mücadeleye Başlıyor, Star gazetesi-Pazar, EHA 28 Ekim 2009 Çarşamba (25.10.2009). URL: http://www.ebmhaber.com.tr/detay/9418/ii-abdulhamitin-torunlari-gayrimenkuller-icin-hukuki-mucadeleye-basliyor.htm

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Estalucky! Property Manager

Hava Durumu

ISTANBUL
[Değiştir]

Bugün	19 °C	16 °C
Yarın	19 °C	15 °C
Ertesi Gün	17 °C	13 °C

Anket

Domuz Aşısı Olacak Mısınız?

- Hayır, Olmayacağım
- Evet, Olacağım
- Henüz Karar Veremedim

Oyla Sonuçlar

II. Abdülhamit'in Torunları, Gayrimenkuller İçin Hukuki Mücadeleye Başlıyor

II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin Türkiye'deki şahsi 10 bin gayrimenkulü için bu yıl içinde hukuki mücadeleye başlıyor.

GÜNCEL / TÜRKİYE - 25 Ekim 2009 Pazar - 15:39

II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin Türkiye'deki şahsi 10 bin gayrimenkulü için bu yıl içinde hukuki mücadeleye başlıyor. Beykoz ve İpsala'daki binlerce dönüm arazi talep edilenin yalnızca küçük bir parçası.

Dedelerinin 17 şehirde pek çok gayrimenkulü bulunduğunu iddia eden varisler, belirtilen rakamın 10 bin 200 olduğunu söylüyor. Varislerden Bülent Osman ile Orhan Osmanoğlu, öncelikle devletten tazminat talep edeceklerini anlatıyor. Eğer bu talepleri kabul edilmezse AİHM'e gideceklerini belirtiyor ve "Türkiye'deki sorunu çözdükten sonra yurtdışındaki gayrimenkuller için de harekete geçeceğiz" diyor

Osmanlı İmparatorluğu'nda tam 33 yıl tahtta oturan Sultan II. Abdülhamit'in torunları dedelerinin şahsi malları için hukuk mücadelesi başlatıyor. Suriye'den İngiltere'ye Lübnan'dan Almanya'ya pek çok farklı ülkede yaşayan hanedan üyelerinin önemli bir kısmı, beş yıl önce avukatlarına talimat vererek dedelerinin gayrimenkullerinin araştırılmasını istedi. Beş yıl süren araştırma ve izlenecek hukuki süreçle ilgili çalışmaların sonuna gelindi ve bu yılın sonunda harekete geçilecek.

Bu yerler arasında Türkiye'de 17 şehirde çiftlik, tarla, ormanlık alanlar, madenler, arsalar, kent içinde birçok gayrimenkuller bulunuyor. Abdülhamit'in torunlarının avukatları Ayşegül Topuz ve Burak Varoğlu, söz konusu gayrimenkullerin Sultan'ın şahsen edindikleri yani Hazine-i Hassa mülkleri olduğunu söylüyor. Hukuki sürece konu olacak gayrimenkullerin sayısı konusunda şimdilik bir bilgi veremeyeceklerini belirten avukatlar "Geçmişte yargılamaya konu olmuş ve özellikle TBMM'nde yapılan tartışmalarda da zikredilmiş olan rakamlar 10 bin 210 ile 10 bin 228 arasında" demekle yetiniyor.

MECLİS YORUMU HUKUKA AYKIRI
İki avukat son beş yıldır bu konu üzerinde çalışıyor. Peki daha önce yurt içi ve yurtdışında açılan bazı davaların kaybedildiği göz önünde bulundurulduğunda nasıl bir hukuki süreç işlenecek? Burak Varoğlu "Türkiye, 1949'dan sonra varislere, miras ve mülkiyet hakkını tanımayınca, yurtdışındaki mahkemeler de bu hukuki karara yaslanıyor. Dolayısıyla önce Türkiye'de bir sonuç alınması gerekiyor" yanıtını veriyor. Peki Türkiye'de bu konuda yargı yolu açık mı? Bu soruyu Ayşegül Topuz şöyle yanıtlıyor: "431 Sayılı Yasa'nın 8. maddesi 'Osmanlı İmparatorluğunda padişahlık etmiş kimselerin Türkiye Cumhuriyeti arazisi dahilindeki tapuya merbut emvali gayrimenkulleri millete intikal etmiştir' şeklinde. Sultan Abdülhamit'in yasanın ilanı tarihinden altı yıl önce vefat ettiği göz önüne alındığında, anılan yasanın Sultan ve mirasçılarına uygulanması hukuken mümkün değil. Türk hukuk tarihini incelediğimizde Cumhuriyetin ilk yıllarında, Yüksek Yargı'nın da bu hukuksal yorumu benimsemiş olduğu göze çarpıyor. Ancak bu mülkler 1949'daki Meclis yorumuyla millete intikal etmiş addedilmiş. Bu yorum hukuka aykırı. Bugün hukuksal bir kurum olarak da 'Meclis Yorumu' bulunmamakta. Bilahare Pasaport Kanunu'nda yapılan düzenlemelerle de Türkiye'ye girişlerine izin verilen hanedan üyelerinin 431 sayılı yasa kapsamında kalan miras haklarını talep edemeyecekleri yolunda bir düzenleme getirilmiş."

ÖNCE UZLAŞMA SON ÇARE AİHM
Topuz, bugün Anayasa'nın 90'ıncı maddesinin son fıkrasındaki değişikliğin, AİHM'in yargı yetkisi ile mülkiyet hakkını koruyan 1 No'lu protokolün kabul edilmesinin ve bu protokolün birinci maddesi kapsamında daha önceki el koymaların hakkaniyetli olup olmadığının yeniden tartışılması gerekliliği konularından bu hukuki süreçte destek aldıklarını söylüyor: "Bu mülkler 1949'daki Meclis yorumu ile 431 sayılı yasanın 8. maddesi kapsamına alınmış.. Ama yargı AİHM yokken dahi bu konudaki hukuksal incelemesini yapmış bitirmiş. Ve bu çok net: Hazine-i Hassa mülkleri Abdülhamit'in özel mülkiyetidir ve vefat tarihinde bu miras mirasçılarına intikal etmiştir. Türkiye'de iç hukuk yollarının tüketilmediğini düşünüyorum. Bugün dava açılabilir."

Sultan Abdülhamit'in torunları dedelerinden kalan miras için önce devletle uzlaşmak istediklerini söylüyor. İstedikleri dedelerinden kalan gayrimenkullerin tazmini... Eğer bu konuda bir çözüm alamazlarsa son çare olarak AİHM'de yargı yoluna gideceklerini belirtiyorlar.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Yunanistan kralı AİHM'de 14 milyon euro tazminat aldı
Sultan Abdülhamit'in mirasıyla ilgili eğer Türkiye'de bir sonuç alınamazsa mirasçılar, AİHM'de haklarını arayabileceklerini söylüyor. Daha önce AİHM'de açılan benzeri miras davalarında örneğin Yunanistan Kralı 13 milyon 700 bin euro tazminat kazanmış. Öte yandan Bulgaristan Kralı ülkesindeki Anayasa Mahkemesi'nin kararıyla hakkını elde etti. Almanya'da hak Lahey Adalet Divanı'nda kazanıldı.

Saraylar Padişahın özel mülkü değil
Avukat Burak Varoğlu, başlatılacak hukuki süreçte müvekkillerinin Abdülhamit'in kişisel mirasını talep ettiğini söylüyor. Bunların arasında saray, kasır gibi tarihi eserler bulunmuyor. Varoğlu, bunların zaten Sultan'ın özel mülkü olmadığını belirterek "Padişahlık makamına ait padişahlık mülkleridir. Dolayısıyla bunların aileye miras olarak intikal edebilmesi mümkün değil" diyor.

Ailede 100 kişiden 90'ı sıkıntıda ilaç parası bulamayan bile var
Hukuki sürece Abdülhamit'in tam 44 varisi müdahil olacak. Onlardan ikisi Bülent Osman ve Orhan Osmanoğlu... İkisi de dedelerinden kalan mirası istemelerinin son derece doğal olduğunu belirterek bazı kitaplarda "Dünyanın en büyük gayrimenkul mirası" olarak geçtiğini söyledikleri miras için 2009 yılının sonunda harekete geçeceklerini anlatıyor. Hanedan üyeleri özellikle altını çiziyor: "Kimsenin gayrimenkulünü elinden almayacağız. Biz sadece hakkımızın devlet tarafından tazminini istiyoruz."

• Sizi tanıyabilir miyiz?
Bülent Osman: Sultan Abdülhamit ile Gazi Osman Paşa'nın torunuyum. Büyükannem Naime Sultan, Sultan Abdülhamit'in kızıydı. 1930 yılında Fransa Nice'te doğdum, yıllarca Michelin Lastikleri'nde çalıştım ve emekli oldum. Bir oğlum var.

Orhan Osmanoğlu: 1963'te Şam'da doğdum. Biz Sultan Abdülhamit'in büyük oğlu Mehmet Selim Efendi'nin kolundan geliyoruz. Onun oğlu Abdülkerim Efendi, onun oğlu ise babam Harun Osmanoğlu. 1974'te hanedan ailesine Türkiye'ye giriş izni verilince, ben 11 yaşındaydım, buraya geldik. Şu an tekstil üzerine ithalat-ihracat işiyle uğraşıyorum. Beş çocuğum var.

• Çocukken maddi sıkıntı yaşadınız mı?
B. O.: 1939'da ailenin tüm parası bitti. Babam kapı kapı gezip jilet satıyordu. Annem büyük mağazaların dikiş işlerini yapıyordu. Ben lise son sınıfta okuldan ayrıldım, çünkü hiç paramız yoktu. Önce bir araba yıkamacıda, sonra Michelin lastiklerinde çalışmaya başladım.

O. O.: Babam devlet memuruydu. Orta halliydik.

TORUNLARIMIZA KALMASIN

• Hanedan ailesi üyesi olarak gayrimenkuller için neden şimdi harekete geçtiniz?
B.O.: Dünyanın neresinde olursa olsun, yaşayan bir kimse için, miktarından bağımsız olarak, dedesinin mirasını araştırmak, en doğal hakkı. Aslında yeni harekete geçmiş değiliz. Bu son çalışma başlayalı neredeyse beş yıl oluyor. Daha öncesinde de ailemiz zaman zaman çeşitli ülkelerde davalar açtı. Ancak ailemiz birlikte kararlı ve uzun süreli olarak bu mücadeleyi sürdüremedi.

O.O.: Belki size garip gelebilir ama bu bir rüyayla başladı. Dedemi rüyamda gördüm, evrakları karıştırırken 'Çekmecelerimi neden karıştırıyorsun' diye bana kızdı. Tapular filan görmüştüm. Bunun bir işaret olduğunu yorumladım kendimce. Sonra aile üyeleri konuştuk, bu süreci başlattık. Tüm yapıp ettikleriyle mal varlığıyla çok tartışılan bir dedemiz var. Bu çabamız, biraz dedemizi anlamaya çalışmakla da ilgili. Sultan II. Abdülhamit'in yurtdışında da ciddi bir mal varlığına sahip olduğu bir gerçek. Hukuk elverdiğince bunlara sahip çıkmaya çalışmak her şeyden önce tarihsel bir sorumluluk.

• Peki yıllar sonra ne değişti de yola çıktınız?
O.O.: Kazanırız, kazanmayız artık bir neticeye bağlansın bu iş. Bu işi torunlarıma bırakmak istemiyorum.

B.O.: Ben şanslıydım, geçinebiliyordum. Ama ailemizde öyle insanlar var ki, güçlük içindeler. Dedemizin mirasıyla onlara da yardım etmek istiyoruz.

O.O.: Ailede 100 kişi varsa bunun 90'ı maddi sıkıntılar içinde. Yaşı 70-80 olup da ilaç parası bulamayanlar var. Ayrıca bunların şehzade sıfatı var. İyi bir hayat yaşasak inanın bir şey istemeyiz.

Dosyalarımızı gören devlet 'Uzlaşmayalım' demeyecek

• Burada bir çözüm bulunamazsa AİHM'e gidecek misiniz?
O.O.: Biz devletle mahkemelik olmak istemiyoruz. Şahsım adına buradaki hukuk yollarını tükettikten sonra AİHM'e gitme işini en son düşünüyorum. Ama ailenin diğer üyeleri gider mi? Bilemiyorum, belki gidebilirler. Biz sonunda kadar uzlaşmaya açığız, büyüklerimiz dosyamızı inceledikten sonra 'Uzlaşmayalım' demeyecek.

• Oldu da uzlaşamadınız?
O.O.: Yerin adını vermeyeceğim ama üç tapu davası var. Hakim oraların Sultan Abdülhamit'e ait olduğunu belirterek tapu vermemiş. 2010 yılındayız, Azınlıkların hakları dağıtılıyor, bizim işimizin de çözüleceğine inanıyoruz. Biz olgun bir zemin bekliyorduk, şu an adalet mekanizması çok iyi işliyor. AİHM'e gidilirse büyük rakamlar alınır.

Araştırdık ki Suriye'nin yüzde 20'si dedemin o topraklar için devletle ortak hareket edelim

• Yurtdışındaki gayrimenkuller için ne zaman harekete geçeceksiniz?
O.O.: Mesela Suriye'de tüm araştırmaları yaptım, bir yetkili 'Biz görüşmeye açığız ama sizin Türkiye'deki durumunuz ne oldu?' dedi. Türkiye'deki olayı çözersek, ardından yurtdışında bulunan gayrimenkuller için hareke geçeceğiz.

• Siz şimdi uzlaşmak mı istiyorsunuz? Uzlaşmaya açık mısınız?
O.O.: Elbette. Devlet büyüklerimiz bize olumlu bir teklifle gelirlerse her şeye açığız. Zora sokacak hiçbir şey istemiyoruz. Aslında bahsettiğimiz çok büyük rakamlar, telaffuz etmek istemiyorum, yazılırsa halk gereksiz yere endişelenebilir... Ama biz devlet büyüklerimizin her türlü teklifine her şeye açığız. Biz devletle uzlaşmak istiyoruz. Suriye'de araştırmalar yaptım ve Suriye'nin neredeyse yüzde 20'si dedem Sultan II. Abdülhamit'in. Bunlara da yardımcı olalım, gerekirse yüzde 50'sini size verelim, hakkımızı devlet olarak siz talep edin. Verecekleri karar kendi çıkarlarına da...

Gaziosmanpaşa İlköğretim Okulu'nun yeri de Sultan'ın

JAMIL ADRA CC BY NC ND

• Türkiye'deki gayrimenkullerin çoğu İstanbul'da mı?
İstanbul'da var, Ankara, Bursa, Edirne, Adana, İzmir Karaburun'da var...

• Peki örnek verebilir misiniz?
Çok açıklamak istemiyorum ama bu yerler arasında İstanbul Ortaköy'deki Gaziosmanpaşa İlköğretim Okulu da yer alıyor. Onun dışında İpsala'da içinden köy ve dere geçen 3 bin dönümlük bir yeri, İstanbul Beykoz'da Kabakoz'da binlerce dönüm araziyi söyleyebilirim. Kimse yanlış anlamasın biz kimsenin yerini yurdunu istemiyoruz. Muhatabımız Hazine...

Tarihsel mağduriyeti giderecek münasip bir miktar istiyoruz

• Dedenizin ne kadar gayrimenkulü olduğunu biliyor musunuz?
B.O.: Bildiğim kadarıyla hiçbir kaynak tam olarak bir sayı veremiyor.

O. O.: Bazı kitaplarda dünyanın en büyük gayrimenkul mirası olduğu ifade ediliyor. Sultan'ın bugün Suriye, Suudi Arabistan, Yunanistan, Filistin gibi ülkeler ve Balkanlar'da ciddi mal varlığı var. Ama önce Türkiye'deki durumumuzu düzeltmek istiyoruz.

• Eğer bir dava açılacak olursa milyonlarca lira mı bekliyorsunuz?
(İkisi ortak yanıtlıyor): Bu projeye destek veren tüm aile üyelerinin beklentisi haklarımızla orantılı ve tarihsel mağduriyeti giderecek münasip bir miktar. Bu sayede yurtdışındaki miras haklarımızın araştırılması yönündeki hızımızın artacağını, ayrıca Türkiye'nin miras hakkımızı tesliminin yurtdışındaki hak arayışımızda ihtiyaç duyduğumuz temel meşruiyet zeminini de sağlayacağını düşünüyoruz.

• Hanedan ailesi ve dava kelimeleri bir araya gelince "Topkapı Sarayı'nı da isterler" deniliyor. Ne diyorsunuz bu yoruma?
O.O.: Saraylar padişahın mülkü değil ki. Bizim bahsettiğimiz dedemizin şehzade ve padişahken edindiği mallar. Sağlık ve eğitim nedeniyle kullanılan ayrıca orduya tahsis edilen dedemize ait yerleri de bu davaya konu etmeyeceğiz. Star gazetesi-Pazar

Beğendim Beğenmedim Yazıcı Dostu Arkadaşıma Gönder Okunma (76)

GÜNCEL KATEGORİSİNDEKİ DİĞER HABERLER :

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2009-10-26: (en) Process begins for Sultan's inheritance, *Hürriyet Daily News*

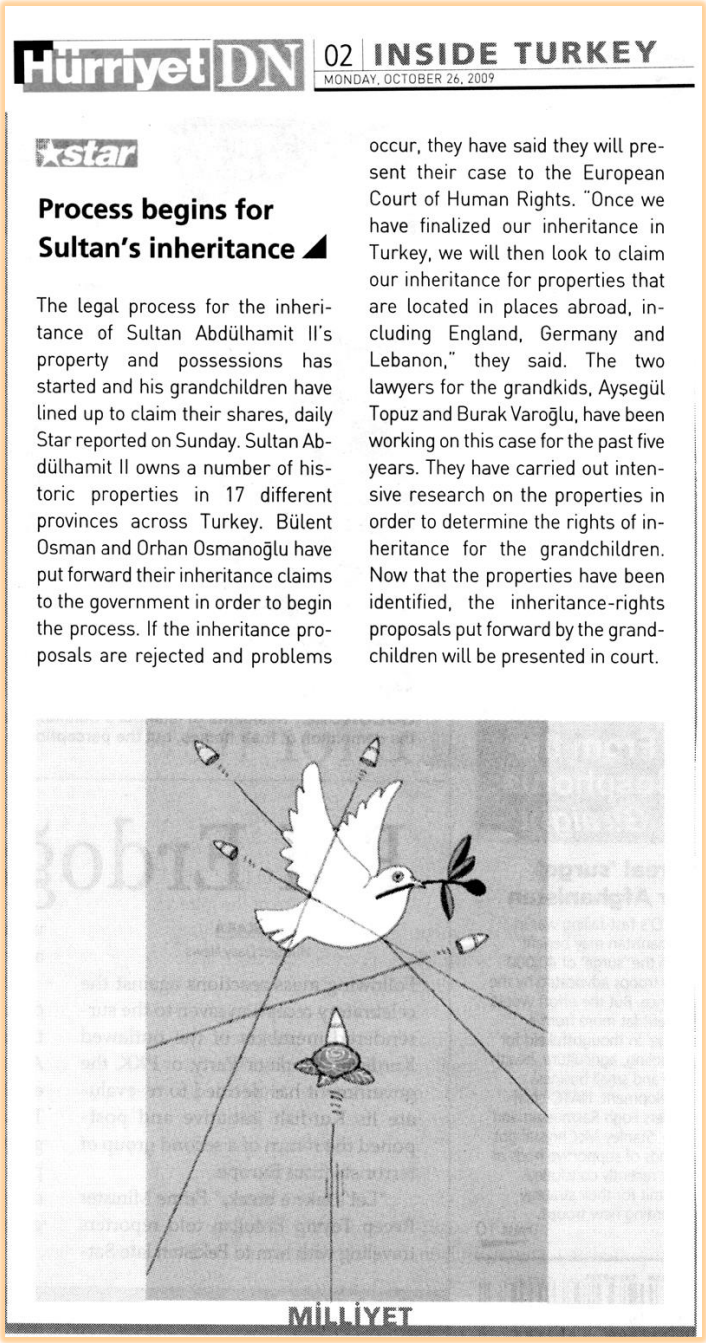

Hürriyet DN 02 INSIDE TURKEY
MONDAY, OCTOBER 26, 2009

star

Process begins for Sultan's inheritance

The legal process for the inheritance of Sultan Abdülhamit II's property and possessions has started and his grandchildren have lined up to claim their shares, daily Star reported on Sunday. Sultan Abdülhamit II owns a number of historic properties in 17 different provinces across Turkey. Bülent Osman and Orhan Osmanoğlu have put forward their inheritance claims to the government in order to begin the process. If the inheritance proposals are rejected and problems occur, they have said they will present their case to the European Court of Human Rights. "Once we have finalized our inheritance in Turkey, we will then look to claim our inheritance for properties that are located in places abroad, including England, Germany and Lebanon," they said. The two lawyers for the grandkids, Ayşegül Topuz and Burak Varoğlu, have been working on this case for the past five years. They have carried out intensive research on the properties in order to determine the rights of inheritance for the grandchildren. Now that the properties have been identified, the inheritance-rights proposals put forward by the grandchildren will be presented in court.

MİLLİYET

The legal process for the inheritance of Sultan Abdulhilmit II's property and possessions has started and his grandchildren have lined up to claim their shares, daily Star reported on Sunday. Sultan Abdülhamit II owns a number of historic properties in 17 different provinces across Turkey. Bülent Osman and Orhan Osmanoglu have put forward their inheritance claims to the government in order to begin Ihe process. If the inheritance proposals are rejected and problems occur, they have said they will present their case to the European Court of Human Rights. "Once we have finalized our inheritance in Turkey, we will then look to claim our inheritance for properties that are located in places abroad, including England, Germany and Lebanon," they said. The two lawyers tor the grandkids, Aysegül Topuz and Burak Varoglu, have been working on this case tor the past five years. They have carried out intensive researth on the properties in order to determine the rights of inheritance for the grandchildren. Now thut the properties have been identified, the inheritance-rights proposals put forward by the grand children will be presented in court.

"Process begins for Sultan's inheritance", *Hürriyet Daily News*, Monday 26 October 2009.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2009-10-28: (tr) Sultan Abdülhamid'in petrol savasi, *İkinciAbdülhamidHan.com*

Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı!

İnsan bir kitaba her şeyi sığdıramıyor tabiatıyla. Hacim, önemli bir sorun. Tabii bütün konuları yazmanın kitabın nizamını bozabilir endişesi de bunda rol oynuyor.

Dolayısıyla muhakkak dışarıda kalan bir şeyler oluyor.

İşte beklediğim fırsat nihayet çıktı ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün açtığı serginin haberleri basına yansıyınca, notlarını çıkardığım halde "Abdülhamid'in Kurtlarla Dansı"na koyamadığım Abdülhamid'in petrol savaşı bölümünü yazmak boynumun borcu oldu.

Malum, Sultan II. Abdülhamid döneminin çeşitli sebeplerle karanlıkta kalmış pek çok noktası var. Bunlardan birisi de, Osmanlı ülkesini demir bir ağ içine alma, sonradan Onuncu Yıl Marşı'nda dile geldiği üzere, ülkeyi 'demir ağlarla örme' projesidir. Bunu ham ve aceleci hükümlerle 'Alman emperyalizmine peşkeş çekmek' olarak sunan tarihçimizin ismini vermeyeyim; çünkü çok yaygın ve orta malı bir kanaattir.

Hicaz Demiryolu hakkında çok şey söylenebilir; ama herhalde tamamen yerli sermaye ile ve yerli mühendis ve işçilerle ve dahi, başta padişah olmak üzere Osmanlı halkından ve İslam âleminden bir seferberlik halinde toplanan yardımlarla (bu yardımların içerisine kurban derileri de dahildir) gerçekleştirilmiş olması, öncelikle söylenmesi gerekenler arasındadır. Projelendirilmesinden uygulanmasına kadar yerlidir ve Cumhuriyet dönemindeki Türk şimendiferciliğinin temeli bu projenin tatbiki yıllarında atılmıştır. Bir uzmanın (Yakup Kalgay) deyişiyle, "Hicaz Demiryolu, bugünkü Türk şimendiferciliğine geniş ölçüde bir tatbikat alanı, tecrübe ve meleke okulu olmuştur. Ve gerçekten bugün (1945 Kasım'ında yazıyor) işbaşında bulunan mühendislerimizden bir kısmı, bu tatbikat alanında stajlarını tamamlamış, salâhiyet, ehliyet imtihanlarını başarı ile vermiştir."

Demek ki, Hicaz Demiryolu'na bakarken sadece 1.465 kilometre uzunluğunda dev bir tesis olmaktan öte, yerlilik ve Türk demiryolculuğunun okulu olma keyfiyetlerini de vurgulamak önemlidir. Ancak önemli olan başka bir nokta daha var ki genellikle ihmal edilir: Bu projenin Abdülhamid'in enerji politikasıyla yakın ilgisi.

Öncelikle tarihimizin ne kadar sığ ve sebep-sonuç bağlantısı olmadan anlatıldığına bir örnek olmak üzere Birinci Dünya Savaşı'nın ana gerekçesini petrolün oluşturduğuna dikkat çekmemiz şart. Yani temel sorun, İran, Irak, Suriye, Kuveyt, Azerbaycan vs. gibi yerlerdeki petrole hangi emperyalist ülkenin daha önce ulaşacağı sorunuydu. Çünkü dünyanın gelecekteki en önemli enerji kaynaklarının 'Ortadoğu'da yoğunlaştığı anlaşılmıştı. Daha 1882'de İngiliz Amirali Fisher, dünya üzerindeki kontrollerinin, gemilerinde kömür yerine petrol kullanmaya bağlı olduğuna inandırmaya çalışıyordu Savunma Bakanlığı'nı. Petrolün kaynağı ise Ortadoğu'daydı. Öyleyse?

Ancak bunun karşısında Abdülhamid iktidarının sonlarında Almanlara verilen Bağdat Demiryolu ihalesi kalın bir duvar oluşturacağa benziyor, Hindistan'daki İngiliz hakimiyetini bile tehdit edeceğinden korkuluyordu. Proje gerçekleşirse Bakü ve İran'da gemileri için petrol çıkarmaya uğraşan İngiliz emperyalizmi, Almanya'dan başlayan ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Bulgaristan, Sırbistan ve Osmanlı Devleti'yle Basra Körfezi'ne bağlanan binlerce kilometrelik duvara toslayacak ve müttefiki olan Rusya'yla bağlantısı kopacaktı. Yani Bağdat Demiryolu, böyle bir demir perde gerecekti İngiliz emperyalizminin karşısına.

Ne var ki, 'demir perde' projesinin en zayıf halkası, Sırbistan'dı. Bütün mesele, Sırbistan'ın hangi cephede kalacağı noktasında düğümleniyordu. Sırplar Almanları tercih ederse İngilizler, İngilizleri tercih ederse Almanlar şapa oturacaktı. İşte Birinci Dünya Savaşı'nın bir Sırp anarşisti tarafından Saraybosna'da Avusturya-Macaristan Arşidük'üne karşı gerçekleştirilen suikast sonucu çıkmasının gerçek sebebi, Ortadoğu petrollerine uzanacak hattın zayıf halkasının kimde kalacağı meselesiydi.

Zaten daha 1896'da Bağdat Demiryolu, Konya'yı Berlin'e bağlamıştı bile. İş, Konya'dan Bağdat'a uzanmaya kalmıştı. Böylece Osmanlı ülkesinin iç pazarı, Avrupa kanalından dünya pazarlarına bağlanmış, öbür taraftan 1900 yılında Sultan'ın iradesiyle başlanan Hicaz Demiryolu, Osmanlı'nın bu defa yabancı devletlerin yardımı olmadan Ortadoğu'ya karadan bir kanal açma harekâtı olacaktı.

Aslında Hicaz Demiryolu, Sultan Abdülhamid'in imparatorluğu kurtarma projesinin bir parçasıydı. Yalnızca içerideki ekonomik canlanmayı temin etmeyecekti bu projenin gerçekleşmesi, aynı zamanda yakın bir gelecekte kopması muhtemel kıyamet öncesinde Osmanlı kuvvetlerinin seri hareket edebilmesini de sağlayacak, petrol bölgelerine yönelik bir emperyalist hücumunu da önleyebilecekti. Yani Hicaz Demiryolu'nun gerçek yapılma sebebi, Yavuz Sultan Selim'in, Osmanlı fetihlerinin yönünü doğuya çevirmesindeki sırla alakalıydı. Nasıl Yavuz, İran, Suriye ve Mısır fetihleriyle Portekiz'in Hind Okyanusu'ndaki etkinliğine karadan giderek bir cevap vermişse, torunu olan II. Abdülhamid de Hindistan ve Mısır'ı kontrolü altına alan İngiliz emperyalizmine yine karadan bir yol bularak karşılık veriyor, kurtların iştahlarını kabartan enerji havzalarına sahip çıkıyordu.

Bunu, Bağdat ve Hicaz demiryollarının geçtiği noktalar ile petrol çıkan bölgeleri gösteren haritaya baktığınızda daha net olarak görebilirsiniz. Ne tuhaf, değil mi! Tren hatları, petrol çıkan bölgelerden geçirilmiştir. Ve bu Abdülhamid de çok olmaktadır artık…

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Nitekim 1908 yılının Mayıs'ında Concession Sydicate Limited şirketinin operasyon şefi George B. Reynolds, İran sınırları içindeki Mescid-i Süleyman bölgesinde dünyanın o zamana kadar gördüğü en zengin petrol yataklarını patlattığında Abdülhamid iktidarının sonu da gözükmeye başlamıştı. Ne gariptir ki, Mayıs 1908'de petrol bulunmuş, bundan sadece ve sadece 2 ay sonra Jön Türk isyanı başlamış ve temmuz ayında Abdülhamid, Meşrutiyet'i ilan ederek iktidarı bırakmak zorunda kalmıştı.

Velhasıl, petrol, bir devlet başkanının daha başını yemişti. Ama bu, ne ilk, ne de son olacak, sadece 10 yıl sonra bu defa, onu devirenler de kullanılarak Osmanlı Devleti yıkılacak ve Abdülhamid'in petrol haritasında işaretlediği hemen bütün noktaların kontrolünün şaşırtıcı bir hızla İngilizlerin eline geçtiği görülecekti. 1918 yılının 1 Kasım'ını 2 Kasım'a bağlayan gece vatanı terk eden Enver Paşa, gitmeden önce yaveri Mersinli Cemal Paşa'ya, Siyonizm'in oyununa geldiklerini ve en büyük hatalarının Sultan Hamid'i anlayamamak olduğunu söyleyecekti. Haklıydı belki; ama ne çare ki, atı alan Üsküdar'ı çoktan geçmişti.

Mustafa Armağan

Armağan, Mustafa. "Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı!", *İkinciAbdülhamidHan.com*. URL: http://www.ikinciabdulhamid.com/sultan-abdulhamid%e2%80%99in-petrol-savasi-14.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı!

İnsan bir kitaba her şeyi sığdıramıyor tabiatıyla. Hacim, önemli bir sorun. Tabii bütün konuları yazmanın kitabın nizamını bozabilir endişesi de bunda rol oynuyor. Dolayısıyla muhakkak dışarıda kalan bir şeyler oluyor.
İşte beklediğim fırsat nihayet çıktı ve Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü'nün açtığı serginin haberleri basına yansıyınca, notlarını çıkardığım halde "Abdülhamid'in Kurtlarla Dansı"na koyamadığım Abdülhamid'in petrol savaşı bölümünü yazmak boynumun borcu oldu.

Malum, Sultan II. Abdülhamid döneminin çeşitli sebeplerle karanlıkta kalmış pek çok noktası var. Bunlardan birisi de, Osmanlı ülkesini demir bir ağ içine alma, sonradan Onuncu Yıl Marşı'nda dile geldiği üzere, ülkeyi 'demir ağlarla örme' projesidir. Bunu ham ve aceleci hükümlerle 'Alman emperyalizmine peşkeş çekmek' olarak sunan tarihçimizin ismini vermeyeyim; çünkü çok yaygın ve orta malı bir kanaattir.

Hicaz Demiryolu hakkında çok şey söylenebilir; ama herhalde tamamen yerli sermaye ile ve yerli mühendis ve işçilerle ve dahi, başta padişah olmak üzere Osmanlı halkından ve İslam âleminden bir seferberlik halinde toplanan yardımlarla (bu yardımların içerisine kurban derileri de dahildir) gerçekleştirilmiş olması, öncelikle söylenmesi gerekenler arasındadır. Projelendirilmesinden uygulanmasına kadar yerlidir ve Cumhuriyet dönemindeki Türk şimendiferciliğinin temeli bu projenin tatbiki yıllarında atılmıştır. Bir uzmanın (Yakup Kalgay) deyişiyle, "Hicaz Demiryolu, bugünkü Türk şimendiferciliğine geniş ölçüde bir tatbikat alanı, tecrübe ve meleke okulu olmuştur. Ve gerçekten bugün (1945 Kasımında yazıyor) işbaşında bulunan mühendislerimizden bir kısmı, bu tatbikat alanında stajlarını tamamlamış, salâhiyet, ehliyet imtihanlarını başarı ile vermiştir."

Demek ki, Hicaz Demiryolu'na bakarken sadece 1.465 kilometre uzunluğunda dev bir tesis olmaktan öte, yerlilik ve Türk demiryolculuğunun okulu olma keyfiyetlerini de vurgulamak önemlidir. Ancak önemli olan başka bir nokta daha var ki genellikle ihmal edilir: Bu projenin Abdülhamid'in enerji politikasıyla yakın ilgisi.

Öncelikle tarihimizin ne kadar sığ ve sebep-sonuç bağlantısı olmadan anlatıldığına bir örnek olmak üzere Birinci Dünya Savaşı'nın ana gerekçesini petrolün oluşturduğuna dikkat çekmemiz şart. Yani temel sorun, İran, Irak, Suriye, Kuveyt, Azerbaycan vs. gibi yerlerdeki petrole hangi emperyalist ülkenin daha önce ulaşacağı sorunuydu. Çünkü dünyanın gelecekteki en önemli enerji kaynaklarının 'Ortadoğu'da yoğunlaştığı anlaşılmıştı. Daha 1882'de İngiliz Amirali Fisher, dünya üzerindeki kontrollerinin, gemilerinde kömür yerine petrol kullanmaya bağlı olduğuna inandırmaya çalışıyordu Savunma Bakanlığı'nı. Petrolün kaynağı ise Ortadoğu'daydı. Öyleyse?

Ancak bunun karşısında Abdülhamid iktidarının sonlarında Almanlara verilen Bağdat Demiryolu ihalesi kalın bir duvar oluşturacağa benziyor, Hindistan'daki İngiliz hakimiyetini bile tehdit edeceğinden korkuluyordu. Proje gerçekleşirse Bakü ve İran'da gemileri için petrol çıkarmaya uğraşan İngiliz emperyalizmi, Almanya'dan başlayan ve Avusturya-Macaristan İmparatorluğu, Bulgaristan, Sırbistan ve Osmanlı Devleti'yle Basra Körfezi'ne bağlanan binlerce kilometrelik duvara toslayacak ve müttefiki olan Rusya'yla bağlantısı kopacaktı. Yani Bağdat Demiryolu, böyle bir demir perde gerecekti İngiliz emperyalizminin karşısına.

Ne var ki, 'demir perde' projesinin en zayıf halkası, Sırbistan'dı. Bütün mesele, Sırbistan'ın hangi cephede kalacağı noktasında düğümleniyordu. Sırplar Almanları tercih ederse İngilizler, İngilizleri tercih ederse Almanlar şapa oturacaktı. İşte Birinci Dünya Savaşı'nın bir Sırp anarşisti tarafından Saraybosna'da Avusturya-Macaristan Arşidük'üne karşı gerçekleştirilen suikast sonucu çıkmasının gerçek sebebi, Ortadoğu petrollerine uzanacak hattın zayıf halkasının kimde kalacağı meselesiydi.

Zaten daha 1896'da Bağdat Demiryolu, Konya'yı Berlin'e bağlamıştı bile. İş, Konya'dan Bağdat'a uzanmaya kalmıştı. Böylece Osmanlı ülkesinin iç pazarı, Avrupa kanalından dünya pazarlarına bağlanmış, öbür taraftan 1900 yılında Sultan'ın iradesiyle başlanan Hicaz Demiryolu, Osmanlı'nın bu defa yabancı devletlerin yardımı olmadan Ortadoğu'ya karadan bir kanal açma harekâtı olacaktı.

Aslında Hicaz Demiryolu, Sultan Abdülhamid'in imparatorluğu kurtarma projesinin bir parçasıydı. Yalnızca içerideki ekonomik canlanmayı temin etmeyecekti bu projenin gerçekleşmesi, aynı zamanda yakın bir gelecekte kopması muhtemel kıyamet öncesinde Osmanlı kuvvetlerinin seri hareket edebilmesini de sağlayacak, petrol bölgelerine yönelik bir emperyalist hücumunu da önleyebilecekti. Yani Hicaz Demiryolu'nun gerçek yapılma sebebi, Yavuz Sultan Selim'in, Osmanlı fetihlerinin yönünü doğuya çevirmesindeki sırla alakalıydı. Nasıl Yavuz, İran, Suriye ve Mısır fetihleriyle Portekiz'in Hind Okyanusu'ndaki etkinliğine karadan giderek bir cevap vermişse, torunu olan II. Abdülhamid de Hindistan ve Mısır'ı kontrolü altına alan İngiliz emperyalizmine yine karadan bir yol bularak karşılık veriyor, kurtların iştahlarını kabartan enerji havzalarına sahip çıkıyordu.

Bunu, Bağdat ve Hicaz demiryollarının geçtiği noktalar ile petrol çıkan bölgeleri gösteren haritaya baktığınızda daha net olarak görebilirsiniz. Ne tuhaf, değil mi! Tren hatları, petrol çıkan bölgelerden geçirilmiştir. Ve bu Abdülhamid de çok olmaktadır artık...

Nitekim 1908 yılının Mayıs'ında Concession Sydicate Limited şirketinin operasyon şefi George B. Reynolds, İran sınırları içindeki Mescid-i Süleyman bölgesinde dünyanın o zamana kadar gördüğü en zengin petrol yataklarını patlattığında Abdülhamid iktidarının sonu da gözükmeye başlamıştı. Ne gariptir ki, Mayıs 1908'de petrol bulunmuş, bundan sadece ve sadece 2 ay sonra Jön Türk isyanı başlamış ve temmuz ayında Abdülhamid, Meşrutiyet'i ilan ederek iktidarı bırakmak zorunda

JAMIL ADRA CC BY NC ND

kalmıştı.

Velhasıl, petrol, bir devlet başkanının daha başını yemişti. Ama bu, ne ilk, ne de son olacak, sadece 10 yıl sonra bu defa, onu devirenler de kullanılarak Osmanlı Devleti yıkılacak ve Abdülhamid'in petrol haritasında işaretlediği hemen bütün noktaların kontrolünün şaşırtıcı bir hızla İngilizlerin eline geçtiği görülecekti. 1918 yılının 1 Kasım'ını 2 Kasım'a bağlayan gece vatanı terk eden Enver Paşa, gitmeden önce yaveri Mersinli Cemal Paşa'ya, Siyonizm'in oyununa geldiklerini ve en büyük hatalarının Sultan Hamid'i anlayamamak olduğunu söyleyecekti. Haklıydı belki; ama ne çare ki, atı alan Üsküdar'ı çoktan geçmişti.

Mustafa Armağan

Bu yazı bugün 1 kez, toplamda 1 kez okunmuştur.

Kategori: İç Meseleler ve İç Politika

Copyright © 2009 ikinciabdulhamid.com

YORUMLAR

Yorum yok

YORUM YAPIN

İsim *

E-posta *

Site

Yorum Gönder

JAMIL ADRA

"One of the most spectacular lawsuits ever launched": Abdülhamid's heirs, his lands and the land case in Palestine, 1908-1950

Ruth Kark & Seth J. Frantzman

Ruth Kark, Department of Geography, The Hebrew University of Jerusalem, mskark@mscc.huji.ac.il. Seth J. Frantzman, Department of Geography, Hebrew University of Jerusalem, sfrantzman@hotmail.com. *Authors' Note: The authors wish to thank Roy Fischel for his helpful comments.*

Abstract

This paper is a sequel to Fischel and Kark's study on the private lands owned by Sultan Abdülhamid II (1842-1918, ruled 1876-1909) in Palestine and analyzes their fate after his forced abdication. In particular, we examine the court cases that arose around these lands, cases which were initiated by his heirs after 1920. For 28 years the heirs, led by his eldest son, Mohammad Selim and his daughter Amina Namika, approached half a dozen governments in the Middle East and Europe to regain the properties they claimed. The appeals represented a test of the British colonial legal system as well as issues of land settlement and the role of foreign courts in interpreting Turkish and Ottoman law. We furthermore examine the disposition of the sultan's lands from his abdication in 1909 to the last attempts by his heirs to recover them from the State of Israel in 1950, the general context of his lands in the Middle East as a whole, and the legal precedent set by the Mandatory Palestine court cases.

Keywords: *Abdülhamid II properties & heirs, Palestine, Land Law, Muharraqa.*

Introduction

Sultan Abdülhamid II, the last potent sultan of the Ottoman Empire, reigned from 1876 to 1909. During this period, he personally acquired extensive estates throughout the empire. According to research carried out by Roy Fischel and Ruth Kark, the private lands of Abdülhamid II in Palestine were comprised of 115 tracts covering 832,222 metric *dunam* (from the Turkish *dönüm*), or roughly 900,000 Ottoman *dunam* (one metric *dunam* equals 1,000 m^2; one Ottoman *dunam* equals 919.3 m^2), thus covering 3.1% of the total land area of Mandatory Palestine.[1] As a result of the 1908 Young Turk Revolution, the lands were confiscated by the government. After the World War I, they became part of the various colonial regimes and mandates that assumed control over the former Ottoman provinces in the Middle East.

The disposition of these lands and the changing regimes in the Middle East between 1917 and 1950 are integral to understanding the development of the Middle East, both economically and politically. The period sheds light on Ottoman-Turkish policies towards imperial lands as well as colonial regimes, colonial law, and the rise of independent states.[2]

The case of Abdülhamid II's lands carries relevance for many important subjects. The bulk of our research examines one case that was viewed by the heirs of the sultan and the British regime as setting a precedent for the rest of the estates. By tracing the inner workings of the British justice system in its colonial setting, we shed light on colonial law as it pertained to land, indigenous residents, and claimants from the former regime. It also gives insights into the British land system in Palestine and the rights of local tenants. The case itself had ramifications far beyond Palestine, affecting lands in Iraq (especially in the Mosul and Basra regions with their oil reserves), Syria, Lebanon and Transjordan under the British and French Mandates, and its outcome even continued to affect independent governments in the region after the end of the colonial era, up to 1967.[3]

At the time, it was one of the most read-about legal cases of the day in Palestine. Shrill newspaper accounts recounted that anywhere between one-seventh and one-third of the land area of Palestine might be affected by the ruling.[4] Some 50,000,000 *dunam* across the Middle East were said to be involved. It had all the ingredients of a celebrity case, involving fourteen princes and princesses, a deposed monarch, and parts of the Holy Land. Our research has shown that in Palestine alone it would have affected

[1] Roy Fischel and Ruth Kark, "Sultan Abdülhamid II and Palestine: Private Lands and Imperial Policy," *New Perspectives on Turkey*, no. 39 (2008): 132. All *dunam* in this paper are metric *dunam*.

[2] Halil İnalcık, "Çiftlik," in Encyclopedia of Islam, 2nd ed.; Cemil Koçak, II. Abdülhamid'in Mirası (İstanbul: ARBA, 1990); Cengiz Orhonlu, "KhazĪne," in Encyclopedia of Islam, 2nd ed.; Nadir Özbek, "Imperial Gifts and Sultanic Legitimation During the Late Ottoman Empire, 1876-1909," in Poverty and Charity in Middle Eastern Contexts, eds. Michael Bonner, Mine Ener, and Amy Singer (Albany: State University of New York Press, 2003); Vasfi Şensözen, Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlakı (Ankara: Türk Tarih Kurumu Basimevi, 1982); Arzu T. Terzi, Hazine-i Hassa Nezareti (Ankara: Tarih Kurumu Basımevi, 2000); Gilles Veinstein, "On the Çiftlik Debate," in Landholding and Commercial Agriculture in the Middle East, eds. Çağlar Keyder and Faruk Tabak (Albany: State University of New York Press, 1991); Mehmet Yılmaz, "Policy of Immigrant Settlement of the Ottoman State in the 19th Century," in The Great Ottoman-Turkish Civilisation, ed. K. Çiçek (Ankara: Yeni Türkiye, 2000).

[3] E. Mahmud Sami, *The Quest for Sultan Abdülhamid's Oil Assets: His Heirs Legal Battle for Their Rights* (İstanbul: Isis Press, 2006). This is an interesting book based on the author's family archives and other British archives. The author, E. Mahmud Sami (a member of the family of the sultan's heirs), wrote it in the quest for the sultan's oil assets and other properties in the Middle East. Unfortunately, Sami gives only partial references to his written texts and conclusions.

[4] Anonymous author, "Privy Council Committee to Hear Muharraqa Land Case," *Palestine Post*, 16 May 1939, 3.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

some 16,000 local Arabs residing in 35 villages. The case therefore has, to this day, relevance to those Palestinian villages whose lands were once part of the sultan's estates.

We follow continued claims by the heirs against the State of Israel. In doing so, we show how specific land claims survived from the Ottoman period through the 1950s and are part of a larger picture of land claims that persist in the region to this present day.

Literature, sources, and methods

Keeping these issues in mind, this paper is based on the following categories of sources: (**1**) Judicial and diplomatic records and correspondence in the Israel State Archive (ISA) in Jerusalem were the main sources for the reproduction of the complete list of the lands. During the 1920s, the heirs of Abdülhamid II applied to land courts all over the former Ottoman Empire, claiming that they were the legal heirs of the late sultan. Since the lands were still registered under his name in the land registration offices (*tapu*), they claimed their legal rights over these tracts. In none of the cases did the mandatory authorities in Palestine claim that the lands had not been in the possession of the late sultan; therefore, it is possible to reconstruct the full list of lands under discussion. In addition, Foreign Office documents of the UK Public Record Office in Richmond, UK (PRO or British National Archive) were consulted for correspondence between diplomats regarding the case. (**2**) Ottoman documents in Turkish and Arabic, found in the above-mentioned archives, including land registration and administrative documents dealing with the lands of the sultan, constituted the second category. In some cases, the translated documents were compared to the Ottoman originals. (**3**) Another group of documents is the correspondence, reports, and responses of the State of Israel after its foundation in 1948, regarding the litigation of the heirs of Abdülhamid II versus the State of Israel. (**4**) We also made use of primary sources in the Central Zionist Archive in Jerusalem (CZA), relating mainly to the Mandate period. (**5**) Period newspapers, principally the *Palestine Post*, the newspaper of record of Mandatory Palestine, included detailed reports, and even *verbatim* quotes from court documents, of the case from 1932 to 1950. (**6**) Finally, recent and contemporary research on the topic of the land system in Palestine as it changed, or was perpetuated, from Ottoman times to the Israel period helped to put together a framework.[5]

The development of the lands from the abdication to the mixed-arbitration tribunal, 1909-1921

Sultan Abdülhamid II (r. 1876-1909) — who was known in the West by his contemporaries as "The Red Sultan," "The Great Assassin," and "Abdul the Damned" — was the last powerful sultan of the Ottoman Empire.[6] During his rule he introduced reforms, improved transportation, supported Muslim refugees through resettlement, and attempted to integrate what was left of his vast empire. He personally also became a great landowner, acquiring vast properties throughout his empire, which fell into the category of *çiftlik-i hümayun*, or imperial *çiftlik*.[7]

It is necessary to give a brief description of the Ottoman land system as it existed when the sultan acquired his estates. In 1858, the enacting of the Ottoman Land Code "sought to stabilize the existing pattern of possession," as Roger Owen interprets it.[8] It divided all lands into certain categories as they concern us here: *mulk* (private freehold land), *miri* (land which is held individually but whose title remains with the state), *metruke* (public state lands), and *mewat* ("dead" and uncultivated state land). Huri İslamoğlu has argued that the extension of "the consistency and generality of bureaucratic practices" represented by the land laws was integral to the extension of state power to the empire.[9] However, the sultan's *çiftlik*s were "not in Ottoman law a legal category as such, [and] none of the Sultan's personal estates could actually be shown to have been redefined as *mulk* when he assumed ownership of them, and they were therefore always held as *miri*."[10]

In July of 1908, a military coup known as the Young Turk Revolution forced the sultan to abrogate his powers in favor of a constitutional government. In March and April of 1909, Abdülhamid II attempted to overthrow the constitutional government through a countercoup, but was unsuccessful, and on 13 April Abdülhamid II was forced to abdicate in favor of his brother Mehmed V (r. 1909-1918). Another brother, Mehmed VI, would rule from 1918 to 1922, before the dissolution of the empire. Although no longer in power, Abdülhamid II nevertheless had a prodigious family who saw themselves as his heirs. Before his death in 1918, he had at least sixteen wives and more than twenty children.

Most of the sultan's estates (86% of them, to be precise) were concentrated in marginal regions, particularly in the lower altitudes of Palestine, areas which at the time were inhabited by Bedouin tribes. The largest estates were in the Jordan Valley, consisting of 530,281 metric *dunam*, most of which were found around Jericho, Baysan, and the Huleh Valley.[11] The result of the coup against Abdülhamid II in 1908 and his abdication in 1909 was the granting of several *irade*s (imperial decrees) transferring the properties to the Ottoman state.[12]

Between the sultan's abdication and the beginnings of the British Mandate, the estates of the sultan did not go

[5] Among others, Martin Bunton, *Colonial Land Policies in Palestine, 1917-1936* (Oxford: Oxford University Press, 2007); Kenneth W. Stein, *The Land Question in Palestine, 1917-1939* (Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1984); Frederic M. Goadby and Moses J. Doukhan, *The Land Law of Palestine* (Tel-Aviv: Shoshani Printing Co., 1935).

[6] Webster Fawcet, "50 Million Law Suit in Jaffa Court, Abdul Hamid's Estate," *Palestine Post*, 23 November 1945.

[7] Fischel and Kark, "Sultan Abdülhamid II," 132; Roy Fischel, "Sultan Abdülhamid II (1876-1909) and Palestine: Imperial Policy and Private Lands" (Unpublished MA Thesis, The Hebrew University of Jerusalem, 2006).

[8] Roger Owen, ed. *New Perspectives of Property and Land in the Middle East* (Harvard University Press, 2000), xvii.

[9] Huri İslamoğlu, "Property as a Contested Domain: A Reevaluation of the Ottoman Land Code of 1858," in *New Perspectives on Property and Land in the Middle East*, ed. Roger Owen (Cambridge, MA: Harvard University Press, 2000).

[10] Martin Bunton, "Demarcating the British Colonial State: Land Settlement in the Palestine Jiftlik Villages of Safad and Qazaza," in *New Perspectives of Property and Land in the Middle East*, ed. Roger Owen (Harvard University Press, 2000), 129.

[11] Ibid., 134.

[12] 'Claims of the Heirs of the Ex-Sultan Abdul Hamid' Note of Interview, T and M, 185821 August 21, 1934. Israel State Archive (ISA), Jerusalem, 2/603/3.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

unnoticed or untouched. Before 1909, the sultan and his local administrators worked to improve many of his estates, as has been documented by Fischel and Kark.[13] In many cases, Muslim refugees, such as Bosnians and Circassians, were settled on his estates.[14] In addition, local peasants were recruited to work the estates, and Bedouins were allowed or encouraged to move there. However, it appears that after the lands were transferred to the state they began to fall into neglect.

The Treaty of Lausanne and the sultan's lands, 1918-1923

The British army conquered the Ottoman Empire's Middle East possessions by way of its Arab provinces. Campaigns in Iraq, Transjordan and Palestine brought the British to Damascus in 1918. In the same year, Sultan Abdülhamid II died, leaving numerous heirs. In 1920, by the time when the Treaty of Sèvres, under which the victorious Allies carved up the Ottoman Empire, was signed, a great deal of Abdülhamid II's Arab estates were already in the hands of the British, due to the concept that "conquest gives a title which the courts of the conqueror cannot deny."[15]

The Turkish war of Independence that resulted in the Treaty of Lausanne (1923) did not change the fate of the sultan's estates, although the issue of the estates was dealt with by a financial sub-committee during the negotiations leading up to the signing of the treaty.[16] However, the treaty resulted in the transfer of the former sultan's estates, which had become property of the Turkish state, to the new colonial powers of the Middle East, namely Great Britain and France.

However, even before the signing of the Treaty of Lausanne, the British administration in Palestine had already disposed of a large swath of Abdülhamid II's lands. A visit by Herbert Samuel, the first High Commissioner of British Mandatory Palestine (1920-1925), in April of 1921 to the Baysan Valley set in motion Mandatory policy towards some of the sultan's former estates, even though their status was, as yet, unclear. Martin Bunton has asserted that, regardless of the fact that the exact legal status of the sultan's former estates was "not well understood," nothing prevented "the Palestine government from immediately trying to assume ownership as Landlord."[17] The British administration wanted "to free as large an area as possible to be vested in the state."[18]

The result of Samuel's investigation was the Ghor Mudawwara Land Agreement (GMLA), signed on 19 November 1921 between Wadie Eff. Bousany, an Arab Palestinian lawyer and politician representing the Arab tenants, and Major Albert Abramson representing the Government of Palestine. In total, 202,361 *dunam* were transferred to the villages and 179,545 to tribal areas.[19] The land transferred included the Ghor Al Faria estate, a huge swath of land in the Jordan Valley that stretched from the Jordan River halfway to Nablus.

A document written by the Department of Government Lands of the British administration notes that "pending the ratification of the Mandate and the settlement of a definite land policy the administrative has, generally speaking, not permitted the alienation of State lands, and in most cases leases for one year only [...] In several instances, however, where the drainage of swamps or other considerations of public utility were pressing, long leases have been granted."[20]

Many of these lands subject to lease were Abdülhamid II's estates. The document mentions a 100-year lease to the Jewish Colonization Association at Atlit, Kabara, Mallaha, and Caesarea. The latter three were all Abdülhamid II's estate properties. In the Nablus sub-district, the huge swath of land associated with Abdülhamid's Ghor al Faria in the central Jordan Valley was "offered for lease for 50 years" to "a syndicate of Palestinian Arab notables."[21] According to this document, some 100,000 *dunam* were put up for lease at "Arab el Firush el Kiblieh, Mazraat El Hamra, El Akrabaneh, Ghor al Fara [sic] and Ard el Yaraki."[22] A 1919 document concerning the Ghor al Faria estate had shown that only a small part of it was cultivated by Bedouins in exchange for tithes.[23]

In the Jericho area, the administration disposed of another swath of land. It was "the only State land disposed of by way of sale" and was given to locals, perhaps Bedouin, who had "been of many years in the possession of Arabs who have cultivated it. Owing to tribal disputes the late Sultan Abdülhamid II confiscated the land for himself in 1881. On the deposition of the Sultan in 1908, the land was vested in the State and the cultivators have since paid rent to the Government. Recognizing the rights accruing from long occupation and cultivation the Government has agreed to sell this."[24] An experimental agricultural station was also established on this land.[25]

Other lands formerly belonging to the sultan were leased out. One list from 1919 shows ten properties in four sub-

[13] Fischel and Kark, "Sultan Abdülhamid II," 147-60.
[14] Kemal H. Karpat, "Ottoman Immigration Policies and Settlement in Palestine," in *Settlers Regimes in Africa and the Arab World*, eds. Ibrahim Abu-Lughodt and Baha Abu Laban (Wilmett: Medina University Press, 1974).
[15] "Conquest gives a title which the courts of the conquerer cannot deny [...] the British government [...] whose rights have passed to the United States" –Chief Justice John Marshall, US Supreme Court, Johnson v. MacIntosh, 21 US (8 Wheat) 543, 588.
[16] After some discussion, the Turkish officials represented by Zakesi Bey agreed that the properties had been transferred to the state. See 'Discussion at the Lausanne conference on the properties of the Civil List' undated document in Conference of Lausanne documents 1922-1923, Central Zionist Archive (CZA), Jerusalem, A225/277.
[17] Bunton, "Demarcating," 129.
[18] *Ibid.*, 128.

[19] "Land Settlement in 1932," Palestine Post, from the annual report by A. Abramson, C.B.E, Commissioner of Lands, April 20, 1933, Israel State Archives (ISA) 22/3599/5/22. In all subsequent ISA footnotes our notes will be in the form Record Group/Box/File.
[20] 20 See Department of Government Lands, Annual Administrative Report for 1921, ISA, DLS 1/222, 22/3519/34A.
[21] See Department of Government Lands, Annual Administrative Report for 1921, ISA, DLS 1/222, 22/3519/34A.
[22] *Ibid.*
[23] State Domains: not cultivated, November 1919, ISA 22/525/7433.
[24] *Ibid.*
[25] Anonymous author, "Roundabout by Postman," *Palestine Post*, 29 March 1936.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

districts of the Mandate subject to lease.[26] Another document from 1919 mentions the "*çiftlik* lands" at Shuni in the Galilee, classified as "Aradi Mudawrah (transferred to the government)" and being subject to a 12.5% tithe of produce and 10% rental tithe.[27] The census of 1931 provides some insight into the growth of the villages established on the sultan's former lands. It records 1,869 houses and 10,617 inhabitants on his former estates. In total, the number of settlements on the former estate lands had grown to 23.

The British administration did not have a clear and uniform goal concerning the former sultan's estates. Bunton has argued that the "tendency emerged to define indigenous land rights as narrowly as possible."[28] Law was apparently integral to this method, as Alexander Kedar has asserted:

The ideology of legalism, in its broad sense, constitutes an important ingredient in the construction of hegemony and legitimation. It contributes to the belief that social inequality is somewhat natural or inevitable and not the outcome of influential social factors. An abstract and professional legal discourse justifies domination and privilege while simultaneously claiming neutrality in process and outcome.[29]

This legalistic model of colonial administration views the British claim that they were retaining state control of the sultan's estates for the public good merely as a cynical way of suppressing indigenous rights to the land.[30] This cynical view that the British administration merely "extinguished"[31] the rights of tenants to land has ignored the British officials' seemingly genuine attempts to dispose of huge swaths of state land to individuals residing on those lands, whose interests had been given short shrift by the sultan and the Ottoman state.[32]

It is indisputable that the Ottoman Land Code passed unchanged into the legal system of Mandatory Palestine. British officials made no attempt to transplant British law in its entirety to the colonial setting. In 1937, British officials complained that the Ottoman Land Code had been retained, with all the difficulties involved in its various forms of ownership and land tenure; several new laws were passed to amend it, but it remained in essence the same complicated system, one which was not calculated to promote dense settlement and intensive cultivation.[33] This retention of Ottoman law means that British officials and courts seemingly ruled on Ottoman land law in its own right, when in fact Bunton has claimed that the British system was of an "*ad hoc* character" and Donald Quataert has illustrated that their colonial courts ruled on a "mythical creature of their own making [… and] the guises in which Ottoman land-law appeared to them owed most to their own imaginations."[34]

The British Foreign Office and the first cases, 1920-1937

At about the same time as the British were disposing of state land to locals at Baysan, the heirs of Abdülhamid II approached the Anglo-Turkish Mixed Arbitration Tribunals set up in 1920 during negotiations for the Treaty of Lausanne at Constantinople. They were turned down by the tribunal which ruled that it did not have jurisdiction over the matter.35 The heirs also approached the courts in England and were found to "possess no sufficient or indeed any basis in law or equity," likewise because of lack of jurisdiction.36 Claims were also made against the French, Italian and Greek governments. The heirs and the companies founded to pay for the litigation for the claims argued that the irades of 1908 and 1909 were invalid and that, since the name of the property owner entered in the cadastral register was the sultan's, this was the name that should be used as a basis for determining ownership.37 A petition in Iraq before 1934 "divested the heirs of any rights and had forbidden their courts to entertain proceedings in respect of such rights."38

The first rumblings that the heirs would not get away with this was a letter received by the Palestine High Commissioner by way of Great Britain's consulate in Beirut, in January of 1929. The letter contained a document in Arabic from Iskander Farajallah Trad Bey, a Beirut-based lawyer.[39] He claimed to represent Abdul Medjid Effendi,

---

26 'List of lands-Makhlul-taken on lease from the Government during the year 5679 (1919)', August 20, 1919, ISA 22/525/7432.

27 T. B. Borror, financial advisor, to General secretary of the Zionist Commission, 'Shuni Jiftlik lands', 12 December 1919 ISA, 22/525/7433.

28 Bunton, "Demarcating," 128.

29 Alexander Kedar, "On the Legal Geography of Ethnocratic Settler States: Notes Towards a Research Agenda," *Current Legal Issues* 5 (2003); Geremy Forman and Alexandre Kedar, "Colonialism, Colonization and Land Law in Mandate Palestine: The Zor Al-Zarqa and Barrat Qisarya Land Disputes in Historical Perspective," *Theoretical Inquiries in Law* 4, no. 2 (2003).

30 Bunton Bunton, "Demarcating," 130; Martin Bunton, "Inventing the Status Quo: Ottoman Land-Law During the Palestine Mandate, 1917-1936," *The International History Review* 21, no. 1 (1999): 47.

31 Forman and Kedar, "Colonialism, Colonization and Land Law in Mandate Palestine."

32 Ruth Kark and Seth Frantzman, "From Nomadism to Jewish Settlement: Bedouin, Abdül Hamid, British Land Settlement and Zionism: The Baysan Valley and Sub-District 1831-1948," *Israel Studies* (in press).

33 Great Britain, Cmd. 5479, Palestine Royal Commission Report [Peel Report], London: 1937, 227.

34 Bunton, "Inventing the Status Quo," 56; Donald Quataert, "The Age of Reforms, 1812-1914," in *Economic and Social History of the Ottoman Empire, 1300-1914*, eds. Halil İnalcık and Donald Quataert (Cambridge: Cambridge University Press, 1994), 856.

35 Anonymous author, "Sultan's Heirs Lose Appeal," *Palestine Post*, 2 April 1947. See Treasury Solicitor to Winston Geddes, 17 August, 1934,2/760M/3.

36 See Treasury Solicitor to Winston Geddes, 17 August, 1934, 2/760M/3.

37 'Claims of the Heirs of the Ex-Sultan Abdul Hamid' Note of Interview, T and M, 18582l August 21, 1934. ISA 2/603/3.

38 Claims of the Heirs of the Ex-Sultan Abdul Hamid' Note of Interview, T and M, 18582l August 21, 1934 ISA. 2/603/3. For a history of the sultan's lands in Iraq, see Albertine Jwaideh, "The Sanniya of Sultan Abdul Hamid II in Iraq," in *Arabic and Islamic Studies in Honor of H.A.R. Gibb*, ed. George Makdisi (Leiden: Brill, 1965).

39 In 1925, Iskander F. Trad worked as a financial agent for King Hussein of Iraq in Alexandria and was also involved in a scheme by the Hashemite family to sell concessions to the US in exchange for money to continue their war against Ibn Saud for control of the Hijaz. Martin Kramer, "Shaykh Maraghi's Mission to the Hijaz, 1925," A*sian and African Studies*, 16, no. 1, Haifa (1982), http://sandbox.blog-city. com/shaykh_maraghis_mission_to_the_hijaz_1925.htm.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

"head of the family" of Abdülhamid II.[40] Iskander Trad was the local representative of Jefferson David Cohn and Robert Ranz, a London-based law firm, which was also involved in representing the family and held power of attorney for Medjid, given in Paris on 21 November 1928. The letter requested that the British in Palestine prohibit "any disposal of such properties before the settlement of the dispute in respect thereof."[41] The letter mentioned specifics such as the baths at Tiberias and the Huleh Marsh and requested that the government cease and desist from leasing these areas. A subsequent letter on 7 September 1933 noted that the Land Settlement Department in charge of settling titles to land throughout Palestine was proceeding to bring settlers to the Huleh region. Trad noted: "Request your Excellency to instruct the Settlement Officer not to include the Huleh in the settlement operations."[42] A reply by the government of Palestine noted that "no property in Palestine can be handed over to your clients unless and until they have proven a title to them in the appropriate Court of Law."[43]

The Foreign Office of Great Britain had been aware of the problem at least since 1931, when G. W. Rendel had written to H. R. Cowell of the Colonial Office that the heirs were considering an appeal to the Permanent Court of International Justice, a court established by the League of Nations and working from 1922 to 1946. However, without the backing of the Turkish government, a member of the league, no such case could move forward. The opinion of the Foreign Office was that "the chances of the heirs being able successfully to carry their case any further [is] exceedingly small […] although they *might* institute proceedings in the local courts in Iraq, Palestine or Cyprus, it [is] improbable that they would do so […] the heirs have no legal case […] from a political standpoint no question of *ex-gratia* [by favor] payment to them could be considered […] the burden of proof would almost certainly, be on *them* in the first instance to establish their claim to any of the *ab antiquo* [ancient or old] properties."[44] Rendel would be proven wrong on several of his main points.

In June of 1934, a further letter arrived from Geddes H. Winston, a lawyer from Virginia in the US. He claimed to be the legal receiver appointed by the state of Virginia for a corporation known as the Ottoman Imperial Estates, chartered by investors to whom the family had sold shares in any potential returns on the estates. This, along with another corporation called the Sultan Abdul Hamid II Estates, owned a controlling interests in four corporations called the Abdul Hamid British Trust Ltd., Abdul Hamid Landed Estates Ltd., Abdul Hamid Mines Ltd. and Abdul Hamid II Oil Concessions Ltd. In 1934, upon the bankruptcy of the American corporations the Richmond Circuit Court had appointed Winston the receiver of the assets. Upon learning that two other corporations, The Royal Trust Company of Canada and the Consolidated Eastern Corp., were seeking to litigate claims to the estates, Winston had written to inform the Palestine government that

no one, except myself, as Receiver, has any legal right or authority to in any way negotiate with the Government of Palestine in any manner with respect to any rights, interest, properties, concessions, lands or mines belonging to the late Sultan Abdul Hamid [sic] neither that corporation not any other, nor the heirs themselves.[45]

The petitioner, along with others from the UK and Canada, was told to seek recourse in a local court of law in Palestine.

All these corporations had come into existence based on the heirs' future rights to the lands that they claimed might one day be returned to them. These private companies speculated on the potential value of these lands, and moneys from these various corporations either found their way into the heirs' hands or paid for legal counsel for their attempts to recover the lands. In addition, it appears that a certain Dr. Caleb in Istanbul also became aware of the heirs' claims and sent a note about it to Yitzhak Ben-Zvi, a Zionist leader then on the Executive Board of the Jewish Agency in Palestine. Ben-Zvi replied in August of 1933 that "it is impossible to draw any conclusions as to their value for us."[46] Furthermore, he noted that the British Government was not "sitting idly by," but was distributing the land to Arab tenants. He requested lists of the properties, maps if available, details on any cases pursued by the heirs, the claims of the British government, and information as to whether the heirs could produce deeds to any of the lands.[47] It is not clear what came of the Jewish Agency's brief interest in the case, or whether the heirs themselves had ever approached leading Zionists about their claims.

In 1936, the Foreign Office of Great Britain became aware that understanding the intricacies of Ottoman law and the sultan's actual imperial decrees on the properties would be necessary in order to make local governments and their courts aware of the potential liabilities due to the heirs' claims. A note, written on 6 May 1936, from the Foreign Office noted that "we do not want to do anything at this stage which might lead Turkish authorities to think that our knowledge of these matters was deficient."[48] But the understanding was deficient. The government did not have copies of the *irades*, or of the *düsturs* (collection of Turkish laws) in which they were supposedly published. A search party was sent to the Library of the Middle Temple in London, to whom copies had been presented by the Turkish Minister of Public Instruction in 1932. The officials became aware that the *irade* be the sultan, dated 1 September 1908, was probably in the *düsturs*, but that the 1909 (1325) *irade* was not published.[49] What prompted this were apparently

[40] Claims of the Heirs of the Ex-Sultan Abdul Hamid' Note of Interview, T and M, 18582l August 21, 1934. ISA 2/603/3.
[41] HBM Consul General Beirut to High Commissioner for Palestine, January 29, 1929. ISA 2/L218/33, Vol. I.
[42] Iskander Trad to The High Commissioner of Palestine, 7 September, 1933, ISA L/218/33.
[43] Draft letter to Iskander Farajalla Trad, September 1933, CSO L/218/33 Vol. I. File, GM.
[44] See Rendel to Cowell, Foreign Office 16 April, 1931, 'Claims of the Heirs of the ex-Sultan Abdul Hamid II Papers since 1931' in "Court cases of the heirs of the Sultan" CZA A255/354.
[45] Geddes Winston to High Commissioner, 28 June, 1934, L/218/33, Vol. I, ISA 2/L218/33, Vol. I.
[46] Ben Zvi, Executive of the Jewish Agency to Dr. Caleb, 13 August 1933, See scanned document S25-6316-54 in CZA KKL5/15638.
[47] *Ibid.*
[48] Lacy to Jim, Foreign Office, 6 May, 1936, ISA 2/L109/36 2.
[49] *Ibid.* An earlier search in 1921 (Foreign Office dispatch to Constantinople No. 845 of 8th August, 1921) had shown that

JAMIL ADRA CC BY NC ND

petitions by Muşfika Kadın Efendi, a widow of Abdülhamid II, who in 1936 was petitioning the Turkish government for restitution of property because she had become destitute.[50] In addition, the Princes Mehmed Selim Ahmed, Abdülkadir, Burhaneddin, Abdürrahim, Nureddin and Abid, Princesses Ayşe and Bedrifelek, Müşfika, Saliha, Naciye and Peyveste had given Samy Gunzberg, a well-known Turkish Jewish lawyer, power of attorney on 14 January 1925, authorizing him to "regain from usurpers buildings, lands, mines, concessions, etc. left by Abdul Hamid [sic] and situated in Turkish territory and elsewhere."[51] Other powers of attorney had been given to him by Şevket Mehmet Ali Bey, a banker representing Müşfika in 1928; Prince Ahmed, the son of Abdülhamid II in July 1921, and Prince Mehmed Burhaneddin in 1920, requesting Gunzberg to pursue the properties.[52] The Foreign Office noted that it "does not look as if she had ever been placed in effective ownership and possession of her share of Abdul Hamid's [sic] properties and revenues in Turkey at the time of Abdul Hamid's death or at any subsequent date."[53]

The British Foreign Office was particularly interested in the outcome and decisions of courts that had been petitioned in Turkey and elsewhere. In discussing the fact that the heirs had been unsuccessful against Turkey, the office noted "all the above seems to show that neither the daughters nor widows of Abdul Hamid [sic] ever got anything."[54] In addition, in 1924, the government of Turkey in the Legislation of 3 March, called Law No. 431, had declared that all real estate of all former sultans "is acquired by the Nation."[55] The Foreign Office was particularly interested in the fact that all income from the properties transferred from the Civil List and formerly owned by the sultan had gone to the Turkish state after 1908.[56] The heirs had approached the Franco-Turkish Mixed Arbitral Tribunal through the government of Lebanon. The Lebanese courts had determined that Abdülhamid II had parted with his land as well as his remaining valuables, including moneys deposited at the Reichsbank in Germany.[57] Searches by the British in 1936 finally revealed the *irade* of 21 August 1909, said to be "document no. 29, page 76 and no. 135 on page 652"[58] of the *düsturs*. The law described the transfer to the Ottoman Treasury of "buildings, lands and concessions"formerly part of the sultan's Civil List.[59]

A test case: Al-Muharraqa village, land settlement, and the 1937 case.

Al-Muharraqa was located on a sleepy portion of gently rolling flatland in the Negev, 14 kilometers northeast of Gaza city, bordered on the north and west by lands that in the 1930s was held by local Gazans and residents of the nearby village of Kaufakha.[60] In the south and east, it was open desert that stretched out towards the Negev.[61] South of it was the Gaza-Beersheba road. In 1876, Sultan Abdülhamid II had transferred the then barren lands into his possession as *miri*, meaning that the land was held individually but that the title remained with the state.[62] He settled local people, apparently from nearby Gaza, on the land in a planned village (see **Map 1**). British maps of the village from the 1930s show that it was laid out in the form of a long rectangle with a main street.[63] This was not typical of Arab villages of the area, which tended to be heavily nucleated, with houses seemingly huddled together for defense. But it was typical of several of Abdülhamid II's settlements, such as nearby Kaufakha and Auja al Hafir on the Palestine-Egyptian border, established on his lands with the personal involvement of his local managers. The village lands consisted of 4,580 *dunam*. It had 204 residents in 1922 and grew to 86 houses and 422 residents in the 1931 *Census of Palestine*.[64] The year after the first lawsuit concerning the village's lands, the population was estimated to be at 485 in the 1938 *Village Statistics*.[65]

In 1932, the Government of Palestine's Land Settlement Department had received a "memorandum of claim" from the government, under the Land Settlement of Title Ordinance. According to Judge Cressall's opinion, the government did not approach the heirs, whom he called "the registered owners" as a party to the action.[66] The land was subsequently registered in the name of the High Commissioner.

In 1934, the heirs of the sultan's eldest son, Prince Mohammed Selim, approached the Land Court in Jaffa, requesting "the court to order the rectification of the new register on the ground that their rights to the land in

"the high commission had failed to find any published record of certain documents."

50 To Sterndale Bennet of Foreign office from James Morgan at British Embassy, Ankara, 23 May, 1936, ISA 2/L109/36.

51 *Ibid.* Samy Gunzburg (1876-1966) was a well-known figure in Turkey in the 1920s and 1930s, a dentist, confidante of Atatürk, collector of antiques, and advisor who aided Jewish refugees fleeing Nazism. He is the subject of the following biography: Rıfat N. Bali, *Sami Günzberg: Sarayın ve Cumhuriyetin Dişçibaşısı* (İstanbul: Kitabevi, 2007).

52 To Sterndale Bennet of Foreign office from James Morgan at British Embassy, Ankara, 23 May, 1936, ISA 2/L109/36.

53 James Morgan to Sterndale Bennet, 25 April, 1936, British Embassy in Ankara to foreign office. 2/ L109/36.

54 To Sterndale Bennet of Foreign Office ISA from James Morgan at British Embassy, Ankara, 23 May, 1936, 2/L109/36.

55 *Ibid.*

56 It was said to amount to 400,000 Turkish Pounds (gold). British embassy to Mr. Baggallay at the Foreign Office, 5 June, 1936, ISA 2/L109/36.

57 *Ibid.*

58 *Ibid.*

59 *Ibid.*

60 Kaufakha was another village whose lands had been acquired by the sultan. See 'In the Privy Council on Appeal from the Supreme Court of Palestine No. 21 of 1940', London; 1940, p. 346 in 'Court cases of the heirs of the Sultan'. CZA A255/354.

61 These lands were recorded as being held by the Bedouins Selim al-Husain, Salim Izzayia, and Salim Jehru Ali Atawria Sherazi Suleiman Staik Huzeijid, *Ibid.*

62 Land Case 35/35, heirs of Prince Muhammad Selim vs. the Government of Palestine, Judgement of Cressall, draft, July 1937, ISA 3/707N/27.

63 El Muharraqa, 1:2500, Survey of Palestine, revised Sept. 1945, JC 65, 1260-183 JC 900 D [1]. Map Library, Mount Scopus, the Hebrew University of Jerusalem.

64 E. Mills, Superintendent of Census, "Census of Palestine, 1931," (Jerusalem: July 1932).

65 "Village Statistics, 1938," (Palestine Department of Statistics, 1938).

66 Land Case 35/35, heirs of Prince Muhammad Selim vs. the Government of Palestine, Judgement of Cressall, draft, July 1937, ISA 3/707N/27, 2.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

question had been omitted in the register."[67] The heirs produced an old, pre-1908 title deed to the property in the name of their father. At the time, Selim was resident in Syria.[68] The reason for selecting Al-Muharraqa appears to have been random, chosen by their lawyers as a test-case, because "certain questions are common to all [...] such [legal] solutions are to have effect on all the lands."[69]

In May of 1937, the Land Court in Jaffa began hearing the case, at the time called "14 Princes and Palestine" by the press.[70] The Government of Palestine was represented by the lawyers W. J. Fitzgerald (Palestine's attorney-general), Mr. John G. Forster (a London barrister representing the Foreign Office), and H. Kantrowitz (a local Jewish Palestinian magistrate). The plaintiffs included the fourteen Turkish heirs represented by Diabis Ilias Murr of Beirut and Dr. Weinshall of Haifa. The case was heard between two judges, P. E. F. Cressall, a British citizen, and Aziz Bey Daoudi, a local Arab trained in law.[71] The initial case hinged on Article 66 of the Land Settlement Ordinance which noted that, after the Land Settlement had taken place, it could only be corrected in case of a proven fraud. The court noted that the plaintiffs needed to prove that a right had been omitted, and that the government should prove that no right which could logically have been registered had existed. Initially, the court noted that the plaintiffs must prove the title.[72]

Cressall, in his decision, came to believe that the "claim to ownership must be respected unless and until those attacking it could satisfy the Court that it should be set aside."[73] In addition, he enumerated the claims of the government, namely that the land law had "extinguished" any rights or claimants by others once the registration had been entered and the new deeds given to the government.[74] The heirs had not approached the Land Settlement Officer in 1932 and had thus negated their claim. The government also claimed that the *irade* of 1909 issued by Sultan Reşat V had transferred the land to the state and that Article 60 of the Treaty of Lausanne had transferred that state land to the colonial administration.

Cressall was harsh on the government's claim under the Land Settlement, noting that "this contention is untenable."[75] He noted that Article 66 gave a "land court unrestricted power to rectify the new registers which were created by virtue of the Ordinance."[76] Next, he moved on to the 1909 *irade*. Cressall noted that the government had "failed to produce satisfactory proof of its [the *irade*'s] contents [...] in absence of such proof the Court cannot assume that its operation extended to this particular piece of land."[77] Cressall held that the *irade* "was never promulgated" validly "in accordance with the Turkish constitutional Law" and that no compensation had been paid, which was expressly forbidden under Turkey's constitution. Furthermore, the 1909 *irade* "was the expression of the will of a despotic ruler" with "no counterpart in democratic jurisprudence."[78] While calling into question the legality of the *irade* of 1909 due to it being "despotic," the court did not call into question the initial creation of the *çiftlik*.

Between 23 and 25 May, a B. Haladjian was called as a government witness. Haladjian was described as an "ex-minister of the Turkish Government"[79] and naturalized French citizen. In fact, E. Mahmud Sami, author of a detailed account on the heirs and their struggle for their lands, has argued that he was a "mysterious" man, perhaps connected to the Armenian oil magnate Calouste Gulbenkian.[80] In 1935, he had approached the British Foreign Office, claiming "to inform His Majesty's Government that he was in possession of all the documents on which the heirs were basing their various claims against His Majesty's Government."[81] The Turkish ambassador to Great Britain was not impressed and said that they should not "accept Haladjian as an authority." Nevertheless, this Armenian, whose profession and origins remain obscure, was to serve as a legal advisor to the British on the case until his death in 1939. He testified to the effect that the sultan was all-powerful and did as he pleased. Cressall objected to this and noted that "the plaintiff's claim has been instituted under the law of a country which respects the rights of proprietorship registered in the name of individual owners."[82] Cressall furthermore noted that, because of the Palestine Order-in-Council's Article 46, the "corpus of Ottoman Law" was "brought into force in Palestine" and that the Courts of Palestine could thus rule on cases through interpreting that law.[83] Cressall, taking upon himself to interpret Ottoman law, then noted that the *irade* of 1909 was illegal under the Ottoman Constitution of 1876, because it "was never submitted to parliament in conformity with the Ottoman law."[84]

---

67 Ibid, 3.
68 Attorney-General document, unsigned and untitled, 2 April, 1936, CSO 2/218/33 Vol. III, ISA 3/707N/27, 2.
69 Abraham Weinshall, attorney in Haifa, to the Attorney General, 'Heirs of the Sultan Abdul Hamidcoorespondence', 2 April, 1943, ISA 3/27/707N Vol. II,, file 3, GM.
70 From our correspondent, "14 Princes and Palestine," *Palestine Post*, 19 May 1937. The fourteen were named as the widows Amsel Nour, Peveteh, and Sasikar; the sons Ahmed Noureddin, Prince Abdul Ra-him, Prince Ahmed Noury, Prince Burhaneddin; the daughters Princess Fatma, Aysheh, Naimeh, Sekieh, Rafieh, and the heirs of the late Prince Selim, Adlakiar, Derikta, Mouhiba, all widows; Amikeh Namika, a daughter, and Dondar, son of the late Abdul Karim, and Haroun, also son of the late Abdul Karim.
71 *Ibid.*
72 *Ibid.*
73 Land Case 35/35, heirs of Prince Muhammad Selim vs. the Government of Palestine, Judgement of Cressall, 30 July 1937, ISA 3/707N/27, 2-4.
74 Ibid, 3.
75 Ibid, 5.
76 *Ibid.*
77 *Ibid.*
78 All ibid, 5.
79 Anonymous author, "Law Reports," *Palestine Post*, 1 November 1937.
80 Sami, *The Quest for Sultan Abdülhamid's Oil Assets*, 69. Gulbenkian (1869-1955) had an interest in the case, because in 1925 his Iraq Petroleum Company (IPC) had secured exclusive rights to oil fields whose ownership would be affected should the heirs succeed in gaining rights to the Sultan's lands, some of which encompassed these fields. Sami's book deals with this question in depth.
81 *Ibid.*
82 Land Case 35/35, heirs of Prince Muhammad Selim vs. the Government of Palestine, Judgement of Cressall, 30 July 1937, ISA 3/707N/27, 2-6.
83 *Ibid.*
84 *Ibid.*

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Cressall agreed that Sultan Reşat V had issued the 1909 *irade*, "the apparent object of which was to transfer to the State property belonging to the Civil List," but he did not agree that all the personal property of the sultan had been transferred, nor this individual property, since no list of transferred properties had been located.[85] Government witnesses had only "hazy recollections."[86] Cressall objected to a Photostat of a list of properties in French, presented during the Lausanne conference, and noted that only a list with the "Seal of the Turkish Government" should be respected.[87] Cressall agreed that "in cases of conquest the appropriation of all the public domain is a matter of course" under international law.[88] However, private property should remain intact. Cressall wrapped up his conclusion by noting that

the ex-Sultan could and did own private property [… he] was the owner of a dual type of property, namely that which he possessed as Ruler of the State and that which belonged to him personally and not in virtue of his being the head of the State […] the Treaty [of Lausanne Article 60] cannot confer on the Successor States a better title than the ceding state possessed […] I am unable to find that the defendants have established an adverse title to the land through the Treaty.[89]

The final ruling was not for all the land, but those "376 shares of 4320 shares in the properties enumerated registered in the name of the heirs of the late Prince Muhammad Selim, son of the late Sultan Abdul Hamid [sic] II." Parcels from eleven blocks were registered in the name of the heirs.[90] The reason for the division of the land was apparently connected to a 1933 ruling by the Land Court at Jaffa, which had ruled in favor of the villagers enjoying "occupancy and tenancy rights."[91]

However, the Arab judge Aziz Bey Daoudi argued that he had "no hesitation in saying that the 1909 *Irade* was in fact existing and that it operated to transfer to the State Treasury the property acquired by Sultan Abdülhamid." In addition, "the *Iradeh* [sic] admits of no exceptions" for property not being transferred; thus, the entire list was transferred. The second issue was whether it was legal for the Turkish parliament and government to divest the property. He concluded that "no foreign court can entertain a claim involving the review of an act of State."[92] Furthermore, "a long time elapsed during which no action whatever was taken either by the deposed Sultan or his heirs after his death [… they therefore] tacitly acquiesced."[93]

On 19 November, final judgment was given in favor of the heirs, and the "onus of proof" was said to be on the government; "as the defendants [government] have failed to prove to the satisfaction of the court that the plaintiffs [rights] had ceased to exist."[94] Apparently Daoudi had acquiesced to Cressall's decision.

In January of 1938, the Foreign Office wrote to the British Embassy in Paris on behalf of the British Prime Minister Neville Chamberlain, detailing the progress of the case and the plan to appeal the verdict.

What prompted the high-level communication was the work of B. Haladjian in the French national archives and his discovery of the *irade*s of 1908 and 1909, which had been transferred to France in 1933 by Comte de Chambrun, the former French Ambassador to Turkey. The document noted the severity of the case facing the UK and the fact that the sultan's property, including the "Mosul oilfields"[95] in Iraq, was worth some 100,000,000 Pound Sterling. The letter noted that the heirs of the sultan had "assigned or purported to assign their interests in the claim to various British, American and Canadian financiers." These corporations had been unsuccessful in approaching the Anglo-Turkish and Mixed Arbitral tribunals. The document then sketched out what had happened since. The widows of the sultan had then approached the Turkish government, to no avail. Cases were brought to the courts of Palestine, Syria and Lebanon. However, "his majesty's government are confident of winning before the Court of Appeal and the Privy Council and […if not there,] the Permanent Court of International Justice at The Hague."[96] Meanwhile, the proceedings in Syria and Lebanon had "been adjourned until the outcome of the Palestine proceedings."[97]

However, the reason for Chamberlain's intervention was due to the fact that the French government was refusing to certify as originals the *irade*s contained in the archives. Without certification they would be of "limited legal value." The British appealed to self-interest, noting that "it is as important for the interests of the French Government as it is for the interests of his Majesty's government that the Government of Palestine should defeat the claims."[98] A threat followed; if the documents were not certified and "if the heirs should win against the Government […] before the Privy Council the Turkish government could make great play with this point against the French Government."[99]

In Palestine, the government prepared for the avalanche of cases that might follow the test-case, by informing the director of land registration to make note of the properties of Sultan Abdülhamid II and "register in the name of the High Commissioner for the time being in trust for the Government of Palestine all immovable properties at present registered in the name of the Sultan Abdülhamid or in the name of the Civil List or in the name of the Ottoman Government."[100]

The activities in the spring of 1938 showed the degree to which the case had reverberations beyond Palestine,

85 *Ibid*, 7.
86 *Ibid*, 7.
87 *Ibid.*
88 *Ibid*, 10.
89 *Ibid*, 11.
90 *Ibid*, 13.
91 ISA 2/218/33 Vol. III. The government had petitioned the court against the Land Settlement Officer who had entered in the register that the villagers should have occupancy and tenancy rights.
92 Anonymous author, "Law Reports."
93 Anonymous author, *Ibid.*
94 Anonymous author, "Sultan's Heirs Successful in Land Test Case," *Palestine Post*, 19 November 1937.
95 Lacy on behalf of Neville Chamberlain at the Foreign Office to Sir Eric Phipps, Paris. 12 January, 1938. 'Confidential'. ISA 2/L218/33, Vol. IV.
96 *Ibid.*
97 *Ibid.*
98 *Ibid.*
99 *Ibid.*
100 'Urgent', Chief Secretary to Director of Land Registration, signatures unclear, 1 April, 1938 ISA, 2/L109/36

JAMIL ADRA CC BY NC ND

shaking the entire British and French empires in the Middle East and involving important political players, even in the midst of the pre-World War II world crises over Czechoslovakia.

The appeals: British justice and Ottoman claimants, 1938-1945

Between January and April of 1939, the case worked its way through an appeal. The Court of Appeals in Palestine—composed of Senior Puisne, Justice Manning, Justice Greene, and Justice Frumkin—sided with the plaintiffs, but the Palestine Supreme Court heard the argument of the attorney-general of Palestine and agreed that a new trial should be held. The Supreme Court noted that a third judge should have been called to decide on the case when the British and Arab judge had differed on their initial rulings.[101]

In the meantime, Haladjian had been asked by the British government, or perhaps he had volunteered, to write an extensive review of the different legal opinions offered by M. Achille Mestre and M. Marcel Sibert, Professors of Law at the University of Paris, Mr. Cyril Radcliffe, and the Lebanese Arab advocate hired by the heirs from Beirut, Maitre Diabis Ilias Murr.[102] In a wide-ranging thirty-page study of the various then prominent opinions that had been written arguing on behalf of the heirs, Haladjian concluded in 1939 that "none of the opinions considered result in the slightest weakening of the strength of the defense [*i.e.*, the government]."[103]

On 28 April 1941, the Privy Council heard the appeal in the case of the Heirs of Prince Mohammad Selim v. The Attorney General of Palestine. In the "Judgment of the Lords of the Judicial Committee of the Privy Council," consisting of Viscount Sankey, Lord Atkin, Lord Thankerton, Sir George Rankin and Lord Justice Clauson, the court agreed with the Government of Palestine, but not as regards the need for a third judge; it merely held that the onus of proving the accuracy of the title deeds did not rest with the government, as Crassell had claimed, but with the petitioner, the heirs.[104] The result of the appeal was that a new trial was to be held. Professor Norman Bentwich, Attorney-General of Mandatory Palestine until 1929, writing for the *Palestine Post*, recalled that it was in the midst of "an unexpected bomb" and air raids that the appeal was heard. He concluded by patting the empire of which he had been a servant on the back: "so does British justice flow from the Royal fount to all parts of the empire."[105]

The Attorney-General of Palestine in 1944 was confident about the result of the case. When the re-trial began, he was sure it would go his way: "It is not for us to show through the Treaty of Lausanne that our title is good, but it is for the heirs to establish theirs."[106] When the new case opened in November of 1945, a media circus ensued. The *Palestine Post* recalled that the "stage is set for another dramatic episode in one of the most spectacular lawsuits ever launched." The heirs of the "Great Assassin of the Armenians" or "Abdul the Damned" included four wives, 200 concubines, and two British companies with financing in the amount of 2,000,000 Pound Sterling. The value of the properties in Palestine was assessed at 100,000,000 Pound Sterling, and "nearly a seventh of the total land area of Palestine" was at risk.[107] Details were given of a past case in which some "contestants seized a Jerusalem hotel [...] a court decision was given against the defendants [...] they were evicted."[108]

Judge R. Windham, President of the Jaffa District Court was selected to run the court. The government was represented by Mr. Gibson, Prof. Norman Bentwich and Mr. Kantorowitz, the Administrator General. The heirs were represented by Dr. A. Weinshall of Haifa and Mr. Duabis Murr of Beirut. In October of 1945, Mr. L. B. Gibson, the attorney-general and Ruhl Bey Abdul Hadi, the assistant attorney-general, had gone to Turkey in search of the missing original copies of the *irade*s. The search was not successful, and the conclusion was that "it is difficult to say where the original Irades of 1908 and 1909 are to be found."[109] At the last minute, 500 families of Al-Muharraqa and Kaufakha, a nearby village that had also been owned and settled by Abdülhamid II, arrived with Mr. Barbari, an attorney, to press their claims. The court dismissed them, noting that "they were no less ignorant or illiterate eight years ago" and had not petitioned for their rights to the state land at that time.[110] In January of 1946, the new case was decided in Jerusalem, in favor of the government. Judge Windham noted that, even if the *irade*s were wrong, the Lausanne conference made the laws binding since the foreign state, Turkey, had adopted the laws regarding the property: "the plaintiff failed to prove that the registration of these lands in the name of the Palestine Government was wrong."[111] An appeal before the Supreme Court in Palestine was unsuccessful; the court noted that there was a precedent of a Russian noblewoman seeking restitution

[101] Anonymous author, "Abdul Hamid Case Appeal Opened," *Palestine Post*, 5 June 1939; Anonymous author, "Privy Council Committee to Hear Muharraqa Land Case," 1.

[102] See "Note as to the opinions of Messrs Mestre, Sibert and Radcliffe and as to the statement of Mr. Murr," Paris, July 7, 1939 in "Documents relating to the legal cases of the heirs of the Sultan 1940" CZA A255/668. Cyril Radcliffe (1899-1978) would later become Lord Cyril John Radcliffe, a privy counselor. Radcliffe was also an advisor to the oil magnate Gulbenkian. See Sami, *The Quest for Sultan Abdülhamid's Oil Assets*, Appendix IV, 161.

[103] He referred to Murr's arguments as a "tissue of chicanery", *Ibid*., 29.

[104] Heirs of Prince Mohammad Selim v. The Attorney General of Palestine. In the 'judgment of the Lords of the Judicial Committee of the Privy Council', 28 April, 1941, L/218/33, Vol. IV, CSO 2File, GM.

[105] Norman Bentwich, "Palestine Appeal before Privy Council," *Palestine Post*, 5 June 1941.

[106] 'Note by Attorney General: The heirs of Prince Mohamed Selim' 15 December, 1944, Law Officers Dept., ISA 3/707N/27 Vol. 5, file 3.

[107] Fawcet, "50 Million Law Suit in Jaffa Court, Abdul Hamid's Estate."

[108] *Ibid*.

[109] "Searches in the Turkish archives of the Ottoman Empire Period-16-20th centuries," Başbakanlık Arşiv Umum Müdürlüğü, İstanbul, letter to the attorney General, ISA 3/707N/27.

[110] Anonymous author, "Litigation Began 11 Years Ago," *Palestine Post*, 4 December 1945.

[111] Anonymous author, "Princess Loses Land Claim," *Palestine Post*, 18 January 1946.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

from the Soviet authorities in England and that she had lost when the court stated that an act of state could not be challenged by a foreign court.

Table 1 Population of settlements founded on the former estates of Abdülhamid II, 1922-1945.

SUB-DISTRICT	NAME	1922	1931 Houses	1931	1938 Est.	1945 Est.	Population growth 1922-1945
Beersheba	Al-Jaladiyya	232	50	228	262	360	55.17%
	Kawfakha	203	56	317	364	500	146.31%
	Al-Muharraqa.	204	86	422	485	580	184.31%
Ramla	Sajad	221	66	300	342	370	67.42%
Tulkarm	Wādī al-Hawārith North .	0	255	1112	0	850	
Nablus	Ghawr al-Farī'a, Qawara al Fawqa/Tahta, Umm Herreira .	313	174	1183	1428	1670	433.55%
Haifa	Barrat Qaysariyya	0	0	0	0	0	
	Caesarea	288	143	706	724	1120	288.89%
	Khirbat al-Sarkas	74	80	383	0	0	
	Al-Khurayba	0	0	0	0	0	
	Kabāra	73	117	572	643	120	64.38%
Jenin	Zalafa	0	43	198	230	340	
Baysan	Al-Ashrafiyya	34	94	219	250	230	576.47%
	Al-Bīra	200	53	220	251	260	30.00%
	Bashātwa	0	0	0	488	1560	
	Al-Ghazawiyya and Shaykh Husayn (Abu Hushiyeh)	68	28	156	0	1020	1400.00%
	Al-Hamīdiyya.	192	42	157	179	220	14.58%
	Al-Hamrā'.	0	0	0	0	730	
	Kafra	273	81	298	340	430	57.51%
	Al-Sākhina	0	78	374	427	530	
	Al-Sāmiriyya	162	41	181	207	240	48.15%
	Till al-Shauk	58	11	41	47	120	106.90%
	Umm 'Ajra	86	48	242	276	260	202.33%
	Al-Zab'a	0	37	147	168	170	
Tiberias	Al-Dalhamiyya	349	50	240	276	410	17.48%
	Al-Hamma.	0	46	172	198	290	
Safed	Al-Husayniyya.	0	64	274	274	274	
	Mansūra (Mansurat el Kheit)	0	0	0	0	200	
	Al-Shūna	83	65	337	382	170	104.82%
	Zāwiyya	0	141	590	669	760	
	GRAND TOTAL	**5 083**	**1 949**	**11 000**	**10 848**	**15 729**	**209.44%**

Sources: Census of Palestine 1922, Census of Palestine 1931, Village Statistics 1938, Village Statistics 1945.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

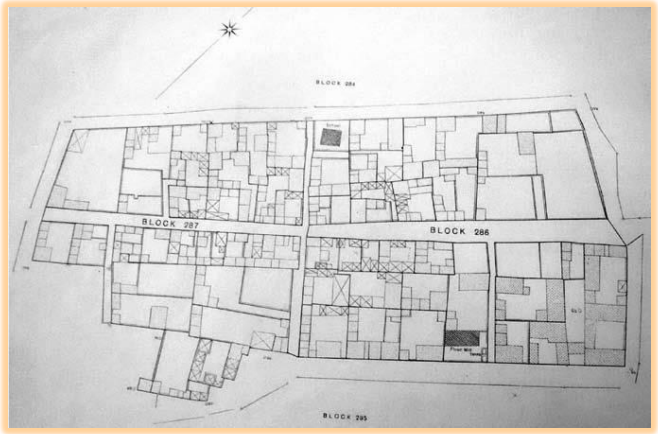

Map 1: *El Muharraqa, 1:2500, Source: Survey of Palestine, revised Sept. 1945, JC 65, 1260-183 JC 900 D. [1]. Map Library, Mount Scopus, the Hebrew University of Jerusalem.*

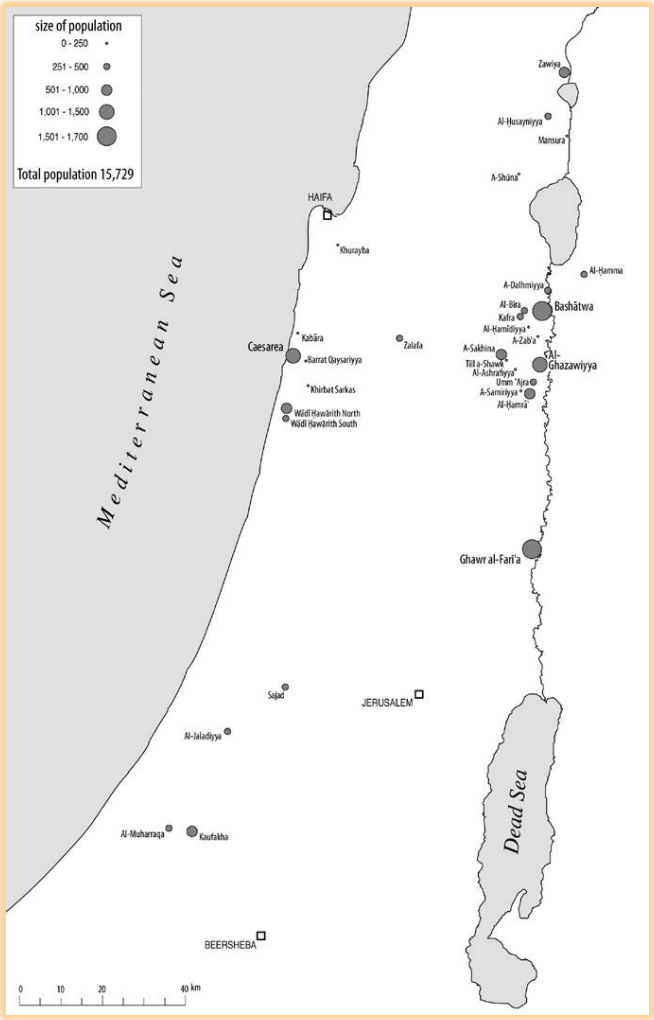

Map 2: *Settlements on lands formerly belonging to Abdülhamid II in Palestine, 1947. Source: Research carried out by Frantzman and Kark.*

The aftermath of the Palestine cases, the heirs, and the state of Israel

It is worthwhile to pause and summarize the various cases and their outcomes. The original Land Court had found in favor of the heirs. The state appealed and lost the appeal in the appeals court of Palestine. It appealed again to the Supreme Court, which ordered a new trial. Following this, the heir appealed to the Privy Council which ordered that a new trial be held. However, the war intervened, and the case could not be resolved until 1945. Meanwhile, the lawyers for the plaintiffs entered a new lawsuit in the Land Courts of Jerusalem and Haifa in 1943, apparently because the Land Law amended in 1933 gave only ten years for them to do so, and, despite the delay due to the war, the lawyers wanted to have it on record that they disputed numerous properties of the former sultan throughout Palestine.[112] With the end of the now twelve-year-old land case in Palestine, similar cases pending in the courts of Iraq and elsewhere henceforth had a precedent with the Palestine ruling. However, the case was not the end of developments regarding Abdülhamid II's former estates. By 1945, the Mandatory population estimate known as Village Statistics recorded a total of 32 settlements on Abdülhamid II's lands (*see* **Table 1** and **Map 2**).[113] As a result of the 1948 war, many of these villages ceased to exist, and the lands came under the jurisdiction of Israel, Jordan and Egypt.

On 5 March 1950, Alexander Englert, a Paris-based lawyer with the power of attorney to represent "80% of the members of the Imperial Ottoman family," submitted a letter to the Minister of Justice of Israel, requesting to settle the claims of his clients against the State of Israel.[114] Englert had retained Abraham Weinshall of Haifa to represent him in Israel and had contacted Haim Cohen, a state attorney representing the Ministry of Justice to propose a new agreement on the lands claimed by the heirs.[115] In this revised request, he asked that the heirs be given a long-term lease on lands "to be specified out of the lands claimed," that the heirs could develop these lands, apparently for profit, and that, after the lease had expired, they would turn

112 In the Land Court of Jerusalem, Haifa 20 July, 1943, ISA 3/707N/27.

113 "Village Statistics, 1945," (Palestine Department of Statistics, 1945); "Village Statistics, 1938."

114 Englert to Minister of Justice, 5 March, 1950, ISA 43/M 5493/310.

115 Cohen was known in Israel for prosecuting in the Tubiansky case in 1949. He had been called to the bar in April of the same year. See 'five advocates called to the bar', Palestine Post, April 29, 1949.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

over all the developments to the State of Israel.[116] This represented a dramatic change from the cases against the Mandate, in which outright ownership was sought.

On 10 March, the Minister of Justice reported the receipt of the letter to the Secretary of Government. The secretary forwarded the request and details of the discussion to Zalman Lif (Lifshitz), the legal counsel for lands. In reply, Lif produced an eleven-page document describing his legal findings and the history of the various cases brought by the heirs over the years.[117] Lif 's view was that

it will be difficult to negotiate with the heirs [...] because they didn't get any land so they are discouraged and distraught, the government of Israel shouldn't agree to any compromise [...] even if they agree to give up their claims to some in return for receiving some [...] the government should not give them anything or pay them anything [...] the government shouldn't even negotiate.[118]

His decision was based on the fact that any negotiation would set a precedent demonstrating that the heirs had some rights to the lands in question, which would allow for endless claims by the heirs against Israel.

Lif made a number of points in his legal reasoning. He noted that, while alive, the sultan had not petitioned the Turkish government. In addition, the heirs had sold interests in their potential claims to numerous companies over the years, and these had gone bankrupt pursuing the claims. He mentioned that the undeveloped lands Israel might be able to lease to the heirs were worthless and that the heirs would not want them anyway, necessitating further negotiations. He noted that the governments in Greece, Bulgaria, France and England had all rejected the heirs' claims, that in Iraq the claimants had stepped forward only after oil had been located on the lands near Mosul, and that they had failed to gain rights there as well. Lif also noted that, since the Turkish government had shown no interest in helping the heirs in their claims, denying the heirs' petition would not harm the newly cemented Turkish-Israel relationship. Turkey had become the first Muslim country to recognize Israel in 1949.[119] Thus, Lif's opinion represented not only a legal discussion of the claims, although he did analyze these as well, but rather an examination of the broader context.[120]

Herman Cohen, the state's attorney and legal counsel to the government concurred and noted that any negotiation with the heirs would necessitate informing the French and other governments, because it would create a precedent for the heirs to approach these countries.[121] In another letter dated 29 May 1950, to the Minister of Justice Pinhas Rosen, Cohen mentioned that Lif was mistaken in thinking that the heirs' litigations were not recognized by the courts in Turkey, and that they in fact had succeeded to receive a verdict in their favor. However, Cohen stressed that they had no chance in the Israeli courts; he supported Lif 's recommendation not to negotiate with the heirs, or ask the government to compensate them with money, or transfer any lands to them. However, he did not deny the possibility of letting them hold a long-term lease or rent some lands to be chosen by the Government of Israel. Any betterment of those lands (development or building) would revert to the government at the end of the lease/rent period.[122] On the same day, Pinhas Rosen sent Cohen's letter to the Secretary of Government, suggesting to place the issue on the government's agenda.[123] The last documents relating to the case were sent on 29 May and 12 June 1950, from the Secretary of Government to the Ministers of Finance and Justice, noting that the Minister of Finance did not want to discuss the matter with the cabinet as it was not a governmental obligation, but part of the Ministry of Finance's obligations to deal with issues related to the use of government land.[124] It appears that this was the last mention, by Israeli government officials, of the claims of the heirs of Abdülhamid II before the State of Israel.

The Israeli government's interest and dismissal of the claims of the heirs reflected a larger context of claims against the State of Israel in the period. In the aftermath of the 1948 war, the nascent state faced numerous legal problems associated with land, among them the claims of Palestinian Arab residents who had become refugees, churches whose lands were now split by armistice lands, and the new state's interest in extending state control to land formerly held by private Jewish organizations.[125] It is interesting that the opinions expressed by the Israelis involved in the claims of the heirs do not connect them to other potential claims against the state. Instead, the new State of Israel viewed these claims primarily as a unique issue, or one involving international relations. In general, the Israeli decision follows the overall context dating back to the Ottoman Land Code of the state exerting its control over the land.

---

116 Englert to Minister of Justice, 5 March, 1950 ISA 43/M 5493/310.

117 Leif to Secretary of Government, 17 April, 1950, ISA 43/5493/310.

118 *Ibid*.

119 Interest in creating better relations between Turkey and the Zionist movement was quite obvious in the Zionist leader Yitzhak Ben-Zvi when he noted in 1933 that "it is highly important to create good relations between our movement and the Turkish government" in a letter to a Dr. Caleb in Paris regarding the sultan's former properties. His conclusion regarding any interest in the properties and the heirs' case was that it was a question that needed "thorough investigation." Ben Zvi, Executive of the Jewish Agency to Dr. Caleb, 13 August 1933, see scanned document CZA S25-6316-54 and CZA KKL5/15638. When writing about the Palestine test-case, Sami mentioned that in both 1937 and 1945 there was a theory that "if the Heirs were reinstated they would sell their rights to the Zionists" (1937), and that "it was openly asserted [...] that the Heirs had struck a bargain with the Jews, to whom they were said to have traded their rights" (1945-6) (Sami, *The Quest for Sultan Abdülhamid's Oil Assets*, 81). Kark and Frantzman found some evidence as to this theory in the Central Zionist Archives.

120 *Ibid*.

121 Herman Cohen, Legal counsel to the government, 29 May, 1950. ISA 43/5493/310.

122 Heman Cohen, legal counsel to the government, to the Minister of Justice (and cc Prime Minister's Office and Zalman Lif), 29 May 1950, ISA 43/5486/10gimel.

123 Pinhas Rosen, Minister of Justice, to the Secretary of the Government (and cc The Prime Minister and Minister of finance), 29 May 1950, ISA 43/5486/10gimel.

124 Secretary of Government to Ministry of Finance and Justice, 29 May, 1950. ISA 43/5493/310, also: 12 June 1950, ISA 43/5486/10gimel.

125 Kedar, "On the Legal Geography of Ethnocratic Settler States: Notes Towards a Research Agenda," 413.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Conclusions: Echoes of the present in the past

The fate of the lands of the sultan illustrates the inner workings of British colonial law. Recent scholarship has shed light on the degree to which the British regime was a "not a rupture with, but rather in many areas a continuation of, the dynamics of Ottoman rule."[126] However, it has also examined the degree to which the British regime sought to expand the power of the state over land, especially land categories such as *mewat* and *mahlul*.[127] By placing the heirs' case within the context of a complicated legal system involving a very time-consuming appeals process, the British seemingly turned the land question over to impartial courts, even while the government and the Foreign Office had clear views on what the correct outcome should be. The final outcome of the case affirmed the right of the conquering power to extend its power over state land.[128]

The British regime inherited the same list of the sultan's properties that had been confiscated from him in 1908. However, the Mandatory authorities set about radically changing the state's relationship to those properties, disposing of some and holding on to others. With the properties they held on to, they perpetuated aspects of Ottoman law in a British context; as one of the judges noted, the "corpus of Ottoman Law" was "brought into force in Palestine" and the Courts of Palestine could thus rule on cases through interpreting that law.[129] The British system in this respect was interested in establishing a working property market in Palestine, while relying on Ottoman legal categories, extending state power, legal mechanisms and bureaucratic measures (such as registration and survey) to those lands. In contrast to the British system of long, drawn-out litigation, the Israeli government dismissed the claims out of hand.

The case of Abdülhamid II's property in Palestine and his heirs sheds light on a number of important issues that have reverberations in the present. The importance of the case in terms of the influence of the Turkish and Ottoman governments on the former lands of the Ottoman Empire in the Middle East also continues to have relevance. In a recent case involving property in East Jerusalem, the Turkish archives have been explored by Palestinians seeking to overturn an Israeli court ordering a family to be evicted.[130] This last example leads to a further important aspect of this study, namely the continuing legal disputes in the Middle East, some of which have their origins in the Ottoman and colonial periods. The case also mirrors recent celebrity cases in the West, drawing national attention and mass media coverage. Its seemingly exotic details involving princesses and a sultan have Orientalist overtones and were encouraged by the local press.

The lands in question have a demographic meaning that should not be ignored. Numerous new Arab villages were established on Abdülhamid II's lands. Of the villages that had been established, only Zalafa near Jenin, Yamma near Tulkarm and the Ghor Al Faria settlements continue to exist. These settlements are estimated to have some 12,601 inhabitants, a lasting legacy of the sultan and his lands.[131] In this way, the estates acquired by the sultan have left a lasting impression on the landscape of Israel/Palestine.

Another issue raised by the case is the role of international law and the intervention of courts in the laws of foreign nations. The British Foreign Office appears to have worried that the heirs would appeal the case as far as the Permanent Court of International Justice at The Hague, a subject discussed in memos from 1931 to 1938. This is reminiscent of today's increasing use of international law and arbitration by the UN, the EU, groups, and individuals. At the time of the case, the British government asserted that the heirs would require the support of a sovereign state, in this case probably Turkey. However, the development of international law and international jurisdiction mean that, in more recent situations involving international claimants, local courts have been called upon to rule on the rights of foreign claims regarding old land disputes.[132] A case involving the Republic of Cyprus involved property from the period before the division of the island.[133]

Abdülhamid II's actions had great impact on the land of Palestine and the Middle East. His use of the Privy Purse to accumulate vast private estates was not the most important part of this contribution. In Palestine some of the, perhaps unintended, consequences of his land purchases was the increase of personal and property security, the settling of numerous nomads, and the development of a dozen Arab villages. Initially, this had the impact of changing the map of Arab rural settlement in Palestine, increasing the number of Arab settlements in low-lying areas, such as the valleys, dunes, deserts and marshes. The end result was the government's leasing and transferring of some of the property to local Arabs. This had the immediate result of empowering them, but in the long run brought the land back onto the open market.

---

126 Mark LeVine, "Land, Law and the Planning of Empire: Jaffa and Tel Aviv During the Late Ottoman and Mandate Periods," in *Constituting Modernity, Private Property in the East and West*, ed. Huri İslamoğlu (London: I.B. Tauris, 2004), 102.

127 *Ibid*., 106.

128 Land Case 35/35, heirs of Prince Muhammad Selim vs. the Government of Palestine, Judgement of Cressall, 30 July 1937, ISA 3/707N/27, 2-6.

129 Land Case 35/35, heirs of Prince Muhammad Selim vs. the Government of Palestine, Judgement of Cressall, 30 July 1937, ISA 3/707N/27, 2-6.

130 Nir Hasson, "Turkish Documents Prove Arabs Own E. Jerusalem Building," *Haaretz*, 19 March 2009.

131 "The Integrated Census in Israel," (Israel: Central Bureau of Statistics, 2005).

132 Henry Kissinger, "The Pitfalls of Universal Jurisdiction," *Foreign Affairs* (July/August 2001), http://www.foreignaffairs.org/20010701faessay4996/henry-a-kissinger/the-pitfalls-of-universal-jurisdiction. html.

133 Jon Grovett, "Homeowners in Cyrpus Turn to British Courts," *New York Times*, 10 July 2009.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

References

"The Integrated Census in Israel." Israel: Central Bureau of Statistics, 2005. "Village Statistics, 1938." Palestine Department of Statistics, 1938.

"Village Statistics, 1945." Palestine Department of Statistics, 1945. Anonymous author. "Abdul Hamid Case Appeal Opened." *Palestine Post*, 5 June 1939, 2. Anonymous author. "Law Reports." *Palestine Post*, 1 November 1937, 2. Anonymous author. "Litigation Began 11 Years Ago." *Palestine Post*, 4 December 1945, 3. Anonymous author. "Princess Loses Land Claim." *Palestine Post*, 18 January 1946, 3. Anonymous author. "Privy Council Committee to Hear Muharraqa Land Case." *Palestine Post*, 16 May 1939.

Anonymous author. "Roundabout by Postman." *Palestine Post*, 29 March 1936.

Anonymous author. "Sultan's Heirs Lose Appeal." *Palestine Post*, 2 April 1947, 2. See Treasury Solicitor to Winston Geddes, 17 August, 1934, 2/760M/3.

Anonymous author. "Sultan's Heirs Successful in Land Test Case." *Palestine Post*, 19 November 1937, 1.

Bali, Rıfat N. Sami Günzberg: Sarayın ve Cumhuriyetin Dişçibaşısı. İstanbul: Kitabevi, 2007.

Bentwich, Norman. "Palestine Appeal before Privy Council." *Palestine Post*, 5 June 1941, 4.

Bunton, Martin. *Colonial Land Policies in Palestine, 1917-1936*. Oxford: Oxford University Press, 2007.

——. "Demarcating the British Colonial State: Land Settlement in the Palestine Jiftlik Villages of Safad and Qazaza." In *New Perspectives of Property and Land in the Middle East*, edited by Roger Owen: Harvard University Press, 2000.

——. "Inventing the Status Quo: Ottoman Land-Law During the Palestine Mandate, 1917-1936." *The International History Review* 21, no. 1 (1999): 28-56.

Fawcet, Webster. "50 Million Law Suit in Jaffa Court, Abdul Hamid's Estate." *Palestine Post*, 23 November 1945, 5.

Fischel, Roy. "Sultan Abdülhamid II (1876-1909) and Palestine: Imperial Policy and Private Lands." Unpublished MA Thesis, The Hebrew University of Jerusalem, 2006.

Fischel, Roy, and Ruth Kark. "Sultan Abdülhamid II and Palestine: Private Lands and Imperial Policy." *New Perspectives on Turkey*, no. 39 (2008): 129-66.

Forman, Geremy, and Alexandre Kedar. "Colonialism, Colonization and Land Law in Mandate Palestine: The Zor Al-Zarqa and Barrat Qisarya Land Disputes in Historical Perspective." *Theoretical Inquiries in Law* 4, no. 2 (2003): 491-539.

From our correspondent. "14 Princes and Palestine." *Palestine Post*, 19 May 1937.

Goadby, Frederic M., and Moses J. Doukhan. *The Land Law of Palestine*. Tel-Aviv: Shoshani Printing Co., 1935.

Grovett, Jon. "Homeowners in Cyrpus Turn to British Courts." *New York Times*, 10 July 2009.

Hasson, Nir. "Turkish Documents Prove Arabs Own E. Jerusalem Building." *Haaretz*, 19 March 2009.

İnalcık, Halil. "Çiftlik." In *Encyclopedia of Islam*, 2nd ed., 32-33.

İslamoğlu, Huri. "Property as a Contested Domain: A Reevaluation of the Ottoman Land Code of 1858." In *New Perspectives on Property and Land in the Middle East*, edited by Roger Owen, 3-61. Cambridge, MA: Harvard University Press, 2000.

Jwaideh, Albertine. "The Sanniya of Sultan Abdul Hamid II in Iraq." In *Arabic and Islamic Studies in Honor of H.A.R. Gibb*, edited by George Makdisi. Leiden: Brill, 1965.

Kark, Ruth, and Seth Frantzman. "From Nomadism to Jewish Settlement: Bedouin, Abdul Hamid, British Land Settlement and Zionism: The Baysan Valley and Sub-District 1831-1948." *Israel Studies* (in press).

Karpat, Kemal H. "Ottoman Immigration Policies and Settlement in Palestine." In *Settlers Regimes in Africa and the Arab World*, edited by Ibrahim Abu-Lughodt and Baha Abu Laban, 7-72. Wilmett: Medina University Press, 1974.

Kedar, Alexander. "On the Legal Geography of Ethnocratic Settler States: Notes Towards a Research Agenda." *Current Legal Issues* 5 (2003): 401-44.

Kissinger, Henry. "The Pitfalls of Universal Jurisdiction." *Foreign Affairs* (July/August 2001), http://www.foreignaffairs.org/20010701faessay4996/henry-a-kissinger/the-pitfalls-of-universal-jurisdiction.html.

Koçak, Cemil. *II. Abdülhamid'in Mirası*. İstanbul: ARBA, 1990.

Kramer, Martin. "Shaykh Maraghi's Mission to the Hijaz, 1925." *Asian and African Studies (Haifa)* 16, no. 1 (1982), http://sandbox.blog-city.com/shaykh_maraghis_mission_to_the_hijaz_1925.htm.

LeVine, Mark. "Land, Law and the Planning of Empire: Jaffa and Tel Aviv During the Late Ottoman and Mandate Periods." In *Constituting Modernity, Private Property in the East and West*, edited by Huri İslamoğlu, 100-46. London: I.B. Tauris, 2004.

Mills, E. [Superintendent of Census]. "Census of Palestine, 1931." Jerusalem, July 1932.

Orhonlu, C. "Khazīne." In *Encyclopedia of Islam*, 2nd ed., 1183-86.

Owen, Roger, ed. New Perspectives of Property and Land in the Middle East: Harvard University Press, 2000.

Özbek, Nadir. "Imperial Gifts and Sultanic Legitimation During the Late Ottoman Empire, 1876-1909." In *Poverty and Charity in Middle Eastern Contexts*, edited by Michael Bonner, Mine Ener and Amy Singer, 203-20. Albany: State University of New York Press, 2003.

Quataert, Donald. "The Age of Reforms, 1812-1914." In *Economic and Social History of the Ottoman Empire, 1300-1914*, edited by Halil İnalcık and Donald Quataert, 759-933. Cambridge: Cambridge University Press, 1994.

Sami, E. Mahmud. The Quest for Sultan Abdülhamid's Oil Assets: His Heirs Legal Battle for Their Rights. İstanbul: Isis Press, 2006.

Stein, Kenneth W. *The Land Question in Palestine, 1917-1939*. Chapel Hill: University of North Carolina Press, 1984.

Şensözen, Vasfi. *Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlakı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basimevi, 1982.

Terzi, Arzu T. *Hazine-i Hassa Nezareti*. Ankara: Tarih Kurumu Basımevi, 2000.

Veinstein, Gilles. "On the Çiftlik Debate." In *Landholding and Commercial Agriculture in the Middle East*, edited by Çağlar Keyder and Faruk Tabak, 35-53. Albany: State University of New York Press, 1991.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Yılmaz, Mehmet. “Policy of Immigrant Settlement of the Ottoman State in the 19th Century.” In *The Great Ottoman-Turkish Civilisation*, edited by K. Çiçek, 594-608. Ankara: Yeni Türkiye, 2000.

KARK (Ruth) et FRANTZMAN (Seth J.). “One of the most spectacular lawsuits ever launched: Abdülhamid’s heirs, his lands and the land case in Palestine, 1908-1950”. *New Perspectives on Turkey*, no. 42 (2010): 127-157. URL: https://www.researchgate.net/publication/268870670_115_KARK_FRATZMAN_-_One_of_the_most_spectacular_lawsuits_ever_launched_Abdulhamids_heirs_his_lands_and_the_land_case_in_Palestine_1908-1950

JAMIL ADRA

2010-06-17: (en) Sultan Abdülhamid's heirs demand seized property, *Hürriyet Daily News*

Sultan Abdülhamid's heirs demand seized property

Vercihan Zifliogłu

ISTANBUL - Hürriyet Daily News | 6/17/2010 12:00:00 AM | VERCİHAN ZİFLİOĞLU

The heirs of Sultan Abdülhamid II, the last Ottoman sultan, have filed a complaint for the properties once owned by the dynasty and later seized by the state.

The heirs of Sultan Abdülhamid II, the last Ottoman sultan to rule with absolute power, have filed a complaint for damages amounting up to $18 billion regarding 4,200 properties that were once owned by the Ottoman dynasty members and later seized by the state.

The first hearing of the case was held last week, and the second hearing is scheduled for Sept. 30. Scattered around the world, the members of the family will reportedly reunite in Istanbul to attend the hearing.

The 48 plaintiffs are even planning to carry the case to the European Court of Human Rights if they lose.

Orhan Osmanoğlu, one of the plaintiffs and a third generation grandson of Sultan Abdülhamid, defined the case as the "lawsuit of the century," adding that, "*If we win the case, then we are ready to settle for a reasonable amount.*"

"*We do not demand the palaces. We just want the property bought by our grandfather with his own money,*" Osmanoğlu, speaking on behalf of the plaintiffs, said in an interview with the Hürriyet Daily News & Economic Review. "*Abdülhamid's personal assets have not been transferred to the state treasury yet.*"

However, the demand has already raised some eyebrows in the country. The Topkapı Palace Museum manager İlber Ortaylı, who is renowned for his research on the Ottoman dynasty, said it was a strange situation.

"*I am trying to figure out what they are trying to do despite my amazement," he said. "I can't say I have been successful yet.*"

Lawyer Deniz Ketenci, on the other hand, said the first thing to do should be to check the land registry documents. "*Also there is a further complication in that the claims are coming from grandsons of grandsons, namely, there are a few generations in between,*" he said. "*Therefore, I do not think my commentary on the lawsuit could be sound now. We had better see the process.*"

If the case is won, part of the indemnity will be distributed among the heirs, and the rest will be transferred to the Ottoman Dynasty Foundation, which is planned to be established in a few months.

Speaking to the Hürriyet Daily News & Economic Review recently, Beyzade Bülent Osman, grandson of Sultan Abdülhamid II, said he was about to take legal action for oil reserves in Mosul. Commenting on that, Osmanoğlu said his enterprise would end up at nothing, just like a similar case in the 1940s. "*Mosul aside, we also have personal assets in Greece and Egypt, but we first want our assets in Turkey back,*" he said.

Adding that his attorneys conducted research into the state archives before the lawsuit, Osmanoğlu said he had acquired 16 land registry documents. "*We do not need to present a land registry document. The General Directorate of the National Estate already knows what used to be ours. There is a lot of profit involved in this business. If we win the case, we will not reclaim the lands owned by the military or the state, but we will protect our rights about the rest until the end.*"

After their exile, the Ottoman family members were scattered across the world, and most of them had extreme economic hardships, said Osmanoğlu, adding that their financial exile still continued. "*The government has launched initiatives one after another. They could as well make an Ottoman Initiative. But we do not want much. We just want our rights protected. There is still a huge bias against the Ottomans.*"

The women members of the dynasty scattered to metropolises like Paris, London and New York and were repatriated by virtue of a law passed in 1952 during the Adnan Menderes government. The men, on the other hand, could only be granted the same rights in 1974 by the general amnesty law passed during Bülent Ecevit's Prime Ministry. Osmanoğlu said he came back from Syria with his family after the law passed in 1974, adding that he could not use his citizenship rights for 10 years.

"*My childhood in Syria was tough, both economically and in terms of morale," said Osmanoğlu. "In addition to economic hardships, our teachers always would attack me, saying 'You invaded our country.' There was a huge hatred against the Ottomans. My education life included many overwhelming struggles.*"

Ziflioğlu (Vercihan). « Sultan Abdülhamid's heirs demand seized property ». Hürriyet Daily News, 17-06-2010. URL : http://www.hurriyetdailynews.com/sultan-abdulhamids-heirs-demand-seized-property.aspx?pageID=438&n=sultan-abdulhamid8217s-heirs-file-for-damages-against-turkey-2010-06-17

JAMIL ADRA CC BY NC ND

TURKEY Tr-national

Sultan Abdülhamid's heirs demand seized property

ISTANBUL - Hürriyet Daily News | 6/17/2010 12:00:00 AM | VERCİHAN ZİFLİOĞLU

The heirs of Sultan Abdülhamid II, the last Ottoman sultan, have filed a complaint for the properties once owned by the dynasty and later seized by the state.

The heirs of Sultan Abdülhamid II, the last Ottoman sultan to rule with absolute power, have filed a complaint for damages amounting up to $18 billion regarding 4,200 properties that were once owned by the Ottoman dynasty members and later seized by the state.

The first hearing of the case was held last week, and the second hearing is scheduled for Sept. 30. Scattered around the world, the members of the family will reportedly reunite in Istanbul to attend the hearing.

The 48 plaintiffs are even planning to carry the case to the European Court of Human Rights if they lose.

Orhan Osmanoğlu, one of the plaintiffs and a third generation grandson of Sultan Abdülhamid, defined the case as the "lawsuit of the century," adding that, "If we win the case, then we are ready to settle for a reasonable amount."

"We do not demand the palaces. We just want the property bought by our grandfather with his own money," Osmanoğlu, speaking on behalf of the plaintiffs, said in an interview with the Hürriyet Daily News & Economic Review. "Abdülhamid's personal assets have not been transferred to the state treasury yet."

However, the demand has already raised some eyebrows in the country. The Topkapı Palace Museum manager İlber Ortaylı, who is renowned for his research on the Ottoman dynasty, said it was a strange situation.

"I am trying to figure out what they are trying to do despite my amazement," he said. "I can't say I have been successful yet."

Lawyer Deniz Ketenci, on the other hand, said the first thing to do should be to check the land registry documents. "Also there is a further complication in that the claims are coming from grandsons of grandsons, namely, there are a few generations in between," he said. "Therefore, I do not think my commentary on the lawsuit could be sound now. We had better see the process."

If the case is won, part of the indemnity will be distributed among the heirs, and the rest will be transferred to the Ottoman Dynasty Foundation, which is planned to be established in a few months.

Speaking to the Hürriyet Daily News & Economic Review recently, Beyzade Bülent Osman, grandson of Sultan Abdülhamid II, said he was about to take legal action for oil reserves in Mosul. Commenting on that, Osmanoğlu said his enterprise would end up at nothing, just like a similar case in the 1940s. "Mosul aside, we also have personal assets in Greece and Egypt, but we first want our assets in Turkey back," he said.

Adding that his attorneys conducted research into the state archives before the lawsuit, Osmanoğlu said he had acquired 16 land registry documents. "We do not need to present a land registry document. The General Directorate of the National Estate already knows what used to be ours. There is a lot of profit involved in this business. If we win the case, we will not reclaim the lands owned by the military or the state, but we will protect our rights about the rest until the end."

After their exile, the Ottoman family members were scattered across the world, and most of them had extreme economic hardships, said Osmanoğlu, adding that their financial exile still continued. "The government has launched initiatives one after another. They could as well make an Ottoman Initiative. But we do not want much. We just want our rights protected. There is still a huge bias against the Ottomans."

The women members of the dynasty scattered to metropolises like Paris, London and

MOST POPULAR

Court arrests man who attacked woman for wearing shorts in Istanbul

Next anti-ISIL target is al-Bab, says Erdoğan

Turkish businessman beaten with baseball bat in New York over toilet dispute dies

Turkey has no eye on any country's territory: Army chief Hulusi Akar

Turkey continues to lose the publicity war

Turkey's family minister vows zero tolerance for violence against women

Europeans should thank Russia on Turkey

Findings in Kayseri show active ancient Anatolian women

Two Turkish soldiers killed in Euphrates Shield operation in northern Syria

Shared values, not shared enemies

MOST COMMENTED

JAMIL ADRA CC BY NC ND

New York and were repatriated by virtue of a law passed in 1952 during the Adnan Menderes government. The men, on the other hand, could only be granted the same rights in 1974 by the general amnesty law passed during Bülent Ecevit's Prime Ministry. Osmanoğlu said he came back from Syria with his family after the law passed in 1974, adding that he could not use his citizenship rights for 10 years.

"My childhood in Syria was tough, both economically and in terms of morale," said Osmanoğlu. "In addition to economic hardships, our teachers always would attack me, saying 'You invaded our country.' There was a huge hatred against the Ottomans. My education life included many overwhelming struggles."

TURKEY
Politics
Ankara Whispers
Rights
Green
Local

ECONOMY
Macro
Business
Finance
Labor
Energy
Tourism

WORLD
Europe
Mideast
Eurasia
Balkans
Caucasus
Asia
Africa
America
International

SPORTS
Football
Basketball
Volleyball
Tennis
Golf
Motorsports
Others

LIFE
Health
Science
Technology
Religion
Fashion
Eatery
Animals
Travel

ARTS/CULTURE
Cinema
Music
Stage
Arts
Books
Open Buffet

OPINION
VIDEO
PHOTO
BLOG

About the Newsroom
Letters to the Editor
Advertise in Daily News
Work With Us
Privacy Policy

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2010-06-17: (en) Sultan Abdul Hamid's Heirs Demand Confiscated Dynastic Properties, *Asbarez*

Sultan Abdul Hamid's Heirs Demand Confiscated Dynastic Properties

International > News
June 17, 2010

ISTANBUL (HURRIYET)–The heirs of Sultan Abdul Hamid II, the last Ottoman sultan to rule with absolute power, have filed a complaint for damages amounting up to $18 billion regarding 4,200 properties that were once owned by Ottoman dynasty members and later seized by the state.

Known as the bloody sultan, Abdul Hamid was responsible for massacring 300,000 Armenians between 1894-96.

The first hearing of the case was held last week, and the second hearing is scheduled for Sept. 30. Scattered around the world, the members of the family will reportedly reunite in Istanbul to attend the hearing.

The 48 plaintiffs are even planning to carry the case to the European Court of Human Rights if they lose.

Orhan Osmanoglu, one of the plaintiffs and a third generation grandson of Abdul Hamid, defined the case as the "lawsuit of the century," adding that, "If we win the case, then we are ready to settle for a reasonable amount."

"We do not demand the palaces. We just want the property bought by our grandfather with his own money," Osmanoglu, speaking on behalf of the plaintiffs, said in an interview with the Hurriyet Daily News & Economic Review. "Abdul Hamid's personal assets have not been transferred to the state treasury yet."

However, the demand has already raised some eyebrows in the country. The Topkapi Palace Museum manager Ilber Ortayli, who is renowned for his research on the Ottoman dynasty, said it was a strange situation.

"I am trying to figure out what they are trying to do despite my amazement," he said. "I can't say I have been successful yet."

Lawyer Deniz Ketenci, on the other hand, said the first thing to do should be to check the land registry documents. "Also there is a further complication in that the claims are coming from grandsons of grandsons, namely, there are a few generations in between," he said. "Therefore, I do not think my commentary on the lawsuit could be sound now. We had better see the process."

If the case is won, part of the indemnity will be distributed among the heirs, and the rest will be transferred to the Ottoman Dynasty Foundation, which is planned to be established in a few months.

Speaking to Hurriyet recently, Beyzade Bulent Osman, a great grandson of Sultan Abdul Hamid II, said he was about to take legal action for oil reserves in Mosul. Commenting on that, Osmanoglu said his enterprise would end up at nothing, just like a similar case in the 1940s. "Mosul aside, we also have personal assets in Greece and Egypt, but we first want our assets in Turkey back," he said.

Adding that his attorneys conducted research into the state archives before the lawsuit, Osmanoglu said he had acquired 16 land registry documents. "We do not need to present a land registry document. The General Directorate of the National Estate already knows what used to be ours. There is a lot of profit involved in this business. If we win the case, we will not reclaim the lands owned by the military or the state, but we will protect our rights about the rest until the end."

After their exile, the Ottoman family members were scattered across the world, and most of them had extreme economic hardships, said Osmanoglu, adding that their financial exile still continued. "The government has launched initiatives one after another. They could as well make an Ottoman Initiative. But we do not want much. We just want our rights protected. There is still a huge bias against the Ottomans."

The women members of the dynasty scattered to metropolises like Paris, London and New York and were repatriated by virtue of a law passed in 1952 during the Adnan Menderes government. The men, on the other hand, could only be granted the same rights in 1974 by the general amnesty law passed during Bulent Ecevit's Prime Ministry. Osmanoğlu said he came back from Syria with his family after the law passed in 1974, adding that he could not use his citizenship rights for 10 years.

"My childhood in Syria was tough, both economically and in terms of morale," said Osmanoglu. "In addition to economic hardships, our teachers always would attack me, saying 'You invaded our country.' There was a huge hatred against the Ottomans. My education life included many overwhelming struggles."

"Sultan Abdul Hamid's Heirs Demand Confiscated Dynastic Properties". Asbarez, 17 June 2010. URL: http://asbarez.com/82214/sultan-abdul-hamids-heirs-demand-confiscated-dynastic-properties/

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Sultan Abdul Hamid's Heirs Demand Confi
Dynastic Propert

International **News** June 17, 2010

Orhan Osmanoglu shows the documents he owns about the property that belonged to Sultan Abdul Hamid.

ISTANBUL (HURRIYET)–The heirs of Sultan Abdul Hamid II, the last Ottoman sultan to rule with absolute power, have filed a complaint for damages amounting up to $18 billion regarding 4,200 properties that were once owned by Ottoman dynasty members and later seized by the state.

Known as the bloody sultan, Abdul Hamid was responsible for massacring 300,000 Armenians between 1894-96.

The first hearing of the case was held last week, and the second hearing is scheduled for Sept. 30. Scattered around the world, the members of the family will reportedly reunite in Istanbul to attend the hearing.

The 48 plaintiffs are even planning to carry the case to the European Court of Human Rights if they lose.

Orhan Osmanoglu, one of the plaintiffs and a third generation grandson of Abdul Hamid, defined the case as the "lawsuit of the century," adding that, "If we win the case, then we are ready to settle for a reasonable amount."

"We do not demand the palaces. We just want the property bought by our grandfather with his own money," Osmanoglu, speaking on behalf of the plaintiffs, said in an interview with the Hurriyet Daily News & Economic Review. "Abdul Hamid's personal assets have not been transferred to the state treasury yet."

However, the demand has already raised some eyebrows in the country. The Topkapi Palace Museum manager Ilber Ortayli, who is renowned for his research on the Ottoman dynasty, said it was a strange situation.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

“I am trying to figure out what they are trying to do despite my amazement,” he said. “I can’t say I have been successful yet.”

Lawyer Deniz Ketenci, on the other hand, said the first thing to do should be to check the land registry documents. “Also there is a further complication in that the claims are coming from grandsons of grandsons, namely, there are a few generations in between,” he said. “Therefore, I do not think my commentary on the lawsuit could be sound now. We had better see the process.”

If the case is won, part of the indemnity will be distributed among the heirs, and the rest will be transferred to the Ottoman Dynasty Foundation, which is planned to be established in a few months.

Speaking to Hurriyet recently, Beyzade Bulent Osman, a great grandson of Sultan Abdul Hamid II, said he was about to take legal action for oil reserves in Mosul. Commenting on that, Osmanoglu said his enterprise would end up at nothing, just like a similar case in the 1940s. “Mosul aside, we also have personal assets in Greece and Egypt, but we first want our assets in Turkey back,” he said.

Adding that his attorneys conducted research into the state archives before the lawsuit, Osmanoglu said he had acquired 16 land registry documents. “We do not need to present a land registry document. The General Directorate of the National Estate already knows what used to be ours. There is a lot of profit involved in this business. If we win the case, we will not reclaim the lands owned by the military or the state, but we will protect our rights about the rest until the end.”

After their exile, the Ottoman family members were scattered across the world, and most of them had extreme economic hardships, said Osmanoglu, adding that their financial exile still continued. “The government has launched initiatives one after another. They could as well make an Ottoman Initiative. But we do not want much. We just want our rights protected. There is still a huge bias against the Ottomans.”

The women members of the dynasty scattered to metropolises like Paris, London and New York and were repatriated by virtue of a law passed in 1952 during the Adnan Menderes government. The men, on the other hand, could only be granted the same rights in 1974 by the general amnesty law passed during Bulent Ecevit’s Prime Ministry. Osmanoğlu said he came back from Syria with his family after the law passed in 1974, adding that he could not use his citizenship rights for 10 years.

“My childhood in Syria was tough, both economically and in terms of morale,” said Osmanoglu. “In addition to economic hardships, our teachers always would attack me, saying ‘You invaded our country.’ There was a huge hatred against the Ottomans. My education life included many overwhelming struggles.”

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2011-08-07: (tr) 2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu! – YAZDIR, *haber7com*

Abdülhamid'in mirası ne oldu?

CHP ve DP'nin kararıyla Hazine'ye geçti Abdülhamid'in mirası denince genellikle siyasî mirastan söz edilir; oysa sultanın gerçek anlamda bir mirası vardı. Peki o mirasın başına neler geldiğini biliyor musunuz?

GİRİŞ 07.08.2011 13:07 GÜNCELLEME 07.08.2011 13:07

Vasfi Şensözen "Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlaki" adlı kitabında, II. Abdülhamid'in zenginliğini ve bu zenginliğin hangi haksız ve gayri meşru yöntemlerle oluştuğunu uzun uzun anlatıyor. Gerçekten de sultanın kişisel serveti, yani tapuda kendi adına kayıtlı gayri menkulleri inanılmaz genişlikteydi. II. Meşrutiyet'in ilânından sonra İttihatçıların baskısı ile olmalı sultan bir kısım mallarıyla gelirlerini devlet hazinesine devretti. Ardından 31 Mart'tan sonra bu kez malların çoğu aynı âkıbetle karşılaştı. Fakat Vahdettin müsadereye benzeyen bu uygulamaya son verdi.

Abdülhamid'in ölümü ve sonrası

II. Abdülhamid 10 Şubat 1918'de öldü. Ölümüyle birlikte II. Abdülhamid'in mirası sorunu doğdu. Aslında ölümünden sonra padişahın kendi adına tapuya kayıtlı mallarının yasal mirasçılarına geçmesi gerekirdi. Oysa öyle olmadığı görülüyor. İttihat ve Terakki iktidarı döneminde siyasal koşulların mirasın intikalini engellemiş olması çok muhtemel. Fakat hiç olmazsa Vahdettin'in padişahlığı sırasında mirasın intikali söz konusu olabilirdi. Bu süreler içinde mirasla ilgili yasal bir girişimde bulunulup bulunulmadığı; bulunulmamış ise, niçin bulunulmadığı ya da bulunulduysa, bu girişimden niçin sonuç alınamadığı konusunda herhangi bir bilgiye rastlayamadım. Muhtemelen olağanüstü siyasal koşulların sürekliliği, sultanın gayri menkullerinin yasal mirasçılarına tapuda intikalini geciktirdi ya da olanaksız kıldı.

Cumhuriyet dönemi

3 mart 1924 tarihli Hilâfetin İlgasına ve Hanedanı Osmaniyenin Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun'un ikinci maddesi, Halifenin ve Osmanlı hanedanına mensup erkek ve kadınlar ile hanedana mensup damatların Türkiye sınırları içinde ikâmet etmelerini ebediyen yasaklıyordu. Ayrıca hanedana mensup kadınlardan doğan çocukların da bu hükme tâbi olacakları açıkça belirtilmişti; yani bu madde gereğince sadece hanedana mensup gelinler Türkiye'de kalabileceklerdi. Yasanın üçüncü ve dördüncü maddelerine göre ise; yukarıda sözü geçen kişilerin on gün içinde ülkeyi terk etmeleri gerektiği hükme bağlanıyor ve aynı zamanda bu kişilerin Türk vatandaşlığından da çıkarıldıkları açıklanıyordu. Söz konusu kişilerin Türkiye dahilinde gayri menkule tasarruf edemeyeceklerini ve tapuda üzerlerine kayıtlı gayri menkulleri en geç bir yıl içinde elden çıkarmak üzere doğrudan devlete başvurmaları gerektiğini; aksi halde bu süre sonunda herhangi bir hak elde etmek için mahkemeye müracaat haklarının da bulunmadığını hükme bağlayan yasanın beşinci maddesinden sonra; yasanın yedinci maddesinde de, yukarıda sözü edilen kişilerin sahibi oldukları gayri menkulleri bir yıl içinde hükümetin bilgisi ve onayı dahilinde tasfiye edecekleri, bu sürenin bitiminde ise tasfiyenin bizzat hükümetçe yürütüleceği ve tasfiye bedellerinin hak sahiplerine ödeneceği açıklanmaktaydı.

II. Abdülhamid'in mirası ile yakından ilgili madde ise sekizinci maddeydi. Yasanın sekizinci maddesi şöyleydi: "Osmanlı İmparatorluğu'nda padişahlık etmiş kimselerin Türkiye Cumhuriyeti arazisi dahilindeki tapuya merbut emvali gayri menkulleri millete intikal etmiştir." Hüküm son derece açıktı; ya da en azından ilk bakışta öyle görünüyordu; cümlede çoğul kullanılmak suretiyle Osmanlı İmparatorluğu'nda padişahlık yapmış tüm kişilerin, bu arada tabii II. Abdülhamid'in de tapuya kayıtlı gayri menkullerinin devlete intikal ettiği yasada belirtilmekteydi. Yine yasanın konuyla ilgili onuncu maddesinde ise şöyle denilmişti: "Emlaki hakaniye namı altında olup, evvelce millete devredilen emlak ile beraber mülga padişahlığa ait bilcümle emlak ve sabık hazinei hümayun, muhteviyatlar ile birlikte saray ve kasırlar ve mebani ve arazi millete intikal etmiştir." Bu maddeyle de daha önce devlet hazinesine devredilmiş olup da, Vahdettin tarafından yeniden hazineye geçirilen mallara el konulduğu açıklanıyordu.

Miras davası

CUMHURİYETİN ilk yıllarındaki siyasal koşulların mirası davasının gündeme gelmesini uzun zaman engellediği anlaşılıyor. Cumhuriyetin 10. yıldönümü münasebetiyle kabul edilen af yasası mirasçılara siyasal koşulların yumuşadığına ya da yumuşayacağına dair bir işaret vermiş olmalı ki, mirasçılardan bazıları 1933 yılında sondaj mahiyetinde bir dava açıyorlar. Dava gerekçesinde, Osmanlı dönemindeki el koymaların hukuka aykırı olduğu belirtiliyor ve Cumhuriyet döneminde kabul edilen ve yukarıda sözü edilen yasadaki hükmün ise, yasaların geriye işleyemeyeceğinden hareketle, ancak yasanın kabulünde hayatta olan tek padişah olan Vahdettin için geçerli olabileceği; fakat ölmüş padişahların mallarının varislerine intikâline yasak getirilemeyeceği öne sürülüyordu. Yasaların makabline şamil uygulanamayacağı şeklindeki temel hukuk ilkesi, davanın esas gerekçesini oluşturuyordu. Çünkü, sultanın ölümü ile birlikte varisleri tapuda herhangi bir işlem yapmasalar dahi veraseten intikal geçerliydi.

Davanın sonucunu merak etmeye başladınız mı? Sizi merakta bırakmak istemem: Asliye mahkemesi, 19 Eylül 1934'de verdiği kararda, tescile engel bir neden görmeyerek, davacıların haklı olduğunu açıklayacak ve bu davada söz konusu edilen gayri menkullerin varisler lehine tapuda tesciline karar verecektir! Ama tabiî bu karar üzerine hazine Yargıtay nezdinde itiraz edecektir: Yargıtay Birinci Hukuk Dairesi 16 Şubat 1936'da mahkemenin kararını onaylayacaktır. İlgili yasanın sekizinci maddesinin II. Abdülhamit'in şahsen sahip olduğu mallarla ilgili olmadığına karar verilmişti.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Yargıtay'ın kararından sonra mirasçıların nasıl olup da amaçlarına tam anlamıyla varamadıklarını anlamak güç görünebilir. Gerçekte en yüksek yargı organının kararı, mirasçıları haklı görmekle birlikte, konuya tam anlamı ile açıklık getirmekten de uzaktı. Kararda, II. Abdülhamid'in II. Meşrutiyet'ten hemen sonraki iradesine değiniliyor ve bu münasebetle mirasçıların talep ettikleri gayri menkullerin söz konusu irade ile devlete intikal eden mallar arasında olup olmadığının incelenmesi talebinde bulunuluyordu. Sonuçta; mirasçılar lehine verilen hukukî kararın mirasçılar lehine fiilî bir sonuç yaratmadığı anlaşılıyor.

Aradan birkaç yıl geçtikten sonra varisler Yargıtay'ın kararının kendi lehlerinde olduğunu belirterek 1941 yılında tek bir gayri menkul için ikinci bir dava açıyorlar. Dava yine asliye mahkemesinde görülüyor. Fakat bu kez mahkeme ilk kararın aksine sekizinci maddenin II. Abdülhamid'in mirasını da kapsamına aldığını ileri sürerek davayı reddediyor. Bunun üzerine davacılar kararı temyiz ediyorlar. Ne var ki, Yargıtay Birinci Hukuk Dairesi, bu kez, 431 sayılı yasanın sekizinci maddesini gerekçe göstererek, asliye mahkemesinin kararını 7 Aralık 1944 tarihinde onaylıyor.

Yargıtay'ın son kararı

Yargıtay'ın birbiriyle çelişik bu iki kararı üzerine davacılar tashihi karar yoluna başvuruyorlar, fakat kararın düzeltilmesi yolundaki talebin kabulü için çoğunluk oluşturulamıyor. Birinci Hukuk Dairesi Başkanlığı, iki karar arasındaki çelişkinin içtihadın birleştirilmesi suretiyle hallini birinci başkanlıktan istiyor ve başkanlık da talebi tevhidi içtihat gündemine alıyor. Genel kurul, içtihat ihtilâfı bulunduğunu ve bunun birleştirilmesi lazım geldiğine çoğunlukla karar verdikten sonra; davacıların haklı olduğuna karar veriyor! Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'nun bu kararı, yönetimin konuya ilişkin görüşü bilinmesine karşın, hukuka bağlı kalındığını, siyasal etkilerden uzak, sadece hukuk görüşü ile hareket edildiğini ve dolayısıyla da en yüksek yargı organının, siyasal otoritenin etki alanının büyük ölçüde dışında kalabildiğini göstermektedir.

7 Eylül 1946 tarihli gazeteler, Yargıtay Başkanı'nın konuşmasını yayınladılar. Yargıtay Başkanı Halil Özyörük Yargıtay'ın son kararından şöyle söz ediyordu: "Kanun yayınlanmazdan önce meydana gelmiş bulunan olaylara uygulanamayacağından, bu kararda da Yargıtay, 431 sayılı kanun hükümlerinin kanunun yayınlanmasından evvel ölmüş bulunan Osmanlı padişahlarının malları hakkında tatbik olunamayacaklarına hükmedilmiştir. Hukukî durumların sahipleri için sağlanması şart olan güvenme ve inanma bakımından bir kararla tesbit ve teyit edilmiş bulunan prensipler birinci derecede önemi haizdir." Yargıtay'ın içtihadı birleştirme kararından sonra mirasçılar açısından artık hukukî bir sorun kalmamış gibi görünmektedir. Varisler bir kısmı İstanbul'da olmak üzere ülkenin çeşitli yerlerinde bulunan 607 kalemde birleştirilmiş 5.960 parça ve yine aynı şekilde 480 kalemde birleştirilmiş 4.520 parça ki, toplam 10.210 parça gayri menkulün kendilerine geçmesi için yeni bir dava açıyorlar.

Davanın Siyasî Yönü

2 Şubat 1947 tarihli Cumhuriyet gazetesinde "on milyonlarca liralık servetin millete kalıp kalmayacağı"na dikkat çekiliyordu. 27 Mart 1949 tarihli Hürriyet gazetesi, CHP milletvekili Ahmet Remzi Yüregir'in; 5 Nisan 1949 tarihli Cumhuriyet gazetesi ise Millet Partisi kurucularından milletvekili Osman Nuri Köni'nin II. Abdülhamid'in mirası davası ile ilgili olarak meclise birer soru önergesi verdiklerini haber veriyordu. Köni, mecliste yaptığı konuşmada, yargının kararına saygı göstermek gerektiğini belirtirken; Yüregir, meselenin devrimlerle ilgili olduğunu ileri sürüyordu.

Yargıtay aşamasından geçerek kesinlik kazanan bir karara karşı yasama organının müdahalesi mümkün müdür sorusuna karşılık, iki farklı görüş çarpışmaya başlamıştı. Tam bu sırada meclise sunulan bir yasa tasarısı hiçbir şekilde konuyla ilgili gibi görünmezken, birden bire komisyon görüşmeleri sırasında tasarıya bir ek yapılmış ve miras davasının varisler lehine sonuçlanmasına rağmen, verasetin geçerli olmadığına ilişkin bir hüküm kabul edilmişti. Bu, "hazine hukukunu tehdit edici ve bir milyarı aşan ziyanlar tevlit edecek vaziyet hâsıl olduğundan, bunları önlemek üzere bir tedbir mahiyetinde düşünülmüş bir hüküm"dü.

CHP yeni düzenlemeyi savunuyor, DP bu konuda bir güçlük çıkarmıyorken, yasa tasarısına karşı çıkan tek parti MP idi. Tasarı karşısında ret oyu veren milletvekilleri, MP'den Sadık Aldoğan, Osman Nuri Köni, Şahin Laçin ile Ahmet Kemal Silivrili; Müstakil Demokratlar Grubu'ndan Mehmet Aşkar, Hazım Bozca ve Fethi Erimçağ idi. Müstakil Demokratlar Grubu'ndan Bahattin Öğütmen ise çekimser oy kullanmıştı, Tasarının kabulüyle II. Abdülhamid'in varisleri miras üzerindeki tüm haklarını yitirmiş oldular. Görüşmeler sırasında Yüregir, yeni benimsenen yasaya ilişkin olarak, "meclis, inkılâpçı, kuvayi milliyeci ruhunu izhar etti, inkılâp kanunlarına aykırı hareket edilmesine, millet hazinesine karşı haksızlıklar yapılmasına müsaade edemeyeceğine karar verdi" şeklinde konuşuyordu.

Evet, ama yetmez!

İş bununla da kalmadı, meclis bir de ilgili yasanın sekizinci maddesine ilişkin yorum kararı aldı: "431 sayılı kanunun meriyete girdiği tarihte hayatta bulunsun, bulunmasın Osmanlı İmparatorluğu'nda padişahlık etmiş herhangi bir kimse namına Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde tapuda mukayyet gayri menkul mallar bu kanunun 8'inci maddesi mucibince, kanunun yürürlüğe girmesi ile millete intikal etmiştir. Binaenaleyh 431 sayılı kanunun neşrinden sonra bu gayri menkullerin padişahların mirasçılarına intikali yapılamaz ve bu mallar üzerinde verese tarafından hiçbir hak iddia edilemez." şeklinde…

Önceleri basit bir hukukî sorun olarak beliren miras davası; davanın hukukî yönden sonuçlanmasından sonra tamamen siyasî bir görünüm kazanmıştır. Sonuçta, davanın siyasî yönü hukukî yönüne ağır basmış görünüyor. Sakın ola ki, bu gelişmenin bütün siyasal sorumluluğu CHP'nin üzerine yıkılmasın. Aksine, DP'nin iktidarı döneminde de aynı konu bir kez daha ele alınacak ve yurda dönen hanedan mensuplarının gayri menkûllerini üzerlerine alamayacakları bir kez daha yasa maddesi olarak gündeme gelecektir. CHP ile DP, 1952 yılında inkılâp yasalarının uygulanmasında ve meclisin yargı kararları üzerindeki değişiklik yetkisinde anlaşmışlardı!

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Okuma metinleri

Uzun yıllar önce yayınladığım Abdülhamid'in Mirası kitabımda, konuyla ilgili ayrıntılı ve geniş bilgi bulunmaktadır. Ayrıca burada ele almaya imkân bulamadığım, fakat miras davasının yurt dışındaki gelişmeleriyle ilgili olarak da okuyucular bu kitapta yeterince bilgi bulabilirler. Dahası, yine bu kitapta hanedan mensuplarının yurda geliş öykülerine de yer verdim. Bütün bu gelişmeler belgelerle desteklenmiş olarak kitapta okuyuculara sunulmuştur. Vasfi Şensözen'in Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlâki kitabı meselenin devlet cephesinden nasıl görüldüğünü ve meseleye ne şekilde yaklaşıldığını anlamak bakımından çok önemlidir. Ayrıca bu kitapta devasa mirasın boyutlarını da bulmak mümkündür

Star/Cemil Koçak

KOÇAK (Cemil). "2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu!". *Star*, 07. 08.2011. URL: http://www.haber7.com/tarih-ve-fikir/haber/771965-abdulhamid8217in-mirasi-ne-oldu

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Abdülhamid'in mirası ne oldu?

haber7.com/tarih-ve-fikir/haber/771965-abdulhamid8217in-mirasi-ne-oldu

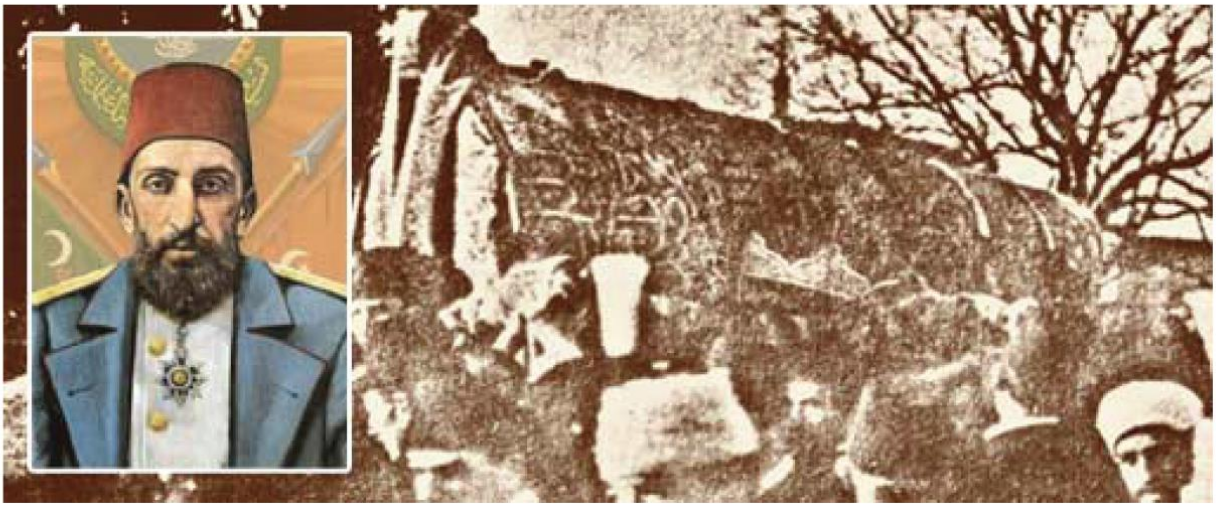

Abdülhamid'in mirası ne oldu?

Vasfi Şensözen "Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlaki" adlı kitabında, II. Abdülhamid'in zenginliğini ve bu zenginliğin hangi haksız ve gayri meşru yöntemlerle oluştuğunu uzun uzun anlatıyor. Gerçekten de sultanın kişisel serveti, yani tapuda kendi adına kayıtlı gayri menkulleri inanılmaz genişlikteydi. II. Meşrutiyet'in ilânından sonra İttihatçıların baskısı ile olmalı sultan bir kısım mallarıyla gelirlerini devlet hazinesine devretti. Ardından 31 Mart'tan sonra bu kez malların çoğu aynı âkıbetle karşılaştı. Fakat Vahdettin müsadereye benzeyen bu uygulamaya son verdi.

Abdülhamid'in ölümü ve sonrası

II. Abdülhamid 10 Şubat 1918'de öldü. Ölümüyle birlikte II. Abdülhamid'in mirası sorunu doğdu. Aslında ölümünden sonra padişahın kendi adına tapuya kayıtlı mallarının yasal mirasçılarına geçmesi gerekirdi. Oysa öyle olmadığı görülüyor. İttihat ve Terakki iktidarı döneminde siyasal koşulların mirasın intikalini engellemiş olması çok muhtemel. Fakat hiç olmazsa Vahdettin'in padişahlığı sırasında mirasın intikali söz konusu olabilirdi. Bu süreler içinde mirasla ilgili yasal bir girişimde bulunulup bulunulmadığı; bulunulmamış ise, niçin bulunulmadığı ya da bulunulduysa, bu girişimden niçin sonuç alınamadığı konusunda herhangi bir bilgiye rastlayamadım. Muhtemelen olağanüstü siyasal koşulların sürekliliği, sultanın gayri menkullerinin yasal mirasçılarına tapuda intikalini geciktirdi ya da olanaksız kıldı.

Cumhuriyet dönemi

3 mart 1924 tarihli Hilâfetin İlgasına ve Hanedanı Osmaniyenin Türkiye Cumhuriyeti Memaliki Haricine Çıkarılmasına Dair Kanun'un ikinci maddesi, Halifenin ve Osmanlı hanedanına mensup erkek ve kadınlar ile hanedana mensup damatların Türkiye sınırları içinde ikâmet etmelerini ebediyen yasaklıyordu. Ayrıca hanedana mensup kadınlardan

JAMIL ADRA CC BY NC ND

doğan çocukların da bu hükme tâbi olacakları açıkça belirtilmişti; yani bu madde gereğince sadece hanedana mensup gelinler Türkiye'de kalabileceklerdi. Yasanın üçüncü ve dördüncü maddelerine göre ise; yukarıda sözü geçen kişilerin on gün içinde ülkeyi terk etmeleri gerektiği hükme bağlanıyor ve aynı zamanda bu kişilerin Türk vatandaşlığından da çıkarıldıkları açıklanıyordu. Söz konusu kişilerin Türkiye dahilinde gayri menkule tasarruf edemeyeceklerini ve tapuda üzerlerine kayıtlı gayri menkulleri en geç bir yıl içinde elden çıkarmak üzere doğrudan devlete başvurmaları gerektiğini; aksi halde bu süre sonunda herhangi bir hak elde etmek için mahkemeye müracaat haklarının da bulunmadığını hükme bağlayan yasanın beşinci maddesinden sonra; yasanın yedinci maddesinde de, yukarıda sözü edilen kişilerin sahibi oldukları gayri menkulleri bir yıl içinde hükümetin bilgisi ve onayı dahilinde tasfiye edecekleri, bu sürenin bitiminde ise tasfiyenin bizzat hükümetçe yürütüleceği ve tasfiye bedellerinin hak sahiplerine ödeneceği açıklanmaktaydı.

II. Abdülhamid'in mirası ile yakından ilgili madde ise sekizinci maddeydi. Yasanın sekizinci maddesi şöyleydi: "Osmanlı İmparatorluğu'nda padişahlık etmiş kimselerin Türkiye Cumhuriyeti arazisi dahilindeki tapuya merbut emvali gayri menkulleri millete intikal etmiştir." Hüküm son derece açıktı; ya da en azından ilk bakışta öyle görünüyordu; cümlede çoğul kullanılmak suretiyle Osmanlı İmparatorluğu'nda padişahlık yapmış tüm kişilerin, bu arada tabii II. Abdülhamid'in de tapuya kayıtlı gayri menkullerinin devlete intikal ettiği yasada belirtilmekteydi. Yine yasanın konuyla ilgili onuncu maddesinde ise şöyle denilmişti: "Emlaki hakaniye namı altında olup, evvelce millete devredilen emlak ile beraber mülga padişahlığa ait bilcümle emlak ve sabık hazinei hümayun, muhteviyatlar ile birlikte saray ve kasırlar ve mebani ve arazi millete intikal etmiştir." Bu maddeyle de daha önce devlet hazinesine devredilmiş olup da, Vahdettin tarafından yeniden hazineye geçirilen mallara el konulduğu açıklanıyordu.

Miras davası

CUMHURİYETİN ilk yıllarındaki siyasal koşulların mirası davasının gündeme gelmesini uzun zaman engellediği anlaşılıyor. Cumhuriyetin 10. yıldönümü münasebetiyle kabul edilen af yasası mirasçılara siyasal koşulların yumuşadığına ya da yumuşayacağına dair bir işaret vermiş olmalı ki, mirasçılardan bazıları 1933 yılında sondaj mahiyetinde bir dava açıyorlar. Dava gerekçesinde, Osmanlı dönemindeki el koymaların hukuka aykırı olduğu belirtiliyor ve Cumhuriyet döneminde kabul edilen ve yukarıda sözü edilen yasadaki hükmün ise, yasaların geriye işleyemeyeceğinden hareketle, ancak yasanın kabulünde hayatta olan tek padişah olan Vahdettin için geçerli olabileceği; fakat ölmüş padişahların mallarının varislerine intikâline yasak getirilemeyeceği öne sürülüyordu. Yasaların makabline şamil uygulanamayacağı şeklindeki temel hukuk ilkesi, davanın esas gerekçesini oluşturuyordu. Çünkü, sultanın ölümü ile birlikte varisleri tapuda herhangi bir işlem yapmasalar dahi veraseten intikal geçerliydi.

Davanın sonucunu merak etmeye başladınız mı? Sizi merakta bırakmak istemem: Asliye mahkemesi, 19 Eylül 1934'de verdiği kararda, tescile engel bir neden görmeyerek, davacıların haklı olduğunu açıklayacak ve bu davada söz konusu edilen gayri menkullerin varisler lehine tapuda tesciline karar verecektir! Ama tabiî bu karar üzerine

JAMIL ADRA CC BY NC ND

hazine Yargıtay nezdinde itiraz edecektir: Yargıtay Birinci Hukuk Dairesi 16 Şubat 1936'da mahkemenin kararını onaylayacaktır. İlgili yasanın sekizinci maddesinin II. Abdülhamit'in şahsen sahip olduğu mallarla ilgili olmadığına karar verilmişti.

Yargıtay'ın kararından sonra mirasçıların nasıl olup da amaçlarına tam anlamıyla varamadıklarını anlamak güç görünebilir. Gerçekte en yüksek yargı organının kararı, mirasçıları haklı görmekle birlikte, konuya tam anlamı ile açıklık getirmekten de uzaktı. Kararda, II. Abdülhamid'in II. Meşrutiyet'ten hemen sonraki iradesine değiniliyor ve bu münasebetle mirasçıların talep ettikleri gayri menkullerin söz konusu irade ile devlete intikal eden mallar arasında olup olmadığının incelenmesi talebinde bulunuluyordu. Sonuçta; mirasçılar lehine verilen hukukî kararın mirasçılar lehine fiilî bir sonuç yaratmadığı anlaşılıyor.

Aradan birkaç yıl geçtikten sonra varisler Yargıtay'ın kararının kendi lehlerinde olduğunu belirterek 1941 yılında tek bir gayri menkul için ikinci bir dava açıyorlar. Dava yine asliye mahkemesinde görülüyor. Fakat bu kez mahkeme ilk kararın aksine sekizinci maddenin II. Abdülhamid'in mirasını da kapsamına aldığını ileri sürerek davayı reddediyor. Bunun üzerine davacılar kararı temyiz ediyorlar. Ne var ki, Yargıtay Birinci Hukuk Dairesi, bu kez, 431 sayılı yasanın sekizinci maddesini gerekçe göstererek, asliye mahkemesinin kararını 7 Aralık 1944 tarihinde onaylıyor.

Yargıtay'ın son kararı

Yargıtay'ın birbiriyle çelişik bu iki kararı üzerine davacılar tashihi karar yoluna başvuruyorlar, fakat kararın düzeltilmesi yolundaki talebin kabulü için çoğunluk oluşturulamıyor. Birinci Hukuk Dairesi Başkanlığı, iki karar arasındaki çelişkinin içtihadın birleştirilmesi suretiyle hallini birinci başkanlıktan istiyor ve başkanlık da talebi tevhidi içtihat gündemine alıyor. Genel kurul, içtihat ihtilâfı bulunduğunu ve bunun birleştirilmesi lazım geldiğine çoğunlukla karar verdikten sonra; davacıların haklı olduğuna karar veriyor! Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'nun bu kararı, yönetimin konuya ilişkin görüşü bilinmesine karşın, hukuka bağlı kalındığını, siyasal etkilerden uzak, sadece hukuk görüşü ile hareket edildiğini ve dolayısıyla da en yüksek yargı organının, siyasal otoritenin etki alanının büyük ölçüde dışında kalabildiğini göstermektedir.

7 Eylül 1946 tarihli gazeteler, Yargıtay Başkanı'nın konuşmasını yayınladılar. Yargıtay Başkanı Halil Özyörük Yargıtay'ın son kararından şöyle söz ediyordu: "Kanun yayınlanmazdan önce meydana gelmiş bulunan olaylara uygulanamayacağından, bu kararda da Yargıtay, 431 sayılı kanun hükümlerinin kanunun yayınlanmasından evvel ölmüş bulunan Osmanlı padişahlarının malları hakkında tatbik olunamayacaklarına hükmedilmiştir. Hukukî durumların sahipleri için sağlanması şart olan güvenme ve inanma bakımından bir kararla tesbit ve teyit edilmiş bulunan prensipler birinci derecede önemi haizdir." Yargıtay'ın içtihadı birleştirme kararından sonra mirasçılar açısından artık hukukî bir sorun kalmamış gibi görünmektedir. Varisler bir kısmı İstanbul'da olmak üzere ülkenin çeşitli yerlerinde bulunan 607 kalemde birleştirilmiş 5.960 parça ve yine aynı şekilde 480 kalemde birleştirilmiş 4.520 parça ki, toplam 10.210

JAMIL ADRA CC BY NC ND

parça gayri menkulün kendilerine geçmesi için yeni bir dava açıyorlar.

Davanın Siyasî Yönü

2 Şubat 1947 tarihli Cumhuriyet gazetesinde "on milyonlarca liralık servetin millete kalıp kalmayacağı"na dikkat çekiliyordu. 27 Mart 1949 tarihli Hürriyet gazetesi, CHP milletvekili Ahmet Remzi Yüregir'in; 5 Nisan 1949 tarihli Cumhuriyet gazetesi ise Millet Partisi kurucularından milletvekili Osman Nuri Köni'nin II. Abdülhamid'in mirası davası ile ilgili olarak meclise birer soru önergesi verdiklerini haber veriyordu. Köni, mecliste yaptığı konuşmada, yargının kararına saygı göstermek gerektiğini belirtirken; Yüregir, meselenin devrimlerle ilgili olduğunu ileri sürüyordu.

Yargıtay aşamasından geçerek kesinlik kazanan bir karara karşı yasama organının müdahalesi mümkün müdür sorusuna karşılık, iki farklı görüş çarpışmaya başlamıştı. Tam bu sırada meclise sunulan bir yasa tasarısı hiçbir şekilde konuyla ilgili gibi görünmezken, birden bire komisyon görüşmeleri sırasında tasarıya bir ek yapılmış ve miras davasının varisler lehine sonuçlanmasına rağmen, verasetin geçerli olmadığına ilişkin bir hüküm kabul edilmişti. Bu, "hazine hukukunu tehdit edici ve bir milyarı aşan ziyanlar tevlit edecek vaziyet hâsıl olduğundan, bunları önlemek üzere bir tedbir mahiyetinde düşünülmüş bir hüküm"dü.

CHP yeni düzenlemeyi savunuyor, DP bu konuda bir güçlük çıkarmıyorken, yasa tasarısına karşı çıkan tek parti MP idi. Tasarı karşısında ret oyu veren milletvekilleri, MP'den Sadık Aldoğan, Osman Nuri Köni, Şahin Laçin ile Ahmet Kemal Silivrili; Müstakil Demokratlar Grubu'ndan Mehmet Aşkar, Hazım Bozca ve Fethi Erimçağ idi. Müstakil Demokratlar Grubu'ndan Bahattin Öğütmen ise çekimser oy kullanmıştı, Tasarının kabulüyle II. Abdülhamid'in varisleri miras üzerindeki tüm haklarını yitirmiş oldular. Görüşmeler sırasında Yüregir, yeni benimsenen yasaya ilişkin olarak, "meclis, inkılâpçı, kuvayi milliyeci ruhunu izhar etti, inkılâp kanunlarına aykırı hareket edilmesine, millet hazinesine karşı haksızlıklar yapılmasına müsaade edemeyeceğine karar verdi" şeklinde konuşuyordu.

Evet, ama yetmez!

İş bununla da kalmadı, meclis bir de ilgili yasanın sekizinci maddesine ilişkin yorum kararı aldı: "431 sayılı kanunun meriyete girdiği tarihte hayatta bulunsun, bulunmasın Osmanlı İmparatorluğu'nda padişahlık etmiş herhangi bir kimse namına Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde tapuda mukayyet gayri menkul mallar bu kanunun 8'inci maddesi mucibince, kanunun yürürlüğe girmesi ile millete intikal etmiştir. Binaenaleyh 431 sayılı kanunun neşrinden sonra bu gayri menkullerin padişahların mirasçılarına intikali yapılamaz ve bu mallar üzerinde verese tarafından hiçbir hak iddia edilemez." şeklinde...

Önceleri basit bir hukukî sorun olarak beliren miras davası; davanın hukukî yönden sonuçlanmasından sonra tamamen siyasî bir görünüm kazanmıştır. Sonuçta, davanın siyasî yönü hukukî yönüne ağır basmış görünüyor. Sakın ola ki, bu gelişmenin bütün siyasal sorumluluğu CHP'nin üzerine yıkılmasın. Aksine, DP'nin iktidarı döneminde de

JAMIL ADRA CC BY NC ND

siyasal sorumluluğu CHP'nin üzerine yıkılmasın. Aksine, DP'nin iktidarı döneminde de aynı konu bir kez daha ele alınacak ve yurda dönen hanedan mensuplarının gayri menkûllerini üzerlerine alamayacakları bir kez daha yasa maddesi olarak gündeme gelecektir. CHP ile DP, 1952 yılında inkılâp yasalarının uygulanmasında ve meclisin yargı kararları üzerindeki değişiklik yetkisinde anlaşmışlardı!

Okuma metinleri

Uzun yıllar önce yayınladığım Abdülhamid'in Mirası kitabımda, konuyla ilgili ayrıntılı ve geniş bilgi bulunmaktadır. Ayrıca burada ele almaya imkân bulamadığım, fakat miras davasının yurt dışındaki gelişmeleriyle ilgili olarak da okuyucular bu kitapta yeterince bilgi bulabilirler. Dahası, yine bu kitapta hanedan mensuplarının yurda geliş öykülerine de yer verdim. Bütün bu gelişmeler belgelerle desteklenmiş olarak kitapta okuyuculara sunulmuştur. Vasfi Şensözen'in Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlâki kitabı meselenin devlet cephesinden nasıl görüldüğünü ve meseleye ne şekilde yaklaşıldığını anlamak bakımından çok önemlidir. Ayrıca bu kitapta devasa mirasın boyutlarını da bulmak mümkündür

Star/Cemil Koçak

Yedi Gündem

Abone Ol
ETİKETLER

abdülhamid'in mirası ne oldu?
YAZDIR

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2011-10-05: (en) Sultan Abdulhamid's Heirs Demand Seized Property, *The Daily Salty*

Sultan Abdulhamid's Heirs Demand Seized Property

A daily dose of odds and sods, some interesting, some bizarre, some funny, some thought provoking items which I have stumbled across the web. All to be taken with a grain of daily salt!!
Wednesday, October 5

First the story:

> *ANKARA, JUNE 17 - The heirs of Sultan Abdulhamid II, the last Ottoman sultan to rule with absolute power, have filed a complaint for damages amounting up to USD 18 billion regarding 4,200 properties that were once owned by the Ottoman dynasty members and later seized by the state. The first hearing of the case, as daily Hurriyet reports, was held last week, and the second hearing is scheduled for September 30. Scattered around the world, the members of the family will reportedly reunite in Istanbul to attend the hearing. The 48 plaintiffs are even planning to carry the case to the European Court of Human Rights if they lose. Orhan Osmanoglu, one of the plaintiffs and a third generation grandson of Sultan Abdulhamid, defined the case as the "lawsuit of the century," adding that, "If we win the case, then we are ready to settle for a reasonable amount."*

Funny, somebody was telling me that with Erdogan wandering around North Africa, he is trying to setup a new Ottoman Empire. Curious that those accusations of Imperialism don't rise that much when talking about the Ottoman Empire, but of course, non European Empires weren't imperialistic, were they? That's only for the European and American empires, heh. But that's me being naughty.

They might want to read up what happened to the Indian princely states after independence. They were allowed to retain their titles and official residences, some properties and also were given privy purses. In 1971, the privy purses were abolished and in most cases, the properties reverted back to to the government. Which obviously went into the maw of public corruption. Pretty much most of the motely descendants of royalty are now poor, obscure and fighting over scraps. Here is a sad and poignant story of what happened to Bahadur Shah Zafar, the benighted last Moghul Emperor.

> *The story of middle-aged Sultana Begum brings tears to one's eyes. She runs a tea-stall in Howrah to earn a living for her family. Twenty-five years ago her husband Mirza Bedar Bakht, the great grandson of last Mughal Emperor Bahadur Shah Zafar, died in penury.*
>
> *Bedar Bakht sharpened knives to eke out living. After his death, the West Bengal government was approached by several organisations to provide an accommodation for the family. Sultana Begum ultimately got an accommodation but it was near the Red Light District. The goons occupied the house.*
>
> *She continued to live in the slum. The anti-social elements preyed upon her daughters and she ran hither and thither to get protection for her daughters. Eminent writer Firoz Bakht Ahmad recounts that when he visited the house he stunned at the condition the family was living in. "There was absolutely nothing in the room in the name of household goods".*
>
> *The pension ended with her husband's death long ago. The poignant story of the descendants of the last Mughal who had to see the sight of his own sons' eyes gouged out and brought to him by the British and was exiled to Burma, proves the failure of the state and more so, the people to acknowledge the contribution of the heroes of our freedom struggle.*

How the mighty have fallen.

DASGUPTA (Bhaskar).“Sultan Abdulhamid's Heirs Demand Seized Property”. *The Daily Salty*, 05 October 2011. URL: http://dailysalty.blogspot.com/2011/10/turkey-sultan-abdulhamid-heirs-demand.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

The Daily Salty

A daily dose of odds and sods, some interesting, some bizarre, some funny, some thought provoking items which I have stumbled across the web. All to be taken with a grain of daily salt!!

Wednesday, October 5

TURKEY: SULTAN ABDULHAMID'S HEIRS DEMAND SEIZED PROPERTY

First the story:

> *ANKARA, JUNE 17 - The heirs of Sultan Abdulhamid II, the last Ottoman sultan to rule with absolute power, have filed a complaint for damages amounting up to USD 18 billion regarding 4,200 properties that were once owned by the Ottoman dynasty members and later seized by the state. The first hearing of the case, as daily Hurriyet reports, was held last week, and the second hearing is scheduled for September 30. Scattered around the world, the members of the family will reportedly reunite in Istanbul to attend the hearing. The 48 plaintiffs are even planning to carry the case to the European Court of Human Rights if they lose. Orhan Osmanoglu, one of the plaintiffs and a third generation grandson of Sultan Abdulhamid, defined the case as the "lawsuit of the century," adding that, "If we win the case, then we are ready to settle for a reasonable amount."*

Funny, somebody was telling me that with Erdogan wandering around North Africa, he is trying to setup a new Ottoman Empire. Curious that those accusations of Imperialism don't rise that much when talking about the Ottoman Empire, but of course, non European Empires weren't imperialistic, were they? That's only for the European and American empires, heh. But that's me being naughty.

They might want to read up what happened to the Indian princely states after independence. They were allowed to retain their titles and official residences, some properties and also were given privy purses. In 1971, the privy purses were abolished and in most cases, the properties reverted back to to the government. Which obviously went into the maw of public corruption. Pretty much most of the motely descendants of royalty are now poor, obscure and fighting over scraps. Here is a sad and poignant story of what happened to Bahadur Shah Zafar, the benighted last Moghul Emperor.

> *The story of middle-aged Sultana Begum brings tears to one's eyes. She runs a tea-stall in Howrah to earn a living for her family. Twenty-five years ago her husband Mirza Bedar Bakht, the great grandson of last Mughal Emperor Bahadur Shah Zafar, died in penury.*
>
> *Bedar Bakht sharpened knives to eke out living. After his death, the West Bengal government was approached by several organisations to provide an accommodation for the family. Sultana Begum ultimately got an accommodation but it was near the Red Light District. The goons occupied the house.*
>
> *She continued to live in the slum. The anti-social elements preyed upon her daughters and she ran hither and thither to get protection for her daughters. Eminent writer Firoz Bakht Ahmad recounts that when he visited the house he stunned at the condition the family was living in. "There was absolutely nothing in the room in the name of household goods".*
>
> *The pension ended with her husband's death long ago. The poignant story of the descendants of the last Mughal who had to see the sight of his own sons' eyes gouged out and brought to him by the British and was exiled to Burma, proves the failure of the state and more so, the people to acknowledge the contribution of the heroes of our freedom struggle.*

How the mighty have fallen.

Welcome to a small

Twitter Updates

Facebook

facebook
Name:
Bhaskar Dasgupta
Email address:
madcapster@gmail.com

# of feeds using this

100 readers
BY FEEDBURNER

Latest comments

Great!!

Very nice article. It is soothing to connect to ou...

Its worth mentioning that it has been proven by se...

The "average" German soldier knew what w...

What a pile of garbage. Obviously this is Sharon B...

My Blog Rating

OnePlusYou Quizzes and Widgets

Created by OnePlusYou - Free

Blog Archive

- ► 2016 (146)
- ► 2015 (176)
- ► 2014 (121)
- ► 2013 (199)
- ► 2012 (295)
- ▼ 2011 (319)
  - ► 12/25 - 01/01 (7)
  - ► 12/18 - 12/25 (7)

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2012-03-04: (tr) Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası Kitap Oldu, *TRT Haber*

Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası Kitap Oldu

« Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası, İstanbul'da Kamu Binaları » kitabı çıktı.

İstanbul'da Sultan 2. Abdülhamid tarafından yaptırılan 13 kamu binasının yapım serüveni ve bugünkü işlevinin anlatıldığı ''Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası, İstanbul'da Kamu Binaları'' adlı kitap İTO tarafından yayınlandı.

İTO Başkanı Yalçıntaş: ''İstanbul'un köklü imar hareketlerinden ilki Fatih zamanında gerçekleşirken, ikincisi Sultan 2. Abdülhamid döneminde gerçekleşmiştir. Sultan Abdülhamid diplomasi ve devlet yönetiminin yanı sıra mimaride de bu şehre büyük hizmetler veren bir sultan olarak tarihe geçmiştir. Bu kitapla biz kamu binalarının en önemlilerini mercek altına aldık'' diye konuştu.

Sanayi-i Nefise Mektebi, Sirkeci Garı, Müze-i Hümayun, Halkalı Ziraat Mektebi, Ziraat Bankası, Darülacaze, Düyun-ı Umumiye Binası, Etfal Hastanesi, Orman Maadin ve Ziraat Nezareti, Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane, Haydarpaşa Garı, Defter-i Hakani Nezareti ve Posta-Telgraf Nezareti binalarının fotoğraflarla anlatıldığı kitapta, 2. Abdülhamid'in tıp, mühendislik, eğitim, ulaşım ve devlet bürokrasisinin gelişmesi için gerçekleştirdiği yeniliklerin serüveni de yer alıyor.

Sanayi-i Nefise Mektebi

Osmanlı'da sanat alanında eğitim veren ilk resmi kurum olan Sanayi-i Nefise Mektebi'nin ismi Cumhuriyet döneminde Güzel Sanatlar Akademisi olarak değiştirildi. İmparatorluğun ilk sivil mimar ve ressamları burada yetişti.

Sirkeci Garı

İstanbul'un özgün mimari yapılarından biri olan olan ve inşa edildiği tarihte batılılar tarafından ''Doğunun kapısı'' Osmanlı toplumu için ise « batıya açılan kapı olarak » algılanan Sirkeci Garı'nın ve demiryolunun yapım serüveni Sultan Abdülaziz döneminde başladı.

Kitaba göre 1890 yılından önce Rumeli demiryollarının Yedikule'ye kadar ulaşması ve bu mevkinin de şehir merkezine uzak olması tren yolunun Sirkeci'ye kadar uzatılması talebini doğurdu. Ancak tren yolunun uzatılması için Topkapı Sarayı'nın bahçesinden geçmesi gerekince Sultan Abdülaziz, tren yolu ve garın yapımıyla ilgili kamuoyundaki tartışmalara, ''Memleketime demiryolu yapılsın da isterse sırtımdan geçsin, razıyım'' diyerek son noktayı koydu ve demiryolu hattının sarayın bahçesinden geçmesine izin verdi.

Dilenciliğe çözüm Darülacaze

İmparatorluğun son yıllarında dilenciliğin artması üzerine Sultan Abdülhamid'in girişimleri ve tüm yurtta başlatılan seferberlikle açılan Darülaceze binası da dönemin önemli kamu binalarından biri olarak kitapta yer aldı.

Şişli Etfal

Abdülhamid döneminin önemli kamu binalarından biri de Şişli Etfal Hastanesi. Kızı Hatice Sultan'ı bir havale neticesinde kaybeden Abdülhamid, ''Benim çocuğum kurtulamadı. Kim bilir fakir fukaranın çocuklarına nasıl bakılıyor. Hiç olmazsa bir hastane yaptıralım da benim gibi birçok babanın kalbi yanmasın'' diyerek Şişli'de bir çocuk hastanesi yaptırdı.

Son Güncelleme: 4 Mart 2012 Pazar 17:44

"Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası Kitap Oldu", *TRT Haber*, 04-03-2012. URL: https://www.trthaber.com/haber/kultur-sanat/sultan-2-abdulhamidin-mirasi-kitap-oldu-31071.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Kültür Sanat Haber Giriş: 4 Mart 2012 Pazar 14:31 | Kaynak: AA

Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası Kitap Oldu

Sıradaki Haber
Ünlüler PTT Pullarında

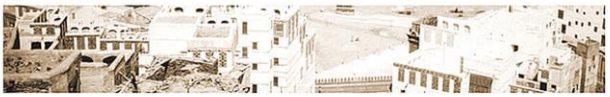

ABONE OL Google News

KORONAVİRÜS VERİLERİ DÜŞÜYOR MU? YÜKSELİYOR MU? Son verilerle oluşan haritalar | Detaylı grafikler | Karşılaştırmalar

"Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası, İstanbul'da Kamu Binaları" kitabı çıktı.

İstanbul'da Sultan 2. Abdülhamid tarafından yaptırılan 13 kamu binasının yapım serüveni ve bugünkü işlevinin anlatıldığı "Sultan 2. Abdülhamid'in Mirası, İstanbul'da Kamu Binaları" adlı kitap İTO tarafından yayınlandı.

İTO Başkanı Yalçıntaş: "İstanbul'un köklü imar hareketlerinden ilki Fatih zamanında gerçekleşirken, ikincisi Sultan 2. Abdülhamid döneminde gerçekleşmiştir. Sultan Abdülhamid diplomasi ve devlet yönetiminin yanı sıra mimaride de bu şehre büyük hizmetler veren bir sultan olarak tarihe geçmiştir. Bu kitapla biz kamu binalarının en önemlilerini mercek altına aldık" diye konuştu.

Sanayi-i Nefise Mektebi, Sirkeci Garı, Müze-i Hümayun, Halkalı Ziraat Mektebi, Ziraat Bankası, Darülacaze, Düyun-ı Umumiye Binası, Etfal Hastanesi, Orman Maadin ve Ziraat Nezareti, Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane, Haydarpaşa Garı, Defter-i Hakani Nezareti ve Posta-Telgraf Nezareti binalarının fotoğraflarla anlatıldığı kitapta, 2. Abdülhamid'in tıp, mühendislik, eğitim, ulaşım ve devlet bürokrasisinin gelişmesi için gerçekleştirdiği yeniliklerin serüveni de yer alıyor.

Sanayi-i Nefise Mektebi-

Osmanlı'da sanat alanında eğitim veren ilk resmi kurum olan Sanayi-i Nefise Mektebi'nin ismi Cumhuriyet döneminde Güzel Sanatlar Akademisi olarak değiştirildi. İmparatorluğun ilk sivil mimar ve ressamları burada yetişti.

Sirkeci Garı-

İstanbul'un özgün mimari yapılarından biri olan olan ve inşa edildiği tarihte batılılar tarafından "Doğunun kapısı" Osmanlı toplumu için ise "batıya açılan kapı olarak " algılanan Sirkeci Garı'nın ve demiryolunun yapım serüveni Sultan Abdülaziz döneminde başladı.

Kitaba göre 1890 yılından önce Rumeli demiryollarının Yedikule'ye kadar ulaşması ve bu mevkinin de şehir merkezine uzak olması tren yolunun Sirkeci'ye kadar uzatılması talebini doğurdu. Ancak tren yolunun uzatılması için Topkapı Sarayı'nın bahçesinden geçmesi gerekince Sultan Abdülaziz, tren yolu ve garın yapımıyla ilgili kamuoyundaki tartışmalara, "Memleketime demiryolu yapılsın da isterse sırtımdan geçsin, razıyım" diyerek son noktayı koydu ve demiryolu hattının sarayın bahçesinden geçmesine izin verdi.

Dilenciliğe çözüm Darülacaze-

İmparatorluğun son yıllarında dilenciliğin artması üzerine Sultan Abdülhamid'in girişimleri ve tüm yurtta başlatılan seferberlikle açılan Darülaceze binası da dönemin önemli kamu binalarından biri olarak kitapta yer aldı.

Şişli Etfal-

Abdülhamid döneminin önemli kamu binalarından biri de Şişli Etfal Hastanesi. Kızı Hatice Sultan'ı bir havale neticesinde kaybeden Abdülhamid, "Benim çocuğum kurtulamadı. Kim bilir fakir fukaranın çocuklarına nasıl bakılıyor. Hiç olmazsa bir hastane yaptıralım da benim gibi birçok babanın kalbi yanmasın" diyerek Şişli'de bir çocuk hastanesi yaptırdı.

Son Güncelleme: 4 Mart 2012 Pazar 17:44

Son Haberler Tümü

22:56 Matterhorn Dağı'na Türk bayrağı yansıtıldı
22:03 TRT'nin eski genel müdürlerinden Şenol Demiröz vefat etti
22:09 Çavuşoğlu: Bugüne kadar 60 binin üzerinde vatandaşımızı getirdik
20:57 Bakan Soylu'dan tedbirlere uyan fırıncılara teşekkür

Kültür Sanat Son Haberler

"Film Gibi Hayatlar"ın yarınki konuğu Rasim Öztekin

Foto Galeri

İtalya Nazi işgalinden kurtuluşunu kutluyor

Video Galeri

Paket servisle evlere iftar hizmeti

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2013-03-03: (tr) 'Hanedan mensuplarına yapılan iş, bir zulümdür', *Yeni Akit Gazetesi*

'Hanedan mensuplarına yapılan iş, bir zulümdür'

İnsanlar saatler içerisinde çoluk çocuk gönderiliyorlar. Kundaktaki bebeler gönderiliyor. Saraydan ve vatandan hiç çıkmayan insanlar yâd ellere veriliyor. Onların ellerinde ne hale düştüklerini soran, bilen, onlara el uzatan yok. Padişahlık yapmış bir büy

03 Mart 2013 Pazar 22:02

Koray TAŞDEMİR

3 Mart. Halifeliğin kaldırılmasının ve hanedanın yurt dışına çıkarılmasına neden olan 431 sayılı kanunun kabul edilişinin 89. yıl dönümü. Bundan 89 yıl önce, Osmanlı Devleti'ni 600 yıl idare etmiş ve Allah rızası için mücadele etmiş 155 hanedan üyesi, apar topar yurt dışına sürüldü. Adnan Menderes hükümeti zamanında, 1952 yılında çıkarılan bir kanunla sadece hanedanın hanım üyelerinin yurda dönmesine izin verilirken erkek üyeler yurt dışında kaldı. Daha sonra ise zamanın genç Erzurum milletvekili Rasim Cinisli'nin Demokratik Parti adına 1974'te parlamentoda gösterdiği çabalar sayesinde şehzadelerin yurda dönmelerini sağlayan kanun Meclis'te ittifakla kabul edilip uygulamaya kondu. Akit, Hanedan üyelerinin yurt dışına sürülmesinin 89. yıl dönümünde Osmanoğulları'nın yurda avdetini sağlayan dönemin Erzurum vekili Rasim Cinisli ile konuştu.

Osmanlı Hanedanı'nın yurttan çıkarılması hemen hemen herkesin bildiği bir şeyken, hanedanın yurda dönme macerasını bilen pek az kişi var?

Tabi kesinlikle. Söylediğiniz gibi bu pek bilinmiyor ve dediğiniz gibi insanlara anlatmak gerekiyor. Burada tevazu fazla olunca lüzumsuz oluyor tabi. Mutevazı olmak, Rıza-ı Hak için yapmış olduğunu bilerek gizlenmek, geriye durmak belki hoş bir şey ama, azgın bir cemiyet var ve herkes bir tarafından tutuyor, bu olayı kendine mâl ediyor. Üstelik bir de yanlış bilgi veriyorlar, diyorlar ki "Hanedanın yurda avdetini sağlayan kanun bir oyla geçmiştir" Bu yanlıştır, kanun ittifakla geçti, bunu Meclis tutanaklarında da bulabilirler. Evet zorlukla ve çetin zorluklarla geçti ama Meclis'te hayır diyen de olmadı. Bazıları evet demedi ama hayır da demediler. Bu hukuk literatürüne göre ittifak demektir. Bütün milletin iradesi ile geçmiş bir kanundur.

Kaldı ki bu kanunun ittifakla geçmesi millet için şereftir, bir oy farkla geçmesi üzücü bir durum olurdu değil?

Elbette şereftir, tabii ki. Kanunun bir oy farkla geçmesi çok kötü bir durum olurdu. Bunu idrak etmeleri lazım, koca koca adamlar. Üniversite okumuşlar, şu mevkide bu mevkide bulunuyorlar; ama o idraki yapamıyorsa o idraki taşıyamıyorsa ne yapalım?

"HANEDAN MENSUPLARINA 10 GÜN SÜRE VERİLMESİNE RAĞMEN; SAATLER İÇERİSİNDE ÜLKEDEN ÇIKMALARI İSTENİYOR"

3 Mart 1924'te Osmanlı Hanedanı yurt dışına çıkarıldı. O dönemde verilen bu kararı nasıl değerlendirmek, yani okumak gerekiyor?

Bunu doğru okuyabilmek için o günkü şartları bilmek ve yaşamak lazım ve o günkü insanların karakterlerini bilmek lazım. Bunları bilmedikçe yorum doğru olmayabilir. Bu kanun 3 Mart 1924 günü hatırladığım kadarıyla öğle saatlerinde saat iki gibi Meclis'e geliyor ve akşam saat altıda Meclis'ten çıkmış oluyor. Kanun metnine göre hanedanın yurtdışına çıkması için 10 gün süre veriliyor. Ancak Halife Abdülmecit ve yakınlarının daha o gece yurtdışına çıkması isteniyor. Bu tabii insana hoş bir çağrışım yapmıyor. Bu kadar olmamalıydı. 600 sene memleketin hizmetinde bulunmuş bir hanedanın evladını böyle 3-5 saat içinde yurt dışına göndermek pek de hoş değil, insaflı iş değil. O bakımdan o günkü yöneticiler nasıl bir hizmet anlayışı içindeler o günkü şartları bilerek yorumlamak lazım. Ama ben bugün baktığım zaman bana pek hoş gelmiyor. Sonra aç mısın, tok musun, sağ mısın diye soran da yok. İnsanlar saatler içerisinde çoluk çocuk gönderiliyorlar. Kundaktaki bebeler gönderiliyor. Saraydan ve vatandan hiç çıkmayan insanlar yâd ellere veriliyor. Onların ellerinde ne hale düştüklerini soran, bilen, onlara el uzatan yok. Padişahlık yapmış bir büyük zatı 6 ay sonra ölü olarak buluyorsun ve cenazesini esnafın icrasından kaçırarak Şam'a götürüyorsun. Bu bizim milletimize yakışmıyor. Konunun siyasi tarafına bakıldığı zaman bu kadar aceleye gerek yoktu.

NİLÜFER SULTAN: "VATANIMA HİZMET EDENLERİ MİNNETLE ANARIM"

Hanedan üyeleri yurt dışındayken hiçbir zaman Atatürk hakkında kötü konuşmamışlar.

Katiyyen hiçbirisi. Hatta Sultan Vahdettin'in çocuklarına Atatürk'ü tenkit edici bir şarkı öğretmişler, Vahdettin bunu duyunca, lalayı çağırıyor, azarlıyor, çocuklarını azarlıyor. "Benim generalime böyle şeyler söyleyemezsiniz" diyor. Ben buna benzer hem kanunun çıktığı sırada hem de daha sonra pek çok şey gördüm Hamdullah Suphi Bey 1952 senesinde yaptığı konuşma önemlidir. Paris'te Nilüfer Sultan adında bir hanedan mensubuna Fransız gazeteci soruyor, aile büyük zarar gördü. Atatürk hakkında ne düşünüyorsunuz. Sultan da diyor ki "Evet biz ailece büyük sıkıntılar çektik ama unutmayın ki ben bir Türk kadınıyım ve Türk kızıyım. Vatanıma hizmet edenleri minnetle anarım." Benim başımdan da geçti, 1975 senesinde şimdi hayatta olan Küçük Neslişah Sultan, Ankara'ya geldi, bana telefon etti. Ben oteline gidip hizmetinde bulunmak istedim. "Ankara'ya ilk defa teşrif ediyorsunuz görmek istediğiniz bir yer var mı sizi götüreyim" dedim. "Anıtkabiri görmek isterim" dedi. Daha sonra bir zaman kendisine merak edip sordum. Dedim ki Başka yeri istemediniz anıt mezarı isteniz hayrola neden?" güldü ve aynı şeyi söyledi. Şurada bir vatanımız var biz bu vatanda yaşıyoruz, bu vatana bugüne gelişinde hizmeti olan herkese minnettarız" dedi.

Türkçe'yi bilmeyen hanedan mensupları vardır değil mi?

Evet var. Hatta dinini bilmeyen hanedan mensupları var. Ben kalkıp neden dinini bilmiyorsun diye onları suçlayamam

JAMIL ADRA CC BY NC ND

ki. Hatta bir sultan var gazeteci, roman da yazdı. Kenije Murat. O, bebekken bakımevine verilmiş, aile öyle bir dağılmış ki çocuklarına sahip olamamış. Şimdi ona dinini niye öğrenmedin diyebilir miyiz? Bir kısmı şanslıymış ki Müslüman ülkelerinde yaşamışlar büyümüşler, bir kısmı da Avrupa 'ya göçmüşler oranın hayatına adapte olmuşlar. Kendi geçmişlerini bilememişler.

1952'de bir kanunla hanedanın kadın üyelerinin yurda dönmelerine izin veriliyor. Acaba o dönemde erkek üyelerin de gelmesi öne sürülmemiş mi?

Tabi ki öne sürülmüş, hatta rahmetli Menderes bu konuda ısrar etmiş. Rivayet edilir ki bunu belgelemek zor olabilir, o günkü Reis-i Cumhur Celal Bayar buna mani olmuş. Hani mahalle baskısı diyorlar ya o gün öyle bir ortam var ki Osmanlı denilince gerici yobaz, cumhuriyet düşmanı, devrim düşmanı, Atatürk düşmanı sayılıyor. Öyle bir devirde cesaret gösterememişler. Başka bir şey söyleyeyim Ecevit vefatından birkaç ay önce "Sultan Vahdettin hain değildir" demişti. O zaman Demirel'e gidip sordular, Ecevit, Vahdettin hakkında böyle diyor siz ne diyorsunuz. Demirel de "Daha elli sene yüz sene bu konular konuşulamaz" dedi. 40 sene bir memleketin başında bulunmuş bir insan hâlâ o korku diyor. Hâlbuki Demirel'in bunu söylemesinden 30 sene önce biz bu kanunu çıkarmışız.

"SÜLEYMAN BEY VE AP GRUBU KORKTU"

Hanedan üyeleri, Cumhuriyet'in ellinci yıl şerefine kanunları ihlal eden adli merciler önünde mahkûm olanların affını düzenleyen bir kanuna, Demokratik Parti grubunun eklediği ek bir madde ile yurda dönüş fırsatı buldular. Bu kanunun sizde müstakil olarak çıkması gerekmez miydi?

Tabii, daha doğru olurdu. Ben bunu İhsan Sabri Çağlayangil'e söyledim. Hadi dedim, 2 maddelik bir kanun biz sizin emrinizdeyiz, hemen çıkaralım; ama yapmadılar. Hürriyet Gazetesi o günlerde bir başlık atmıştı "Atatürk'ü öldürme planı" diye bundan korktular. Süleyman Bey ve AP grubu bundan korktular.

O dönemlerde iki Meclisli bir yapı vardı genel kurulda Adalet Partililer evet oyu kullanmışlar; ama daha sonra senatoda AP'lilerin ağırlıkta olmasına rağmen senato bunu reddetmiş.

Meclis başkanı birinci oylamada Süleyman Beyi ve bütün grubu ayağa kaldırdı. Sayımda evetle hayır arasında ihtilaf oldu. İhtilaf olunca Demirel ayağa kalkarak sayıma iştirak etti.

"Evet" dedi. Senato grubunda en büyük çoğunluk AP'nin, orada bu geri döndü. Tasarıdan maddeyi çıkardılar. Bunu anlamak kolay değil. İhsan Sabri Çağlayangil diyor ki; Efendim ayrı bir kanun yapalım, eyvallah tamam çıkarın biz de destekleyelim. Bunlar bir yana hanedan üyelerinin Demirel Başbakan iken birçok mektubu var onları neden umursamadınız, neden kanun haline getirmediniz. Bizim Demokratik Parti olarak grubumuz 45 kişi bizim kanun teklifi vermemiz imkânı yok, ancak böyle bir fırsat düşmüş elimize, biz bunu değerlendirdik.

"ATATÜRKÇÜLÜK ADI ALTINDA OSMANLI'YI İNKÂR EDİYORLAR"

O dönem basının size tavrı nasıldı?

Birçok organ karşı çıktı, Hürriyet, Cumhuriyet başlarını çekiyordu. Osmanlı bu milletin dayanağı, gelecek nesillerin güvencesidir. Bu milletin geleceğini tehlikeli noktalardan ayıklayacak bir ortamdır. Bunu unutturmak istiyorlardı. Bu milleti köksüzleştirmek istiyorlardı. Bu tabi dışarının bir oyunu. Bu sebeple o gazetelerde Atatürkçülük adı altında Osmanlıyı inkâr ediyorlardı. Bu ne onların haddi ne başkasının haddi ne de hakkı. Tarih yazmış bunu.

Bu kanunun çıkış aşamasını toparlayıp anlatabilir misiniz?

Tabi, böyle bir kanun çıkarılacağını duyunca yurt dışında bulunan Hanedan'ın durumu hepimizin yüreğinde yaraydı. Demokratik Parti'deki arkadaşların hepsi inanmış insanlardı. Böyle bir kanun gelince baktık. Sadece suçluları affetmekle bir yere varılamaz., hiç olmazsa hanedanı yurda avdetini temin edelim dedik. Konuştuk ve kanuna ek bir madde olarak ekleyeyim ve komisyona götürelim. Komisyon bunları kabul etti. Sonra Genel Kurul'a geldi. Grupta bunun sözcülüğünü kim yapacak diye tartışma başladı. Allah'a şükür Allah nasip etti, el kaldırdım ve sözcü oldum; ama niyet ve teklif hepimize Demokratik Parti'ye aittir. Kurulda konuştum, kabul edildi. Sonra senatoya gitti. Kabul edecek sanıyorduk, ama kabul edilmedi. Sonra tekrar komisyona geldi. Onaylandı, tekrar genel kurula geldi ve bu defa kanun ittifakla kabul edildi.

"BU İŞ GEÇ BİLE KALMIŞTI"

"Bu iş geç kalmış bir iştir, kanun yapıcılar millete ait olan hizmeti aksatmadan yerine getirmelidir. Gerekli olan kanunları vaktin de yapmaktır. Zamanı geçtikten sonra pek de bir anlam taşımaz. Hele böyle kanunlar zulüm aracı olur. Koca bir imparatorluk kurmuş bir aile ve şu içinde yaşadığımız toprakları onlar bize bırakmışlar, bu topraklar bize onların hatırası. Ama biz bunların farkında değiliz. Hangi zorluklarla bu vatan elde edilmiş Fatih kim, Kanuni kim bunları bilmeden bugünkü gençler nereye gidecekler, hangi istikamete gidecekler, tutanın elinde kalacaklar."

"OSMANLI HANEDANI ALLAH RIZASI İÇİN MÜCADELE ETTİ"

Allah rızasını gözeten insanlardan bahsediyoruz..

Osmanlı Hanedanı Rıza-ı Kelamatullah için mücadele etmiş için bir aile, nefis için değil. Fetihler böyle. Gidip de sömürmemiş. Hak için fetihler yapmış bir aile.. Bu idrakte olan bir aileden nefsaniyet beklenemez. Meşhur hikâyedir, Kanunî vefat ettiği zaman vasiyet etmiş, bir çekmecesi varmış onun.. Onu da baş ucuma koyun demiş. Kanuni'yi kabre indirirken çekmece açılmış ve içinde bir sürü fetva çıkmış. Gasil yapıp kabre koyan Şeyhülislam Ebussuud Efendi, kendi verdiği fetvaları görünce; "Süleyman" demiş, "Kendini kurtardın. Allah bize yardım etsin." Yani fetvasız, Ebussuud Efendi'nin fetvası olmadan bir iş yapmamış.

Haber Tarihi: 03 Mart 2013 Pazar 22:02

TAŞDEMİR (Koray), « 'Hanedan mensuplarına yapılan iş, bir zulümdür' », Yeni Akit Gazetesi, [s.l.], édition 03 Mart 2013 Pazar, 3 mars 2013. URL : https://www.yeniakit.com.tr/haber/hanedan-mensuplarina-yapilan-is-bir-zulumdur-1196.html. Consulté le 25 avril 2020.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Aktüel

‘Hanedan mensuplarına yapılan iş, bir zulümdür’

İnsanlar saatler içerisinde çoluk çocuk gönderiliyorlar. Kundaktaki bebeler gönderiliyor. Saraydan ve vatandan hiç çıkmayan insanlar yâd ellere veriliyor. Onların ellerinde ne hale düştüklerini soran, bilen, onlara el uzatan yok. Padişahlık yapmış bir büy

2013-03-03 22:02:00 - 2013-03-03 22:05:08

* KORAY TAŞDEMİR

3 Mart. Halifeliğin kaldırılmasının ve hanedanın yurt dışına çıkarılmasına neden olan 431 sayılı kanunun kabul edilişinin 89. yıl dönümü. Bundan 89 yıl önce, Osmanlı Devleti’ni 600 yıl idare etmiş ve Allah rızası için mücadele etmiş 155 hanedan üyesi, apar topar yurt dışına sürüldü. Adnan Menderes hükümeti zamanında, 1952 yılında çıkarılan bir kanunla sadece hanedanın hanım üyelerinin yurda dönmesine izin verilirken erkek üyeler yurt dışında kaldı. Daha sonra ise zamanın genç Erzurum milletvekili Rasim Cinisli’nin Demokratik Parti adına 1974’te parlamentoda gösterdiği çabalar sayesinde şehzadelerin yurda dönmelerini sağlayan kanun Meclis’te ittifakla kabul edilip uygulamaya kondu. Akit, Hanedan üyelerinin yurt dışına sürülmesinin 89. yıl dönümünde Osmanoğulları’nın yurda avdetini sağlayan dönemin Erzurum vekili Rasim Cinisli ile konuştu.

Osmanlı Hanedanı’nın yurttan çıkarılması hemen hemen herkesin bildiği bir şeyken, hanedanın yurda dönme macerasını bilen pek az kişi var?

Tabi kesinlikle. Söylediğiniz gibi bu pek bilinmiyor ve dediğiniz gibi insanlara anlatmak gerekiyor. Burada tevazu fazla olunca lüzumsuz oluyor tabi. Mutevazı olmak, Rıza-ı Hak için yapmış olduğunu bilerek gizlenmek, geriye durmak belki hoş bir şey ama, azgın bir cemiyet var ve herkes bir tarafından tutuyor, bu olayı kendine mâl ediyor. Üstelik bir de yanlış bilgi veriyorlar, diyorlar ki “Hanedanın yurda avdetini sağlayan kanun bir oyla geçmiştir” Bu yanlıştır, kanun ittifakla geçti, bunu Meclis tutanaklarında da bulabilirler. Evet zorlukla ve çetin zorluklarla geçti ama Meclis’te hayır diyen de olmadı. Bazıları evet demedi ama hayır da demediler. Bu hukuk literatürüne göre ittifak demektir. Bütün milletin iradesi ile geçmiş bir kanundur.

Kaldı ki bu kanunun ittifakla geçmesi millet için şereftir, bir oy farkla geçmesi üzücü bir durum olurdu değil?

Elbette şereftir, tabii ki. Kanunun bir oy farkla geçmesi çok kötü bir durum olurdu. Bunu idrak etmeleri lazım, koca koca adamlar. Üniversite okumuşlar, şu mevkide bu mevkide bulunuyorlar; ama o idraki yapamıyorsa o idraki taşıyamıyorsa ne yapalım?

“HANEDAN MENSUPLARINA 10 GÜN SÜRE VERİLMESİNE RAĞMEN; SAATLER İÇERİSİNDE ÜLKEDEN ÇIKMALARI İSTENİYOR”

3 Mart 1924’te Osmanlı Hanedanı yurt dışına çıkarıldı. O dönemde verilen bu kararı nasıl değerlendirmek, yani okumak gerekiyor?

Bunu doğru okuyabilmek için o günkü şartları bilmek ve yaşamak lazım ve o günkü insanların karakterlerini bilmek lazım. Bunları bilmedikçe yorum doğru olmayabilir. Bu kanun 3 Mart 1924 günü hatırladığım

GÜNDEM
Canlı yayında gündemi sarsacak ifadeler: Koronavirüs o tarihlerde ikinci dalga olarak geri dönecek
Stratejist, yazar Hamza Yardımcıoğlu, koronavirüste ikinci dalganın sonbaharda meydana geleceğini söyledi. Yardımcıoğlu, küreselcilerin yeni..

GÜNDEM
Ali Börek Hoca: Almanya’da ezan sesini ilk duyduklarında...
Almanya’dan Ali Börek Hoca, yeniakit.com.tr Youtube kanalında önemli değerlendirmelerde bulundu. Börek Hoca, koronavirüs nedeniyle Almanya’d..

GÜNDEM
Ömer Döngeloğlu koronavirüse yakalandı
İlahiyatçı yazar Ömer Döngeloğlu’nun koronavirüse yakalandığı öğrenildi. Döngeloğlu’nun son durumuna ilişkin radyo programcısı Niyazi Gedik’..

JAMIL ADRA CC BY NC ND

kadarıyla öğle saatlerinde saat iki gibi Meclis'e geliyor ve akşam saat altıda Meclis'ten çıkmış oluyor. Kanun metnine göre hanedanın yurtdışına çıkması için 10 gün süre veriliyor. Ancak Halife Abdülmecit ve yakınlarının daha o gece yurtdışına çıkması isteniyor. Bu tabii insana hoş bir çağrışım yapmıyor. Bu kadar olmamalıydı. 600 sene memleketin hizmetinde bulunmuş bir hanedanın evladını böyle 3-5 saat içinde yurt dışına göndermek pek de hoş değil, insaflı iş değil. O bakımdan o günkü yöneticiler nasıl bir hizmet anlayışı içindeler o günkü şartları bilerek yorumlamak lazım. Ama ben bugün baktığım zaman bana pek hoş gelmiyor. Sonra aç mısın, tok musun, sağ mısın diye soran da yok. İnsanlar saatler içerisinde çoluk çocuk gönderiliyorlar. Kundaktaki bebeler gönderiliyor. Saraydan ve vatandan hiç çıkmayan insanlar yâd ellere veriliyor. Onların ellerinde ne hale düştüklerini soran, bilen, onlara el uzatan yok. Padişahlık yapmış bir büyük zatı 6 ay sonra ölü olarak buluyorsun ve cenazesini esnafın icrasından kaçırarak Şam'a götürüyorsun. Bu bizim milletimize yakışmıyor. Konunun siyasi tarafına bakıldığı zaman bu kadar aceleye gerek yoktu.

NİLÜFER SULTAN: "VATANIMA HİZMET EDENLERİ MİNNETLE ANARIM"

Hanedan üyeleri yurt dışındayken hiçbir zaman Atatürk hakkında kötü konuşmamışlar.

Katiyyen hiçbirisi. Hatta Sultan Vahdettin'in çocuklarına Atatürk'ü tenkit edici bir şarkı öğretmişler, Vahdettin bunu duyunca, lalayı çağırıyor, azarlıyor, çocuklarını azarlıyor. "Benim generalime böyle şeyler söyleyemezsiniz" diyor. Ben buna benzer hem kanunun çıktığı sırada hem de daha sonra pek çok şey gördüm Hamdullah Suphi Bey 1952 senesinde yaptığı konuşma önemlidir. Paris'te Nilüfer Sultan adında bir hanedan mensubuna Fransız gazeteci soruyor, aile büyük zarar gördü. Atatürk hakkında ne düşünüyorsunuz. Sultan da diyor ki "Evet biz ailece büyük sıkıntılar çektik ama unutmayın ki ben bir Türk kadınıyım ve Türk kızıyım. Vatanıma hizmet edenleri minnetle anarım." Benim başımdan da geçti,1975 senesinde şimdi hayatta olan Küçük Neslişah Sultan, Ankara'ya geldi, bana telefon etti. Ben oteline gidip hizmetinde bulunmak istedim. "Ankara'ya ilk defa teşrif ediyorsunuz görmek istediğiniz bir yer var mı sizi götüreyim" dedim. "Anıtkabiri görmek isterim" dedi. Daha sonra bir zaman kendisine merak edip sordum. Dedim ki Başka yeri istemediniz anıt mezarı isteniz hayrola neden?" güldü ve aynı şeyi söyledi. Şurada bir vatanımız var biz bu vatanda yaşıyoruz, bu vatana bugüne gelişinde hizmeti olan herkese minnettarız" dedi.

Türkçe'yi bilmeyen hanedan mensupları vardır değil mi?

Evet var. Hatta dinini bilmeyen hanedan mensupları var. Ben kalkıp neden dinini bilmiyorsun diye onları suçlayamam ki. Hatta bir sultan var gazeteci, roman da yazdı. Kenije Murat. O, bebekken bakımevine verilmiş, aile öyle bir dağılmış ki çocuklarına sahip olamamış. Şimdi ona dinini niye öğrenmedin diyebilir miyiz? Bir kısmı şanslıymış ki Müslüman ülkelerinde yaşamışlar büyümüşler, bir kısmı da Avrupa 'ya göçmüşler oranın hayatına adapte olmuşlar. Kendi geçmişlerini bilememişler.

1952'de bir kanunla hanedanın kadın üyelerinin yurda dönmelerine izin veriliyor. Acaba o dönemde erkek üyelerin de gelmesi öne sürülmemiş mi?

Tabi ki öne sürülmüş, hatta rahmetli Menderes bu konuda ısrar etmiş. Rivayet edilir ki bunu belgelemek zor olabilir, o günkü Reis-i Cumhur Celal Bayar buna mani olmuş. Hani mahalle baskısı diyorlar ya o gün öyle bir ortam var ki Osmanlı denilince gerici yobaz, cumhuriyet düşmanı, devrim düşmanı, Atatürk düşmanı sayılıyor. Öyle bir devirde cesaret gösterememişler. Başka bir şey söyleyeyim Ecevit vefatından birkaç ay önce "Sultan Vahdettin hain değildir" demişti. O zaman Demirel'e gidip sordular, Ecevit, Vahdettin hakkında böyle diyor siz ne diyorsunuz. Demirel de "Daha elli sene yüz sene bu konular konuşulamaz" dedi. 40 sene bir memleketin başında bulunmuş bir insan hâlâ o korku diyor. Hâlbuki Demirel'in bunu söylemesinden 30 sene önce biz bu kanunu çıkarmışız.

"SÜLEYMAN BEY VE AP GRUBU KORKTU"

Hanedan üyeleri, Cumhuriyet'in ellinci yıl şerefine kanunları ihlal eden adli merciler önünde mahkûm olanların affını düzenleyen bir kanuna, Demokratik Parti grubunun eklediği ek bir madde ile yurda dönüş fırsatı buldular. Bu kanunun sizde müstakil olarak çıkması gerekmez miydi? Tabii, daha doğru olurdu. Ben bunu İhsan Sabri Çağlayangil'e söyledim. Hadi dedim, 2 maddelik bir kanun biz sizin emrinizdeyiz, hemen

JAMIL ADRA CC BY NC ND

çıkaralım; ama yapmadılar. Hürriyet Gazetesi o günlerde bir başlık atmıştı "Atatürk'ü öldürme planı" diye bundan korktular. Süleyman Bey ve AP grubu bundan korktular.
O dönemlerde iki Meclisli bir yapı vardı genel kurulda Adalet Partililer evet oyu kullanmışlar; ama daha sonra senatoda AP'lilerin ağırlıkta olmasına rağmen senato bunu reddetmiş.
Meclis başkanı birinci oylamada Süleyman Beyi ve bütün grubu ayağa kaldırdı. Sayımda evetle hayır arasında ihtilaf oldu. İhtilaf olunca Demirel ayağa kalkarak sayıma iştirak etti.
"Evet" dedi. Senato grubunda en büyük çoğunluk AP'nin, orada bu geri döndü. Tasarıdan maddeyi çıkardılar. Bunu anlamak kolay değil. İhsan Sabri Çağlayangil diyor ki; Efendim ayrı bir kanun yapalım, eyvallah tamam çıkarın biz de destekleyelim. Bunlar bir yana hanedan üyelerinin Demirel Başbakan iken birçok mektubu var onları neden umursamadınız, neden kanun haline getirmediniz. Bizim Demokratik Parti olarak grubumuz 45 kişi bizim kanun teklifi vermemiz imkânı yok, ancak böyle bir fırsat düşmüş elimize, biz bunu değerlendirdik.
"ATATÜRKÇÜLÜK ADI ALTINDA OSMANLI'YI İNKÂR EDİYORLAR"
O dönem basının size tavrı nasıldı?
Birçok organ karşı çıktı, Hürriyet, Cumhuriyet başlarını çekiyordu. Osmanlı bu milletin dayanağı, gelecek nesillerin güvencesidir. Bu milletin geleceğini tehlikeli noktalardan ayıklayacak bir ortamdır. Bunu unutturmak istiyorlardı. Bu milleti köksüzleştirmek istiyorlardı. Bu tabi dışarının bir oyunu. Bu sebeple o gazetelerde Atatürkçülük adı altında Osmanlıyı inkâr ediyorlardı. Bu ne onların haddi ne başkasının haddi ne de hakkı. Tarih yazmış bunu.
Bu kanunun çıkış aşamasını toparlayıp anlatabilir misiniz?
Tabi, böyle bir kanun çıkarılacağını duyunca yurt dışında bulunan Hanedan'ın durumu hepimizin yüreğinde yaraydı. Demokratik Parti'deki arkadaşların hepsi inanmış insanlardı. Böyle bir kanun gelince baktık. Sadece suçluları affetmekle bir yere varılamaz., hiç olmazsa hanedanı yurda avdetini temin edelim dedik. Konuştuk ve kanuna ek bir madde olarak ekleyeyim ve komisyona götürelim. Komisyon bunları kabul etti. Sonra Genel Kurul'a geldi. Grupta bunun sözcülüğünü kim yapacak diye tartışma başladı. Allah'a şükür Allah nasip etti, el kaldırdım ve sözcü oldum; ama niyet ve teklif hepimize Demokratik Parti'ye aittir. Kurulda konuştum, kabul edildi. Sonra senatoya gitti. Kabul edecek sanıyorduk, ama kabul edilmedi. Sonra tekrar komisyona geldi. Onaylandı, tekrar genel kurula geldi ve bu defa kanun ittifakla kabul edildi.

"BU İŞ GEÇ BİLE KALMIŞTI"
"Bu iş geç kalmış bir iştir, kanun yapıcılar millete ait olan hizmeti aksatmadan yerine getirmelidir. Gerekli olan kanunları vaktin de yapmaktır. Zamanı geçtikten sonra pek de bir anlam taşımaz. Hele böyle kanunlar zulüm aracı olur. Koca bir imparatorluk kurmuş bir aile ve şu içinde yaşadığımız toprakları onlar bize bırakmışlar, bu topraklar bize onların hatırası. Ama biz bunların farkında değiliz. Hangi zorluklarla bu vatan elde edilmiş Fatih kim, Kanuni kim bunları bilmeden bugünkü gençler nereye gidecekler, hangi istikamete gidecekler, tutanın elinde kalacaklar."

"OSMANLI HANEDANI ALLAH RIZASI İÇİN MÜCADELE ETTİ"
Allah rızasını gözeten insanlardan bahsediyoruz..
Osmanlı Hanedanı Rıza-ı Kelamatullah için mücadele etmiş için bir aile, nefis için değil. Fetihler böyle. Gidip de sömürmemiş. Hak için fetihler yapmış bir aile.. Bu idrakte olan bir aileden nefsaniyet beklenemez. Meşhur hikâyedir, Kanunî vefat ettiği zaman vasiyet etmiş, bir çekmecesi varmış onun.. Onu da baş ucuma koyun demiş. Kanuni'yi kabre indirirken çekmece açılmış ve içinde bir sürü fetva çıkmış. Gasil yapıp kabre koyan Şeyhülislam Ebussuud Efendi, kendi verdiği fetvaları görünce; "Süleyman" demiş, "Kendini kurtardın. Allah bize yardım etsin." Yani fetvasız, Ebussuud Efendi'nin fetvası olmadan bir iş yapmamış.

haber

0 0 0 0

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2013-03-25: (tr) Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlaki, *Vasfi Şensözen*

Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlaki

II. Abdülhamid'in üç kıtaya yayılan muazzam serveti ve günümüzdeki durumu

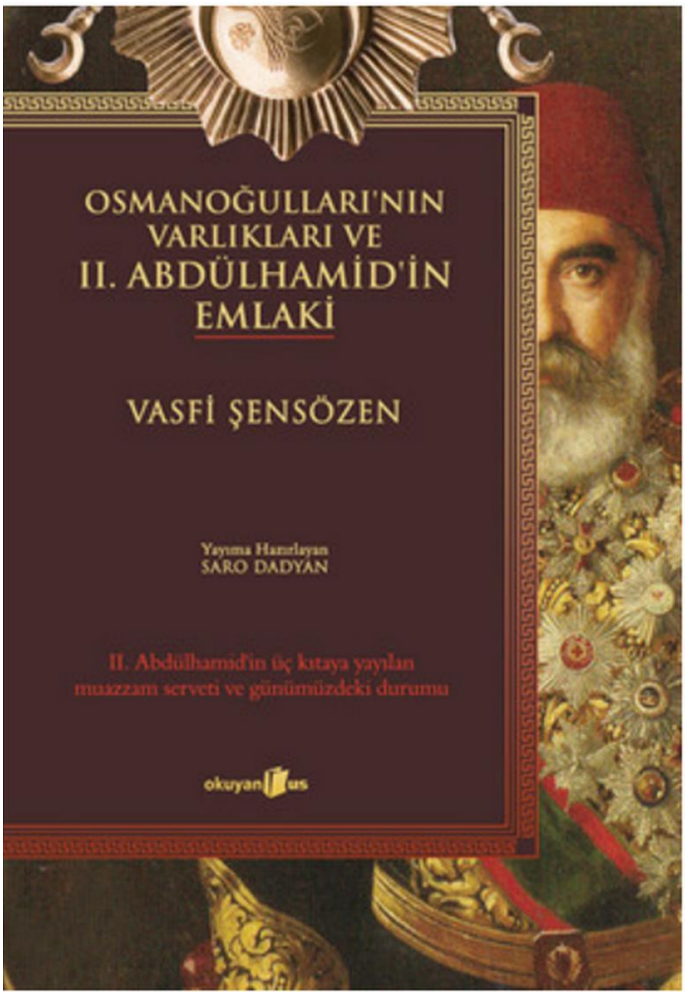

Osmanoğlu Hanedanı, altı asır boyunca Osmanlı İmparatorluğu'na hâkimiydiler. Üç kıtaya yayılan muazzam bir imparatorluk yarattılar. Dünyanın merkezini, İstanbul'u fethedip kendilerine başkent yaptılar. Küçük bir beyliği dünyanın hâkimi kıldılar. Ordularının başında Viyana önlerine kadar uzandılar.

Peki dünyaya yön veren, üç kıtaya hâkim bu muazzam imparatorluğun sahibi Osmanoğlu Hanedanı, bir aile olarak kendileri için ne yaptılar? Nasıl mülk edindiler, hayatlarını, geçimlerini nasıl sağladılar?

İşte bu çalışma, bütün bu görkemin ve ihtişamın içerisinde hanedana, Osmanoğlu Ailesi'ne odaklanarak onların günlük yaşamlarından edindikleri mülklere, ihtiyaçlarından harcamalarına kadar birçok noktayı aydınlatıyor.

Özellikle, mülk edinme konusunda kendinden önceki padişahlardan çok farklı bir yol izleyen ve Musul'daki petrol yataklarından Rumeli'deki çiftliklere kadar - üç kıtaya yayılan imparatorluğun hemen her köşesinde - muazzam bir servet yaratan II. Abdülhamid'in şahsi serveti mercek altına alınıyor.

Bugün hâlâ tartışmaları devam eden ve Cumhuriyet devrinde hanedan mallarının başına gelen hadiseler, tüm bu hadiselere şahit olup Osmanoğlu Ailesi'nin davalarını takip eden birinci ağızdan, Maliye Bakanlığı Hukuk Müşaviri olan Vasfi Şensözen'in kaleminden -çok önemli bilgi ve belgelerle- okuyuculara ulaşıyor.

Sayfa Sayısı: 186
Baskı Yılı: 2013
Dili: Türkçe
Yayınevi: Okuyan Us Yayınları
ISBN: 9786055134044

Şensözen (Vasfi). Osmanoğulları'nın Varlıkları ve II. Abdülhamid'in Emlaki. Okuyan Us Yayınları, İstanbul, 2013. Second edition (First edition 1982), 186 pages, 13.5cm x 19.5cm, ISBN: 9786055134044. URL: https://www.dr.com.tr/Kitap/Osmanogullarinin-Varliklari-Ve-Ii-Abdulhamidin-Emlaki/Arastirma-Tarih/Tarih/Osmanli-Tarihi/urunno=0000000438102

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2013-12-18: (tr) Türkiye'nin meselesine Avrupa mahkemelerini karıştırmak istemedim, *Zaman*

Türkiye'nin meselesine Avrupa mahkemelerini karıştırmak istemedim

AHMET BALCI - İSTANBUL
18 Aralık 2013

Musul ve Kerkük'ün tapularını elinde bulundurmasıyla gündeme gelen Osmanlı torunu Cemil Adra, konuyu AİHM'ye taşımanın Türkiye'nin imajına olumsuz etki edeceğini düşünmüş. Adra, "Muhtemelen kazanırdık ama vazgeçtik." diyor.

Cemil Adra, Sultan II. Abdülhamid'in dördüncü kuşaktan torunu, sürgünde doğan nesilden. Babaannesi Nemika Esin, Şehzade Mehmet Selim Efendi'nin kızı. Hayata gözlerini Lübnan'da açan Adra, eğitimini Fransa'da almış. Nijerya'da büyük binalardan oluşan bir kompleks inşa eden Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün tapularını elinde bulundurmasıyla gündeme gelmişti. Konuyu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) taşımanın aile ve Türkiye'nin imajına olumsuz etki edeceğini düşünerek, bu düşünceden vazgeçtiğini belirten Adra, "Avrupa mahkemelerine taşımak istemedik, istesek muhtemelen kazanırdık, ama olmaz." diyor. Ailevi sorunları aile içinde çözmekten yana tavır aldıklarını dile getirerek şöyle konuşuyor: "Ne aile ne de Türkiye imajı için iyi. Çünkü bu kullanılabilir, yanlış değerlendirilebilir. Ve biliyoruz ki Türkiye'nin sadece dostları değil, düşmanları da var."

Büyükannesi ve büyükbabasının Lübnan'da kendileriyle birlikte yaşaması sebebiyle hep padişah torunu olmanın bilincinde olduğunu kaydeden Adra, 15 ülkeye yayılan padişah torunlarını bir dernek altında toplamış. Adra, "Ailemizde şu üç yer hep var olmuştur: İstanbul, Lübnan, Fransa. Sürgünle birlikte bu üç mekân da kalbimizin içinde bir yer aldı." ifadelerini kullanıyor. Cemil Adra'nın bir özelliği de Osmanlı Hanedanı Vakfı kurarak aileyi bir arada tutmaya çalışması. Kızı ile annesinin nesli arasında kopuş yaşandığını gördükten sonra Osmanlı Hanedanı Vakfı'nı kuran Adra, "Eğer bizim jenerasyon bir şey yapmasaydı tüm hafızamız silinecekti. Bu yüzden kuzenlerle en azından kültürel mirası aktarmayı görevimiz bildik ve derneği kurduk." diye konuşuyor. Derneğin bir işlevi de torunlardan biri zarar gördüğünde vakıf vasıtasıyla yasal olarak daha güçlü korunmasını sağlamak.

Topkapı'yı 'evimdeyim zaten, bu saray değil' hisleriyle dolaşmış hep. Boğaz'ın, saray havasının da dışında bambaşka bir atmosferi olduğunu düşünüyor: "Başka hiçbir hanedan yok ki bir şehirle direkt bağlantısı olsun. Büyüsü burada işte." Bir gün Türkiye'ye dönmek ve burada yaşamak gibi düşüncesi olan Adra, "Sizin gibi benim de ailem için çalışmam lazım. Bunun dışında tabii ki, tereddüt bile etmeden yerleşmek istiyorum." diyor. Yıllar önce Lübnan'da ofisinin bombalanmasını hatırlatıp padişah torunu olmasıyla alakası olup olmadığı sorusuna "Muhtemelen iç savaşla ilgili bir meseleydi." diye cevap veriyor. İnşaat işlerinde hazır planların yapımıyla uğraştığı için Osmanlı mimarisini yapılarına yansıtmıyor. Ancak Osmanlı mimarisi deyince "Mimar Sinan… âh" diye iç çekiyor, Sinan yapılarını izlemekten ayrı bir keyif alıyor.

BALCI, Ahmet. « Türkiye'nin meselesine Avrupa mahkemelerini karıştırmak istemedim". *Zaman*, Istanbul, 18 Aralık 2013, 18.12.2013. URL : http://www.zaman.com.tr/magazin_turkiyenin-meselesine-avrupa-mahkemelerini-karistirmak-istemedim_2184874.html/

JAMIL ADRA CC BY NC ND

II. Abdülhamid'in torunu:

Türkiye'nin meselesine Avrupa mahkemelerini karıltırmak istemedim

II. ABDÜLHAMİD'İN DÖRDÜNCÜ KUŞAKTAN TORUNU CEMİL ADRA, 15 ÜLKEYE YAYILAN PADIŞAH TORUNLARINI BİR DERNEK ALTINDA TOPLAMIŞ. ADRA, "EĞER BİZİM JENERASYON BİR ŞEY YAPMASAYDI TÜM HAFIZAMIZ SİLİNECEKTİ." ŞEKLİNDE KONUŞUYOR.

AHMET BALCI - İSTANBUL
18 Aralık 2013

Musul ve Kerkük'ün tapularını elinde bulundurmasıyla gündeme gelen Osmanlı torunu Cemil Adra, konuyu AİHM'ye taşımanın Türkiye'nin imajına olumsuz etki edeceğini düşünmüş. Adra, "Muhtemelen kazanırdık ama vazgeçtik." diyor.

Paylaş
Tweetle
Paylaş
Gönder
Yazdır
A A

Cemil Adra, Sultan II. Abdülhamid'in dördüncü kuşaktan torunu, sürgünde doğan nesilden. Babaannesi Nemika Esin, Şehzade Mehmet Selim Efendi'nin kızı. Hayata gözlerini Lübnan'da açan Adra, eğitimini Fransa'da almış. Nijerya'da büyük binalardan oluşan bir kompleks inşa eden Cemil Adra, Musul ve Kerkük'ün tapularını elinde bulundurmasıyla gündeme gelmişti. Konuyu Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AİHM) taşımanın aile ve Türkiye'nin imajına olumsuz etki edeceğini düşünerek, bu düşünceden vazgeçtiğini belirten Adra, "Avrupa mahkemelerine taşımak istemedik, istesek muhtemelen kazanırdık, ama olmaz." diyor. Ailevi sorunları aile içinde çözmekten yana tavır aldıklarını dile getirerek şöyle konuşuyor: "Ne aile ne de Türkiye imajı için iyi. Çünkü bu kullanılabilir, yanlış değerlendirilebilir. Ve biliyoruz ki Türkiye'nin sadece dostları değil, düşmanları da var."

Büyükannesi ve büyükbabasının Lübnan'da kendileriyle birlikte yaşaması sebebiyle hep padişah torunu olmanın bilincinde olduğunu kaydeden Adra, 15 ülkeye yayılan padişah torunlarını bir dernek altında toplamış. Adra, "Ailemizde şu üç yer hep var olmuştur: İstanbul, Lübnan, Fransa. Sürgünle birlikte bu üç mekân da kalbimizin içinde bir yer aldı." ifadelerini

Sonraki Haber

Bölümün en çok okunan haberleri

'Sürgün inek' gün sayıyor

Huzurlarınızda sebze orkestrası

Peribacaları'na inşaat mahkemelik

Kim inanır onların tek yumurta ikizi olduğuna

İşte iPhone 6'nın bilinmeyen özellikleri

Kurtlar Vadisi'nin Şamil'i oyunculuğun kitabını yazdı

Gözünden yaş değil, taş dökülüyor

Arjantin 'ketçapsız' kaldı

EN ÇOK OKUNANLAR

100 bin okul yöneticisinin görevi sona eriyor

Gazeteciye tweet yüzünden sınır dışı ayıbını örtmek için

Fitne

Hasar tesbiti

'Tweet' atan gazeteciye sınır dışı dünyada yankılandı

Acılı aileden Akit'e: Hiç mi vicdanınız yok?

Karar çıkmadan sınırdışı edileceğini yazdılar

Web2PDF
converted by Web2PDFConvert.com

JAMIL ADRA CC BY NC ND

kullanıyor. Cemil Adra'nın bir özelliği de Osmanlı Hanedanı Vakfı kurarak aileyi bir arada tutmaya çalışması. Kızı ile annesinin nesli arasında kopuş yaşandığını gördükten sonra Osmanlı Hanedanı Vakfı'nı kuran Adra, "Eğer bizim jenerasyon bir şey yapmasaydı tüm hafızamız silinecekti. Bu yüzden kuzenlerle en azından kültürel mirası aktarmayı görevimiz bildik ve derneği kurduk." diye konuşuyor. Derneğin bir işlevi de torunlardan biri zarar gördüğünde vakıf vasıtasıyla yasal olarak daha güçlü korunmasını sağlamak.

Topkapı'yı 'evimdeyim zaten, bu saray değil' hisleriyle dolaşmış hep. Boğaz'ın, saray havasının da dışında bambaşka bir atmosferi olduğunu düşünüyor: "Başka hiçbir hanedan yok ki bir şehirle direkt bağlantısı olsun. Büyüsü burada işte." Bir gün Türkiye'ye dönmek ve burada yaşamak gibi düşüncesi olan Adra, "Sizin gibi benim de ailem için çalışmam lazım. Bunun dışında tabii ki, tereddüt bile etmeden yerleşmek istiyorum." diyor. Yıllar önce Lübnan'da ofisinin bombalanmasını hatırlatıp padişah torunu olmasıyla alakası olup olmadığı sorusuna "Muhtemelen iç savaşla ilgili bir meseleydi." diye cevap veriyor. İnşaat işlerinde hazır planların yapımıyla uğraştığı için Osmanlı mimarisini yapılarına yansıtmıyor. Ancak Osmanlı mimarisi deyince "Mimar Sinan… âh" diye iç çekiyor, Sinan yapılarını izlemekten ayrı bir keyif alıyor.

Paylaş Tweet 0

YASAL UYARI: Sitemizde yayınlanan yorum yazıları veya haberlerin tüm hakları Feza Gazetecilik'e aittir. Kaynak gösterilse dahi hiçbiri özel izin alınmadan kullanılamaz. Bu haber veya yazılar sadece Zaman Gazetesi tarafından sağlanan RSS verileri kullanılarak alıntılanabilir.

Bu haber/yazı ile ilgili tweet sayısı (adet) Yorum Ekle

Sırala

Yorum yapmak için Twitter hesabınızla giriş yapmanız gerekmektedir

117 Yorumunuzla birlikte bu sayfanın linki de tweet içerisinde paylaşılacaktır. Gönder

İpten döndü, hafızasını kaybetti

Sami Yusuf'tan Türk hayranlarına mesaj

Dev dalgalarla sörf Guinness için

Çalıkuşu, ABD turnesinde

Soçi Olimpiyatları öncesi skandal: Rusya köpekleri zehirleyecek

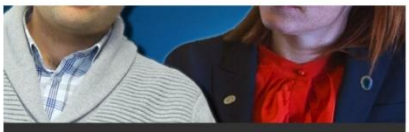

ABD'den Zeynalov açıklaması: Rahatsızlık verici

Ukraynalı hava korsanı, Türk uçağını kaçırdı

SİTE HARİTASI

EĞİTİM
GÜNDEM
EKONOMİ
SPOR
DÜNYA
KÜLTÜR
YAZARLAR
YORUM
KÜRSÜ
AİLE-SAĞLIK

RÖPORTAJ
FOTO GALERİ
SERİ İLAN
RESMİ İLAN
Tüm Manşetler
RSS
WEB TV

İNSAN KAYNAKLARI
MOBİL
CUMARTESİ
CUMA
PAZAR
YENİ BAHAR
SEKTÖREEL
KİTAP ZAMANI
ÇİZGİ YORUM
VİDEOLAR

HABERLER
BİR HABERİM VAR
SINAV SONUÇ
BALYOZ
CEP
APPLE
ERGENEKON
DİYET

ERDOĞAN
MAAŞLAR
OYUNLAR
ÖRGÜ
DEPREM
PROGRAM
TEKNOLOJİ
YEMEK TARİFİ

ABDULLAH GÜL
FENERBAHÇE
GOOGLE
GALATASARAY
OTOMOBİL
BEŞİKTAŞ
TRABZON
IPHONE

SAMSUNG
IPAD
SURİYE
GENELKURMAY
HAVA DURUMU
MODA
İŞSİZLİK
TEKNOLOJİ

BİLGİ TOPLUMU HİZMETLERİ

MÜŞTERİ HİZMETLERİ
444 8 555

www.zaman.com.tr © 1998-2012 | Feza Gazetecilik A.Ş. | Zaman Gazetesi, 34194 Yenibosna, İSTANBUL | Tel: 0212- 454 1 454 Faks: (0212) 454 14 67

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2014-02-03: (tr) Milliyet_Sultan Abdülhamit'in petrol haritası gerçek çıktı, *Milliyet*

Sultan Abdülhamit'in petrol haritası gerçek çıktı

03.02.2014 - 11:58 | Son Güncellenme: 03.02.2014 - 12:39

Siirt'in Eruh ilçesinde bulunan 42,3 gravitede petrolün Sultan 2. Abdulhamit Han'ın 1901 yılında Alman ve Türk mühendislere yaptırdığı haritada belirtilen 12'nci bölgede çıktığı tespit edildi.Uzmanlar, "Petrol yok" diye 40 yıl önce kapatılan petrol kuyusunun 500 metre yakınında kaliteli petrolün çıkmasının haritada 10, 11 ve 13 numaralarıyla gösterilen Batman, Botan Vadisi ve Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine kadar olan bölgede petrol bulunabileceğinin işareti olduğunu belirtiyor

Siirt'in Eruh ilçesinde bulunan 42,3 gravitede petrolün Sultan 2. Abdulhamit Han'ın 1901 yılında Alman ve Türk mühendislere yaptırdığı haritada belirtilen 12'nci bölgede çıktığı tespit edildi.

Uzmanlar, "Petrol yok" diye 40 yıl önce kapatılan petrol kuyusunun 500 metre yakınındaki Doğu Sadak-1 Petrol Arama Kuyusunda yaklaşık 4 aydan bu yana süren çalışmalar sonucunda 2 bin 371 ile 2 bin 384 metreleri arasında 42,3 gravitede kaliteli petrolünün çıkması haritada 10, 11 ve 13 numaralarıyla gösterilen Batman, Botan vadisi ve Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine kadar olan bölgede petrol bulunabileceğini belirtiyor.

Siirt Valisi Ahmet Aydın, AA muhabirine, Eruh ilçesine bağlı Bayıryüzü köyünde 42,3 gravitede petrol bulunan Doğu Sadak-1 Petrol Arama Kuyusunda sondaj çalışmalarının tamamlanarak, petrol üretimine başlandığını hatırlattı.

"Petrol haritasının gerçek olduğu kesinleşti"

Sultan II. Abdulhamit Han'ın 1901 yılında Alman maden mühendisi Paul Groskoph ve Habip Necip Efendi'nin yer aldığı bir heyet oluşturduğunu ifade eden Vali Aydın, şöyle dedi:

"Yaklaşık 113 yıl önce Sultan Abdülhamit Han bu heyete kendi parasıyla Doğu ve Güneydoğu'da Kerkük ve Musul bölgelerini de kapsayan bir alanda petrole ilişkin harita hazırlanması talimatı veriyor. Baktığımızda bugün Kerkük ve Musul civarında petrol haritada gösterildiği gibi hızlı bir şekilde çıkarılıyor. Harita, bölgemizde de 10, 11, 12 ve 13'üncü bölgeler Batman, Botan Vadisi, Siirt ve Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine kadar olan bölgede petrol olduğunu gösteriyor. Eruh'ta bulunan petrol Sultan Abdülhamit Han'ın yaptırdığı petrol haritasında belirtilen bölgede çıktı. Böylece Sultan Abdülhamit Han'ın petrol haritasının gerçek olduğu bir kez daha kesinleşti."

"Petrol arama çalışmaları çok büyük can kayıplarına neden oldu

"Bölgede 100 yılı aşkın süredir yürütülen petrol arama çalışmaları çok büyük can kayıplarına neden oldu. Daha önce bölgede araştırma yapan birçok mühendis ölü bulundu. Petrol yataklarının en yoğun olduğu Herekol, Gabar ve Cudi dağında terör olayları yaşanıyordu. Türkiye'de ve özelikle bölgede yabancı güçler petrolün çıkarılmaması için aktif rol oynuyordu" diyen Vali Aydın, bölgede yaşayan vatandaşların bölgedeki petrolün varlığından haberdar olduğunu vurguladı.

Vali Aydın, işin tekniği konusunda çalışma yürütenlerin haritanın doğruluğunu teyit ederek petrolün çıkarılması için bir an evvel çalışmalara başlanması gerektiğini ifade ettiğini dile getirerek, haritanın kaynak olarak kullanılarak bölgede ciddi bir araştırma yapılmasını istedi.

"Petrol şirketlerini bölgeye davet ediyoruz"

Sultan Abdülhamit Han'ın yaşadığı dönemde petrolün önemine ilişkin öngörüsünün olduğunu, petrolün değerini bildiğine işaret eden Aydın, şunları kaydetti:

"Yaklaşık 40 yıl önce İngiliz ve Amerikan firmaları bölgede petrol çıkardıktan sonra kuyuları kapatıp gittiler. Geçmişte Herekol Dağı'nda da petrol kuyusu açılmış ve olaylar ile rezerv miktarının tam tespit edilememesi gerekçe gösterilerek kapatılmış. 20-30 yıl önce çok ekonomik olmayabilir ama petrol fiyatındaki artışla petrol çıkarılması günümüzde son derece önemli. Bu kapsamda petrol arama çalışmalarına yeniden başlanmasında fayda olacaktır. Bu harita kaynak yapılıp bu bölgede araştırma şirketleri ve TPAO tarafından araştırma yapılmasını bekliyoruz. Nasıl Aladdin Middle East Petrol Arama Şirketi Eruh'ta petrol çıkardıysa bu işe gönül vermiş şirketleri de bölgeye davet ediyoruz."

Eruh Ziraat Odası Başkanı Metin Sayın da Eruh'ta ülke ekonomisine katkı sağlayacak çok kaliteli petrol bulunduğunu vurgulayarak, Sultan Abdülhamit Han döneminde hazırlanan petrol haritasının gerçeği yansıttığını söyledi.

"Kuyuları 'petrol yok' diyerek kapattılar

Haritada 12'nci bölge olarak görülen Eruh'ta bu ay petrol çıkarılmaya başlandığını anlatan Sayın, "1974 yılında çıkarılan Petrol Kanunu ile yabancılara petrol arama izni verildi. ABD ve İngilizler bölgede petrol arama çalışmaları yaptı. Açılan kuyuları 'petrol yok' diyerek kapattılar" diye konuştu.

Sayın, o dönem Eruh'ta da kuyular açıldığını ve daha sonra aynı gerekçe ile kuyuların kapatıldığını vurgulayarak, şöyle konuştu:

"İlçemizde kapatılan kuyunun 500 metre yakınındakaliteli bir petrol bulundu. Bu petrolün üretimine başlandı. Bölgemizin bir petrol denizi üzerinde olduğunu ve yüksek bir petrol rezervi olduğunu biliyoruz. Çözüm sürecinde bu petrolün çıkarılıp ülke ekonomisine katkı sağlaması için çalışmaların hızlandırılmasını istiyoruz."

Sayın, çıkarılan petrolden elde edilecek gelirden Siirt ve Eruh ilçesinin gelişmesinde kullanılmak üzere pay ayrılarak yerel kaynaklara aktarılmasını istediklerini sözlerine ekledi.

« Sultan Abdülhamit'in petrol haritası gerçek çıktı ». Millyet, 03.02.2014. URL : https://www.milliyet.com.tr/ekonomi/sultan-abdulhamitin-petrol-haritasi-gercek-cikti-1831266

JAMIL ADRA CC BY NC ND

03.02.2014 - 11:58 | Son Güncellenme: 03.02.2014 - 12:39

Sultan Abdülhamit'in petrol haritası gerçek çıktı

Siirt'in Eruh ilçesinde bulunan 42,3 gravitede petrolün Sultan 2. Abdulhamit Han'ın 1901 yılında Alman ve Türk mühendislere yaptırdığı haritada belirtilen 12'nci bölgede çıktığı tespit edildi.Uzmanlar, "Petrol yok" diye 40 yıl önce kapatılan petrol kuyusunun 500 metre yakınında kaliteli petrolün çıkmasının haritada 10, 11 ve 13 numaralarıyla gösterilen Batman, Botan Vadisi ve Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine kadar olan bölgede petrol bulunabileceğinin işareti olduğunu belirtiyor

Siirt'in Eruh ilçesinde bulunan 42,3 gravitede petrolün Sultan 2. Abdulhamit Han'ın 1901 yılında Alman ve Türk mühendislere yaptırdığı haritada belirtilen 12'nci bölgede çıktığı tespit edildi.

Uzmanlar, "Petrol yok" diye 40 yıl önce kapatılan petrol kuyusunun 500 metre yakınındaki Doğu Sadak-1 Petrol Arama Kuyusunda yaklaşık 4 aydan bu yana süren çalışmalar sonucunda 2 bin 371 ile 2 bin 384 metreleri arasında 42,3 gravitede kaliteli petrolünün çıkması **haritada 10, 11 ve 13 numaralarıyla gösterilen Batman, Botan vadisi ve Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine kadar olan bölgede petrol bulunabileceğini belirtiyor.**

Siirt Valisi Ahmet Aydın, AA muhabirine, Eruh ilçesine bağlı Bayıryüzü köyünde 42,3 gravitede petrol bulunan Doğu Sadak-1 Petrol Arama Kuyusunda sondaj çalışmalarının tamamlanarak, petrol üretimine başlandığını hatırlattı.

"Petrol haritasının gerçek olduğu kesinleşti"

Sultan II. Abdulhamit Han'ın 1901 yılında Alman maden mühendisi Paul Groskoph ve Habip Necip Efendi'nin yer aldığı bir heyet oluşturduğunu ifade eden Vali Aydın, şöyle dedi:

"Yaklaşık 113 yıl önce Sultan Abdülhamit Han bu heyete kendi parasıyla Doğu ve Güneydoğu'da Kerkük ve Musul bölgelerini de kapsayan bir alanda petrole ilişkin harita hazırlanması talimatı veriyor. Baktığımızda bugün Kerkük ve Musul civarında petrol haritada gösterildiği gibi hızlı bir şekilde çıkarılıyor. Harita, bölgemizde de 10, 11, 12 ve 13'üncü bölgeler Batman, Botan Vadisi, Siirt ve Şırnak'ın Güçlükonak ilçesine kadar olan bölgede petrol olduğunu gösteriyor. Eruh'ta bulunan petrol Sultan Abdülhamit Han'ın yaptırdığı petrol haritasında belirtilen bölgede çıktı. Böylece Sultan Abdülhamit Han'ın petrol haritasının gerçek olduğu bir kez daha kesinleşti."

"Petrol arama çalışmaları çok büyük can kayıplarına neden oldu

"Bölgede 100 yılı aşkın süredir yürütülen petrol arama çalışmaları çok büyük can kayıplarına neden oldu. Daha önce bölgede araştırma yapan birçok mühendis ölü bulundu. Petrol yataklarının en yoğun olduğu Herekol, Gabar ve Cudi dağında terör olayları yaşanıyordu. Türkiye'de ve özelikle bölgede yabancı güçler petrolün çıkarılmaması için aktif rol oynuyordu" diyen Vali Aydın, bölgede yaşayan vatandaşların bölgedeki petrolün varlığından haberdar olduğunu vurguladı.

Kovid-19 salgını tüketici alışkanlıklarını da değiştirdi

GÜNCEL HABERLER

1 Kovid-19 salgını tüketici alışkanlıklarını da değiştirdi

2 Son dakika: Bakanlık duyurdu! Kampanya başlatıldı...

3 'Bu hareketsiz günlerin, geri dönüşü kötü olacak...'

4 Son dakika: Bilim Kurulu üyesi açıkladı! Zirveye ulaşıldı

5 Son dakika... İki ülkede ölüm yok!

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Vali Aydın, işin tekniği konusunda çalışma yürütenlerin haritanın doğruluğunu teyit ederek petrolün çıkarılması için bir an evvel çalışmalara başlanması gerektiğini ifade ettiğini dile getirerek, haritanın kaynak olarak kullanılarak bölgede ciddi bir araştırma yapılmasını istedi.

"Petrol şirketlerini bölgeye davet ediyoruz"

Sultan Abdülhamit Han'ın yaşadığı dönemde petrolün önemine ilişkin öngörüsünün olduğunu, petrolün değerini bildiğine işaret eden Aydın, şunları kaydetti:

"Yaklaşık 40 yıl önce İngiliz ve Amerikan firmaları bölgede petrol çıkardıktan sonra kuyuları kapatıp gittiler. Geçmişte Herekol Dağı'nda da petrol kuyusu açılmış ve olaylar ile rezerv miktarının tam tespit edilememesi gerekçe gösterilerek kapatılmış. 20-30 yıl önce çok ekonomik olmayabilir ama petrol fiyatındaki artışla petrol çıkarılması günümüzde son derece önemli. Bu kapsamda petrol arama çalışmalarına yeniden başlanmasında fayda olacaktır. Bu harita kaynak yapılıp bu bölgede araştırma şirketleri ve TPAO tarafından araştırma yapılmasını bekliyoruz. Nasıl Aladdin Middle East Petrol Arama Şirketi Eruh'ta petrol çıkardıysa bu işe gönül vermiş şirketleri de bölgeye davet ediyoruz."

Eruh Ziraat Odası Başkanı Metin Sayın da Eruh'ta ülke ekonomisine katkı sağlayacak çok kaliteli petrol bulunduğunu vurgulayarak, Sultan Abdülhamit Han döneminde hazırlanan petrol haritasının gerçeği yansıttığını söyledi.

"Kuyuları 'petrol yok' diyerek kapattılar

Haritada 12'nci bölge olarak görülen Eruh'ta bu ay petrol çıkarılmaya başlandığını anlatan Sayın, "1974 yılında çıkarılan Petrol Kanunu ile yabancılara petrol arama izni verildi. ABD ve İngilizler bölgede petrol arama çalışmaları yaptı. Açılan kuyuları 'petrol yok' diyerek kapattılar" diye konuştu.

Sayın, o dönem Eruh'ta da kuyular açıldığını ve daha sonra aynı gerekçe ile kuyuların kapatıldığını vurgulayarak, şöyle konuştu:

"İlçemizde kapatılan kuyunun 500 metre yakınındakaliteli bir petrol bulundu. Bu petrolün üretimine başlandı. Bölgemizin bir petrol denizi üzerinde olduğunu ve yüksek bir petrol rezervi olduğunu biliyoruz. Çözüm sürecinde bu petrolün çıkarılıp ülke ekonomisine katkı sağlaması için çalışmaların hızlandırılmasını istiyoruz."

Sayın, çıkarılan petrolden elde edilecek gelirden Siirt ve Eruh ilçesinin gelişmesinde kullanılmak üzere pay ayrılarak yerel kaynaklara aktarılmasını istediklerini sözlerine ekledi.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2014-02-09: (tr) Hanedandan 250 kişi Abdülhamid'in mirasını istiyor, *En Son Haber*

Hanedandan 250 kişi Abdülhamid'in mirasını istiyor

09.02.2014 - 09:32

Sultan Abdülhamid'in torunları, onlarca değerli mülk ve arazinin kendilerine miras kaldığı iddiasıyla hukuk mücadelesi başlattı.

Osmanlı İmparatorluğu'nun 34'üncü padişahı Sultan Abdülhamit'in torunları, dedelerinden miras kaldığını öne sürdükleri onlarca değerli mülk ve arazi için hukuk mücadelesi başlattı. Talep edilen yerlerin toplam değeri ise milyar dolarla ifade ediliyor. Vatan'dan Mert Aydın'ın haberine göre, bu yerler arasında Kabataş Meydanı, Galatasaray Adası, Dolmabahçe'de bostan bile var.

250 AKRABA DAVA AÇIYOR

Miras için 2010 yılında veraset, yani akraba ispatlığı davası açıldı. Osmanlı arşivinden çıkan belgelere göre aralarında Türkiye, Lübnan, Suriye İngiltere, hatta Meksika'dan isimlerin olduğu 250 kişilik bir varis listesi oluşturuldu. Bu 250 akraba için mahkeme geçen Aralık'ta yapılan duruşmada, kararını 27 Mart 2014'te açıklayacağını söyledi. Eğer İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi, verasetleri kabul ederse miras davasının önü açılacak.

YERLERİN PARASINI VERİN

Abdülhamit'in bir kısım varisinin vekilliğini üstlenen Akkuş Hukuk Bürosu'ndan avukat Meral Akkuş ile Mehmet Erkan Akkuş, konuyla ilgili şu bilgileri verdi: "Mahkeme davacı kişilerin Abdülhamit'in varisleri olup olmadığı yönünde karar verecek. Varislerin Şehzade Mehmet Selim'e kadar veraset belgeleri alınmış durumda. Son halka Abdülhamit. Mahkeme tarafından veraset belgesi çıkması durumunda miras pay oranları da ortaya çıkacak. Söz konusu yerlerin bire bir iadesi mümkün değil. Varisler kendi miras payları oranında maddi karşılık talep ediyor. Anlaşma yapılamaması durumunda AİHM'e kadar gidecekler."

İŞTE İSTENEN MÜLKLERİN BAZILARI

- Galatasaray Adası
- Sultanhamam'daki İzmirli Hanı
- İstanbul Gedikpaşa'daki tiyatro arsası
- Eyüp Kopçageçidi'ndeki 21 dönüm tarla
- Eyüp'te 18 dönümlük Bahariye Kışlası
- Kağıthane'de 20 dönüm arazi
- Bakırköy'de 70 dönüm arazi
- Bakırköy Veliefendi çayırı
- Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan
- Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ, Ihlamur'da 3 dönüm arsa
- İstanbul Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası
- Arnavutköy Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
- Ortaköy'de Dalyan mahallesi ve Ali Saip Paşa Yalısı ile müştemilatı
- Paşabahçe İrcirli Köyü'nde 40 dönüm arazi ve şişe fabrikası
- Beykoz'da 40 dönüm bostan, üç bahçe, 6 tarla, 2 çayır, 3 arsa, 1 bağ, 1 dükkan ve yalısıyla Tokat çiftliği, Yalnız Servi çiftliği.
- Beykoz'da Abraham Paşa'dan alınan 38 dönüm arazi ve üzerindeki müştemilat
- Şişli'de İzzet Paşa çiftliği
- Çatalca ve Çekmece'de; Filifos çiftliği, Kaparya çiftliği, Safra çiftliği, Kılıçali Sağır çiftliği, Silivri çiftliği, Bosna çiftliği, Sazlı Bosna çiftliği, Haraççı çiftliği, Papas Bergos çiftliği, İzzettin çiftliği, Tozalak çiftliği ve Yahya Bey Kışlası.

« Hanedandan 250 kişi Abdülhamid'in mirasını istiyor ». *En Son Haber*, 09.02.2014. URL : www.ensonhaber.com/hanedandan-250-kisi-abdulhamidin-mirasini-istiyor-2014-02-09.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Hanedandan 250 kişi Abdülhamid'in mirasını istiyor

Sultan Abdülhamid'in torunları, onlarca değerli mülk ve arazinin kendilerine miras kaldığı iddiasıyla hukuk mücadelesi başlattı.

09.02.2014 - 09:32..
Haberler » İç Haber

Whatsapp ile paylaş | Google News'de takip et

[+] Görüş bildir
ÜYE OL veya GİRİŞ YAP

Osmanlı İmparatorluğu'nun 34'üncü padişahı Sultan Abdülhamit'in torunları, dedelerinden miras kaldığını öne sürdükleri onlarca değerli mülk ve arazi için hukuk mücadelesi başlattı. Talep edilen yerlerin toplam değeri ise milyar dolarla ifade ediliyor. Vatan'dan Mert Aydın'ın haberine göre, bu yerler arasında Kabataş Meydanı, Galatasaray Adası, Dolmabahçe'de bostan bile var.

250 AKRABA DAVA AÇIYOR

Miras için 2010 yılında veraset, yani akraba ispatlığı davası açıldı. Osmanlı arşivinden çıkan belgelere göre aralarında Türkiye, Lübnan, Suriye İngiltere, hatta Meksika'dan isimlerin olduğu 250 kişilik bir varis listesi oluşturuldu. Bu 250 akraba için mahkeme geçen Aralık'ta yapılan duruşmada, kararını 27 Mart 2014'te açıklayacağını söyledi. Eğer İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi, verasetleri kabul ederse miras davasının önü açılacak.

YERLERİN PARASINI VERİN

Abdülhamit'in bir kısım varisinin vekilliğini üstlenen Akkuş Hukuk Bürosu'ndan avukat Meral Akkuş ile Mehmet Erkan Akkuş, konuyla ilgili şu bilgileri verdi: ***"Mahkeme davacı kişilerin Abdülhamit'in varisleri olup olmadığı yönünde karar verecek. Varislerin Şehzade Mehmet Selim'e kadar veraset belgeleri alınmış durumda. Son halka Abdülhamit. Mahkeme tarafından veraset belgesi çıkması durumunda miras pay oranları da ortaya çıkacak. Söz konusu yerlerin bire bir iadesi mümkün değil. Varisler kendi miras payları oranında maddi karşılık talep ediyor. Anlaşma yapılamaması durumunda AİHM'e kadar gidecekler."***

İŞTE İSTENEN MÜLKLERİN BAZILARI

- Galatasaray Adası

JAMIL ADRA CC BY NC ND

- Sultanhamam'daki İzmirli Hanı

- İstanbul Gedikpaşa'daki tiyatro arsası

- Eyüp Kopçageçidi'ndeki 21 dönüm tarla

- Eyüp'te 18 dönümlük Bahariye Kışlası

- Kağıthane'de 20 dönüm arazi

- Bakırköy'de 70 dönüm arazi

- Bakırköy Veliefendi çayırı

- Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan

- Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ, Ihlamur'da 3 dönüm arsa

- İstanbul Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası

- Arnavutköy Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı

- Ortaköy'de Dalyan mahallesi ve Ali Saip Paşa Yalısı ile müştemilatı

- Paşabahçe İrcirli Köyü'nde 40 dönüm arazi ve şişe fabrikası

- Beykoz'da 40 dönüm bostan, üç bahçe, 6 tarla, 2 çayır, 3 arsa, 1 bağ, 1 dükkan ve yalısıyla Tokat çiftliği, Yalnız Servi çiftliği.

- Beykoz'da Abraham Paşa'dan alınan 38 dönüm arazi ve üzerindeki müştemilat

- Şişli'de İzzet Paşa çiftliği

- Çatalca ve Çekmece'de; Filifos çiftliği, Kaparya çiftliği, Safra çiftliği, Kılıçali Sağır çiftliği, Silivri çiftliği, Bosna çiftliği, Sazlı Bosna çiftliği, Haraççı çiftliği, Papas Bergos çiftliği, İzzettin çiftliği, Tozalak çiftliği ve Yahya Bey Kışlası.

FacebookTa paylaş Twitter'da paylaş YorumYap

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2014-03-03: (tr) 'Malları istesek Türkiye'yi almamız lazım', *Cumhuriyet*

'Malları istesek Türkiye'yi almamız lazım'

Sultan 2. Abdülhamid'in torunu Şehzade Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, aile olarak bir veraset davası açtıklarını belirterek, "Biz veraset davası açtık. Dedemizin mallarını istemiş olsak, Türkiye'yi almamız lazım o zaman" dedi.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son padişahlarından Sultan 2. Abdülhamid'in 11 yasal mirasçısı mahkemeye başvurarak, "Hilafetin kaldırılması ve Osmanlı Hanedanı üyelerinin yurt dışına çıkarılmasına dair kanunun" yanlış uygulanması sonucu mülkiyet haklarının ihlal edildiğini öne sürdü.

37 BİN GAYRİMENKULÜ VAR İDDİASI

Abdülhamid Han'ın torunları olan Harun Abdülkerim Osmanoğlu, Dündar Abdülkerim Osmanoğlu, Osman Nami Osmanoğlu, Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu ve Bülent Osman'ın da aralarında bulunduğu 11 mirasçısı, kendilerine gayrimenkul mülkiyetinin intikalini engelleyecek herhangi bir kısıtlama içermeyen ve güncel varisleri gösteren mirasçılık belgesi verilmesini talep etti. Medyada çıkan haberlerde; 1918 yılında hayatını kaybeden ve 103 varisi bulunan 2. Abdülhamid'in eski tapu kayıtlarına göre tespit edilen yaklaşık 37 bin gayrimenkulünün davaya konu olduğu iddia edilmişti.

AİLE İTİBARI GERİ VERİLSİN

Sultan 2. Abdülhamid'in torunu ve sürgünden sonra doğan ilk şehzade olan Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, açılan davanın ilk etapta bir veraset davası olduğuna dikkat çekti. Aile büyükleri olan Sultan Abdülhamid'ın torunu olan babası Harun Abdülkerim Efendi'den kendilerine geçen bir mirasın olduğuna işaret eden Şehzade Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, şöyle konuştu: "Bizim 27 Mart'ta görülecek olan bir veraset davamız var. Veraset davasının ardından netice nasıl olur, bunu hep birlikte göreceğiz. Çünkü sanal alemde olsun, farklı yerlerde olsun akla gelmeyecek şeyler yazılıyor. Ben şunu söylemek istiyorum; herkes elini vicdanına koysun. Artık herkes bizi sahipleniyor ama daha çok sahiplenelim ve en kısa zamanda aile itibarı geri verilsin."

O ZAMAN TÜRKİYE'NİN TAMAMINI ALMAMIZ LAZIM

Aile olarak konunun takipçisi olduklarını ve veraset davasının sonucunu beklediklerinin altını çizen Osmanoğlu, şunları söyledi: "Allah nasip ederse, veraset davasının sonucunu bekliyoruz. Biz hangi yeri isteyelim ki? Türkiye'yi almamız lazım o zaman. Türkiye'de o kadar çok yerimiz var ki. İpsala'dan tutun Diyarbakır'a, Mardin'den tutun Trabzon'a, Trabzon'dan tutun İstanbul'a kadar her yerde yerimiz var. Şimdi biz kalkıp parça parça değil, o zaman bizim Türkiye'nin tamamını almamız gerekiyor. O yüzden böyle bir şey söz konusu değil. Ama dedem Sultan Abdülhamid Han'ın şahsi tapulu bazı malları vardır. Zaten onu da nasıl yapılır veya nasıl olur; bunları ilerleyen zamanlarda kamuoyuyla paylaşacağız."

Doğu Türkistan, Irak, Suriye, Filistin, Arıkan ve Mısır gibi dünyanın farklı noktalarında Müslümanların zulümle karşı karşıya kaldıklarına işaret eden Osmanoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Dünyanın her yerinde zulüm gören Müslüman kardeşlerimiz oluyor. Bunların önlemini alamıyoruz ne yazık ki. Dünyadaki bütün Müslümanların bir başı olursa ve bir lideri olursa bu kan akmayacaktır. Nasıl olur ve ne zaman gelir bilemiyorum ama inşallah böyle bir lider gelir"

"VAHDETTİN HAN VE ŞEHZADELERİN MEZARLARI TÜRKİYE'YE GETİRİLSİN"

Sultan 2. Abdülhamid'in en büyük torunu ve ailenin en yaşlı 2. ferdi olan amcası Şehzade Dündar Efendi'nin halen yaşamını Suriye'nin başkenti Şam'da sürdürdüğünü anımsatan Osmanoğlu, sözlerine şöyle devam etti: "Vahdettin Han ve bazı şehzadelerin mezarları halen Suriye'de bulunuyor. 1930 doğumlu amcamız halen sağ. Vahdettin Han'ın türbesi ve şehzadelerin mezarlarının Türkiye'ye getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü her geçen gün orada sorunlar artıyor. Vahdettin Han, 'Beni Osmanlı topraklarına gömün' demişti. Sonuçta orası da Osmanlı toprağıdır. O zaman vasiyeti yerine gelmişti. Ancak, şuanda durum içler acısı. Kardeşlerimiz orada katlediliyor. Ben bu mezarların Türkiye'ye gelmesini istiyorum. Bu benim şahsi düşüncem."

"AYASOFYA'NIN ANAHTARINI ÜÇÜMÜZ BİRLİKTE HEDİYE EDELİM"

Ayasofya Camisi ile ilgili hanedan adına tek başına mücadele verdiğinin altını çizen Osmanoğlu, sözlerini şöyle tamamladı: "Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımızdan rica ediyorum; inşallah Ayasofya'yı vatandaşlarımıza ve tüm dünya Müslümanlarının ibadet etmesi için açmak nasip olur. Bu anahtarı Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız ile üçümüz beraber Müslüman kardeşlerimize hediye ederiz. İnşallah dünyadaki bütün Müslüman kardeşlerimize orada ibadet etmek nasip olur."

TARİHİ SÜREÇTE NELER YAŞANDI?

Sultan 2. Abdülhamid'in bütün gayrımenkulleri, yerine gelen Sultan Reşad, 26 Nisan 1909'da İttihad ve Terakki'nin baskısıyla yayınladığı bir fermanla devrik hükümdarın Hazine-i Hassa'ya yani tahtın ve tacın hazinesine kattığı bütün gayrimenkulleri Maliye'ye devretti. Abdülhamid de, aynı yılın 16 Temmuz günü nakit parası ile bütün hisse senetlerini orduya bağışladı.

Abdülhamid'in varisleri, Cumhuriyet'in ilanından sonra, hükümdarın mirasını alabilmek için Türkiye içinde ve dışında çeşitli davalar açtı. Bilirkişi raporlarıyla devletleştirilen Hazine-i Hassa'nın padişahın değil "tahtın müşterek malı" olduğu ve Lozan Antlaşması'ndan sonra kurulan devletlere ait bulunduğuna karar verildi. Musul Petrolleri'ndeki Abdülhamid hissesini talep eden davalar da sonuçsuz kaldı. 1940'lı yıllarda bu gelişmeler yaşandığı sırada, Büyük Millet Meclisi, 1949'da iki ayrı karar aldı. 18 Nisan günü Pasaport

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Kanunu'nu değiştiren bir yasa çıkarıldı. Yasaya "Hanedan mensuplarından Türkiye'ye dönmelerine izin verilenlerin padişah mallarını talep edemeyecekleri" yönünde bir madde konuldu. Anayasa Mahkemesi'nin bulunmadığı o günlerde bazı karmaşık yasaların anlaşılması için Meclis "yorum kararı" veriyordu ve 2 Mayıs 1949'da yapılan yorumda, padişah mallarının mirasçılara intikal edemeyeceğine hükmedildi.

« 'Malları istesek Türkiye'yi almamız lazım' », *Cumhuriyet*, 03.03.2014. URL : http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/mallari-istesek-turkiyeyi-almamiz-lazim-46725

JAMIL ADRA

'Malları istesek Türkiye'yi almamız lazım'

Sultan 2. Abdülhamid'in torunu Şehzade Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, aile olarak bir veraset davası açtıklarını belirterek, "Biz veraset davası açtık. Dedemizin mallarını istemiş olsak, Türkiye'yi almamız lazım o zaman" dedi.

Tweet Takip et: @cumhuriyetgzt Facebook'ta paylaş WhatsApp E-posta

cumhuriyet.com.tr 03 Mart 2014 Pazartesi, 11:22

Osmanlı İmparatorluğu'nun son padişahlarından Sultan 2. Abdülhamid'in 11 yasal mirasçısı mahkemeye başvurarak, "Hilafetin kaldırılması ve Osmanlı Hanedanı üyelerinin yurt dışına çıkarılmasına dair kanunun" yanlış uygulanması sonucu mülkiyet haklarının ihlal edildiğini öne sürdü.

37 BİN GAYRİMENKULÜ VAR İDDİASI

Abdülhamid Han'ın torunları olan Harun Abdülkerim Osmanoğlu, Dündar Abdülkerim Osmanoğlu, Osman Nami Osmanoğlu, Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu ve Bülent Osman'ın da aralarında bulunduğu 11 mirasçısı, kendilerine gayrimenkul mülkiyetinin intikalini engelleyecek herhangi bir kısıtlama içermeyen ve güncel varisleri gösteren mirasçılık belgesi verilmesini talep etti. Medyada çıkan haberlerde; 1918 yılında hayatını kaybeden ve 103 varisi bulunan 2. Abdülhamid'in eski tapu kayıtlarına göre tespit edilen yaklaşık 37 bin gayrimenkulünün davaya konu olduğu iddia edilmişti.

AİLE İTİBARI GERİ VERİLSİN

Sultan 2. Abdülhamid'in torunu ve sürgünden sonra doğan ilk şehzade olan Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, açılan davanın ilk etapta bir veraset davası olduğuna dikkat çekti. Aile büyükleri olan Sultan Abdülhamid'ın torunu olan babası Harun Abdülkerim Efendi'den kendilerine geçen bir mirasın olduğuna işaret eden Şehzade Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, şöyle konuştu: "Bizim 27 Mart'ta görülecek olan bir veraset davamız var. Veraset davasının ardından netice nasıl olur, bunu hep birlikte göreceğiz. Çünkü sanal alemde olsun, farklı yerlerde olsun akla gelmeyecek şeyler yazılıyor. Ben şunu söylemek istiyorum; herkes elini vicdanına koysun. Artık herkes bizi sahipleniyor ama daha çok sahiplenelim ve en kısa zamanda aile itibarı geri verilsin."

Video Haberler
Gelecek Partisi'nden 'parlamenter sistem' kampanyası!
Jack South'un atışı internete damga vurdu
Pilotlar yaşamını yitiren arkadaşlarını unutmadılar!
Komünizm simgesiydi... Böyle imha edildi
'Dünyanın nazar
Aboneler İçin
Cumhuriyet Arşivi
5.400.501 makale

JAMIL ADRA CC BY NC ND

O ZAMAN TÜRKİYE'NİN TAMAMINI ALMAMIZ LAZIM

Aile olarak konunun takipçisi olduklarını ve veraset davasının sonucunu beklediklerinin altını çizen Osmanoğlu, şunları söyledi: "Allah nasip ederse, veraset davasının sonucunu bekliyoruz. Biz hangi yeri isteyelim ki? Türkiye'yi almamız lazım o zaman. Türkiye'de o kadar çok yerimiz var ki. İpsala'dan tutun Diyarbakır'a, Mardin'den tutun Trabzon'a, Trabzon'dan tutun İstanbul'a kadar her yerde yerimiz var. Şimdi biz kalkıp parça parça değil, o zaman bizim Türkiye'nin tamamını almamız gerekiyor. O yüzden böyle bir şey söz konusu değil. Ama dedem Sultan Abdülhamid Han'ın şahsi tapulu bazı malları vardır. Zaten onu da nasıl yapılır veya nasıl olur; bunları ilerleyen zamanlarda kamuoyuyla paylaşacağız."

Doğu Türkistan, Irak, Suriye, Filistin, Arıkan ve Mısır gibi dünyanın farklı noktalarında Müslümanların zulümle karşı karşıya kaldıklarına işaret eden Osmanoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Dünyanın her yerinde zulüm gören Müslüman kardeşlerimiz oluyor. Bunların önlemini alamıyoruz ne yazık ki. Dünyadaki bütün Müslümanların bir başı olursa ve bir lideri olursa bu kan akmayacaktır. Nasıl olur ve ne zaman gelir bilemiyorum ama inşallah böyle bir lider gelir"

"VAHDETTİN HAN VE ŞEHZADELERİN MEZARLARI TÜRKİYE'YE GETİRİLSİN"

Sultan 2. Abdülhamid'in en büyük torunu ve ailenin en yaşlı 2. ferdi olan amcası Şehzade Dündar Efendi'nin halen yaşamını Suriye'nin başkenti Şam'da sürdürdüğünü anımsatan Osmanoğlu, sözlerine şöyle devam etti: "Vahdettin Han ve bazı şehzadelerin mezarları halen Suriye'de bulunuyor. 1930 doğumlu amcamız halen sağ. Vahdettin Han'ın türbesi ve şehzadelerin mezarlarının Türkiye'ye getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü her geçen gün orada sorunlar artıyor. Vahdettin Han, 'Beni Osmanlı topraklarına gömün' demişti. Sonuçta orası da Osmanlı toprağıdır. O zaman vasiyeti yerine gelmişti. Ancak, şuanda durum içler acısı. Kardeşlerimiz orada katlediliyor. Ben bu mezarların Türkiye'ye gelmesini istiyorum. Bu benim şahsi düşüncem."

"AYASOFYA'NIN ANAHTARINI ÜÇÜMÜZ BİRLİKTE HEDİYE EDELİM"

Ayasofya Camisi ile ilgili hanedan adına tek başına mücadele verdiğinin altını çizen Osmanoğlu, sözlerini şöyle tamamladı: "Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımızdan rica ediyorum; inşallah Ayasofya'yı vatandaşlarımıza ve tüm dünya Müslümanlarının ibadet etmesi için açmak nasip olur. Bu anahtarı Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız ile üçümüz beraber Müslüman kardeşlerimize hediye ederiz. İnşallah dünyadaki bütün Müslüman kardeşlerimize orada ibadet etmek nasip olur."

JAMIL ADRA CC BY NC ND

TARİHİ SÜREÇTE NELER YAŞANDI?

Sultan 2. Abdülhamid'in bütün gayrımenkulleri, yerine gelen Sultan Reşad, 26 Nisan 1909'da İttihad ve Terakki'nin baskısıyla yayınladığı bir fermanla devrik hükümdarın Hazine-i Hassa'ya yani tahtın ve tacın hazinesine kattığı bütün gayrimenkulleri Maliye'ye devretti. Abdülhamid de, aynı yılın 16 Temmuz günü nakit parası ile bütün hisse senetlerini orduya bağışladı.

Abdülhamid'in varisleri, Cumhuriyet'in ilanından sonra, hükümdarın mirasını alabilmek için Türkiye içinde ve dışında çeşitli davalar açtı. Bilirkişi raporlarıyla devletleştirilen Hazine-i Hassa'nın padişahın değil "tahtın müşterek malı" olduğu ve Lozan Antlaşması'ndan sonra kurulan devletlere ait bulunduğuna karar verildi. Musul Petrolleri'ndeki Abdülhamid hissesini talep eden davalar da sonuçsuz kaldı. 1940'lı yıllarda bu gelişmeler yaşandığı sırada, Büyük Millet Meclisi, 1949'da iki ayrı karar aldı. 18 Nisan günü Pasaport Kanunu'nu değiştiren bir yasa çıkarıldı. Yasaya "Hanedan mensuplarından Türkiye'ye dönmelerine izin verilenlerin padişah mallarını talep edemeyecekleri" yönünde bir madde konuldu. Anayasa Mahkemesi'nin bulunmadığı o günlerde bazı karmaşık yasaların anlaşılması için Meclis "yorum kararı" veriyordu ve 2 Mayıs 1949'da yapılan yorumda, padişah mallarının mirasçılara intikal edemeyeceğine hükmedildi.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2014-03-04: (tr) Descendants of Ottoman sultan file inheritance lawsuit, *Daily Sabah*

Descendants of Ottoman sultan file inheritance lawsuit

Published March 4, 2014

The grandchildren of the Ottoman Empire's Sultan Abdülhamid II took their claims of properties owned by the late sultan to court. A Turkish court will hear their claims on March 27

Istanbul (Daily Sabah) - Prince Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, great-grandson of the sultan, downplayed the inheritance claims and said they merely sought return of their ancestor's personal properties.

Osmanoğlu said the lawsuit was culmination of a legal process that started about four years ago and was not new as reported in some Turkish media outlets. "It has been a couple of years since we first appealed to the court for the lawsuit," Osmanoğlu said.

He said their claim was for the return of properties owned by Sultan Abdülhamid II to which the family has personal title deeds in the name of the sultan. He added the family was upset over possession and the use of these properties by others.

Eleven descendants of Sultan Abdülhamid II joined the lawsuit. Earlier media reports claimed 103 descendants sought the return of about 37,000 real estate properties across Turkey.

The lawsuit is based on violation of property rights of the family members "due to misinterpretation of the law on the abolition of the Caliphate and deportation of Ottoman dynasty members," said the family. The plaintiffs demand the court to issue them an inheritance document naming them the legal heirs and removing any restriction on the return of these properties.

Osmanoğlu said it was too early to talk about the verdict or the process of the lawsuit but emphasized the family would never take the lawsuit to international courts if it fails to reach a settlement on the issue at Turkish courts. "We wouldn't do that. We would like to settle this matter here in our country, with our nation and in the best way for everyone," Osmanoğlu said.

In his earlier statements to the Turkish media, Osmanoğlu criticized some news reports and debate on social media that claimed the family sought the return of entire towns. He has said that the descendants sought the reinstatement of the royal family's properties only and dismissed reports over their alleged claims to the towns. "Then, we would own all of Turkey but it is out of question," said Osmanoğlu. "We only want my grandfather's personal properties returned and we will seek ways to do it as the lawsuit progresses."

Real estate properties of Sultan Abdülhamid II were transferred to imperial treasury by his brother and successor, Mehmet V, who was forced to issue a decree to giving up the lands in 1909 by the Committee of Union and Progress. The Committee ran state affairs during the decline of the Ottoman Empire.

Abdülhamid II, deposed in 1909 and exiled to what today is Thessaloniki, donated all his personal finances to the Ottoman army.

In the 1940s, the royal family, with many members living in exile abroad, filed several lawsuits for the reinstatement of properties but these lawsuits failed to return the properties to family members.

Although the royal family was allowed to return to Turkey years after the collapse of the Ottoman Empire in 1949, a constitutional amendment blocking their inheritance claims was enacted.

A number of royal family members who had been living in the U.K., Syria, Lebanon and Germany returned to Turkey in recent years, although there are still descendants of Abdülhamid II, who ruled the Ottoman Empire for 33 years, living abroad. Prior to formally filing the lawsuit, descendants abroad and in Turkey, through their lawyers, determined which real estate properties their grandfather owned in Turkey.

The family was encouraged to start the legal process after Turkey agreed the implementation of a European Court of Human Rights (ECHR) protocol for the protection of property rights that paved the way for the debate on return of properties seized by the state. Deposed monarchs of Europe, such as Greece's Constantine II, were paid compensation after a ruling by the ECHR for what they claimed was illicit confiscation of their lands following the abolition of the monarchy.

"Descendants of Ottoman sultan file inheritance lawsuit". Daily Sabah, March 4, 2014. URL:
http://www.dailysabah.com/nation/2014/03/04/descendants-of-ottoman-sultan-file-inheritance-lawsuit

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Descendants of Ottoman sultan file inheritance lawsuit

Published
March 4, 2014

The grandchildren of the Ottoman Empire's Sultan Abdülhamid II took their claims of properties owned by the late sultan to court. A Turkish court will hear their claims on March 27

Istanbul (Daily Sabah) **-** Prince Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, great-grandson of the sultan, downplayed the inheritance claims and said they merely sought return of their ancestor's personal properties.

Osmanoğlu said the lawsuit was culmination of a legal process that started about four years ago and was not new as reported in some Turkish media outlets. "It has been a couple of years since we first appealed to the court for the lawsuit," Osmanoğlu said.

He said their claim was for the return of properties owned by Sultan Abdülhamid II to which the family has personal title deeds in the name of the sultan. He added the family was upset over possession and the use of these properties by others.

Eleven descendants of Sultan Abdülhamid II joined the lawsuit. Earlier media reports claimed 103 descendants sought the return of about 37,000 real estate properties across Turkey.

The lawsuit is based on violation of property rights of the family members "due to misinterpretation of the law on the abolition of the Caliphate and deportation of Ottoman dynasty members," said the family. The plaintiffs demand the court to issue them an inheritance document naming them the legal heirs and removing any restriction on the return of these properties.

Osmanoğlu said it was too early to talk about the verdict or the process of the lawsuit but emphasized the family would never take the lawsuit to international courts if it fails to reach a settlement on the issue at Turkish courts. "We wouldn't do that. We would like to settle this matter here in our country, with our nation and in the best way for everyone," Osmanoğlu said.

In his earlier statements to the Turkish media, Osmanoğlu criticized some news reports and debate on social media that claimed the family sought the return of entire towns. He has said that the descendants sought the reinstatement of the royal family's properties only and dismissed reports over their alleged claims to the towns. "Then, we would own all of Turkey but it is out of question," said Osmanoğlu. "We

JAMIL ADRA CC BY NC ND

only want my grandfather's personal properties returned and we will seek ways to do it as the lawsuit progresses."

Real estate properties of Sultan Abdülhamid II were transferred to imperial treasury by his brother and successor, Mehmet V, who was forced to issue a decree to giving up the lands in 1909 by the Committee of Union and Progress. The Committee ran state affairs during the decline of the Ottoman Empire.

Abdülhamid II, deposed in 1909 and exiled to what today is Thessaloniki, donated all his personal finances to the Ottoman army. In the 1940s, the royal family, with many members living in exile abroad, filed several lawsuits for the reinstatement of properties but these lawsuits failed to return the properties to family members.

Although the royal family was allowed to return to Turkey years after the collapse of the Ottoman Empire in 1949, a constitutional amendment blocking their inheritance claims was enacted.

A number of royal family members who had been living in the U.K., Syria, Lebanon and Germany returned to Turkey in recent years, although there are still descendants of Abdülhamid II, who ruled the Ottoman Empire for 33 years, living abroad. Prior to formally filing the lawsuit, descendants abroad and in Turkey, through their lawyers, determined which real estate properties their grandfather owned in Turkey.

The family was encouraged to start the legal process after Turkey agreed the implementation of a European Court of Human Rights (ECHR) protocol for the protection of property rights that paved the way for the debate on return of properties seized by the state. Deposed monarchs of Europe, such as Greece's Constantine II, were paid compensation after a ruling by the ECHR for what they claimed was illicit confiscation of their lands following the abolition of the monarchy. ■

Share on Facebook
Share on Twitter

Previous in Turkey
A 3.5-kilometer six-lane tunnel, the country's longest was officially...

Next in Turkey
Istanbul (Daily Sabah) - A newly opened six-lane tunnel in Turkey's...

DAILY SABAH RECOMMENDS

DAILY SABAH

Homepage

Turkey
Istanbul
Ankara
Education
Investigations
Minorities
Expat Corner

Politics
Diplomacy
Legislation
War On Terror
EU Affairs
Elections

World
Mid-East
Balkans
Europe
Americas
Asia Pacific
Africa
Syrian Crisis
İslamophobia

Business
Real Estate
Automotive
Economy
Energy
Finance
Tourism
Tech
Defense

Today's Paper
Gallery
RSS

Sports
Football
Basketball
Motorsports
Tennis

Life
Feature
Health
Travel
Food
Fashion
Science
Religion
History

Arts
Cinema
Music
Events
Books
Portrait

Opinion
Columns
Op-Ed
Reader's Corner
Editorial

Subscriptions
Advertise
Privacy
About Us
Contact Us

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2014-03-06: (en) 'We don't demand palaces,' say Ottoman sultan's descendants, *Anadolu Agency*

Sunday,October 2, 2016

'We don't demand palaces,' say Ottoman sultan's descendants

ISTANBUL – Anadolu Agency

The descendants of Ottoman sultans, who opened inheritance cases against Turkey in 2010, have said they are not demanding palaces or mansions but rather certain assets. They particularly mentioned assets bought by Sultan Abdülhamit II (1842-1918), but did not specify exactly what these assets were.

"We are not demanding palaces such as Topkapı or Dolmabahçe. But Sultan Abdülhamit took land titles for himself, which was a first in Ottoman history … We're talking about these assets. These are very huge assets," said Orhan Osmanoğlu, a direct descendant of Abdülhamit II, who was deposed in 1908.

Osmanoğlu said some of these assets were sold to other people, while some were seized by the National Estate Institution. He also said the law about the nationalization of the royal family's wealth was adopted in 1924, after the members of the sultanate had been exiled from the country.

The descendents of the Ottoman dynasty opened a case in 2010 to locate all their inheritances, but Osmanoğlu stressed that they would not take "any compensation that might cause Turkey trouble."

March/06/2014

"'We don't demand palaces,' say Ottoman sultan's descendants". Anadolu Agency, Istanbul, Sunday,October 2, 2016. URL: https://www.hurriyetdailynews.com/we-dont-demand-palaces-say-ottoman-sultans-descendants-63302

JAMIL ADRA CC BY NC ND

'We don't demand palaces,' say Ottoman sultan's descendants

ISTANBUL – Anadolu Agency

Like 8 Tweet G+1 0 Share on Facebook

A view from inside Topkapı Palace in Istanbul, a symbolic place for Ottomans, is seen in this file photo.

The descendants of Ottoman sultans, who opened inheritance cases against Turkey in 2010, have said they are not demanding palaces or mansions but rather certain assets. They particularly mentioned assets bought by Sultan Abdülhamit II (1842-1918), but did not specify exactly what these assets were.

"We are not demanding palaces such as Topkapı or Dolmabahçe. But Sultan Abdülhamit took land titles for himself, which was a first in Ottoman history ... We're talking about these assets. These are very huge assets," said Orhan Osmanoğlu, a direct descendant of Abdülhamit II, who was deposed in 1908.

Osmanoğlu said some of these assets were sold to other people, while some were seized by the National Estate Institution. He also said the law about the nationalization of the royal family's wealth was adopted in 1924, after the members of the sultanate had been exiled from the country.

The descendents of the Ottoman dynasty opened a case in 2010 to locate all their inheritances, but Osmanoğlu stressed that they would not take "any compensation that might cause Turkey trouble."

March/06/2014

PHOTO GALLERY

Istanbul welcomes third bridge over Bosphorus

Life in Jarablus after liberation from ISIL through the lens of Hürriyet reporter Selçuk Şamiloğlu

Like 8 Tweet G+1 0 Share on Facebook

MOST POPULAR

Erdoğan's remarks on treaty that formed modern Turkey irk opposition

NATO, Iraq seek long-term partnership upon Baghdad's demand

Constitution change is priority, Erdoğan says at Turkish parliament opening

Turkey finalizes military training base in Somalia

Azerbaijani parliament approves TANAP project

Turkish army destroys 10 ISIL targets in Syria

Six PKK militants 'neutralized' in Turkey's southeast, military says

Iranian tourist killed after objecting to bill in Istanbul

Probe launched into imam for taking selfie with fallen Turkish soldier's coffin

Turkey extends mandate for troops in Iraq, Syria

Facebook Twitter

RELATED NEWS

ROCKETS FIRED FROM SYRIA HIT BORDER PROVINCE OF KILIS

COURT FREES SEXUAL ABUSE CONVICT CITING CONSTITUTIONAL COURT RULING

11 STUDENTS WOUNDED AFTER ELEVATOR FALLS IN DORMITORY IN CENTRAL TURKEY

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2014-11-05: (tr) Sultan 2. Abdülhamid'in birinci kuşak varisleri ortaya çıktı, *Sabah*

Sultan 2. Abdülhamid'in birinci kuşak varisleri ortaya çıktı

ALİ OKTAY
Giriş Tarihi: 5.11.2014 13:18 Güncelleme Tarihi: 5.11.2014 13:20

34'üncü Osmanlı padişahı Sultan 2. Abdülhamid'in miras davasında soyağacının tespiti için atanan bilirkişi, padişahın birinci kuşak varislerini belirledi. Rapora göre davayı açanlar arasında tam varisler ortaya çıktı. Bir sonraki duruşmada mahkeme, bilirkişi raporu doğrultusunda eksikliklerin giderilmesini isteyebilir ya da padişahın birinci kuşak varislerine veraset ilamı verebilir.

KERKÜK VE MUSUL HAVZASI, SULTAN ABDÜLHAMİD'İN

'Hanedan soyundanım' deyip Sultan 2.Abdülhamid'in torunlarının 5 yıl önce başlattıkları miras davasında üç kişiden oluşan 23 Ekim 2014 tarihli bilirkişi raporu mahkemeye ulaştı. Birinci kuşak 32 varisin, 10 Şubat 1918 yılında vefat eden Sultan Abdülhamid'in mirasçılarını gösterir veraset ilamı verilmesi istemli açılan davada mirasçıların kimler olduğu büyük oranda ortaya çıktı. Bir kısım varisler adına İstanbul Muhakemat Müdürlüğü'ne dava açan avukat Bülent Görür ve Ümit Yılmaz da mahkemeye ulaşan raporla birlikte 2.Abdülhamid'in birinci kuşak varislerinin net olarak ortaya çıktığını ve bu durumun 12 Şubat 2015 tarihli duruşmada mahkemece değerlendirileceğini söylediler. Değerlendirme sonucunda mahkemenin eksikliklerin giderilmesini isteyebileceğini ya da raporda tespit edilen varislere mirasçılık belgesinin (veraset ilamı) verilebileceğini anlatan iki avukat, "Sultan 2.Abdülhamid'in veraset ilamı davasında mirasçılarının kimler olduğu büyük oranda ortaya çıktı. Çünkü önceki bilirkişi raporunda bundan önceki veraset ilamları kopuk kopuktu. Bu dava, dünyanın en büyük veraset davasıdır. 2. Abdülhamid'in hem Türkiye'de hem Türkiye dışında malları bulunmaktadır. Örneğin Kerkük ve Musul petrol havzası üzerinde malları vardır. Dava sonucunda hak sahipleri, Kerkük ve Musul petrolleri üzerinde haklarını ve taleplerini ileri sürebilecekler. Çünkü 2.Abdülhamid, Kerkük ve Musul bölgesindeki petrol havzalarını haritalandırmış ve bu bölgeleri şahsi mülkü olarak tapuya kaydettirmiştir. Bu kayıtlar da elimizde mevcuttur" dediler.

MİRAS PAYLAŞIMI, NİHAİ RAPORDA BELLİ OLACAK

Raporda ise Sultan Abdülhamid'in 1876 yılında tahttan indirildiği, 1909 yılına kadar padişahlık yaptığı ve 1918 yılına kadar sabık hükümdar olarak tecrit edildiği Beylerbeyi Sarayı'nda öldüğü anlatıldı. İlk evliliğini 1863 yılında yapan Sultan Abdülhamid'in diğer evlilikleri ve birinci kuşak soyağacından doğan çocukları tek tek sıralandı. Sultan Abdülhamid'in kız ve erkek çocuklarından devam eden soyunun 15 kişi olduğu anlatılan raporda, bu kız ve erkek çocukların da evlenmeleriyle davayı açan bir kısım varislerin Abdülhamid'in birinci kuşak mirasçıları oldukları belirtildi. Yine bir kısım varislerin mirasçı olduklarına dair veraset ilamlarının değişik illerdeki mahkemelerden veraset dosyalarının celblerinin gerektiği anlatılan raporda, sahte veraset ilamlarının da bulunduğu, bununla ilgili araştırma ve suç duyurusunda bulunma takdir ve yetkisinin İstanbul 12.Sulh Hukuk Mahkemesi'nde olduğu ifade edildi. Bilirkişi raporunda tüm varislerin, veraset ilamlarının diğer mahkemelerden celbedildikten sonra mirasın oransal olarak ne şekilde paylaştırılacağının asıl nihai raporda açıklanacağı kaydedildi.

1924 tarihli 431 sayılı yasa, padişah mallarıyla ilgili talepte bulunulmasına engel teşkil ediyor. Bu konuda TBMM'nin 1949 tarihli yorum kararı da bulunuyor. Ancak buna rağmen Sultan Abdülhamid'in torunları, dedelerine ait olduğunu iddia ettikleri gayrimenkulleri almak için 5 yıl önce İstanbul 12. Sulh Mahkemesi'ne dava açtılar. Davacı varisler, "Müvekkillerin kök murisi olan Sultan 2.Abdülhamid, 431 sayılı kanun çıkarıldığı tarih olan 1924'te padişah olmayıp 1918'de vefat etmiştir. Meclis yorumu da geçersizdir" iddiasında bulundular. Davada bugüne kadar varis olduğu iddia edilen her kişinin soy ağacı araştırıldı. Osmanlı Arşivi'nden belgeler istendi. Sonuçta Türkiye, Lübnan, Suriye ve İngiltere gibi ülkelerden isimlerin olduğu 32 kişilik bir varis listesi oluştu. Bu sayının daha da artacağı ifade edildi. Avukatların elinde ise dev mirasla ilgili Galatasaray Adası, Bakırköy'de 70 dönüm arazi, Beykoz ve Kartal'da 30'ar dönümlük arazi, Kağıthane'de 20 dönüm arazi, Veliefendi Çayırı, Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan, Nişantaşı'nda iki konak, Şişli, Çatalca, Çekmece ve Geyve'de çok sayıda çiftlik, Galata'da değirmen arsası, Kabataş Meydanı, Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası, Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ, Aydın, Antakya, Kilis'te çok sayıda çiftlik ve arazi gibi bir liste olduğu belirtiliyor.

OKTAY, Ali. “Sultan Abdulhamid's fifth generation of heirs appeared”. Sabah, 05.11.2014. URL: http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/11/05/sultan-2-abdulhamidin-birinci-kusak-varisleri-ortaya-cikti

JAMIL ADRA CC BY NC ND

SABAH

Sultan 2. Abdülhamid'in birinci kuşak varisleri ortaya çıktı

ALİ OKTAY Giriş Tarihi: 5.11.2014 13:18 Güncelleme Tarihi: 5.11.2014 13:20

34'üncü Osmanlı padişahı Sultan 2. Abdülhamid'in miras davasında soyağacının tespiti için atanan bilirkişi, padişahın birinci kuşak varislerini belirledi. Rapora göre davayı açanlar arasında tam varisler ortaya çıktı. Bir sonraki duruşmada mahkeme, bilirkişi raporu doğrultusunda eksikliklerin giderilmesini isteyebilir ya da padişahın birinci kuşak varislerine veraset ilamı verebilir.

KERKÜK VE MUSUL HAVZASI, SULTAN ABDÜLHAMİD'İN

'Hanedan soyundanım' deyip Sultan 2.Abdülhamid'in torunlarının 5 yıl önce başlattıkları miras davasında üç kişiden oluşan 23 Ekim 2014 tarihli bilirkişi raporu mahkemeye ulaştı. Birinci kuşak 32 varisin, 10 Şubat 1918 yılında vefat eden Sultan Abdülhamid'in mirasçılarını gösterir veraset ilamı verilmesi istemli açılan davada mirasçıların kimler olduğu büyük oranda ortaya çıktı. Bir kısım varisler adına İstanbul Muhakemat Müdürlüğü'ne dava açan avukat Bülent Görür ve Ümit Yılmaz da mahkemeye ulaşan raporla birlikte 2.Abdülhamid'in birinci kuşak varislerinin net olarak ortaya çıktığını ve bu durumun 12 Şubat 2015 tarihli

JAMIL ADRA CC BY NC ND

duruşmada mahkemece değerlendirileceğini söylediler. Değerlendirme sonucunda mahkemenin eksikliklerin giderilmesini isteyebileceğini ya da raporda tespit edilen varislere mirasçılık belgesinin (veraset ilamı) verilebileceğini anlatan iki avukat, "Sultan 2.Abdülhamid'in veraset ilamı davasında mirasçılarının kimler olduğu büyük oranda ortaya çıktı. Çünkü önceki bilirkişi raporunda bundan önceki veraset ilamları kopuk kopuktu. Bu dava, dünyanın en büyük veraset davasıdır. 2. Abdülhamid'in hem Türkiye'de hem Türkiye dışında malları bulunmaktadır. Örneğin Kerkük ve Musul petrol havzası üzerinde malları vardır. Dava sonucunda hak sahipleri, Kerkük ve Musul petrolleri üzerinde haklarını ve taleplerini ileri sürebilecekler. Çünkü 2.Abdülhamid, Kerkük ve Musul bölgesindeki petrol havzalarını haritalandırmış ve bu bölgeleri şahsi mülkü olarak tapuya kaydettirmiştir. Bu kayıtlar da elimizde mevcuttur" dediler.

MİRAS PAYLAŞIMI, NİHAİ RAPORDA BELLİ OLACAK

Raporda ise Sultan Abdülhamid'in 1876 yılında tahttan indirildiği, 1909 yılına kadar padişahlık yaptığı ve 1918 yılına kadar sabık hükümdar olarak tecrit edildiği Beylerbeyi Sarayı'nda öldüğü anlatıldı. İlk evliliğini 1863 yılında yapan Sultan Abdülhamid'in diğer evlilikleri ve birinci kuşak soyağacından doğan çocukları tek tek sıralandı. Sultan Abdülhamid'in kız ve erkek çocuklarından devam eden soyunun 15 kişi olduğu anlatılan raporda, bu kız ve erkek çocukların da evlenmeleriyle davayı açan bir kısım varislerin Abdülhamid'in birinci kuşak mirasçıları oldukları belirtildi. Yine bir kısım varislerin mirasçı olduklarına dair veraset ilamlarının değişik illerdeki mahkemelerden veraset dosyalarının celblerinin gerektiği anlatılan raporda, sahte veraset ilamlarının da bulunduğu, bununla ilgili araştırma ve suç duyurusunda bulunma takdir ve yetkisinin İstanbul 12.Sulh Hukuk Mahkemesi'nde olduğu ifade edildi. Bilirkişi raporunda tüm varislerin, veraset ilamlarının diğer mahkemelerden celbedildikten sonra mirasın oransal olarak ne şekilde paylaştırılacağının asıl nihai raporda açıklanacağı kaydedildi.

1924 tarihli 431 sayılı yasa, padişah mallarıyla ilgili talepte bulunulmasına engel teşkil ediyor. Bu konuda TBMM'nin 1949 tarihli yorum kararı da bulunuyor. Ancak buna rağmen Sultan Abdülhamid'in torunları, dedelerine ait olduğunu iddia ettikleri gayrimenkulleri almak için 5 yıl önce İstanbul 12. Sulh Mahkemesi'ne dava açtılar. Davacı varisler, " Müvekkillerin kök murisi olan Sultan 2.Abdülhamid, 431 sayılı kanun çıkarıldığı tarih olan 1924'te padişah olmayıp 1918'de vefat etmiştir. Meclis yorumu da geçersizdir" iddiasında bulundular. Davada bugüne

JAMIL ADRA CC BY NC ND

kadar varis olduğu iddia edilen her kişinin soy ağacı araştırıldı. Osmanlı Arşivi'nden belgeler istendi. Sonuçta Türkiye, Lübnan, Suriye ve İngiltere gibi ülkelerden isimlerin olduğu 32 kişilik bir varis listesi oluştu. Bu sayının daha da artacağı ifade edildi. Avukatların elinde ise dev mirasla ilgili Galatasaray Adası, Bakırköy'de 70 dönüm arazi, Beykoz ve Kartal'da 30'ar dönümlük arazi, Kağıthane'de 20 dönüm arazi, Veliefendi Çayırı, Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan, Nişantaşı'nda iki konak, Şişli, Çatalca, Çekmece ve Geyve'de çok sayıda çiftlik, Galata'da değirmen arsası, Kabataş Meydanı, Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası, Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ, Aydın, Antakya, Kilis'te çok sayıda çiftlik ve arazi gibi bir liste olduğu belirtiliyor.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2015-02-16: (tr) Sultan Abdülhamid'in Sivaslı varisleri, Milliyet

Sultan Abdülhamid'in Sivaslı varisleri

Tunca Bengin
tunca.bengin@milliyet.com.tr
16 Şubat 2015

Sultan 2. Abdül-hamid'in torunlarının başlattığı miras (*) davasında "Hanedan soyundanım" diyerek hak talep edenlerin yanı sıra Sivas'ta yaşayan yüze yakın halktan kişi de var. Ve Sultan Abdülhamid'in gelini Leman Selim üzerinden hak iddia eden bu kişilerin davaya müdahil olmaları da çok ilginç. Şöyle ki; Abdülhamid'in eşinin Sivas'tan saraya getirdiği Osman kızı Sultan (Leman) 16 Eylül 1918(10 Zilhicce 1336)tarihinde Şehzade Mehmet Selim ile nikahlanıyor ve hiç çocuğu olmuyor. Saltanatın kaldırılmasıyla birlikte yurt dışına gönderilen saray mensupları listesinde de adı bulunan Leman Selim bir süre İtalya'da kaldıktan sonra Beyrut'a gidiyor. Buradan posta ile resmi nikah belgesini Sivas'taki kız kardeşi Zeynep Avcı'ya gönderen Leman Selim 01 Şubat 1951 tarihinde de Beyrut'ta vefat ediyor. Zeynep Avcı'nın 10 Ekim 1987 tarihinde ölümünden sonra evdeki bir sandıktan çıkan işte bu belge de Akkuş Hukuk Bürosu'nun avukatları Mehmet Erkan Akkuş ve Meral Akkuş'un aracılığıyla İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülen davanın dosyasına giriyor. Mehmet Selim'in yazdığı ve Abdülhamid'in tuğrasını da taşıyan belgede şöyle deniliyor:

"İkinci kadınımız Leman kadın, diğer adıyla Osman kızı Sultan hanımı, resmi olarak nikah sözleşmesi ile nikahlı eşim olduğunu bildiren işbu belge kendi el yazımızla yazıldı ve kendisine verildi. Mehmet Selim."

Bu belgeyle çocuğu olmayan Leman Selim'in Abdülhamid'den doğan miras hakkının 1987'de ölen Zeynep Avcı'nın çocuklarına geçtiğini belirten Av.Erkan Akkuş, bu şekilde Sivas'ın köylerine dağılmış yaşları 12 ile 85 arasında değişen 98 mirasçı olduğunu söylüyor. Mirasçılardan ölenler oldukça da hakkın alt soylara geçtiğini ve sayının arttığını belirtiyor...

İşte bu nedenlerle de vekaletname ve soy bağlarını içeren belgelerle dolu dava dosyası sürekli kabarıyor, bu da Abdülhamid'in mirasla bağlantılı soyağacını araştıran bilirkişilerin işini zorlaştırıyor. Örneğin geçen hafta (12 Şubat) davanın duruşması vardı ve bilirkişilerden hak sahipleri ile hisselerini gösteren bir rapor bekleniyordu. Ama gelmediği gibi dosyaya hak sahibi olduğunu iddia eden yeni isimler de eklendi ve dava Mayıs'a ertelendi...

(*) Hak talep edilen yerlerden bazıları: Bakırköy'de 70, Kağıthane'de 20, Beykoz ve Kartal'da 30'ar dönüm arazi, Veliefendi Çayırı, Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan, Nişantaşı'nda iki konak, Şişli,Çatalca, Çekmece ve Geyve'de çok sayıda çiftlik, Kabataş Meydanı, Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası, Beşiktaş, Serencebey'de 2 dönüm bağ, Aydın, Antakya, Kilis'te araziler, Musul,Kerkük,Filistin'de gayrimenkuller.

Aidiyet duygusu adına pamuk eller cebe...

Bursa'da AKP Gürsu İlçe Teşkilatı kredi kartıyla bağış dönemi başlattı. Buna göre örgütü ziyarete gelen milletvekili aday adayları bir ila 35 bin lira arasındaki bağışlarını yanlarında nakit yoksa kredi kartıyla yapabiliyorlar. Hem de 8 taksitle. Her ne kadar bu aday adaylarına kolaylık gibi yansıtılsa da ilçe başkanı Mustafa Yıldırım'a göre asıl amaç para değil partiyle aidiyet bağı kurmak. Yani tamamen duygusal...

Şimdi öncelikle başkan Yıldırım'dan bu "duygusal bağın" detaylarını dinleyelim:

"Partimizde milletvekili adayları temayül yoklaması ve genel merkezin kararıyla belirleniyor. 200'ün üzerinde milletvekili aday adayı beklediğimiz Bursa'da da genel merkeze gidecek 18 kişilik aday adayı listesini, 17 ilçeden 2 bin kişinin vereceği oylar, yani teşkilat belirleyecek. Ve bu oylamada 100-150 oy alan birinin milletvekili olma hayali sıfır. Onun için de aday adayları tüm ilçeleri dolaşarak kendilerini teşkilata tanıtmak ve kabullendirmek zorunda. Biz de ilçemize gelen aday adaylarımızı dikkatle dinliyoruz bu arada da partiyle aidiyet bağlarının artması için bağış alıyoruz. Genelde bağışlar 1000 lira oluyor ve tek çekim isteniyor. Aynısını bizden örnek alan diğer ilçelerde yapıyor..."

Bu sözlerin ardından bir de kabaca hesap yapalım... Aday adayları ziyaret ettikleri her ilçede biner lira bağış yapsa (diğer ilçede vermiştim diyemeyeceğine göre) adaylık başvurusu sırasında ödedikleri dışında her birinin cebinden çıkacak para 17'şer bin lira. Buna karşın 200'den fazla aday adayı olduğu varsayımıyla partinin kasasına sadece Bursa'dan girecek para ne kadar? Yaklaşık 4 milyon lira.

Dedik ya tamamen duygusal...

BENGIN, Tunca. Sultan Abdülhamid'in Sivaslı varisleri. Milliyet, 16 Şubat 2015 (16.02.2015). URL: https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/tunca-bengin/sultan-abdulhamid-in-sivasli-varisleri-2014318

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Tunca Bengin
tunca.bengin@milliyet.com.tr

Sultan Abdülhamid'in Sivaslı varisleri

16 Şubat 2015

PAYLAŞ

— A +

Sultan 2. Abdül-hamid'in torunlarının başlattığı miras (*) davasında "Hanedan soyundanım" diyerek hak talep edenlerin yanı sıra Sivas'ta yaşayan yüze yakın halktan kişi de var. Ve Sultan Abdülhamid'in gelini Leman Selim üzerinden hak iddia eden bu kişilerin davaya müdahil olmaları da çok ilginç. Şöyle ki; Abdülhamid'in eşinin Sivas'tan saraya getirdiği Osman kızı Sultan (Leman) 16 Eylül 1918(10 Zilhicce 1336)tarihinde Şehzade Mehmet Selim ile nikahlanıyor ve hiç çocuğu olmuyor. Saltanatın kaldırılmasıyla birlikte yurt dışına gönderilen saray mensupları listesinde de adı bulunan Leman Selim bir süre İtalya'da kaldıktan sonra Beyrut'a gidiyor. Buradan posta ile resmi nikah belgesini Sivas'taki kız kardeşi Zeynep Avcı'ya gönderen Leman Selim 01 Şubat 1951 tarihinde de Beyrut'ta vefat ediyor. Zeynep Avcı'nın 10 Ekim 1987 tarihinde ölümünden sonra evdeki bir sandıktan çıkan işte bu belge de Akkuş Hukuk Bürosu'nun avukatları Mehmet Erkan Akkuş ve Meral Akkuş'un aracılığıyla İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülen davanın dosyasına giriyor. Mehmet Selim'in yazdığı ve Abdülhamid'in tuğrasını da taşıyan belgede şöyle deniliyor:
"İkinci kadınımız Leman kadın, diğer adıyla Osman kızı Sultan hanımı, resmi olarak nikah sözleşmesi ile nikahlı eşim olduğunu bildiren işbu belge kendi el yazımızla yazıldı ve kendisine verildi. Mehmet Selim."
Bu belgeyle çocuğu olmayan Leman Selim'in Abdülhamid'den doğan miras hakkının 1987'de ölen Zeynep Avcı'nın çocuklarına geçtiğini belirten Av.Erkan Akkuş, bu şekilde Sivas'ın köylerine dağılmış yaşları 12 ile 85 arasında değişen 98 mirasçı olduğunu söylüyor. Mirasçılardan ölenler oldukça da hakkın alt soylara geçtiğini ve sayının arttığını belirtiyor...
İşte bu nedenlerle de vekaletname ve soy bağlarını içeren belgelerle dolu dava dosyası sürekli kabarıyor, bu da Abdülhamid'in mirasla bağlantılı soyağacını araştıran bilirkişilerin işini zorlaştırıyor. Örneğin geçen hafta (12 Şubat) davanın duruşması vardı ve bilirkişilerden hak sahipleri ile hisselerini gösteren bir rapor bekleniyordu. Ama gelmediği gibi dosyaya hak sahibi olduğunu iddia eden yeni isimler de eklendi ve dava Mayıs'a ertelendi...

(*) Hak talep edilen yerlerden bazıları: Bakırköy'de 70, Kağıthane'de 20, Beykoz ve Kartal'da 30'ar dönüm arazi, Veliefendi Çayırı, Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan, Nişantaşı'nda iki konak, Şişli,Çatalca, Çekmece ve Geyve'de çok sayıda çiftlik, Kabataş Meydanı, Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası, Beşiktaş, Serencebey'de 2 dönüm bağ, Aydın, Antakya, Kilis'te araziler, Musul,Kerkük,Filistin'de gayrimenkuller.

Aidiyet duygusu adına pamuk eller cebe...

Bursa'da AKP Gürsu İlçe Teşkilatı kredi kartıyla bağış dönemi başlattı. Buna göre örgütü ziyarete gelen milletvekili aday adayları bir ila 35 bin lira arasındaki bağışlarını yanlarında nakit yoksa kredi kartıyla yapabiliyorlar. Hem de 8 taksitle. Her ne kadar bu aday adaylarına kolaylık gibi yansıtılsa da ilçe başkanı Mustafa Yıldırım'a göre asıl amaç para değil partiyle aidiyet bağı kurmak. Yani tamamen duygusal...
Şimdi öncelikle başkan Yıldırım'dan bu "duygusal bağın" detaylarını dinleyelim:
"Partimizde milletvekili adayları temayül yoklaması ve genel merkezin kararıyla belirleniyor. 200'ün üzerinde milletvekili aday adayı beklediğimiz Bursa'da da genel merkeze gidecek 18 kişilik aday adayı listesini, 17 ilçeden 2 bin kişinin vereceği oylar, yani teşkilat belirleyecek. Ve bu oylamada 100-150 oy alan birinin milletvekili olma hayali sıfır. Onun için de aday adayları tüm ilçeleri dolaşarak kendilerini teşkilata tanıtmak ve kabullendirmek zorunda. Biz de ilçemize gelen aday adaylarımızı dikkatle dinliyoruz bu arada da partiyle aidiyet bağlarının artması için bağış alıyoruz. Genelde bağışlar 1000 lira oluyor ve tek çekim isteniyor. Aynısını bizden örnek alan diğer ilçelerde yapıyor..."
Bu sözlerin ardından bir de kabaca hesap yapalım... Aday adayları ziyaret ettikleri her ilçede biner lira bağış yapsa (diğer ilçede vermiştim diyemeyeceğine göre) adaylık başvurusu sırasında ödedikleri dışında her birinin cebinden çıkacak para 17'şer bin lira. Buna karşın 200'den fazla aday adayı olduğu varsayımıyla partinin kasasına sadece Bursa'dan girecek para ne kadar? Yaklaşık 4 milyon lira.
Dedik ya tamamen duygusal...

YAZARIN DİĞER YAZILARI

Kovid-19'la mücadelede temkinli iyimserlik
25 Nisan 2020

Fevzi Çakmak Paşa'nın gözyaşları...
23 Nisan 2020

TSK'nın virüs ve terörle mücadelesi
20 Nisan 2020

Trump virüsü değil DSÖ'yü bitirecek
18 Nisan 2020

Koronavirüsün Türkiye seyri
16 Nisan 2020

Tunca Bengin Tüm yazıları >

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2015-05-11: (en) Native Americans among those claiming Ottoman sultan's inheritance, *Hürriyet Daily News*

Native Americans among those claiming Ottoman sultan's inheritance

May 11 2015 17:28:00

Özge Eğrikar - ISTANBUL

Also known as the Red Sultan, Abdulhamid II ruled the Ottoman Empire with an iron fist from 1876 to 1909.

Several people, including Native Americans, have emerged claiming to be legal inheritors of Ottoman Sultan Abdulhamid II.

In the most recent case, a U.S. court asked the U.S. Consulate in Istanbul to clarify the identity of the inheritor of Samiye Hatun, a grandson of Abdulhamid II, who had moved to the United States after the Ottoman Empire collapsed and married a Native American there.

The consulate, as well as Turkey's State Ottoman Archives, have so far not responded to the request.

Samiye Hatun had married a Native American in the U.S, taking the surname D'appadoca. He died in New York 23 years ago, aged 78.

Six years ago, 32 people in Turkey had sued to prove that they were the heir to the vast fortune of Abdulhamid II.

An expert report prepared for the 12th Civil Courts of Peace in Istanbul concluded at the time that at least 15 of the plaintiffs were first-generation inheritors, but the number rose further with marriages.

Also known as the Red Sultan, Abdulhamid II ruled the Ottoman Empire with an iron fist from 1876 to 1909. He was deposed shortly after the 1908 Young Turk Revolution and died at Beylerbeyi Palace in Istanbul in 1918.

EĞRIKAR, Özge. "Native Americans among those claiming Ottoman sultan's inheritance". *Hürriyet Daily News*, May 11, 2015.
URL: https://www.hurriyetdailynews.com/native-americans-among-those-claiming-ottoman-sultans-inheritance-82260

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Hürriyet DAILY NEWS
LEADING NEWS SOURCE FOR TURKEY AND THE REGION

May 11 2015 17:28:00

Native Americans among those claiming Ottoman sultan's inheritance

Özge Eğrikar - ISTANBUL

We use cookies in limited purposes and legitimate manner. You can reviewyour data policy.

Also known as the Red Sultan, Abdulhamid II ruled the Ottoman Empire with an iron fist from 1876 to 1909.

Several people, including Native Americans, have emerged claiming to be legal inheritors of Ottoman Sultan Abdulhamid II.

In the most recent case, a U.S. court asked the U.S. Consulate in Istanbul to clarify the identity of the inheritor of Samiye Hatun, a grandson of Abdulhamid II, who had moved to the United States after the Ottoman Empire collapsed and married a Native American there.

The consulate, as well as Turkey's State Ottoman Archives, have so far not responded to the request.

Samiye Hatun had married a Native American in the U.S, taking the surname D'appadoca. He died in New York 23 years ago, aged 78.

Six years ago, 32 people in Turkey had sued to prove that they were the heir to the vast fortune of Abdulhamid II.

An expert report prepared for the 12th Civil Courts of Peace in Istanbul concluded at the time that at least 15 of the plaintiffs were first-generation inheritors, but the number rose further with marriages.

Also known as the Red Sultan, Abdulhamid II ruled the Ottoman Empire with an iron fist from 1876 to 1909. He was deposed shortly after the 1908 Young Turk Revolution and died at Beylerbeyi Palace in Istanbul in 1918.

MOST POPULAR

1. Turkey to impose four-day lockdown

2. Turkey to 'certificate' tourism destinations

3. Coronavirus death toll reaches 2,805 with 110,130 total cases

4. Turkey may ease restrictions early June

5. Turkey opens new city hospital in Istanbul amid pandemic

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2015-05-18: (tr) II. Abdülhamid'in mirası peşinde..., *Hürriyet*

II. Abdülhamid'in mirası peşinde...

Hürriyet>Haberler>Kelebek Magazin>Hayat Haberleri>II. Abdülhamid'in mirası peşinde...

Galatasaray Adası, Musul-Kerkük petrolü, Bakırköy'de, Nişantaşı'nda arsalar, dükkânlar... Boğaz'da yalılar, sayısız çiftlik... "2. Abdülhamid'in mirası gerçek mi şehir efsanesi mi" sorusuna şimdi bir tuhaf ayrıntı daha eklendi. Mirasçıların saptanması için görülen davada taa Amerika'dan bir 'Kızılderili damat' çıktığı konuşuldu! Ama esas soru halen aynı: Torunları mirası alabilecek mi? Vârislerin avukatları "Mümkün" diyor.

Yenal BİLGİCİ
18 Mayıs 2015 - 09:16:09

Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en karmaşık miras meselesi bu. Neredeyse bir asırdır çözülemiyor ve belirli aralıklarla yeniden alevleniyor. Peki neden bir başka padişahın değil de 2. Abdülhamid'in mirasını tartışıyoruz? Bu konuya dair en kapsamlı yanıtı, 1892-1985 yılları arasında yaşamış, avukatlık, milletvekilliği ve Maliye Bakanlığı'nda hukuk müşavirliği yapmış bir devlet adamı, Vasfi Şensözen veriyor. Bakanlıktaki 20 yılı 2. Abdülhamit'e ilişkin davaları inceleyerek (ve devlet adına müdahil olarak) geçmiş Şensözen, 1982'de Türk Tarih Kurumu tarafından yayımlanan (güncel baskısını Okuyanus Yayınları 2013'te yayımladı) 'Osmanoğulları'nın Varlıkları ve 2. Abdülhamid'in Emlaki' isimli eserinde meseleyi ayrıntılarıyla tartışıyor.

Yazarın bakış açısı net: 2. Abdülhamid, mülk edinme konusunda kendinden önceki ve sonraki padişahlardan çok farklı bir yol izledi. Devlet adamı kitabında, padişahın, Musul'daki petrol yataklarından Rumeli'deki çiftliklere kadar muazzam bir serveti kendi üzerine geçirdiğini yazıyor.

Sultanın küçük kızı Ayşe Sultan'a ait özel eşyalar açık arttırmayla satılmıştı.

Peki bunu nasıl yapmıştı? Şensözen'e göre, 2. Abdülhamid emlak edinme ve özel gelir sağlama konusunda aşırı gayretli ve ihtiraslıydı. Bu şekilde kendinden önceki teamülü altüst etti. Babası Abdülmecid'in Maliye Hazinesi'ne devrettiği Emlak-i Şahane'yi (padişah soyu mülkleri) geri aldı, daha önce örneği görülmeyen bir şekilde kendi adına tapuladı. Bunları idare için yeniden teşkilatlandırılan Hazine-i Hassa'nın (Padişah hazinesi) da gayretiyle, geniş bir emlak edinme faaliyeti alıp yürüdü.

Bu alanda Osmanlı hanedanının tek örneği oldu.

Bu yüzden dillere destan bir miras bıraktığı söyleniyor. 2010'da açılan ve bugün bilirkişi sürecinde olan davanın konusu işte bu efsane miras.

Mücevher tutkusuyla bilinen Sultan Abdülhamid'in Louis Vuitton sandığı.

MİRASTA NELER VAR?

Vasfi Şensözen, iddia olunan mirasın 11 bin parçaya yaklaştığını söyleyerek bazı örnekler veriyor:

- Dolmabahçe'de 39 bin 667 arşın miktarında bostan
- Eyüp'te 18 dönümlük eski Bahariye Kışlası arsası
- Bakırköy'de mera ve halen 10 parçada 78 bin 469 arşın miktarında arazi
- Teşvikiye'de Harbiye şimalinde 1000 arşın arsa
- Beşiktaş'ta Serencebey Yokuşu'nda evvelce açılan saray yolu üzerinde 2 bin 837 arşın bağ yeri ve arsa
- Arnavutköyü'nde Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
- Ortaköy'de Ali Saip Paşa Yalısı ve müştemilatı
- Kuruçeşme önünde 12 bin arşın miktarındaki ada (Bugün Galatasaray Adası)
- Paşabahçe'de İncirli Köyü'nde 45 bin 500 arşın miktarındaki müştemilatıyla ispermeçet-şişe fabrikası
- Fenerbahçe'de tarla, çayır ve kahvehane
- İzmit civarında 3 bin 500 arşın miktarında bahçe
- Hereke Fabrikası ve civarındaki arazi
- Yalova'da 2 bin 500 dönüm orman
- Mihalıççık Akköprü Köyü'nde 280 bin dönümlük Paris Bey arazisi
- Ortaköy'de Dalyan mahalli
- Bakırköy'de Veliefendi Çayırı'nda küçük bostan, kahvehane ve havuz
- Beşiktaş'ta Ihlamur Caddesi'nde 3 bin arşın miktarında arsa
- Nişantaşı'nda Ahmet Celâlettin Paşa Konağı

SİYASİ KOŞULLAR YÜZÜNDEN VARİSİ ÇIKMAMIŞTI

2. Meşrutiyet'in ilan edilmesinin ardından 2. Abdülhamid, mülkünün bir kısmını beraber yeniden devlet hazinesine devretti. 2. Abdülhamid 10 Şubat 1918'de öldü. Ama o tarihte üzerinde tapulu görünen mallar mirasçılarına devrolmadı. Bu konuda geniş bir araştırması bulunan tarihçi Cemil Koçak, muhtemelen İttihat ve Terakki iktidarındaki siyasi koşulların bu devri engellediğini söylüyor.

KİMLER BAŞVURDU?

Ağırlıkla 2. Abdülhamid'in torunları bu davanın içinde. Bir hukukçu, bir tarihçi-Osmanlı paleografya uzmanı ve bir Osmanlıca uzmanından oluşan bilirkişi heyeti, dava çerçevesinde 2. Abdülhamid'in 1863-1904 arasında yaptığı 13 evliliği ve bu evliliklerden kaynaklanan miras taleplerini dikkate alıp raporunu İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'ne verdi. Abdülhamid'in şehzade-veliaht ve padişahlık dönemindeki ailesiyle, kız ile erkek çocuklarından devam eden soyunu inceleyen uzmanlar bazı veraset ilamlarının sahte olduğunu da saptadı. Şu an 11 kişinin gerçek vâris olduğu ortaya konmuş olsa da bu rakamın yeni belgelerle artması bekleniyor.

TÜM DÜNYAYA YAYILAN BİR MÜCADELE

- Abdülhamid'in Türkiye'den çıkarılan akrabaları, padişahın mirasından, önce yurt dışında hak talep etti. İlk teşebbüs olarak İngiliz, Fransız ve İtalyan muhtelit (Türk

JAMIL ADRA CC BY NC ND

tarafıyla beraber karma) mahkemelerine başvurdular. Bu mahkemeler 1930'da davaları reddetti.

- Fransa, Irak ve Yunanistan'da dava açılmaya çalışılsa da bu ülkeler davaları reddetti.

- Musul ve Kerkük'teki petrol havzalarının 2. Abdülhamid'in şahsi mülkü olarak tapulandığı öne sürülse de bu yönde herhangi bir girişimde bulunulmadı.

- Mirasçılar, en çok Filistin'de, emsal olabilecek bir arazinin davası için çalıştılar. 11 yıl süren bu dava da sonuçta kaybedildi.

SULH YOLUYLA BİLE ÇÖZÜLEBİLİR

Davayla ilgili görüştüğümüz iki avukat, Görür Avukatlık Bürosu'ndan Bülent Görür ve Ümit Yılmaz bu işin çözüme yakın olduğunu söylüyor. Firma hanedan vârisi dört ismin vekâletini almış durumda; bu isimlerin 2. Abdülhamid'in mirasçısı statüsünde olduğu ön bilirkişi raporuyla belirlendi. (Görür ve Yılmaz, durum ikinci bilirkişi raporuyla kesinlik kazanmadan belirtmenin sakıncalı olduğunun altını çizdiğinden, isimleri yazmıyoruz).

Daha önceki davalar akamete uğramışken neden yeniden bir süreç yaşanıyor?

2004'ten önceki uygulamalarla sonrakileri ayırt etmek lazım. Bizim davamız açısından mihenktaşı 2004 yılı. Bu yıldan önce Türkiye Cumhuriyeti'nin içinde ve dışında, 2. Abdülhamid'in (ve benzer durumda olanların) miras haklarına ilişkin meseleleri esas almak mecburiyetinde değiliz.

Ne oldu 2004'te?

Anayasada değişiklik oldu. Milletlerarası anlaşmalarla Türkiye'nin kanunları arasında bir çelişki varsa milletlerarası anlaşmaların hükümlerinin esas alınması gerektiği anayasaya eklendi. Bizdeki 431 Sayılı Kanun (Halifeliğin Kaldırılmasına Dair Kanun) "Padişah malları millete aittir" diyor. Kanunu yapanlar bunu derken neyi kastetti tam olarak açık değil. Biz bir hukukçu olarak yaklaşınca 'O sırada kim padişahsa ona ait mallar milletindir' diye bakarız. 2. Abdülhamid 1918'de öldü; yani kanunun çıktığı 1924'te padişah değildi. Dolayısıyla ölümle beraber tapularda işlem yapılmış olsun olmasın bütün mallar mirasçılarına geçmiş sayılıyor. Aslında 1949'a dek açılan davalarda hukuksal açıdan çözülmüş mesele. Yargıtay İçtihat Dairesi 1946'da davacıları haklı bulmuş ama 1949'da siyaset müdahale etmiş. TBMM, 1949'da bir 'tefsir' yani yorum yayımlayarak, 431'in 2. Abdülhamid'i de kapsadığını öngörmüş. Yani önü kapanmış davanın. Şimdi açık.

Nasıl açık?

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi sayesinde... Orada '1 No'lu Protokol', mülkiyet hakkının kutsallığıyla ilgili. "Mülkiyet hakkını, ancak rıza veya kamu yararı varsa alabilirsin, kamu yararında da bedelini ödemekle yükümlüsün" diyor. Yani yargı yolu çok net, açık. Biz bu mülklerin 2. Abdülhamid'e ait olduğunu ortaya koyarsak, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne göre mülk hakkının tesis edilmesi lazım.

Ne aşamadasınız?

İşin en basit ve en zor kısmındayız. Veraset ilamında. Yani biri mirasçı mı değil mi, bunun saptanması aşamasındayız.

Zorluk nerede?

Mirasçıların derlenmesinde. Çok yere yayılmış durumdalar; çok evrak var.

Sizin kaç müvekkiliniz var?

Dört. Ön bilirkişi raporu dördünün de yasal mirasçı olduğunu belirledi.

Kaç kişi var mirasçı olarak geçen?

Bilirkişi 32 kişiyi inceledi. Bunlar davaya bu aşamaya kadar katılanlar. Yarın rakam büyüyebilir. İkinci bilirkişi raporu çıkmadan kesin bir rakam belirtmek doğru değil.

Sizce büyüyecek mi dava?

Bizimkiyle beraber iki dava vardı; birleştirildi. Sonradan başvuranlar da bizim davamıza dilekçe koydu. Bilirkişi heyeti başvuranların vârislerin tamamı olmayabileceğini söyledi. Genişliyor süreç.

Nasıl genişliyor?

2. Abdülhamid'in bir torunu evlenmiş, ABD'ye gitmiş, 92'de vefat etmiş, eşi hayatta mı, çocuğu var mı? Bunları bilmek lazım. Bunun Lübnan'ı, Suriye'si var. Tüm vârislere ulaşmak zorunda değil mahkeme ama yine de belli bir süre alacak.

Araştırma yapmışsınızdır. Kaç kişiye ulaşılabilir?

Tahminlerimiz 100 kişiyi biraz aşabileceği yönünde.

Vârislerin saptanması işinden sonra ne olacak?

Sonrasında mahkemeden beklenen bu isimlerle ilgili mirasçılık belgesi vermesi. O zaman herkesin elinde yasal bir belge olacak. "İşte biz mirasçıyız, gayrimenkuller de bunlar, intikalini talep ediyoruz" denilecek. Devlet de bu talebe karşı 431'i gösterecek muhtemelen. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ni öne süreceğiz biz de. Biz aslında bu zaman zarfında meselenin sulhle çözüleceğinden ümitliyiz.

Neden?

Türkiye'nin yöneticileri hiçbir zaman zaten hanedana olumsuz bakış içinde olmamış, hukuki zemin devreye girdiğinde sulhen de çözülür.

Peki ne tür bir malvarlığından bahsediyoruz burada?

Biz malvarlığı aşamasına gelmedik daha. Şu kadarını söylesek yeter: İşin bir kolay olan kısmı var, bir de zor kısmı. Kolay olan şu: Tapuları incelerseniz, 'Maliye Hazinesi' olarak görünen yerlerde edinme sebebi olarak '431 No'lu Kanun' yazdığını görürsünüz.

Birçok yer ismi dolaşıyor haberlerde... 'Kabataş Meydanı' diyen var örneğin? Mümkün mü?

Bakın işte zor olan nokta bunlar. Bu tür konular henüz gündemimizde yok ama bir nokta açık, meydan gibi yerlerin tapusu olmaz.

Yayınlanma Tarihi : 23 Mayıs 2015 - 01:26:00

BİLGİCİ (Yenal). "II. Abdülhamid'in mirası peşinde...". Hürriyet, 18 Mayıs 2015 (18-05-2015). URL : https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/ii-abdulhamidin-mirasi-pesinde-29020679

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Hayat Yenal BİLGİCİ | Haber Giriş: 23.05.2015 - 01:26,Son Güncelleme:18.05.2015 - 09:16

II. Abdülhamid'in mirası peşinde...

Yazdır Yazı Tipi Yorumlar 143

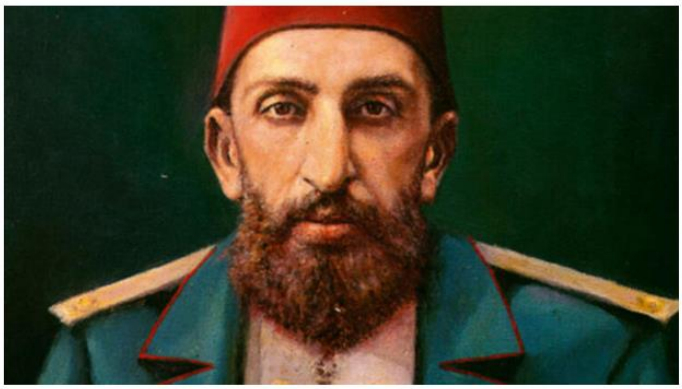

refid:29020679 ilişkili resim dosyası

Abone Ol Google News

Galatasaray Adası, Musul-Kerkük petrolü, Bakırköy'de, Nişantaşı'nda arsalar, dükkânlar... Boğaz'da yalılar, sayısız çiftlik... "2. Abdülhamid'in mirası gerçek mi şehir efsanesi mi" sorusuna şimdi bir tuhaf ayrıntı daha eklendi. Mirasçıların saptanması için görülen davada taa Amerika'dan bir 'Kızılderili damat' çıktığı konuşuldu! Ama esas soru halen aynı: Torunları mirası alabilecek mi? Vârislerin avukatları "Mümkün" diyor.

Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en karmaşık miras meselesi bu. Neredeyse bir asırdır çözülemiyor ve belirli aralıklarla yeniden alevleniyor. Peki neden bir başka padişahın değil de 2. Abdülhamid'in mirasını tartışıyoruz? Bu konuya dair en kapsamlı yanıtı, 1892-1985 yılları arasında yaşamış, avukatlık, milletvekilliği ve Maliye Bakanlığı'nda hukuk müşavirliği yapmış bir devlet adamı, Vasfi Şensözen veriyor. Bakanlıktaki 20 yılı 2. Abdülhamit'e ilişkin davaları inceleyerek (ve devlet adına müdahil olarak) geçmiş Şensözen, 1982'de Türk Tarih Kurumu tarafından yayımlanan (güncel baskısını Okuyanus Yayınları 2013'te yayımladı) **'Osmanoğulları'nın Varlıkları ve 2. Abdülhamid'in Emlaki'** isimli eserinde meseleyi ayrıntılarıyla tartışıyor.

Yazarın bakış açısı net: 2. Abdülhamid, mülk edinme konusunda kendinden önceki ve sonraki padişahlardan çok farklı bir yol izledi. Devlet adamı kitabında, padişahın, Musul'daki petrol yataklarından Rumeli'deki çiftliklere kadar muazzam bir serveti kendi üzerine geçirdiğini yazıyor.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Peki bunu nasıl yapmıştı? Şensözen'e göre, 2. Abdülhamid emlak edinme ve özel gelir sağlama konusunda aşırı gayretli ve ihtiraslıydı. Bu şekilde kendinden önceki teamülü altüst etti. Babası Abdülmecid'in Maliye Hazinesi'ne devrettiği Emlak-i Şahane'yi (padişah soyu mülkleri) geri aldı, daha önce örneği görülmeyen bir şekilde kendi adına tapuladı. Bunları idare için yeniden teşkilatlandırılan Hazine-i Hassa'nın (Padişah hazinesi) da gayretiyle, geniş bir emlak edinme faaliyeti alıp yürüdü.

Bu alanda Osmanlı hanedanının tek örneği oldu.

Bu yüzden dillere destan bir miras bıraktığı söyleniyor. 2010'da açılan ve bugün bilirkişi sürecinde olan davanın konusu işte bu efsane miras.

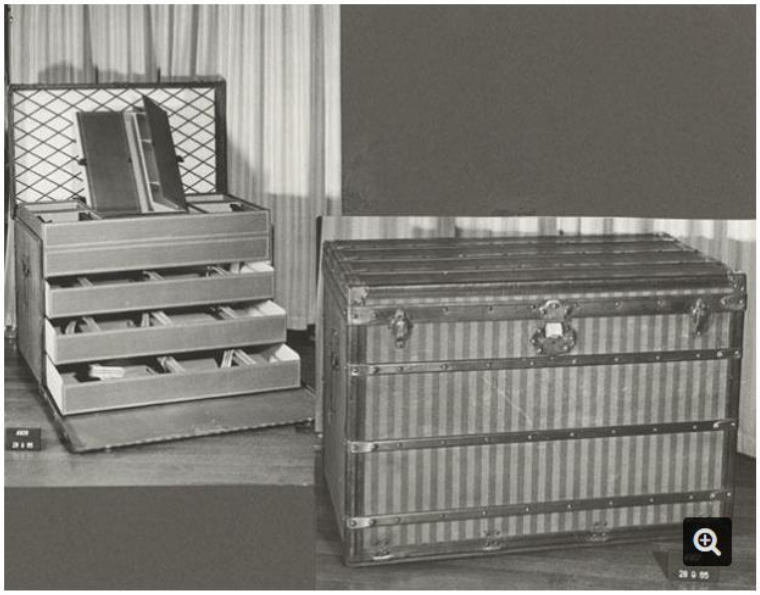

Mücevher tutkusuyla bilinen Sultan Abdülhamid'in Louis Vuitton sandığı.

MİRASTA NELER VAR?

Vasfi Şensözen, iddia olunan mirasın 11 bin parçaya yaklaştığını söyleyerek bazı örnekler veriyor:

- Dolmabahçe'de 39 bin 667 arşın miktarında bostan
- Eyüp'te 18 dönümlük eski Bahariye Kışlası arsası
- Bakırköy'de mera ve halen 10 parçada 78 bin 469 arşın miktarında arazi
- Teşvikiye'de Harbiye şimalinde 1000 arşın arsa
- Beşiktaş'ta Serencebey Yokuşu'nda evvelce açılan saray yolu üzerinde 2 bin 837 arşın bağ yeri ve arsa
- Arnavutköyü'nde Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
- Ortaköy'de Ali Saip Paşa Yalısı ve müştemilatı
- Kuruçeşme önünde 12 bin arşın miktarındaki ada (Bugün Galatasaray Adası)
- Paşabahçe'de İncirli Köyü'nde 45 bin 500 arşın miktarındaki müştemilatıyla ispermeçet-şişe fabrikası
- Fenerbahçe'de tarla, çayır ve kahvehane
- İzmit civarında 3 bin 500 arşın miktarında bahçe
- Hereke Fabrikası ve civarındaki arazi
- Yalova'da 2 bin 500 dönüm orman
- Mihalıççık Akköprü Köyü'nde 280 bin dönümlük Paris Bey arazisi
- Ortaköy'de Dalyan mahalli
- Bakırköy'de Veliefendi Çayırı'nda küçük bostan, kahvehane ve havuz
- Beşiktaş'ta Ihlamur Caddesi'nde 3 bin arşın miktarında arsa
- Nişantaşı'nda Ahmet Celâlettin Paşa Konağı

JAMIL ADRA CC BY NC ND

SİYASİ KOŞULLAR YÜZÜNDEN VARİSİ ÇIKMAMIŞTI

2. Meşrutiyet'in ilan edilmesinin ardından 2. Abdülhamid, mülkünün bir kısmını beraber yeniden devlet hazinesine devretti. 2. Abdülhamid 10 Şubat 1918'de öldü. Ama o tarihte üzerinde tapulu görünen mallar mirasçılarına devrolmadı. Bu konuda geniş bir araştırması bulunan tarihçi Cemil Koçak, muhtemelen İttihat ve Terakki iktidarındaki siyasi koşulların bu devri engellediğini söylüyor.

KİMLER BAŞVURDU?

Ağırlıkla 2. Abdülhamid'in torunları bu davanın içinde. Bir hukukçu, bir tarihçi-Osmanlı paleografya uzmanı ve bir Osmanlıca uzmanından oluşan bilirkişi heyeti, dava çerçevesinde 2. Abdülhamid'in 1863-1904 arasında yaptığı 13 evliliği ve bu evliliklerden kaynaklanan miras taleplerini dikkate alıp raporunu İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'ne verdi. Abdülhamid'in şehzade-veliaht ve padişahlık dönemindeki ailesiyle, kız ile erkek çocuklarından devam eden soyunu inceleyen uzmanlar bazı veraset ilamlarının sahte olduğunu da saptadı. Şu an 11 kişinin gerçek vâris olduğu ortaya konmuş olsa da bu rakamın yeni belgelerle artması bekleniyor.

TÜM DÜNYAYA YAYILAN BİR MÜCADELE

- Abdülhamid'in Türkiye'den çıkarılan akrabaları, padişahın mirasından, önce yurt dışında hak talep etti. İlk teşebbüs olarak İngiliz, Fransız ve İtalyan muhtelit (Türk tarafıyla beraber karma) mahkemelerine başvurdular. Bu mahkemeler 1930'da davaları reddetti.
- Fransa, Irak ve Yunanistan'da dava açılmaya çalışılsa da bu ülkeler davaları reddetti.
- Musul ve Kerkük'teki petrol havzalarının 2. Abdülhamid'in şahsi mülkü olarak tapulandığı öne sürülse de bu yönde herhangi bir girişimde bulunulmadı.
- Mirasçılar, en çok Filistin'de, emsal olabilecek bir arazinin davası için çalıştılar. 11 yıl süren bu dava da sonuçta kaybedildi.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

SULH YOLUYLA BİLE ÇÖZÜLEBİLİR

Davayla ilgili görüştüğümüz iki avukat, Görür Avukatlık Bürosu'ndan Bülent Görür ve Ümit Yılmaz bu işin çözüme yakın olduğunu söylüyor. Firma hanedan vârisi dört ismin vekâletini almış durumda; bu isimlerin 2. Abdülhamid'in mirasçısı statüsünde olduğu ön bilirkişi raporuyla belirlendi. (Görür ve Yılmaz, durum ikinci bilirkişi raporuyla kesinlik kazanmadan belirtmenin sakıncalı olduğunun altını çizdiğinden, isimleri yazmıyoruz).

Daha önceki davalar akamete uğramışken neden yeniden bir süreç yaşanıyor?

2004'ten önceki uygulamalarla sonrakileri ayırt etmek lazım. Bizim davamız açısından mihenktaşı 2004 yılı. Bu yıldan önce Türkiye Cumhuriyeti'nin içinde ve dışında, 2. Abdülhamid'in (ve benzer durumda olanların) miras haklarına ilişkin meseleleri esas almak mecburiyetinde değiliz.

Ne oldu 2004'te?

Anayasada değişiklik oldu. Milletlerarası anlaşmalarla Türkiye'nin kanunları arasında bir çelişki varsa milletlerarası anlaşmaların hükümlerinin esas alınması gerektiği anayasaya eklendi. Bizdeki 431 Sayılı Kanun (Halifeliğin Kaldırılmasına Dair Kanun) "Padişah malları millete aittir" diyor. Kanunu yapanlar bunu derken neyi kastetti tam olarak açık değil. Biz bir hukukçu olarak yaklaşınca 'O sırada kim padişahsa ona ait mallar milletindir' diye bakarız. 2. Abdülhamid 1918'de öldü; yani kanunun çıktığı 1924'te padişah değildi. Dolayısıyla ölümle beraber tapularda işlem yapılmış olsun olmasın bütün mallar mirasçılarına geçmiş sayılıyor. Aslında 1949'a dek açılan davalarda hukuksal açıdan çözülmüş mesele. Yargıtay İçtihat Dairesi 1946'da davacıları haklı bulmuş ama 1949'da siyaset müdahale etmiş. TBMM, 1949'da bir 'tefsir' yani yorum yayımlayarak, 431'in 2. Abdülhamid'i de kapsadığını öngörmüş. Yani önü kapanmış davanın. Şimdi açık.

Nasıl açık?

İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi sayesinde... Orada '1 No'lu Protokol', mülkiyet hakkının kutsallığıyla ilgili. "Mülkiyet hakkını, ancak rıza veya kamu yararı varsa alabilirsin, kamu yararında da bedelini ödemekle yükümlüsün" diyor. Yani yargı yolu çok net, açık. Biz bu mülklerin 2. Abdülhamid'e ait olduğunu ortaya koyarsak, İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'ne göre mülk hakkının tesis edilmesi lazım.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2015-10-04: (tr) Abdülhamid'in Mirası'nın İzinde, *AkasyamHaber*

Abdülhamid'in Mirası'nın İzinde

2004 yılında gerçekleştirilen anayasa değişikliği ile Türkiye Cumhuriyeti'nin içinde ve dışında, 2. Abdülhamid'in ve benzer durumda olanların miras haklarında, Milletlerarası anlaşmalarla Türkiye kanunları arasında bir çelişki varsa milletlerarası anlaşmaların hükümlerinin esas alınması esası anayasaya eklendi. Anayasa değişikliğiyle kanuna yapılan bu ek 431 Sayılı Halifeliğin Kaldırılmasına Dair Kanunun "*Padişah malları millete aittir*" maddesi yeniden tartışmaya açıldı. Çünkü kanunu yapanlar bunu derken neyi kastetti tam olarak açık değil. Hukukçular bu maddeyi '*O sırada kim padişahsa ona ait mallar milletindir*' şeklinde yorumluyor. Abdülhamid 1918'de öldü; yani kanunun çıktığı 1924'te padişah değildi. Dolayısıyla ölümle beraber tapularda işlem yapılmış olsun olmasın bütün mallar mirasçılarına geçmiş sayılıyor. Yargıtay İçtihat Dairesi 1946'da davacıları haklı bulmuş ama 1949'da TBMM, 1949'da bir '*tefsir*' yani yorum yayımlayarak, 431'in 2. Abdülhamid'i de kapsadığını kanuna ekledi. Böylece davanın önünü kapamış oldu. Şimdi ise 2004 yılındaki değişiklik ile İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin '1 No'lu Protokol'u devreye sokularak mülkiyet hakkının kutsallığına atıf yapılarak hukuk mücadelesi devam ettiriliyor. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 1 nolu Protokolü "Mülkiyet hakkını, ancak rıza veya kamu yararı varsa alabilirsin, kamu yararında da bedelini ödemekle yükümlüsün" diyor. Yani yargı yolu çok net, açık. Ağırlıklı olarak 2. Abdülhamid'in mal varlığından torunlarının miras hakkı için hukukçulardan, tarihçi, Osmanlı paleografya uzmanlarından ve Osmanlıca uzmanından oluşan bilirkişi heyeti, dava çerçevesinde 2. Abdülhamid'in 1863-1904 arasında yaptığı 13 evliliği ve bu evliliklerden kaynaklanan miras taleplerini dikkate alıp raporunu İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'ne verdi.

DÜNYAYA YAYILAN BİR MÜCADELE

Abdülhamid'in malvarlığı Türkiye ile sınırlı değil. Abdülhamid'in Filistin, İsrail, Doğu Irak, Yunanistan ve Bulgaristan'da da mal varlığı olduğu kesinleşmiş durumda. Hatta 1948'e kadar İngiltere'de açılan dava kazanılarak Osmanlı Hanedanının Filistin toprakları mahkeme kanalıyla tescil edilmiş oldu. kara aşamasında davayı kökten etkileyecek bir şey oldu.

İSRAİL DEVLETİ KURULDU

Tam da o sırada ne oldu biliyor musunuz İsrail devleti kuruldu. İngiliz mahkemeleri görevsizlik vererek davayı İsrail'e yolladı. İsrail ise bu davayı tanımadığını ilan ederek dava bile açılmasına müsaade etmedi.

TÜRK HÜKÜMETİ YARDIMCI OLSUN

Gelinen aşamada yapılacak bir tek şey varmış gibi görünüyor. Dava Birleşmiş Milletler nezdindeki Adalet Divanı'nda açılabilir. Bunun için de malvarlıklarının araştırılması gerek davanın açılması için gerekli masrafları varislerin karşılaması imkânsız. Abdülhamid'in Türkiye'den çıkarılan akrabaları, padişahın mirasından, önce yurt dışında hak talep etti. İlk teşebbüs olarak İngiliz, Fransız, İtalyan ve Türk tarafıyla beraber karma mahkemelerine başvurdular. Bu mahkemeler 1930'da davaları reddetti. Fransa, Irak ve Yunanistan'da dava açılmaya çalışılsa da bu ülkeler davaları reddetti. Musul ve Kerkük'teki petrol havzalarının 2. Abdülhamid'in şahsi mülkü olarak tapulandığı öne sürülse de bu yönde herhangi bir girişimde bulunulmadı. Mirasçılar, en çok Filistin'de, emsal olabilecek arazilerin davası için çalıştı. 11 yıl süren bu dava yukarıda belirttiğimiz gibi karar aşamasında İsrail Devletinin kurulmasıyla İsrail mahkemeleri tarafından yok kabul edildi.

Akasyamhaber Özel

"Abdülhamid'in Mirası'nın İzinde". *AkasyamHaber*, 04.10.2015. URL: http://www.akasyam.com/abdulhamidin-mirasinin-izinde-120570/

JAMIL ADRA CC BY NC ND

04.10.2015 12:49:21

Abdülhamid'in Mirası'nın İzinde

2004 yılında gerçekleştirilen anayasa değişikliği ile Türkiye Cumhuriyeti'nin içinde ve dışında, 2

2004 yılında gerçekleştirilen anayasa değişikliği ile Türkiye Cumhuriyeti'nin içinde ve dışında, 2. Abdülhamid'in ve benzer durumda olanların miras haklarında, Milletlerarası anlaşmalarla Türkiye kanunları arasında bir çelişki varsa milletlerarası anlaşmaların hükümlerinin esas alınması esası anayasaya eklendi. Anayasa değişikliğiyle kanuna yapılan bu ek 431 Sayılı Halifeliğin Kaldırılmasına Dair Kanunun "Padişah malları millete aittir" maddesi yeniden tartışmaya açıldı.. Çünkü kanunu yapanlar bunu derken neyi kastetti tam olarak açık değil. Hukukçular bu maddeyi 'O sırada kim padişahsa ona ait mallar milletindir' şeklinde yorumluyor.. Abdülhamid 1918'de öldü; yani kanunun çıktığı 1924'te padişah değildi. Dolayısıyla ölümle beraber tapularda işlem yapılmış olsun olmasın bütün mallar mirasçılarına geçmiş sayılıyor. Yargıtay İçtihat Dairesi 1946'da davacıları haklı bulmuş ama 1949'da TBMM, 1949'da bir 'tefsir' yani yorum yayımlayarak, 431'in 2. Abdülhamid'i de kapsadığını kanuna ekledi.. Böylece davanın önünü kapamış oldu.. Şimdi ise 2004 yılındaki değişiklik ile İnsan Hakları Evrensel Beyannamesinin '1 No'lu Protokol'u devreye sokularak mülkiyet hakkının kutsallığına atıf yapılarak hukuk mücadelesi devam ettiriliyor.. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 1 nolu Protokolü "Mülkiyet hakkını, ancak rıza veya kamu yararı varsa alabilirsin, kamu yararında da bedelini ödemekle yükümlüsün" diyor. Yani yargı yolu çok net, açık. Ağırlıklı olarak 2. Abdülhamid'in mal varlığından torunlarının miras hakkı için hukukçulardan, tarihçi, Osmanlı paleografya uzmanlarından ve Osmanlıca uzmanından oluşan bilirkişi heyeti, dava çerçevesinde 2. Abdülhamid'in 1863-1904 arasında yaptığı 13 evliliği ve bu evliliklerden kaynaklanan miras taleplerini dikkate alıp raporunu İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'ne verdi. **DÜNYAYA YAYILAN BİR MÜCADELE** Abdülhamid'in malvarlığı Türkiye ile sınırlı değil. Abdülhamid'in Filistin, İsrail, Doğu Irak, Yunanistan ve Bulgaristan'da da mal varlığı olduğu kesinleşmiş durumda.. Hatta 1948'e kadar İngiltere'de açılan dava kazanılarak Osmanlı Hanedanının Filistin toprakları mahkeme kanalıyla tescil edilmiş oldu.. kara aşamasında davayı kökten etkileyecek bir şey oldu.. **İSRAİL DEVLETİ KURULDU** Tam da o sırada ne oldu biliyor musunuz İsrail devleti kuruldu.. İngiliz mahkemeleri görevsizlik vererek davayı İsrail'e yolladı.. İsrail ise bu davayı tanımadığını ilan ederek dava bile açılmasına müsaade etmedi.. **TÜRK HÜKÜMETİ YARDIMCI OLSUN** Gelinen aşamada yapılacak bir tek şey varmış gibi görünüyor.. Dava Birleşmiş Milletler nezdindeki Adalet Divanı'nda açılabilir.. Bunun için de malvarlıklarının araştırılması gerek davanın açılması için gerekli masrafları varislerin karşılaması imkânsız. Abdülhamid'in Türkiye'den çıkarılan akrabaları, padişahın mirasından, önce yurt dışında hak talep etti. İlk teşebbüs olarak İngiliz, Fransız, İtalyan ve Türk tarafıyla beraber karma mahkemelerine başvurdular. Bu mahkemeler 1930'da davaları reddetti. Fransa, Irak ve Yunanistan'da dava açılmaya çalışılsa da bu ülkeler davaları reddetti. Musul ve Kerkük'teki petrol havzalarının 2. Abdülhamid'in şahsi mülkü olarak tapulandığı öne sürülse de bu yönde herhangi bir girişimde bulunulmadı. Mirasçılar, en çok Filistin'de, emsal olabilecek arazilerin davası için çalıştı. 11 yıl süren bu dava yukarıda belirttiğimiz gibi karar aşamasında İsrail Devletinin kurulmasıyla İsrail mahkemeleri tarafından yok kabul edildi. **Akasyamhaber Özel**

Abdülhamid'in Mirası'nın İzinde akasyam haber.com özel haber akasyamhaber özel haber

FOTO VİDEO YAZARLAR MANŞETLER

AKASYAM SON HABERLER

- VDS Nedir? En İyi VDS Host Firmaları
- Mitr İle Harika Buhurdanlık Modelleri
- İş Eldiveni ve İşçi Eldiveni İçin İşmont İş Eldiveni
- Piyano Eğitmeni Natavan Aleskerova
- Hayatı Sorgulamak Felsefe ile Mümkün
- Piyano Eğitmeni Natavan Aleskerova Nerelidir!
- Yıkanabilir Çok Amaçlı Bez Yüz Koruma Maskesi
- Aleyna Tilki

ÇOK OKUNANLAR

Reis Ulusa Seslendi

Samsunspor Ramazan Erzak Dağıtımı Yapıyor!

I.TBMM'nin Açılması Ve Canik Mebusu Bafralı Emin Geveci Bey

Dört Günlük Sokağa Çıkma Kısıtlamasında Açık Olacak İşyeri, İşletme Ve Kurumlar!

İngiltere'nin Gündeminde Koca Yusuf'la Gelen Yardımlar!

NAMAZ VAKİTLERİ

Namaz Vakitleri SAMSUN

İmsak Güneş Öğle İkindi Akşam Yatsı

HAVA DURUMU SAMSUN

Döviz Kurları

Kur	Alış	Satış
Dolar	6.9675	6.9801
Euro	7.5590	7.5726

27 Nisan Pazartesi Samsun Nöbetçi Eczaneleri

Şifa Eczanesi (19 Mayıs)

0 (362) 511-32-78

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-01-04: (tr) 26 ülkenin tapusu Türkiye'nin elinde, *Yeni Şafak*

AKTÜEL

26 ülkenin tapusu Türkiye'nin elinde

Tapu ve Kadastro Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, Yeni Şafak'a 2. Abdülhamid'in mülklerinin bulunduğu defterin restore edildiğini açıkladı. Türkoğlu, "Ortadoğu'da 850 kaydı var. Devlet malları değil, şahsi malları. Torunları AİHM'e başvurup hak sahibi olabilir " dedi. 26 ülkenin tapusu da Türkiye'de bulunuyor.

Yasemin Asan – 04 Ocak 2016 – Yeni Şafak

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu devam eden kadastro çalışmaları ve tapu arşivleriyle ilgili Yeni Şafak'a açıklamalarda bulundu. Türkiye'de uzun süredir devam eden kadastro çalışmalarında sona gelindiğini söyleyen Türkoğlu "Kadastro çalışmalarının yüzde 97'si bitti. Yüzde 3'lük ihtilaflı bölge var. Bunlar da çözülmeye çalışılıyor. Orman ve terör sıkıntıları olan bölgeler. Terör olaylarından dolayı geçmişte bazı köyler boşaltılmış durumda, onun için de sıkıntı çözülemiyor" diye konuştu.

JAPONLAR DAHA ÇOK GELİYOR

Tapu arşivleme çalışmalarının da devam ettiğini belirten Türkoğlu arşivlerinde 3 bin 494 tapu ve tahrir belgesinin olduğunu söyledi. Arşivlerinde bulunan belgeleri araştırmacıların hizmetine sunduklarını söyleyen Türkoğlu "Türkiye'den ve dünyadan çok sayıda araştırmacı buraya geliyor. Amerikalı, İngiliz, İtalyan araştırmacılar çalışma yapmak için geliyorlar. Osmanlı'ya karşı en fazla ilgiyi Japon araştırmacılar gösteriyor. Türk araştırmacılardan daha fazla Japon araştırmacılar belgeleri araştırmak için müracaat ediyorlar. 1847 yılına kadarki belgeler araştırmacıya açık, ancak 21 Mayıs 1847 yılından sonraki belgeler araştırmacıya kapalı. 21 Mayıs 1847 yılından sonra mülkiyet arazisi rejimine geçiliyor. Özel kayıtları sadece yetkilisini ilgilendirir" ifadelerini kullandı.

SORUNLARINI ÇÖZMELERİ İÇİN GÖNDERİYORUZ

Tapu Kadastro arşivinde 26 ülkenin tapu kaydının bulunduğunun altını çizen Türkoğlu, şunları söyledi: "Osmanlı coğrafyasının hakim olduğu yerlerin tapuları Türkiye Devleti'nin elinde. Bu tapuları ilgili devletlere sorunlarını çözmek için veriyoruz. Makedonya'ya verdik, Yunanistan'la olan problemini bu tapu kaydı ile çözüyor. Libya'ya verdik, Tunus ile sorununu çözüyor. Kudüs'ün tapusu var. Filistin devletinin yetkililerine verdik. En son Kıbrıs'ın tapusunu yetkililerine verdik. Suriye, Irak, Lübnan, Ürdün, Suudi Arabistan, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan, Bosna Hersek, Kosova, Balkan bölgesindeki ülkelerin tamamın tapusu Türkiye'de mevcut."

Abdülhamit'in 5 bin 619 özel mülkü var

Abdülhamit Han'ın şahsi mülklerine ait olan ikinci nüsha defterin restore edildiğini ifade eden Türkoğlu, "Abdülhamit Han'ın Ortadoğu'da, Balkanlar'da ve Anadolu'daki mülklerinin kayıtları yer alıyor. Mekke ve Medine'deki, Suriye'deki, Batı Trakya ve Balkan adalarındaki mülkleri yer alıyor. Kudüs'te 146, Almus'ta 58, Halep'te ve İstanbul'da çok sayıda mülkü bulunuyor. Bunlar da genelde çiftlik tarzı yerler. Ortadoğu'da sadece 850 kayıt var. Bunlar devlet mali değil, şahsi mallar. Torunları, İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurarak bunlarda hak sahibi olabilirler. Toplamda 5 bin 619 adet kayıtlı şahsi mülkü var" ifadelerini kullandı.

Ayasofya Vakfiyesi restore edildi

En özel ve en çok kıymet verdikleri belgenin Ayasofya Vakfiyesi olduğunu söyleyen Türkoğlu, "65 metre uzunluğunda Arapça yazılmış vakfiye, Ayasofya Vakfiyesi'nde 12 cami, aşevi, şifahane yerlerini içeriyor. Camiler içinde Ayasofya Camii, Fatih Camii, Zeyrek Camii bulunuyor. Bu camilerin tek bir vakıf tarafından yönetildiği ve gelir giderinin ne olduğunu gösteren vakfiyedir. Vakfiye, rulo halinde, ahşap gül ağacından yapılan Kubur'da saklanmış. 1950'li yıllarda İngiltere gönderiliyor. Ve maalesef ilk 3 metresini çalıyorlar" diye konuştu.

Belgeleri depolardan Turgut Özal çıkarttı

1980'lere kadar arşivciliğin depoculuk mantığı ile gerçekleştiğinin altını çizen Türkoğlu, "1984'te Turgut Özal'ın talimatı ile depolar açılarak tasnifleme çalışması başlıyor, 2004'e kadar da devam ediyor. 2004'ten sonra bu belgeler araştırmaya açılıyor, ancak zamanla belgeler yıpranmaya başlıyor. Bu sebeple 2007'de restorasyon atölyesini kurduk ve restorasyon atölyesinde belgeleri tedaviye başladık. 2010'lardan sonra belgeler dijital ortama geçirildi" diye konuştu.

Asan (Yasemin). "26 ülkenin tapusu Türkiye'nin elinde". Yeni Şafak, 04 Ocak 2016 (04.01.2016). URL : www.yenisafak.com/hayat/26-ulkenin-tapusu-turkiyenin-elinde-2381513

JAMIL ADRA CC BY NC ND

AKTÜEL

26 ülkenin tapusu Türkiye'nin elinde

Tapu ve Kadastro Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, Yeni Şafak'a 2. Abdülhamid'in mülklerinin bulunduğu defterin restore edildiğini açıkladı. Türkoğlu, "Ortadoğu'da 850 kaydı var. Devlet malları değil, şahsi malları. Torunları AİHM'e başvurup hak sahibi olabilir " dedi. 26 ülkenin tapusu da Türkiye'de bulunuyor.

Yasemin Asan · 04 Ocak 2016, 04:00 · Son Güncelleme: 04 Ocak 2016, 15:38 Yeni Şafak

YORUM PAYLAŞ

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu devam eden kadastro çalışmaları ve tapu arşivleriyle ilgili Yeni Şafak'a açıklamalarda bulundu. Türkiye'de uzun süredir devam eden kadastro çalışmalarında sona gelindiğini söyleyen Türkoğlu "Kadastro çalışmalarının yüzde 97'si bitti. Yüzde 3'lük ihtilaflı bölge var. Bunlar da çözülmeye çalışılıyor. Orman ve terör sıkıntıları olan bölgeler. Terör olaylarından dolayı geçmişte bazı köyler boşaltılmış durumda, onun için de sıkıntı çözülemiyor" diye konuştu.

JAPONLAR DAHA ÇOK GELİYOR

Tapu arşivleme çalışmalarının da devam ettiğini belirten Türkoğlu arşivlerinde 3 bin 494 tapu ve tahrir belgesinin olduğunu söyledi. Arşivlerinde bulunan belgeleri araştırmacıların hizmetine sunduklarını söyleyen Türkoğlu "Türkiye'den ve dünyadan çok sayıda araştırmacı buraya geliyor.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Amerikalı, İngiliz, İtalyan araştırmacılar çalışma yapmak için geliyorlar. Osmanlı'ya karşı en fazla ilgiyi Japon araştırmacılar gösteriyor. Türk araştırmacılardan daha fazla Japon araştırmacılar belgeleri araştırmak için müracaat ediyorlar. 1847 yılına kadarki belgeler araştırmacıya açık, ancak 21 Mayıs 1847 yılından sonraki belgeler araştırmacıya kapalı. 21 Mayıs 1847 yılından sonra mülkiyet arazisi rejimine geçiliyor. Özel kayıtları sadece yetkilisini ilgilendirir" ifadelerini kullandı.

Zeyner Abidin Türkoğlu

SORUNLARINI ÇÖZMELERİ İÇİN GÖNDERİYORUZ

Tapu Kadastro arşivinde 26 ülkenin tapu kaydının bulunduğunun altını çizen Türkoğlu, şunları söyledi: “Osmanlı coğrafyasının hakim olduğu yerlerin tapuları Türkiye Devleti'nin elinde. Bu tapuları ilgili devletlere sorunlarını çözmek için veriyoruz. Makedonya'ya verdik, Yunanistan'la olan problemini bu tapu kaydı ile çözüyor. Libya'ya verdik, Tunus ile sorununu çözüyor. Kudüs'ün tapusu var. Filistin devletinin yetkililerine verdik. En son Kıbrıs'ın tapusunu yetkililerine verdik. Suriye, Irak, Lübnan, Ürdün, Suudi Arabistan, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan, Bosna Hersek, Kosova, Balkan bölgesindeki ülkelerin tamamın tapusu Türkiye'de mevcut."

Abdülhamit'in 5 bin 619 özel mülkü var

Abdülhamit Han'ın şahsi mülklerine ait olan ikinci nüsha defterin restore edildiğini ifade eden Türkoğlu, “Abdülhamit Han'ın Ortadoğu'da, Balkanlar'da ve Anadolu'daki mülklerinin kayıtları yer alıyor. Mekke ve Medine'deki, Suriye'deki, Batı Trakya ve Balkan adalarındaki mülkleri yer alıyor. Kudüs'te 146, Almus'ta 58, Halep'te ve İstanbul'da çok sayıda mülkü bulunuyor. Bunlar da genelde çiftlik tarzı yerler. Ortadoğu'da sadece 850 kayıt var. Bunlar devlet mali değil, şahsi mallar. Torunları, İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurarak bunlarda hak sahibi olabilirler. Toplamda 5 bin 619 adet kayıtlı şahsi mülkü var" ifadelerini kullandı.

Ayasofya Vakfiyesi restore edildi

En özel ve en çok kıymet verdikleri belgenin Ayasofya Vakfiyesi olduğunu söyleyen Türkoğlu, “65 metre uzunluğunda Arapça yazılmış vakfiye, Ayasofya Vakfiyesi'nde 12 cami, aşevi, şifahane yerlerini içeriyor. Camiler içinde Ayasofya Camii, Fatih Camii, Zeyrek Camii bulunuyor. Bu

JAMIL ADRA CC BY NC ND

camilerin tek bir vakıf tarafından yönetildiği ve gelir giderinin ne olduğunu gösteren vakfiyedir. Vakfiye, rulo halinde, ahşap gül ağacından yapılan Kubur'da saklanmış. 1950'li yıllarda İngiltere gönderiliyor. Ve maalesef ilk 3 metresini çalıyorlar" diye konuştu.

Belgeleri depolardan Turgut Özal çıkarttı

1980'lere kadar arşivciliğin depoculuk mantığı ile gerçekleştiğinin altını çizen Türkoğlu, “1984'te Turgut Özal'ın talimatı ile depolar açılarak tasnifleme çalışması başlıyor, 2004'e kadar da devam ediyor. 2004'ten sonra bu belgeler araştırmaya açılıyor, ancak zamanla belgeler yıpranmaya başlıyor. Bu sebeple 2007'de restorasyon atölyesini kurduk ve restorasyon atölyesinde belgeleri tedaviye başladık. 2010'lardan sonra belgeler dijital ortama geçirildi" diye konuştu.

Abone Ol Google News

YORUM PAYLAŞ

#Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü #tapu #ülke #Abdülhamit

ÖNERİLEN VİDEO

HAYAT E-POSTA ABONELİĞİ

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-01-04: (tr) Türkiye Arşivinde 26 Ülkenin Tapusu Buluyor, *Tarafsız Haber*

Türkiye Arşivinde 26 Ülkenin Tapusu Buluyor

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, Osmanlı'nın hakim olduğu 26 ülkenin tapu kayıtlarının Türkiye'de olduğunu belirtti.

Haberler » Türkiye – 04.01.2016

Yenişafak Gazetesi'nde yer alan habere göre, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, Türkiye'de kadastro çalışmalarında sona gelindiğini ifade ederek, "Kadastro çalışmalarının yüzde 97'si bitti. Yüzde 3'lük ihtilaflı bölge var. Bunlar da çözülmeye çalışılıyor. Orman ve terör sıkıntıları olan bölgeler. Terör olaylarından dolayı geçmişte bazı köyler boşaltılmış durumda, onun için de sıkıntı çözülemiyor" dedi.

Türkoğlu, Tapu arşivleme çalışmalarının da devam ettiğini belirterek, arşivlerinde 3 bin 494 tapu ve tahrir belgesi olduğunu bildirdi. Türkoğlu, "Türkiye'den ve dünyadan çok sayıda araştırmacı buraya geliyor. Amerikalı, İngiliz, İtalyan araştırmacılar çalışma yapmak için geliyorlar. Osmanlı'ya karşı en fazla ilgiyi Japon araştırmacılar gösteriyor. Türk araştırmacılardan daha fazla Japon araştırmacılar belgeleri araştırmak için müracaat ediyorlar. 1847 yılına kadarki belgeler araştırmacıya açık, ancak 21 Mayıs 1847 yılından sonraki belgeler araştırmacıya kapalı. 21 Mayıs 1847 yılından sonra mülkiyet arazisi rejimine geçiliyor. Özel kayıtları sadece yetkilisini ilgilendirir" şeklinde konuştu.

Zeynel Abidin Türkoğlu'nun açıklaması şöyle:

"Osmanlı coğrafyasının hakim olduğu yerlerin tapuları Türkiye Devleti'nin elinde. Bu tapuları ilgili devletlere sorunlarını çözmek için veriyoruz. Makedonya'ya verdik, Yunanistan'la olan problemini bu tapu kaydı ile çözüyor. Libya'ya verdik, Tunus ile sorununu çözüyor. Kudüs'ün tapusu var. Filistin devletinin yetkililerine verdik. En son Kıbrıs'ın tapusunu yetkililerine verdik. Suriye, Irak, Lübnan, Ürdün, Suudi Arabistan, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan, Bosna Hersek, Kosova, Balkan bölgesindeki ülkelerin tamamın tapusu Türkiye'de mevcut."

"Ortadoğu'da, Balkanlar'da ve Anadolu'daki mülklerinin kayıtları yer alıyor. Mekke ve Medine'deki, Suriye'deki, Batı Trakya ve Balkan adalarındaki mülkleri yer alıyor. Kudüs'te 146, Almus'ta 58, Halep'te ve İstanbul'da çok sayıda mülkü bulunuyor. Bunlar da genelde çiftlik tarzı yerler. Ortadoğu'da sadece 850 kayıt var. Bunlar devlet mali değil, şahsi mallar. Torunları, İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurarak bunlarda hak sahibi olabilirler. Toplamda 5 bin 619 adet kayıtlı şahsi mülkü var."

"Türkiye Arşivinde 26 Ülkenin Tapusu Buluyor". Tarafsız Haber, 04.01.2016. URL: http://www.tarafsizhaber.com/turkiye-arsivinde-26-ulkenin-tapusu-buluyor-39688

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Türkiye Arşivinde 26 Ülkenin Tapusu Buluyor

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, Osmanlı'nın hakim olduğu 26 ülkenin tapu kayıtlarının Türkiye'de olduğunu belirtti.

Haberler » Türkiye 04.01.2016 11:38 Okunma : 2081

Tweet

Email

Yenişafak Gazetesi'nde yer alan habere göre, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, Türkiye'de kadastro çalışmalarında sona gelindiğini ifade ederek, "Kadastro çalışmalarının yüzde 97'si bitti. Yüzde 3'lük ihtilaflı bölge var. Bunlar da çözülmeye çalışılıyor. Orman ve terör sıkıntıları olan bölgeler. Terör olaylarından dolayı geçmişte bazı köyler boşaltılmış durumda, onun için de sıkıntı çözülemiyor" dedi.

Türkoğlu, Tapu arşivleme çalışmalarının da devam ettiğini belirterek, arşivlerinde 3 bin 494 tapu ve tahrir belgesi olduğunu bildirdi. Türkoğlu, "Türkiye'den ve dünyadan çok sayıda araştırmacı buraya geliyor. Amerikalı, İngiliz, İtalyan araştırmacılar çalışma yapmak için geliyorlar. Osmanlı'ya karşı en fazla ilgiyi Japon araştırmacılar gösteriyor. Türk araştırmacılardan daha fazla Japon araştırmacılar belgeleri araştırmak için müracaat ediyorlar. 1847 yılına kadarki belgeler araştırmacıya açık, ancak 21 Mayıs 1847 yılından sonraki belgeler araştırmacıya kapalı. 21 Mayıs 1847 yılından sonra mülkiyet arazisi rejimine geçiliyor. Özel kayıtları sadece yetkilisini ilgilendirir" şeklinde konuştu.

Zeynel Abidin Türkoğlu'nun açıklaması şöyle:

"Osmanlı coğrafyasının hakim olduğu yerlerin tapuları Türkiye Devleti'nin elinde. Bu tapuları ilgili devletlere sorunlarını çözmek için veriyoruz. Makedonya'ya verdik, Yunanistan'la olan problemini bu tapu kaydı ile çözüyor. Libya'ya verdik, Tunus ile sorununu çözüyor. Kudüs'ün tapusu var. Filistin devletinin yetkililerine verdik. En son Kıbrıs'ın tapusunu yetkililerine verdik. Suriye, Irak, Lübnan, Ürdün, Suudi Arabistan, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan, Bosna Hersek, Kosova, Balkan bölgesindeki ülkelerin tamamın tapusu Türkiye'de mevcut."

"Ortadoğu'da, Balkanlar'da ve Anadolu'daki mülklerinin kayıtları yer alıyor. Mekke ve Medine'deki, Suriye'deki, Batı Trakya ve Balkan adalarındaki mülkleri yer alıyor. Kudüs'te 146, Almus'ta 58, Halep'te ve İstanbul'da çok sayıda mülkü bulunuyor. Bunlar da genelde çiftlik tarzı yerler. Ortadoğu'da sadece 850 kayıt var. Bunlar devlet mali değil, şahsi mallar. Torunları, İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurarak bunlarda hak sahibi olabilirler. Toplamda 5 bin 619 adet kayıtlı şahsi mülkü var."

ANKET

Sizce İstanbul'da Seçim Tekrarlanmalı mı?

Hayır
Evet

Oy Kullan

ÇOKOKUNANLAR

Bugün Bu hafta Bu Ay

AGUYAD'ın Yolsuzluk Önlenme Projesi Final Yaptı
Avrupa Birliği ve Türkiye

Cumhurbaşkanı Erdoğan: Bugün De Öncelikle Mabetlerimizi Hedef

Erdoğan: Hükümetimiz İdam Konusunu Muhalefetle Görüşecek
Cumhurbaşkanı Erdoğan,

Fenomen Gelin Adayı Solmaz'dan Çıplak Dans
Seda Sayan ve Uğur Aslan'ın

Erdoğan ve Putin Anlaştı!
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Rusya Devle

JAMIL ADRA CC BY NC ND

tamamın tapusu Türkiye'de mevcut."

"Ortadoğu'da, Balkanlar'da ve Anadolu'daki mülklerinin kayıtları yer alıyor. Mekke ve Medine'deki, Suriye'deki, Batı Trakya ve Balkan adalarındaki mülkleri yer alıyor. Kudüs'te 146, Almus'ta 58, Halep'te ve İstanbul'da çok sayıda mülkü bulunuyor. Bunlar da genelde çiftlik tarzı yerler. Ortadoğu'da sadece 850 kayıt var. Bunlar devlet mali değil, şahsi mallar. Torunları, İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurarak bunlarda hak sahibi olabilirler. Toplamda 5 bin 619 adet kayıtlı şahsi mülkü var."

Investissez sur le Bitcoin et les Cryptomonnaies - Ouvrez un compte de démo !

Classement 2017 des sites de rencontres. Site notés et validés par nos experts !

48.872€ par mois - garanti! Regarde cette vidéo choquante maintenant!

Pour ne pas avoir de veines exceptionnelles, utilisez...

Sponsored by adnow

Etiketler: İstanbul, Lübnan, Makedonya, Suudi Arabistan, Yunanistan, Kudüs

DİĞERHABERLER

Avcılar'da Zincirleme Kaza : 6 Yaralı
Avcılar D - 100 Karayolu'nda 3 aracın karıştığı zincirleme trafik

Adana'da Öğrenci Servisine Pompalı Saldırı!
Adana'da öğrenci servis aracına pompalı tüfekle 5 el ateş eden bir

Afrin Operasyonun'da 25. Gün
Suriye'nin Afrin kentine yönelik düzenlenen Zeytin Dalı

Isparta'da Askeri Eğitim Uçağı Düştü! 3 Şehit
Eskişehir'den eğitim amaçlı kalkan CASA tipi askeri eğitim uçağı

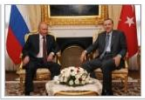

Erdoğan ve Putin Anlaştı!
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile Rusya Devle

İlker Başbuğ: Erdoğan, Cemaate Karşı Tek Başına Savaş Verdi
CNN TÜRK ekranlarında

ÇOKTARTIŞILANLAR

Bugün | Bu hafta | Bu Ay

İşte Erdoğan'ın İstanbul'a Gelirken Pilota Verdiği O Talimat

Başbakan'ın Uçağına Taciz Ateşi Açıldı!
Yıldırım Ankara'ya giderken Jandarma'nın tacizine

Erdoğan'ın Başyaveri Albay Ali Yazıcı da Hain Çıktı!
Cumhurbaşkanı Recep Tayyip

İşte Suriye Harekatını Yöneten Komutan
TSK'nın bu sabah saatlerinde Suriye'nin Cerablus b

SON DAKİKA

İstanbul'da Metrobüs Yoldan Çıktı! Yaralılar Var!
İstanbul Acıbadem'de

TARAFSIZOYUN

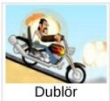

Dublör

Sürüngen Bob 2

Hazel Bebek Akrabalarıyla

Satranç

Nutella Çörekleri

Korkunç Teletabiler 3d

Ajan Köpek

Bilardo Oyna 3D

Bu Tarz Benim

Tarafsız Haber
49.803 likes
Türkiye'nin Gerçek Tarafsız Haber Sitesi
www.tarafsizhaber.com
Like Page
Contact Us
Be the first of your friends to like this

tarafsizhaber.com twitter 'da

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-01-05: (tr) 26 Ülkenin Tapusu Elinmizde, *İslam & İhsan*

26 ÜLKENİN TAPUSU TÜRKİYE'NİN ELİNDE

Tarih: 05 Ocak 2016

Tapu ve Kadastro Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, Yeni Şafak'a 2. Abdülhamid'in mülklerinin bulunduğu defterin restore edildiğini açıkladı. Türkoğlu, "Ortadoğu'da 850 kaydı var. Devlet malları değil, şahsi malları. Torunları AİHM'e başvurup hak sahibi olabilir " dedi. 26 ülkenin tapusu da Türkiye'de bulunuyor.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu devam eden kadastro çalışmaları ve tapu arşivleriyle ilgili Yeni Şafak'a açıklamalarda bulundu. Türkiye'de uzun süredir devam eden kadastro çalışmalarında sona gelindiğini söyleyen Türkoğlu: "Kadastro çalışmalarının yüzde 97'si bitti. Yüzde 3'lük ihtilaflı bölge var. Bunlar da çözülmeye çalışılıyor. Orman ve terör sıkıntıları olan bölgeler. Terör olaylarından dolayı geçmişte bazı köyler boşaltılmış durumda, onun için de sıkıntı çözülemiyor" diye konuştu.

JAPONLAR DAHA ÇOK GELİYOR

Tapu arşivleme çalışmalarının da devam ettiğini belirten Türkoğlu arşivlerinde 3 bin 494 tapu ve tahrir belgesinin olduğunu söyledi. Arşivlerinde bulunan belgeleri araştırmacıların hizmetine sunduklarını söyleyen Türkoğlu "Türkiye'den ve dünyadan çok sayıda araştırmacı buraya geliyor. Amerikalı, İngiliz, İtalyan araştırmacılar çalışma yapmak için geliyorlar. Osmanlı'ya karşı en fazla ilgiyi Japon araştırmacılar gösteriyor. Türk araştırmacılardan daha fazla Japon araştırmacılar belgeleri araştırmak için müracaat ediyorlar. 1847 yılına kadarki belgeler araştırmacıya açık, ancak 21 Mayıs 1847 yılından sonraki belgeler araştırmacıya kapalı. 21 Mayıs 1847 yılından sonra mülkiyet arazisi rejimine geçiliyor. Özel kayıtları sadece yetkilisini ilgilendirir" ifadelerini kullandı.

KUDÜS'ÜN TAPUSU VAR

Tapu Kadastro arşivinde 26 ülkenin tapu kaydının bulunduğunun altını çizen Türkoğlu, şunları söyledi: "Osmanlı coğrafyasının hakim olduğu yerlerin tapuları Türkiye'nin elinde. Bu tapuları ilgili devletlere sorunlarını çözmek için veriyoruz. Makedonya'ya verdik, Yunanistan'la olan problemini bu tapu kaydı ile çözüyor. Libya'ya verdik, Tunus ile sorununu çözüyor.

Kudüs'ün tapusu var. Filistin devletinin yetkililerine verdik. En son Kıbrıs'ın tapusunu yetkililerine verdik. Suriye, Irak, Lübnan, Ürdün, Suudi Arabistan, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan, Bosna Hersek, Kosova, Balkan bölgesindeki ülkelerin tamamın tapusu Türkiye'de mevcut."

SULTAN ABDÜLHAMİD'İN 5 BİN 619 ÖZEL MÜLKÜ VAR

Abdülhamid Han'ın şahsi mülklerine ait olan ikinci nüsha defterin restore edildiğini ifade eden Türkoğlu, "Abdülhamit Han'ın Ortadoğu'da, Balkanlar'da ve Anadolu'daki mülklerinin kayıtları yer alıyor. Mekke ve Medine'deki, Suriye'deki, Batı Trakya ve Balkan adalarındaki mülkleri yer alıyor. Kudüs'te 146, Almus'ta 58, Halep'te ve İstanbul'da çok sayıda mülkü bulunuyor. Bunlar da genelde çiftlik tarzı yerler. Ortadoğu'da sadece 850 kayıt var. Bunlar devlet mali değil, şahsi mallar. Torunları, İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvurarak bunlarda hak sahibi olabilirler. Toplamda 5 bin 619 adet kayıtlı şahsi mülkü var" ifadelerini kullandı.

AYASOFYA VAKFİYESİ RESTORE EDİLDİ

En özel ve en çok kıymet verdikleri belgenin Ayasofya Vakfiyesi olduğunu söyleyen Türkoğlu, "65 metre uzunluğunda Arapça yazılmış vakfiye, Ayasofya Vakfiyesi'nde 12 cami, aşevi, şifahane yerlerini içeriyor. Camiler içinde Ayasofya Camiî, Fatih Camiî, Zeyrek Camiî bulunuyor. Bu camilerin tek bir vakıf tarafından yönetildiği ve gelir giderinin ne olduğunu gösteren vakfiyedir. Vakfiye, rulo halinde, ahşap gül ağacından yapılan Kubur'da saklanmış. 1950'li yıllarda İngiltere gönderiliyor. Ve maalesef ilk 3 metresini çalıyorlar" diye konuştu.

BELGELERİ DEPOLARDAN TURGUT ÖZAL ÇIKARTTI

1980'lere kadar arşivciliğin depoculuk mantığı ile gerçekleştiğinin altını çizen Türkoğlu, "1984'te Turgut Özal'ın talimatı ile depolar açılarak tasnifleme çalışması başlıyor, 2004'e kadar da devam ediyor. 2004'ten sonra bu belgeler araştırmaya açılıyor, ancak zamanla belgeler yıpranmaya başlıyor. Bu sebeple 2007'de restorasyon atölyesini kurduk ve restorasyon atölyesinde belgeleri tedaviye başladık. 2010'lardan sonra belgeler dijital ortama geçirildi" diye konuştu.

2016-01-05: (tr) "26 Ülkenin Tapusu Elinmizde". *İslam & İhsan*, 05 Ocak 2016 (05-01-2016). URL: https://www.islamveihsan.com/26-ulkenin-tapusu-turkiyenin-elinde.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

26 ÜLKENİN TAPUSU TÜRKİYE'NİN ELİNDE

Tarih: 05 Ocak 2016 Osmanlı Tarihi ÜMMET

Tapu ve Kadastro Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, Yeni Şafak'a 2. Abdülhamid'in mülklerinin bulunduğu defterin restore edildiğini açıkladı. Türkoğlu, "Ortadoğu'da 850 kaydı var. Devlet malları değil, şahsi malları. Torunları AİHM'e başvurup hak sahibi olabilir " dedi. 26 ülkenin tapusu da Türkiye'de bulunuyor.

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü Arşiv Dairesi Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu devam eden kadastro çalışmaları ve tapu arşivleriyle ilgili Yeni Şafak'a açıklamalarda bulundu. Türkiye'de uzun süredir devam eden kadastro çalışmalarında sona gelindiğini söyleyen Türkoğlu: "**Kadastro çalışmalarının yüzde 97'si bitti. Yüzde 3'lük ihtilaflı bölge var. Bunlar da çözülmeye çalışılıyor. Orman ve terör sıkıntıları olan bölgeler. Terör olaylarından dolayı geçmişte bazı köyler boşaltılmış durumda, onun için de sıkıntı çözülemiyor**" diye konuştu.

JAPONLAR DAHA ÇOK GELİYOR

Tapu arşivleme çalışmalarının da devam ettiğini belirten Türkoğlu arşivlerinde 3 bin 494 tapu ve tahrir belgesinin olduğunu söyledi. Arşivlerinde bulunan belgeleri araştırmacıların hizmetine sunduklarını söyleyen Türkoğlu "Türkiye'den ve dünyadan çok sayıda araştırmacı buraya geliyor. Amerikalı, İngiliz, İtalyan araştırmacılar çalışma yapmak için geliyorlar. Osmanlı'ya karşı en fazla ilgiyi Japon araştırmacılar gösteriyor. Türk araştırmacılardan daha fazla **Japon araştırmacılar** belgeleri araştırmak için müracaat ediyorlar. 1847 yılına kadarki belgeler araştırmacıya açık, ancak 21 Mayıs 1847 yılından sonraki belgeler araştırmacıya kapalı. 21 Mayıs 1847 yılından sonra mülkiyet arazisi rejimine geçiliyor. Özel kayıtları sadece yetkilisini ilgilendirir" ifadelerini kullandı.

KUDÜS'ÜN TAPUSU VAR

Tapu Kadastro arşivinde 26 ülkenin tapu kaydının bulunduğunun altını çizen Türkoğlu, şunları söyledi: "**Osmanlı coğrafyasın**ın hakim olduğu yerlerin tapuları **Türkiye'**nin elinde. Bu tapuları ilgili devletlere sorunlarını çözmek için veriyoruz. Makedonya'ya verdik, Yunanistan'la olan problemini bu tapu kaydı ile çözüyor. Libya'ya verdik, Tunus ile sorununu çözüyor.

Kudüs'ün tapusu var. Filistin devletinin yetkililerine verdik. En son **Kıbrıs'ın tapusu**nu yetkililerine verdik. Suriye, Irak, Lübnan, Ürdün, Suudi Arabistan, Sırbistan, Bulgaristan, Yunanistan, Bosna Hersek, Kosova, Balkan bölgesindeki ülkelerin tamamın tapusu Türkiye'de mevcut."

SULTAN ABDÜLHAMİD'İN 5 BİN 619 ÖZEL MÜLKÜ VAR

Abdülhamid Han'ın şahsi mülklerine ait olan ikinci nüsha defterin restore edildiğini ifade eden Türkoğlu, "Abdülhamit Han'ın Ortadoğu'da, Balkanlar'da ve Anadolu'daki mülklerinin kayıtları yer alıyor. Mekke ve Medine'deki, Suriye'deki, Batı Trakya ve Balkan adalarındaki mülkleri yer alıyor. Kudüs'te 146, Almus'ta 58, Halep'te ve İstanbul'da çok sayıda mülkü bulunuyor. Bunlar da genelde çiftlik tarzı yerler. Ortadoğu'da sadece 850 kayıt var. Bunlar devlet mali değil, şahsi mallar. Torunları, **İnsan Hakları Mahkemesi'**ne başvurarak bunlarda hak sahibi olabilirler. Toplamda 5 bin 619 adet kayıtlı şahsi mülkü var" ifadelerini kullandı.

AYASOFYA VAKFİYESİ RESTORE EDİLDİ

En özel ve en çok kıymet verdikleri belgenin **Ayasofya Vakfiyesi** olduğunu söyleyen Türkoğlu, "65 metre uzunluğunda Arapça yazılmış vakfiye, Ayasofya Vakfiyesi'nde 12 cami, aşevi, şifahane yerlerini içeriyor. Camiler içinde Ayasofya Camii, Fatih Camii, Zeyrek Camii bulunuyor. Bu camilerin tek bir vakıf tarafından yönetildiği ve gelir giderinin ne olduğunu gösteren vakfiyedir. Vakfiye, rulo halinde, ahşap gül ağacından yapılan Kubur'da saklanmış. 1950'li yıllarda İngiltere gönderiliyor. Ve maalesef ilk 3 metresini çalıyorlar" diye konuştu.

BELGELERİ DEPOLARDAN TURGUT ÖZAL ÇIKARTTI

1980'lere kadar arşivciliğin depoculuk mantığı ile gerçekleştiğinin altını çizen Türkoğlu, "1984'te **Turgut Özal**'ın talimatı ile depolar açılarak tasnifleme çalışması başlıyor, 2004'e kadar da devam ediyor. 2004'ten sonra bu belgeler araştırmaya açılıyor, ancak zamanla belgeler yıpranmaya başlıyor. Bu sebeple 2007'de restorasyon atölyesini kurduk ve restorasyon atölyesinde belgeleri tedaviye başladık. 2010'lardan sonra belgeler dijital ortama geçirildi" diye konuştu.

Kaynak: Yeni Şafak

İL VE İLÇE NAMAZ VAKİTLERİ TIKLAYINIZ
HER MÜSLÜMANIN BİLMESİ GEREKEN TEMEL DİNİ BİLGİLER TIKLAYINIZ...
KUR'ÂN&MEÂLİ kuranvemeali.com Türkçe Meal ve Tefsir
Teheccüd Namazı Hâcet Namazı
Duhâ Namazı İstihâre Namazı
Ebvâbin Namazı Tevbe Namazı
Teravih Namazı Şükür Namazı

SON EKLENENLER
SALAVAT-I ŞERİFE GETİRMENİN 13 FAYDASI
İFTAR DUASI
LUT KAVMİ NEDEN HELAK OLDU?
NESEB NE DEMEK?
KALP HASTASI ÇOCUK VE GENÇLERE ORUÇ UYARILARI

55 DİLDE 1300 İSLÂMİ ESERİ

EDİTÖRÜN SEÇTİKLERİ
ERKAM RADYO MUKABELE SAATİ
HÜDAYİ VAKFI'NDAN MİLLİ VE AİLEVİ DEĞERLERİMİZİ İFSAT ETMEYE ÇALIŞANLARA KARŞI AÇIKLAMA: "EDEB YÂ HÜD !!!"
OSMAN NÜRİ TOPBAŞ HOCAEFENDİ 27 NİSAN 2020 SOHBETİ
ERKAM RADYO'DA "HÜDAYİ SOHBETLERİ" DEVAM EDİYOR
OSMAN NÜRİ TOPBAŞ HOCAEFENDİ 20 NİSAN 2020 SOHBETİ

Değerini Biliyoruz! Çocuğunuzun geleceği için aksiyondan bir adım atın
ALDORA MOBİLYA

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-01-15: (en) The Mosul question: A clash for oil, *Daily Sabah*

The Mosul question: A clash for oil

by Ekrem Buğra Ekinci
Jan 15, 2016

Mosul was the last city that the Ottomans lost in World War I. The city was also the main reason for a long dispute between the Turkish and British governments, which suspended the Lausanne Peace Negotiations

Lying in the fertile Mesopotamian basin, Mosul is an old city that displays its past with its historic stone houses. The city encompasses the site of the ancient Assyrian capital of Nineveh. Prophet Jonah came from Mosul and his tomb is also there. The Sassanian Empire was ruling Mosul, when Muslims conquered the region at the time of Caliph Omar. Since then, it has always been ruled by Muslims. After Ottoman Sultan Selim I, Mosul remained an Ottoman city for four centuries. Like other historic cities, Mosul had a cosmopolitan structure where Sunni and Shiite Muslims, Nestorians, Yazidis, Assyrians, Armenians, Jews and Sabians lived together. Arabs, Kurds and some Turks now compose the city's population. The Kurdish city of Sulaymaniyah and Kirkuk, whose population was mostly Turkmen since the eighth century, are subjected to Mosul.

Meaning "junction point of roads" in Arabic, Mosul is an old trade city. However, what lies beneath it gives real significance to the region. Since 1888, oil has been extracted from around Mosul and Kirkuk. Due to strategic concerns, Ottoman Sultan Abdülhamid II purchased Mosul's oil basin and added to his personal wealth. In 1904, Germany took oil exploration concession as the Baghdad railway used to pass through the basin. The situation did not create problems for the Ottoman Empire as it was favorable for the Bab-ı Ali's (Sublime Porte) balance policy with powerful states. However, Britain realized the importance of oil and rejected the concession. Upon this, an agreement took place in 1907 between Germany and Britain. This was the end of the sultan's balance policy and after a while, he lost his throne in 1909.

When the Committee of Union and Progress (CUP) took power, they seized Sultan Abdülhamid's property, including the Mosul oil basin. In 1914, the concession was handed over to the Turkish Petroleum Company, a British, Dutch and German partnership. Only the company's name featured the word "Turkish." Ottoman Armenian Calouste Gulbenkian, who was working for the European bankers the Rothschild's and was known by the nickname "Mr. Five Percent," was one of the shareholders and middlemen at the company.

Mosul was the last city that the Ottoman armies withdrew from during World War I. On Nov. 3, 1918, the British army entered the city. The Ottomans' claim to Mosul was based on the fact that there were still Ottoman soldiers in the city on Sept. 30, the day the Armistice of Mudros was concluded.

Giving hush money to France and the U.S. in 1920 and 1928, respectively, from the oil company, Britain claimed her right to the area once owned by Sultan Abdülhamid. If the CUP did not seize the sultan's property, the area would have been left to the dynasty even after the invasion of Iraq, because it was personal property. When Sultan Mehmed VI succeeded to the throne, he returned Abdülhamid's seized property to its owners. However, they had already lost Iraq. This decision did not affect the oil in Mosul. The parallel government in Ankara did not accept the sultan's enactment.

After Britain's invasion, Mosul's connection with the Ottoman Empire was canceled and the city lost its volume of trade that was seen in the past, yet retained its significant status thanks to its oil resources. Meanwhile, a state was founded under the rule of Sharif Faisal in Iraq, and remained as a British protectorate for 25 years. Mosul was also subjected to this state.

Mosul turned out to be a serious issue during the Lausanne Peace Negotiations and the event caused a suspension. The Turkish government did not want to give up Mosul. Late President Mustafa Kemal Atatürk once said: "Mosul was important for us. The city has oil reserves worth wealth." Meanwhile, united Turkish-Kurdish military units invaded the region. Sulaymaniyah and Kirkuk fell. Mosul was about to fall, too, but the Turkish government's military forces withdrew its military forces. Upon this, Kurds lost their confidence in the Ankara government and left between being either on the side of Turkey or Britain.

Ultimately, the Turkish and British governments decided to settle on a resolution in nine months. If not, the issue would be transferred to the League of Nations. Britain gained time. The negotiations started on May 19, 1924 in Istanbul, but nothing came out of them. The issue was then put on the agenda of the League of Nations. The negotiations restarted on Sept. 20, 1924 in Geneva and the Turkish delegation proposed plebiscite. Britain rejected the proposal, citing the backwardness of the locals in the region. In reality, the British government was afraid of an unfavorable result.

In the meantime, the military conflict between Turkish and British forces started again. Britain sent an ultimatum to Ankara, asking for Turkish forces to withdraw from the region in 48 hours. Following this, the Turkish government asked for a temporary border settlement from the League of Nations. A border was defined by considering the old city of Mosul at a meeting in Brussels on Oct. 29. The unrealistic Brussels line, which passed along a mountainous territory, would create serious issues later.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

A League of Nations commission prepared a report on September 1925 that said the people in Mosul want to be autonomous, yet it would be ideal if the city becomes part of Iraq, which was a British protectorate. The Turkish side boycotted the negotiations and the report was approved by the League of Nations on Dec. 16, 1925, which was controlled by Britain at that time.

The Turkish government suddenly changed its policy and recognized the report. It also attempted to negotiate with Britain. Mustafa Kemal Atatürk, once said to journalists: "Turkish people are fed up with the war. Do we have to break out a war for Mosul?" Late Prime Minister İsmet İnönü even said: "We can give up Mosul if it is necessary. But it cannot happen without assurance. This money is more important for our projects than Mosul," a statement that weakened the Turkish government's stance.

The present-day Turkish-Iraqi border was settled with the Ankara Agreement, concluded on June 5, 1926. Mosul, Kirkuk and Sulaymaniyah were given to Britain with the provision that 10 percent of oil revenues would be paid to Turkey for 25 years. The government was entitled to get its share as an annual sum of 500,000 pounds upon request.

Supposedly Britain already agreed to give 10 percent forever or 25 percent for 25 years. Before the British government requested, the Turkish government proposed 10 percent for 25 years, which surprised British diplomats and must have made them bite their lips with excitement and delight. The total amount was around 5.5 million pounds, but it was paid in bits. Later, the company canceled the payment. After the 1958 military revolution in Iraq, the Turkish government also gave up hope. The agreement did not recognize guarantors or the partners that made a commitment to sustain the border. To pacify the assembly in Ankara and locals' reaction to the loss of Mosul, the government gave the Sheikh Said rebellion as an excuse.

Buğra Ekinci (Ekrem). “The Mosul question: A clash for oil”. *Daily Sabah*, 15/01/2016. URL: https://www.dailysabah.com/feature/2016/01/15/the-mosul-question-a-clash-for-oil . Traduit et publié sous le titre « Quand Mossoul était ottomane ». *Courrier International*, 19/04/2016. URL : https://www.courrierinternational.com/article/histoire-quand-mossoul-etait-ottomane

JAMIL ADRA CC BY NC ND

The Mosul question: A clash for oil

DS dailysabah.com/feature/2016/01/15/the-mosul-question-a-clash-for-oil

Lying in the fertile Mesopotamian basin, Mosul is an old city that displays its past with its historic stone houses. The city encompasses the site of the ancient Assyrian capital of Nineveh. Prophet Jonah came from Mosul and his tomb is also there. The Sassanian Empire was ruling Mosul, when Muslims conquered the region at the time of Caliph Omar. Since then, it has always been ruled by Muslims. After Ottoman Sultan Selim I, Mosul remained an Ottoman city for four centuries. Like other historic cities, Mosul had a cosmopolitan structure where Sunni and Shiite Muslims, Nestorians, Yazidis, Assyrians, Armenians, Jews and Sabians lived together. Arabs, Kurds and some Turks now compose the city's population. The Kurdish city of Sulaymaniyah and Kirkuk, whose population was mostly Turkmen since the eighth century, are subjected to Mosul.

Meaning "junction point of roads" in Arabic, Mosul is an old trade city. However, what lies beneath it gives real significance to the region. Since 1888, oil has been extracted from around Mosul and Kirkuk. Due to strategic concerns, Ottoman Sultan Abdülhamid II purchased Mosul's oil basin and added to his personal wealth. In 1904, Germany took oil exploration concession as the Baghdad railway used to pass through the basin. The situation did not create problems for the Ottoman Empire as it was favorable for the Bab-ı Ali's (Sublime Porte) balance policy with powerful states. However, Britain realized the importance of oil and rejected the concession. Upon this, an agreement took place in 1907 between Germany and Britain. This was the end of the sultan's balance policy and after a while, he lost his throne in 1909.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

When the Committee of Union and Progress (CUP) took power, they seized Sultan Abdülhamid's property, including the Mosul oil basin. In 1914, the concession was handed over to the Turkish Petroleum Company, a British, Dutch and German partnership. Only the company's name featured the word "Turkish." Ottoman Armenian Calouste Gulbenkian, who was working for the European bankers the Rothschild's and was known by the nickname "Mr. Five Percent," was one of the shareholders and middlemen at the company.

Mosul was the last city that the Ottoman armies withdrew from during World War I. On Nov. 3, 1918, the British army entered the city. The Ottomans' claim to Mosul was based on the fact that there were still Ottoman soldiers in the city on Sept. 30, the day the Armistice of Mudros was concluded.

Giving hush money to France and the U.S. in 1920 and 1928, respectively, from the oil company, Britain claimed her right to the area once owned by Sultan Abdülhamid. If the CUP did not seize the sultan's property, the area would have been left to the dynasty even after the invasion of Iraq, because it was personal property. When Sultan Mehmed VI succeeded to the throne, he returned Abdülhamid's seized property to its owners. However, they had already lost Iraq. This decision did not affect the oil in Mosul. The parallel government in Ankara did not accept the sultan's enactment.

After Britain's invasion, Mosul's connection with the Ottoman Empire was canceled and the city lost its volume of trade that was seen in the past, yet retained its significant status thanks to its oil resources. Meanwhile, a state was founded under the rule of Sharif Faisal in Iraq, and remained as a British protectorate for 25 years. Mosul was also subjected to this state.

Mosul turned out to be a serious issue during the Lausanne Peace Negotiations and the event caused a suspension. The Turkish government did not want to give up Mosul. Late President Mustafa Kemal Atatürk once said: "Mosul was important for us. The city has oil reserves worth wealth." Meanwhile, united Turkish-Kurdish military units invaded the region. Sulaymaniyah and Kirkuk fell. Mosul was about to fall, too, but the Turkish government's military forces withdrew its military forces. Upon this, Kurds lost their confidence in the Ankara government and left between being either on the side of Turkey or Britain.

Ultimately, the Turkish and British governments decided to settle on a resolution in nine months. If not, the issue would be transferred to the League of Nations. Britain gained time. The negotiations started on May 19, 1924 in Istanbul, but nothing came out of them. The issue was then put on the agenda of the League of Nations. The negotiations restarted on Sept. 20, 1924 in Geneva and the Turkish delegation proposed plebiscite. Britain rejected the proposal, citing the backwardness of the locals in the region. In reality, the British government was afraid of an unfavorable result.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

In the meantime, the military conflict between Turkish and British forces started again. Britain sent an ultimatum to Ankara, asking for Turkish forces to withdraw from the region in 48 hours. Following this, the Turkish government asked for a temporary border settlement from the League of Nations. A border was defined by considering the old city of Mosul at a meeting in Brussels on Oct. 29. The unrealistic Brussels line, which passed along a mountainous territory, would create serious issues later.

A League of Nations commission prepared a report on September 1925 that said the people in Mosul want to be autonomous, yet it would be ideal if the city becomes part of Iraq, which was a British protectorate. The Turkish side boycotted the negotiations and the report was approved by the League of Nations on Dec. 16, 1925, which was controlled by Britain at that time.

The Turkish government suddenly changed its policy and recognized the report. It also attempted to negotiate with Britain. Mustafa Kemal Atatürk, once said to journalists: "Turkish people are fed up with the war. Do we have to break out a war for Mosul?" Late Prime Minister İsmet İnönü even said: "We can give up Mosul if it is necessary. But it cannot happen without assurance. This money is more important for our projects than Mosul," a statement that weakened the Turkish government's stance.

The present-day Turkish-Iraqi border was settled with the Ankara Agreement, concluded on June 5, 1926. Mosul, Kirkuk and Sulaymaniyah were given to Britain with the provision that 10 percent of oil revenues would be paid to Turkey for 25 years. The government was entitled to get its share as an annual sum of 500,000 pounds upon request.

Supposedly Britain already agreed to give 10 percent forever or 25 percent for 25 years. Before the British government requested, the Turkish government proposed 10 percent for 25 years, which surprised British diplomats and must have made them bite their lips with excitement and delight. The total amount was around 5.5 million pounds, but it was paid in bits. Later, the company canceled the payment. After the 1958 military revolution in Iraq, the Turkish government also gave up hope. The agreement did not recognize guarantors or the partners that made a commitment to sustain the border. To pacify the assembly in Ankara and locals' reaction to the loss of Mosul, the government gave the Sheikh Said rebellion as an excuse.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

SOURCE SABAH
PARTAGER
RÉAGIR IMPRIMER
LECTURE ZEN
NEWSLETTERS
OFFRE SPÉCIALE 1€ POUR 2 MOIS
HAUT DE PAGE

Histoire. Quand Mossoul était ottomane

MOYEN-ORIENT 〉 HISTOIRE 〉 IRAK 〉 SABAH - ISTANBUL
Publié le 19/04/2016 - 09:26

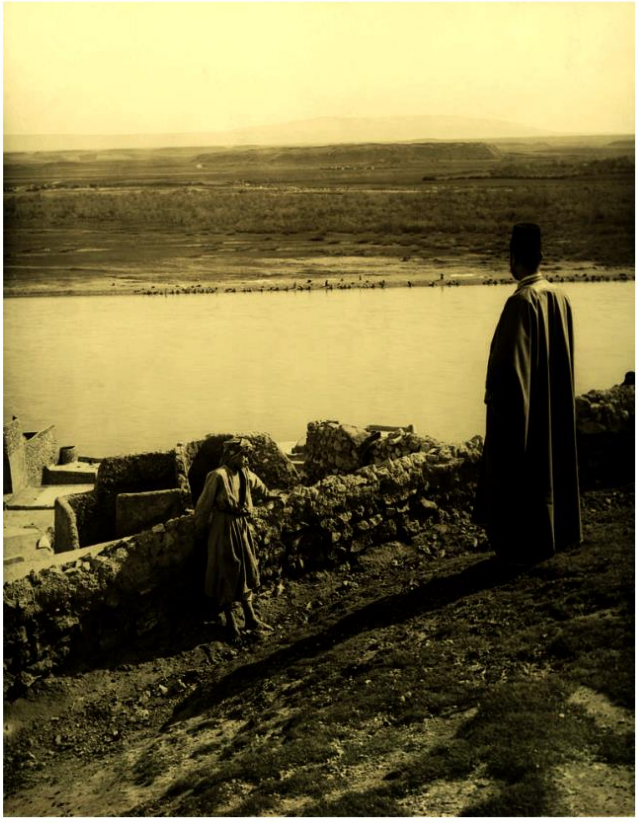

XVIe–XXe siècle — Moyen-Orient. Alors que l'armée irakienne a entrepris la reconquête de Mossoul, tombée aux mains de Daech en juin 2014, la presse turque revisite à sa façon l'histoire de la ville.

Retrouvez cet article dans notre numéro.

S'étalant dans le fertile bassin mésopotamien [dans le nord de l'actuel Irak, non loin de la Turquie], Mossoul a été bâtie sur le site de Ninive, l'ancienne capitale assyrienne. Le prophète Jonas, originaire de la ville, y aurait été enterré [sa tombe supposée a été détruite en 2014 par les hommes de Daech]. La cité a ensuite fait partie de l'Empire sassanide jusqu'à ce que la région soit prise par les musulmans, au temps du calife Omar [584-644]. Depuis, les musulmans y ont conservé le pouvoir sans discontinuer. Conquise par le sultan Selim Ier [1470-1520], Mossoul a même été ottomane pendant quatre siècles.

Mossoul, qui signifie "carrefour" en arabe, a toujours été une cité commerçante. Toutefois, c'est sous terre que réside sa véritable richesse. En 1888, on a commencé à extraire du pétrole dans la région. Le sultan ottoman Abdülhamid II [1876-1909] a acheté le champ pétrolifère, qui venait grossir sa fortune personnelle. En 1904, l'Allemagne a acquis la concession pour l'exploration pétrolière – à l'époque, la voie ferrée Berlin-Bagdad traversait le bassin. La situation convenait à l'Empire ottoman, acteur d'une politique d'équilibre entre les grandes puissances. Mais la Grande-Bretagne n'a pas reconnu la concession. En 1907, elle est parvenue à un accord avec l'Allemagne, qui a sonné le glas de la

[...]

Ekrem Bugra Ekinci
Lire l'article original

LES PLUS LUS
Contamination inter-espèces. Inquiétudes après la découverte de visons malades aux Pays-Bas
Partager
Politique. 2020 vire au cauchemar pour le prince héritier d'Arabie Saoudite
Partager
Vie quotidienne. Confinés seuls, les riches New-Yorkais découvrent les corvées, et c'est "un choc"
Partager
Psychologie. Le confinement sera un traumatisme durable pour nos esprits
Partager
Biodiversité. Les insectes disparaissent, mais tout espoir n'est pas perdu
Partager

NOS SERVICES
GYMGLISH
Profitez d'un mois d'essai pour améliorer votre anglais.
> Démarrer l'essai

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-02-22: (tr) Sultan Abdülhamid II's family album garners attention, *Daily Sabah*

Sultan Abdülhamid II's family album garners attention

by Zeynep Esra İstanbullu | ISTANBUL Arts | Feb 23, 2016

Published by Istanbul Metropolitan Municipality's Kültür A.Ş., a book titled "Sultan II. Abdülhamid'in Aile Albümü" (The Family Album of Sultan Abdülhamid II" continues to draw attention on the 98th anniversary of the sultan's death. With photographs from the Yıldız Archive covering the life of Sultan Abdülhamid II and including the daily lives of the sultan's family within Yıldız Palace, the book brings a different perspective to the palace and life within.

The photos of the family of Sultan Abdülhamid II start with sections from Yıldız Palace and continue with the photos of princes and sultans. The book also includes the special photos of the princes and sultans from the family trees of Sultan Abdülaziz and Sultan Abdülmecid, as well as Sultan Abdülhamid II. This demonstrates that Sultan Abdülhamid II loved the children of his uncle Sultan Abdülaziz, who was dethroned and executed, as much as his own. As a dynastic tradition, the first photos of the album belong to the princes followed by sultans. The book also contains two albums consisting of the photos of the sultans before Sultan Abdülhamid II, including important details such as their birthdays and accession dates. The book ends with the information about the photographers, Abdullah (Freres) Brothers and Vasilaki (Basile) Kargopoulo, who were allowed to enter the Harem.

The book consists of photos unearthed by Istanbul Metropolitan Municipality's Kültür A.Ş. for the first time and includes articles by Sultan Abdülhamid II's elder son Mehmet Selim's grandson Abdülkerim Osmanoğlu titled "Büyük Dedem Sultan II. Abdülhamid" (My Great Grandfather Sultan Abdülhamid II) and by Professor Nurhan Atasoy titled "Görsel Tarihin Tapusu" (Deed of Visual History.) In her article, Professor Atasoy depicts her first encounter with Yıldız Photos, and her studies, works and devotion related to the collection of photos, which took years to complete.

Esra İstanbullu (Zeynep). “Sultan Abdülhamid II's family album garners attention”. *Daily Sabah*, Feb 23, 2016. URL: https://www.dailysabah.com/books/2016/02/23/sultan-abdulhamid-iis-family-album-garners-attention

JAMIL ADRA CC BY NC ND

DAILY SABAH

Sultan Abdülhamid II's family album garners attention

BY ZEYNEP ESRA İSTANBULLU | ISTANBUL | ARTS | FEB 23, 2016 | 12:00 AM GMT+3

Published by Istanbul Metropolitan Municipality's Kültür A.Ş., a book titled "Sultan II. Abdülhamid'in Aile Albümü" (The Family Album of Sultan Abdülhamid II" continues to draw attention on the 98th anniversary of the sultan's death. With photographs from the Yıldız Archive covering the life of Sultan Abdülhamid II and including the daily lives of the sultan's family within Yıldız Palace, the book brings a different perspective to the palace and life within.

The photos of the family of Sultan Abdülhamid II start with sections from Yıldız Palace and continue with the photos of princes and sultans. The book also includes the special photos of the princes and sultans from the family trees of Sultan Abdülaziz and Sultan Abdülmecid, as well as Sultan Abdülhamid II. This demonstrates that Sultan Abdülhamid II loved the children of his uncle Sultan Abdülaziz, who was dethroned and executed, as much as his own. As a dynastic tradition, the first photos of the album belong to the princes followed by sultans. The book also contains two albums consisting of the photos of the sultans before Sultan Abdülhamid II, including important details such as their birthdays and accession dates. The book ends with the information about the photographers, Abdullah (Freres) Brothers and Vasilaki (Basile) Kargopoulo, who were allowed to enter the Harem.

The book consists of photos unearthed by Istanbul Metropolitan Municipality's Kültür A.Ş. for the first time and includes articles by Sultan Abdülhamid II's elder son Mehmet Selim's grandson Abdülkerim Osmanoğlu titled "Büyük Dedem Sultan II. Abdülhamid"(My Great Grandfather Sultan Abdülhamid II) and by Professor Nurhan Atasoy titled "Görsel Tarihin Tapusu" (Deed of Visual History.) In her article, Professor Atasoy depicts her first encounter with Yıldız Photos, and her studies, works and devotion related to the collection of photos, which took years to complete.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-03-06: (tr) Büyük miras davasında sona yaklaşılıyor, *Milliyet*

Büyük miras davasında sona yaklaşılıyor

06.03.2016

Abdülhamit'in soyundan gelen vârislerin dedelerinden miras kaldığını öne sürdükleri mülkler için başlattığı hukuk mücadelesi sürüyor. Talep edilen yerlerin toplam değeri milyar dolarla ifade edilirken, bu yerler arasında Galatasaray Adası da yer alıyor.

Abdülhamit'in soyundan gelen vârislerin dedelerinden miras kaldığını öne sürdükleri mülkler için başlattığı hukuk mücadelesi sürüyor. Talep edilen yerler arasında Galatasaray Adası da var

Osmanlı İmparatorluğu'nun 34. Padişahı Abdülhamit'in soyundan gelen varislerin dedelerinden miras kaldığını öne sürdükleri değerli mülk ve arazi için başlattığı hukuk mücadelesi sürüyor.

Talep edilen yerlerin toplam değeri milyar dolarla ifade edilirken, bu yerler arasında Kabataş Meydanı, Galatasaray Adası, Dolmabahçe'de bostan, İzzetpaşa Mahallesi(Çiftciliği), Veliefendi Hipodromu'nun olduğu bölgeler yer alıyor. Abdülhamit ile kan bağı olduğunu ileri süren çok sayıda kişinin veraset davası 14 Nisan tarihinde İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülecek.

250 kişilik liste oluşturuldu

Edinilen bilgiye göre daha önce mahkeme tarafından bilirkişi atanması yönünde karar çıkan duruşmada, dosyanın nihai bilirkişiye gidebileceği belirtiliyor. 2010'da açılan davada Adalet Komisyonu tarafından bilirkişi heyeti seçilmişti. Heyetin önümüzdeki günlerde görülecek davada, soy bağlantısı olan varisler ve miras pay oranları hakkında nihai raporunu verebileceği ifade edildi.

Birçok varisin vekili Erkan Akkuş, 14 Nisan tarihinde görülecek dava öncesi şu bilgileri verdi: "Sultan Abdülhamit'in veraset belgesi talepli davamız İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde devam ediyor. Dosya bilirkişiye tevdi edildi ve bilirkişi bazı evrakların çevirisini ve orijinalini talep etti. Her geçen gün mirasçıların vefatından dolayı davaya yeni mirasçılar ekleniyor. Bu durum yargılamanın uzamasına neden oluyor."

Erkan Akkuş, aile bireylerinin uzlaşmaktan yana olduğunu dile getirdi: "Abdülhamit'e ait mal varlıkları 1924'te kamulaştırıldı. Yani Cumhuriyet ilan edildikten 1 yıl sonra. Şayet kamulaştırma Cumhuriyet döneminden önce yapılmış olsaydı varisler hak iddia edemezdi. Sultan Abdülhamit 1918'de vefat etti. Miras yeni bir işleme gerek duymadan varislerin mülkiyetine geçer. Osmanlı arşiv belgelerine göre aralarında Türkiye, Lübnan, Suriye, İngiltere, hatta Meksika'dan isimlerin olduğu 250 kişilik bir varis listesi oluşturuldu. Veraset belgesi alındığı takdirde hayatta olan aile bireylerine Abdülhamit'in kan bağı ve miras hakkı bağlanmış olacak. Bilirkişi mülk ve yerlerin tespitini yaparak bir paylaşım tablosu çıkartacak. Aile bireyleri uzlaşmaktan yana. 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin davayı reddetmesi durumunda varisler AİHM'e başvuracak."

Abdülhamit'in çocukları kanalından gelen birçok varisin avukatlığını üstlenen Ayşegül Topuz ile Burak Varoğlu ise şunları söyledi: "Davada sona yaklaşılıyor. Nihai karar verilmek üzere dosya bilirkişiye gönderilmesini bekliyoruz."

Hangi yerler isteniyor?

Abdülhamit'le kan bağı olan 250 akraba için 14 Nisan'da İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülecek dava büyük önem taşıyor. Edinilen bilgiye göre nihai bilirkişinin Abdülhamit'in varisleri ve miras pay oranları hakkında sunacağı rapor merak konusu. Ancak varisler tarafından talep edilen yerlerin birebir iadesinin mümkün olmadığı, atanacak bir bilirkişi heyeti ile bu yerlerin değerlerinin tespit edilerek varislerle anlaşma yoluna gidilmesinin beklendiği ifade ediliyor. Abdülhamit'ten miras kaldığı öne sürülen yerler ise şöyle:

- Galatasaray Adası
- Sultanhamam'daki İzmirli Hanı
- İstanbul Gedikpaşa'daki tiyatro arsası
- Eyüp Kopçageçidi'ndeki 21 dönüm tarla
- Eyüp'te 18 dönümlük Bahariye Kışlası
- Kağıthane'de 20 dönüm arazi
- Bakırköy'de 70 dönüm arazi
- Bakırköy Veliefendi çayırı
- Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan
- Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ
- Ihlamur'da 3 dönüm arsa
- İstanbul Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası
- Arnavutköy Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
- Ortaköy'de Dalyan mahallesi ve Ali Saip Paşa Yalısı ile müştemilatı
- Paşabahçe İrcirli köyünde 40 dönüm arazi ve şişe fabrikası
- Beykoz'da 40 dönüm bostan, üç bahçe, 6 tarla, 2 çayır, 3 arsa, 1 bağ, 1 dükkan ve yalısıyla Tokat çiftliği, Yalnız Servi çiftliği.
- Beykoz'da Abraham Paşa'dan alınan 38 dönüm arazi ve üzerindeki müştemilat
- Şişli'de İzzet Paşa çiftliği
- Çatalca ve Çekmece'de; Filifos, Kaparya, Safra, Kılıçali Sagır, Silivri, Bosna, Sazlı Bosna, Haraççı, Papas Bergos, İzzettin, Tozalak çiftlikleri ile Yahya Bey Kışlası.

"Büyük miras davasında sona yaklaşılıyor". *Milliyet*, 06.03.2016. URL: http://www.milliyet.com.tr/buyuk-miras-davasinda-sona-gundem-2204877/

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Milliyet.com.tr

Büyük miras davasında sona yaklaşılıyor

Abdülhamit'in soyundan gelen vârislerin dedelerinden miras kaldığını öne sürdükleri mülkler için başlattığı hukuk mücadelesi sürüyor. Talep edilen yerler arasında Galatasaray Adası da var

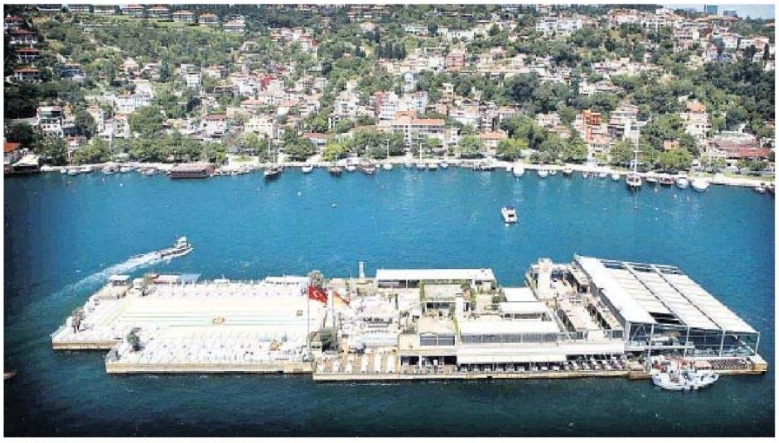

Talep edilen yerlerin toplam değeri milyar dolarla ifade edilirken, bu yerler arasında Galatasaray Adası da yer alıyor.

Osmanlı İmparatorluğu'nun 34. Padişahı Abdülhamit'in soyundan gelen varislerin dedelerinden miras kaldığını öne sürdükleri değerli mülk ve arazi için başlattığı hukuk mücadelesi sürüyor.
Talep edilen yerlerin toplam değeri milyar dolarla ifade edilirken, bu yerler arasında Kabataş Meydanı, Galatasaray Adası, Dolmabahçe'de bostan, İzzetpaşa Mahallesi(Çiftciliği), Veliefendi Hipodromu'nun olduğu bölgeler yer alıyor.
Abdülhamit ile kan bağı olduğunu ileri süren çok sayıda kişinin veraset davası 14 Nisan tarihinde İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülecek.

250 kişilik liste oluşturuldu
Edinilen bilgiye göre daha önce mahkeme tarafından bilirkişi atanması yönünde karar çıkan duruşmada, dosyanın nihai bilirkişiye gidebileceği belirtiliyor. 2010'da açılan davada Adalet Komisyonu tarafından bilirkişi heyeti seçilmişti. Heyetin önümüzdeki günlerde görülecek davada, soy bağlantısı olan varisler ve miras pay oranları hakkında nihai raporunu verebileceği ifade edildi.
Birçok varisin vekili Erkan Akkuş, 14 Nisan tarihinde görülecek dava öncesi şu bilgileri verdi: "Sultan Abdülhamit'in veraset belgesi talepli davamız İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde devam ediyor. Dosya bilirkişiye tevdi edildi ve bilirkişi bazı evrakların çevirisini ve orijinalini talep etti. Her geçen gün mirasçıların vefatından dolayı davaya yeni mirasçılar ekleniyor. Bu durum yargılamanın uzamasına neden oluyor."
Erkan Akkuş, aile bireylerinin uzlaşmaktan yana olduğunu dile getirdi: "Abdülhamit'e ait mal varlıkları 1924'te kamulaştırıldı. Yani Cumhuriyet ilan edildikten 1 yıl sonra. Şayet kamulaştırma Cumhuriyet döneminden önce yapılmış olsaydı varisler hak iddia edemezdi. Sultan Abdülhamit 1918'de vefat etti. Miras yeni bir işleme gerek duymadan varislerin mülkiyetine geçer. Osmanlı arşiv belgelerine göre aralarında Türkiye, Lübnan, Suriye, İngiltere, hatta Meksika'dan isimlerin olduğu 250 kişilik bir varis listesi oluşturuldu. Veraset belgesi alındığı takdirde hayatta olan aile bireylerine Abdülhamit'in kan bağı ve miras hakkı bağlanmış olacak. Bilirkişi mülk ve yerlerin tespitini yaparak bir paylaşım tablosu çıkartacak. Aile bireyleri uzlaşmaktan yana. 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin davayı reddetmesi durumunda varisler AİHM'e başvuracak."
Abdülhamit'in çocukları kanalından gelen birçok varisin avukatlığını üstlenen Ayşegül Topuz ile Burak Varoğlu ise şunları söyledi: "Davada sona yaklaşılıyor. Nihai karar verilmek üzere dosya bilirkişiye gönderilmesini bekliyoruz."

Hangi yerler isteniyor?
Abdülhamit'le kan bağı olan 250 akraba için 14 Nisan'da İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde görülecek dava büyük önem taşıyor. Edinilen bilgiye göre nihai bilirkişinin Abdülhamit'in varisleri ve miras pay oranları hakkında sunacağı rapor merak konusu. Ancak varisler tarafından talep edilen yerlerin birebir iadesinin mümkün olmadığı, atanacak bir bilirkişi heyeti ile bu yerlerin değerlerinin tespit edilerek varislerle anlaşma yoluna gidilmesinin beklendiği ifade ediliyor.
Abdülhamit'ten miras kaldığı öne sürülen yerler ise şöyle:
- Galatasaray Adası
- Sultanhamam'daki İzmirli Hanı
- İstanbul Gedikpaşa'daki tiyatro arsası
- Eyüp Kopçageçidi'ndeki 21 dönüm tarla
- Eyüp'te 18 dönümlük Bahariye Kışlası

JAMIL ADRA CC BY NC ND

- Kağıthane'de 20 dönüm arazi
- Bakırköy'de 70 dönüm arazi
- Bakırköy Veliefendi çayırı
- Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan
- Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ
- Ihlamur'da 3 dönüm arsa
- İstanbul Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası
- Arnavutköy Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
- Ortaköy'de Dalyan mahallesi ve Ali Saip Paşa Yalısı ile müştemilatı
- Paşabahçe İrcirli köyünde 40 dönüm arazi ve şişe fabrikası
- Beykoz'da 40 dönüm bostan, üç bahçe, 6 tarla, 2 çayır, 3 arsa, 1 bağ, 1 dükkan ve yalısıyla Tokat çiftliği, Yalnız Servi çiftliği.
- Beykoz'da Abraham Paşa'dan alınan 38 dönüm arazi ve üzerindeki müştemilat
- Şişli'de İzzet Paşa çiftliği
- Çatalca ve Çekmece'de; Filifos, Kaparya, Safra, Kılıçali Sagır, Silivri, Bosna, Sazlı Bosna, Haraççı, Papas Bergos, İzzettin, Tozalak çiftlikleri ile Yahya Bey Kışlası.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-03-21: (tr) Sultan Abdülhamit'in Irak ve Suriye'deki Petrol Politikasi, *Sahipkıran*

SULTAN ABDÜLHAMİT'İN IRAK VE SURİYE'DEKİ PETROL POLİTİKASI

21 Mart, 2016 Aday Uzman Yazıları, ENERJİ, Muhammed Işık Yazıları, TARİH 4806

Muhammed IŞIK

Irak ve Suriye'de bugün yaşanan acıların sebebi petroldür. Binlerce masum insanın vahşice öldürüldüğü bu topraklarda geçmişte de siyasi çekişmeler olmakta ve akıl oyunları oynanmaktaydı. Osmanlı Devletini olabildiğince güçsüz ve aciz bırakmak isteyen batının Düyun-u Umumiye ile bu amaçlarına epey yaklaştıklarını söyleyebiliriz. Mali sıkıntılar yaşayan Osmanlı Devleti'ni kukla yapmaya çalışan Batının gözü kulağı araştırma yaptırdıkları uzmanlardaydı. Eğer istedikleri ve amaçladıkları sonuca ulaşabilirlerse, Osmanlı Devletinin idam fermanını yayınlayıp devleti istedikleri gibi parçalayacaklardı.

Petrolün keşfi ve Osmanlı topraklarında bulunuşu

İskoç kimyacı James Young, 1847 yılında İngiltere'nin Derbyshire bölgesindeki kömür ocağında doğal bir petrol sızıntısına rastlar. Young, buradaki petrolü damıtarak hafif ve ağır petrolü elde eder. Hafif petrol ile gaz lambalarında kullanılan madde elde edilir. Bu yöntem zaten binlerce yıldır bilinen ve kullanılan bir yöntemdir, ancak ilk kez elde edilen ağır petrol, her şeyi değiştiren buluş olur. Bu petrol türevi, makinelerin yağlanmasında kullanılır. Petrolü günümüzün amaçlarına uygun şekilde bulan ve keşfeden ilk kişi James Young'dur.

1871 yılında Fırat ve Dicle nehirlerinin vadilerinde petrol olduğunun farkına varan İngilizler, bu toprakları ele geçirmek veya bu petrolü bir şekilde işletebilmek için çalışmalara başlar. En usta ajanlarını ve uzmanlarını bölgeye gönderirler. İngilizler Sultan II. Abdülhamid'e bölgede kazılar yapmak istediklerini bildirirler ve bu izni zamanla alırlar. Sultan II. Abdülhamid, bu kazıları ve çalışmaları yakından takip eder. İngilizler kazı bahanesiyle petrol kuyuları kazmaya başlayınca, Sultan II. Abdülhamid İngilizlerin ikiyüzlü siyasetini bahane ederek Musul ve Bağdat'ta açılan kuyuları kapattırır. Ortadoğu petrollerinin stratejik öneminin farkında olan Sultan, hemen girişimlere başlar ve geniş çaplı bir araştırma yaptırır.

Sultan II. Abdülhamid, Hazine-i Hassa'dan, yani kendi şahsi malından ödenek çıkararak geniş kapsamlı bir petrol rezervi çalışmasına girilmesi için emir verir. Sultan'ın kendi parasıyla yaptırdığı çalışmada yabancı ve yerli mühendisler yer alır. Musul ve Bağdat çevresinde, Dicle ve Fırat nehirleri havzasında petrol taraması yapılır. Alman maden mühendisi Paul Groskoph ve Habip Necip Efendi yönetimindeki araştırma ekibi, çalışmalarını 22 Ekim 1901'de Sultan II. Abdülhamid'e rapor halinde sunar. Padişaha sunulan raporda; Musul, Kerkük, Bağdat ve Erbil'de gösterilen petrol yataklarının yanı sıra Diyarbakır, Mardin, Bismil, Siirt, Hakkâri gibi bugün Güneydoğu Anadolu sınırları içindeki petrol yatakları da tespit edildiği belirtilir. İlkel yöntemlerle çıkartılan petrolün ekonomik değeri düşük olduğu için modern tesislerin kurulmasının gerekliliği de bu raporda yerini alır.

Sultan II. Abdülhamid, petrol haritası ile belirlenen bölgenin yüksek petrol rezervlerine sahip olduğunu iyice anlayınca "gelecekte bu topraklar devletin elinden çıkabilir" diye kaygılanmış ve bu toprakları kendi mülkiyetine geçirmiştir. Fakat bu gayreti çabucak boşa çıkarılmıştır. Petrolün ne kadar önemli bir yer altı kaynağı olduğunu bilen Batı, boş durmamış ve Sultana darbe düzenlenmesini sağlamıştır. Darbeyi (sözde) vatan sevgisiyle düzenleyen İttihatçılar, bu kirli oyunun farkında olmadıklarından Batının planına maşa olmaktan öte bir vazife üstlenmemişlerdir. İngiltere ve Almanya başta olmak üzere Batı devletlerinin oyununa gelen İttihatçılar, 1908 İttihatçı darbesinden sonra baskı yoluyla Sultan II. Abdülhamid'in özel mülkünün bir kısmı devlet hazinesine aktardı. 1909 yılına gelindiğinde özel mülkün tamamı devlet hazinesine aktarılmış oldu. Hukuksuz olarak gerçekleşen bu girişimlerle Sultanın petrol siyaseti baltalandı.

Cumhuriyet kurulduktan sonra Sultan II. Abdülhamid'in şahsi mülkü olan yerler hakkında girişimler olmuşsa da, istenen neticeler elde edilemedi. Özellikle de Lozan görüşmelerinde Sultan II. Abdülhamid'in şahsi mülkü olan yerlerde hak talebinde bulunmuş olsak da, iş işten geçmişti. İttihatçıların günü kurtarma kaygıları yüzünden hukuka aykırı olarak Sultanın özel mülkünü devlet mülkü haline getirmeleri, en çok İngilizlerin işine yaradı. Irak ve Suriye topraklarında istedikleri hamleleri yapıp manda rejimiyle idare edilen devletçikler kurmayı da başardılar. Bugün kan gölüne dönmüş bu topraklarda, geçmişte yapılan bu ve benzeri stratejik hataların bedelleri ödenmektedir maalesef.

Petrol Haritası ne kadar gerçekçiydi

TPAO'nun (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı) yaptığı araştırmalar, Sultan II. Abdülhamid'in hazırlattığı haritanın bugün bile geçerliğini koruduğunu gösteriyor. Petrol haritasında gösterilen yerlerde, mesela Batman'ın Kozluk ilçesinde sondaj yapan TPAO, Nisan 2013'te Türkiye'nin en verimli ve kaliteli petrolüne ulaştı. Bunun üzerine bütün gözler ve dikkatler Sultan II. Abdülhamid'in bir asır önce hazırlattığı petrol haritasına çevrildi. Gerek TPAO'nun gerekse Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın haritada yaptığı incelemeler sonucunda bugün bilinen veya üzerinde araştırma yapılan birçok petrol sahasının bir asır öncesinden tespit edildiği anlaşıldı.

Petrol ve enerjinin stratejik öneminden dolayı her türlü çatışmaya ve savaşa sebep olduğu bilinen bir gerçektir. Siyasilerin aldığı veya almadığı kararlar ve uygulamalar, ülkenin geleceğini derinden etkilemektedir. Kapitalizmin

JAMIL ADRA CC BY NC ND

açığa çıkardığı kirli düzenler, oyunlar devletlerin geleceğini belirler. Irak ve Suriye başta olmak üzere kapital düzenin kurduğu devletçikler, bugün yerle bir edilmiş durumdadır. Bir buçuk asır önce yapılan kirli planların ve arkasında yatan petrol kavgasının, bugün binlerce insanı hayatından edeceğini kim bilebilirdi ki? Batı bunun farkındaydı ve sabırla politikalarını sürdürdü. Zira insan hayatının onlar için zerrece bir değeri yoktu. Bunun bilincinde olmalı ve Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde yaşanan etnik çatışmaları bu açıdan da okumayı bilmeliyiz.

Dipnot: Petrol haritası ilk olarak Doç.Dr. Arzu Terzi'nin hazırladığı "Bağdat-Musul'da Abdülhamid'in Mirası Petrol ve Arazi" başlıklı bilimsel çalışmada yer almıştır. Terzi'nin kitabındaki fotoğraflar da İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesinde bulunan "Yıldız Abdülhamit Dönemi" albümlerinden seçilerek yayınlanmıştır.

Muhammed IŞIK
SASAM Aday Uzmanı
Yazarın diğer yazıları için tıklayınız

_____

KAYNAKÇA:

1. http://www.bilgingozel.com/tarih/petrolun-antik-tarihi-ve-kesfi.html
2. http://www.tariharastirmalari.com/abdulhamit_han_petrol.html
3. Arzu Terzi, Bağdat-Musul'da Abdülhamid'in Mirası Petrol ve Arazi, İstanbul, 2009
4. Semerkand Dergisi, Şubat 2000
5. http://www.somuncubaba.net/pdf/0166/
6. www.somuncubaba.net-2014-08-0166-18II_Abdulhamidin_petrol_haritası.pdf

IŞIK (Muhammed). "Sultan Abdülhamit'in Irak ve Suriye'deki Petrol Politikasi ». *Sahipkıran*, 21 Mart, 2016. URL : http://sahipkiran.org/2016/03/21/abdulhamitin-petrol-politikasi/

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Sahipkıran STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ | SASAM

SULTAN ABDÜLHAMİT'İN IRAK VE SURİYE'DEKİ PETROL POLİTİKASI

21 Mart, 2016 Aday Uzman Yazıları, ENERJİ, TARİH 583

Muhammed IŞIK

Irak ve Suriye'de bugün yaşanan acıların sebebi petroldür. Binlerce masum insanın vahşice öldürüldüğü bu topraklarda geçmişte de siyasi çekişmeler olmakta ve akıl oyunları oynanmaktaydı. Osmanlı Devletini olabildiğince güçsüz ve aciz bırakmak isteyen batının Düyun-u Umumiye ile bu amaçlarına epey yaklaştıklarını söyleyebiliriz. Mali sıkıntılar yaşayan Osmanlı Devleti'ni kukla yapmaya çalışan Batının gözü kulağı araştırma yaptırdıkları uzmanlardaydı. Eğer istedikleri ve amaçladıkları sonuca ulaşabilirlerse, Osmanlı Devletinin idam fermanını yayınlayıp devleti istedikleri gibi parçalayacaklardı.

Petrolün keşfi ve Osmanlı topraklarında bulunuşu

İskoç kimyacı James Young, 1847 yılında İngiltere'nin Derbyshire bölgesindeki kömür ocağında doğal bir petrol sızıntısına rastlar. Young, buradaki petrolü damıtarak hafif ve ağır petrolü elde eder. Hafif petrol ile gaz lambalarında kullanılan madde elde edilir. Bu yöntem zaten binlerce yıldır bilinen ve kullanılan bir yöntemdir, ancak ilk kez elde edilen ağır petrol, her şeyi değiştiren buluş olur. Bu petrol türevi, makinelerin yağlanmasında kullanılır. Petrolü günümüzün amaçlarına uygun şekilde bulan ve keşfeden ilk kişi James Young'dur.

1871 yılında Fırat ve Dicle nehirlerinin vadilerinde petrol olduğunun farkına varan İngilizler, bu toprakları ele geçirmek veya bu petrolü bir şekilde işletebilmek için çalışmalara başlar. En usta ajanlarını ve uzmanlarını bölgeye gönderirler. İngilizler

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Sultan II. Abdülhamid'e bölgede kazılar yapmak istediklerini bildirirler ve bu izni zamanla alırlar. Sultan II. Abdülhamid, bu kazıları ve çalışmaları yakından takip eder. İngilizler kazı bahanesiyle petrol kuyuları kazmaya başlayınca, Sultan II. Abdülhamid İngilizlerin ikiyüzlü siyasetini bahane ederek Musul ve Bağdat'ta açılan kuyuları kapattırır. Ortadoğu petrollerinin stratejik öneminin farkında olan Sultan, hemen girişimlere başlar ve geniş çaplı bir araştırma yaptırır.

Sultan II. Abdülhamid, Hazine-i Hassa'dan, yani kendi şahsi malından ödenek çıkararak geniş kapsamlı bir petrol rezervi çalışmasına girilmesi için emir verir. Sultan'ın kendi parasıyla yaptırdığı çalışmada yabancı ve yerli mühendisler yer alır. Musul ve Bağdat çevresinde, Dicle ve Fırat nehirleri havzasında petrol taraması yapılır. Alman maden mühendisi Paul Groskoph ve Habip Necip Efendi yönetimindeki araştırma ekibi, çalışmalarını 22 Ekim 1901'de Sultan II. Abdülhamid'e rapor halinde sunar. Padişaha sunulan raporda; Musul, Kerkük, Bağdat ve Erbil'de gösterilen petrol yataklarının yanı sıra Diyarbakır, Mardin, Bismil, Siirt, Hakkâri gibi bugün Güneydoğu Anadolu sınırları içindeki petrol yatakları da tespit edildiği belirtilir. İlkel yöntemlerle çıkartılan petrolün ekonomik değeri düşük olduğu için modern tesislerin kurulmasının gerekliliği de bu raporda yerini alır.

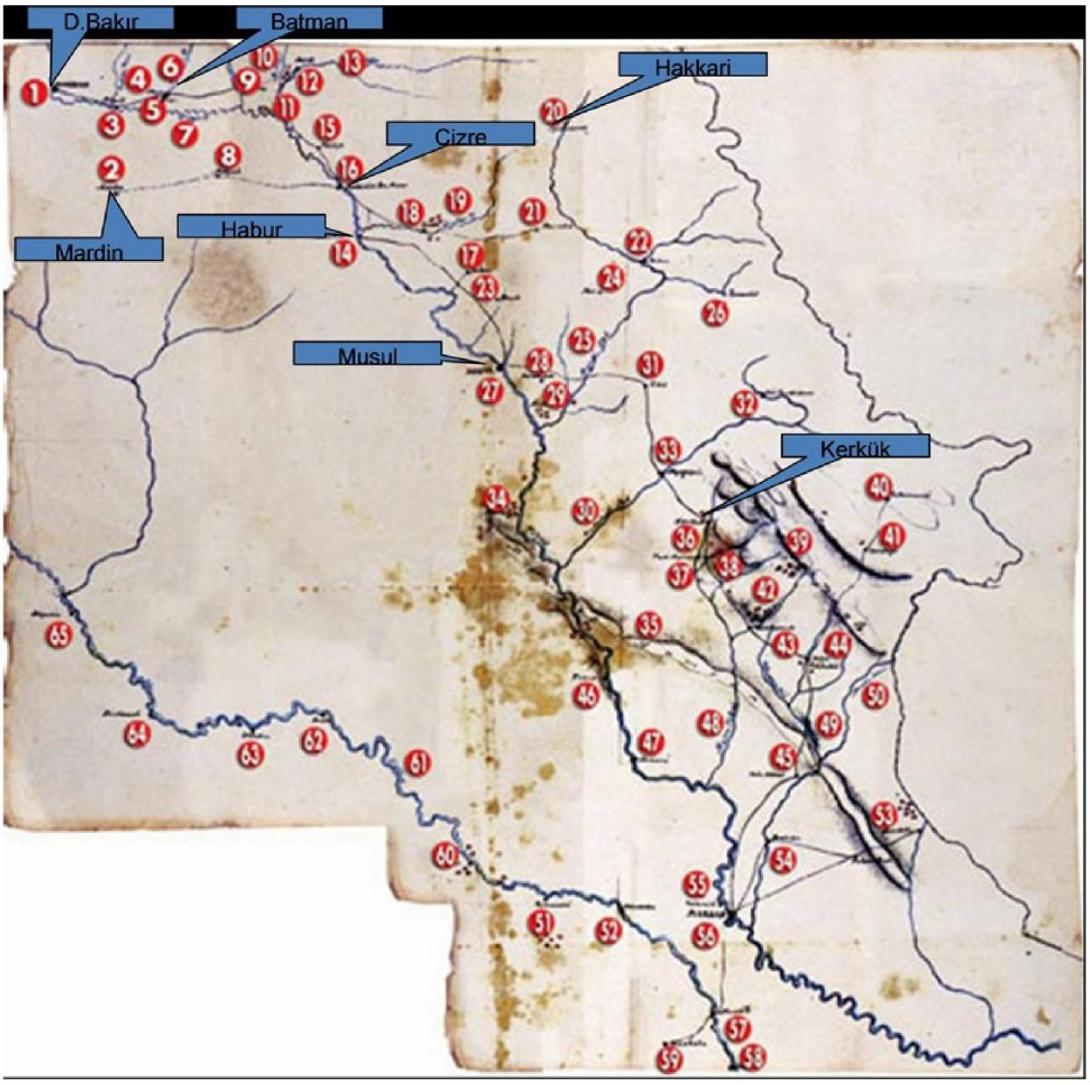

Sultan II. Abdülhamid'in Osmanlı topraklarını koruma mücadelesi

Sultan II. Abdülhamid, petrol haritası ile belirlenen bölgenin yüksek petrol rezervlerine sahip olduğunu iyice anlayınca "gelecekte bu topraklar devletin elinden çıkabilir" diye kaygılanmış ve bu toprakları kendi mülkiyetine geçirmiştir. Fakat bu gayreti çabucak boşa çıkarılmıştır. Petrolün ne kadar önemli bir yer altı kaynağı olduğunu bilen Batı, boş durmamış ve Sultana darbe düzenlenmesini sağlamıştır. Darbeyi (sözde) vatan sevgisiyle düzenleyen İttihatçılar, bu kirli oyunun farkında olmadıklarından Batının planına maşa olmaktan öte bir vazife üstlenmemişlerdir. İngiltere ve Almanya başta olmak üzere Batı devletlerinin oyununa gelen İttihatçılar, 1908 İttihatçı darbesinden sonra baskı yoluyla Sultan II. Abdülhamid'in özel

JAMIL ADRA CC BY NC ND

mülkünün bir kısmı devlet hazinesine aktardı. 1909 yılına gelindiğinde özel mülkün tamamı devlet hazinesine aktarılmış oldu. Hukuksuz olarak gerçekleşen bu girişimlerle Sultanın petrol siyaseti baltalandı.

Cumhuriyet kurulduktan sonra Sultan II. Abdülhamid'in şahsi mülkü olan yerler hakkında girişimler olmuşsa da, istenen neticeler elde edilemedi. Özellikle de Lozan görüşmelerinde Sultan II. Abdülhamid'in şahsi mülkü olan yerlerde hak talebinde bulunmuş olsak da, iş işten geçmişti. İttihatçıların günü kurtarma kaygıları yüzünden hukuka aykırı olarak Sultanın özel mülkünü devlet mülkü haline getirmeleri, en çok İngilizlerin işine yaradı. Irak ve Suriye topraklarında istedikleri hamleleri yapıp manda rejimiyle idare edilen devletçikler kurmayı da başardılar. Bugün kan gölüne dönmüş bu topraklarda, geçmişte yapılan bu ve benzeri stratejik hataların bedelleri ödenmektedir maalesef.

Petrol Haritası ne kadar gerçekçiydi

TPAO'nun (Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı) yaptığı araştırmalar, Sultan II. Abdülhamid'in hazırlattığı haritanın bugün bile geçerliğini koruduğunu gösteriyor. Petrol haritasında gösterilen yerlerde, mesela Batman'ın Kozluk ilçesinde sondaj yapan TPAO, Nisan 2013'te Türkiye'nin en verimli ve kaliteli petrolüne ulaştı. Bunun üzerine bütün gözler ve dikkatler Sultan II. Abdülhamid'in bir asır önce hazırlattığı petrol haritasına çevrildi. Gerek TPAO'nun gerekse Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın haritada yaptığı incelemeler sonucunda bugün bilinen veya üzerinde araştırma yapılan birçok petrol sahasının bir asır öncesinden tespit edildiği anlaşıldı.

Petrol ve enerjinin stratejik öneminden dolayı her türlü çatışmaya ve savaşa sebep olduğu bilinen bir gerçektir. Siyasilerin aldığı veya almadığı kararlar ve uygulamalar, ülkenin geleceğini derinden etkilemektedir. Kapitalizmin açığa çıkardığı kirli düzenler, oyunlar devletlerin geleceğini belirler. Irak ve Suriye başta olmak üzere kapital düzenin kurduğu devletçikler, bugün yerle bir edilmiş durumdadır. Bir buçuk asır önce yapılan kirli planların ve arkasında yatan petrol kavgasının, bugün binlerce insanı hayatından edeceğini kim bilebilirdi ki? Batı bunun farkındaydı ve sabırla politikalarını sürdürdü. Zira insan hayatının onlar için zerrece bir değeri yoktu. Bunun bilincinde olmalı ve Doğu ve Güneydoğu bölgelerimizde yaşanan etnik çatışmaları bu açıdan da okumayı bilmeliyiz.

Dipnot: Petrol haritası ilk olarak Doç.Dr. Arzu Terzi'nin hazırladığı "Bağdat-Musul'da Abdülhamid'in Mirası Petrol ve Arazi" başlıklı bilimsel çalışmada yer almıştır. Terzi'nin kitabındaki fotoğraflar da İstanbul Üniversitesi Nadir Eserler Kütüphanesinde bulunan "Yıldız Abdülhamit Dönemi" albümlerinden seçilerek yayınlanmıştır.

Muhammed IŞIK

SASAM Aday Uzmanı

Yazarın diğer yazıları için tıklayınız

KAYNAKÇA:

1 – http://www.bilgingozel.com/tarih/petrolun-antik-tarihi-ve-kesfi.html

2 – http://www.tariharastirmalari.com/abdulhamit_han_petrol.html

3 – Arzu Terzi, Bağdat-Musul'da Abdülhamid'in Mirası Petrol ve Arazi, İstanbul, 2009

4 – Semerkand Dergisi, Şubat 2000

5-http://www.somuncubaba.net/pdf/0166/

6- www.somuncubaba.net-2014-08-0166-18II_Abdulhamidin_petrol_haritası.pdf

BENZER İÇERİKLER

JAMIL ADRA

2016-04-19 : (tr) Abdülhamid'in torunundan Türkiye'ye veraset davası, *GazetePlus*

Abdülhamid'in torunundan Türkiye'ye veraset davası ..

Sultan 2. Abdülhamid'in torunundan Türkiye'ye veraset davası ..! Bakın nasıl bir açıklama yaptı..!!!

19 Nisan 2016 Salı 11:55

2. Abdulhamit'in torunu; 'Malları istesek Türkiye'yi almamız lazım'

Sultan 2. Abdülhamid'in torunu Şehzade Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, aile olarak bir veraset davası açtıklarını belirterek, "Biz veraset davası açtık. Dedemizin mallarını istemiş olsak, Türkiye'yi almamız lazım o zaman" dedi.

Osmanlı İmparatorluğu'nun son padişahlarından Sultan 2.Abdülhamid'in 11 yasal mirasçısı mahkemeye başvurarak, "Hilafetin kaldırılması ve Osmanlı Hanedanı üyelerinin yurt dışına çıkarılmasına dair kanunun" yanlış uygulanması sonucu mülkiyet haklarının ihlal edildiğini öne sürdü.

37 BİN GAYRİMENKULÜ VAR İDDİASI

Abdülhamid Han'ın torunları olan Harun Abdülkerim Osmanoğlu, Dündar Abdülkerim Osmanoğlu, Osman Nami Osmanoğlu, Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu ve Bülent Osman'ın da aralarında bulunduğu 11 mirasçısı, kendilerine gayrimenkul mülkiyetinin intikalini engelleyecek herhangi bir kısıtlama içermeyen ve güncel varisleri gösteren mirasçılık belgesi verilmesini talep etti. Medyada çıkan haberlerde; 1918 yılında hayatını kaybeden ve 103 varisi bulunan 2. Abdülhamid'in eski tapu kayıtlarına göre tespit edilen yaklaşık 37 bin gayrimenkulünün davaya konu olduğu iddia edilmişti.

AİLE İTİBARI GERİ VERİLSİN

Sultan 2. Abdülhamid'in torunu ve sürgünden sonra doğan ilk şehzade olan Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, açılan davanın ilk etapta bir veraset davası olduğuna dikkat çekti. Aile büyükleri olan Sultan Abdülhamid'ın torunu olan babası Harun Abdülkerim Efendi'den kendilerine geçen bir mirasın olduğuna işaret eden Şehzade Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, şöyle konuştu: "Bizim 27 Mart'ta görülecek olan bir veraset davamız var. Veraset davasının ardından netice nasıl olur, bunu hep birlikte göreceğiz. Çünkü sanal alemde olsun, farklı yerlerde olsun akla gelmeyecek şeyler yazılıyor. Ben şunu söylemek istiyorum; herkes elini vicdanına koysun. Artık herkes bizi sahipleniyor ama daha çok sahiplenelim ve en kısa zamanda aile itibarı geri verilsin."

O ZAMAN TÜRKİYE'NİN TAMAMINI ALMAMIZ LAZIM

Aile olarak konunun takipçisi olduklarını ve veraset davasının sonucunu beklediklerinin altını çizen Osmanoğlu, şunları söyledi: "Allah nasip ederse, veraset davasının sonucunu bekliyoruz. Biz hangi yeri isteyelim ki? Türkiye'yi almamız lazım o zaman. Türkiye'de o kadar çok yerimiz var ki. İpsala'dan tutun Diyarbakır'a, Mardin'den tutun Trabzon'a, Trabzon'dan tutun İstanbul'a kadar her yerde yerimiz var. Şimdi biz kalkıp parça parça değil, o zaman bizim Türkiye'nin tamamını almamız gerekiyor. O yüzden böyle bir şey söz konusu değil. Ama dedem Sultan Abdülhamid Han'ın şahsi tapulu bazı malları vardır. Zaten onu da nasıl yapılır veya nasıl olur; bunları ilerleyen zamanlarda kamuoyuyla paylaşacağız."

Doğu Türkistan, Irak, Suriye, Filistin, Arıkan ve Mısır gibi dünyanın farklı noktalarında Müslümanların zulümle karşı karşıya kaldıklarına işaret eden Osmanoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: "Dünyanın her yerinde zulüm gören Müslüman kardeşlerimiz oluyor. Bunların önlemini alamıyoruz ne yazık ki. Dünyadaki bütün Müslümanların bir başı olursa ve bir lideri olursa bu kan akmayacaktır. Nasıl olur ve ne zaman gelir bilemiyorum ama inşallah böyle bir lider gelir"

"VAHDETTİN HAN VE ŞEHZADELERİN MEZARLARI TÜRKİYE'YE GETİRİLSİN"

Sultan 2. Abdülhamid'in en büyük torunu ve ailenin en yaşlı 2. ferdi olan amcası Şehzade Dündar Efendi'nin halen yaşamını Suriye'nin başkenti Şam'da sürdürdüğünü anımsatan Osmanoğlu, sözlerine şöyle devam etti: "Vahdettin Han ve bazı şehzadelerin mezarları halen Suriye'de bulunuyor. 1930 doğumlu amcamız halen sağ. Vahdettin Han'ın türbesi ve şehzadelerin mezarlarının Türkiye'ye getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü her geçen gün orada sorunlar artıyor. Vahdettin Han, 'Beni Osmanlı topraklarına gömün' demişti. Sonuçta orası da Osmanlı toprağıdır. O zaman vasiyeti yerine gelmişti. Ancak, şuanda durum içler acısı. Kardeşlerimiz orada katlediliyor. Ben bu mezarların Türkiye'ye gelmesini istiyorum. Bu benim şahsi düşüncem."

"AYASOFYA'NIN ANAHTARINI ÜÇÜMÜZ BİRLİKTE HEDİYE EDELİM"

Ayasofya Camisi ile ilgili hanedan adına tek başına mücadele verdiğinin altını çizen Osmanoğlu, sözlerini şöyle tamamladı: "Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımızdan rica ediyorum; inşallah Ayasofya'yı vatandaşlarımıza ve tüm dünya Müslümanlarının ibadet etmesi için açmak nasip olur. Bu anahtarı Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız ile üçümüz beraber Müslüman kardeşlerimize hediye ederiz. İnşallah dünyadaki bütün Müslüman kardeşlerimize orada ibadet etmek nasip olur."

TARİHİ SÜREÇTE NELER YAŞANDI?

Sultan 2. Abdülhamid'in bütün gayrımenkulleri, yerine gelen Sultan Reşad, 26 Nisan 1909'da İttihad ve Terakki'nin baskısıyla yayınladığı bir fermanla devrik hükümdarın Hazine-i Hassa'ya yani tahtın ve tacın hazinesine kattığı bütün gayrimenkulleri Maliye'ye devretti. Abdülhamid de, aynı yılın 16 Temmuz günü nakit parası ile bütün hisse senetlerini orduya bağışladı.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Abdülhamid'in varisleri, Cumhuriyet'in ilanından sonra, hükümdarın mirasını alabilmek için Türkiye içinde ve dışında çeşitli davalar açtı. Bilirkişi raporlarıyla devletleştirilen Hazine-i Hassa'nın padişahın değil "tahtın müşterek malı" olduğu ve Lozan Antlaşması'ndan sonra kurulan devletlere ait bulunduğuna karar verildi. Musul Petrolleri'ndeki Abdülhamid hissesini talep eden davalar da sonuçsuz kaldı. 1940'lı yıllarda bu gelişmeler yaşandığı sırada, Büyük Millet Meclisi, 1949'da iki ayrı karar aldı. 18 Nisan günü Pasaport Kanunu'nu değiştiren bir yasa çıkarıldı. Yasaya "Hanedan mensuplarından Türkiye'ye dönmelerine izin verilenlerin padişah mallarını talep edemeyecekleri" yönünde bir madde konuldu. Anayasa Mahkemesi'nin bulunmadığı o günlerde bazı karmaşık yasaların anlaşılması için Meclis "yorum kararı" veriyordu ve 2 Mayıs 1949'da yapılan yorumda, padişah mallarının mirasçılara intikal edemeyeceğine hükmedildi.

"Abdülhamid'in torunundan Türkiye'ye veraset davası ..". GazetePlus, 19 Nisan 2016 (19.04.2016). URL: http://www.gazeteplus.com/yasam/abdulhamidin-torunundan-turkiyeye-veraset-davasi-h135785.html. URL (WayBack Machine) : https://web.archive.org/web/20170203031126/http://www.gazeteplus.com/yasam/abdulhamidin-torunundan-turkiyeye-veraset-davasi-h135785.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Abdülhamid’in torunundan Türkiye'ye veraset davası ..

www.gazeteplus.com/yasam/abdulhamidin-torunundan-turkiyeye-veraset-davasi-h135785.html

2. Abdulhamit'in torunu; 'Malları istesek Türkiye'yi almamız lazım'
Sultan 2. Abdülhamid’in torunu Şehzade Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, aile olarak bir veraset davası açtıklarını belirterek, “Biz veraset davası açtık. Dedemizin mallarını istemiş olsak, Türkiye’yi almamız lazım o zaman” dedi.

Osmanlı İmparatorluğu’nun son padişahlarından Sultan 2.Abdülhamid’in 11 yasal mirasçısı mahkemeye başvurarak, "Hilafetin kaldırılması ve Osmanlı Hanedanı üyelerinin yurt dışına çıkarılmasına dair kanunun" yanlış uygulanması sonucu mülkiyet haklarının ihlal edildiğini öne sürdü.

37 BİN GAYRİMENKULÜ VAR İDDİASI

Abdülhamid Han’ın torunları olan Harun Abdülkerim Osmanoğlu, Dündar Abdülkerim Osmanoğlu, Osman Nami Osmanoğlu, Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu ve Bülent Osman’ın da aralarında bulunduğu 11 mirasçısı, kendilerine gayrimenkul mülkiyetinin intikalini engelleyecek herhangi bir kısıtlama içermeyen ve güncel varisleri gösteren mirasçılık belgesi verilmesini talep etti. Medyada çıkan haberlerde; 1918 yılında hayatını kaybeden ve 103 varisi bulunan 2. Abdülhamid’in eski tapu kayıtlarına göre tespit edilen yaklaşık 37 bin gayrimenkulünün davaya konu olduğu iddia edilmişti.

AİLE İTİBARI GERİ VERİLSİN

Sultan 2. Abdülhamid’in torunu ve sürgünden sonra doğan ilk şehzade olan Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, açılan davanın ilk etapta bir veraset davası olduğuna dikkat çekti. Aile büyükleri olan Sultan Abdülhamid’ın torunu olan babası Harun Abdülkerim Efendi’den kendilerine geçen bir mirasın olduğuna işaret eden Şehzade Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, şöyle konuştu: “Bizim 27 Mart’ta görülecek olan bir veraset davamız var. Veraset davasının ardından netice nasıl olur, bunu hep birlikte göreceğiz. Çünkü sanal alemde olsun, farklı yerlerde olsun akla gelmeyecek şeyler yazılıyor. Ben şunu söylemek istiyorum; herkes elini vicdanına koysun. Artık herkes bizi sahipleniyor ama daha çok sahiplenelim ve en kısa zamanda aile itibarı geri verilsin.”

O ZAMAN TÜRKİYE'NİN TAMAMINI ALMAMIZ LAZIM

Aile olarak konunun takipçisi olduklarını ve veraset davasının sonucunu beklediklerinin altını çizen Osmanoğlu, şunları söyledi: “Allah nasip ederse, veraset davasının sonucunu bekliyoruz. Biz hangi yeri isteyelim ki? Türkiye’yi almamız lazım o zaman. Türkiye’de o kadar çok yerimiz var ki. İpsala’dan tutun Diyarbakır’a, Mardin’den tutun Trabzon’a, Trabzon’dan tutun İstanbul’a kadar her yerde yerimiz var. Şimdi biz kalkıp parça parça değil, o zaman bizim Türkiye’nin tamamını almamız gerekiyor. O yüzden böyle bir şey söz konusu değil. Ama dedem Sultan Abdülhamid Han’ın şahsi tapulu bazı malları vardır. Zaten onu da nasıl yapılır veya nasıl olur; bunları ilerleyen zamanlarda kamuoyuyla paylaşacağız.”

Doğu Türkistan, Irak, Suriye, Filistin, Arıkan ve Mısır gibi dünyanın farklı noktalarında Müslümanların zulümle karşı karşıya kaldıklarına işaret eden Osmanoğlu, sözlerini şöyle sürdürdü: “Dünyanın her yerinde zulüm gören Müslüman kardeşlerimiz oluyor. Bunların önlemini alamıyoruz ne yazık ki. Dünyadaki bütün Müslümanların bir başı olursa ve bir lideri olursa bu kan akmayacaktır. Nasıl olur ve ne zaman gelir bilemiyorum ama inşallah böyle bir lider gelir”

“VAHDETTİN HAN VE ŞEHZADELERİN MEZARLARI TÜRKİYE’YE GETİRİLSİN”

Sultan 2. Abdülhamid’in en büyük torunu ve ailenin en yaşlı 2. ferdi olan amcası Şehzade Dündar Efendi’nin halen yaşamını Suriye’nin başkenti Şam’da sürdürdüğünü anımsatan Osmanoğlu, sözlerine şöyle devam etti: “Vahdettin Han ve bazı şehzadelerin mezarları halen Suriye’de bulunuyor. 1930 doğumlu amcamız halen sağ. Vahdettin Han’ın türbesi ve şehzadelerin mezarlarının Türkiye’ye getirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü her geçen gün orada sorunlar artıyor. Vahdettin Han, ‘Beni Osmanlı topraklarına gömün’ demişti. Sonuçta orası da

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Osmanlı toprağıdır. O zaman vasiyeti yerine gelmişti. Ancak, şuanda durum içler acısı. Kardeşlerimiz orada katlediliyor. Ben bu mezarların Türkiye'ye gelmesini istiyorum. Bu benim şahsi düşüncem."

"AYASOFYA'NIN ANAHTARINI ÜÇÜMÜZ BİRLİKTE HEDİYE EDELİM"

Ayasofya Camisi ile ilgili hanedan adına tek başına mücadele verdiğinin altını çizen Osmanoğlu, sözlerini şöyle tamamladı: "Sayın Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımızdan rica ediyorum; inşallah Ayasofya'yı vatandaşlarımıza ve tüm dünya Müslümanlarının ibadet etmesi için açmak nasip olur. Bu anahtarı Cumhurbaşkanımız ve Başbakanımız ile üçümüz beraber Müslüman kardeşlerimize hediye ederiz. İnşallah dünyadaki bütün Müslüman kardeşlerimize orada ibadet etmek nasip olur."

TARİHİ SÜREÇTE NELER YAŞANDI?

Sultan 2. Abdülhamid'in bütün gayrımenkulleri, yerine gelen Sultan Reşad, 26 Nisan 1909'da İttihad ve Terakki'nin baskısıyla yayınladığı bir fermanla devrik hükümdarın Hazine-i Hassa'ya yani tahtın ve tacın hazinesine kattığı bütün gayrimenkulleri Maliye'ye devretti. Abdülhamid de, aynı yılın 16 Temmuz günü nakit parası ile bütün hisse senetlerini orduya bağışladı.

Abdülhamid'in varisleri, Cumhuriyet'in ilanından sonra, hükümdarın mirasını alabilmek için Türkiye içinde ve dışında çeşitli davalar açtı. Bilirkişi raporlarıyla devletleştirilen Hazine-i Hassa'nın padişahın değil "tahtın müşterek malı" olduğu ve Lozan Antlaşması'ndan sonra kurulan devletlere ait bulunduğuna karar verildi. Musul Petrolleri'ndeki Abdülhamid hissesini talep eden davalar da sonuçsuz kaldı. 1940'lı yıllarda bu gelişmeler yaşandığı sırada, Büyük Millet Meclisi, 1949'da iki ayrı karar aldı. 18 Nisan günü Pasaport Kanunu'nu değiştiren bir yasa çıkarıldı. Yasaya "Hanedan mensuplarından Türkiye'ye dönmelerine izin verilenlerin padişah mallarını talep edemeyecekleri" yönünde bir madde konuldu. Anayasa Mahkemesi'nin bulunmadığı o günlerde bazı karmaşık yasaların anlaşılması için Meclis "yorum kararı" veriyordu ve 2 Mayıs 1949'da yapılan yorumda, padişah mallarının mirasçılara intikal edemeyeceğine hükmedildi.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-06-13: (tr) Ortadoğu'nun tapusu bizde, *Gerçek Hayat*

Ortadoğu'nun tapusu bizde

Gerçek Hayat 13 Haziran 2016

Başta Almanya olmak üzere İngiltere, Fransa gibi ülkelerin Osmanlı İmparatorluğu'nun hüküm sürdüğü yıllardan buyana iştahını kabartan Ortadoğu topraklarında bugün sınırlar yeniden çizilmeye çalışılıyor. Osmanlı'nın Ortadoğu'daki topraklarının paylaşıldığı Sykes-Picot Anlaşması, 100 yıl aradan sonra yeniden yazılması, bu verimli ve doğal kaynak zengini toprakların hâkimiyetinin yeniden şekillendirilmesi tartışılıyor. Türkiye, gerek bölgedeki tarihinden gelen varlık ve saygınlığı, gerekse Türkmen nüfus nedeniyle bölgede söz hakkı bulunan ve bu güç savaşında bölgenin bütünlüğünü savunan nadir ülkelerden. Ancak Türkiye'nin bölgedeki söz hakkı bununla da sınırlı değil.

Uluslararası mücadele başlayacak

Türkiye'de bugünlerde sessiz bir dava yürüyor. Osmanlı Sultanı 2. Abdülhamid'in torunları, dedelerinin kişisel mülklerine dair haklarının iadesi için hukuk mücadelesi veriyor. Osmanlı ailesi dedelerinin yurtdışındaki mülklerine dair haklarını, 1949'da bir TBMM yorumu nedeniyle alamamıştı. Bu hakların Türk Hükümeti tarafından yurtiçinde tanınması halinde yurtdışı mülkler için uluslararası mahkemelerde hukuk mücadelesi başlatılabilecek.

52 milyon dönüm arazi

Ortadoğu topraklarında 2. Abdülhamid'in mülkleri, bugün yaşanan güç dengelerini hayli sarsacak büyüklükte. Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Arzu Tozduman Terzi'nin yaptığı detaylı çalışmaya göre, Osmanlı ailesine ait kişisel mülkler, Ortadoğu'nun en zengin topraklarını içine alıyor. Terzi'nin "Bağdat-Musul'da Abdülhamid'in Mirası, Petrol ve Arazi" başlıklı kitabına konu ettiği araştırmalarına göre, Sultan 2. Abdülhamid zamanında Padişah adına tapulanan "Bağdat, Basra, Musul, Halep, Beyrut, Suriye, Selanik ve Kudüs" vilayet ve sancaklarındaki arazinin toplam miktarı 52 milyon 102 bin 65 dönüm. Bu arazinin büyük çoğunluğunu ise Suriye ve Irak'taki araziler oluşturuyor. Abdülhamid'in Osmanlı tahtında bulunduğu süre içinde Hazine-i Hassa'ya dâhil edilen arazilerin yüzde 44'lük kısmı Bağdat ve Musul vilayetlerinde yer alıyor. Bu arazilerin toplam büyüklüğü, 17 milyon 770 bin 368 dönümü Musul, 6 milyon 235 bin 160 dönümü Bağdat'ta olmak üzere toplam 24 milyon 5 bin 528 dönüm. Yine dönemin Osmanlı vilayet ve sancakları arasındaki Basra'da 2 milyon 849 bin 70, Halep'te 5 milyon 586 bin 60, Suriye'de 11 milyon 835 bin 307, Beyrut'ta 11 milyon 417 bin 330, Selanik'te 197 bin 149, Kudüs'te ise 211 bin 621 dönüm padişaha ait kişisel mülk bulunuyor. Bunlara ek olarak Yanya, İşkodra ve Manastır'da da padişah mülkleri bulunduğu biliniyor.

Parçalanmayı önceden gördü

Prof. Terzi'nin çalışmasında, 2. Abdülhamid'in 33 yıllık saltanatı boyunca bölgede kişisel mülk edinme nedenlerine bakıldığında, Ortadoğu'da bugün yaşanan aynı senaryoların yaşanmış olduğu açıkça görülüyor. Sultan Abdülhamid döneminde, dünyada o dönemin parlayan yıldızı olan makineleşmenin en önemli kaynağı petrole sahip Bağdat ve Musul vilayetlerinde rekabet ve çekişmeler gittikçe kuvvetleniyor. O dönem Osmanlı Devleti'ni ayakta tutma mücadelesi veren Sultan Abdülhamid, 1876'da tahta çıktıktan sonra Osmanlı padişahlarının kendi adlarına tapulu mal edinmeleri konusunda yeni bir uygulama başlatıyor.

Padişaha tahsis birikmiş maaşlarla aldı

Tanzimat dönemiyle birlikte Maliye Hazinesi'ne devredilen mülklerin bir kısmı, Sultan 2. Abdülhamid döneminde geri alınıyor. Sultan Abdülhamid, bu mülkleri de padişah hazinesi olan Hazine-i Hassa'ya Maliye Hazinesi tarafından her ay ödenmesi gereken tahsisat-ı seniyye adı altındaki maaşların uzun süredir ödenmeyen miktarı kadarki alacakları karşılığı yahut Yap-İşlet-Devret modeliyle yaptırılan fabrikalardan padişah payına düşen ancak ödenmeyen birikmiş alacakları karşılığı ediniyor. Maliye Hazinesi'nde birikmiş alacaklarından mahsup edilerek edinilen tüm bu mülklerin, padişahın kişisel geliri karşılığı edinilmiş mülkler olarak satın alınan bedel karşılığı kaydı tutuluyor, asıl ve geçici tapuları bulunuyor. Özellikle 19. asrın sonlarında mülk edinme girişimlerini süratlendiren Sultan Abdülhamid, sık sık çıkardığı iradelerde, emlak edinmesinin sebebinin "yabancıların eline geçmemesini sağlamak" olduğunu vurguluyor. Tarihçiler, Abdülhamid'in özellikle iştah kabartan bazı arazileri kişisel mülk edinmeyi, bu mülkler üzerinde "yerli ve yabancı bir takım ihtiras sahiplerinin önünü almak için en kestirme çare" olarak düşündüğüne işaret ediyor. Abdülhamid bu yola ise, "kamuya ait bir arazinin yabancı bir devlet tarafından işgali sırasında bu yer tamamen o devletin hâkimiyetine geçerken, bu arazinin padişahın kendi adına tapulu mülkü olması halinde şahsi mülkiyet olması ve vefatı halinde de miras hukukuna göre evlatlarına devrolması ve yine hükümdar ailesinde kalması" şeklindeki uluslararası hukuk kuralları doğrultusunda başvuruyor.

Strateji uygulamış

Sultan 2. Abdülhamid'in kişisel mülklerinin dağılımına bakıldığında, Orta Anadolu başta olmak üzere Türk nüfusun yoğun oluğu yerlerden arazi satın almadığı, kişisel mülklerini, güvenliğin zayıf, halkı içinde Türk unsurun daha az yaşadığı ve özellikle de yabancı devletlerin ilgilendiği yerleri tercih ederek bir strateji dahilinde mülk alımı yaptığı gözleniyor. Kimi zaman da yerli halkın talebi üzerine padişah mülk satın alıyor. Padişahın satın aldığı mülklerde memur atamalarıyla oluşturulan teşkilatlanma ve sağlanan güvenlik de yağmacılara ve mülkler üzerindeki aşiret kavgalarına karşı önemli bir güvenlik alanı oluşturuyor. Ancak padişah özellikle bazı aşiretlerin sahip çıktığı petrol kaynaklarının işletimini bütün girişimlerine karşın alamıyor (Neftçizade, Davude, Talebani aşiretleri bunlardan birkaçı).

Petrol kaynakları padişah mülkünde

Sultan Abdülhamid, saltanatı döneminde Bağdat ve Musul vilayetleri emrindeki petrol kaynaklarının araştırma ve imtiyazlarını da birbiri peşi sıra Hazine-i Hassa Nezareti idaresine dahil ediyor. Sadece kişisel mülkleri üzerindeki değil, bölge genelindeki bütün petrol kaynaklarının padişah mülküne dahil edildiği gözleniyor. O dönemde Bağdat vilayetindeki Hit, Mendeli, Musul vilayetindeki Tuzhurmato, Eski Kale, Kil, Baba Gurgur, Karlıdağ, Gur, Tel Kayyare, Tavuk

JAMIL ADRA CC BY NC ND

ve Nemrut Petrol yataklarında petrol gölleri oluştuğu gözleniyor.

Avrupalı mühendisler ülkelerine rapor ettiler

Padişah, edindiği topraklarda yer altı ve yer üstü kaynaklarının araştırılmasını da önceliyor. Yapılan araştırmalarda, petrol yataklarında yapılacak ciddi yatırımlar ve ıslahat çalışmalarıyla bölge petrollerinin Bakü, Romanya ve Amerika'dan ithal edilenlerden çok daha kalıcı olacağı rapor ediliyor. Petrol yatakları, iltizama verilmek suretiyle işletime alınıyor. Ancak o dönemki kıt kaynaklar dolayısıyla işletim ilkel yöntemlerle yapıldığından zengin kaynaklardan gereken verim alınamıyor ve arzu edilen gelir elde edilemiyor. Avrupa'dan getirtilen uzman mühendisler de bu zenginliklerini ülkelerine rapor ediyorlar ve yabancı güçlerin bölgeye olan iştahı daha da artıyor. 1888 yılında Bağdat demiryolunu yapan ve demiryolu hattını özellikle zengin petrol yatakları üzerinden geçiren Almanlara verilen demiryolu imtiyazında bu mühendislerden Graskopf'un raporunun izleri görülüyor. Almanlar, hattın her iki tarafında 20'şer kilometrelik alandaki madenlerin işletme hakkını da bu imtiyazla elde ediyor.

İttihat Terakki döneminde varislere geçemedi

Sultan 2. Abdülhamid 8 Eylül 1908 tarihli iradesi ile Hazine-i Hassa'ya ait bir kısım mal ve gelirleri, henüz tahtta iken, devlet hazinesine devrediyor. 2 Mayıs 1909 tarihli iradesi ile de Mehmet Reşat Abdülhamid adına kayıtlı mülklerin büyük kısmını devlet hazinesine geçiriyor. 1920 tarihli kararname ile Vahdettin, 1908 ve 1909 yıllarında devlet hazinesine aktarılan bu mülkleri tekrar Hazine-i Hassa'ya iade ediyor. Sultan 2. Abdülhamid 10 Şubat 1918'de hayatını kaybederken, ölümü ile mirasının derhal varislerine geçmesi gerekmesine karşın İttihat ve Terakki dönemi koşulları nedeniyle bu işlem gerçekleştirilemiyor.

İnönü, Padişah mallarının iadesini istedi

Padişah mülkleri, Lozan Antlaşması görüşmeleri sırasında da gündeme geliyor. 5 Ocak 1923'te Lozan Antlaşması görüşmelerindeki Türk temsilci Hasan Bey, Hazine-i Hassa mülklerinin devlete ait olmayıp özel mülk statüsünde olduğunu belirterek, ilgili devletlere bedelsiz terk edilemeyeceği uyarısında bulunuyor. Yine İsmet İnönü, 27 Ocak 1923'te Lozan görüşmeleri sırasında "Hazine-i Hassa ve Padişah mallarının Türkiye'ye iadesi ve verilen zararların karşılanmasını" istiyor. Lozan görüşmeleri sırasında 2. Abdülhamid'in varisleri, malların kendilerine iadesi için dava açıyor. İlk derece mahkemesi mirasçılar lehine karar veriyor. Bu esnada da Lozan Antlaşması'nın 60. Maddesi ile konuya netlik kazandırılarak, "Yunanistan ile ilgili uyuşmazlığın Lahey'de çözülmesine, diğer ülkelerdeki Hazine-i Hassa mallarının ise üzerlerindeki Vakıflar korunmak suretiyle ilgili ülkelere devrine" karar veriliyor. Ancak Antlaşmaya eklenen bu madde de sorunu çözmüyor.

Hukuk süreci tam bir muamma

Ortadoğu'nun zengin kaynakları üzerindeki hukuk mücadelesi tam bir muammaya dönüştürülüyor. Sultan Abdülhamid'in mirası üzerinden halen devam eden hukuki gelişmeler şöyle: Varisler, Lozan Konferansı aşamasında yurtdışında kalan Hazine-i Hassa mülkleri için Amerikalı Avukat İrwin Untermayer ile anlaşıyor, ancak bir sonuç alamıyorlar. Aile ilk olarak, Osmanlı'dan kopan toprak parçalarından, İngiltere, Fransa ve İtalya himayesine geçen hakları için bu ülkelerdeki karma hakem mahkemelerinde dava açıyor. Lozan Konferansı'nda görev alan İngiliz Subayı John Godolpin, ailenin Yunanistan'daki haklarının yönetimiyle ilgili olarak Anglo-Elenik Mali Korporasyon Ltd.Şti.'yi kuruyor. Bu süreçte dava sürecinin sürdüğü Fransız-Türk, İtalyan-Türk ve İngiliz-Türk hakem mahkemelerinden 1930 yılında "görevsizlik" kararı çıkıyor.

İngiliz hâkim lehte, Arap hâkim aleyhte

Aile, 1932'de Filistin'de Gazze yakınlarındaki 4 bin dönümlük bir arazi için Yafa Kadastro Mahkemesi'nde dava açıyor. Davanın İngiliz hâkimi lehte, Arap hakimi aleyhte karar veriyor. 11 yıl süren dava, farklı mahkemeler arasında mekik dokuyor. Nihai olarak 1945'te Kudüs Mahkemesi'nde yeniden dava açılıyor. Ancak bu süreçte Türkiye'de ailenin aleyhine düzenlemeler olan Pasaport Kanunu değişikliği ve 431 sayılı yasanın 8. Maddesi hakkındaki TBMM yorumu nedeniyle Kudüs Mahkemesi, Türk Hükümetinin ailenin haklarını tanımadığı gerekçesiyle davayı reddediyor. Bu kararın ardından, Lozan Antlaşması 60. Maddesiyle ailenin talep etme hakkı olan bu mülklerin akıbeti Türk Hükümeti'nin iradesine bırakılıyor. Türk hükümeti Osmanlı ailesine bu hakkı yurtiçinde tanımadığı için de yurtdışındaki davalar teker teker reddediliyor.

Türkiye mahkemelerinde süreç uzuyor

Yapılan tartışmalı yorumlara karşın, Osmanlı ailesine yurtdışındaki hukuk mücadelesini kaybettiren 431 Sayılı Yasa, Sultan 2. Abdülhamid öldükten 6 yıl sonra 3 Mart 1924 tarihinde kabul ediliyor. Bu sırada Sultan Vahdettin sağ olan tek padişah. 431 sayılı yasanın 8. Maddesinde Padişaha ait mallar, 10. Maddesinde ise Padişahlığa ait mallar düzenleniyor, iki mülk türü birbirinden ayrılıyor. 431 sayılı yasa uyarınca Türkiye'de kalabilen bazı mirasçılar yurtdışında Lozan Antlaşması'nın 60, 65, 66, 92, 97, 137 ve 139. Maddeleri uyarınca yurtdışı mülklerin iadesi için dava açıyorlar. Yurtdışında açılan davada Türk tabiyetinde olduklarını ispatlamaları gereken aile üyeleri hakkında Bakanlar Kurulu, 3 Ağustos 1931 tarihinde "Bu kişilerin tabiyeti ve Hazine-i Hassa mülklerini talep hakkına sahip oldukları" yönünde karar veriyor. Bakanlar Kurulu, muhtelif kararlarıyla 2. Abdülhamid varislerinin Hazine-i Hassa mülkleri üzerindeki miras hakkını gözetiyor. Ancak bu hakların yurtdışındaki mülkler için tanınmış olması yurtiçindeki mülkler için de tanındığı anlamına geliyor. Aile, yurtiçindeki bazı mülkler için de hukuk sürecini başlatıyor.

1949 TBMM yorumu yolları kapatıyor

Aile lehine ilk karar, 16 Şubat 1936'da Yargıtay 1. Hukuk Dairesi tarafından veriliyor. Kararda, 431 sayılı kanunun 8. Maddesinin makabline şamil uygulamayacağı belirtiliyor. Bu karardan 5 yıl sonra 1941 yılında varislerin Serence Bey yokuşundaki konak için açtıkları davada ise aynı daire 431 sayılı kanunun 8. Maddesini makabline şamil uyguluyor ve 1936'daki kararıyla çelişen bir karara imza atıyor. Konu 6 Şubat 1946'da Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'na geliyor. Yargıtay Genel Kurulu, 1. Hukuk Dairesi'nin iki farklı kararını inceleyerek varislerin miras hakkını kabul ediyor ve 8. Maddenin makabline şamil uygulanamayacağına hükmediyor. Kararı, 6 Eylül 1946'da Adli Yılı Açılış Töreninde yorumlayan dönemin Yargıtay Başkanı Halil Özyörük, "kanunlar mukabiline şamil uygulanamaz, hukuk güvenliği

JAMIL ADRA CC BY NC ND

esastır" diyor. Bu olumlu kararların hepsi bu süreçte ihraç haricinde kalan mirasçılara ilişkin uygulanıyor. Ancak bu kez 18 Nisan 1949'da önce Pasaport Kanunu'nda değişiklik yapılarak, hanedandan olmayan eş olup eşi vefat etmiş veya dul kalmış kişilerin Türkiye'ye gelebilmelerine ilişkin hüküm getirilip anılan mirasın asla talep edilemeyeceği de yasaya ekleniyor. 18 Nisan 1949'da Vatandaşlık Kanunu'nda da aynı yönde değişikliğe gidiliyor. 2 Mayıs 1949'da 431 sayılı yasanın 8. Maddesini bu kez TBMM yorumluyor ve 8. Madde 2. Abdülhamid'e de uygulanır hale getirilerek varislerin müktesep hakları ortadan kaldırılıyor. Yurtdışındaki davalar da bu yorum nedeniyle teker teker aleyhte sonuçlanmaya başlıyor.

12. Sulh Hukuk'un kararı belirleyici olacak

Bugün Sultan 2. Abdülhamid'in torunları, söz konusu dönemde ülkenin anayasasına aykırı olan 431 sayılı kanuna ve TBMM'nin yorumuna karşı hukuki mücadele veriyor. 431 sayılı yasanın söz konusu hükmünün o tarihin anayasası Kanun-i Esasi'ye uygun olmadığını, o tarihlerde medeni kanunlarda da bu mülklere el koyacak bir hüküm olmadığını belirterek, yasaların geriye dönük uygulanmayacağını savunuyorlar. Hukukçular, "O dönem ancak Sultan Reşat'ın mülklerine el konulabilirdi. Sultan Abdülhamid'in mülkü yoktu, varislerine intikal etmişti" derken, Atatürk'ün sağlığında da "1 yıl içinde mallarını paraya çevirmeliler. Yoksa biz çevirip parasını iade ederiz" kararı alındığına, ancak intikaller yapılmadığı ve mülklerin satışına engel olan hükümler olduğundan bunun gerçekleştirilemediğine işaret ediyorlar. Atatürk'ün ölümünün ardından Padişah mülklerine el koyma iradesinin ağırlık kazandığı belirtilirken, Saray'dan Milli Emlak'a intikal ettirilmiş bazı malların ise ilk kez 1995'te Çiller döneminde satışa çıkarıldığını anlatıyorlar. Halen İstanbul'da 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde devam eden davanın sonuçlanma aşamasında olduğu belirtiliyor.

Şehzade Osmanoğlu: Türkiye için çalışacağız

Aile, Türkiye Hükümeti'nin uzlaşmayla bu haklarını tanıdığı kararının alınmasıyla birlikte yurtdışındaki mülkler için uluslararası mahkemelerde hak arayışına başlayacak. Osmanlı ailesinin sürgünden sonra Türkiye'de doğan ilk torunu, şehzadesi Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, konuya ilişkin Gerçek Hayat Dergisi'ne yaptığı açıklamada, "Biz bize verilen haklar için yine ailemizin yaptığı gibi Türkiye için çalışacağız" diyor.

Kıymet Sezer

SEZER (Kıymet). "Ortadoğu'nun tapusu bizde". *Gerçek Hayat*, 13 Haziran 2016 (13-06-2016). URL: http://www.gercekhayat.com.tr/kapak/ortadogunun-tapusu-bizde/

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Ortadoğu'nun tapusu bizde

GERÇEK HAYAT 13 HAZIRAN 2016

Geri bildirimde bulun

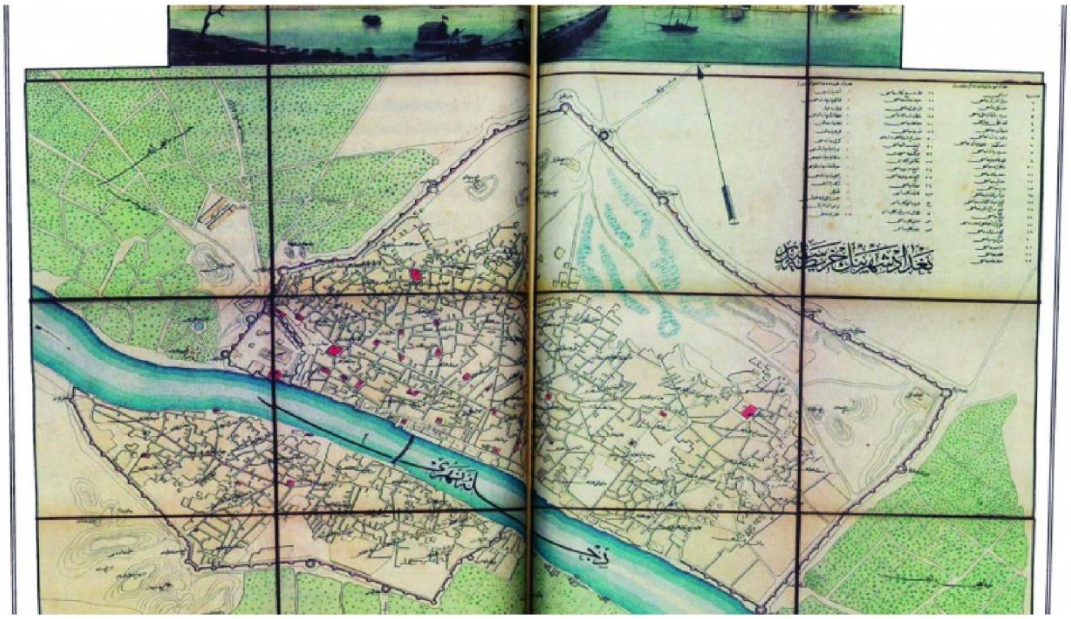

Başta Almanya olmak üzere İngiltere, Fransa gibi ülkelerin Osmanlı İmparatorluğu'nun hüküm sürdüğü yıllardan buyana iştahını kabartan Ortadoğu topraklarında bugün sınırlar yeniden çizilmeye çalışılıyor. Osmanlı'nın Ortadoğu'daki topraklarının paylaşıldığı Sykes-Picot Anlaşması, 100 yıl aradan sonra yeniden yazılması, bu verimli ve doğal kaynak zengini toprakların hâkimiyetinin yeniden şekillendirilmesi tartışılıyor. Türkiye, gerek bölgedeki tarihinden gelen varlık ve saygınlığı, gerekse Türkmen nüfus nedeniyle bölgede söz hakkı bulunan ve bu güç savaşında bölgenin bütünlüğünü savunan nadir ülkelerden. Ancak Türkiye'nin bölgedeki söz hakkı bununla da sınırlı değil.

Uluslararası mücadele başlayacak

Türkiye'de bugünlerde sessiz bir dava yürüyor. Osmanlı Sultanı 2. Abdülhamid'in torunları, dedelerinin kişisel mülklerine dair haklarının iadesi için hukuk mücadelesi veriyor. Osmanlı ailesi dedelerinin yurtdışındaki mülklerine dair haklarını, 1949'da bir TBMM yorumu nedeniyle alamamıştı. Bu hakların Türk Hükümeti tarafından yurtiçinde tanınması halinde yurtdışı mülkler için uluslararası mahkemelerde hukuk mücadelesi başlatılabilecek.

52 milyon dönüm arazi

Ortadoğu topraklarında 2. Abdülhamid'in mülkleri, bugün yaşanan güç dengelerini hayli sarsacak büyüklükte. Osmanlı Müesseseleri ve Medeniyeti Tarihi Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Arzu Tozduman Terzi'nin yaptığı detaylı çalışmaya göre, Osmanlı ailesine ait kişisel mülkler, Ortadoğu'nun en zengin topraklarını içine alıyor. Terzi'nin "Bağdat-Musul'da Abdülhamid'in Mirası, Petrol ve Arazi" başlıklı kitabına konu ettiği araştırmalarına göre, Sultan 2. Abdülhamid zamanında Padişah adına tapulanan "Bağdat, Basra, Musul, Halep, Beyrut, Suriye, Selanik ve Kudüs" vilayet ve sancaklarındaki arazinin toplam miktarı 52 milyon 102 bin 65 dönüm. Bu arazinin büyük çoğunluğunu ise Suriye ve Irak'taki araziler oluşturuyor. Abdülhamid'in Osmanlı tahtında bulunduğu süre içinde Hazine-i Hassa'ya dâhil edilen arazilerin yüzde 44'lük kısmı Bağdat ve Musul vilayetlerinde yer alıyor. Bu arazilerin toplam büyüklüğü, 17 milyon 770 bin 368 dönümü Musul, 6 milyon 235 bin 160 dönümü Bağdat'ta olmak üzere toplam 24 milyon 5 bin 528 dönüm. Yine dönemin Osmanlı vilayet ve sancakları arasındaki Basra'da 2 milyon 849 bin 70, Halep'te 5 milyon 586 bin 60, Suriye'de 11 milyon 835 bin 307, Beyrut'ta 11 milyon 417 bin 330, Selanik'te 197 bin 149, Kudüs'te ise 211 bin 621 dönüm padişaha ait kişisel mülk bulunuyor. Bunlara ek olarak Yanya, İşkodra ve Manastır'da da padişah mülkleri bulunduğu biliniyor.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Parçalanmayı önceden gördü

Prof. Terzi'nin çalışmasında, 2. Abdülhamid'in 33 yıllık saltanatı boyunca bölgede kişisel mülk edinme nedenlerine bakıldığında, Ortadoğu'da bugün yaşanan aynı senaryoların yaşanmış olduğu açıkça görülüyor. Sultan Abdülhamid döneminde, dünyada o dönemin parlayan yıldızı olan makineleşmenin en önemli kaynağı petrole sahip Bağdat ve Musul vilayetlerinde rekabet ve çekişmeler gittikçe kuvvetleniyor. O dönem Osmanlı Devleti'ni ayakta tutma mücadelesi veren Sultan Abdülhamid, 1876'da tahta çıktıktan sonra Osmanlı padişahlarının kendi adlarına tapulu mal edinmeleri konusunda yeni bir uygulama başlatıyor.

Padişaha tahsis birikmiş maaşlarla aldı

Tanzimat dönemiyle birlikte Maliye Hazinesi'ne devredilen mülklerin bir kısmı, Sultan 2. Abdülhamid döneminde geri alınıyor. Sultan Abdülhamid, bu mülkleri de padişah hazinesi olan Hazine-i Hassa'ya Maliye Hazinesi tarafından her ay ödenmesi gereken tahsisat-ı seniyye adı altındaki maaşların uzun süredir ödenmeyen miktarı kadarki alacakları karşılığı yahut Yap-İşlet-Devret modeliyle yaptırılan fabrikalardan padişah payına düşen ancak ödenmeyen birikmiş alacakları karşılığı ediniyor. Maliye Hazinesi'nde birikmiş alacaklarından mahsup edilerek edinilen tüm bu mülklerin, padişahın kişisel geliri karşılığı edinilmiş mülkler olarak satın alınan bedel karşılığı kaydı tutuluyor, asıl ve geçici tapuları bulunuyor. Özellikle 19. asrın sonlarında mülk edinme girişimlerini süratlendiren Sultan Abdülhamid, sık sık çıkardığı iradelerde, emlak edinmesinin sebebinin "yabancıların eline geçmemesini sağlamak" olduğunu vurguluyor. Tarihçiler, Abdülhamid'in özellikle iştah kabartan bazı arazileri kişisel mülk edinmeyi, bu mülkler üzerinde "yerli ve yabancı bir takım ihtiras sahiplerinin önünü almak için en kestirme çare" olarak düşündüğüne işaret ediyor. Abdülhamid bu yola ise, "kamuya ait bir arazinin yabancı bir devlet tarafından işgali sırasında bu yer tamamen o devletin hâkimiyetine geçerken, bu arazinin padişahın kendi adına tapulu mülkü olması halinde şahsi mülkiyet olması ve vefatı halinde de miras hukukuna göre evlatlarına devrolması ve yine hükümdar ailesinde kalması" şeklindeki uluslararası hukuk kuralları doğrultusunda başvuruyor.

Strateji uygulamış

Sultan 2. Abdülhamid'in kişisel mülklerinin dağılımına bakıldığında, Orta Anadolu başta olmak üzere Türk nüfusun yoğun oluğu yerlerden arazi satın almadığı, kişisel mülklerini, güvenliğin zayıf, halkı içinde Türk unsurun daha az yaşadığı ve özellikle de yabancı devletlerin ilgilendiği yerleri tercih ederek bir strateji dahilinde mülk alımı yaptığı gözleniyor. Kimi zaman da yerli halkın talebi üzerine padişah mülk satın alıyor. Padişahın satın aldığı mülklerde memur atamalarıyla oluşturulan teşkilatlanma ve sağlanan güvenlik de yağmacılara ve mülkler üzerindeki aşiret kavgalarına karşı önemli bir güvenlik alanı oluşturuyor. Ancak padişah özellikle bazı aşiretlerin sahip çıktığı petrol kaynaklarının işletimini bütün girişimlerine karşın alamıyor (Neftçizade, Davude, Talebani aşiretleri bunlardan birkaçı).

Petrol kaynakları padişah mülkünde

Sultan Abdülhamid, saltanatı döneminde Bağdat ve Musul vilayetleri emrindeki petrol kaynaklarının araştırma ve imtiyazlarını da birbiri peşi sıra Hazine-i Hassa Nezareti idaresine dahil ediyor. Sadece kişisel mülkleri üzerindeki değil, bölge genelindeki bütün petrol kaynaklarının padişah mülküne dahil edildiği gözleniyor. O dönemde Bağdat vilayetindeki Hit, Mendeli, Musul vilayetindeki Tuzhurmato, Eski Kale, Kil, Baba Gurgur, Karlıdağ, Gur, Tel Kayyare, Tavuk ve Nemrut Petrol yataklarında petrol gölleri oluştuğu gözleniyor.

Avrupalı mühendisler ülkelerine rapor ettiler

Padişah, edindiği topraklarda yer altı ve yer üstü kaynaklarının araştırılmasını da önceliyor. Yapılan araştırmalarda, petrol yataklarında yapılacak ciddi yatırımlar ve ıslahat çalışmalarıyla bölge petrollerinin Bakü, Romanya ve Amerika'dan ithal edilenlerden çok daha kalıcı olacağı rapor ediliyor. Petrol yatakları, iltizama verilmek suretiyle işletime alınıyor. Ancak o dönemki kıt kaynaklar dolayısıyla işletim ilkel yöntemlerle yapıldığından zengin kaynaklardan gereken verim alınamıyor ve arzu edilen gelir elde edilemiyor. Avrupa'dan getirtilen uzman mühendisler de bu zenginliklerini ülkelerine rapor ediyorlar ve yabancı güçlerin bölgeye olan iştahı daha da artıyor. 1888 yılında Bağdat demiryolunu yapan ve demiryolu hattını özellikle zengin petrol yatakları üzerinden geçiren Almanlara verilen demiryolu imtiyazında bu mühendislerden Graskopf'un raporunun izleri görülüyor. Almanlar, hattın her iki tarafında 20'şer kilometrelik alandaki madenlerin işletme hakkını da bu imtiyazla elde ediyor.

İttihat Terakki döneminde varislere geçemedi

Sultan 2. Abdülhamid 8 Eylül 1908 tarihli iradesi ile Hazine-i Hassa'ya ait bir kısım mal ve gelirleri, henüz tahtta iken, devlet hazinesine devrediyor. 2 Mayıs 1909 tarihli iradesi ile de Mehmet Reşat Abdülhamid adına kayıtlı mülklerin büyük kısmını devlet hazinesine geçiriyor. 1920 tarihli kararname ile Vahdettin, 1908 ve 1909 yıllarında devlet hazinesine aktarılan bu mülkleri tekrar Hazine-i Hassa'ya iade ediyor. Sultan 2. Abdülhamid 10 Şubat 1918'de hayatını kaybederken, ölümü ile mirasının derhal varislerine geçmesi gerekmesine karşın İttihat ve Terakki dönemi koşulları nedeniyle bu işlem gerçekleştirilemiyor.

İnönü, Padişah mallarının iadesini istedi

Padişah mülkleri, Lozan Antlaşması görüşmeleri sırasında da gündeme geliyor. 5 Ocak 1923'te Lozan Antlaşması görüşmelerindeki Türk

JAMIL ADRA CC BY NC ND

temsilci Hasan Bey, Hazine-i Hassa mülklerinin devlete ait olmayıp özel mülk statüsünde olduğunu belirterek, ilgili devletlere bedelsiz terk edilemeyeceği uyarısında bulunuyor. Yine İsmet İnönü, 27 Ocak 1923'te Lozan görüşmeleri sırasında "Hazine-i Hassa ve Padişah mallarının Türkiye'ye iadesi ve verilen zararların karşılanmasını" istiyor. Lozan görüşmeleri sırasında 2. Abdülhamid'in varisleri, malların kendilerine iadesi için dava açıyor. İlk derece mahkemesi mirasçılar lehine karar veriyor. Bu esnada da Lozan Antlaşması'nın 60. Maddesi ile konuya netlik kazandırılarak, "Yunanistan ile ilgili uyuşmazlığın Lahey'de çözülmesine, diğer ülkelerdeki Hazine-i Hassa mallarının ise üzerlerindeki Vakıflar korunmak suretiyle ilgili ülkelere devrine" karar veriliyor. Ancak Antlaşmaya eklenen bu madde de sorunu çözmüyor.

Hukuk süreci tam bir muamma

Ortadoğu'nun zengin kaynakları üzerindeki hukuk mücadelesi tam bir muammaya dönüştürülüyor. Sultan Abdülhamid'in mirası üzerinden halen devam eden hukuki gelişmeler şöyle: Varisler, Lozan Konferansı aşamasında yurtdışında kalan Hazine-i Hassa mülkleri için Amerikalı Avukat İrwin Untermayer ile anlaşıyor, ancak bir sonuç alamıyorlar. Aile ilk olarak, Osmanlı'dan kopan toprak parçalarından, İngiltere, Fransa ve İtalya himayesine geçen hakları için bu ülkelerdeki karma hakem mahkemelerinde dava açıyor. Lozan Konferansı'nda görev alan İngiliz Subayı John Godolpin, ailenin Yunanistan'daki haklarının yönetimiyle ilgili olarak Anglo-Elenik Mali Korporasyon Ltd.Şti.'yi kuruyor. Bu süreçte dava sürecinin sürdüğü Fransız-Türk, İtalyan-Türk ve İngiliz-Türk hakem mahkemelerinden 1930 yılında "görevsizlik" kararı çıkıyor.

İngiliz hâkim lehte, Arap hâkim aleyhte

Aile, 1932'de Filistin'de Gazze yakınlarındaki 4 bin dönümlük bir arazi için Yafa Kadastro Mahkemesi'nde dava açıyor. Davanın İngiliz hâkimi lehte, Arap hakimi aleyhte karar veriyor. 11 yıl süren dava, farklı mahkemeler arasında mekik dokuyor. Nihai olarak 1945'te Kudüs Mahkemesi'nde yeniden dava açılıyor. Ancak bu süreçte Türkiye'de ailenin aleyhine düzenlemeler olan Pasaport Kanunu değişikliği ve 431 sayılı yasanın 8. Maddesi hakkındaki TBMM yorumu nedeniyle Kudüs Mahkemesi, Türk Hükümetinin ailenin haklarını tanımadığı gerekçesiyle davayı reddediyor. Bu kararın ardından, Lozan Antlaşması 60. Maddesiyle ailenin talep etme hakkı olan bu mülklerin akıbeti Türk Hükümeti'nin iradesine bırakılıyor. Türk hükümeti Osmanlı ailesine bu hakkı yurtiçinde tanımadığı için de yurtdışındaki davalar teker teker reddediliyor.

Türkiye mahkemelerinde süreç uzuyor

Yapılan tartışmalı yorumlara karşın, Osmanlı ailesine yurtdışındaki hukuk mücadelesini kaybettiren 431 Sayılı Yasa, Sultan 2. Abdülhamid öldükten 6 yıl sonra 3 Mart 1924 tarihinde kabul ediliyor. Bu sırada Sultan Vahdettin sağ olan tek padişah. 431 sayılı yasanın 8. Maddesinde Padişaha ait mallar, 10. Maddesinde ise Padişahlığa ait mallar düzenleniyor, iki mülk türü birbirinden ayrılıyor. 431 sayılı yasa uyarınca Türkiye'de kalabilen bazı mirasçılar yurtdışında Lozan Antlaşması'nın 60, 65, 66, 92, 97, 137 ve 139. Maddeleri uyarınca yurtdışı mülklerin iadesi için dava açıyorlar. Yurtdışında açılan davada Türk tabiyetinde olduklarını ispatlamaları gereken aile üyeleri hakkında Bakanlar Kurulu, 3 Ağustos 1931 tarihinde "Bu kişilerin tabiyeti ve Hazine-i Hassa mülklerini talep hakkına sahip oldukları" yönünde karar veriyor. Bakanlar Kurulu, muhtelif kararlarıyla 2. Abdülhamid varislerinin Hazine-i Hassa mülkleri üzerindeki miras hakkını gözetiyor. Ancak bu hakların yurtdışındaki mülkler için tanınmış olması yurtiçindeki mülkler için de tanındığı anlamına geliyor. Aile, yurtiçindeki bazı mülkler için de hukuk sürecini başlatıyor.

1949 TBMM yorumu yolları kapatıyor

Aile lehine ilk karar, 16 Şubat 1936'da Yargıtay 1. Hukuk Dairesi tarafından veriliyor. Kararda, 431 sayılı kanunun 8. Maddesinin makabline şamil uygulamayacağı belirtiliyor. Bu karardan 5 yıl sonra 1941 yılında varislerin Serence Bey yokuşundaki konak için açtıkları davada ise aynı daire 431 sayılı kanunun 8. Maddesini makabline şamil uyguluyor ve 1936'daki kararıyla çelişen bir karara imza atıyor. Konu 6 Şubat 1946'da Yargıtay İçtihadı Birleştirme Genel Kurulu'na geliyor. Yargıtay Genel Kurulu, 1. Hukuk Dairesi'nin iki farklı kararını inceleyerek varislerin miras hakkını kabul ediyor ve 8. Maddenin makabline şamil uygulanamayacağına hükmediyor. Kararı, 6 Eylül 1946'da Adli Yılı Açılış Töreninde yorumlayan dönemin Yargıtay Başkanı Halil Özyörük, "kanunlar mukabiline şamil uygulanamaz, hukuk güvenliği esastır" diyor. Bu olumlu kararların hepsi bu süreçte ihraç haricinde kalan mirasçılara ilişkin uygulanıyor. Ancak bu kez 18 Nisan 1949'da önce Pasaport Kanunu'nda değişiklik yapılarak, hanedandan olmayan eş olup eşi vefat etmiş veya dul kalmış kişilerin Türkiye'ye gelebilmelerine ilişkin hüküm getirilip anılan mirasın asla talep edilemeyeceği de yasaya ekleniyor. 18 Nisan 1949'da Vatandaşlık Kanunu'nda da aynı yönde değişikliğe gidiliyor. 2 Mayıs 1949'da 431 sayılı yasanın 8. Maddesini bu kez TBMM yorumluyor ve 8. Madde 2. Abdülhamid'e de uygulanır hale getirilerek varislerin müktesep hakları ortadan kaldırılıyor. Yurtdışındaki davalar da bu yorum nedeniyle teker teker aleyhte sonuçlanmaya başlıyor.

12. Sulh Hukuk'un kararı belirleyici olacak

Bugün Sultan 2. Abdülhamid'in torunları, söz konusu dönemde ülkenin anayasasına aykırı olan 431 sayılı kanuna ve TBMM'nin yorumuna karşı hukuki mücadele veriyor. 431 sayılı yasanın söz konusu hükmünün o tarihin anayasası Kanun-i Esasi'ye uygun olmadığını, o tarihlerde medeni kanunlarda da bu mülklere el koyacak bir hüküm olmadığını belirterek, yasaların geriye dönük uygulanmayacağını savunuyorlar. Hukukçular, "O dönem ancak Sultan Reşat'ın mülklerine el konulabilirdi. Sultan Abdülhamid'in mülkü yoktu, varislerine intikal etmişti" derken, Atatürk'ün sağlığında da "1 yıl içinde mallarını paraya çevirmeliler. Yoksa biz çevirip parasını iade ederiz" kararı alındığına, ancak

JAMIL ADRA CC BY NC ND

intikaller yapılmadığı ve mülklerin satışına engel olan hükümler olduğundan bunun gerçekleştirilemediğine işaret ediyorlar. Atatürk'ün ölümünün ardından Padişah mülklerine el koyma iradesinin ağırlık kazandığı belirtilirken, Saray'dan Milli Emlak'a intikal ettirilmiş bazı malların ise ilk kez 1995'te Çiller döneminde satışa çıkarıldığını anlatıyorlar. Halen İstanbul'da 12. Sulh Hukuk Mahkemesi'nde devam eden davanın sonuçlanma aşamasında olduğu belirtiliyor.

Şehzade Osmanoğlu: Türkiye için çalışacağız

Aile, Türkiye Hükümeti'nin uzlaşmayla bu haklarını tanıdığı kararının alınmasıyla birlikte yurtdışındaki mülkler için uluslararası mahkemelerde hak arayışına başlayacak. Osmanlı ailesinin sürgünden sonra Türkiye'de doğan ilk torunu, şehzadesi Abdülhamid Kayıhan Osmanoğlu, konuya ilişkin Gerçek Hayat Dergisi'ne yaptığı açıklamada, "Biz bize verilen haklar için yine ailemizin yaptığı gibi Türkiye için çalışacağız" diyor.

Kıymet Sezer

+ 0 0 0

SONRAKI KONU
İran devrimi kimin eseri?

ÖNCEKI KONU
Soykırım kararını Almanya veremez

BENZER KONULAR

Bir Fransa güzellemesi
6 HAZ, 2016

Onurumuz için savaştık
22 ŞUB, 2016

SON KONULAR | POPÜLER KONULAR

ÜSKÜP MEKTUPLARI
Bir şiir eksiğiz artık
15 EYL, 2016

SARAYBOSNA'DAN NOTLAR
Kurban olayım bayramı bayram edelim
15 EYL, 2016

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-09-16: (de) Fünf Prinzessinen ziehen in den Kampf, *Die Weltwoche*

Texte original

Fünf Prinzessinen ziehen in den Kampf

Nachfahren der Sultane wollen ihr Erbe

Von Boris Kálnoky

Der frühere Sultan Abdülhamid II. galt als einer der grössten – vielleicht der grösste – Immobilienbesitzer der Welt. Seine Nachfahren kämpfen nun um das Erbe.

Szigetvár – Im Jahr 1918 starb Sultan Abdülhamid II. als Gefangener in seinem Palast. Die Jungtürken hatten ihn entthront, als er 1909 versucht hatte, ihre Regierung zu stürzen.

In den langen Jahren seiner Regierung (1876-1909) hatte der Sultan 16 Frauen geheiratet, 22 Kinder gezeugt und eines der größten Immobilienvermögen der Welt angesammelt. Nun teilte der Scheich ül-Islam, der Oberste Richter nach islamischem Recht, das Erbe auf. „Er benannte die Erben und ihre Anteile“ sagt Jamil Adra, einer der Nachfahren Abdülhamids.

Doch geerbt wurde nie. Der Richter war der Familie wohlgesonnen, aber die Regierung nicht – sie war der Meinung, dass der Sultan mit dem Entmachtungsdekret 1909 auch enteignet worden war.

Seit fast 100 Jahren fordern die Nachfahren Gerechtigkeit. Ein Schritt auf diesem Weg steht nun am 26. September an. Da soll vor einem Istanbuler Gericht im Stadtteil Sisli geklärt werden, ob und wer erbberechtigt ist. Das Verfahren läuft seit 2010. In der Prozessakte – 2010/204 E – steht als Betreff: „Ausstellung eines Erbscheins für die gegenwärtigen Erben von Sultan Abdülhamid II., ohne Einschränkungen für eine Übertragung der Immobilien “. Die Kläger: Eine lange Liste von Nachfahren. Unter „Verteidiger“, also Angeklagter, steht „Finanzministerium der Republik Türkei“.

„Es ist unglaublich kompliziert“, meint Mediha Nami Osmanoglu de Martinez, Urenkelin von Sultan Abdülhamid II. „Es gibt mehr als 40 Haupterben, dazu ihre Angehörigen“.

Die Frage ist allerdings, ob es etwas zu erben gibt. Das Gesetz Nr. 431 vom 3. März 1924, welches nach dem Sultanat auch das Kalifat abschaffte, verfügte neben der Verbannung der Osmanen-Dynastie auch die Enteignung „aller Personen, die einmal Sultan waren“, sagt Rechtsanwältin Aysegül Topuz, die die Interessen der Familie vertritt.

Zu dem Zeitpunkt gab es nur einen lebenden Osmanen, der einmal Sultan gewesen war: Mehmed VI., der bis 1922 regierte. Auf den 1918 verstorbenen Abdülhamid II. kann das Gesetz nicht angewendet werden, argumentieren die Anwälte der Nachfahren. Und so urteilte auch das Höchste Gericht der Türkei, das Yargitay, bereits im Jahr 1946. Es ordnete damals an, den Erben die Besitztümer zu überschreiben, die Abdülhamid II. „privat“ erworben hatte.

Ein genaueres Hinsehen zeigt zwar, dass er manche dieser Immobilien durch Anwendung staatlicher Macht erwarb, etwas durch Konfiskation eines Besitzes im heutigen Israel, als sich zwei Stämme um das Land stritten. Aber jedenfalls gab

Traduction en anglais

Five princesses go into battle

Descendants of sultans want their heritage

By Boris Kálnoky

The former Sultan Abdulhamid II was considered one of the greatest – perhaps the greatest – property owners in the world. His descendants are now fighting for the inheritance.

Szigetvár – In 1918, Sultan Abdulhamid II died as a prisoner in his palace. The Young Turks had dethroned him when he had tried in 1909 to overthrow their government.

During the long years of his reign (1876-1909), the Sultan married 16 women, fathered 22 children and accumulated one of the largest real estate fortunes in the world. Now the Sheikh al-Islam, the Supreme Judge according to Islamic law, divided the inheritance. "He named the heirs and their shares," says Jamil Adra, one of the descendants of Abdulhamid.

But it was never inherited. The judge was well disposed to the family, but the government was not – it was of the opinion that the Sultan had also been expropriated by the Decree of Disempowerment in 1909.

For almost 100 years, the descendants have been demanding justice. A step along this path is now due on 26 September. A court in the Sisli district of Istanbul is to decide whether and who is entitled to inherit. The proceedings have been underway since 2010, and in the case file – 2010/204 E – the subject line reads: "Issue of a certificate of inheritance for the current heirs of Sultan Abdulhamid II, without restrictions for a transfer of the real estate". The plaintiffs: A long list of descendants. Under "defendants", i.e. the "accused", is "Ministry of Finance of the Republic of Turkey".

"It's incredibly complicated," says Mediha Nami Osmanoglu de Martinez, great-granddaughter of Sultan Abdulhamid II. "There are more than 40 major heirs, plus their relatives."

However, the question is whether there is anything to inherit. Law No. 431 of March 3, 1924, which abolished the caliphate after the Sultanate, decreed, in addition to banishing the Ottoman dynasty, the expropriation of "all persons who were once sultans," says lawyer Aysegül Topuz, who represents the interests of the family.

At the time there was only one living Ottoman who had once been sultan: Mehmed VI, who ruled until 1922. The law cannot be applied to Abdulhamid II, who died in 1918, argue the descendants' lawyers. And so the Supreme Court of Turkey, the Yargitay, already ruled in 1946. At that time, it ordered the heirs to be given the property that Abdülhamid II had acquired "privately".

A closer look reveals that he acquired some of these properties through the use of state power, something through the confiscation of property in today's Israel when two tribes fought over the country. In any case, the Yargitay proved the

JAMIL ADRA CC

das Yargitay den Erben recht.

Der türkische Staat wollte das offenbar nicht hinnehmen. Das Parlament verabschiedete daher 1949 eine „Interpretation“ zweier Gesetze, die die Umsetzung des Urteils blockierte. Kein Wunder, es geht um ein riesiges Vermögen: „Die Rede ist von rund 10.000 Grundstücken auf dem Gebiet der heutigen Türkei, und rund 40.000 Grundstücken außerhalb der Türkei“, sagt Anwältin Aysegül Topuz.

Abdülhamids Immobilien erstreckten sich über 35.000 Quadratkilometer, sagt Jamil Adra. Die Güter lagen nach dem Zerfall des Osmanenreiches in allen Nachfolgestaaten von Albanien bis nach Libyen. Ihr schierer Geldwert war geeignet, sogar in London intensive Gelüste und Verlustängste hervorzurufen. Englische Regierungskorrespondenz zeigt, wie sehr man sich mit dem Fall beschäftigte, denn die meisten seiner Besitztümer lagen in Gebieten, die die Briten verwalteten – im heutigen Irak, Syrien, Israel. Ölfelder und Konzessionen für Ölförderung gehörten dazu.

Niemand kann genau sagen, wieviel Abdülhamids einstiger Besitz heute insgesamt wert wäre. In Medienberichten wurden Summen von 18 Milliarden oder gar 30 Milliarden Dollar genannt. In Wahrheit kennt auch die Familie nicht den wirklichen Wert. Ihre Rechtsanwälte teilten dieser Zeitung nur mit: „Wir können bestätigen dass es sich unseres Wissens nach um das größte Immobilien-Erbe der Welt handelt.“ Die Erben, so heißt es weiter, verlangen nicht die Besitztümer selbst, sondern „eine Entschädigung, die auf einer gerechten Abwägung beruht zwischen dem Umfang der Rechte und den Realitäten des Landes“. Also dem, was der türkischen Regierung realistisch zugemutet werden kann.

„Uns geht es in erster Linie darum, eine gerechte Entschädigung vom türkischen Staat zu bekommen. Es kann natürlich nur um einen Teil des eigentlichen Wertes gehen“, meint Mediha Nami Osmanoglu de Martinez. Die Nachfahren der einstigen Herrscher des Osmanenreiches blicken seit dem Sturz der Dynastie auf entbehrungsreiche Zeiten zurück. „Die Prinzen und Prinzessinnen waren auf kein normales Leben vorbereitet, hatten ja keine Berufe erlernt und waren im Exil zu stolz, um zu betteln“, sagt Kenize Mourad, auch sie eine Osmanen-Prinzessin. Mit Büchern über den Untergang der Dynastie und was darauf folgte ist sie zu einer Bestseller-Autorin geworden, ihre Werke wurden in mehr als 30 Sprachen übersetzt. Sie erzählt von einem Onkel, der damals im Libanon Selbstmord beging, weil er komplett verarmte. „Er war nicht der einzige, der diesen Weg wählte“. Wunderhaft erscheint es Nachfahren wie Mediha oder Kenize, falls sie einmal erben sollten. Als wäre es eine Geschichte aus „Tausend und eine Nacht“.

Es erfordert wohl auch ein kleines Wunder. Die Familie prozessiert seit Februar 1920. Die Komplexitäten des Dossiers haben Generationen von Juristen von England bis nach Israel Kopfzerbrechen bereitet, natürlich erst recht in der Türkei. Die Erben argumentierten – später auch in letztlich erfolglosen Prozessen gegen die britische Kolonialverwaltung im Irak und in Palästina – dass Abdülhamid nie rechtskräftig enteignet worden war. Doch alle Gerichtsverfahren, jene die die Erben verloren genauso wie jene, die sie gewannen, führten zu nichts.

Jetzt aber wagen sie zu hoffen. Denn das osmanische Erbe als kultureller Wert ist in der Türkei mittlerweile inoffizielle Regierungsdoktrin. Als 2009 Medihas Vater Osman Nami

heirs right.

The Turkish state obviously did not want to accept this. Parliament therefore passed an "interpretation" of two laws in 1949 that blocked the implementation of the judgment. No wonder, there is a huge fortune at stake: "We are talking about 10,000 properties in the area of today's Turkey, and around 40,000 properties outside of Turkey," says lawyer Aysegül Topuz.

Abdulhamid's properties covered 35,000 square kilometers, says Jamil Adra. After the fall of the Ottoman Empire, the goods lay in all successor states from Albania to Libya. Her sheer monetary value was apt to provoke intense desires and fear of loss, even in London. The correspondence of British government shows how much attention was paid to the case, since most of his possessions were located in areas that the British administered – in what is now Iraq, Syria, and Israel. Oil fields and concessions for oil production were among them.

No one can say exactly how much Abdulhamid's former property would be worth today. Media reports have mentioned sums of $18 billion or even $30 billion. In truth, even the family does not know the real value. Their lawyers only reported this to the newspaper: "We can confirm that, to the best of our knowledge, it is the largest real estate legacy in the world." The heirs, it goes on to say, do not demand the properties themselves, but "a compensation based on a fair balance between the extent of the rights and the realities of the country". In other words, what can realistically be expected of the Turkish government.

"Our primary concern is to receive a fair compensation from the Turkish state. Of course, it can only be a part of the actual value," says Mediha Nami Osmanoglu de Martinez. The descendants of the former rulers of the Ottoman Empire look back on times of hardship since the fall of the dynasty. "The princes and princesses were not prepared for a normal life, had not learned any professions and were too proud to beg in exile," says Kenize Mourad, who is also an Ottoman princess. With books about the fall of the dynasty and what followed, she has become a bestselling author, her works have been translated into more than 30 languages. She tells of an uncle who committed suicide in Lebanon at the time because he was completely impoverished. "He was not the only one who chose this path". It seems wonderful for descendants like Mediha or Kenize, should they ever inherit. As if it was a story from "Thousand and One Nights".

It also requires a little miracle. The family has been litigating since February 1920. The complexities of the case have been a headache for generations of lawyers from England to Israel, especially in Turkey of course. The heirs argued – later also in ultimately unsuccessful trials against the British colonial administration in Iraq and Palestine – that Abdulhamid had never been legally expropriated. But all legal proceedings, those the heirs lost as well as those they won, led to nothing.

But now they dare to hope. For the Ottoman heritage as a cultural value has become an unofficial government doctrine in Turkey. When Mediha's father Osman Nami Osmanoglu

JAMIL ADRA

Osmanoglu starb, bekam er so etwas wie ein Staatsbegräbnis. Der damalige Ministerpräsident und heutige Staatschef Recep Tayyip Erdogan trug mit seinen Ministern des Prinzen Sarg. Und so hofft die Familie, dass der türkische Staat ihre Ansprüche irgendwann doch rechtlich anerkennt.

Das jetzige Verfahren begann mit einer Erbschaftsklage im Jahr 2010. Ein Erfolg am 26. September würde bedeuten, dass das Gericht die Ansprüche der Familie anerkennt. Es geht unter anderem um einige der spektakulärsten Immobilien Istanbuls: Rechtsanwältin Aysegül Topuz nennt auf Anfrage dieser Zeitung den Istanbuler Hippodrom, also die Pferderennbahn, und die luxuriöse Schwimmbadinsel Galatasaray Ada im Bosporus als Gegenstände des Rechtsstreits.

Jamil Adra fürchtet jedoch, das das Gericht auf Zeit spielen und immer weitere Dokumente verlangen wird: „Nach 99 Jahren „verwaist“ das Erbe rechtlich gesehen“, meint er. Dann, sagt er, würde die Familie einen letzten Schritt wagen und „die Sache vor den Europäischen Gerichtshof für Menschenrechte bringen“.

died in 2009, he received something like a state funeral. The then Prime Minister and now Head of State Recep Tayyip Erdogan carried the coffin of the Prince with his ministers. And so the family hopes that the Turkish state will one day legally recognise their claims.

The current proceedings began with an action for recovery of inheritance in 2010. A success on September 26 would mean that the court would recognise the family's claims. Among other things, it is about some of the most spectacular real estate in Istanbul: At the request of this newspaper, lawyer Aysegül Topuz names the Istanbul Hippodrome, i.e. the horse race track, and the luxurious swimming pool island Galatasaray Ada in the Bosporus as objects of the lawsuit.

Jamil Adra fears, however, that the court will play for time and demand more and more documents: "After 99 years, the inheritance is ‘orphaned’ legally," he says. Then, he says, the family would take a final step and "take the matter to the European Court of Human Rights".

KÁLNOKY (Boris). “Fünf Prinzessinen ziehen in den Kampf”. *Die Weltwoche*, Zürich, 14 September 2016. URL: https://www.weltwoche.ch/ausgaben/2016-37/hintergrund/fuenf-prinzessinen-ziehen-in-den-kampf-die-weltwoche-ausgabe-372016.html

«Es geht um Respekt und Wertschätzung»: Erbfolgerinnen Kenizé Mourad (z. v. l.) und Mediha Nami Osmanoglu de Martinez (Mitte).

Fünf Prinzessinen ziehen in den Kampf

Der frühere Sultan Abdülhamid II. war einer der grössten Immobilienbesitzer der Welt. Seit Jahrzehnten kämpfen seine Nachfahren um das gigantische Erbe. Jetzt hoffen sie, dass der türkische Staat die Ansprüche der Nachkommen endlich anerkennt. *Von Boris Kálnoky*

Im Garten des «Novák Pince» – eines Gasthofs auf einem Weinberg in Südungarn – sitzen fünf osmanische Prinzessinnen und plaudern über die Vergangenheit. Kaum hundert Meter entfernt liegt die kürzlich von ungarischen Forschern entdeckte Todesstätte ihres Vorfahren, Sultan Süleymans des Prächtigen (1495–1566). Gerade war eine umfangreiche türkische Regierungsdelegation am Grabungsort. Zum 450. Todestag des Sultans wurden feierliche Worte gesprochen über Süleyman, die stolzen Osmanen und wie man ihrer respektvoll gedenken muss. Aber der Staat, den diese Delegation repräsentiert, verbannte im Jahr 1924 die gesamte Familie des Hauses Osman und konfiszierte ihren Besitz. Bis heute wurde nichts zurückgegeben oder irgendeine Entschädigung gezahlt. Respekt für das Erbe der Osmanen, finden die Damen, sehe anders aus. Auch sie sind zu Süleymans 450. Todestag hier, auf Einladung der ungarischen Regierung.

Seit Jahren fordern die Nachfahren Gerechtigkeit. Ein Schritt auf diesem Weg steht am 26. September an. Da soll vor einem Gericht in Istanbul geklärt werden, ob und wer erbberechtigt ist. Die Prozessakte des Falls «2010/204 E» hat den Betreff: «Ausstellung eines Erbscheins für die gegenwärtigen Erben von Sultan Abdülhamid II., ohne eine Übertragung des Immobilienbesitzes einzuschränken». Die Kläger: eine lange Liste von Nachfahren des Sultans. Unter «Verteidiger», also Beklagter, steht «Finanzministerium der Republik Türkei».

«Es ist unglaublich kompliziert», sagt Mediha Nami Osmanoglu de Martinez, Urenkelin von Sultan Abdülhamid II. in weiblicher Linie. «Es gibt mehr als zwanzig Haupter-

ben, die Anspruch auf den Besitz erheben, dazu ihre Angehörigen.»

Die Frage ist allerdings, ob es überhaupt etwas zu erben gibt. Das Gesetz Nr. 431 vom 3. März 1924, welches nach dem Sultanat auch das Kalifat abschaffte, verfügte neben der Verbannung der Osmanendynastie auch die Enteignung «aller Personen, die einmal Sultan waren», sagt Rechtsanwältin Aysegül Topuz, die mit einem ganzen Team von Juristen die Interessen der Familie vertritt.

Von Albanien bis Libyen

Zu dem Zeitpunkt gab es nur einen lebenden Osmanen, der einmal Sultan gewesen war: Mehmed VI., der bis 1922 regiert hatte. Auf den bereits 1918 verstorbenen Abdülhamid II., der sechzehn Frauen heiratete und mehr als zwanzig Kinder zeugte, könne das Gesetz nicht angewendet werden, argumentieren die Anwälte der Nachfahren. Und so urteilte auch das höchste Gericht der Türkei, das Yargitay, bereits im Jahr 1946. Es ordnete damals an, den Erben die Besitztümer zu überschreiben, die Abdülhamid II. «privat» erworben hatte.

Bei genauerem Hinsehen zeigt sich zwar, dass er manche dieser Immobilien durch Anwendung staatlicher Macht erwarb, etwas durch Konfiskation eines Besitzes im heutigen Israel, als sich zwei Stämme um das Land stritten. Andere Güter scheint er mit staatlichen Mitteln erworben zu haben. Aber jedenfalls gab das Yargitay den Erben recht.

Der türkische Staat wollte das offenbar nicht hinnehmen. Immerhin ging es um riesige Vermögenswerte. Das Parlament verabschiedete daher 1949 eine «Interpretation» zweier Gesetze, die die Umsetzung des höchstrichterlichen Urteils blockierte.

Während seiner langen Regierungszeit (1876–1909) häufte Abdülhamid II. eines der grössten Privatvermögen an, das die Welt je gesehen hat. «Die Rede ist von rund 10 000 Grundstücken auf dem Gebiet der heutigen Türkei und rund 40 000 Grundstücken ausserhalb der Türkei», sagt Anwältin Aysegül Topuz.

Da ist es nicht verwunderlich, dass die jeweiligen politischen Kräfte in den betroffenen Ländern wenig Interesse hatten, die riesigen Besitztümer wieder aus der Hand zu geben. Abdülhamids Immobilien hätten sich über 35 000 Quadratkilometer erstreckt, sagt Jamil Adra, ein Mitglied der Familie. Die Güter waren nach dem Zerfall des Osmanenreiches auf alle Nachfolgestaaten von Albanien bis nach Libyen verteilt. Ihr schierer Geldwert war geeignet, sogar in London intensive Gelüste und Verlustängste hervorzurufen. Britische Regierungskorrespondenz zum Erbe des Sultans zeigt, wie sehr man sich mit dem Fall beschäftigte, denn die meisten seiner Besitztümer lagen in Gebieten, die die Briten verwalteten – im heutigen Irak, Syrien, Israel. Ölfelder und Konzessionen für die Ölförderung gehörten dazu. Es war politischer Sprengstoff.

Niemand kann genau sagen, wie viel Abdülhamids einstiger Besitz heute insgesamt wert wäre oder auch nur die Güter auf dem Staatsgebiet der heutigen Türkei. In Medienberichten wurden Summen von 18 Milliarden oder gar 30 Milliarden Dollar genannt. In Wahrheit kennt auch die Familie nicht den wirklichen Wert. Ihre Rechtsanwälte teilten der *Weltwoche* nur mit: «Wir können bestätigen dass es sich unseres Wissens um das grösste Immobilienerbe der Welt handelt.» Die Erben, so heisst es weiter, verlangten nicht die Besitztümer selbst, sondern «eine Entschädigung, die auf einer gerechten Abwägung beruht zwischen dem Umfang der Rechte und den Realitäten des Landes» – also dem, was der türkischen Regierung realistischerweise zugemutet werden kann.

«Uns geht es in erster Linie darum, eine gerechte Entschädigung vom türkischen Staat zu bekommen. Es kann natürlich nur um einen Teil des eigentlichen Wertes gehen», meint Mediha Nami Osmanoglu de Martinez. Die Nachfahren der einstigen Herrscher des Osmanenreiches blicken seit dem Sturz der Dynastie auf entbehrungsreiche Zeiten zurück. «Die Prinzen und Prinzessinnen waren auf kein normales Leben vorbereitet, hatten ja keine Berufe erlernt und waren im Exil zu stolz, um zu betteln», sagt Kenizé Mourad, auch sie eine Osmanenprinzessin. Mit Büchern über den Untergang der Dynastie und dessen Auswirkungen, ist sie zu einer Bestsellerautorin geworden, ihre Werke wurden in mehr als dreissig Sprachen übersetzt. Sie erzählt von einem Onkel, der damals im Libanon Selbstmord beging, weil er komplett verarmt war. «Er war nicht der Einzige, der diesen Weg wählte.»

Bei der Begegnung mit den fünf Damen im Garten in Südungarn zeigt sich, dass diese ganz normale Existenzen mit bürgerlichen Sorgen führen, ein Leben, in dem das Geld nie auf den Bäumen wuchs. Fast schon ein Wunder schiene es ihnen, falls sie einmal erben sollten. Als wäre es eine Geschichte aus «Tausendundeiner Nacht».

Die Familie prozessiert seit bald hundert Jahren, genauer gesagt seit Februar 1920. Die Komplexitäten des Dossiers haben schon Generationen von Rechtsgelehrten und Richtern von Grossbritannien bis nach Israel Kopfzerbrechen bereitet, natürlich erst recht in der Türkei. Lange vor dem umstrittenen Gesetz Nr. 431 von 1924, bereits 1909, wurde Abdülhamid II. enteignet, weil er zu versuchen gewagt hatte, die damalige Regierung der Jungtürken zu stürzen – die ihn zuvor entmachtet hatte. Er selbst scheint diese Enteignung nie angefochten zu haben.

Die Erben zogen nach seinem 1918 erfolgten Tod ab 1920 vor Gericht und argumentierten – später auch in letztlich erfolglosen Prozessen gegen die britische Kolonialverwaltung im Irak und in Palästina –, dass diese Enteignungsverfügung von 1909 nie offiziell veröffentlicht worden sei, also nie Gesetzeskraft erlangt habe. Zudem habe sie gegen die damalige Verfassung verstossen. Doch alle Gerichtsverfahren, jene, die die Erben gewannen, genauso wie jene, die sie verloren, führten zu nichts.

Am Sarg des Prinzen

Jetzt aber wagen sie zu hoffen. Denn das osmanische Erbe als kultureller Wert ist in der Türkei mittlerweile inoffizielle Regierungsdoktrin. Als 2009 Familienoberhaupt Osman Nami Osmanoglu starb, bekam er so etwas wie ein Staatsbegräbnis. Der damalige Ministerpräsident und heutige Staatschef Recep Tayyip Erdogan kam und trug mit seinen Ministern des Prinzen Sarg. Und dies nährt die Hoffnung der Familie: dass der türkische Staat die Ansprüche der Nachkommen rechtlich anerkennt.

Es geht den meisten der Nachkommen nicht nur um finanzielle Gerechtigkeit, sondern vor allem um Respekt und Wertschätzung. «Das, was der Familie seit dem Gang ins Exil versagt geblieben ist», meint Mediha.

Das jetzige Verfahren begann mit einer Erbschaftsklage gegen das Finanzministerium im Jahr 2010. Ein Erfolg am 26. September würde bedeuten, dass das Gericht die Ansprüche der Familie anerkennt. Es geht unter anderem um einige der spektakulärsten Immobilien Istanbuls: Rechtsanwältin Aysegül Topuz nennt auf Anfrage der *Weltwoche* das Istanbuler Hippodrom, also die Pferderennbahn, und die luxuriöse Schwimmbadinsel Galatasaray Adasi im Bosporus als Gegenstände des Rechtsstreits. ○

JAMIL ADRA

2016-09-25: (tr) 2. Abdülhamid'i gerçekten tanıyor muyuz, *Hürriyet*

İlber Ortaylı
iortaylihs@hurriyet.com.tr

2. Abdülhamid'i gerçekten tanıyor muyuz?

24 Eylül 2016

2. Abdülhamid'in dönemi az araştırılmış, az bilinen ama üstüne çok konuşulan bir dönem. Çok daha fazla çalışma yapılması şart. Ancak bu şekilde onun hem uzun bir barış dönemi sayılabilecek hem sansür gibi meseleler yüzünden özellikle sosyal bilimlerin yerinde saydığı saltanat yılları anlaşılabilir.

22 Eylül Perşembe günü Sultan 2. Abdülhamid'in 174'üncü doğum yıldönümüydü. TBMM Başkanlığı'nın kararıyla geniş katılımlı bir sempozyum tertiplendi. Bu organizasyonla Milli Saraylar Bilim Kurulu görevliydi. Bu sempozyumu bir padişah sarayının tarihi araştırmaları için gerekli görüyorum. Çünkü 2. Abdülhamid'in hükümdarlığıyla geçen 1876-1909 tarihimizin az araştırılmış, az bilinse de çok konuşulan bir dönemidir. Sempozyumla ilgili dört adet kitap çıktı. Serginin kataloğu ise çıkacak. Aktüel bir konu haline gelen Sultan Abdülhamid ve döneminin tarih bilimi tarafından değerlendirilmesi gerekiyor. Onun zamanında Osmanlı İmparatorluğu, bugünkü Balkanlar'da Arnavutluk, Kosova, Makedonya, Bulgaristan ve Yunanistan'ın kuzey kısmını, Ege adalarını, Ortadoğu'da bütün Maşrık (Doğu) Arap dünyasını, sadece sözde değil, dominyon statüsünde bağlı Mısır ve iki sancak olarak bugünkü Libya'yı kapsıyordu.

'PERSONA NON GRATA' OSMANLI DİPLOMATLARININ DÖNEMİ

Dışarıda önemli bir konsolosluk ağımız vardı. Bu konsoloslukların hemen hepsi siyasi cinstendi. Sadece vize, noter muameleleriyle ilgilenmezlerdi; o ülkelerdeki Müslüman gruplarla da İstanbul'un ilgisini kurar, takip ederlerdi. Nitekim bir yığın konsolosun kolonyalist devlet tarafından 'persona non grata' olarak dışarı atılması bu tip bir teşkilatı gösterir. Peki Panislam hareketin gerçek kudreti neydi? Bu, bugün dahi tartışılır ama büyük devletler nezdinde Osmanlı Türkiye'sinin bir silahı gibi görünüyordu. Ama başka meseleler de vardı. Kırım Savaşı ile girdiğimiz Avrupa 'concert'i (uyumu) ve Berlin Kongresi'nden sonra Sultan Abdülhamid, Avrupa'ya karşı iç idarede de sorumluluklar yüklenmişti ve bu nedenle imparatorluğun başında azınlıklar meselesi bir heyulaya dönüştü.

SUİKASTLAR ÇAĞINDA YAŞADI

2. Abdülhamid, iflasını ilan eden bir imparatorluğun başına geçmişti. Lakin dış borçların ödenmesinde elinden geldiğince ustalıklı davrandığı bir gerçektir. Avrupa hükümdarlarına karşı tertiplenen bireysel suikastlar dönemindeydi. Kendisi de böyle bir bomba vakasına maruz kaldı. Suikast sırasında soğukkanlı davrandığı biliniyor ama beynelmilel teröre karşı hayatında bu kadar lakayt olmadığı çok açık. İşin garibi yeni doğan milliyetçilikler kendi içlerinde de mücadele veriyordu. Mesela Ermeni Taşnak komitesinin şiddet yönelttiği kişilerin başında Ermeni burjuvaları ve hatta patrikler bile vardı. Teröristler Avusturya'nın güzel imparatoriçesi (Elizabeth) Sissi'yi, Rusya'nın Çarı 2. Alexander'ı katletti. Hepsinin kaynağı farklıydı.

Onun dönemine dair Türkiye aydınlarının en şikâyetçi olduğu nokta sansür ve hafiyelik sistemidir. Bu, hükümdarın talihsiz mirasıyla da ilgilidir. Bütün Makedonya, Bosna ve Bulgaristan'ın kaynadığı bir dönemde tahta geçmişti. Devletin Rusya'ya karşı istihbarat örgütü ilginçtir, Tuna vilayeti valiliği zamanında Midhat Paşa tarafından kurulup geliştirilmişti. Maalesef Bulgar bölgesiyle ve Midhat Paşa'nın valilik dönemiyle sınırlı kaldı. Sultan bunu geliştirmedi; hafiyelik teşkilatı aczinden dolayı bir faciaya dönüştü.

KARAGÖZ'E BİLE SANSÜR

Bu dönemde çokça başka aksaklık da vardır. Örneğin sansürle ilişkili olanlar... Sansür komitesinin saçmalıkları bazı halde padişahı bile kızdıracak dereceye çıkmıştır.

Sansür, dışarıdaki ve içerideki Türk basınına karşı etkili biçimde uygulanıyordu. Doğa bilimleri, felsefe ve filolojide, coğrafyada atılım yapan Osmanlı biliminin, sosyal bilimlerde yerinde saymasında sansürün de payı vardı. İmparatorluğun genç nesli politik anlayış yönünden dünyanın gerisinde kalmıştı. İstanbul'da ortaoyunu hatta Karagöz'e kadar sansür ve hafiyeliğin etkisi vardı. Ama İstanbul dışına çıkıldığında bu tedbirler zayıflıyordu. Selanik'in aydınları İstanbul'dakinden daha çok nefes alıyordu ama İstanbul boğuluyordu.

KARA ORDUSU YÜKSELİRKEN, DENİZCİLER GERİLEDİ

Tezatlar bir mirastı. Renkli bir dış politikayla devleti ayakta tutma gayretleri, içteki bürokrasinin geri kalmışlığı yüzünden gelişmenin gölgelenmesine neden olmuştur. Memur maaşları düzenli değildi. Gümrük gibi bazı ofislerin maliyeti ise özerkti. 1. Ordu subayları düzgün maaş aldı ama taşrada durum farklıydı. Kara ordusu yükselirken, denizciler geriledi. Bunun sıkıntısı Balkan Savaşı'nda ortaya çıktı. Adaları bombardıman eden Averoff Zırhlısı'na karşı düzgün zırhlı çıkaramadık.

ŞİMDİKİLER YETMEZ, KATBEKAT ARŞİV ÇALIŞMASI GEREKİR

33 yılın çok incelenmesi gerekir. Hem devlet kurumlarının hem üniversitelerin hem de çeşitli sivil kuruluşların bu gibi araştırmaları mümkün mertebe yapması ve yaptırması gerekir. Sultan Abdülhamid dönemi üzerinde bugüne kadar yapılanların katbekat üstünde arşiv araştırması, gazete ve süreli yayın taraması yapmak gerekiyor. Dış dünya arşivleri az el sürdüğümüz zenginlikler. Bizzat dönemin dış politikası üzerine arşiv kaynakları dahi Sinan Kuneralp'in son yıllardaki derleme ve çeviri değerlendirme çalışmaları ('Ottoman Diplomatic Documents' serisi, ISIS Press) hariç pek el atılmış yerler değil. Osmanlı hariciyesinin evrakı ön planda Arap harfleriyle yazılan Türkçe ve daha çok da Fransızca raporlara dayanıyor.

2. Abdülhamid saltanatı, her şeye rağmen uzun bir barış dönemi sayılır. Osmanlı eğitiminde, sağlık kuruluşlarında,

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Anadolu'da, Suriye'de tarımın kalkınmasında atılımcı bir dönem sayılmalıdır.

2. ABDÜLHAMİD VE DÖNEMİNİ ANLAMAK İÇİN OKUMANIZ GEREKEN KİTAPLAR

- Sultan Abdülhamid/ François Georgeon
- Abdülhamid'in Valileri: Osmanlı Vilayet İdaresi 1895-1908 / Abdulhamit Kırmızı
- Enver Paşa (1. cilt) / Şevket Süreyya Aydemir
- The Problems of External Pressures, Power Struggles, and Budgetary Deficits in Ottoman Politics Under Abdulhamid II (1876-1909): Origins and Solutions, Engin Deniz Akarlı

TÜRK ÜNİVERSİTELERİNİ YARGILARKEN BU ESERE GÖZ ATIN

Kemal Gürüz, YÖK'ün ve TÜBİTAK'ın eski başkanı. Kimya profesörüdür. 'Medrese ve Üniversite' adlı araştırması Ka Kitap'tan çıktı. Bir doğa bilim profesörünün ve akademik yöneticinin üniversitemize bir kurum olarak bakışı ve tartışması ilginç ve takip edilmesi gereken bir konu. Başvurulan literatüre baktığımız zaman hiç şüphesiz ki bilim dünyasında medreselerle ilgili en geniş literatürün kullanıldığını söylemek mümkün değil ama bu kurumların ele alınması için gerekli malzemeye erişildiğini de ifade etmemiz lazım.

Kemal Gürüz hocanın görüşünü şöyle özetleyebiliriz: Müslüman dünyası ortaçağlar boyu hem tıp hem eczalık-kimya hem astronomi ve matematik konusunda, akli ve nakli ilimlerde, beşeriyetin medeni tarihi için önemli bir görevi yerine getirdiği halde Gazali'nin görüşlerinden sonra düşünce ve yöntemde bir duraklama başladı. Gürüz burada, İslam tarihi açısından çok kişinin izlediği Gazali ve İbn Rüşd karşıtlığı yaklaşımıyla konuya eğilmiş. Batı dünyasının incelenmesindeyse birçok kişinin anlaştığı bir görüş var: Ortaçağ üniversitelerinin gelişimi sadece o dünya için önemlidir. Fakat Rönesans ve yeniçağdan itibaren Avrupa üniversiteleri ve bilim akademileri çağdaş uygarlığa egemendir. Bugünkü Türk üniversitesi yargılanırken bu gibi eserleri rehber olarak okumalıyız.

Batı dünyasının üniversitelerinin tarihi gelişimi ve örgütlenmesi mutlak önemdeydi ve Kemal Gürüz hocanın bu konuyu çok uzun zamandır incelediği açık. Bana göre 'Medrese ve Üniversite' kitabına, Batı'nın eğitim tarihi ve akademi dünyasını öğrenmek için başvurulmalı. Ben bu eserin bilhassa bu konularla ilgili bölümlerini Türk öğrenciler ve akademisyenler için okunması gerekli bir çalışma olarak görüyorum.

Ortaylı (İlber). "2. Abdülhamid'i gerçekten tanıyor muyuz?" Hürriyet, 24 Eylül 2016 Pazar. URL: http://sosyal.hurriyet.com.tr/yazar/ilber-ortayli_614/2-abdulhamidi-gercekten-taniyor-muyuz_40230875#

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Yazarlar

"İlber Ortaylı" hakkında bilgiler ve tüm köşe yazıları Hürriyet Yazarlar sayfasında. "İlber Ortaylı" yazısı yayınlandığında hemen haberiniz olması için Hürriyet'i takip edin.

İlber Ortaylı
iortaylihs@hurriyet.com.tr

2. Abdülhamid'i gerçekten tanıyor muyuz?

24 Eylül 2016

PAYLAŞ A Yorum yaz

2. Abdülhamid'in dönemi az araştırılmış, az bilinen ama üstüne çok konuşulan bir dönem. Çok daha fazla çalışma yapılması şart. Ancak bu şekilde onun hem uzun bir barış dönemi sayılabilecek hem sansür gibi meseleler yüzünden özellikle sosyal bilimlerin yerinde saydığı saltanat yılları anlaşılabilir.

22 Eylül Perşembe günü Sultan 2. Abdülhamid'in 174'üncü doğum yıldönümüydü. TBMM Başkanlığı'nın kararıyla geniş katılımlı bir sempozyum tertiplendi. Bu organizasyonla Milli Saraylar Bilim Kurulu görevliydi. Bu sempozyumu bir padişah sarayının tarihi araştırmaları için gerekli görüyorum. Çünkü 2. Abdülhamid'in hükümdarlığıyla geçen 1876-1909 tarihimizin az araştırılmış, az bilinse de çok konuşulan bir dönemidir. Sempozyumla ilgili dört adet kitap çıktı. Serginin kataloğu ise çıkacak. Aktüel bir konu haline gelen Sultan Abdülhamid ve döneminin tarih bilimi tarafından değerlendirilmesi gerekiyor. Onun zamanında Osmanlı İmparatorluğu, bugünkü Balkanlar'da Arnavutluk, Kosova, Makedonya, Bulgaristan ve Yunanistan'ın kuzey kısmını, Ege adalarını, Ortadoğu'da bütün Maşrık (Doğu) Arap dünyasını, sadece sözde değil, dominyon statüsünde bağlı Mısır ve iki sancak olarak bugünkü Libya'yı kapsıyordu.

'PERSONA NON GRATA' OSMANLI DİPLOMATLARININ DÖNEMİ

Dışarıda önemli bir konsolosluk ağımız vardı. Bu konsoloslukların hemen hepsi siyasi cinstendi. Sadece vize, noter muameleleriyle ilgilenmezlerdi; o ülkelerdeki Müslüman gruplarla da İstanbul'un ilgisini kurar, takip ederlerdi. Nitekim bir yığın konsolosun kolonyalist devlet tarafından 'persona non grata' olarak dışarı atılması bu tip bir teşkilatı gösterir. Peki Panislam hareketin gerçek kudreti neydi? Bu, bugün dahi tartışılır ama büyük devletler nezdinde Osmanlı Türkiye'sinin bir silahı gibi görünüyordu. Ama başka meseleler de vardı. Kırım Savaşı ile girdiğimiz Avrupa 'concert'i (uyumu) ve Berlin Kongresi'nden sonra Sultan Abdülhamid, Avrupa'ya karşı iç idarede de sorumluluklar yüklenmişti ve bu nedenle imparatorluğun başında azınlıklar meselesi bir heyulaya dönüştü.

Yazar Ara

YAZARIN DİĞER YAZILARI

Plevne Kahramanı
12 Nisan 2020

Karantina günlerinin sembolü
05 Nisan 2020

Onunla dostluk kazançtı
29 Mart 2020

Veba ve İspanyol nezlesi gibi onun da şakası yok: Koronavirüs
22 Mart 2020

100 yıl önce İstanbul'un işgali
15 Mart 2020

Tuhaf hesap
08 Mart 2020

JAMIL ADRA CC BY NC ND

SUİKASTLAR ÇAĞINDA YAŞADI

2. Abdülhamid, iflasını ilan eden bir imparatorluğun başına geçmişti. Lakin dış borçların ödenmesinde elinden geldiğince ustalıklı davrandığı bir gerçektir. Avrupa hükümdarlarına karşı tertiplenen bireysel suikastlar dönemindeydi. Kendisi de böyle bir bomba vakasına maruz kaldı. Suikast sırasında soğukkanlı davrandığı biliniyor ama beynelmilel teröre karşı hayatında bu kadar lakayt olmadığı çok açık. İşin garibi yeni doğan milliyetçilikler kendi içlerinde de mücadele veriyordu. Mesela Ermeni Taşnak komitesinin şiddet yönelttiği kişilerin başında Ermeni burjuvaları ve hatta patrikler bile vardı. Teröristler Avusturya'nın güzel imparatoriçesi (Elizabeth) Sissi'yi, Rusya'nın Çarı 2. Alexander'ı katletti. Hepsinin kaynağı farklıydı.

Onun dönemine dair Türkiye aydınlarının en şikâyetçi olduğu nokta sansür ve hafiyelik sistemidir. Bu, hükümdarın talihsiz mirasıyla da ilgilidir. Bütün Makedonya, Bosna ve Bulgaristan'ın kaynadığı bir dönemde tahta geçmişti. Devletin Rusya'ya karşı istihbarat örgütü ilginçtir, Tuna vilayeti valiliği zamanında Midhat Paşa tarafından kurulup geliştirilmişti. Maalesef Bulgar bölgesiyle ve Midhat Paşa'nın valilik dönemiyle sınırlı kaldı. Sultan bunu geliştirmedi; hafiyelik teşkilatı aczinden dolayı bir faciaya dönüştü.

2. Abdülhamid'in torununun oğlu Ayhan Osmanoğlu

KARAGÖZ'E BİLE SANSÜR

Bu dönemde çokça başka aksaklık da vardır. Örneğin sansürle ilişkili olanlar... Sansür komitesinin saçmalıkları bazı halde padişahı bile kızdıracak dereceye çıkmıştır.

Sansür, dışarıdaki ve içerideki Türk basınına karşı etkili biçimde uygulanıyordu. Doğa bilimleri, felsefe ve filolojide, coğrafyada atılım yapan Osmanlı biliminin, sosyal bilimlerde yerinde saymasında sansürün de payı vardı. İmparatorluğun genç nesli politik anlayış yönünden dünyanın gerisinde kalmıştı. İstanbul'da ortaoyunu hatta Karagöz'e kadar sansür ve hafiyeliğin etkisi vardı. Ama İstanbul dışına çıkıldığında bu tedbirler zayıflıyordu. Selanik'in aydınları İstanbul'dakinden daha çok nefes alıyordu ama İstanbul boğuluyordu.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

KARA ORDUSU YÜKSELİRKEN, DENİZCİLER GERİLEDİ

Tezatlar bir mirastı. Renkli bir dış politikayla devleti ayakta tutma gayretleri, içteki bürokrasinin geri kalmışlığı yüzünden gelişmenin gölgelenmesine neden olmuştur. Memur maaşları düzenli değildi. Gümrük gibi bazı ofislerin maliyeti ise özerkti. 1. Ordu subayları düzgün maaş aldı ama taşrada durum farklıydı. Kara ordusu yükselirken, denizciler geriledi. Bunun sıkıntısı Balkan Savaşı'nda ortaya çıktı. Adaları bombardıman eden Averoff Zırhlısı'na karşı düzgün zırhlı çıkaramadık.

ŞİMDİKİLER YETMEZ, KATBEKAT ARŞİV ÇALIŞMASI GEREKİR

33 yılın çok incelenmesi gerekir. Hem devlet kurumlarının hem üniversitelerin hem de çeşitli sivil kuruluşların bu gibi araştırmaları mümkün mertebe yapması ve yaptırması gerekir. Sultan Abdülhamid dönemi üzerinde bugüne kadar yapılanların katbekat üstünde arşiv araştırması, gazete ve süreli yayın taraması yapmak gerekiyor. Dış dünya arşivleri az el sürdüğümüz zenginlikler. Bizzat dönemin dış politikası üzerine arşiv kaynakları dahi Sinan Kuneralp'in son yıllardaki derleme ve çeviri değerlendirme çalışmaları ('Ottoman Diplomatic Documents' serisi, ISIS Press) hariç pek el atılmış yerler değil. Osmanlı hariciyesinin evrakı ön planda Arap harfleriyle yazılan Türkçe ve daha çok da Fransızca raporlara dayanıyor.

2. Abdülhamid saltanatı, her şeye rağmen uzun bir barış dönemi sayılır. Osmanlı eğitiminde, sağlık kuruluşlarında, Anadolu'da, Suriye'de tarımın kalkınmasında atılımcı bir dönem sayılmalıdır.

JAMIL ADRA

İlber Hoca öneriyor

2. ABDÜLHAMİD VE DÖNEMİNİ ANLAMAK İÇİN OKUMANIZ GEREKEN KİTAPLAR

Sultan Abdülhamid/ François Georgeon

Abdülhamid'in Valileri: Osmanlı Vilayet İdaresi 1895-1908 / Abdulhamit Kırmızı

Enver Paşa (1. cilt) / Şevket Süreyya Aydemir

The Problems of External Pressures, Power Struggles, and Budgetary Deficits in Ottoman Politics Under Abdulhamid II (1876-1909): Origins and Solutions, Engin Deniz Akarlı

TÜRK ÜNİVERSİTELERİNİ YARGILARKEN BU ESERE GÖZ ATIN

Kemal Gürüz, YÖK'ün ve TÜBİTAK'ın eski başkanı. Kimya profesörüdür. 'Medrese ve Üniversite' adlı araştırması Ka Kitap'tan çıktı. Bir doğa bilim profesörünün ve akademik yöneticinin üniversitemize bir kurum olarak bakışı ve tartışması ilginç ve takip edilmesi gereken bir konu. Başvurulan literatüre baktığımız zaman hiç şüphesiz ki bilim dünyasında medreselerle ilgili en geniş literatürün kullanıldığını söylemek mümkün değil ama bu kurumların ele alınması için gerekli malzemeye erişildiğini de ifade etmemiz lazım.

Kemal Gürüz hocanın görüşünü şöyle özetleyebiliriz: Müslüman dünyası ortaçağlar boyu hem tıp hem eczalık-kimya hem astronomi ve matematik konusunda, akli ve nakli ilimlerde, beşeriyetin medeni tarihi için önemli bir görevi yerine getirdiği halde Gazali'nin görüşlerinden sonra düşünce ve yöntemde bir duraklama başladı. Gürüz burada, İslam tarihi açısından çok kişinin izlediği Gazali ve İbn Rüşd karşıtlığı yaklaşımıyla konuya eğilmiş. Batı dünyasının incelenmesindeyse birçok kişinin anlaştığı bir görüş var: Ortaçağ üniversitelerinin gelişimi sadece o dünya için önemlidir. Fakat Rönesans ve yeniçağdan itibaren Avrupa üniversiteleri ve bilim akademileri çağdaş uygarlığa egemendir. Bugünkü Türk üniversitesi yargılanırken bu gibi eserleri rehber olarak okumalıyız.

Batı dünyasının üniversitelerinin tarihi gelişimi ve örgütlenmesi mutlak önemdeydi ve Kemal Gürüz hocanın bu konuyu çok uzun zamandır incelediği açık. Bana göre 'Medrese ve Üniversite' kitabına, Batı'nın eğitim tarihi ve akademi dünyasını öğrenmek için başvurulmalı. Ben bu eserin bilhassa bu konularla ilgili bölümlerini Türk öğrenciler ve akademisyenler için okunması gerekli bir çalışma olarak görüyorum.

PAYLAŞ

A

JAMIL ADRA

2016-09-26: (en) The legacy of Abdulhamid II, *Hürriyet Daily News*

The legacy of Abdulhamid II

İsmail Kahraman, the Justice and Development Party (AKP) member and Parliament Speaker, recently stated that "the Sultan Abdulhamid II period is a mariner's compass to give us direction and enlighten our future." He was speaking on the occasion of the Symposium for the Commemoration of the Birth of Abdulhamid II last week.

The sultan, who ruled from 1876 to 1909, has long been a subject of controversy between secular republicans and the conservatives and Islamists. The former group views him as "a reactionary, pan-Islamist sultan who suppressed Young Turk opposition in the late 19th and early 20th centuries," while the latter group adores him as the champion of the Muslim world and the last defender of the Ottoman Empire who was deposed by the Young Turks.

Although left-wing historiography developed a more mature view of the sultan and characterized him as both a modernizer and an autocrat, right-wing historiography has never ceased to view him as a symbol of Ottomanism and pan-Islamism – and also as a central figure in a conspiracy theory.

According to the conservatives and Islamists, the second constitutional revolution and the republican regime were plots staged by Freemasons, world Jewry, the English and their pawns against the mission of Abdulhamid II. Books, articles, political pamphlets and political references to the sultan have long been tools to challenge republicanism, secularism and modernity in Turkey.

It is therefore not surprising to see an Islamist politician once again referring to Abdulhamid and his period as a guide. But it is worrying to see the conservatives/Islamists trying to rule Turkey with reference to a conspiracy theory. Especially since Turkey's relations with the West started to deteriorate, AKP politicians and supporters have become not only increasingly critical of the Western world (sometimes for good reason), but also more open about their views on the values of modernity as tools of a "Western plot."

There would be nothing wrong with challenging Western modernity and proposing alternatives that promise more freedom and welfare for our society. Alas, all those who today challenge the values of modernity as "Western specific" and claim to prioritize specific cultural alternatives only end up with varieties of authoritarianism. Turkey is not exceptional; it is simply another typical example of the neo-authoritarian populist surge all over the world. The discourses of these rising neo-authoritarian regimes are all based on historiographies that are little more than old-fashioned conspiracy theorizing. They are all resentful of post-industrial society and globalism, trying to compensate for present failures of governance with historical glories. Worse, they have no clue about how to forge a better future.

Most recently, our rulers have decided that the recent Moody's downgrading of Turkey's credit rating to "junk" was "biased and far from reality." They are only one step from calling it a kind of plot against Turkey.

Maybe it is true that global power centers are biased against Turkey, as the ruling party increasingly claims the legacy of Abdulhamid II. But the global system is based on capitalist/democratic conventions, and those who want to challenge it altogether are free to go it alone. The basic problem in today's Turkey is whether our rulers have decided to go it alone.

In fact, despite the fact that he was portrayed – especially in Britain - as the devil incarnate at the time, Abdulhamid himself was actually a kind of "enlightened despot" who facilitated the modernization of the empire and never considered going it alone. His foreign policy was not only shaped by pan-Islamism. It was also based on manipulating Western politics and powers as much as possible, and he managed to sustain a kind of balance for 33 years by avoiding major crises with Western powers.

September/26/2016

"The legacy of Abdulhamid II". *Hürriyet Daily News*, 26 September 2016. URL: http://www.hurriyetdailynews.com/the-legacy-of-abdulhamid-ii.aspx?pageID=238&nid=104250

JAMIL ADRA CC BY NC ND

The legacy of Abdulhamid II

Like 0 Tweet G+1 0 Pin it
Share on Facebook

İsmail Kahraman, the Justice and Development Party (AKP) member and Parliament Speaker, recently stated that "the Sultan Abdulhamid II period is a mariner's compass to give us direction and enlighten our future." He was speaking on the occasion of the Symposium for the Commemoration of the Birth of Abdulhamid II last week.

The sultan, who ruled from 1876 to 1909, has long been a subject of controversy between secular republicans and the conservatives and Islamists. The former group views him as "a reactionary, pan-Islamist sultan who suppressed Young Turk opposition in the late 19th and early 20th centuries," while the latter group adores him as the champion of the Muslim world and the last defender of the Ottoman Empire who was deposed by the Young Turks.

Although left-wing historiography developed a more mature view of the sultan and characterized him as both a modernizer and an autocrat, right-wing historiography has never ceased to view him as a symbol of Ottomanism and pan-Islamism – and also as a central figure in a conspiracy theory.

According to the conservatives and Islamists, the second constitutional revolution and the republican regime were plots staged by Freemasons, world Jewry, the English and their pawns against the mission of Abdulhamid II. Books, articles, political pamphlets and political references to the sultan have long been tools to challenge republicanism, secularism and modernity in Turkey.

It is therefore not surprising to see an Islamist politician once again referring to Abdulhamid and his period as a guide. But it is worrying to see the conservatives/Islamists trying to rule Turkey with reference to a conspiracy theory. Especially since Turkey's relations with the West started to deteriorate, AKP politicians and supporters have become not only increasingly critical of the Western world (sometimes for good reason), but also more open about their views on the values of modernity as tools of a "Western plot."

There would be nothing wrong with challenging Western modernity and proposing alternatives that promise more freedom and welfare for our society. Alas, all those who today challenge the values of modernity as "Western specific" and claim to prioritize specific cultural alternatives only end up with varieties of authoritarianism. Turkey is not exceptional; it is simply another typical example of the neo-authoritarian populist surge all over the world. The discourses of these rising neo-authoritarian regimes are all based on historiographies that are little more than old-fashioned conspiracy theorizing. They are all resentful of post-industrial society and globalism, trying to compensate for present failures of governance with historical glories. Worse, they have no clue about how to forge a better future.

Most recently, our rulers have decided that the recent Moody's downgrading of Turkey's credit rating to "junk" was "biased and far from reality." They are only one step from calling it a kind of plot against Turkey.

Maybe it is true that global power centers are biased against Turkey, as the ruling party increasingly claims the legacy of Abdulhamid II. But the global system is based on capitalist/democratic conventions, and those who want to challenge it altogether are free to go it alone. The basic problem in today's Turkey is whether our rulers have decided to go it alone.

In fact, despite the fact that he was portrayed – especially in Britain - as the devil incarnate at the time, Abdulhamid himself was actually a kind of "enlightened despot" who facilitated the modernization of the empire and never considered going it alone. His foreign policy was not only shaped by pan-Islamism. It was also based on manipulating Western politics and powers as much as possible, and he managed to sustain a kind of balance for 33 years by avoiding major crises with Western powers.

September/26/2016

MOST POPULAR
- Erdoğan's remarks on treaty that formed modern Turkey irk opposition
- CHP leader lashes out at Erdoğan's Lausanne remarks
- Experts work on hole in Topkapı Palace garden
- A major shake-up at Doğan Media
- NATO, Iraq seek long-term partnership upon Baghdad's demand
- Constitution change is priority, Erdoğan says at Turkish parliament opening
- Turkey finalizes military training base in Somalia
- Turkish army destroys 10 ISIL targets in Syria
- Azerbaijani parliament approves TANAP project
- Six PKK militants 'neutralized' in Turkey's southeast, military says

Facebook Twitter

RELATED NEWS

SYRIA, TURKEY'S SYRIANS AND KURDS

COMPARATIVE POLITICS

TURKEY IS MISSING ANOTHER CHANCE TO CHANGE

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-10-07: (tr) Abdülhamid'in mirası için açılan davada ABD'ye diplomatik nota kararı çıktı, *Hürriyet*

Dinçer GÖKÇE
Haber Giriş: 07.10.2016

Abdülhamid'in mirası için açılan davada ABD'ye diplomatik nota kararı çıktı

Sultan II. Abdülhamid'in 11 mirasçısının açtığı dava uluslararası boyut kazandı. Mahkeme, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'ye diplomatik nota verilmesini istedi. Davanın ABD'ye uzamasının gerisinde ise, II. Abdülhamid'in torunu Samiye Hatun'un bu ülkede Kızılderili biri ile evlenmesi yer alıyor. Davacı avukatlarına göre Samiye Hatun, 24 yıl önce ABD'de çocuksuz ve dul olarak öldü. Ancak, Samiye Hatun'un medeni durumunu ortaya koyan gerekli evraklara ulaşılamıyor.

II. Abdülhamid'in, kimi Şam'da, kimi Beyrut'ta kimi Meksika'da yaşayan 11 mirasçısı 6 yıl kadar önce dava açtı. Veraset davasına müdahil olan kişi zaman içinde 300'ü buldu.

TORUNU, KIZILDERİLİ İLE EVLENDİ

Hali hazırda devam eden en büyük miras davalarından biri olan dosya, yurtdışında bulunan mirasçılar nedeni ile tıkanma noktasına geldi. ABD'de yaşayan Samiye Hatun, Kızırderili Larry D'appadoca ile evlendi. D'appadoca soyadını alan Samiye Hatun 1992'da Newyork'ta vefat etti. Bir kısım davacının avukatına göre Samiye D'appadoca çocuksuz ve dul olarak vefat etti. Ancak, bilirkişi raporunda Samiye Hatun'un en son medeni halini gösteren durum yer almadı. Bu yöndeki kayıtlara da ulaşılamadı.

ABD'YE DİPLOMATİK NOTA

Mahkeme de davacı avukatlarının talebi üzerinde ABD'den yanıt istenmesine karar verdi. Ancak, ABD'den olumlu yanıt gelmemesi üzerine mahkeme yeni bir karar verdi. Davanın görüldüğü İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu'na diplomatik nota verilmesine verilmesini istedi.

UZMANLARDAN GÖRÜŞ ALINACAK

Davanın 26 Eylül'de görülen son duruşmasında, mahkeme uzman bilirkişilerden hukuki mütalaa alınmasına karar verdi. Mahkeme, dosyadaki eksiklikler tamamlandıktan sonra dava dosyasını bilirkişi heyetine verecek.

HER BİRİ BİR ÜLKEDE

Dava dosyası 11 varisin başvurusu ile başlasa da, zaman içinde dosyaya müdahil olan varis sayısı 300'e yaklaştı. Davanın asli müdahillerinden bir bölümünün çeşitli ülkelerde yaşadığı anlaşıldı. Dündar Abdulkerim Osmanoğlu Şam'da, Touran İbrahim Rateb Meksika'da, Hatice Ratip Osmanoğlu Mısır'da, Margot Leila Sehnelle Avusturya'da, Roland Selim Kadir Avusturalya'da, Leyla Ethem Bey Kenan ile Selma Mehmet Naim ise Lübnan'da yaşıyor.

YURTDIŞINDA DA GAYRİMENKULLERİ VAR

Davacı avukatlarından Mehmet Erkan Akkuş, miras listesi itibari ile dünyanın en büyük davalarından biri olduğuna işaret etti. Dosyanın çok kapsamlı olduğuna işaret eden Av. Akkuş "Sultan Abdülhamid adına kayıtlı yurtdışındaki kişisel gayrimenkullerinin de ülkeye kazandırılması için uluslararası hukukta diğer devletlere tazminat davası açabilmemiz müvekkillere, Sultan Abdülhamid'in veraset belgesinin talebimiz üzerine verilmesi gerekir. Gerek yurtiçindeki gerek yurtdışındaki davaya konu gayrimenkuller, Sultan Abdülhamid'in kişisel servetiyle edindiği gayrimenkullerdir. ABD'nin uluslararası antlaşmalara rağmen, bu ülkede ikamet eden kayıp mirasçıya ulaşmamızı engellediği için yargılama yapan mahkeme, diplomatik nota verilmesini istedi".

MİRAS LİSTESİNDE YOK YOK

II. Abdülhamid'in, iddiaya göre 11 bin parçaya yaklaşan mirası bulunuyor. Davaya konu mirasın bir bölümü şöyle:

- Dolmabahçe'de 39 bin 667 arşın miktarında bostan
- Eyüp'te 18 dönümlük eski Bahariye Kışlası arsası
- Bakırköy'de mera ve halen 10 parçada 78 bin 469 arşın miktarında arazi
- Teşvikiye'de Harbiye şimalinde 1000 arşın arsa
- Beşiktaş'ta Serencebey Yokuşu'nda evvelce açılan saray yolu üzerinde 2 bin 837 arşın bağ yeri ve arsa
- Arnavutköyü'de Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
- Ortaköy'de Ali Saip Paşa Yalısı ve müştemilatı
- Kuruçeşme önünde 12 bin arşın miktarındaki ada (Bugünki Galatasaray Adası)
- Paşabahçe'de İncirli Köyü'nde 45 bin 500 arşın miktarındaki müştemilatıyla ispermeçet-şişe fabrikası
- Fenerbahçe'de tarla, çayır ve kahvehane
- İzmit civarında 3 bin 500 arşın miktarında bahçe
- Hereke Fabrikası ve civarındaki arazi
- Yalova'da 2 bin 500 dönüm orman
- Mihalıççık Akköprü Köyü'nde 280 bin dönümlük Paris Bey arazisi
- Ortaköy'de Dalyan mahalli
- Bakırköy'de Veliefendi Çayırı'nda küçük bostan, kahvehane ve havuz
- Beşiktaş'ta Ihlamur Caddesi'nde 3 bin arşın miktarında arsa
- Nişantaşı'nda Ahmet Celâlettin Paşa Konağı

GÖKÇE (Dinçer). "Abdülhamid'in mirası için açılan davada ABD'ye diplomatik nota kararı çıktı". Hürriyet, 07.10.2016. URL: https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/miras-dagitilacak-hanedan-uyesi-kayip-40242395

JAMIL ADRA CC BY NC ND

ADVERTİSEMENT BY ADRECOVER

Dinçer GÖKÇE | Haber Giriş: 07.10.2016 - 13:48,Son Güncelleme:07.10.2016 - 16:23

Abdülhamid'in mirası için aç davada ABD'ye diplomatik n kararı çık

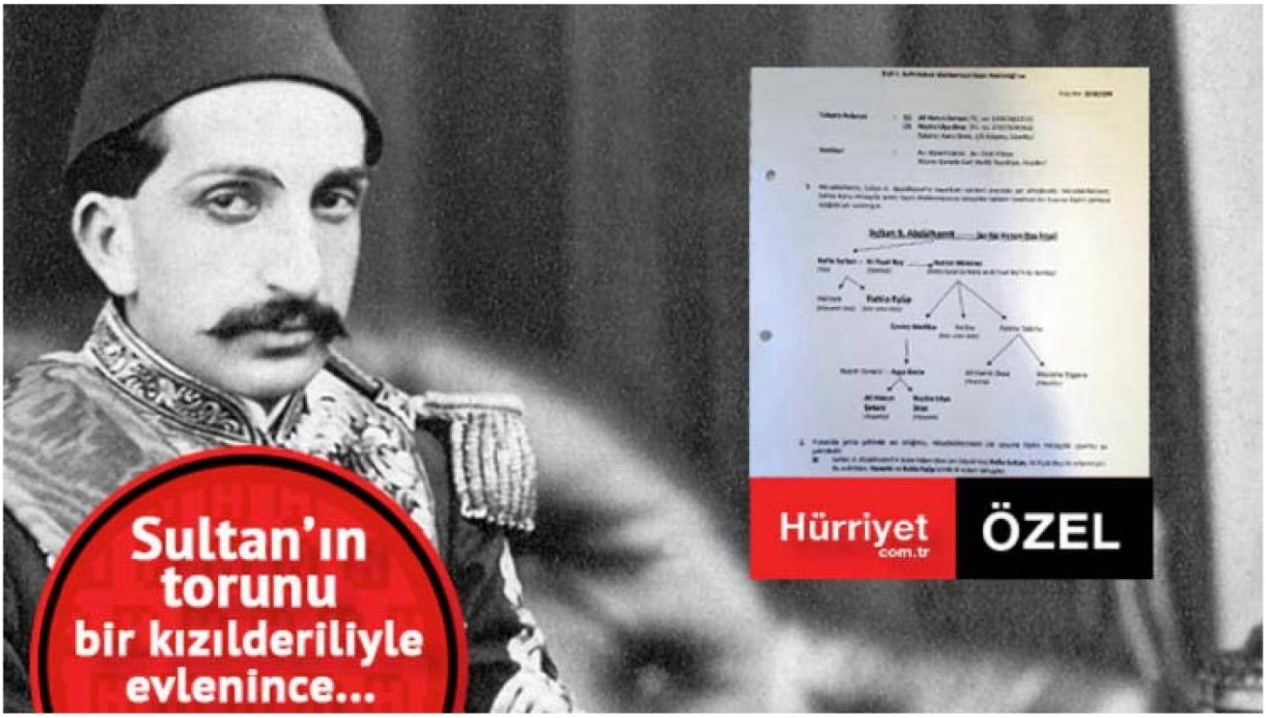

Abone Ol Google News

Sultan II. Abdülhamid'in 11 mirasçısının açtığı dava uluslararası boyut kazandı. Mahkeme, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'ye diplomatik nota verilmesini istedi. Davanın ABD'ye uzamasının gerisinde ise, II. Abdülhamid'in torunu Samiye Hatun'un bu ülkede Kızılderili biri ile evlenmesi yer alıyor. Davacı avukatlarına göre Samiye Hatun, 24 yıl önce ABD'de çocuksuz ve dul olarak öldü. Ancak, Samiye Hatun'un medeni durumunu ortaya koyan gerekli evraklara ulaşılamıyor.

II. Abdülhamid'in, kimi Şam'da, kimi Beyrut'ta kimi Meksika'da yaşayan 11 mirasçısı 6 yıl kadar önce dava açtı. Veraset davasına müdahil olan kişi zaman

JAMIL ADRA CC BY NC ND

içinde 300'ü buldu.

TORUNU, KIZILDERİLİ İLE EVLENDİ

Hali hazırda devam eden en büyük miras davalarından biri olan dosya, yurtdışında bulunan mirasçılar nedeni ile tıkanma noktasına geldi. ABD'de yaşayan Samiye Hatun, Kızırderili Larry D'appadoca ile evlendi. D'appadoca soyadını alan Samiye Hatun 1992'da Newyork'ta vefat etti. Bir kısım davacının avukatına göre Samiye D'appadoca çocuksuz ve dul olarak vefat etti. Ancak, bilirkişi raporunda Samiye Hatun'un en son medeni halini gösteren durum yer almadı. Bu yöndeki kayıtlara da ulaşılamadı.

ABD'YE DİPLOMATİK NOTA

Mahkeme de davacı avukatlarının talebi üzerinde ABD'den yanıt istenmesine karar verdi. Ancak, ABD'den olumlu yanıt gelmemesi üzerine mahkeme yeni bir karar verdi. Davanın görüldüğü İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu'na diplomatik nota verilmesine verilmesini istedi.

UZMANLARDAN GÖRÜŞ ALINACAK

Davanın 26 Eylül'de görülen son duruşmasında, mahkeme uzman bilirkişilerden hukuki mütalaa alınmasına karar verdi. Mahkeme, dosyadaki eksiklikler tamamlandıktan sonra dava dosyasını bilirkişi heyetine verecek.

HER BİRİ BİR ÜLKEDE

Dava dosyası 11 varisin başvurusu ile başlasa da, zaman içinde dosyaya müdahil olan varis sayısı 300'e yaklaştı. Davanın asli müdahillerinden bir bölümünün çeşitli ülkelerde yaşadığı anlaşıldı. Dündar Abdulkerim Osmanoğlu Şam'da, Touran İbrahim Rateb Meksika'da, Hatice Ratip Osmanoğlu Mısır'da, Margot Leila Sehnelle Avusturya'da, Roland Selim Kadir Avusturalya'da, Leyla Ethem Bey Kenan ile Selma Mehmet Naim ise Lübnan'da yaşıyor.

YURTDIŞINDA DA GAYRİMENKULLERİ VAR

Davacı avukatlarından Mehmet Erkan Akkuş, miras listesi itibari ile dünyanın en büyük davalarından biri olduğuna işaret etti. Dosyanın çok kapsamlı olduğuna işaret eden Av. Akkuş "Sultan Abdülhamid

JAMIL ADRA CC BY NC ND

adına kayıtlı yurtdışındaki kişisel gayrimenkullerinin de ülkeye kazandırılması için uluslararası hukukta diğer devletlere tazminat davası açabilmemiz müvekkillere, Sultan Abdülhamid'in veraset belgesinin talebimiz üzerine verilmesi gerekir. Gerek yurtiçindeki gerek yurtdışındaki davaya konu gayrimenkuller, Sultan Abdülhamid'in kişisel servetiyle edindiği gayrimenkullerdir. ABD'nin uluslararası antlaşmalara rağmen, bu ülkede ikamet eden kayıp mirasçıya ulaşmamızı engellediği için yargılama yapan mahkeme, diplomatik nota verilmesini istedi".

MİRAS LİSTESİNDE YOK YOK

II. Abdülhamid'in, iddiaya göre 11 bin parçaya yaklaşan mirası bulunuyor. Davaya konu mirasın bir bölümü şöyle:

***Dolmabahçe'de 39 bin 667 arşın miktarında bostan**

***Eyüp'te 18 dönümlük eski Bahariye Kışlası arsası**

***Bakırköy'de mera ve halen 10 parçada 78 bin 469 arşın miktarında arazi**

***Teşvikiye'de Harbiye şimalinde 1000 arşın arsa**

***Beşiktaş'ta Serencebey Yokuşu'nda evvelce açılan saray yolu üzerinde 2 bin 837 arşın bağ yeri ve arsa**

***Arnavutköyü'de Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı**

***Ortaköy'de Ali Saip Paşa Yalısı ve müştemilatı**

***Kuruçeşme önünde 12 bin arşın miktarındaki ada (Bugünki Galatasaray Adası)**

***Paşabahçe'de İncirli Köyü'nde 45 bin 500 arşın miktarındaki müştemilatıyla ispermeçet-şişe fabrikası**

***Fenerbahçe'de tarla, çayır ve kahvehane**

***İzmit civarında 3 bin 500 arşın miktarında bahçe**

***Hereke Fabrikası ve civarındaki arazi**

***Yalova'da 2 bin 500 dönüm orman**

***Mihalıççık Akköprü Köyü'nde 280 bin dönümlük Paris Bey arazisi**

***Ortaköy'de Dalyan mahalli**

***Bakırköy'de Veliefendi Çayırı'nda küçük bostan, kahvehane ve havuz**

***Beşiktaş'ta Ihlamur Caddesi'nde 3 bin arşın miktarında arsa**

***Nişantaşı'nda Ahmet Celâlettin Paşa Konağı**

ADVERTİSEMENT BY ADRECOVER

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-10-07: (tr) Abdülhamid'in mirası için açılan dava ABD'ye uzadı, *Yeni Şafak*

Abdülhamid'in mirası için açılan dava ABD'ye uzadı

Sultan II. Abdülhamid'in 11 mirasçısının açtığı dava uluslararası boyut kazandı. Mahkeme, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'ye diplomatik nota verilmesini istedi.

Ekim 07, 2016

II. Abdülhamid'in, kimi Şam'da, kimi Beyrut'ta kimi Meksika'da yaşayan 11 mirasçısı 6 yıl kadar önce dava açtı. Veraset davasına müdahil olan kişi zaman içinde 300'ü buldu.

1. Davanın ABD'ye uzamasının gerisinde ise, II. Abdülhamid'in torunu Samiye Hatun'un bu ülkede Kızılderili biri ile evlenmesi yer alıyor. Davacı avukatlarına göre Samiye Hatun, 24 yıl önce ABD'de çocuksuz ve dul olarak öldü. Ancak, Samiye Hatun'un medeni durumunu ortaya koyan gerekli evraklara ulaşılamıyor.

Hali hazırda devam eden en büyük miras davalarından biri olan dosya, yurtdışında bulunan mirasçılar nedeni ile tıkanma noktasına geldi. ABD'de yaşayan Samiye Hatun, Kızırderili Larry D'appadoca ile evlendi. D'appadoca soyadını alan Samiye Hatun 1992'da Newyork'ta vefat etti. Bir kısım davacının avukatına göre Samiye D'appadoca çocuksuz ve dul olarak vefat etti. Ancak, bilirkişi raporunda Samiye Hatun'un en son medeni halini gösteren durum yer almadı. Bu yöndeki kayıtlara da ulaşılamadı.

ABD'ye diplomatik nota

Mahkeme de davacı avukatlarının talebi üzerinde ABD'den yanıt istenmesine karar verdi. Hürriyet'in haberine göre ancak, ABD'den olumlu yanıt gelmemesi üzerine mahkeme yeni bir karar verdi. Davanın görüldüğü İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu'na diplomatik nota verilmesine verilmesini istedi.

1. Uzman görüşü alınacak
2. Davanın 26 Eylül'de görülen son duruşmasında, mahkeme uzman bilirkişilerden hukuki mütalaa alınmasına karar verdi. Mahkeme, dosyadaki eksiklikler tamamlandıktan sonra dava dosyasını bilirkişi heyetine verecek.

Dava dosyası 11 varisin başvurusu ile başlasa da, zaman içinde dosyaya müdahil olan varis sayısı 300'e yaklaştı. Davanın asli müdahillerinden bir bölümünün çeşitli ülkelerde yaşadığı anlaşıldı. Dündar Abdulkerim Osmanoğlu Şam'da, Touran İbrahim Rateb Meksika'da, Hatice Ratip Osmanoğlu Mısır'da, Margot Leila Sehnelle Avusturya'da, Roland Selim Kadir Avusturalya'da, Leyla Ethem Bey Kenan ile Selma Mehmet Naim ise Lübnan'da yaşıyor.

Abdülhamid sevgisine kimse engel olamaz

Sultan II. Abdülhamid Han'ın 174'üncü doğum yıldönümü için Dolmabahçe Sarayı'nda düzenlenen organizasyona katılan Abdülhamid'in torunu Şehzade Orhan Osmanoğlu Yeni Şafak'a konuştu. “1974 yılından beri dedemin doğum günü ilk kez böyle görkemli bir şekilde kutlanıyor” diyen Osmanoğlu, “Sürgün yıllarının bitmesiyle birlikten onlarca hükümet geldi. Ancak hiçbiri dedeme şuan ki gibi sahip çıkmadı” şeklinde konuştu.SALDIRILAR DEVAM EDİYOROsmanoğlu şunları aktardı: “Dedemin ölümünün üzerinden yüz sene geçmesine rağmen hala hakkında köşe yazarlarından ya da belli gazetelerden aleyhine yazılar yayımlanabiliyor. Biz onları ve yazdıklarını muhatap bile almıyoruz. Özellikle son yirmi gün içerisinde fazlasıyla saldırıya geçildi. İnsanların dedemize olan sevgisine hiçbir yazı ya da gazete engel olamayacaktır.”GÜNYÜZÜNE ÇIKARILMAMIŞ BİNLERCE ESER VAR Hanedan üyeleri olarak dedelerini her alan faaliyet yürüterek anlattıklarını söyleyen Osmanoğlu, “Devlet hazinesinde muazzam bir II. Abdülhamid arşivi var. O arşivde gün yüzüne çıkarılmamış binlerce eser var” ifadelerinde bulundu.Marmaray'ın isminin Abdülhamid olması gerektiğini belirten Osmanoğlu, “Marmaray projesi yüz yıl önce dedem tarafından çizilmiş ve hazırlanmış. Ancak maddi yetersizliklerden hayata geçirilemedi. Günümüzde bu proje hayat buldu. Biz proje isminin II. Abdülhamid olmasını istiyoruz” dedi.Edebiyatın değil edepsizlerin düşmanıydıTBMM Milli Saraylar tarafından düzenlenen “Doğumunun 174. Yılında Sultan II. Abdülhamid ve Dönemi Uluslararası Sempozyumu”nda, “Tarih Yazıcılığı, Edebiyat ve Seyahat” konulu oturumda konuşan Beşir Ayvazoğlu, II. Abdülhamid'in “Beni edebiyat düşmanı sanır ve öyle gösterirlerdi. Hayır, ben edebiyatın değil, edepsizliğin, edebiyatçıların değil, edepsizlerin düşmanı idim” sözünü hatırlatarak, “Meşrutiyetten sonra Abdülhamit hakkında yazılan hiçbir şeyde onun yaptığı olumlu bir şey vurgulanmamış, hepsi gizlenmiştir” diye konuştu. Sempozyum, bugün sona erecek.

Yurtdışında gayrimenkuller var

Davacı avukatlarından Mehmet Erkan Akkuş, miras listesi itibari ile dünyanın en büyük davalarından biri olduğuna işaret etti. Dosyanın çok kapsamlı olduğuna işaret eden Av. Akkuş “Sultan Abdülhamid adına kayıtlı yurtdışındaki kişisel gayrimenkullerinin de ülkeye kazandırılması için uluslararası hukukta diğer devletlere tazminat davası açabilmemiz müvekkillere, Sultan Abdülhamid'in veraset belgesinin talebimiz üzerine verilmesi gerekir. Gerek yurtçindeki gerek yurtdışındaki davaya konu gayrimenkuller, Sultan Abdülhamid'in kişisel servetiyle edindiği gayrimenkullerdir. ABD'nin uluslararası antlaşmalara rağmen, bu ülkede ikamet eden kayıp mirasçıya ulaşmamızı engellediği için yargılama yapan mahkeme, diplomatik nota verilmesini istedi".

Miras listesi hazır

II. Abdülhamid'in, iddiaya göre 11 bin parçaya yaklaşan mirası bulunuyor.

Davaya konu mirasın bir bölümü şöyle:

1. Dolmabahçe'de 39 bin 667 arşın miktarında bostan
2. Eyüp'te 18 dönümlük eski Bahariye Kışlası arsası

JAMIL ADRA CC BY NC ND

3. Bakırköy'de mera ve halen 10 parçada 78 bin 469 arşın miktarında arazi
4. Teşvikiye'de Harbiye şimalinde 1000 arşın arsa
5. Beşiktaş'ta Serencebey Yokuşu'nda evvelce açılan saray yolu üzerinde 2 bin 837 arşın bağ yeri ve arsa
6. Arnavutköyü'de Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
7. Ortaköy'de Ali Saip Paşa Yalısı ve müştemilatı
8. Kuruçeşme önünde 12 bin arşın miktarındaki ada (Bugünkü Galatasaray Adası)
9. Paşabahçe'de İncirli Köyü'nde 45 bin 500 arşın miktarındaki müştemilatıyla ispermeçet-şişe fabrikası
10. Fenerbahçe'de tarla, çayır ve kahvehane
11. İzmit civarında 3 bin 500 arşın miktarında bahçe
12. Hereke Fabrikası ve civarındaki arazi
13. Yalova'da 2 bin 500 dönüm orman
14. Mihalıççık Akköprü Köyü'nde 280 bin dönümlük Paris Bey arazisi
15. Ortaköy'de Dalyan mahalli
16. Bakırköy'de Veliefendi Çayırı'nda küçük bostan, kahvehane ve havuz
17. Beşiktaş'ta Ihlamur Caddesi'nde 3 bin arşın miktarında arsa
18. Nişantaşı'nda Ahmet Celâlettin Paşa Konağı

"Abdülhamid'in mirası için açılan dava ABD'ye uzadı". *Yeni Şafak*, Ekim 07, 2016. URL: http://www.yenisafak.com/hayat/abdulhamidin-mirasi-icin-acilan-dava-abdye-uzadi-2543670

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Abdülhamid'in mirası için açılan dava ABD'ye uzadı

www.yenisafak.com/hayat/abdulhamidin-mirasi-icin-acilan-dava-abdye-uzadi-2543670

II. Abdülhamid'in, kimi Şam'da, kimi Beyrut'ta kimi Meksika'da yaşayan 11 mirasçısı 6 yıl kadar önce dava açtı. Veraset davasına müdahil olan kişi zaman içinde 300'ü buldu.

1. Davanın ABD'ye uzamasının gerisinde ise, II. Abdülhamid'in torunu Samiye Hatun'un bu ülkede Kızılderili biri ile evlenmesi yer alıyor. Davacı avukatlarına göre Samiye Hatun, 24 yıl önce ABD'de çocuksuz ve dul olarak öldü. Ancak, Samiye Hatun'un medeni durumunu ortaya koyan gerekli evraklara ulaşılamıyor.

Hali hazırda devam eden en büyük miras davalarından biri olan dosya, yurtdışında bulunan mirasçılar nedeni ile tıkanma noktasına geldi. ABD'de yaşayan Samiye Hatun, Kızırderili Larry D'appadoca ile evlendi. D'appadoca soyadını alan Samiye Hatun 1992'da Newyork'ta vefat etti. Bir kısım davacının avukatına göre Samiye D'appadoca çocuksuz ve dul olarak vefat etti. Ancak, bilirkişi raporunda Samiye Hatun'un en son medeni halini gösteren durum yer almadı. Bu yöndeki kayıtlara da ulaşılamadı.

ABD'ye diplomatik nota
Mahkeme de davacı avukatlarının talebi üzerinde ABD'den yanıt istenmesine karar verdi. Hürriyet'in haberine göre ancak, ABD'den olumlu yanıt gelmemesi üzerine mahkeme yeni bir karar verdi. Davanın görüldüğü İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu'na diplomatik nota verilmesine verilmesini istedi.

1. **Uzman görüşü alınacak**
2. Davanın 26 Eylül'de görülen son duruşmasında, mahkeme uzman bilirkişilerden hukuki mütalaa alınmasına karar verdi. Mahkeme, dosyadaki eksiklikler tamamlandıktan sonra dava dosyasını bilirkişi heyetine verecek.

Dava dosyası 11 varisin başvurusu ile başlasa da, zaman içinde dosyaya müdahil olan varis sayısı 300'e yaklaştı. Davanın asli müdahillerinden bir bölümünün çeşitli ülkelerde yaşadığı anlaşıldı. Dündar Abdulkerim Osmanoğlu Şam'da, Touran İbrahim Rateb Meksika'da, Hatice Ratip Osmanoğlu Mısır'da, Margot Leila Sehnelle Avusturya'da, Roland Selim Kadir Avusturalya'da, Leyla Ethem Bey Kenan ile Selma Mehmet Naim ise Lübnan'da yaşıyor.

Abdülhamid sevgisine kimse engel olamaz

Sultan II. Abdülhamid Han'ın 174'üncü doğum yıldönümü için Dolmabahçe Sarayı'nda düzenlenen organizasyona katılan Abdülhamid'in torunu Şehzade Orhan Osmanoğlu Yeni Şafak'a konuştu. “1974 yılından beri dedemin doğum günü ilk kez böyle görkemli bir şekilde kutlanıyor” diyen Osmanoğlu, “Sürgün yıllarının bitmesiyle birlikten onlarca hükümet geldi. Ancak hiçbiri dedeme şuan ki gibi sahip çıkmadı” şeklinde konuştu.SALDIRILAR DEVAM EDİYOROsmanoğlu şunları aktardı: “Dedemin ölümünün üzerinden yüz sene geçmesine rağmen hala hakkında köşe yazarlarından ya da belli gazetelerden aleyhine yazılar yayımlanabiliyor. Biz onları ve yazdıklarını muhatap bile almıyoruz. Özellikle son yirmi gün içerisinde fazlasıyla saldırıya geçildi. İnsanların dedemize olan sevgisine hiçbir yazı ya da gazete engel olamayacaktır.”GÜNYÜZÜNE ÇIKARILMAMIŞ BİNLERCE ESER VARHanedan üyeleri olarak dedelerini her alan faaliyet yürüterek anlattıklarını söyleyen Osmanoğlu, “Devlet hazinesinde muazzam bir II. Abdülhamid arşivi var. O arşivde gün yüzüne çıkarılmamış binlerce eser var” ifadelerinde bulundu.Marmaray'ın isminin Abdülhamid olması gerektiğini belirten Osmanoğlu, “Marmaray projesi yüz yıl önce dedem tarafından çizilmiş ve hazırlanmış. Ancak maddi yetersizliklerden hayata geçirilemedi. Günümüzde bu proje hayat buldu. Biz proje isminin II.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Abdülhamid olmasını istiyoruz” dedi.Edebiyatın değil edepsizlerin düşmanıydıTBMM Milli Saraylar tarafından düzenlenen “Doğumunun 174. Yılında Sultan II. Abdülhamid ve Dönemi Uluslararası Sempozyumu”nda, “Tarih Yazıcılığı, Edebiyat ve Seyahat” konulu oturumda konuşan Beşir Ayvazoğlu, II. Abdülhamid'in “Beni edebiyat düşmanı sanır ve öyle gösterirlerdi. Hayır, ben edebiyatın değil, edepsizliğin, edebiyatçıların değil, edepsizlerin düşmanı idim” sözünü hatırlatarak, “Meşrutiyetten sonra Abdülhamit hakkında yazılan hiçbir şeyde onun yaptığı olumlu bir şey vurgulanmamış, hepsi gizlenmiştir” diye konuştu. Sempozyum, bugün sona erecek.

Yurtdışında gayrimenkuller var

Davacı avukatlarından Mehmet Erkan Akkuş, miras listesi itibari ile dünyanın en büyük davalarından biri olduğuna işaret etti. Dosyanın çok kapsamlı olduğuna işaret eden Av. Akkuş “Sultan Abdülhamid adına kayıtlı yurtdışındaki kişisel gayrimenkullerinin de ülkeye kazandırılması için uluslararası hukukta diğer devletlere tazminat davası açabilmemiz müvekkillere, Sultan Abdülhamid'in veraset belgesinin talebimiz üzerine verilmesi gerekir. Gerek yurtiçindeki gerek yurtdışındaki davaya konu gayrimenkuller, Sultan Abdülhamid'in kişisel servetiyle edindiği gayrimenkullerdir. ABD'nin uluslararası antlaşmalara rağmen, bu ülkede ikamet eden kayıp mirasçıya ulaşmamızı engellediği için yargılama yapan mahkeme, diplomatik nota verilmesini istedi".

Miras listesi hazır

II. Abdülhamid'in, iddiaya göre 11 bin parçaya yaklaşan mirası bulunuyor.

1. ***Davaya konu mirasın bir bölümü şöyle:***
2. -Dolmabahçe'de 39 bin 667 arşın miktarında bostan
3. -Eyüp'te 18 dönümlük eski Bahariye Kışlası arsası
4. -Bakırköy'de mera ve halen 10 parçada 78 bin 469 arşın miktarında arazi
5. -Teşvikiye'de Harbiye şimalinde 1000 arşın arsa
6. -Beşiktaş'ta Serencebey Yokuşu'nda evvelce açılan saray yolu üzerinde 2 bin 837 arşın bağ yeri ve arsa
7. -Arnavutköyü'de Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
8. -Ortaköy'de Ali Saip Paşa Yalısı ve müştemilatı
9. -Kuruçeşme önünde 12 bin arşın miktarındaki ada (Bugünkü Galatasaray Adası)
10. -Paşabahçe'de İncirli Köyü'nde 45 bin 500 arşın miktarındaki müştemilatıyla ispermeçet-şişe fabrikası
11. -Fenerbahçe'de tarla, çayır ve kahvehane
12. -İzmit civarında 3 bin 500 arşın miktarında bahçe
13. -Hereke Fabrikası ve civarındaki arazi
14. -Yalova'da 2 bin 500 dönüm orman
15. -Mihalıççık Akköprü Köyü'nde 280 bin dönümlük Paris Bey arazisi
16. -Ortaköy'de Dalyan mahalli
17. -Bakırköy'de Veliefendi Çayırı'nda küçük bostan, kahvehane ve havuz
18. -Beşiktaş'ta Ihlamur Caddesi'nde 3 bin arşın miktarında arsa
19. -Nişantaşı'nda Ahmet Celâlettin Paşa Konağı

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-10-07: (tr) Bir Osmanlı mirası hikâyesi, *T24*

Bir Osmanlı mirası hikâyesi: 2. Abdülhamid'in torunu kızılderiliyle evlenince...

Veraset davasına müdahil olan kişi zaman içinde 300'ü buldu

07 Ekim 2016 15:04

Sultan II. Abdülhamid'in 11 mirasçısının açtığı davada mahkeme, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'ye diplomatik nota verilmesini istedi. Davanın ABD'ye uzamasının gerisinde ise, II. Abdülhamid'in torunu Samiye Hatun'un bu ülkede Kızılderili biri ile evlenmesi yer alıyor.

Davacı avukatlarına göre Samiye Hatun, 24 yıl önce ABD'de çocuksuz ve dul olarak öldü. Ancak, Samiye Hatun'un medeni durumunu ortaya koyan gerekli evraklara ulaşılamıyor.

Hürriyet'ten Dinçer Gökçe'nin haberine göre; II. Abdülhamid'in, kimi Şam'da, kimi Beyrut'ta kimi Meksika'da yaşayan 11 mirasçısı 6 yıl kadar önce dava açtı. Veraset davasına müdahil olan kişi zaman içinde 300'ü buldu.

Torunu, kızılderili ile evlendi

Hali hazırda devam eden en büyük miras davalarından biri olan dosya, yurtdışında bulunan mirasçılar nedeni ile tıkanma noktasına geldi. ABD'de yaşayan Samiye Hatun, Kızırderili Larry D'appadoca ile evlendi. D'appadoca soyadını alan Samiye Hatun 1992'da Newyork'ta vefat etti. Bir kısım davacının avukatına göre Samiye D'appadoca çocuksuz ve dul olarak vefat etti. Ancak, bilirkişi raporunda Samiye Hatun'un en son medeni halini gösteren durum yer almadı. Bu yöndeki kayıtlara da ulaşılamadı.

ABD'ye diplomatik nota

Mahkeme de davacı avukatlarının talebi üzerinde ABD'den yanıt istenmesine karar verdi. Ancak, ABD'den olumlu yanıt gelmemesi üzerine mahkeme yeni bir karar verdi. Davanın görüldüğü İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu'na diplomatik nota verilmesine verilmesini istedi.

Uzmanlardan görüş alınacak

Davanın 26 Eylül'de görülen son duruşmasında, mahkeme uzman bilirkişilerden hukuki mütalaa alınmasına karar verdi. Mahkeme, dosyadaki eksiklikler tamamlandıktan sonra dava dosyasını bilirkişi heyetine verecek.

Her biri bir ülkede

Dava dosyası 11 varisin başvurusu ile başlasa da, zaman içinde dosyaya müdahil olan varis sayısı 300'e yaklaştı. Davanın asli müdahillerinden bir bölümünün çeşitli ülkelerde yaşadığı anlaşıldı. Dündar Abdulkerim Osmanoğlu Şam'da, Touran İbrahim Rateb Meksika'da, HaticeRatip Osmanoğlu Mısır'da, Margot Leila Sehnelle Avusturya'da, Roland Selim Kadir Avusturalya'da, Leyla Ethem Bey Kenan ile Selma Mehmet Naim ise Lübnan'da yaşıyor.

Davacı avukatlarından Mehmet Erkan Akkuş, miras listesi itibari ile dünyanın en büyük davalarından biri olduğuna işaret etti. Dosyanın çok kapsamlı olduğuna işaret eden Av. Akkuş "Sultan Abdülhamid adına kayıtlı yurtdışındaki kişisel gayrimenkullerinin de ülkeye kazandırılması için uluslararası hukukta diğer devletlere tazminat davası açabilmemiz müvekkillere, Sultan Abdülhamid'in veraset belgesinin talebimiz üzerine verilmesi gerekir. Gerek yurtiçindeki gerek yurtdışındaki davaya konu gayrimenkuller, Sultan Abdülhamid'in kişisel servetiyle edindiği gayrimenkullerdir. ABD'nin uluslararası antlaşmalara rağmen, bu ülkede ikamet eden kayıp mirasçıya ulaşmamızı engellediği için yargılama yapan mahkeme, diplomatik nota verilmesini istedi"

Miras listesinde neler var?

II. Abdülhamid'in, iddiaya göre 11 bin parçaya yaklaşan mirası bulunuyor. Davaya konu mirasın bir bölümü şöyle:

- Dolmabahçe'de 39 bin 667 arşın miktarında bostan
- Eyüp'te 18 dönümlük eski Bahariye Kışlası arsası
- Bakırköy'de mera ve halen 10 parçada 78 bin 469 arşın miktarında arazi
- Teşvikiye'de Harbiye şimalinde 1000 arşın arsa
- Beşiktaş'ta Serencebey Yokuşu'nda evvelce açılan saray yolu üzerinde 2 bin 837 arşın bağ yeri ve arsa
- Arnavutköyü'de Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı
- Ortaköy'de Ali Saip Paşa Yalısı ve müştemilatı
- Kuruçeşme önünde 12 bin arşın miktarındaki ada (Bugünki Galatasaray Adası)
- Paşabahçe'de İncirli Köyü'nde 45 bin 500 arşın miktarındaki müştemilatıyla ispermeçet-şişe fabrikası
- Fenerbahçe'de tarla, çayır ve kahvehane
- İzmit civarında 3 bin 500 arşın miktarında bahçe
- Hereke Fabrikası ve civarındaki arazi
- Yalova'da 2 bin 500 dönüm orman
- Mihalıççık Akköprü Köyü'nde 280 bin dönümlük Paris Bey arazisi
- Ortaköy'de Dalyan mahalli
- Bakırköy'de Veliefendi Çayırı'nda küçük bostan, kahvehane ve havuz
- Beşiktaş'ta Ihlamur Caddesi'nde 3 bin arşın miktarında arsa
- Nişantaşı'nda Ahmet Celâlettin Paşa Konağı

"Bir Osmanlı mirası hikâyesi: 2. Abdülhamid'in torunu kızılderiliyle evlenince..." *T24.com.tr,* 07 Ekim 2016 (07-10-2016). URL: http://t24.com.tr/haber/bir-osmanli-mirasi-hikayesi-2-abdulhamidin-torunu-kizilderiliyle-evlenince,363689

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Gündem

Bir Osmanlı mirası hikâyesi: 2. Abdülhamid'in torunu kızılderiliyle evlenince...

Veraset davasına müdahil olan kişi zaman içinde 300'ü buldu

07 Ekim 2016 18:04

- A +

Sultan II. Abdülhamid'in 11 mirasçısının açtığı davada mahkeme, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'ye diplomatik nota verilmesini istedi. Davanın ABD'ye uzamasının gerisinde ise, **II. Abdülhamid**'in torunu **Samiye Hatun**'un bu ülkede Kızılderili biri ile evlenmesi yer alıyor.

Davacı avukatlarına göre Samiye Hatun, 24 yıl önce ABD'de çocuksuz ve dul olarak öldü. Ancak, Samiye Hatun'un medeni durumunu ortaya koyan gerekli evraklara ulaşılamıyor.

Hürriyet'ten **Dinçer Gökçe**'nin haberine göre; II. Abdülhamid'in, kimi Şam'da, kimi Beyrut'ta kimi Meksika'da yaşayan 11 mirasçısı 6 yıl kadar önce dava açtı. Veraset davasına müdahil olan kişi zaman içinde 300'ü buldu.

Torunu, kızılderili ile evlendi

Hali hazırda devam eden en büyük miras davalarından biri olan dosya, yurtdışında bulunan mirasçılar nedeni ile tıkanma noktasına geldi. ABD'de yaşayan Samiye Hatun, Kızırderili Larry D'appadoca ile evlendi. D'appadoca soyadını alan Samiye Hatun 1992'da Newyork'ta vefat etti. Bir kısım davacının avukatına göre Samiye D'appadoca çocuksuz ve dul olarak vefat etti. Ancak, bilirkişi raporunda Samiye Hatun'un en son medeni halini gösteren durum yer almadı. Bu yöndeki kayıtlara da ulaşılamadı.

ABD'ye diplomatik nota

Mahkeme de davacı avukatlarının talebi üzerinde ABD'den yanıt istenmesine karar verdi. Ancak, ABD'den olumlu yanıt gelmemesi üzerine mahkeme yeni bir karar verdi. Davanın görüldüğü İstanbul 12. Sulh Hukuk Mahkemesi, Türkiye Dışişleri Bakanlığı üzerinden ABD'nin İstanbul Başkonsolosluğu'na diplomatik nota verilmesine verilmesini istedi.

Uzmanlardan görüş alınacak

Davanın 26 Eylül'de görülen son duruşmasında, mahkeme uzman bilirkişilerden hukuki mütalaa alınmasına karar verdi. Mahkeme, dosyadaki eksiklikler tamamlandıktan sonra dava dosyasını bilirkişi heyetine verecek.

Her biri bir ülkede

Dava dosyası 11 varisin başvurusu ile başlasa da, zaman içinde dosyaya müdahil olan varis sayısı 300'e yaklaştı. Davanın asli müdahillerinden bir bölümünün çeşitli ülkelerde yaşadığı anlaşıldı. Dündar Abdulkerim Osmanoğlu Şam'da, Touran İbrahim Rateb Meksika'da, HaticeRatip Osmanoğlu Mısır'da, Margot Leila Sehnelle Avusturya'da, Roland Selim Kadir Avusturalya'da, Leyla Ethem Bey Kenan ile Selma Mehmet Naim ise Lübnan'da yaşıyor.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

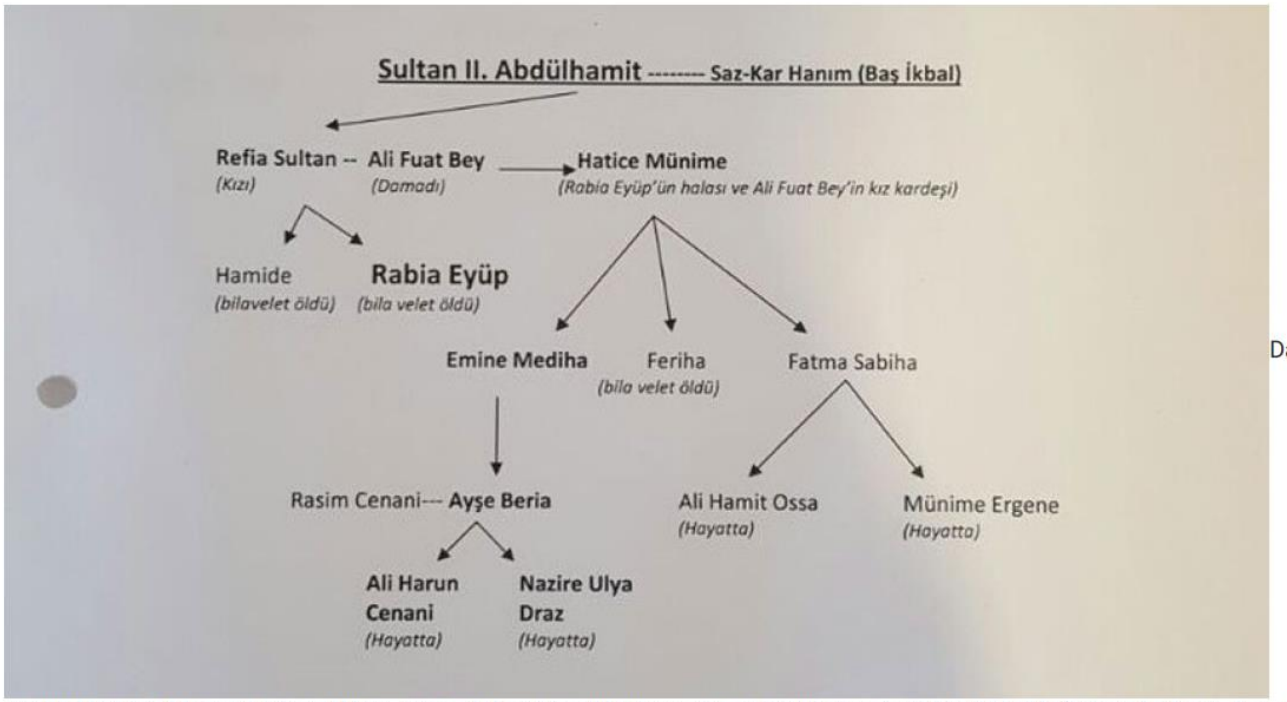

Davacı avukatlarından Mehmet Erkan Akkuş, miras listesi itibari ile dünyanın en büyük davalarından biri olduğuna işaret etti. Dosyanın çok kapsamlı olduğuna işaret eden Av. Akkuş "Sultan Abdülhamid adına kayıtlı yurtdışındaki kişisel gayrimenkullerinin de ülkeye kazandırılması için uluslararası hukukta diğer devletlere tazminat davası açabilmemiz müvekkillere, Sultan Abdülhamid'in veraset belgesinin talebimiz üzerine verilmesi gerekir. Gerek yurtiçindeki gerek yurtdışındaki davaya konu gayrimenkuller, Sultan Abdülhamid'in kişisel servetiyle edindiği gayrimenkullerdir. ABD'nin uluslararası antlaşmalara rağmen, bu ülkede ikamet eden kayıp mirasçıya ulaşmamızı engellediği için yargılama yapan mahkeme, diplomatik nota verilmesini istedi"

Miras listesinde neler var?

II. Abdülhamid'in, iddiaya göre 11 bin parçaya yaklaşan mirası bulunuyor. Davaya konu mirasın bir bölümü şöyle:

*Dolmabahçe'de 39 bin 667 arşın miktarında bostan

*Eyüp'te 18 dönümlük eski Bahariye Kışlası arsası

*Bakırköy'de mera ve halen 10 parçada 78 bin 469 arşın miktarında arazi

*Teşvikiye'de Harbiye şimalinde 1000 arşın arsa

*Beşiktaş'ta Serencebey Yokuşu'nda evvelce açılan saray yolu üzerinde 2 bin 837 arşın bağ yeri ve arsa

*Arnavutköyü'de Akıntı Burnu'nda gazino ve müştemilatı

*Ortaköy'de Ali Saip Paşa Yalısı ve müştemilatı

*Kuruçeşme önünde 12 bin arşın miktarındaki ada (Bugünki Galatasaray Adası)

*Paşabahçe'de İncirli Köyü'nde 45 bin 500 arşın miktarındaki müştemilatıyla ispermeçet-şişe fabrikası

*Fenerbahçe'de tarla, çayır ve kahvehane

*İzmit civarında 3 bin 500 arşın miktarında bahçe

*Hereke Fabrikası ve civarındaki arazi

*Yalova'da 2 bin 500 dönüm orman

*Mihalıççık Akköprü Köyü'nde 280 bin dönümlük Paris Bey arazisi

*Ortaköy'de Dalyan mahalli

JAMIL ADRA

*Bakırköy'de Veliefendi Çayırı'nda küçük bostan, kahvehane ve havuz

*Beşiktaş'ta Ihlamur Caddesi'nde 3 bin arşın miktarında arsa

*Nişantaşı'nda Ahmet Celâlettin Paşa Konağı

ETİKETLER

Abdulhamid Samiye Hatun miras kızılderili

T24 © Tüm hakları saklıdır.

Facebook
Twitter
Instagram
Google+
RSS Listesi

Yazarlar

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-11-07: (tr) Sultan 2. Abdülhamid'in mal varlığı ortaya çıktı, *Hürriyet*

Haber Giriş: 07.11.2016

Sultan 2. Abdülhamid'in mal varlığı ortaya çıktı

Osmanlı padişahlarından Sultan 2. Abdülhamid'in 1869-1908 yıllarına ait, Anadolu, Ortadoğu, Balkanlar ve Trakya'daki mal varlığına ilişkin 7 bin 756 taşınmazının tapu kayıtları, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arşivinde saklanıyor. Arşiv Daire Başkanı Türkoğlu yaptığı açıklamada, 'Biz sadece bu kayıtların muhafazası noktasında çalışıyoruz. İlgililerine bu çalışmaları sunuyoruz. Abdülhamid'in mirasçılarından ise şu ana kadar bizi arayan olmadı' dedi.

Sultan 2. Abdülhamid'in çeşitli ülkelerde yaşayan torunlarının açtığı miras davalarıyla zaman zaman tartışılan mal varlığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arşivlerinde ayrıntılı kayıtlar yer alıyor. Arşiv Daire Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, AA muhabirine yaptığı açıklamada arşivlerinde Sultan 2. Abdülhamid'in şahsi mal varlığına ilişkin 3 tapu kayıt defteri bulunduğunu söyledi.

Türkoğlu, "Elimizdeki 3 defterde Sultan 2. Abdülhamid'e ait 1869-1908 yıllarına ait Anadolu, Ortadoğu, Balkanlar ve Trakya'da aktif ve pasif olarak toplam 7 bin 756 taşınmazın tapu kaydı bulunuyor. 2. Abdülhamid'e ait kayıtlar içinde tarla, bağ, bahçe, mera, koru, çiftlik, konak, hane, değirmen, maden, zeytinlik, kahvehane ve dükkan gibi birçok taşınmaz yer alıyor." dedi. Sultan 2. Abdülhamid'in ölümünün ardından bazı taşınmazların hazineye aktarıldığını belirten Türkoğlu, özellikle çiftlik ve emlaka ilişkin kayıtlarda sayı belirtilmediği için miktarın net olarak bilinemediğini ifade etti.

Türkiye'de 2 bin 369 taşınmaz

Abdülhamid'in Anadolu'da 2 bin 369 taşınmaz kaydı bulunduğunu vurgulayan Türkoğlu, "Bunlar İstanbul, İzmir, Balıkesir, Çanakkale, Tekirdağ, Adıyaman, Denizli, Sakarya, Giresun, Aydın, Sivas, Eskişehir, Bursa, Kocaeli, Burdur, Manisa, Kırklareli ve Edirne illerinde yer alıyor. Bu taşınmazların bir milyon 256 bin 947 dekarı halen 2. Abdülhamid'in üzerinde kayıtlı bulunuyor. 391 bin 573 dekarı Hazine'ye, 8 bin 627 dekarı da şahıslar adına geçmiş gözüküyor." diye konuştu.

Türkoğlu Sultan 2. Abdülhamid'in Balkanlar'da da 2 bin 843'ü Yunanistan, bin 424'ü Arnavutluk, 8'i Bulgaristan, 5'i Makedonya'da olmak üzere 4 bin 280 taşınmaz kaydı olduğunu vurgulayarak, bunların da 220 bin 23 dekarının halen Abdülhamid'in üzerinde, 560 bin 231 dekarının Hazine'ye, bin 328 dekarının da şahıslar adına geçtiğini bildirdi.

Sultan 2. Abdülhamid'in Ortadoğu'daki mal varlıklarına ilişkin olarak, defterlerde Suriye'de 390, Lübnan'da 333, Filistin'de 223, Irak'ta 83, Arabistan'da 60, İsrail'de 10, Libya'da da 8 olmak üzere toplam bin 107 kaydın bulunduğunu dile getiren Türkoğlu, "Bu kayıtlardan 3 milyon 482 bin 106 dekarı halen 2. Abdülhamid adına kayıtlı durmakta olup, bir milyon 528 bin 395 dekarı Hazineye, 7 bin 178 dekarı da şahıslar adına geçmiştir." ifadelerini kullandı.

Türkoğlu, kayıtların yer aldığı defterlerin diğer tarihi evraklarda olduğu gibi özenle, kontrollerinin yapılarak, uygun koşullarda saklandığını kaydetti.

"Mirasçılarından arayan olmadı"

Sultan 2. Abdülhamid'e ait taşınmazların bazılarının 1908'den sonra devlet hazinesine geçtiğini vurgulayarak, "Yurt dışındaki taşınmazların mevcut durumuyla ilgili de herhangi bir bilgimiz yok. Bu zaten uluslararası hukuku ilgilendiren bir konu. Biz sadece bu kayıtların muhafazası noktasında çalışıyoruz. İlgililerine bu çalışmaları sunuyoruz. Abdülhamid'in mirasçılarından ise şu ana kadar bizi arayan olmadı." ifadelerini kullandı.

« Sultan 2. Abdülhamid'in mal varlığı ortaya çıktı ». *Hürriyet*, 07.11.2016. URL : https://www.hurriyet.com.tr/gundem/sultan-2-abdulhamidin-mal-varligi-ortaya-cikti-40270633

JAMIL ADRA CC BY NC ND

AA | 07.11.2016 - 11:44, Son Güncelleme: 07.11.2016 - 12:30

Sultan 2. Abdülhamid'in mal varlığı ortaya çıktı

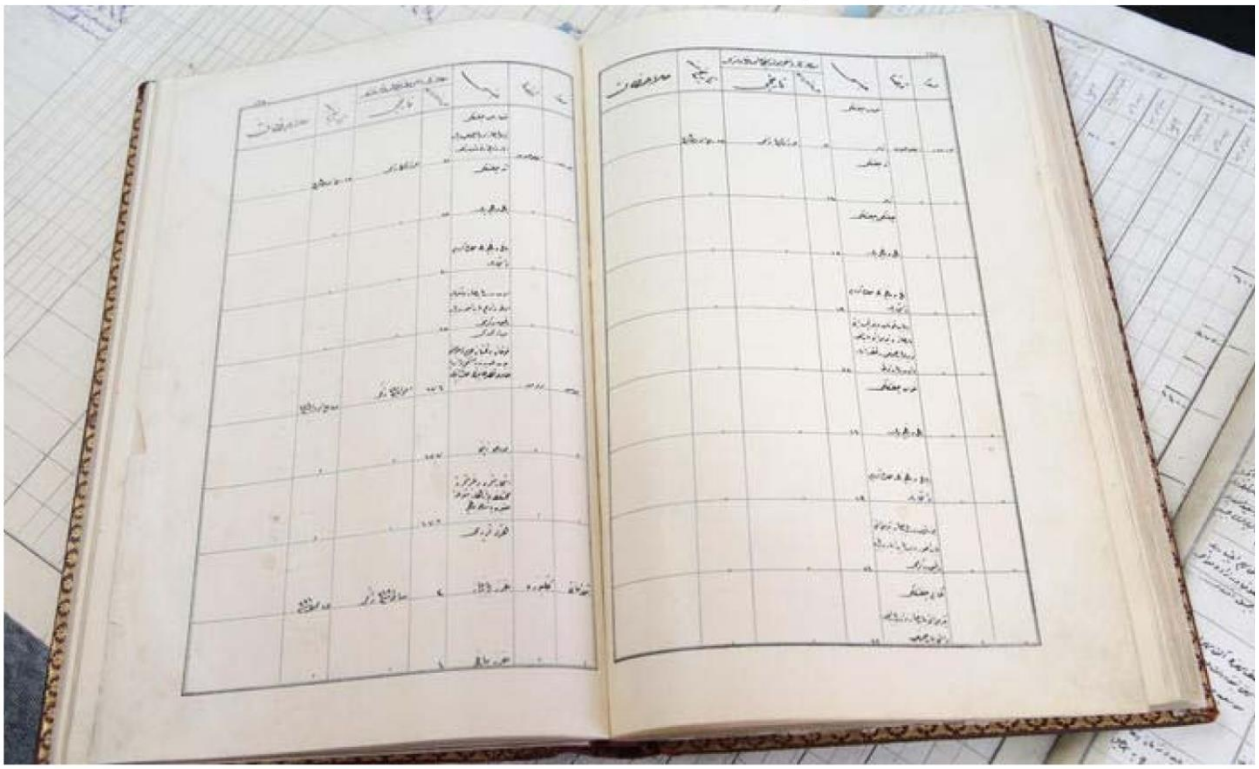

Osmanlı padişahlarından Sultan 2. Abdülhamid'in 1869-1908 yıllarına ait, Anadolu, Ortadoğu, Balkanlar ve Trakya'daki mal varlığına ilişkin 7 bin 756 taşınmazının tapu kayıtları, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arşivinde saklanıyor. Arşiv Daire Başkanı Türkoğlu yaptığı açıklamada, 'Biz sadece bu kayıtların muhafazası noktasında çalışıyoruz. İlgililerine bu çalışmaları sunuyoruz. Abdülhamid'in mirasçılarından ise şu ana kadar bizi arayan olmadı' dedi.

Sultan 2. Abdülhamid'in çeşitli ülkelerde yaşayan torunlarının açtığı miras davalarıyla zaman zaman tartışılan mal varlığına ilişkin Çevre ve Şehircilik Bakanlığına bağlı Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arşivlerinde ayrıntılı kayıtlar yer alıyor. Arşiv Daire Başkanı Zeynel Abidin Türkoğlu, AA muhabirine yaptığı açıklamada arşivlerinde Sultan 2. Abdülhamid'in şahsi mal varlığına ilişkin 3 tapu kayıt defteri bulunduğunu söyledi.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Türkoğlu, "Elimizdeki 3 defterde Sultan 2. Abdülhamid'e ait 1869-1908 yıllarına ait Anadolu, Ortadoğu, Balkanlar ve Trakya'da aktif ve pasif olarak toplam 7 bin 756 taşınmazın tapu kaydı bulunuyor. 2. Abdülhamid'e ait kayıtlar içinde tarla, bağ, bahçe, mera, koru, çiftlik, konak, hane, değirmen, maden, zeytinlik, kahvehane ve dükkan gibi birçok taşınmaz yer alıyor." dedi. Sultan 2. Abdülhamid'in ölümünün ardından bazı taşınmazların hazineye aktarıldığını belirten Türkoğlu, özellikle çiftlik ve emlaka ilişkin kayıtlarda sayı belirtilmediği için miktarın net olarak bilinemediğini ifade etti.

Türkiye'de 2 bin 369 taşınmaz

Abdülhamid'in Anadolu'da 2 bin 369 taşınmaz kaydı bulunduğunu vurgulayan Türkoğlu, "Bunlar İstanbul, İzmir, Balıkesir, Çanakkale, Tekirdağ, Adıyaman, Denizli, Sakarya, Giresun, Aydın, Sivas, Eskişehir, Bursa, Kocaeli, Burdur, Manisa, Kırklareli ve Edirne illerinde yer alıyor. Bu taşınmazların bir milyon 256 bin 947 dekarı halen 2. Abdülhamid'in üzerinde kayıtlı bulunuyor. 391 bin 573 dekarı Hazine'ye, 8 bin 627 dekarı da şahıslar adına geçmiş gözüküyor." diye konuştu.

Abdülhamid'in mirası için açılan davada ABD'ye diplomatik nota kararı çıktı

Türkoğlu Sultan 2. Abdülhamid'in Balkanlar'da da 2 bin 843'ü Yunanistan, bin 424'ü Arnavutluk, 8'i Bulgaristan, 5'i Makedonya'da olmak üzere 4 bin 280 taşınmaz kaydı olduğunu vurgulayarak, bunların da 220 bin 23 dekarının halen Abdülhamid'in üzerinde, 560 bin 231 dekarının Hazine'ye, bin 328 dekarının da şahıslar adına geçtiğini bildirdi.

Sultan 2. Abdülhamid'in Ortadoğu'daki mal varlıklarına ilişkin olarak, defterlerde Suriye'de 390, Lübnan'da 333, Filistin'de 223, Irak'ta 83, Arabistan'da 60, İsrail'de 10, Libya'da da 8 olmak üzere toplam bin 107 kaydın bulunduğunu dile getiren Türkoğlu, "Bu kayıtlardan 3 milyon 482 bin 106 dekarı halen 2. Abdülhamid adına kayıtlı durmakta olup, bir milyon 528 bin 395 dekarı Hazineye, 7 bin 178 dekarı da şahıslar adına geçmiştir." ifadelerini kullandı. Türkoğlu, kayıtların yer aldığı defterlerin diğer tarihi evraklarda olduğu gibi özenle, kontrollerinin yapılarak, uygun koşullarda saklandığını kaydetti.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

"Mirasçılarından arayan olmadı"

Sultan 2. Abdülhamid'e ait taşınmazların bazılarının 1908'den sonra devlet hazinesine geçtiğini vurgulayarak, "Yurt dışındaki taşınmazların mevcut durumuyla ilgili de herhangi bir bilgimiz yok. Bu zaten uluslararası hukuku ilgilendiren bir konu. Biz sadece bu kayıtların muhafazası noktasında çalışıyoruz. İlgililerine bu çalışmaları sunuyoruz. Abdülhamid'in mirasçılarından ise şu ana kadar bizi arayan olmadı." ifadelerini kullandı.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2016-12-23: (en) Calm before the storm: Abdülhamid II, *Daily Sabah*

Calm before the storm: Abdülhamid II

by Hakan Arslanbenzer
ISTANBUL Portrait
Dec 24, 2016 12:00 am GMT+3

One of the most influential Ottoman sultans, Abdülhamit II ruled for 33 years under a very chaotic political and military environment from 1876 to 1909 before he was dethroned in a riot. Since then he has been considered 'the red sultan' by some circles and 'the supreme emperor' by others

Not the best conqueror among all the Ottoman sultans, nor the one who made the most public improvements. The best protector of scholars (ulema) and poets (shu'ara) he was not, nor the one whose time witnessed major upheavals or great wars on the empire's borders, with the exception of his first and last years. However, the most discussed Ottoman sultan, both during his life and after his death, beyond doubt, is Abdülhamid II. Opinions concerning Abdülhamid are often quite severe. For some, he was a tyrant; for others, he was a genius. Even though the topic has lost its popularity nowadays, we can still ask this once-fashionable question: "Was Abdülhamid II the red sultan or a supreme emperor?"

Intelligent and raggedy

Abdülhamid II was the son of Sultan Abdülmecid, thus nephew of Sultan Abdülaziz. His grandfather was Mahmud II, who disbanded the Guild of Janissaries and accelerated the Westernization movement. Abdülhamid II was born on Sept. 22, 1842, left motherless at the age of 10 and fatherless at 19. When his mother Tirimüjgan Sultan died, his mother-in-law Perestu Kadın Efendi began to parent the young shahzade (royal prince). After his father died, his uncle took a close interest in the orphaned shahzade. His uncle provided him with a good education and allowed the young shahzade to accompany him on his famous journeys to France and Egypt.

We do not have detailed information about his education and fields of interest during his younger years. According to a suspicious "diary," the young Sultan Abdülhamid II was a bit raggedy, just like his brother Murad. This suspicious book, "Diary," is attributed to Sultan Abdülhamid II; yet, its first part was written by Poet Süleyman Nazif, and the second part by İsmet Bozdağ for archivist Ali Birinci.

When the details are examined, we end up with a decent portrait of Shahzade Abdülhamid. He smoked, played piano and was a naive-frail young man. He spent time with his wife and children after living freely in celibacy. Although his brother Shahzade Murad was surrounded by literati, he didn't pay them much attention. Despite Süleyman Nazif's claims about Sultan Abdülhamid, the young shahzade did not love Ziya Pasha.

Comparing the two shahzades, it can be said that Abdülhamid was cold and distant, while Murad was warm and friendly. So, it is natural for poets to prefer Murad, where they would never warm up to Abdülhamid. While some hated Abdülhamid, others admired him. There were others who were simply confused on the topic.

A depressed beginning

After his uncle's dethronement and suicide/assassination and his heir brother's insanity upon succeeding to the throne, Abdülhamid II came to power. There was great depression in the palace that, not only spread into Istanbul, but also among the intellectuals and within the state.

During this time, Mithat Pasha was the controlling power. The leader of an intellectual-bureaucrat group, who dethroned, and allegedly killed Abdülaziz, he later enthroned Murat and then dethroned him. Pasha prepared the first Constitutional Law, set up the Assembly and shook hands with Abdülhamid at his enthronement, agreeing to support Abdülhamid as long as he accepted Constitutional Law and the existence of an Assembly.

Was 34-year-old Abdulhamid II, who succeeded to the throne in August/September 1876 upon acceptance of strict conditions, a lamb among lions? In addition, he was surrounded by bureaucrats of the Sublime Porte (Bab-ı Âli), and also being threatened by external debts and Russia, which was fond of getting a cut from the Ottoman Empire.

Soon, it was understood that the young sultan was not, in fact, a lamb. After announcing the first Constitutional Law of the Ottoman Empire in December of 1876, Abdülhamid opened the first Assembly in March of 1877. The first thing he did was to exile Mithat Pasha with the power vested in him by the Constitutional Law. This was just the beginning of Sultan's plans for Mithat Pasha. After two years, Abdülhamid forgave Mithat Pasha and appointed him to the provinces as governor. Pasha was a governor for a while and then caught in 1881 and brought to Istanbul. A court set up by Abdülhamid convicted the old-grand vizier for murdering Sultan Abdülaziz and condemned him to death. Abdülhamid then acted as if he had forgiven Mithat Pasha and turned his punishment into a life-long imprisonment. Pasha was suffocated in 1884 after being sent to Ta'if. There is little doubt that this murder was ordered by Abdülhamid or his grand vizier Said Pasha on behalf of the sultan, even though there is no written evidence to prove it.

First losses

Myths exist about Abdülhamid's preservation of the Ottoman Empire's territorial integrity. During this time, treaties were made with Russia in his reign's second year, the independence of Serbia, Montenegro and Romania were recognized and also Kars, Ardahan and Doğubayazıt were left to Russia. In the same year, the United Kingdom occupied Cyprus. Losses were not limited to this. Between 1878 and 1885, Bosnia-Herzegovina, Yeni Pazar, Eastern

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Rumelia, Thessalia, Somalia, Ethiopia, Tunisia and Egypt were taken entirely from the Ottoman Empire.

We witnessed that Abdülhamid, who became a master of diplomacy in 1885, kept the state integrated until the end of century. Meanwhile, debts went unpaid and the Public Debts Administration began seizing more than half of the government's budget. Armenian revolts and the revolution/reform mission of the Committee of Union and Progression emerged. The Ottoman dynasty was accustomed to revolts and wars, but the most threatening ones for the center of the state were those in Abdülhamid's period. That is why we can say the myth about the territorial integrity has a point. Despite all these things, Sultan Abdülhamid was able to hold Ottoman Empire's head above water.

Father-son conflict

Having gained more experience, the Sultan could always find a solution for revolts and wars, but did not succeed in preventing the revolutionary activities of the young bureaucrats growing up in the modern schools he founded. During the Macedonian revolution, stirred up by the members of Committee of Union and Progression, he announced that old Constitutional Law would be reinstated, accepting that the Assembly would be re-opened after more than 30 years.

While the father was puzzling over how to share power with his sons, his sons took action and Sultan Abdülhamid was dethroned in 1909 under the pretext of the 31 March Incident. From that moment on, the Sultan, who maintained one-man rule for 33 years, stepped aside and the next generation, whom we can regard as his finest achievement, took over. A very rapid collapse followed that moment. It is not possible to speculate the possible outcomes of subsequent events after the Sultan handed over power, the Italian occupation in Libya, the great wars, such as Balkan War and World War I; yet, the fall caused by the Committee of Union and Progression led many people to think that it would have been better if Sultan Abdülhamid had not been overthrown.

Eccentric and interesting, Sultan Abdülhamid, who was watching the world and events from his tiny corner, died before the end of World War I. His tomb lies in the shrine of his grandfather Mahmud II in Divanyolu, which is popularly known as "the Shrine of Abdülhamid."

ARSLANBENZER (Hakan). “Calm before the storm: Abdülhamid II”. Daily Sabah, Istanbul, Dec 24, 2016. URL: https://www.dailysabah.com/portrait/2016/12/24/calm-before-the-storm-abdulhamid-ii

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Calm before the storm: Abdülhamid II

DS dailysabah.com/portrait/2016/12/24/calm-before-the-storm-abdulhamid-ii

Not the best conqueror among all the Ottoman sultans, nor the one who made the most public improvements. The best protector of scholars (ulema) and poets (shu'ara) he was not, nor the one whose time witnessed major upheavals or great wars on the empire's borders, with the exception of his first and last years. However, the most discussed Ottoman sultan, both during his life and after his death, beyond doubt, is Abdülhamid II. Opinions concerning Abdülhamid are often quite severe. For some, he was a tyrant; for others, he was a genius. Even though the topic has lost its popularity nowadays, we can still ask this once-fashionable question: "Was Abdülhamid II the red sultan or a supreme emperor?"

Intelligent and raggedy

Abdülhamid II was the son of Sultan Abdülmecid, thus nephew of Sultan Abdülaziz. His grandfather was Mahmud II, who disbanded the Guild of Janissaries and accelerated the Westernization movement. Abdülhamid II was born on Sept. 22, 1842, left motherless at the age of 10 and fatherless at 19. When his mother Tirimüjgan Sultan died, his mother-in-law Perestu Kadın Efendi began to parent the young shahzade (royal prince). After his father died, his uncle took a close interest in the orphaned shahzade. His uncle provided him with a good education and allowed the young shahzade to accompany him on his famous journeys to France and Egypt.

We do not have detailed information about his education and fields of interest during his younger years. According to a suspicious "diary," the young Sultan Abdülhamid II was a bit raggedy, just like his brother Murad. This suspicious book, "Diary," is attributed to Sultan Abdülhamid II; yet, its first part was written by Poet Süleyman Nazif, and the second part by İsmet Bozdağ for archivist Ali Birinci.

When the details are examined, we end up with a decent portrait of Shahzade Abdülhamid. He smoked, played piano and was a naive-frail young man. He spent time with his wife and children after living freely in celibacy. Although his brother Shahzade Murad was surrounded by literati, he didn't pay them much attention. Despite Süleyman Nazif's claims about Sultan Abdülhamid, the young shahzade did not love Ziya Pasha.

Comparing the two shahzades, it can be said that Abdülhamid was cold and distant, while Murad was warm and friendly. So, it is natural for poets to prefer Murad, where they would never warm up to Abdülhamid. While some hated Abdülhamid, others admired him. There were others who were simply confused on the topic.

A depressed beginning

After his uncle's dethronement and suicide/assassination and his heir brother's insanity upon succeeding to the throne, Abdülhamid II came to power. There was great depression in the palace that, not only spread into Istanbul, but also among the intellectuals and within the state.

During this time, Mithat Pasha was the controlling power. The leader of an intellectual-bureaucrat group, who dethroned, and allegedly killed Abdülaziz, he later enthroned Murat and then dethroned him. Pasha prepared the first Constitutional Law, set up the Assembly and shook hands with Abdülhamid at his enthronement,

JAMIL ADRA CC BY NC ND

agreeing to support Abdülhamid as long as he accepted Constitutional Law and the existence of an Assembly.

Was 34-year-old Abdulhamid II, who succeeded to the throne in August/September 1876 upon acceptance of strict conditions, a lamb among lions? In addition, he was surrounded by bureaucrats of the Sublime Porte (Bab-ı Âli), and also being threatened by external debts and Russia, which was fond of getting a cut from the Ottoman Empire.

Soon, it was understood that the young sultan was not, in fact, a lamb. After announcing the first Constitutional Law of the Ottoman Empire in December of 1876, Abdülhamid opened the first Assembly in March of 1877. The first thing he did was to exile Mithat Pasha with the power vested in him by the Constitutional Law. This was just the beginning of Sultan's plans for Mithat Pasha. After two years, Abdülhamid forgave Mithat Pasha and appointed him to the provinces as governor. Pasha was a governor for a while and then caught in 1881 and brought to Istanbul. A court set up by Abdülhamid convicted the old-grand vizier for murdering Sultan Abdülaziz and condemned him to death. Abdülhamid then acted as if he had forgiven Mithat Pasha and turned his punishment into a life-long imprisonment. Pasha was suffocated in 1884 after being sent to Ta'if. There is little doubt that this murder was ordered by Abdülhamid or his grand vizier Said Pasha on behalf of the sultan, even though there is no written evidence to prove it.

First losses

Myths exist about Abdülhamid's preservation of the Ottoman Empire's territorial integrity. During this time, treaties were made with Russia in his reign's second year, the independence of Serbia, Montenegro and Romania were recognized and also Kars, Ardahan and Doğubayazıt were left to Russia. In the same year, the United Kingdom occupied Cyprus. Losses were not limited to this. Between 1878 and 1885, Bosnia-Herzegovina, Yeni Pazar, Eastern Rumelia, Thessalia, Somalia, Ethiopia, Tunisia and Egypt were taken entirely from the Ottoman Empire.

We witnessed that Abdülhamid, who became a master of diplomacy in 1885, kept the state integrated until the end of century. Meanwhile, debts went unpaid and the Public Debts Administration began seizing more than half of the government's budget. Armenian revolts and the revolution/reform mission of the Committee of Union and Progression emerged. The Ottoman dynasty was accustomed to revolts and wars, but the most threatening ones for the center of the state were those in Abdülhamid's period. That is why we can say the myth about the territorial integrity has a point. Despite all these things, Sultan Abdülhamid was able to hold Ottoman Empire's head above water.

Father-son conflict

Having gained more experience, the Sultan could always find a solution for revolts and wars, but did not succeed in preventing the revolutionary activities of the young bureaucrats growing up in the modern schools he founded. During the Macedonian revolution, stirred up by the members of Committee of Union and Progression, he announced that old Constitutional Law would be reinstated, accepting that the Assembly would be re-opened after more than 30 years.

While the father was puzzling over how to share power with his sons, his sons took action and Sultan Abdülhamid was dethroned in 1909 under the pretext of the 31 March Incident. From that moment on, the Sultan, who maintained one-man rule for 33 years, stepped aside and the next generation, whom we can regard as his finest achievement, took over. A very rapid collapse followed that moment. It is not possible to speculate the possible outcomes of subsequent events after the Sultan handed over power, the Italian occupation in Libya, the great wars, such as Balkan War and World War I; yet, the fall caused by the Committee of Union and Progression led many people to think that it would have been better if Sultan Abdülhamid had not been overthrown.

Eccentric and interesting, Sultan Abdülhamid, who was watching the world and events from his tiny corner, died before the end of World War I. His tomb lies in the shrine of his grandfather Mahmud II in Divanyolu, which is popularly known as "the Shrine of Abdülhamid."

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2017-02-09: (en) In pursuit of Ottoman sultan Abdülhamid's tangled inheritance, *Daily Sabah*

In pursuit of Ottoman sultan Abdülhamid's tangled inheritance: Why his heirs seek restitution

EKREM BUĞRA EKINCI

ISTANBUL, February 9, 2017

The grandchildren of Ottoman Sultan Abdülhamid II's claim on the properties owned by the late sultan have been the subject of an ongoing debate. In the early 20th century, the sultan's personal treasury was seized, and since then the royal members have sought the return of their ancestor's personal properties, which has been denied

The Ottoman Empire had two kinds of treasury - "Hazine-i Hâssa," the sultan's private funds, composed of his income and fortune while the other was "Hazine-i Âmire" or the state coffers. The expenses of the palace - the salaries of members of the sultan's inner circle, gifts sent to rulers of foreign countries, to Mecca and Medina and to the salaries of those who were sent to the exile because they worked against the regimes - were all covered by the sultan's private funds.

With his economic and national savings, Sultan Abdülhamid II, who knew that money was the greatest source of power, enriched his personal fortune to become one of the richest rulers in the world.

Plunder and confiscation

When the Young Turks seized power following the 1908 coup, the sultan's palace was plundered, his moveable and immovable properties seized. The Young Turks nationalized the Hazine-i Hâssa as well while members of the Ottoman dynasty were put on meager wages. They only grew poorer over the years.

After his succession in 1918, Sultan Vahideddin returned the seized properties from the Hazine-i Hâssa. After this, the successors of Sultan Abdülhamid, who died in 1918, applied to the court in 1920, issued a certificate of inheritance and demanded that the registered properties of their father, which they legally inherited after his death, be returned.

A mining facility belonging to the sultan's private funds.

However, the British occupying forces in Istanbul at that time prevented the enforcement of the court ruling, since they feared that it could set a precedent for the inheritance of other critical Ottoman regions, under the British occupation, especially Mosul's oil basin and Palestine. Following the proclamation of the Turkish Republic in 1923, the sultan's properties, which remained within the borders of the new Republic of Turkey, were not returned to the Ottoman dynasty and after its members were sent in exile in 1924, their demands of inheritance were rejected. Afterwards, the exiled members of the Ottoman dynasty were given a year to sell off their properties within Turkey's borders, forcing them to offload whatever they had, either for a mere penny before leaving or given to people they trusted. Most of these people, however, did not return the properties they were entrusted with to their rightful owners.

The law, which forced members of the Ottoman dynasty to go into exile, also legalized the taking over of real estate that was registered under the names of the Ottoman sultans as well as the assets in the palaces. As the property and assets eventually passed down to their heirs, stripping the Ottoman dynasty of the right to inheritance was a crime against human rights and the violation of a fundamental legal principle due to the retroactive law. Beside this, the law was retrospectively applied, which obviously violates fundamental legal principles.

The colonizing powers followed international practices and did not lay their hands on the personal properties on Ottoman lands that were lost following the World War I. However, as they were nationalized by the Young Turks, the real estate that belonged to the Ottoman family was seized, because they were afraid of the Ottoman dynasty's chances of claiming their rights to the oil basin in Mosul and winning its argument on an international platform.

The imperial treasury

After the Ottoman dynasty, members abandoned their hopes of the new regime returning their properties and had to rely on family properties outside the new borders of Turkey.

Members of the royal family also applied to the British government while world-known men of law presented reports on the legitimacy of the Ottoman dynasty's claims.

For instance, Germany returned the properties owned by German Kaiser and paid compensation for some as well. After the Ottoman dynasty's application, however, London handed the case over to a local court and hindered the recognition of the dynasty's claims through devious means.

Being the president of France from 1920 and 1924, Etienne Millerand, who was also a lawyer, appealed to Ankara as the proxy of the Ottoman dynasty between 1920 and 1924 and demanded that a symbolic place should be returned to the dynasty among other properties, which were once owned by Sultan Abdülhamid, but then seized by the new regime. He also informed the Ankara government that he would file a claim at the Court of Justine at The Hague and said that the dynasty would claim its right on properties outside Turkish borders, among those Sultan Abdülhamid's 4,000 square kilometers of land in Palestine and his share in the Mosul oil basin.

With these demands, the exiled members could have been relieved of their misery and Turkey could win its share of oil in Mosul, as the members of the Ottoman dynasty had promised to hand their share over to the Turkish government. However, the then Ankara government, which never wanted the Ottoman dynasty to get rich, rejected its demands immediately.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Only heir to Sultan Abdülhamid

Meanwhile, some of the wives of Sultan Abdülhamid, who were not subjected to exile, demanded their share of the inheritance, registered under the name of the sultan's name and had not been seized yet. The Turkish court ruled in favor of the complainant in 1934 and the Court of Appeals confirmed the ruling.

A Jewish dentist Sami Günzberg, who was also a member of Mustafa Kemal Atatürk's inner circle, handled the procuration of different members of the royal family and allegedly faked the signatures of those who did not give their permission to make decisions on their land.

He took over much of the real estate belonging to the dynasty and in return offered little money to many of his clients and thus the then expression "The only heir to Sultan Abdülhamid is Sami Günzberg," was born.

The Turkish government, which feared that the inheritance issue might come back to haunt them, introduced a new law in 1949, that prevented members of the Ottoman dynasty inside Turkey from claiming their rights of inheritance in or outside Turkey, which strengthened the hand of Iraq, Syria, Lebanon, Israel and Cyprus on that matter, against the members.

Although it could have been beneficial for Turkey in the long run, if these families were allowed rights on former Ottoman territories, the issue turned into a fool's errand, because of the Ankara government's hostility toward the dynasty and the family sank into despair and misery. In 1952, the female members of the Ottoman family were allowed to return to Turkey, while permission for the male members was given in 1974, they neither got their property back nor any compensation.

Sultan Abdülhamid's family members are still pursuing the issue in court, awaiting a final decision, which is, in fact, more of a political issue than a legal one.

EKINCI (Ekrem Buğra). “In pursuit of Ottoman sultan Abdülhamid's tangled inheritance: Why his heirs seek restitution”. *Daily Sabah*, February 9, 2017. URL: https://www.dailysabah.com/feature/2017/02/10/in-pursuit-of-ottoman-sultan-abdulhamids-tangled-inheritance-why-his-heirs-seek-restitution

JAMIL ADRA CC BY NC ND

In pursuit of Ottoman sultan Abdülhamid's tangled inheritance: Why his heirs seek restitution

DS dailysabah.com/feature/2017/02/10/in-pursuit-of-ottoman-sultan-abdulhamids-tangled-inheritance-why-his-heirs-seek-restitution

The Ottoman Empire had two kinds of treasury - "Hazine-i Hâssa," the sultan's private funds, composed of his income and fortune while the other was "Hazine-i Âmire" or the state coffers. The expenses of the palace - the salaries of members of the sultan's inner circle, gifts sent to rulers of foreign countries, to Mecca and Medina and to the salaries of those who were sent to the exile because they worked against the regimes - were all covered by the sultan's private funds.

With his economic and national savings, Sultan Abdülhamid II, who knew that money was the greatest source of power, enriched his personal fortune to become one of the richest rulers in the world.

Plunder and confiscation

When the Young Turks seized power following the 1908 coup, the sultan's palace was plundered, his moveable and immovable properties seized. The Young Turks nationalized the Hazine-i Hâssa as well while members of the Ottoman dynasty were put on meager wages. They only grew poorer over the years.

After his succession in 1918, Sultan Vahideddin returned the seized properties from the Hazine-i Hâssa. After this, the successors of Sultan Abdülhamid, who died in 1918, applied to the court in 1920, issued a certificate of inheritance and demanded that the registered properties of their father, which they legally inherited after his death, be returned.

However, the British occupying forces in Istanbul at that time prevented the enforcement of the court ruling, since they feared that it could set a precedent for the inheritance of other critical Ottoman regions, under the British occupation, especially Mosul's oil basin and Palestine. Following the proclamation of the Turkish Republic in 1923, the sultan's properties, which remained within the borders of the new Republic of Turkey, were not returned to the Ottoman dynasty and after its members were sent in exile in 1924, their demands of inheritance were rejected. Afterwards, the exiled members of the Ottoman dynasty were given a year to sell off their properties within Turkey's borders, forcing them to offload whatever they had, either for a mere penny before leaving or given to people they trusted. Most of these people, however, did not return the properties they were entrusted with to their rightful owners.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

The law, which forced members of the Ottoman dynasty to go into exile, also legalized the taking over of real estate that was registered under the names of the Ottoman sultans as well as the assets in the palaces. As the property and assets eventually passed down to their heirs, stripping the Ottoman dynasty of the right to inheritance was a crime against human rights and the violation of a fundamental legal principle due to the retroactive law. Beside this, the law was retrospectively applied, which obviously violates fundamental legal principles.

The colonizing powers followed international practices and did not lay their hands on the personal properties on Ottoman lands that were lost following the World War I. However, as they were nationalized by the Young Turks, the real estate that belonged to the Ottoman family was seized, because they were afraid of the Ottoman dynasty's chances of claiming their rights to the oil basin in Mosul and winning its argument on an international platform.

After the Ottoman dynasty, members abandoned their hopes of the new regime returning their properties and had to rely on family properties outside the new borders of Turkey.

Members of the royal family also applied to the British government while world-known men of law presented reports on the legitimacy of the Ottoman dynasty's claims.

For instance, Germany returned the properties owned by German Kaiser and paid compensation for some as well. After the Ottoman dynasty's application, however, London handed the case over to a local court and hindered the recognition of the dynasty's claims through devious means.

Being the president of France from 1920 and 1924, Etienne Millerand, who was also a lawyer, appealed to Ankara as the proxy of the Ottoman dynasty between 1920 and 1924 and demanded that a symbolic place should be returned to the dynasty among other properties, which were once owned by Sultan Abdülhamid, but then seized by the new regime. He also informed the Ankara government that he would file a claim at the Court of Justine at The Hague and said that the dynasty would claim its right on properties outside Turkish borders, among those Sultan Abdülhamid's 4,000 square kilometers of land in Palestine and his share in the Mosul oil basin.

With these demands, the exiled members could have been relieved of their misery and Turkey could win its share of oil in Mosul, as the members of the Ottoman dynasty had promised to hand their share over to the Turkish government. However, the then Ankara government, which never wanted the Ottoman dynasty to get rich, rejected its demands immediately.

Only heir to Sultan Abdülhamid

Meanwhile, some of the wives of Sultan Abdülhamid, who were not subjected to exile, demanded their share of the inheritance, registered under the name of the sultan's name and had not been seized yet. The Turkish court ruled in favor of the complainant in 1934 and the Court of Appeals confirmed the ruling.

A Jewish dentist Sami Günzberg, who was also a member of Mustafa Kemal Atatürk's inner circle, handled the procuration of different members of the royal family and allegedly faked the signatures of those who did not give their permission to make decisions on their land.

He took over much of the real estate belonging to the dynasty and in return offered little money to many of his clients and thus the then expression "The only heir to Sultan Abdülhamid is Sami Günzberg," was born.

The Turkish government, which feared that the inheritance issue might come back to haunt them, introduced a new law in 1949, that prevented members of the Ottoman dynasty inside Turkey from claiming their rights of inheritance in or outside Turkey, which strengthened the hand of Iraq, Syria, Lebanon, Israel and Cyprus on that matter, against the members.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Although it could have been beneficial for Turkey in the long run, if these families were allowed rights on former Ottoman territories, the issue turned into a fool's errand, because of the Ankara government's hostility toward the dynasty and the family sank into despair and misery. In 1952, the female members of the Ottoman family were allowed to return to Turkey, while permission for the male members was given in 1974, they neither got their property back nor any compensation.

Sultan Abdülhamid's family members are still pursuing the issue in court, awaiting a final decision, which is, in fact, more of a political issue than a legal one.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2017-08-27: (tr) Halep'in kuzeyi ve El Bab dedemin tapulu malıdır, *T24*

2. Abdülhamid'in torunu: Halep'in kuzeyi ve El Bab dedemin tapulu malıdır

"Yahudiler, Sultan Abdülhamid'in aldığı toprakları alamayacaklarını anladı..."

27 Ağustos 2017

Sultan 2. Abdülhamid'in 4'üncü kuşak torunu Orhan Osmanoğlu, "Filistin'den toprak alma 1880'lerde başladı. Sultan, Gazze'ye çok önem verdi. Bunu sadece Filistin'de değil o coğrafyadaki birçok yerde yaptı. Halep'in kuzeyi ve El ab Sultan Abdülhamid'in tapulu malıdır" iddiasını ileri sürdü.

Sputnik'te yer alan habere göre; Osmanoğlu, Meram Belediyesi'nin "Abdülhamid Han'ın İzinde Atiyye-i Seniyye" projesinin kapanış programına katıldı. Sultan Abdülhamid'in Gazze ve Kudüs'ün etrafında bulunan birçok toprağı kendi parasıyla satın aldığını söyleyen Osmanoğlu, şöyle konuştu:

"Filistin'den toprak alma 1880'lerde başladı. Sultan, Gazze'ye çok önem verdi. Bunu sadece Filistin'de değil o coğrafyadaki birçok yerde yaptı. Halep'in kuzeyi ve El Bab Sultan Abdülhamid'in tapulu malıdır. Bizim elimizde bazı belgeler var o kadar hassas yerleri satın almış ki Sultan, Kudüs'ün etrafının neredeyse tamamını almış. Bu hassasiyet çok önemli. Tabii burada Hicaz hattı da önemli. Yahudiler, Sultan Abdülhamid'in aldığı toprakları alamayacaklarını anladı. Yavaş yavaş toprak almalara başlamışlardı ama Sultan Abdülhamid tahta gelince bunu tamamen yasakladı. Sultan, bu toprakların önemini yani yüz sene sonrasını görmüş. Musul ve Kerkük'ü Lozan'da kaybettik ama tapuları hala Sultan Abdülhamid'in üzerinedir."

« 2. Abdülhamid'in torunu: Halep'in kuzeyi ve El Bab dedemin tapulu malıdır ». *T24 Bağımsız İnternet Gazetesi*, 27 Ağustos 2017 (27-08-2017). URL : http://t24.com.tr/haber/2-abdulhamidin-torunu-halepin-kuzeyi-ve-el-bab-dedemin-tapulu-malidir,427250

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Yaşam

2. Abdülhamid'in torunu: Halep'in kuzeyi ve El Bab dedemin tapulu malıdır

"Yahudiler, Sultan Abdülhamid'in aldığı toprakları alamayacaklarını anladı..."

27 Ağustos 2017 12:25 - A +

Sultan 2. Abdülhamid'in 4'üncü kuşak torunu **Orhan Osmanoğlu**, "Filistin'den toprak alma 1880'lerde başladı. Sultan, Gazze'ye çok önem verdi. Bunu sadece Filistin'de değil o coğrafyadaki birçok yerde yaptı. Halep'in kuzeyi ve El ab Sultan Abdülhamid'in tapulu malıdır" iddiasını ileri sürdü.

Sputnik'te yer alan habere göre; Osmanoğlu, Meram Belediyesi'nin "Abdülhamid Han'ın İzinde Atiyye-i Seniyye" projesinin kapanış programına katıldı. Sultan Abdülhamid'in Gazze ve Kudüs'ün etrafında bulunan birçok toprağı kendi parasıyla satın aldığını söyleyen Osmanoğlu, şöyle konuştu:

"Filistin'den toprak alma 1880'lerde başladı. Sultan, Gazze'ye çok önem verdi. Bunu sadece Filistin'de değil o coğrafyadaki birçok yerde yaptı. Halep'in kuzeyi ve El Bab Sultan Abdülhamid'in tapulu malıdır. Bizim elimizde bazı belgeler var o kadar hassas yerleri satın almış ki Sultan, Kudüs'ün etrafının neredeyse tamamını almış. Bu hassasiyet çok önemli. Tabii burada Hicaz hattı da önemli. Yahudiler, Sultan Abdülhamid'in aldığı toprakları alamayacaklarını anladı. Yavaş yavaş toprak almalara başlamışlardı ama Sultan Abdülhamid tahta gelince bunu tamamen yasakladı. Sultan, bu toprakların önemini yani yüz sene sonrasını görmüş. Musul ve Kerkük'ü Lozan'da kaybettik ama tapuları hala Sultan Abdülhamid'in üzerinedir."

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2017-10-12 : (tr) II. Abdülhamid'in dev mirasında flaş gelişme, *Hürriyet*

Haberler>Gündem>II. Abdülhamid'in dev mirasında flaş gelişme

II. Abdülhamid'in dev mirasında flaş gelişme

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamid'in miras davasında mahkeme, şuana kadar tespitli yaklaşık 100 hissedarın paylarına ne kadar hisse düşeceğinin bilirkişi vasıtasıyla hesaplanmasını istedi. Mahkeme, dosyaya sunulan bazı mirasçılık belgelerinin sahte olup olmadığının tespiti içinse savcılığa suç duyurusunda bulundu.

Ceylan SEVER
İSTANBUL 12.10.2017

AKRABALIK DERECESİ HİSSE ORANLARINI BELİRLEYECEK

İstanbul Sulh Hukuk Mahkemesi'nde önceki gün görülen duruşmaya 2. Abdülhamid'in torunlarının avukatları katıldı. Mahkeme, 19 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç ihbarının yapıldığını (suç duyurusu) tutanağa geçirdi. Mahkeme, taraf avukatlarının talepleri doğrultusunda tespit edilen yaklaşık 100 mirasçının, paylarının ne kadar olduğunun belirlenmesini istedi. Buna göre bilirkişiler mirasçıların, 2. Abdülhamid'e olan akrabalık derecesine göre tüm mal varlığından ne kadar oranda pay alabileceğini araştıracak. Abdülhamid'e yakınlığına göre hissedarlar büyüyen ya da küçülen oranlarda Abdülhamid'in mallarından hisse pay alabilecek. Bilirkişinin tespitinin ardından mahkeme, hissedarlara ne kadar oranda pay sahibi olduğu hakkında karar verecek. Mahkemenin kararıyla birlikte mirasçılar, devlete başvurarak Abdülhamid'in mirasını isteyebilecekler.

32 VARİS 7 YIL ÖNCE DAVA AÇMIŞTI

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arşivinde saklanan belgelere göre Abdülhamid'in yurt içi ve yurt dışında 7 bin 756 taşınmaz tapu kaydı bulunuyor. Abdülhamid'in sadece Türkiye'de ise 2 bin 369 tapu kaydı bulunuyor. Abdülhamid'in Türkiye'deki tapulu arazisi bir milyon 256 bin 947 dekar olduğu belirtiliyor. Bu tapulu arazinin 391 bin 573 dekarı devlete, 8 bin 627 dekarı da şahıslar adına geçtiği Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arşiv kayıtlarında yer alıyor.

Davanın açılmasından sonra mirasçı sayısı 250'ye kadar çıktı. Ancak en son Abdülhamid'le akrabalık derecelerine göre yapılan incelemede bu sayı 100'e kadar düştü. Avukatların elinde ise dev mirasla ilgili sadece İstanbul'da Galatasaray Adası, Bakırköy'de 70 dönüm arazi, Beykoz ve Kartal'da 30'ar dönümlük arazi, Kağıthane'de 20 dönüm arazi, Veliefendi Çayırı, Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan, Nişantaşı'nda iki konak, Şişli, Çatalca, Çekmece ve Geyve'de çok sayıda çiftlik, Galata'da değirmen arsası, Kabataş Meydanı, Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası, Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ ile yurdun çeşitli illerinde çiftlik ve arazilerden oluşan uzunca bir liste bulunduğu iddia ediliyor.

SEVER (Ceylan). « II. Abdülhamid'in dev mirasında flaş gelişme ». *Hürriyet*, 12.10.2017. URL: http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-ii-abdulhamidin-dev-mirasinda-flas-gelisme-40607698

JAMIL ADRA CC BY NC ND

GÜNDEM

II. Abdülhamid'in dev mirasında flaş gelişme

Ceylan SEVER/ İSTANBUL

12.10.2017 - 06:05 | Son Güncelleme: 12.10.2017 - 11:03

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamid'in miras davasında mahkeme, şuana kadar tespitli yaklaşık 100 hissedarın paylarına ne kadar hisse düşeceğinin bilirkişi vasıtasıyla hesaplanmasını istedi. Mahkeme, dosyaya sunulan bazı mirasçılık belgelerinin sahte olup olmadığının tespiti içinse savcılığa suç duyurusunda bulundu.

PAYLAŞ A Yorum yaz

AKRABALIK DERECESİ HİSSE ORANLARINI BELİRLEYECEK

İstanbul Sulh Hukuk Mahkemesi'nde önceki gün görülen duruşmaya 2. Abdülhamid'in torunlarının avukatları katıldı. Mahkeme, 19 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'na suç ihbarının yapıldığını (suç duyurusu) tutanağa geçirdi. Mahkeme, taraf avukatlarının talepleri doğrultusunda tespit edilen yaklaşık 100 mirasçının, paylarının ne kadar olduğunun belirlenmesini istedi. Buna göre bilirkişiler mirasçıların, 2. Abdülhamid'e olan akrabalık derecesine göre tüm mal varlığından ne kadar oranda pay alabileceğini araştıracak. Abdülhamid'e yakınlığına göre hissedarlar büyüyen ya da küçülen oranlarda Abdülhamid'in mallarından hisse pay alabilecek. Bilirkişinin tespitinin ardından mahkeme, hissedarlara ne kadar oranda pay sahibi olduğu hakkında karar verecek. Mahkemenin kararıyla birlikte mirasçılar, devlete başvurarak Abdülhamid'in mirasını isteyebilecekler.

32 VARİS 7 YIL ÖNCE DAVA AÇMIŞTI

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arşivinde saklanan belgelere göre Abdülhamid'in yurt içi ve yurt dışında 7 bin 756 taşınmaz tapu kaydı bulunuyor. Abdülhamid'in sadece Türkiye'de ise 2 bin 369 tapu kaydı bulunuyor. Abdülhamid'in Türkiye'deki tapulu arazisi bir milyon 256 bin 947 dekar olduğu belirtiliyor. Bu tapulu arazinin 391

Türk basketbolunda kritik değişim! Üst düzey yıldız oyuncular...

Ad

EN ÇOK OKUNANLAR

JAMIL ADRA CC BY NC ND

bin 573 dekarı devlete, 8 bin 627 dekarı da şahıslar adına geçtiği Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arşiv kayıtlarında yer alıyor.
Davanın açılmasından sonra mirasçı sayısı 250'ye kadar çıktı. Ancak en son Abdülhamid'le akrabalık derecelerine göre yapılan incelemede bu sayı 100'e kadar düştü. Avukatların elinde ise dev mirasla ilgili sadece İstanbul'da Galatasaray Adası, Bakırköy'de 70 dönüm arazi, Beykoz ve Kartal'da 30'ar dönümlük arazi, Kağıthane'de 20 dönüm arazi, Veliefendi Çayırı, Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan, Nişantaşı'nda iki konak, Şişli, Çatalca, Çekmece ve Geyve'de çok sayıda çiftlik, Galata'da değirmen arsası, Kabataş Meydanı, Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası, Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ ile yurdun çeşitli illerinde çiftlik ve arazilerden oluşan uzunca bir liste bulunduğu iddia ediliyor.

SON 24 SAATTE YAŞANANLAR

abdulhamid , miras , tapu , taşınmaz

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2017-10-12: (en) Flash development in the giant heritage of Abdülhamid II, *Turkey Telegraph*

Flash development in the giant heritage of Abdülhamid II

The heritage case of Abdülhamid's 7,000 756 deed registration was decided to calculate the amount incurred by the expert on the shares of approximately 100 shareholders.

12 October 2017 Thursday

In a heritage case consisting of a full 7,000 756 immovable deed record of abdülhamid, Tribunal has decided to calculate amount (shares) of estimated 100 shareholders ' share by expert, so far. The court filed a complaint against prosecution to determine if some of inheritance documents presented to file were forged. According to Sabah newspaper, trial of previous day in Court of Justice in Istanbul, Sultan II. Lawyers from Abdülhamid's grandchildren attended. On July 19th, Court reported that prosecutor's Office of Republic of Istanbul had been indicted. The court has decided to send file back to experts, who have determined to be heirs of Abdülhamid so far according to demands of party lawyers. The court wanted to determine how much shareholders ' share of 100 heir was determined in interim decision. According to this, expert, Sultan II. Relative to Abdülhamid, he will investigate how much y can take from all assets. According to Abdülhamid, shareholders will be able to take a share of Abdülhamid's possessions in growing or shrinking proportions. After determination of expert job, court will decide how much shareholders have a share. With verdict of court, heirs may request inheritance of Abdülhamid by contacting state.

32 Vâris sued 7 years ago

According to documents stored in archives of General Directorate of Registry and Cadastre, Abdülhamid has a record of 7 thousand 756 immovable deeds in domestic and abroad. Abdülhamid only has 2,000 369 deed records in Turkey. Abdülhamid's Tapulu land in Turkey is 1 million 256 thousand 947 Dekar. 391 thousand 573 to state of land of this temple, 8 thousand 627 in name of individuals in title of Registry of General Directorate of Land Cadastre is included in archives. Abdülhamid's 32 heir had sued seven years ago as an heir to Istanbul Magistrate's Law court and for determining how much shares fell on ir shares. After opening of case, this number came up to 250. But according to latest Abdulhamid's relative degree, this number has fallen to about 100.

Some immovable

Galatasaray Island Sultanhamam, Izmırık Inn Istanbul Gedikpaşa Theatre Land in 21 acres of Eyüp, 18 acres of Bahariye barracks in Eyük, 20 acres of land in Bakırköy Bakirkoy 70 acres of landscape of country. In Dolmabahçe, 30 acres of Bostan Besiktas Serencekey 2 acres of vineyard in Linden 3 acres of mansion in Istanbul Horhor and 5 acres of Arnavutkoy in nose of casino and village of Ortaköy, Dalyan District and Ali Saip Pasha mansion with AH 40 acres of land and bottle factory in village of Irciğli Beykoz 40 acres of Bostan, three gardens, 6 fields, 2 Meadows, 3 plot, 1 vineyard, 1 shop and slap farm with mansion, Solo Cypress Farm. In Beykoz, 38 acres of land and Izzet Pasha Farm in Sisli and drawer are located on mosque of Abraham Pasha. Filifos, Kakarya, bile, sheath Sagir, Silivri, Bosnia, Sazlı Bosna, Haçakci, Papas Bergos, Izzettin, dusty farms and Yahya Bey barracks.

"Flash development in the giant heritage of Abdülhamid II". *Turkey Telegraph*, 12 October 2017. URL: https://web.archive.org/web/20171013235348/http://www.turkeytelegraph.com/breaking/flash-development-in-the-giant-heritage-of-abdulhamid-ii-h10114.html. [Initial URL: http://www.turkeytelegraph.com/breaking/flash-development-in-the-giant-heritage-of-abdulhamid-ii-h10114.html]

JAMIL ADRA CC BY NC ND

The engine hit the bird,...

Operation of the fugitive snake...

First share of Emine Erdogan's...

Amazing figure in solar energy!

Large increase in electric vehicle...

Flash development in the giant heritage of Abdülhamid II

Sultan II. The heritage case of Abdülhamid's 7,000 756 deed registration was decided to calculate the amount incurred by the expert on the shares of approximately 100 shareholders.

12 October 2017 Thursday 06:34 - **16** reads.

34th Ottoman Sultan II. In a heritage case consisting of a full 7,000 756 immovable deed record of abdülhamid, Tribunal has decided to calculate amount (shares) of estimated 100 shareholders ' share by expert, so far. The court filed a complaint against prosecution to determine if some of inheritance documents presented to file were forged. According to Sabah newspaper, trial of previous day in Court of Justice in Istanbul, Sultan II. Lawyers from Abdülhamid's grandchildren attended. On July 19th, Court reported that prosecutor's Office of Republic of Istanbul had been indicted. The court has decided to send file back to experts, who have determined to be heirs of Abdülhamid so far according to demands of party lawyers. The court wanted to determine how much shareholders ' share of 100 heir was determined in interim decision. According to this, expert, Sultan II. Relative to Abdülhamid, he will investigate how much y can take from all assets. According to Abdülhamid, shareholders will be able to take a share of Abdülhamid's possessions in growing or shrinking proportions. After determination of expert job, court will decide how much shareholders have a share. With verdict of court, heirs may request inheritance of Abdülhamid by contacting state.

32 Vâris sued 7 years ago According to documents stored in archives of General Directorate of Registry and Cadastre, Abdülhamid has a record of 7 thousand 756 immovable deeds in domestic and abroad. Abdülhamid only has 2,000 369 deed records in Turkey. Abdülhamid's Tapulu land in Turkey is 1 million 256 thousand 947 Dekar. 391 thousand 573 to state of land of this temple, 8 thousand 627 in name of individuals in title of Registry of General Directorate of Land Cadastre is included in archives. Abdülhamid's 32 heir had sued seven years ago as an heir to Istanbul Magistrate's Law court and for determining how much shares fell on ir shares. After opening of case, this number came up to 250. But according to latest Abdulhamid's relative degree, this number has fallen to about 100. **some immovable** Galatasaray Island Sultanhamam, Izmirık Inn Istanbul Gedikpaşa Theatre Land in 21 acres of Eyüp, 18 acres of Bahariye barracks in Eyük, 20 acres of land in Bakırköy Bakirkoy 70 acres of landscape of country. In Dolmabahçe, 30 acres of Bostan Besiktas Serencekey 2 acres of vineyard in Linden 3 acres of mansion in Istanbul Horhor and 5 acres of Arnavutkoy in nose of casino and village of Ortaköy, Dalyan District and Ali Saip Pasha mansion with AH 40 acres of land and bottle factory in village of Irciğli Beykoz 40 acres of Bostan, three gardens, 6 fields, 2 Meadows, 3 plot, 1 vineyard, 1 shop and slap farm with mansion, Solo Cypress Farm. In Beykoz, 38 acres of land and Izzet Pasha Farm in Sisli and drawer are located on mosque of Abraham Pasha. Filifos, Kakarya, bile, sheath Sagir, Silivri, Bosnia, Sazlı Bosna, Haçakci, Papas Bergos, Izzettin, dusty farms and Yahya Bey barracks.

RELATED NEWS

Prime Minister to Ankara Stat Gospel

Prime Minister to Ankara Stat Gospel

' Abdullah Ocalan died ' sharing of the prosecutor's office

' Abdullah Ocalan died ' sharing of the prosecutor's...

Student service crashed: 10 injured student 14

Student service crashed: 10 injured student 14

THIS MONTH MOST POPULAR

Last minute news-in the flagged district of Izmir, there was a conflict...

2. **Last minute: Bronze medal from the...**
3. **The villagers ate the giant python...**
4. **Tubidy Unlimited what is it? How is...**
5. **Lyon Biennale : Céleste Boursier-Mougenot...**
6. **President Erdogan meets with the telephone...**
7. **Unpublished: With Jean-Luc Godard,...**
8. **The 'Julio Iglesias Portuguese',...**
9. **The founder of Uniqlo opens in Barcelona...**
10. **Genocide in Rwanda: BNP Paribas under...**

THIS MONTH MOST COMMENTED

With Friday messages, you can make your loved ones and friends happy,...

AUTHORS

SEDAT ERGİN
Turkey's struggle against Gülen requires great care

NURAY MERT
Quixotic Qatar

YUSUF KANLI
Proxy wars

Prayer Times İstanbul

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2017-10-13: (en) Ottoman sultan's heirs seek to reclaim land, *Daily Sabah*

Ottoman sultan's heirs seek to reclaim land

by Ali Oktay
ISTANBUL Turkey
Oct 13, 2017

In a court battle, some 100 people claiming inheritance to the 34th Ottoman sultan, Abdülhamid II, are seeking the reinstatement of the late monarch's properties in Istanbul to them.

A court in Istanbul ordered the appointment of an expert to calculate the shares of each plaintiff in the case seeking a claim among the 7,756 title deeds. The judges also ordered the prosecutors to investigate the possible forgery of some inheritance claims. The plaintiffs will be entitled to the deeds based on the proximity of their relation to the deposed sultan. Still, the return of the properties requires the government's approval even if the court orders it.

The legal process was started seven years ago by 32 people claiming to be the descendants of the sultan. According to official records, Abdülhamid II held title deeds to 7,756 properties in modern day Turkey and abroad. His land in Turkey encompassed more than 1.2 million square meters. After the lawsuit was filed, the number of those claiming inheritance swelled to 250, but 150 later withdrew from the lawsuit after failing to prove their claim to the inheritance.

Among the properties in Istanbul owned by the sultan is a small island, land where a popular theater now sits, land of a former military base, land where a horse racetrack was built following his death, a seaside mansion, a factory and a number of plots in modern day Istanbul's upscale districts from Ortaköy to Beykoz.

Abdülhamid II was one of the last of the strong sultans of the Ottoman Empire, which was declining before he ascended the throne. He ruled for 33 years, from 1876 to 1909, before he was dethroned.

The House of Osman's descendants were forced to scatter around the world after the collapse of the empire and were sent into exile starting in 1924.

In 1952, female members of the dynasty were granted amnesty and the men were allowed to return to Turkey in 1974. Yet, few returned to Turkey, as most of them had already built new lives after living abroad for decades.

Last Update: Oct 13, 2017

OKTAY (Ali). “Ottoman sultan's heirs seek to reclaim land”. *Daily Sabah*, Oct 13, 2017. URL: https://www.dailysabah.com/turkey/2017/10/13/ottoman-sultans-heirs-seek-to-reclaim-land

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Ottoman sultan's heirs seek to reclaim land

DS dailysabah.com/turkey/2017/10/13/ottoman-sultans-heirs-seek-to-reclaim-land

In a court battle, some 100 people claiming inheritance to the 34th Ottoman sultan, Abdülhamid II, are seeking the reinstatement of the late monarch's properties in Istanbul to them.

A court in Istanbul ordered the appointment of an expert to calculate the shares of each plaintiff in the case seeking a claim among the 7,756 title deeds. The judges also ordered the prosecutors to investigate the possible forgery of some inheritance claims. The plaintiffs will be entitled to the deeds based on the proximity of their relation to the deposed sultan. Still, the return of the properties requires the government's approval even if the court orders it.

The legal process was started seven years ago by 32 people claiming to be the descendants of the sultan. According to official records, Abdülhamid II held title deeds to 7,756 properties in modern day Turkey and abroad. His land in Turkey encompassed more than 1.2 million square meters. After the lawsuit was filed, the number of those claiming inheritance swelled to 250, but 150 later withdrew from the lawsuit after failing to prove their claim to the inheritance.

Among the properties in Istanbul owned by the sultan is a small island, land where a popular theater now sits, land of a former military base, land where a horse racetrack was built following his death, a seaside mansion, a factory and a number of plots in modern day Istanbul's upscale districts from Ortaköy to Beykoz.

Abdülhamid II was one of the last of the strong sultans of the Ottoman Empire, which was declining before he ascended the throne. He ruled for 33 years, from 1876 to 1909, before he was dethroned.

The House of Osman's descendants were forced to scatter around the world after the collapse of the empire and were sent into exile starting in 1924.

In 1952, female members of the dynasty were granted amnesty and the men were allowed to return to Turkey in 1974. Yet, few returned to Turkey, as most of them had already built new lives after living abroad for decades.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2017-10-15: (tr) İşte Sultan Abdülhamid'in mirasının öyküsü, *Hürriyet*

İşte Sultan Abdülhamid'in mirasının öyküsü

Habertürk yazarı Murat Bardakçı, Sultan Abdülhamid'in mirasının karmaşık öyküsünü yazdı. Bardakçı'ya göre "Efsanevî miras meselesi uzun senelerdir süren ama artık hayâle dönmüş bir çaba"

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamid'in miras davasında mahkeme, 11 Ekim'deki duruşmada şu ana kadar tespitli yaklaşık 100 hissedarın paylarına ne kadar hisse düşeceğinin bilirkişi vasıtasıyla hesaplanmasını istemişti. Mahkeme, dosyaya sunulan bazı mirasçılık belgelerinin sahte olup olmadığının tespiti içinse savcılığa suç duyurusunda bulundu.

MİRAS'TA NELER VAR

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arşivinde saklanan belgelere göre Abdülhamid'in yurt içi ve yurt dışında 7 bin 756 taşınmaz tapu kaydı bulunuyor. Abdülhamid'in sadece Türkiye'de ise 2 bin 369 tapu kaydı bulunuyor. Abdülhamid'in Türkiye'deki tapulu arazisi bir milyon 256 bin 947 dekar olduğu belirtiliyor. Bu tapulu arazinin 391 bin 573 dekarı devlete, 8 bin 627 dekarı da şahıslar adına geçtiği Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arşiv kayıtlarında yer alıyor.

Davanın açılmasından sonra mirasçı sayısı 250'ye kadar çıktı. Ancak en son Abdülhamid'le akrabalık derecelerine göre yapılan incelemede bu sayı 100'e kadar düştü. Avukatların elinde ise dev mirasla ilgili sadece İstanbul'da Galatasaray Adası, Bakırköy'de 70 dönüm arazi, Beykoz ve Kartal'da 30'ar dönümlük arazi, Kağıthane'de 20 dönüm arazi, Veliefendi Çayırı, Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan, Nişantaşı'nda iki konak, Şişli, Çatalca, Çekmece ve Geyve'de çok sayıda çiftlik, Galata'da değirmen arsası, Kabataş Meydanı, Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası, Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ ile yurdun çeşitli illerinde çiftlik ve arazilerden oluşan uzunca bir liste bulunduğu iddia ediliyor.

BARDAKÇI: HAYALE DÖNMÜŞ BİR ÇABA

Habertürk yazarı Murat Bardakçı ise "Hükümdârın vârisleri bundan yedi sene önce veraset ilâmı çıkartmak için mahkemeye müracaat etmişler, tahminlerden fazla vârisin görünmesi üzerine mahkeme uzamış, nihayet yüz civarında vâris belirlenip bu kişilerin mirastaki hisselerini bilirkişilerin hesaplamasına karar verilmiş, Cumhuriyet Savcılığı da sahte vârislerden haberdar edilmiş. Bu karar vâris oldukları belirlenenlerin büyükdedelerinin mallarını alacak olmaları mânâsına gelmez, sadece o kişilerin Sultan Abdülhamid'in mirasında hak sahibi olduklarını gösterir ve her gayrımenkul talebi için ayrı ayrı dâvâ açılması gerekir..." diye yazdı.

Bardakçı mirasın öyküsünü de özetle şöyle yazdı:

Osmanlı Maliyesi'nde "Hazine-i Hassa", yani "padişaha ait hazine" denen, hükümdar ile hanedan mensuplarının aylıkları ve hanedanın sahip olduğu bazı gayrımenkullerin idaresi ile meşgul olan ayrı bir birim vardı.

Hazine-i Hassa, şehzadeliği senelerinde mal edinmeye ve tasarrufa meraklı olduğu bilinen Abdülhamid'in 1876'da tahta geçmesinin ardından şekil değiştirmeye başladı. "Emlâk-i Şahâne" denen ve tek bir kişiye değil, hanedana ait olan gayrımenkullerin çoğu Hazine-i Hassa'ya devredildi ve tapuları Sultan Abdülhamid'in adına çıkartıldı. Agop, Ohannes ve Mihail Portakal Paşalar'ın Hazine-i Hassa'nın başında oldukları senelerde imparatorluğun hemen her köşesindeki sahipsiz araziler, çiftlikler ve gelir getiren daha birçok yer fermanlarla bu özel hazinenin mülkiyetine geçirildi ve bir kısmının tapuları da yine Sultan Abdülhamid'in adına çıkartıldı.

BANKADAN ALINACAK BORCA KARŞILIK MALİYEYE DEVRETTİ

Müzayedelerde bugün Sultan Abdülhamid'in adına çıkartılmış tapulara sık sık rastlanmasının sebebi, işte bu gayrımenkul zenginliği idi.

1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilânı ile beraber Sultan Abdülhamid'in adına kaydedilen bu özel hazinenin de tahtı sallanmaya başladı. Gayrımenkuller son senelerde fena idare edildikleri için hazinenin dünya kadar borcu birikmişti ve hükümdar, 11 Eylül 1908'de mallarından bir kısmını Osmanlı Bankası'ndan alınacak yeni bir borca karşılık Maliye'ye devretti.

MİLLETE İNTİKAL ETTİ

Sultan Abdülhamid'in tahttan indirilmesinin ardından yerine geçen kardeşi Sultan Reşad daha ileri bir adım attı ve ağabeyi Abdülhamid'in adına tapulanmış ne kadar mülk ve imtiyaz varsa tamamını o günlerde daha da artmış olan borçları ödemesi karşılığında 1909 Nisan'ında Maliye'ye verdi ve ödemenin ne şekilde olacağı hakkında da ayrı bir kanun çıkartıldı.

Ama, daha sonra tahta geçen Sultan Vahideddin, Maliye'ye devredilmiş olan bütün mülkleri 8 Ocak 1920'de Hazine-i Hassa'ya iade etti! Ancak, bu iade Sultan Abdülhamid'in o sırada hayatta olmaması sebebi ile gayrımenkullerin vârislerine intikal etmesi demek değildi; Hazine-i Hassa, Abdülhamid öncesinde olduğu gibi "tâcın malı" şeklinde görülüyor, yani mülkler hanedanın ortak malı oluyordu.

YANLIŞ DEĞERLENDİRMELER

İade kararı, bunu tasdik etmesi gereken Meclis'in o günlerde kapalı olması sebebi ile hukuken kesinlik kazanamadı ve "Abdülhamid'in efsanevî mirası" söylentisi ile vârislerin bu mirastan hisse alma çabaları o günlerde başladı...

Ama bir husus hep gözardı edildi: Abdülhamid'in bazı gayrımenkulleri borçların ödenmesi için Maliye'ye devretmesi "Hükümdarın halka jesti", Sultan Reşad'ın yaptığı

JAMIL ADRA CC BY NC ND

devirler ise, “31 Mart sonrasında tahtından indirilen Abdülhamid’e karşı bir düşmanlık” olarak değerlendirildi.

DİŞÇİNİN DÂVÂLARI

Bütün bu gayrımenkul devirlerinin ardından Cumhuriyet ilân edildi ve 3 Mart 1924’te hilâfeti kaldıran 431 sayılı kanun ile de padişahların malları “millete ait” oldular, yani devletleştirildiler.

Hanedan mensuplarının şahsî malları ise bu kanunun dışında kaldı; hattâ Yargıtay, uzun seneler sonra padişahların da tahta geçmeden önce satın aldıkları gayrımenkullerin mülkiyetinin mirasçılarına ait olduğuna karar verdi.

Osmanlı ailesi sürgünde bulunduğu sırada, geçmişte Osmanlı İmparatorluğu’na ait topraklarda kurulan devletlerde hemen tamamını kaybedecekleri arazi dâvâları açarken, benzer dâvâlar 1933’ten itibaren Türkiye’de de açıldı: Abdülhamid’in İstanbul’da kalan ama sıkıntı içerisinde yaşayan iki hanımı, geçmişte hükümdarın üzerine kayıtlı olan bazı malları talep ettiler, açtıkları dâvâları kazandılar ve Yargıtay da kararı tasdik etti!

Sonraki senelerde, vaktiyle Sultan Abdülhamid’in yakınlarından olduğu söylenen Sami Günzberg adında bir dişçi ortaya çıktı, vârislerden aldığı vekâletlerle yeni dâvâlar açtı ve o dâvâlar da kazanıldı!

BUNLARI KİMSE VERMEZ

Bütün bu gelişmeler üzerine Meclis devreye girdi, 2 Mayıs 1949’da padişahlar üzerine kayıtlı olan malların millete intikal ettiğine ve vârislere devredilemeyeceğine karar verdi; bu “yorum kararı”nın Resmî Gazete’de yayınlanmasının ardından mirastan hisse alma çabaları da uzun bir müddet için nihayet buldu.

Sultan Abdülhamid’in vârisleri, yani torun çocuklarından çoğunu tanımama ve bazılarının da dostum olmalarına rağmen, açıkça söyleyeceğim: “Efsanevî miras” meselesi uzun senelerdir süren ama artık hayâle dönmüş bir çabadır! Bu işle geçmişte sadece Türkiye’de değil, diğer memleketlerde de dünyanın önde gelen hukukçuları ve uluslararası hukuk âlimleri meşgul olmuşlar fakat bir neticeye varamamışlardır; zira hiçbir devlet aradan bu kadar uzun zaman geçtikten sonra “İşte, dedenizin malları! Hakkınızdır, buyrun alın” demez!

“İşte Sultan Abdülhamid'in mirasının öyküsü”. Hürriyet, 15.10.2017. URL: https://www.hurriyet.com.tr/gundem/iste-sultan-abdulhamitin-mirasinin-oykusu-40611333

JAMIL ADRA CC BY NC ND

ADVERTİSEMENT BY ADRECOVER

Haber Giriş: 15.10.2017 - 16:47,Son Güncelleme: 15.10.2017 - 16:58

İşte Sultan Abdülhamid'in miras öyküsi

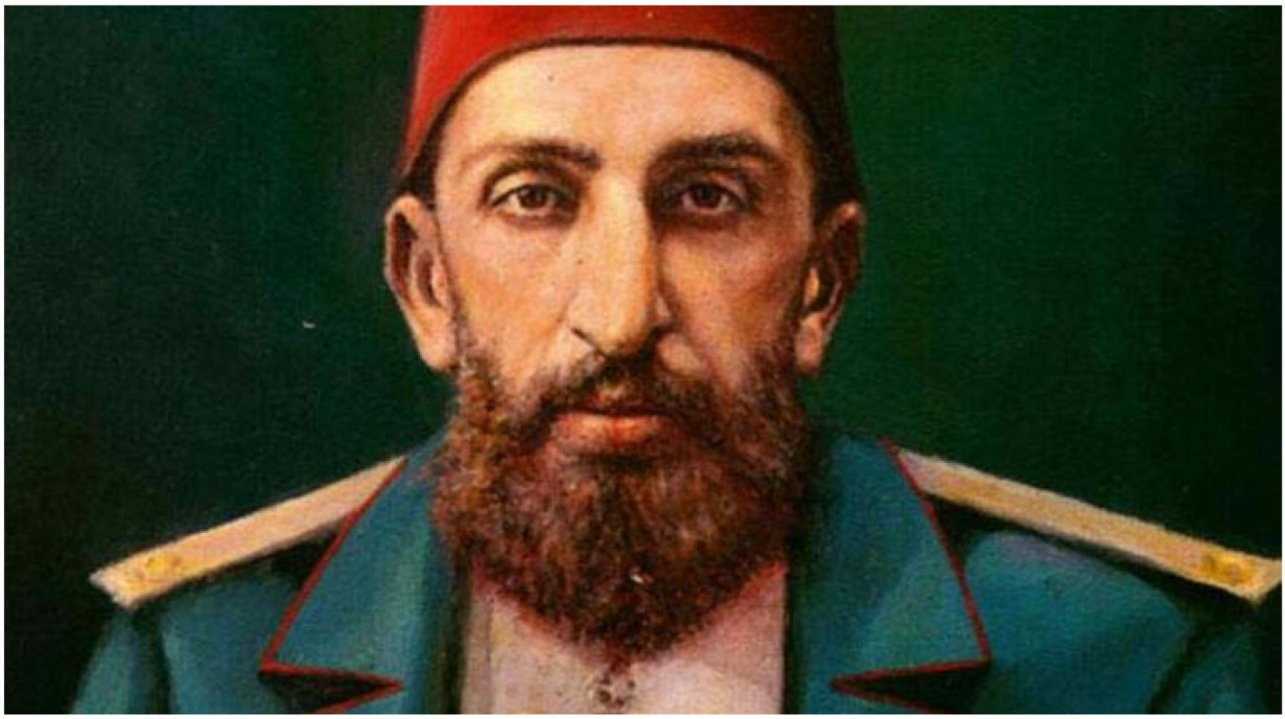

Abone Ol Google News

Habertürk yazarı Murat Bardakçı, Sultan Abdülhamid'in mirasının karmaşık öyküsünü yazdı. Bardakçı'ya göre “Efsanevî miras meselesi uzun senelerdir süren ama artık hayâle dönmüş bir çaba"

Osmanlı padişahı 2. Abdülhamid’in miras davasında mahkeme, 11 Ekim'deki duruşmada şu ana kadar tespitli yaklaşık 100 hissedarın paylarına ne kadar hisse düşeceğinin bilirkişi vasıtasıyla hesaplanmasını istemişti. Mahkeme, dosyaya sunulan bazı mirasçılık belgelerinin sahte olup olmadığının tespiti içinse savcılığa suç duyurusunda bulundu.

MİRAS'TA NELER VAR

Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü arşivinde saklanan belgelere göre Abdülhamid’in yurt içi ve yurt dışında 7 bin 756 taşınmaz tapu kaydı bulunuyor. Abdülhamid’in sadece Türkiye’de ise 2 bin 369 tapu

JAMIL ADRA CC BY NC ND

kaydı bulunuyor. Abdülhamid'in Türkiye'deki tapulu arazisi bir milyon 256 bin 947 dekar olduğu belirtiliyor. Bu tapulu arazinin 391 bin 573 dekarı devlete, 8 bin 627 dekarı da şahıslar adına geçtiği Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü arşiv kayıtlarında yer alıyor.
Davanın açılmasından sonra mirasçı sayısı 250'ye kadar çıktı. Ancak en son Abdülhamid'le akrabalık derecelerine göre yapılan incelemede bu sayı 100'e kadar düştü. Avukatların elinde ise dev mirasla ilgili sadece İstanbul'da Galatasaray Adası, Bakırköy'de 70 dönüm arazi, Beykoz ve Kartal'da 30'ar dönümlük arazi, Kağıthane'de 20 dönüm arazi, Veliefendi Çayırı, Dolmabahçe'de 30 dönüm bostan, Nişantaşı'nda iki konak, Şişli, Çatalca, Çekmece ve Geyve'de çok sayıda çiftlik, Galata'da değirmen arsası, Kabataş Meydanı, Horhor'da konak ve 5 dönüm arsası, Beşiktaş Serencebey'de 2 dönüm bağ ile yurdun çeşitli illerinde çiftlik ve arazilerden oluşan uzunca bir liste bulunduğu iddia ediliyor.

BARDAKÇI: HAYALE DÖNMÜŞ BİR ÇABA

Habertürk yazarı Murat Bardakçı ise "Hükümdârın vârisleri bundan yedi sene önce veraset ilâmı çıkartmak için mahkemeye müracaat etmişler, tahminlerden fazla vârisin görünmesi üzerine mahkeme uzamış, nihayet yüz civarında vâris belirlenip bu kişilerin mirastaki hisselerini bilirkişilerin hesaplamasına karar verilmiş, Cumhuriyet Savcılığı da sahte vârislerden haberdar edilmiş. Bu karar vâris oldukları belirlenenlerin büyükdedelerinin mallarını alacak olmaları mânâsına gelmez, sadece o kişilerin Sultan Abdülhamid'in mirasında hak sahibi olduklarını gösterir ve her gayrımenkul talebi için ayrı ayrı dâvâ açılması gerekir..." diye yazdı.

Bardakçı mirasın öyküsünü de özetle şöyle yazdı:

Osmanlı Maliyesi'nde "Hazine-i Hassa", yani "padişaha ait hazine" denen, hükümdar ile hanedan mensuplarının aylıkları ve hanedanın sahip olduğu bazı gayrımenkullerin idaresi ile meşgul olan ayrı bir birim vardı.

II. Abdülhamid'in dev mirasında flaş ge

Hazine-i Hassa, şehzadeliği senelerinde mal edinmeye ve tasarrufa meraklı olduğu bilinen Abdülhamid'in 1876'da tahta geçmesinin ardından şekil değiştirmeye başladı. "Emlâk-i Şahâne" denen ve tek bir kişiye değil, hanedana ait olan gayrımenkullerin çoğu Hazine-i Hassa'ya devredildi ve tapuları Sultan Abdülhamid'in adına çıkartıldı. Agop, Ohannes ve Mihail Portakal Paşalar'ın Hazine-i Hassa'nın başında oldukları senelerde imparatorluğun hemen her köşesindeki sahipsiz araziler, çiftlikler ve gelir getiren daha birçok yer fermanlarla bu özel hazinenin mülkiyetine geçirildi ve bir kısmının tapuları da yine Sultan Abdülhamid'in adına çıkartıldı.

BANKADAN ALINACAK BORCA KARŞILIK MALİYEYE DEVRETTİ

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Müzayedelerde bugün Sultan Abdülhamid'in adına çıkartılmış tapulara sık sık rastlanmasının sebebi, işte bu gayrımenkul zenginliği idi.

1908'de İkinci Meşrutiyet'in ilânı ile beraber Sultan Abdülhamid'in adına kaydedilen bu özel hazinenin de tahtı sallanmaya başladı. Gayrımenkuller son senelerde fena idare edildikleri için hazinenin dünya kadar borcu birikmişti ve hükümdar, 11 Eylül 1908'de mallarından bir kısmını Osmanlı Bankası'ndan alınacak yeni bir borca karşılık Maliye'ye devretti.

MİLLETE İNTİKAL ETTİ

Sultan Abdülhamid'in tahttan indirilmesinin ardından yerine geçen kardeşi Sultan Reşad daha ileri bir adım attı ve ağabeyi Abdülhamid'in adına tapulanmış ne kadar mülk ve imtiyaz varsa tamamını o günlerde daha da artmış olan borçları ödemesi karşılığında 1909 Nisan'ında Maliye'ye verdi ve ödemenin ne şekilde olacağı hakkında da ayrı bir kanun çıkartıldı.

Ama, daha sonra tahta geçen Sultan Vahideddin, Maliye'ye devredilmiş olan bütün mülkleri 8 Ocak 1920'de Hazine-i Hassa'ya iade etti! Ancak, bu iade Sultan Abdülhamid'in o sırada hayatta olmaması sebebi ile gayrımenkullerin vârislerine intikal etmesi demek değildi; Hazine-i Hassa, Abdülhamid öncesinde olduğu gibi "tâcın malı" şeklinde görülüyor, yani mülkler hanedanın ortak malı oluyordu.

YANLIŞ DEĞERLENDİRMELER

İade kararı, bunu tasdik etmesi gereken Meclis'in o günlerde kapalı olması sebebi ile hukuken kesinlik kazanamadı ve "Abdülhamid'in efsanevî mirası" söylentisi ile vârislerin bu mirastan hisse alma çabaları o günlerde başladı...

Ama bir husus hep gözardı edildi: Abdülhamid'in bazı gayrımenkulleri borçların ödenmesi için Maliye'ye devretmesi "Hükümdarın halka jesti", Sultan Reşad'ın yaptığı devirler ise, "31 Mart sonrasında tahtından indirilen Abdülhamid'e karşı bir düşmanlık" olarak değerlendirildi.

DİŞÇİNİN DÂVÂLARI

Bütün bu gayrımenkul devirlerinin ardından Cumhuriyet ilân edildi ve 3 Mart 1924'te hilâfeti kaldıran 431 sayılı kanun ile de padişahların malları "millete ait" oldular, yani devletleştirildiler.

Hanedan mensuplarının şahsî malları ise bu kanunun dışında kaldı; hattâ Yargıtay, uzun seneler sonra padişahların da tahta geçmeden önce satın aldıkları gayrımenkullerin mülkiyetinin mirasçılarına ait olduğuna karar verdi.

Osmanlı ailesi sürgünde bulunduğu sırada, geçmişte Osmanlı İmparatorluğu'na ait topraklarda kurulan devletlerde hemen tamamını kaybedecekleri arazi dâvâları açarken, benzer dâvâlar 1933'ten itibaren Türkiye'de de açıldı: Abdülhamid'in İstanbul'da kalan ama sıkıntı içerisinde yaşayan iki hanımı,

JAMIL ADRA CC BY NC ND

geçmişte hükümdarın üzerine kayıtlı olan bazı malları talep ettiler, açtıkları dâvâları kazandılar ve Yargıtay da kararı tasdik etti!

Sonraki senelerde, vaktiyle Sultan Abdülhamid'in yakınlarından olduğu söylenen Sami Günzberg adında bir dişçi ortaya çıktı, vârislerden aldığı vekâletlerle yeni dâvâlar açtı ve o dâvâlar da kazanıldı!

BUNLARI KİMSE VERMEZ

Bütün bu gelişmeler üzerine Meclis devreye girdi, 2 Mayıs 1949'da padişahlar üzerine kayıtlı olan malların millete intikal ettiğine ve vârislere devredilemeyeceğine karar verdi; bu "yorum kararı"nın Resmî Gazete'de yayınlanmasının ardından mirastan hisse alma çabaları da uzun bir müddet için nihayet buldu.

Sultan Abdülhamid'in vârisleri, yani torun çocuklarından çoğunu tanımama ve bazılarının da dostum olmalarına rağmen, açıkça söyleyeceğim: "Efsanevî miras" meselesi uzun senelerdir süren ama artık hayâle dönmüş bir çabadır! Bu işle geçmişte sadece Türkiye'de değil, diğer memleketlerde de dünyanın önde gelen hukukçuları ve uluslararası hukuk âlimleri meşgul olmuşlar fakat bir neticeye varamamışlardır; zira hiçbir devlet aradan bu kadar uzun zaman geçtikten sonra "İşte, dedenizin malları! Hakkınızdır, buyrun alın" demez!

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2018-02-13: (fr) Istanbul accueille les descendants du Sultan Abdulhamid II la veille de l'anniversaire de sa mort, *Agence Anadolu*

Ankara

AA / Istanbul / Yannis Mahil

Dans le cadre d'un événement historique de grande envergure, la ville d'Istanbul a rassemblée un groupe de d'honorables membres de la dynastie ottomane. Avec la participation de 28 descendants du Sultan Abdulhamid II venant de trois continents et de sept pays différents, l'événement a eu lieu le 9 février à la veille de l'anniversaire des 100 ans de la mort du Sultan dans le magnifique espace de Malta Kiosk qui est une résidence ottomane historique située dans le jardin du Palais de Yildiz à Istanbul.

Le dernier grand Sultan et Calife de l'Empire Ottoman, Sultan Abdulhamid, a gouverné l'Empire depuis le Palais de Yildiz durant 33 ans, de 1876 à 1909, date à laquelle il a été détrôné par un coup d'Etat militaire engendré par des trahisons internes et des ingérences de puissances étrangères de l'époque.

La rencontre était une réception familiale et chaleureuse durant laquelle les membres de la famille ottomane étaient présents. Fethiye Nami Osmanoğlu, Gülnur Nami Osmanoğlu, Ayşe Nami Osmanoğlu, Leila Kadir Osmanoğlu, Lara Adra, Yannis Mahil, Leila Adham, Anabelle Jour, Refet Karime, Rima Karime, Ibrahim Jour, Rebih Fattal, Dina Fattal, Haifa Fattal, Rani Karime Jad Karime, Mehmet Ali Karime, Şirin-Amar and Lynn Fattal-Fahrettin, étaient parmi les présents.

Les descendants du Sultan Abdulhamid ont été accueillis par Fatma Genç Ünay, membre de la Délégation Nationale Turque auprès du Conseil de l'Europe et membre de la Municipalité d'Istanbul.

S'exprimant à l'ouverture de la soirée, Fatma Ünay a rappelé l'importance que le Président Turc accordait à cette rencontre avec les descendants directs du Sultan Abdulhamid qui sont venus du Liban, d'Allemagne, d'Autriche, de France, d'Arabie Saoudite, du Mexique et d'Angleterre vers la magnifique ville d'Istanbul.

Elle a notamment dit: "*En tant que " Payitaht", à savoir la capitale de l'Empire Ottoman, Istanbul a aussi été considérée par beaucoup de gens à travers les âges et les continents comme "Der saadet", la maison de la félicité. Aujourd'hui vous êtes véritablement dans votre maison, et on a la sentiment que nous nous réunissons à nouveau avec nos bien aimés après une longue période d'injustice et de separation imposée*".

Mettant en avant l'importance de l'héritage d'Abdulhamid, elle a ajouté que: "*La Nation Turque est fière de vous et de son passé ottoman. Les membres de la famille ottomane et leurs descendants font parties de notre patrimoine national. Nous savons que les membres de la dynastie ottomane ont vécu l'exil et des moments difficiles dans le passé, mais ces dernières années notre pays a commencé à redécouvrir son glorieux passé ottoman, remettant l'héritage ottoman à la place qu'il mérite. Nous sommes fiers de notre passé ottoman et du fait que nous avons été les fondateurs d'une des civilisations humaines les plus avancées de l'histoire.*"

Fatma Genç Ünay a ensuite dit que le Sultan Abdulhamid était un visionnaire et un grand leader dôté d'importantes compétences politiques, mais aussi un passioné des sciences, de la technologie et des arts. "*Le Sultan Abdulhamid II est considéré comme étant le dernier grand Sultan et Calife de l'Empire Ottoman. Il a gouverné l'Empire durant 33 ans à travers les périodes les plus difficiles avant sa désintégration finale au début du siècle dernier. On peut considerer qu'il était l'acteur principal ayant retardé la désintégration de l'Empire grace à son leadership et ses qualités d'homme d'Etat. Aujourd'hui nous commémorons l'anniversaire de la mort de cette grande figure historique.*

Le Sultan Abdulhamid était visionnaire, il a protégé à la fois l'identité musulmane de l'Empire Ottoman et a soutenu les musulmans à travers le monde de l'Afrique à la Chine. Il a réussi à résister au colonialisme européen expansionniste, et a conservé la position de l'Empire en tant que puissance mondiale." A t-elle dit.

Mettre en avant le grand rôle d'Abdulhamid dans la reconstruction et restructuration de l'empire, son économie, ses institutions, son armée, son education et d'autres infrastructures impliquant de larges investissements tels que le "*Hejaz Railway*", liant Istanbul à Médine, la Mecque et au Yemen à travers Damas, dans le même temps, elle a dit à propos du Sultan "*Il était aussi un modernisateur.*

Il a construit des écoles modernes incluant des universités dans le domaines médical et de l'ingénierie, des hôpitaux, des routes et voies de transports incluant le Hejaz Railway pour les pèlerins musulmans. Le Sultan était un pont entre les valeurs traditionnelles islamiques et ottomanes et les besoins des temps modernes. Il a prepare le terrain pour la formation de la Turquie moderne".

Disant que le centenaire de la mort du Sultan Abdulhamid sera commémoré par un large panel d'organismes officiels et de personnalités de haut rang ainsi que des événements sponsorisés par des universités et la société civile.

Unay a affirmé : "*Nous ferons tout notre effort pour que le Sultan Abdulhamid soit commémoré comme il se doit, comme un grand Sultan, leader et homme d'Etat, plutôt que comme le "Sultan rouge", qui est un portrait mensonger dressé par des puissances occidentales et leurs alliés en Turquie. De plus, tout ce qui concerne Abdulhamid a de la valeur pour nous, notamment sa famille et ses descendants*".

Soulignant que mieux comprendre le Sultan Abdulhamid est essentiel pour comprendre non seulement le passé mais aussi le present, Mme. Unay a dit : "*Comme notre grand poète Necip Fazil a dit, "comprendre Abdulhamid c'est tout comprendre".Une comprehension globale et plus profonde du Sultan aura un impact sur notre vision d'aujourd'hui à la lumière des problèmes auxquels notre pays est confronté, ainsi que notre region et le monde entier*".

Se sont aussi exprimés lors du rassemblement deux représentants de la famille ottomane, Nurhan Osmanoglu et

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Jamil Adra, au nom de la de la délégation. Ils ont exprimé leur plaisir de participer à cette rencontre qui a rassemblée des membres de la famille venant du monde entier.

Etaient également présents durant l'évenement Gulnur Aybet, Conseillère du Président Turc et Iffet Polat, Responsable de la branche feminine du Parti de la Justice et du Développement. Après le rassemblement, Saban Kiper a présenté ses recherches et archives à Fatma Genç Ünay sur le Sultan Abdulhamid.

La rencontre avec les descendants du Sultan Abdulhamid II a pour but de contribuer à renforcer les relations entre l'Etat turc, la société civile, le monde académique et la famille impériale. Elle a aussi pour vocation de créer un environnement favorable dans l'optique de générer ensuite une interêt académique pour la vie du Sultan, sa personnalité et sa place dans l'histoire.

« Istanbul accueille les descendants du Sultan Abdulhamid II la veille de l'anniversaire de sa mort ». *Anadolu Ajansi* (Agence Anadolu), 13.02.2018. URL: https://www.aa.com.tr/fr/turquie/istanbul-accueille-les-descendants-du-sultan-abdulhamid-ii-la-veille-de-l-anniversaire-de-sa-mort/1062380#

Istanbul accueille les descendants du Sultan Abdulhamid II la veille de l'anniversaire de sa mort

aa.com.tr/fr/turquie/istanbul-accueille-les-descendants-du-sultan-abdulhamid-ii-la-veille-de-l-anniversaire-de-sa-mort/1062380

AA / Istanbul / Yannis Mahil

Dans le cadre d'un événement historique de grande envergure, la ville d'Istanbul a rassemblée un groupe de d'honorables membres de la dynastie ottomane. Avec la participation de 28 descendants du Sultan Abdulhamid II venant de trois continents et de sept pays différents, l'événement a eu lieu le 9 février à la veille de l'anniversaire des 100 ans de la mort du Sultan dans le magnifique espace de Malta Kiosk qui est une résidence ottomane historique située dans le jardin du Palais de Yildiz à Istanbul.

Le dernier grand Sultan et Calife de l'Empire Ottoman, Sultan Abdulhamid, a gouverné l'Empire depuis le Palais de Yildiz durant 33 ans, de 1876 à 1909, date à laquelle il a été détrôné par un coup d'Etat militaire engendré par des trahisons internes et des ingérences de puissances étrangères de l'époque.

La rencontre était une réception familiale et chaleureuse durant laquelle les membres de la famille ottomane étaient présents. Fethiye Nami Osmanoğlu, Gülnur Nami Osmanoğlu, Ayşe Nami Osmanoğlu, Leila Kadir Osmanoğlu, Lara Adra, Yannis Mahil, Leila Adham, Anabelle Jour, Refet Karime, Rima Karime, Ibrahim Jour, Rebih Fattal, Dina Fattal, Haifa Fattal, Rani Karime Jad Karime, Mehmet Ali Karime, Şirin-Amar and Lynn Fattal-Fahrettin, étaient parmi les présents.

Les descendants du Sultan Abdulhamid ont été accueillis par Fatma Genç Ünay, membre de la Délégation Nationale Turque auprès du Conseil de l'Europe et membre de la Municipalité d'Istanbul.

S'exprimant à l'ouverture de la soirée, Fatma Ünay a rappelé l'importance que le Président Turc accordait à cette rencontre avec les descendants directs du Sultan Abdulhamid qui sont venus du Liban, d'Allemagne, d'Autriche, de France, d'Arabie Saoudite, du Mexique et d'Angleterre vers la magnifique ville d'Istanbul.

Elle a notamment dit: "En tant que " Payitaht", à savoir la capitale de l'Empire Ottoman, Istanbul a aussi été considérée par beaucoup de gens à travers les âges et les continents comme "Der saadet", la maison de la félicité. Aujourd'hui vous êtes véritablement dans votre maison, et on a la sentiment que nous nous réunissons à nouveau avec nos bien aimés après une longue période d'injustice et de separation imposée".

Mettant en avant l'importance de l'héritage d'Abdulhamid, elle a ajouté que: "La Nation Turque est fière de vous et de son passé ottoman. Les membres de la famille ottomane et leurs descendants font parties de notre patrimoine national. Nous savons que les membres de la dynastie ottomane ont vécu l'exil et des moments difficiles dans le passé, mais ces dernières années notre pays a commencé à redécouvrir son glorieux passé ottoman, remettant l'héritage ottoman à la place qu'il mérite. Nous sommes fiers de notre passé ottoman et du fait que nous avons été les fondateurs d'une des civilisations humaines les plus avancées de l'histoire."

Fatma Genç Ünay a ensuite dit que le Sultan Abdulhamid était un visionnaire et un grand leader dôté d'importantes compétences politiques, mais aussi un passioné des sciences, de la technologie et des arts. "Le Sultan Abdulhamid II est considéré comme étant le dernier grand Sultan et Calife de l'Empire Ottoman. Il a gouverné l'Empire durant 33 ans à travers les périodes les plus difficiles avant sa désintégration finale au début

1/2

du siècle dernier. On peut considerer qu'il était l'acteur principal ayant retardé la désintégration de l'Empire grace à son leadership et ses qualités d'homme d'Etat. Aujourd'hui nous commémorons l'anniversaire de la mort de cette grande figure historique.

Le Sultan Abdulhamid était visionnaire, il a protégé à la fois l'identité musulmane de l'Empire Ottoman et a soutenu les musulmans à travers le monde de l'Afrique à la Chine. Il a réussi à résister au colonialisme européen expansionniste, et a conservé la position de l'Empire en tant que puissance mondiale." A t-elle dit.

Mettre en avant le grand rôle d'Abdulhamid dans la reconstruction et restructuration de l'empire, son économie, ses institutions, son armée, son education et d'autres infrastructures impliquant de larges investissements tels que le "Hejaz Railway", liant Istanbul à Médine, la Mecque et au Yemen à travers Damas, dans le même temps, elle a dit à propos du Sultan "Il était aussi un modernisateur.

Il a construit des écoles modernes incluant des universités dans le domaines médical et de l'ingénierie, des hôpitaux, des routes et voies de transports incluant le Hejaz Railway pour les pèlerins musulmans. Le Sultan était un pont entre les valeurs traditionnelles islamiques et ottomanes et les besoins des temps modernes. Il a prepare le terrain pour la formation de la Turquie moderne".

Disant que le centenaire de la mort du Sultan Abdulhamid sera commémoré par un large panel d'organismes officiels et de personnalités de haut rang ainsi que des événements sponsorisés par des universités et la société civile.

Unay a affirmé : "Nous ferons tout notre effort pour que le Sultan Abdulhamid soit commémoré comme il se doit, comme un grand Sultan, leader et homme d'Etat, plutôt que comme le "Sultan rouge", qui est un portrait mensonger dressé par des puissances occidentales et leurs alliés en Turquie. De plus, tout ce qui concerne Abdulhamid a de la valeur pour nous, notamment sa famille et ses descendants".

Soulignant que mieux comprendre le Sultan Abdulhamid est essentiel pour comprendre non seulement le passé mais aussi le present, Mme. Unay a dit : "Comme notre grand poète Necip Fazil a dit, "comprendre Abdulhamid c'est tout comprendre".Une comprehension globale et plus profonde du Sultan aura un impact sur notre vision d'aujourd'hui à la lumière des problèmes auxquels notre pays est confronté, ainsi que notre region et le monde entier".

Se sont aussi exprimés lors du rassemblement deux représentants de la famille ottomane, Nurhan Osmanoglu et Jamil Adra, au nom de la de la delegation. Ils ont exprimé leur plaisir de participer à cette rencontre qui a rassemblée des membres de la famille venant du monde entier.

Etaient également présents durant l'évenement Gulnur Aybet, Conseillère du Président Turc et Iffet Polat, Responsable de la branche feminine du Parti de la Justice et du Développement. Après le rassemblement, Saban Kiper a présenté ses recherches et archives à Fatma Genç Ünay sur le Sultan Abdulhamid.

La rencontre avec les descendants du Sultan Abdulhamid II a pour but de contribuer à renforcer les relations entre l'Etat turc, la société civile, le monde académique et la famille impériale. Elle a aussi pour vocation de créer un environnement favorable dans l'optique de générer ensuite une interêt académique pour la vie du Sultan, sa personnalité et sa place dans l'histoire.

2/2

JAMIL ADRA CC BY NC ND

2019-01-01 : (tr) Hanedanın hakları verilsin, *Türkiye Gazetesi*

Hanedanın hakları verilsin

“Siz babanızdan, dedenizden kalan mirasa talip olmuyor musunuz? Kaldı ki, Osmanlı hanedanı üyeleri, avukatlarının ‘Milletlerarası mahkemeye götürelim’ teklifini ‘Bize yakışmaz diye reddediyor”

Mahmut Özay

İSTANBUL, 01.01.2019

Rasim Cinisli, Erzurum’un köklü ailelerinden birinin çocuğu olarak dünyaya geldi. Genç bir üniversite öğrencisi olarak geldiği İstanbul’da kendini politik bir ortamın içinde buldu. İstanbul Hukuk Fakültesi’nde öğrenciyken dönemin önemli fikir adamlarıyla tanıştı. 27 Mayıs yargılamalarına tanıklık etti. Zorlu bir mücadele sonunda Millî Türk Talebe Birliğinin kurucu genel başkanı oldu. Gençlik lideri olarak başarıları onu siyasetin içine çekti. Adalet Partisinden Erzurum milletvekili seçildi. Süleyman Demirel’e muhalif 41’ler Hareketi içinde yer aldı. Demokratik Parti’nin kurucularından oldu ve 1973 seçimlerinde yeniden parlamentoya girdi. Aktif politikaya uzun bir süre ara verdikten sonra 1990’lı yıllarda Tansu Çiller’in davetiyle DYP İstanbul İl Başkanı oldu. Ancak kısa süre sonra istifa etti.

Daha sonra Türkiye İçin Birlik Hareketi’ni kurdu ve sağın önemli münevverlerini bir çatı altında topladı.

Kendi deyimiyle: “AK Parti sahneye çıkınca artık başka oluşuma gerek kalmadı.”

Bilgisiyle ve olaylara vukufiyetiyle bizi geçmişe götüren Rasim Cinisli ile bir araya geldik. Türkiye’ye şehzadelerin dönmesi için 1974’te büyük uğraşlar veren, konuyu kanun teklifi ile Meclis’in gündemine getiren Cinisli, bu “vefayı” başardı da...

Memlekettin birçok hadisesine bizzat şahitlik eden Cinisli şunları söyledi:

“Ben Osmanlı hanedan üyeleri için gücümün yettiği şeyi yaptım ve geri çekildim. Dedelerinden miras kalan yerler onlara iade edilmeli. Bu en temel insan hakkı değil mi? Sizin dedenizden kalan miras sizin değil mi? Bu asil insanlar birçok ülkeye savruldular, zor durumdalar. Kimsenin himmetine gerek yok. Dedesinin, anasının helallerini versinler yeter. Abartılı rakamlar istemiyorlar zaten. Ben bunu bugünkü idarenin çok önceden çözmesini arzu ederdim. Avukatları ‘Mağduriyetinizi milletlerarası mahkemeye götürelim’ diyorlar ama onlar ‘Türkiye’yi şikâyet etmeyiz’ deyip reddediyorlar.

İŞ İLE SÖZ ORANTILI OLMALI

Bugün ülkede hangi şikâyeti ortaya koyarsanız bir ucu 27 Mayıs’a bağlanır. Ben o kanaateyim. Ama burada Tayyip Bey’de gördüğüm cesaretin yüzde 15’ini Süleyman Demirel’de bulabilseydim bu memleket bugünlere büyük problemlerle gelmezdi. Böyle cesaretli birinin artık temkinli durmasına gerek yok... Kendisi güzel şeyler söylüyor. Yalnız sözü güzel olanın, -özellikle bu Osmanlı ailesi konusunda- icraatı da büyük olmalı.

AKTİF SİYASETİ BIRAKTIM

Aktif siyaset defterini kapattım. Ama memleket evladının siyaseti rafa kaldırma lüksü yok. Fikir planında konuşacağım ve geçmişi anlatacağım. Bunlar ülkemin iyiliği için ise anlatılmalı.

68 KUŞAĞI PALAVRA...

Ara ara televizyonlara çıkıp Menderes ve arkadaşlarını eleştirenler oluyor. O şahsiyetler DP’nin Tahkikat Komisyonu ile CHP’nin Tedbirler Kanunu’nu iyi araştırsınlar. Tedbirler Kanunu denilen şey 1962 yılında İsmet İnönü Başbakan olduğu zaman çıkarılmıştır. Darbeyi ve kararları tenkit etmek, idamlar hakkında hüküm vermek ve eleştirmek, DP’den bahsetmek gibi şeylere bir yıldan 5 yıla kadar ağır hapis cezaları vardı. Ve bu kararlar 1962’den 1969’a kadar devam etti. Bunlar devletin kanunlarıydı. Sonra çıkıyorlar ‘68 kuşağı’ falan diye, kahramanlıktan bahsediyorlar. Ne yiğitliği ya? Hangi despot yapıya karşı verilen bir mücadele var? 68 kuşağı tamamen palavra...

MENDERES’İN HÂLİNE ÜZÜLDÜM

Yassıada mahkemelerinin olduğu dönemde oraya gittim. Üç defa Menderes ve arkadaşlarının Yassıada’daki perişan hâlini gördüm ve çok üzüldüm.

ENVER BEY'DEN ÇOK DESTEK GÖRDÜM

Enver Ören Bey’le ilişkilerimiz çok güçlüydü. Büyük hizmetler yaptı. Muhteşem bir insandı. Çok büyük desteklerini gördüm. Osmanlı ailesine de büyük yardımları oldu. Bir hayırsever bunları yapıyorsa devlet neden yapamıyor? Aynı fikrin sahibi olduğunu iddia edenler niçin kılını kıpırdatmıyor?

ŞAŞIRDIĞINIZ AN...

Eski Başbakan Adnan Menderes’in oğlu merhum milletvekili Aydın Menderes’e çok güvendim, çok daha basiretli olur düşüncesiyle hareket ettim. Onunla her şeyimi paylaştım. Geniş kesimli bir parti kuracaktık, bütün hazırlıkları yaptık. Aydın Bey’e de bunu anlatmaya gittim. İkna olmadı, engellemek için bahaneler sıraladı. O kadar birikimli isimler varken o gitti öyle kişilerle birlikte oldu ki...

ÜZÜLDÜĞÜNÜZ AN...

11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Bey’e ‘Osmanlı ailesinin hakları için bir vakıf kuracağız bize yer verin’ dedim. Bana sorduğu ilk sual ‘Abi dedelerinden kalan mallarını isteyecekler mi?’ oldu. O sözü beni yaralamıştı. Ben de ‘Babanız mallarını miras bıraktığında, onun tapularını almayacak mısınız?’ dedim.

Özay (Mahmut), « Hanedanın hakları verilsin », *Türkiye Gazetesi* (İhlas Gazetecilik), Istanbul, édition 01.01.2019-13:56, sect. Ana Sayfa > GÜNDEM, 1 janvier 2019. URL : https://www.turkiyegazetesi.com.tr/gundem/596092.aspx. Consulté le 25 avril 2020.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

Millî saraylara zi

Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı köşk ve kasırlar 2018 yılında da zi da millî sarayları toplamda 1 mily bahçe Sarayı, 645 bin yabancı turi ray oldu. Bu sayı 2017'de 335 bin

"MEMLEKET HAFIZASI" OLAN RASİM CİNİSLİ İLE BİR ARAYA GELDİK VE ZİHNİNDEKİ SANDIKLARI AÇTI.

ELİMDE BELGE YOK

'Mutlu, Yüksel ve Aydın Menderes'in ölümlerinde şaibe var mıydı? Yüksel Bey'in ölümünün intihar olduğuna inanmıyorum. Ama Mutlu ve Aydın Bey'inki trafik kazası. Olmaz demiyorum ama belge yok elimde.

Fotoğraflar: Bünyamin Çelik

OSMANLI ÜYELERİNİN YURDA DÖNÜŞÜNÜ SAĞLAYAN DUAYEN SİYASETÇİ RASİM CİNİSLİ:

Himmet istemiyorlar Hanedanın hakları verilsin

"Siz babanızdan, dedenizden kalan mirasa talip olmuyor musunuz? Kaldı ki, Osmanlı hanedanı üyeleri, avukatlarının 'Milletlerarası mahkemeye götürelim' teklifini 'Bize yakışmaz diye reddediyor"

Mahmut Özay İSTANBUL

Rasim Cinisli, Erzurum'un köklü ailelerinden birinin çocuğu olarak dünyaya geldi. Genç bir üniversite öğrencisi olarak geldiği İstanbul'da kendini politik bir ortamın içinde buldu. İstanbul Hukuk Fakültesi'nde öğrenciyken dönemin önemli fikir adamlarıyla tanıştı. 27 Mayıs yargılamalarına tanıklık etti. Zorlu bir mücadele sonunda Millî Türk Talebe Birliğinin kurucu genel başkanı oldu. Gençlik lideri olarak başarıları onu siyasetin içine çekti. Adalet Partisinden Erzurum milletvekili seçildi. Süleyman Demirel'e muhalif 41'ler Hareketi içinde yer aldı. Demokratik Parti'nin kuruculardan oldu ve 1973 seçimlerinde yeniden parlamentoya girdi. Aktif politikaya uzun bir süre ara verdikten sonra 1990'lı yıllarda Tansu Çiller'in davetiyle DYP İstanbul İl Başkanı oldu. Ancak kısa süre sonra istifa etti.

Daha sonra Türkiye İçin Birlik Hareketi'ni kurdu ve sağın önemli münevverlerini bir çatı altında topladı.

Kendi deyimiyle: "AK Parti sahneye çıkınca artık başka oluşuma gerek kalmadı."

Bilgisiyle ve olaylara vukufiyetiyle bizi geçmişe götüren Rasim Cinisli ile bir araya geldik. Türkiye'ye şehzadelerin dönmesi için 1974'te büyük uğraşlar veren, konuyu kanun teklifi ile Meclis'in gündemine getiren Cinisli, bu "vefayı" başardı da...

Memlekettin birçok hadisesine bizzat şahitlik eden Cinisli şunları söyledi:

"Ben Osmanlı hanedan üyeleri için gücümün yettiği şeyi yaptım ve geri çekildim. Dedelerinden miras kalan yerler onlara iade edilmeli. Bu en temel insan hakkı değil mi? Sizin dedenizden kalan miras sizin değil mi? Bu asil insanlar birçok ülkeye savruldular, zor durumdalar. Kimsenin himmetine gerek yok. Dedesinin, anasının helallerini versinler yeter. Abartılı rakamlar istemiyorlar zaten. Ben bunu bugünkü idarenin çok önceden çözmesini arzu ederdim. Avukatları 'Mağduriyetinizi milletlerarası mahkemeye götürelem' diyorlar ama onlar 'Türkiye'yi şikâyet etmeyiz' deyip reddediyorlar.

İŞ İLE SÖZ ORANTILI OLMALI

Bugün ülkede hangi şikâyeti ortaya koyarsanız bir ucu 27 Mayıs'a bağlanır. Ben o kanaateyim. Ama burada Tayyip Bey'de gördüğüm cesaretin yüzde 15'ini Süleyman Demirel'de bulabilseydim bu memleket bugünlere büyük problemlerle gelmezdi. Böyle cesaretli birinin artık temkinli durmasına gerek yok... Kendisi güzel şeyler söylüyor. Yalnız sözü güzel olanın, -özellikle bu Osmanlı ailesi konusunda- icraatı da büyük olmalı.

AKTİF SİYASETİ BIRAKTIM

Aktif siyaset defterini kapattım. Ama memleket evladının siyaseti rafa kaldırma lüksü yok. Fikir planında konuşacağım ve geçmişi anlatacağım. Bunlar ülkemin iyiliği için ise anlatılmalı.

68 KUŞAĞI PALAVRA...

Ara ara televizyonlara çıkıp Menderes ve arkadaşlarını eleştirenler oluyor. O şahsiyetler DP'nin Tahkikat Komisyonu ile CHP'nin Tedbirler Kanunu'nu iyi araştırsınlar. Tedbirler Kanunu denilen şey 1962 yılında İsmet İnönü Başbakan olduğu zaman çıkarılmıştır. Darbeyi ve kararları tenkit etmek, idamlar hakkında hüküm vermek ve eleşirmek, DP'den bahsetmek gibi şeylere bir yıldan 5 yıla kadar ağır hapis cezaları vardı. Ve bu kararlar 1962'den 1969'a kadar devam etti. Bunlar devletin kanunlarıydı. Sonra çıkıyorlar '68 kuşağı' falan diye, kahramanlıktan bahsediyorlar. Ne yiğitliği ya? Hangi despot yapıya karşı verilen bir mücadele var? 68 kuşağı tamamen palavra...

MENDERES'İN HÂLİNE ÜZÜLDÜM

Yassıada mahkemelerinin olduğu dönemde oraya gittim. Üç defa Menderes ve arkadaşlarının Yassıada'daki perişan hâlini gördüm ve çok üzüldüm.

ENVER BEY'DEN ÇOK DESTEK GÖRDÜM

Enver Ören Bey'le ilişkilerimiz çok güçlüydü. Büyük hizmetler yaptı. Muhteşem bir insandı. Çok büyük desteklerini gördüm. Osmanlı ailesine de büyük yardımları oldu. Bir hayırsever bunları yapıyorsa devlet neden yapamıyor? Aynı fikrin sahibi olduğunu iddia edenler niçin kılını kıpırdatmıyor?

Şaşırdığınız an...

■ Eski Başbakan Adnan Menderes'in oğlu merhum milletvekili Aydın Menderes'e çok güvendim, çok daha basiretli olur düşüncesiyle hareket ettim. Onunla her şeyimi paylaştım. Geniş kesimli bir parti kuracaktık, bütün hazırlıkları yaptık. Aydın Bey'e de bunu anlatmaya gittim. İkna olmadı, engellemek için bahaneler sıraladı. O kadar birikimli isimler varken o gitti öyle kişilerle birlikte oldu ki...

Üzüldüğünüz an...

■ 11. Cumhurbaşkanı Abdullah Gül Bey'e 'Osmanlı ailesinin hakları için bir vakıf kuracağız bize yer verin' dedim. Bana sorduğu ilk sual 'Abi dedelerinden kalan mallarını isteyecekler mi?' oldu. O sözü beni yaralamıştı. Ben de 'Babanız mallarını miras bıraktığında, onun tapularını almayacak mısınız?' dedim.

JAMIL ADRA CC BY NC ND

SOURCES BIBLIOGRAPHIQUES

ARIOĞLU (Süleyman). « Osmanlı'da sahte hanedan varisi ». *Akşam*, 11.04.2005. URL: http://www.haber7.com/yasam/haber/85672-osmanlida-sahte-hanedan-varisi

ARMAĞAN (Mustafa). "Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı!", *İkinciAbdülhamidHan.com*. URL: http://www.ikinciabdulhamid.com/sultan-abdulhamid%e2%80%99in-petrol-savasi-14.html

ARMAĞAN (Mustafa). « Sultan Abdülhamid'in petrol savaşı », *Turkuaz*, 19.11.2006. URL: https://web.archive.org/web/20081228231431/http://turkuaz.zaman.com.tr/?bl=3&hn=5820

ARSLANBENZER (Hakan). "Calm before the storm: Abdülhamid II". Daily Sabah, Istanbul, Dec 24, 2016. URL: https://www.dailysabah.com/portrait/2016/12/24/calm-before-the-storm-abdulhamid-ii

ASAN (Yasemin). "26 ülkenin tapusu Türkiye'nin elinde". Yeni Şafak, 04 Ocak 2016 (04.01.2016). URL : www.yenisafak.com/hayat/26-ulkenin-tapusu-turkiyenin-elinde-2381513

BALCI (Ahmet). « Türkiye'nin meselesine Avrupa mahkemelerini karıştırmak istemedim". *Zaman*, Istanbul, 18 Aralık 2013, 18.12.2013. URL : http://www.zaman.com.tr/magazin_turkiyenin-meselesine-avrupa-mahkemelerini-karistirmak-istemedim_2184874.html/

BARDAKÇI (Murat), « İsrail'in bombaladığı Gazze, Abdülhamid'in özel mülküydü », *Hürriyet*, Istanbul, sect. Gündem Haberleri, 15 octobre 2000. www.hurriyet.com.tr/. URL : https://www.hurriyet.com.tr/gundem/israil-in-bombaladigi-gazze-abdulhamid-in-ozel-mulkuydu-39189610.

BENGIN (Tunca). Sultan Abdülhamid'in Sivaslı varisleri. Milliyet, 16 Şubat 2015 (16.02.2015). URL: https://www.milliyet.com.tr/yazarlar/tunca-bengin/sultan-abdulhamid-in-sivasli-varisleri-2014318

BİLGİCİ (Yenal). "II. Abdülhamid'in mirası peşinde...". Hürriyet, 18 Mayıs 2015 (18-05-2015). URL : https://www.hurriyet.com.tr/kelebek/hayat/ii-abdulhamidin-mirasi-pesinde-29020679

BUĞRA EKINCI (Ekrem). "The Mosul question: A clash for oil". *Daily Sabah*, 15/01/2016. URL: https://www.dailysabah.com/feature/2016/01/15/the-mosul-question-a-clash-for-oil . Traduit et publié sous le titre « Quand Mossoul était ottomane ». *Courrier International*, 19/04/2016. URL : https://www.courrierinternational.com/article/histoire-quand-mossoul-etait-ottomane

CHALMIN (Philippe). « C'est le 28 juin 1914 que commença l'histoire pétrolière de l'Irak ». *Euler Hermes SFAC*, dans « Les Chroniques » du 01/04/2004. URL : http://www.eulerhermes.com/france/ (La page Web n'existe plus au 19 juin 2006). Blog de Philippe Chalmin : https://www.philippe-chalmin.com/

ÇETIN (Murat) et ŞAHIN (Davut), « Bir sürgünün hüzünlü öyküsü », Yeni *Asya Gazetesi*, [s.l.], , 21 septembre 2006. URL : http://www.yeniasya.com.tr/2006/09/21/kultur/h1.htm. Consulté le 21 février 2018.

DASGUPTA (Bhaskar)."Sultan Abdulhamid's Heirs Demand Seized Property". The Daily Salty, 05 October 2011. URL: http://dailysalty.blogspot.com/2011/10/turkey-sultan-abdulhamid-heirs-demand.html

DEMETRIOU (Danielle). "Romania's Â£20m act of settlement for king without a castle or a country". *The Independent*. London, 22 Oct. 2004. URL: https://www.independent.co.uk/news/world/europe/romanias-20m-act-of-settlement-for-king-without-a-castle-or-a-country-29843.html

DOLMACI (Emine). « Abdülhamidin petrol öngörüsü ». InternetHaber, Eklenme Tarihi: 01.02.2009. URL : https://www.internethaber.com/abdulhamidin-petrol-ongorusu-177172h.htm

JAMIL ADRA CC BY NC ND

DÖNDAŞ, İnci. “Padişah Mirasi Mahkeme Kapisinda”. *Star Gazete*, 25 Ekim 2009 Pazar. URL: https://web.archive.org/web/20091027051958/http://stargazete.com:80/pazar/padisah-mirasi-mahkeme-kapisinda-haber-221077.htm

EĞRIKAR, Özge. “Native Americans among those claiming Ottoman sultan’s inheritance”. *Hürriyet Daily News*, May 11, 2015. URL: https://www.hurriyetdailynews.com/native-americans-among-those-claiming-ottoman-sultans-inheritance-82260

EKINCI (Ekrem Buğra). “In pursuit of Ottoman sultan Abdülhamid's tangled inheritance: Why his heirs seek restitution”. *Daily Sabah*, February 9, 2017. URL: https://www.dailysabah.com/feature/2017/02/10/in-pursuit-of-ottoman-sultan-abdulhamids-tangled-inheritance-why-his-heirs-seek-restitution

EREM (Ali). “Osmanli Hanedani Mallarini Geri Almak İçin Geri Geliyor”, Vatan, 09.10.2005. URL: http://www.gazetevatan.com/

ESRA İSTANBULLU (Zeynep). “Sultan Abdülhamid II's family album garners attention”. *Daily Sabah*, Feb 23, 2016. URL: https://www.dailysabah.com/books/2016/02/23/sultan-abdulhamid-iis-family-album-garners-attention

GÖKÇE (Dinçer). “Abdülhamid'in mirası için açılan davada ABD'ye diplomatik nota kararı çıktı”. Hürriyet, 07.10.2016. URL: https://www.hurriyet.com.tr/ekonomi/miras-dagitilacak-hanedan-uyesi-kayip-40242395

İLIKSIZ (Yaşar).« II. Abdulhamit gerçekte ne içerdi? », *haber7com*, 16.11.2007. URL : http://www.haber7.com/kultur/haber/280635-ii-abdulhamit-gercekte-ne-icerdi

IŞIK (Muhammed). “Sultan Abdülhamit’in Irak ve Suriye’deki Petrol Politikasi ». *Sahipkıran*, 21 Mart, 2016. URL : http://sahipkiran.org/2016/03/21/abdulhamitin-petrol-politikasi/

KÁLNOKY (Boris). “Fünf Prinzessinen ziehen in den Kampf”. *Die Weltwoche*, Zürich, 14 September 2016. URL: https://www.weltwoche.ch/ausgaben/2016-37/hintergrund/fuenf-prinzessinen-ziehen-in-den-kampf-die-weltwoche-ausgabe-372016.html

KARK (Ruth) et FRANTZMAN (Seth J.). “One of the most spectacular lawsuits ever launched: Abdülhamid’s heirs, his lands and the land case in Palestine, 1908-1950”. *New Perspectives on Turkey*, no. 42 (2010): 127-157. URL: https://www.researchgate.net/publication/268870670_115_KARK_FRATZMAN_-_One_of_the_most_spectacular_lawsuits_ever_launched_Abdulhamids_heirs_his_lands_and_the_land_case_in_Palestine_1908-1950

KOÇAK (Cemil). “2. Abdülhamit'in mirası sorun oldu!”. *haber7com*, 09.10.2005. URL: http://www.haber7.com/yasam/haber/115539-2-abdulhamitin-mirasi-sorun-oldu

KUMAŞ (Çiğdem). “Gazi Osman Paşa Anıldı...”, AKİstanbul, 13.05.2005. URL: www.akistanbul.com

LA GUARDIA (Anton). “Claim linked to carve-up of empire in Great War”. *The Telegraph*. London SW1W ODT. URL: https://www.telegraph.co.uk/news/worldnews/middleeast/iraq/1418177/Claim-linked-to-carve-up-of-empire-in-Great-War.html

LAURENS (Henry), « Comment l'Empire ottoman fut dépecé ». *Le Monde Diplomatique*, avril 2003, Dossier « Les ravages d’une guerre arbitraire », pp. 16-17. URL : https://www.monde-diplomatique.fr/2003/04/LAURENS/10102

OKTAY (Ali). “Ottoman sultan's heirs seek to reclaim land”. *Daily Sabah*, Oct 13, 2017. URL: https://www.dailysabah.com/turkey/2017/10/13/ottoman-sultans-heirs-seek-to-reclaim-land

OKTAY, Ali. “Sultan Abdulhamid's fifth generation of heirs appeared”. Sabah, 05.11.2014. URL: http://www.sabah.com.tr/gundem/2014/11/05/sultan-2-abdulhamidin-birinci-kusak-varisleri-ortaya-cikti

JAMIL ADRA CC BY NC ND

ORTAYLI (İlber). “2. Abdülhamid'i gerçekten tanıyor muyuz?” Hürriyet, 24 Eylül 2016 Pazar. URL: http://sosyal.hurriyet.com.tr/yazar/ilber-ortayli_614/2-abdulhamidi-gercekten-taniyor-muyuz_40230875#

ÖZAY (Mahmut), « Hanedanın hakları verilsin », *Türkiye Gazetesi* (İhlas Gazetecilik), Istanbul, édition 01.01.2019-13:56, sect. Ana Sayfa > GÜNDEM, 1 janvier 2019. URL : https://www.turkiyegazetesi.com.tr/gundem/596092.aspx. Consulté le 25 avril 2020.

PAKKAN (Ibrahim). “Sultanım özür dileriz”. *Turkiye*. Istanbul, 09-02-2002. Translated in English by Abdullah Ismet: “Oh! My Sultan, we apologize!”.

SEVER (Ceylan). « II. Abdülhamid'in dev mirasında flaş gelişme ». *Hürriyet*, 12.10.2017. URL: http://www.hurriyet.com.tr/son-dakika-ii-abdulhamidin-dev-mirasinda-flas-gelisme-40607698

SEZER (Kıymet). “Ortadoğu’nun tapusu bizde”. *Gerçek Hayat*, 13 Haziran 2016 (13-06-2016). URL: http://www.gercekhayat.com.tr/kapak/ortadogunun-tapusu-bizde/

SÖYLEMEZ (Haşim). “2. Abdülhamid’in petrol haritası”, *AKSYON Haftalık Haber Dergisi*, 06.11.2006. URL : https://web.archive.org/web/20090317023815/http://www.aksiyon.com.tr/detay.php?id=25827

TAŞDEMİR (Koray), « ‘Hanedan mensuplarına yapılan iş, bir zulümdür’ », Yeni Akit Gazetesi, [s.l.], édition 03 Mart 2013 Pazar, 3 mars 2013. URL : https://www.yeniakit.com.tr/haber/hanedan-mensuplarina-yapilan-is-bir-zulumdur-1196.html. Consulté le 25 avril 2020.

TAVLI (Bülent). “Musul ve Kerkük'ün tapusu bizde”. *Akşam*. Istanbul, 06 Nisan 2005 Çarşamba. URL: https://web.archive.org/web/20050406105904/http://www.aksam.com.tr/arsiv/aksam/2005/04/06/gundem/gundem3.html

TERZI , Arzu. Abdülhamid'in Mirasi Petrol ve Arazi. Timaş Yayinlari (Timaş Tarih), Istanbul 01.01.2009. URL: http://www.timas.com.tr/kitap/abdulhamidin-mirasi-petrol-ve-arazi/

WEBER (Olivier). « Kirkouk : Main basse sur l'or noir ». Le Point, 23/12/2004. URL : http://www.lepoint.fr/actualites-monde/2007-01-17/kirkouk-main-bassesur-l-or-noir/924/0/34324

YALÇIN (Soner). “Ekonomik krizden zengin çıkan bir padişah: II. Abdülhamid”. Hürriyet, 14 Aralık 2008 (14.12.2008). URL : https://www.hurriyet.com.tr/ekonomik-krizden-zengin-cikan-bir-padisah-ii-abdulhamid-10563262

YAŞAR (Selçuk). “Musul ve Kerkük’ün tapusu bizde”. Hürriyet, 06.04.2005. URL: https://www.hurriyet.com.tr/dunya/musul-ve-kerkuk-un-tapusu-bizde-309483

YAŞAR (Selçuk). “Musul ve Kerkük’ün tapusu bizde”. *Kerkuk.net*, 01.01.2008. URL : http://www.kerkuk.net/haberler/haber.aspx?dil=1055&metin=200504069

ZIFLIOĞLU (Vercihan). « Sultan Abdülhamid's heirs demand seized property ». Hürriyet Daily News, 17-06-2010. URL : http://www.hurriyetdailynews.com/sultan-abdulhamids-heirs-demand-seized-property.aspx?pageID=438&n=sultan-abdulhamid8217s-heirs-file-for-damages-against-turkey-2010-06-17

“‘We don’t demand palaces,’ say Ottoman sultan’s descendants”. Anadolu Agency, Istanbul, Sunday,October 2, 2016. URL: https://www.hurriyetdailynews.com/we-dont-demand-palaces-say-ottoman-sultans-descendants-63302

“2. Abdülhamid'in torunu: Halep'in kuzeyi ve El Bab dedemin tapulu malıdır”. *T24 Bağımsız İnternet Gazetesi*, 27 Ağustos 2017 (27-08-2017). URL : http://t24.com.tr/haber/2-abdulhamidin-torunu-halepin-kuzeyi-ve-el-bab-dedemin-tapulu-malidir,427250

“2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor”, *Milliyet*, 09 Ekim 2005 (09-10-2005). URL: http://www.milliyet.com.tr/2005/10/09/yasam/yas02.html

JAMIL ADRA CC BY NC ND

"2. Abdülhamit'in mirası tartışılıyor", *Milliyet*, Yasam. Ankara, 09 Ekim 2005 / Pazar, 09.10.2005. URL: https://web.archive.org/web/20051210184424/http://www.milliyet.com.tr/2005/10/09/yasam/yas02.html

"2.Abdulhamit'in Torunu Dava Acti". *Haberkenti*, 10 Ekim 2005. URL : http://haberkenti.com/news_detail.asp?id=5501

"26 Ülkenin Tapusu Elinmizde". *İslam & İhsan*, 05 Ocak 2016 (05-01-2016). URL: https://www.islamveihsan.com/26-ulkenin-tapusu-turkiyenin-elinde.html

"Abdülhamid Han anılıyor". Milli Gazete, Kültür-Sanat, 11 Şubat 2006 (11-02.2006). URL : https://www.milligazete.com.tr/haber/743804/abdulhamid-han-aniliyor

"Abdülhamid'in Mirası'nın İzinde". *AkasyamHaber*, 04.10.2015. URL: http://www.akasyam.com/abdulhamidin-mirasinin-izinde-120570/

"Abdülhamid'in torunundan Türkiye'ye veraset davası ..". GazetePlus, 19 Nisan 2016 (19.04.2016). URL: http://www.gazeteplus.com/yasam/abdulhamidin-torunundan-turkiyeye-veraset-davasi-h135785.html. URL (WayBack Machine) : https://web.archive.org/web/20170203031126/http://www.gazeteplus.com/yasam/abdulhamidin-torunundan-turkiyeye-veraset-davasi-h135785.html

"Abdülhamid'in mirası için açılan dava ABD'ye uzadı". *Yeni Şafak*, Ekim 07, 2016. URL: http://www.yenisafak.com/hayat/abdulhamidin-mirasi-icin-acilan-dava-abdye-uzadi-2543670

"Abdulhamit'in Mirasi Sorun Oldu". *Tümgazeteler*, 12-09-2007. URL : www.tumgazeteler.com/?a=1072941

"Bir Osmanlı mirası hikâyesi: 2. Abdülhamid'in torunu kızılderiliyle evlenince..." *T24.com.tr,* 07 Ekim 2016 (07-10-2016). URL: http://t24.com.tr/haber/bir-osmanli-mirasi-hikayesi-2-abdulhamidin-torunu-kizilderiliyle-evlenince,363689

"Büyük miras davasında sona yaklaşılıyor". *Milliyet*, 06.03.2016. URL: http://www.milliyet.com.tr/buyuk-miras-davasinda-sona-gundem-2204877/

"Descendants of Ottoman sultan file inheritance lawsuit". Daily Sabah, March 4, 2014. URL: http://www.dailysabah.com/nation/2014/03/04/descendants-of-ottoman-sultan-file-inheritance-lawsuit

"Flash development in the giant heritage of Abdülhamid II". *Turkey Telegraph*, 12 October 2017. URL: https://web.archive.org/web/20171013235348/http://www.turkeytelegraph.com/breaking/flash-development-in-the-giant-heritage-of-abdulhamid-ii-h10114.html. [Initial URL: http://www.turkeytelegraph.com/breaking/flash-development-in-the-giant-heritage-of-abdulhamid-ii-h10114.html]

"GOP Belediyesi'nden Gazi Osman Paşa'ya Saygı". *Gazi Osman Paşa Belediyesi*, 15.04.2005.

"Hanedandan 250 kişi Abdülhamid'in mirasını istiyor". *En Son Haber*, 09.02.2014. URL : www.ensonhaber.com/hanedandan-250-kisi-abdulhamidin-mirasini-istiyor-2014-02-09.html

"II Abdulhamit'in Mirasi Mahkemelik". *ZdhaberCOM*, 16.08.2007.

"II. Abdülhamit'in Torunları, Gayrimenkulü Için Hukuki Mücadeleye Başlıyor", Star gazetesi-Pazar, EHA 28 Ekim 2009 Çarşamba (25.10.2009). URL: http://www.ebmhaber.com.tr/detay/9418/ii-abdulhamitin-torunlari-gayrimenkuller-icin-hukuki-mucadeleye-basliyor.htm

"II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik", *Mercek TV*, 25 Mayıs 2006 (25.05.2006). URL: http://www.mercektv.com/Detay.asp?GuvenlikID=660710730760690 (le lien n'est plus actif)

JAMIL ADRA CC BY NC ND

"II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik", Milliyet, 09.10.2005. URL: http://www.haber7.com/guncel/haber/115633-iiabdulhamitin-mirasi-mahkemelik

"II.Abdülhamit'in mirası mahkemelik". *OzeLArsiv.Com*, 09.05.2007.

« Istanbul accueille les descendants du Sultan Abdulhamid II la veille de l'anniversaire de sa mort ». Anadolu Ajansi (Agence Anadolu), 13.02.2018. URL: https://www.aa.com.tr/fr/turquie/istanbul-accueille-les-descendants-du-sultan-abdulhamid-ii-la-veille-de-l-anniversaire-de-sa-mort/1062380#

"İşte Sultan Abdülhamid'in mirasının öyküsü". Hürriyet, 15.10.2017. URL: https://www.hurriyet.com.tr/gundem/iste-sultan-abdulhamitin-mirasinin-oykusu-40611333

"'Malları istesek Türkiye'yi almamız lazım'", *Cumhuriyet*, 03.03.2014. URL : http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/mallari-istesek-turkiyeyi-almamiz-lazim-46725

"Musul ve Kerkük'ün tapusu elinde". *Acizane*, 11.04.2005

"Osmanli petrolü nasil kaptirdi". *Akşam*, 21 Subat 2003 (21.02.2003).

"Process begins for Sultan's inheritance", *Hürriyet Daily News*, 26.10.2009.

"Sultan 2. Abdülhamid'in mal varlığı ortaya çıktı". *Hürriyet*, 07.11.2016. URL : https://www.hurriyet.com.tr/gundem/sultan-2-abdulhamidin-mal-varligi-ortaya-cikti-40270633

"Sultan Abdülhamit'in petrol haritası gerçek çıktı". Millyet, 03.02.2014. URL : https://www.milliyet.com.tr/ekonomi/sultan-abdulhamitin-petrol-haritasi-gercek-cikti-1831266

"The legacy of Abdulhamid II". *Hürriyet Daily News*, 26 September 2016. URL: http://www.hurriyetdailynews.com/the-legacy-of-abdulhamid-ii.aspx?pageID=238&nid=104250

"Türkiye Arşivinde 26 Ülkenin Tapusu Buluyor". Tarafsız Haber, 04.01.2016. URL: http://www.tarafsizhaber.com/turkiye-arsivinde-26-ulkenin-tapusu-buluyor-39688

JAMIL ADRA CC BY NC ND

© Jamil ADRA, 2020

This work is licensed under a Creative Commons
Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License.
Cette œuvre est mise à disposition selon les termes de la Licence Creative Commons
Attribution – Pas d'Utilisation Commerciale – Pas de Modification 3.0 France.
« Le titulaire des droits autorise l'utilisation de l'œuvre originale à des fins non commerciales, mais n'autorise pas la création d'œuvres dérivés. »